Stadsfullmäktiges
i
Västerås
Protokoll
och
Handlingar
för år
1923.

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

OCH

HANDLINGAR

FÖR

ÅR 1923

VÄSTERÅS 1923. ÖSTRÖM & ÅKERBERGS TRYCKERI.

PROTOKOLL

HANDLINGAR

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

År 1923.

REGISTER

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
A.-Bol. Arbetarebostäder, ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen	13, 18	18, 39
Adresskalender, bidrag till utgivande av	26	66
Aktieteckning, i byggnadsaktiebol. Mimer, anslag till	121	485
Alkoholister, anslag till anstaltsvård för	96, 101, 115, 120	506
Ambulansautomobil, ny	82, 86	305
Anstaltsvård för alkoholister, anslag till	96, 101, 115, 120	506
Apoteket Bäfvern, förläggningsområde för	55, 66	
Arbetareinstitutet, anslag till biblioteksverksamheten år 1924	117	394, 458, 473
Arbetareinstitutet, anslag till föreläsningsverksamheten år 1924	31	
Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet, anslag till	120	460, 483
Arbetsförmedlingen, anslag till	120	483
Arbetslöshetsunderstöd, anslag till	121	485
Arbetsstugan, anslag till	119	482
Arosgården, anslag till	120	483
Avloppsledning i Tegnérgatan, tilläggsanslag till	56	212
Avloppsledningar, ordnande av, inom västra och östra förstadsområdena	39	
Arvoden för år 1924	115	467
Badhusstyrelsen, årsberättelse för 1922	40	137
Barnhemmet, anslag till	119	482
Barnkrubban, anslag till	119	482
Begagnade föremål, tillstånd för Nils Ahlqvist att försälja	102	
Begagnade föremål, tillstånd för Ivar Verner Carlsson att försälja	52	
Begagnade föremål, tillstånd för Erik Viktor Fabian Jansson att försälja	21, 53	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Begagnade föremål, tillstånd för Helena Charlotta Johansson att försälja	52	
Begagnade föremål, tillstånd för Hildur Augusta Söderberg att försälja	45	
Begagnade föremål, tillstånd för Ester Wendla Viktoria Wedholm att försälja	52	
Beklädnadsersättning, åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.	100, 119	480, 497
Belysningen, vid domkyrkan, omändring av	22	49
Beredningsutskott, val av	4	
Beredningsutskottet, val av suppleant i	81	
Biblioteksverksamhet, arbetareinstitutets, anslag till	117	394, 458, 473
Biblioteksverksamhet, arbetarnes bildningsförbunds, anslag till	120	460, 473
Bostadsförmedling, åtgärder i anledning av befarade svårigheter vid oktoberflyttningen	61, 72, 86	307
Brandchef, vice, förordnande av	16	
Brandstyrelsen, årsberättelse för 1922	28	115
Brandverket, värdering av personalens tjänstebeklädnadsförmån för år 1923	11	7
Budget för år 1924	114	335, 521
Budget för år 1924: Beredningsutskottets betänkande		518
Budget för år 1924: Drätselkammarens betänkande		466
Byggnadschefen, ändring i instruktion för, i samband med förordnande som registerförare i staden	91	
Byggnadsordningen, dispens från bestämmelse i, för byggnads A.-Bol. Mimer vid bebyggande av tomten N:o 7 a, kv. Leif	82	267
Bäfvern, apoteket, förläggningsområde för	55, 66	
Dispensärverksamheten, anslag till för år 1924	117	474
Djuphamnen, ändrad sträckning av tillfartsvägen till	25	65
Djuphamnen, fortsatt arbete med och anslag därtill	88	314
Domstolsväsen, städernas, yttrande över utredning om	29, 56	209
Donation, efter Fru Karin Möller, mottagande av	28	133
Drätselkammaren, meddelande om ordförandeval m. m.	6	
Drätselkammaren, anordnande av arkivrum m. m. vid stadskamrerarekontoret	13	16
Drätselkammaren, förvaltningsberättelse för år 1921 samt yttrande i anledning av revisionsberättelsen	85	271
Dyrtidstillägg, för stadens befattningshavare, nedsättning av	16, 17	
Dyrtidstillägg, för senare halvåret 1923	49	198

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Dyrtidstillägg, för första halvåret 1924	98, 115	467, 492
Elektriska ledningar, tilläggsanslag för utbyte av, vid stadens lantegendomar	6	1
Elektrisk ström, till en del lantgårdar, medgivande för A.-Bol. Svenska Metallverken att leverera	7	
Epidemisjukhuset, styrelse för	12	14
Epidemisjukhuset, försäljning eller fortsatt utarrendering av	78	
Exekutionsverket, indragning av anslag till skrivbiträde åt stadsfogden	12	10
Exekutionsverket, anslag för inrättande av en ny exekutionsbetjäntsbefattning	53	
Exekutionsväsendet, indragning av en exekutionsbetjäntsbefattning	118	
Exekutionsväsendet, understöd till f. fjärdingsmannen Vallin		480
Explosiva varor, tillstånd för A.-Bol. Sundströms järnhandel att försälja	29	
Explosiva varor, av I klass, tillstånd för Bröderna Larsson att försälja	69, 81	
Explosiva varor, av II klass, tillstånd för Västerås Nya Järnvaruaktiebolag att försälja	7	
Fastigheter, lösningsrätt till N:ris 129 och 131 västra kv. och 56 och 57 södra kv.	15	
Fastigheter, lösningsrätt till N:ris 24, 87 och hälften av 88 och 89 västra kv. och 124 södra kv.	26	
Fastigheter, lösningsrätt till N:ris 90, västra kv. och 27 södra kv.	50	
Fastighetshandel, för reglering av gator och tomter inom Akademivreten	41	143
Fastighetshandel, överenskommelse om gatumarksförvärv inom Valsborg m. fl. områden för utdragande av vatten-, avlopps- och gasledningar inom desamma	58	
Fastighetshandel, överenskommelse rör. reglering av markbyten för ordnande av A. S. E. A:s och Metallverkens industriområden	50, 88	316
Fastighetshandel, återköp och försäljning av tomten N:o 10, kv. Erland	88	317
Fastighetshandel, köp och försäljning av fastigheten N:o 7 kv. Erling	87	310

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Fastighetshandel, köp och försäljning av fastigheten N:o 150 Hemdal	65	216
Fastighetsköp, förvärv av fastigheten N:o 86 västra kvarteret	18	37
Fastighetsköp, förvärv av fastigheten N:o 2 kv. Baltzar	20	44
Fastighetsköp, förvärv av fastigheten Backa N:o 1	41	144
Fastighetsköp, förvärv av fastigheten N:o 39 norra kv.	62, 64	215
Fastighetsköp, förvärv av mark av den s. k. Dalkaserntomten för utläggning av Vasagatan	15	
Fastighetsköp, förvärv av mark att tilläggas ny idrottsplats	23	51
Fastighetsregistret, kostnader för uppläggande av	48	197
Fastighetsregistret, förordnande av registerförare	69, 91	
Fastighetsregistret, tillsynen över fastighetsregistreringen m. m.	70, 82	
Fattigvården, uppdelning av 4:de fattigvårdsdistriktet samt val i anledning därav	61	
Fattigvården, anslag till anstaltsvård för alkoholister	96, 101, 115, 120	506
Fattigvårdens ålderdomshem, pension åt föreståndaren C. A. Larsson	24	
Fattigvårdens ålderdomshem, reglering av sjuksköterskebefattningarnas förenande med pensionsrätt	51, 89	319
Fattigvårdens ålderdomshem, ändrad lönestat för föreståndaren	55, 68, 91	228
Fattigvårdens ålderdomshem, instruktion för föreståndaren		230
Fattigvårdens ålderdomshem, värdesättning av föreståndarens naturaförmåner	100, 115	469, 496
Fattigvårdens ålderdomshem, tillsättande av direktion för tuberkulosavdelningen	36	
Fattigvårdens ålderdomshem, anordnande av en ligghall	13	15
Fattigvårdens ålderdomshem, anslag för omändring av svinhuset till tvättstuga	91, 102	507
Fattigvårdsbyrån, personligt lönetillägg till kontorsbiträdet	115	377, 468
Fattigvårdsbyrån, uppförande på ordinarie stat av tillsyningsmannen	115	377, 468

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Fattigvårdsstyrelsen, val av vårdare inom 1:sta och 8:de distrikten	43	
Fattigvårdsstyrelsen, årsberättelse för 1922	43	161
Folkskolan, uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.	49	200
Folkskolan, omändring i Jakobsbergs skolhus	80	264
Folkskolan, lönereglering för skoltandläkaren samt tjänstens ordnande	51, 75, 90	329
Folkskolan, lönebestämmelser för lärarepersonalen år 1924	98	493
Folkskolan, anslag till Västerås skollovskolonier	116	393, 472
Folkskolan, indragning av anslag till gymnastikinstruktör och instruktris	116	471
Folkskolan, indragning av anslag till studieresor och fortbildningskurser	116	471
Folkskolan, tilläggspension för folkskolläraren G. A. Ahlm	56, 68	227
Folkskolestyrelsen, val av suppleant i	81	
Försäljning av fastigheten N:o 7 kv. Erling	87	310
Försäljning av tomten N:o 10 kv. Erland	88	317
Försäljning av fastigheten N:o 150 Hemdal	65	216
Förrådet, stadens, anslag för ordnande av	88	312
Förslagsanslaget, för år 1924	122	485
Gator, vidgning av Hantverkaregatan	29, 90	135
Gator, förvärv av mark från den s. k. Dalkaserntomten för utläggning av Vasagatan	15	
Gator, överenskommelse om gatumarksförvärv inom Valsborg m. fl. områden för utdragande av vatten-, avlopps- och gasledningar inom områdena	58	
Gator, överenskommelse om gatumark m. m. inom Akademivreten	41	143
Gatubelysningen, vid domkyrkan, omändring av	22	49
Gymnastikinstruktör och instruktris, indragning av anslag till för år 1924	116	471
Göteborgsutställningen, cirkulär rörande kommunala veckan	52	
Göteborgs jubileumshögtidligheter, representant för Västerås att deltaga i	21	
Göteborgs stadsbyggnadsutställning, deltagande i	21, 34	
Göteborgs stadsbyggnadsutställning, tilläggsanslag för deltagande i	80	263

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Göteborgs stad, tacksamhetsskrivelse från, för välönskan vid 300-årsminnet	44	
Hamnen, stensättning vid	40	142
Hamnstyrelsen för Strömsholms våg, eventuell ombyggnad av ett brandskadat hus	33	
Hamnstyrelsen för Strömsholms våg, revision av räkenskaperna för år 1921	97	491
Hamntaxan, provisorisk höjning av	43, 79	259
Hundskatt för år 1924	66, 102	221
Hälsovårdsnämnden, årsberättelse för 1922	28	71
Hälsovårdsnämnden, indragning av anslag till bostadstelefoner åt tillsyningsmännen	117	473
Hämtningsavgifter, för latrin och sopor, fastställande av nya	76	241
Idrottsplats, ny, förvärv och upplåtande av mark för	23	51
Idrottsplatsen å Herrgärdet, anslag för arrendering av	120	484
Inkomst- och utgiftsstat för år 1924	114	335, 521
Inkomst- och utgiftsstat för år 1924: Beredningsutskottets betänkande		518
Inkomst- och utgiftsstat för år 1924: Drätselkammarens betänkande		**466**
Instruktion för byggnadschefen, ändring i, i samband med förordnande som registerförare i staden	91	
Instruktion, för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem		230
Jakobsbergs skolhus, omändring i	80	264
Jordbruksförvaltaren, värdesättning av naturaförmåner för år 1923	14	
Jordbruksförvaltaren, värdesättning av naturaförmåner för år 1924	100	496
Kajmuren mot Svartån, reparation av	48	
Kallbadhuset, anordnande av vågbrytare vid	8	
Kommunala förtroendemän, val av	3, 4, 6, 36, 43, 47, 61, 74, 85, 94, 106—114	509—517
Kommunala veckan, i Göteborg, cirkulär angående	52	
Kommunalutskylder, restföring av	48	46
Kronouppbördskontoret, anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden	17, 53, 67	30, 223

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Kronouppbördskontoret, stadens övertagande av avlöning för ytterligare ett biträde	118	447, 449, 480
Kulturmässa, i samband med Rudbeckiusminnets firande, anslag till	31	
Kulturmässan i Västerås, tack från Nationalmuseum för stadens insats vid förverkligandet av	69	
Könspoliklinik, uppskov med inrättande av intill utgången av år 1923	5	
Könspoliklinik, fortsatt befrielse för staden att inrätta efter 1923 års utgång	56	213
Köp av fastigheten N:o 1 Backa	41	144
Köp av fastigheten N:o 2 kv. Baltzar	20	44
Köp och försäljning av fastigheten N:o 7 kv. Erling	87	310
Köp och försäljning av fastigheten N:o 150 Hemdal...	65	216
Köp av fastigheten N:o 86 västra kv.	18	37
Köp av fastigheten N:o 39 norra kv.	62, 64	215
Köp av mark för utläggning av gator inom Akademivreten	41	143
Köp av mark av den s. k. Dalkaserntomten för utläggning av Vasagatan	15	
Köp av mark att tilläggas ny idrottsplats	23	51
Köttbesiktningen, föreslagen föreskrift om stämpling av kött, yttrande över	87, 103	
Landsting, lag om, yttrande över kommunalförfattningssakkunniges förslag till	39, 66	222
Landstinget, försäljning eller fortsatt utarrendering av epidemisjukhuset till	78	
Lantegendomsnämnden, sjukavlöning åt renhållningsarbetaren Gust. Karlsson	79	257
Lantegendomsnämnden, en del tilläggsanslag för stadens lantbruk	6	1
Ledningar, allmänna, anslutningsavgifter till	22, 42	47, 151
Ledningar inom Valsborg m. fl. områden, framdragande av	58	
Ledningar, allmänna, inom Solhems- och Frejaområdena, gäldande av kostnaderna för anläggning av	6	3
Ledningar, ordnande av avloppsförhållandena inom västra och östra förstadsområdena	39	
Ledningar, tilläggsanslag till avloppsledningen i Tegnérgatan	56	212
Lån, tillfälligt	9, 105	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Lån, uppläggande av ett nytt obligationslån	80	261
Läroverksreform, ny, yttrande över Skolkommissionens betänkande till	15, 57, 78	245
Lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för år 1924	98	493
Lönereglering, ändrad lönestat för 3:dje rådmannen	11	8
Lönereglering, ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning	24, 37, 42, 45, 70, 91	55, 152
Lönereglering, ändrade grunder för 2:dre stadsläkarens avlöning	24	55
Lönereglering för skoltandläkaren	51, 75, 90	329
Lönereglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem	55, 68, 91	228
Lönereglering för tillsyningsmannen å fattigvårdsbyrån	115	377, 468
Lönereglering, personligt lönetillägg åt kontorsbiträdet å fattigvårdsbyrån	115	377, 468
Lönereglering för sjuksköterskor m. fl. i och för pensionering	51, 89	319
Lönestaten, föreslaget tillägg i 8:de punkten uti allmänna villkor och bestämmelser	54, 65	217
Lösningsrätt till fastigheterna N:ris 24, 87 och hälften av 88 och 89 västra kv. och 124 södra kv.	26	
Lösningsrätt till fastigheterna N:ris 90 västra kv. och 27 södra kv.	50	
Lösningsrätt till fastigheterna N:ris 129 och 131 västra kv. och 56 och 57 södra kv.	15	
Magistraten, ändrad lönestat för 3:dje rådmannen	11	8
Malma, tilläggsanslag för utbyte av elektriska ledningar samt uppförande av rotfruktskällare vid	6	1
Mantalsskrivningen, Oskar Gunnar Nylanders rätta mantalsskrivningsort	69, 84, 97	
Mantalsskrivningsombud, val av	82	
Mantalsskrivningsombud, arvode till, under år 1924	118	480
Markförvärv av A.-B. Sv. Metallverken	50, 88	316
Markförvärv, att tilläggas ny idrottsplats	23	51
Markförvärv, och överlåtelse av mark för utläggning av gator inom Akademivreten	41	143

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Markförvärv, överenskommelse om gatumarksförvärv inom Valsborg m. fl. områden för utdragande av vatten-, avlopps- och gasledningar inom områdena	58	
Markförvärv, från den s. k. Dalkaserntomten, för utläggning av Vasagatan	15	
Materialgården, anslag för ordnande av	88	312
Mimer, Byggnadsaktiebol., ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen	13, 18	18, 39
Mimer, Byggnadsaktiebolag, ändring i bolagsordningen	40	140
Mimer, Byggnadsaktiebolag, anslag till aktieteckning i	121	485
Musikanslag för år 1924	119	483
Natthärberget, anslag till	119	483
Nationalmuseum, tack från, rör. kulturmässan härstädes	69	
Naturaförmåner, värdesättning av, och ersättning för avsaknad av dylika förmåner	99	495
Naturaförmåner, för jordbruksförvaltaren, värdesättning av, för år 1923	14	
Naturaförmåner, värdesättning av, för jordbruksförvaltaren och föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem för år 1924	100	496
Nykterhetskurs, anslag till	120	**461,** 484
Nykterhetsnämnden, val av suppleanter	94	
Nykterhetsnämnden, ändring i reglementet	94	
Nykterhetsnämnden, anslag till samt anstaltsvård för alkoholister	96, 101, 115, 120	506
Nykterhetsnämnden, årsberättelse för 1922	17	25
Nödhjälpsarbete, utförande av en del vägförbättringar	29	
Nöjesskatt, besvär över Stadsfullmäktiges beslut angående	87	309
Obligationslån, uppläggande av ett nytt	80	261
Olycksfallsförsäkring av stadens arbetare i Riksförsäkringsanstalten	103	
Olycksfallsförsäkring, stadens övertagande av självrisk vid olycksfall i stadens arbeten	13	17
Pension, ansökan från f. polismannen E. Kindblom om förhöjd	118	447, 449, 480
Pension, tilläggs- för folkskolläraren G. A. Ahlm	56, 68	227

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Pension åt föreståndaren C. A. Larsson vid fattigvårdens ålderdomshem	24	
Pensionering av sjuksköterskor m. fl.	51, 89	319
Pensionsersättning åt änkan efter f. assistenten vid tekniska verken F. G. Lönnqvist	26	68
Pensionsersättning åt maskinisten E. Boholms änka och barn	12	12
Pensionsnämnden, val av ledamot och suppleant	81	
Pilsnerdricka, tillstånd för S. Ahlgren att försälja	69	
Pilsnerdricka, tillstånd för W. Ahlström att utskänka i Centralhotellet	27	
Pilsnerdricka, tillstånd för Charles Andersson att försälja	57, 95	
Pilsnerdricka, tillstånd för Gust. K. Andersson att försälja	53	
Pilsnerdricka, tillstånd för Elin V. Bergström att försälja	56	
Pilsnerdricka, tillstånd för Svea Viktoria Djärv att försälja	44	
Pilsnerdricka, tillstånd för Carl Ad. Flink att försälja	44	
Pilsnerdricka, tillstånd för F. H. Källman att försälja	57	
Pilsnerdricka, tillstånd för Karl Aug. Laag att försälja	95	
Pilsnerdricka, tillstånd för C. A. Skogard att försälja	27, 57	
Pilsnerdricka, tillstånd för E. W. Zimmerdahl att utskänka i Industrihotellet	9, 57	
Planteringsnämnden, tilläggsanslag för reparation av stadens växthus	87	311
Polisen, anslag till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen	119	447, 480
Polisen, E. Kindblom, begäran om förhöjd pension	118	447, 449, 480
Polisen, anslag till automobilförareutbildning		481
Polisen, värdering av personalens tjänstebeklädnadsförmån för år 1923	11	7
Polisen, beklädnadsersättning m. m. åt en del befattningshavare vid	100, 119	480, 497
Polisväsendet i riket, omorganisation av, yttrande över förslag till	47	175
Regementet, väghållning	77	
Registerförare, förordnande av	69, 91	
Reglemente, för nykterhetsnämnden, ändring i	94	

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Renhållningsverket, värdering av personalens tjänstebeklädnadsförmån för år 1923	11	7
Renhållningsverket, fastställande av nya hämtningsavgifter för latrin och sopor	76	241
Renhållningsverket, sjukavlöning åt arbetaren Gust. Karlsson	79	257
Renhållningsverket, indragning av en arbetare på ordinarie stat (sopare)	117	476
Restauranter, I klass, utsträckt utskänkningstid å	84, 94	
Revisionsberättelse över stadens räkenskaper för år 1921 samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse och yttrande i anledning av revisionsberättelsen	85	271
Revisor, tillsättande av yrkesrevisor för stadens räkenskaper	69, 75	235
Riksförsäkringsanstalten, övertagande av självrisk vid försäkring av stadens arbetare och befattningshavare	13	17
Riksförsäkringsanstalten, försäkring av stadens arbetare i, vid olycksfall	103	
Rosenlunds skola, uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i	49	200
Rådhuset, ny takbeläggning å	18	36
Rådman, 3:dje, ändrad lönestat för	11	8
Rådstugan, allmänna, och Stadsfullmäktige, kungörande av kallelser till	97	
Rudbeckiusminnet, anslag till firande av	31	
Rudbeckiusminnet, tack från inbjudna vid festligheterna	53	
Schenström, B., minnesord efter	5	
Sjukkassorna, anslag till	119	483
Sjuksköterske- m. fl. befattningars förenande med pensionsrätt	51, 89	319
Skatter, restföring av	48	46
Skatter, hundskatt för år 1924	66, 102	221
Skolkommissionens betänkande rör. ny läroverksreform, yttrande över	15, 57, 78	245
Skollovskolonierna, anslag till, för år 1924	116	393, 472
Skoltandläkaren, lönereglering för, samt tjänstens ordnande	51, 75, 90	329
Slummen, anslag till	119	483
Socialpolitiska institutet, anslag till	55, 120	484

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Sparvboet, anslag till	119	483
Spårvägskommittén, E. Falks avsägelse av ledamotskap	106	
Stadsbyggnadsutställningen i Göteborg, deltagande i	21, 34	
Stadsbyggnadsutställningen i Göteborg, tilläggsanslag för deltagande i	80	263
Stadsfogden, indragning av anslag till skrivbiträde åt	12	10
Stadsfullmäktige, minnesord efter avlidne f. ordf. B. Schenström	5	
Stadsfullmäktige, f. ordf. M. Schenström, tack från för hyllning på 80-årsdagen	58	
Stadsfullmäktige, val av ordförande	4	
Stadsfullmäktige, val av vice ordförande	4	
Stadsfullmäktige, val av ledamöter	3, 47, 74, 85	
Stadsfullmäktige, befrielse från uppdraget för E. Browaldh och R. Andersson	74	
Stadsfullmäktige, befrielse för Emil Collin från uppdraget	70	
Stadsfullmäktige, befrielse för G. S. Jansson från uppdraget	41	
Stadsfullmäktige, Fru A. Söderquists avsägelse av ledamotskap	100	
Stadsfullmäktige, och allmänna rådstugan, kungörande av kallelser till	97	
Stadshotellet, vissa anordningar i festvåningen	40	141
Stadshusinvigningen i Stockholm, representanter för deltagande i	28, 43	
Stadshusinvigningen i Stockholm, tack för lyckönskan vid	58	
Stadskamrerarekontoret, anordnande av arkivrum m. m. vid	13	16
Stadsläkaren, 1:ste, ändrade grunder för avlöningen	24, 37, 42, 45, 70, 91	55, 152
Stadsläkaren, 2:dre, ändrade grunder för avlöningen	24	55
Stadsplanen, ändring i, genom vidgning av Hantverkaregatan	29, 90	135
Stadsräkenskapen, tillsättande av yrkesrevisor för	69, 75	235
Stadsräkenskapen, revisionsberättelse för år 1921 samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse och yttrande i anledning av revisionsberättelsen	85	271

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Stenby, anslag för reparation av byggnad vid	6	1
Stockholms stadshusinvigning, representanter för deltagande i	28, 43	
Stockholms stadshusinvigning, tack för lyckönskan vid	58	
Strandskoningen efter Svartån, reparation av	48	
Strömsholms våg, eventuell ombyggnad av ett brandskadat hus vid	33	
Strömsholms vågs hamnstyrelse, revision av räkenskaperna för år 1921	97	491
Studieresor och fortbildningskurser, indragning av anslag till, för år 1924	116	471
Sundinska donationsfonden, understöd ur, till änkefru I. Hedman	26	
Sundinska understödsfonderna, understödstagare ur...	37	
Svartån, reparation av östra strandskoningen	48	
Tacksamhetsskrivelse från Göteborgs stad för välönskan vid 300-årsminnet	44	
Taxa, hamn-, provisorisk höjning av	43, 79	259
Taxeringsnämnderna, anslag till	120	484
Tekniska skolan, anslag till, för år 1924	101, 117	473, 503
Tekniska verken, pensionsersättning åt änkan efter f. assistenten F. G. Lönnqvist	26	68
Tekniska verken, pensionsersättning åt avlidne maskinisten E. Boholms änka och barn	12	12
Tekniska verken, understöd åt f. arbetaren J. G. Johansson	7	4
Tekniska verken, indragning av en justerarebefattning vid gasverket	117	407, 477
Tekniska verken, indragning av en maskinistbefattning vid vattenverket	117	406, 477
Testamente efter Fru Karin Möller	28	133
Tjänstebeklädnadsförmån, för år 1923, värdesättning av	11	7
Tomter, återköp och försäljning av tomten N:o 10 kv. Erland	88	317
Trafikkommitté, tillsättande av	106	
Tuberkulosföreningen, anslag till	117	474
Tullkammaren, utvidgade lokaler för	18	
Understöd till f. d. kommunalarbetaren J. G. Johansson	7	4

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Understöd till änkefru I. Hedman ur Sundinska donationsfonden	26	
Understöd till fjärdingsmannen Vallin		480
Understöd till f. baderskan Lovisa Schön	101	502
Utgifts- och inkomststat för år 1924	114	335, 521
Utgifts- och inkomststat för år 1924: Beredningsutskottets betänkande		518
Utgifts- och inkomststat för år 1924: Drätselkammarens betänkande		466
Utskänkningstid, utsträckt, å I klass restauranter	84, 94	
Uttaxeringen, för år 1924	122	488
Val av kommunala förtroendemän	3, 4, 6, 36, 43, 47, 61, 74, 85, 94, 106—114	509—517
Val av Beredningsutskott	4	
Val av suppleant i Beredningsutskottet	81	
Val av ordförande m. m. i Drätselkammaren, meddelande om	6	
Val inom Fattigvårdsstyrelsen med anledning av uppdelning av 4:de distriktet	61	
Val, av vårdare inom 1:sta och 8:de fattigvårdsdistrikten	43	
Val av suppleant i Folkskolestyrelsen	81	
Val av mantalsskrivningsombud	82	
Val av suppleanter i Nykterhetsnämnden	94	
Val av ledamot och suppleant i Pensionsnämnden	81	
Val av ordförande i Stadsfullmäktige	4	
Val av vice ordförande i Stadsfullmäktige	4	
Val av ledamöter i Stadsfullmäktige	3, 47, 74, 85	
Val av ordförande m. m. i Vatten- och Gasverksstyrelsen, meddelande om	6	
Val av direktion för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning	36	
Varmbadhuset, understöd åt f. baderskan Lovisa Schön	101	502
Vatten-, avlopps- och gasledningar inom Solhems- och Frejaområdena, gäldande av kostnaderna för anläggning av	6	3

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Vatten-, avlopps- och gasledningar inom Valsborg m. fl. områden, framdragande av	58	
Vatten-, avlopps-, gas- och elektriska ledningar, anslutningsavgifter till	22, 42	47, 151
Vatten- och Gasverksstyrelsen, meddelande om ordförandeval m. m.	6	
Vatten- och Gasverksstyrelsen, årsberättelse för 1922	41	146
Vågbrytare, vid kallbadhuset, anordnande av	8	
Vägar, utförande av en del vägförbättringar som nödhjälpsarbete	29	
Vägar, Kungl. Västmanlands regementes väghållning	77	
Vägar, ändrad sträckning av tillfartsvägen till djuphamnen	25	65
Vägar, enskilda, yttrande över förslag till lag om	37	
Västerås sjukkassor och fortsättningskassa, anslag till	119	483
Västerås sjukkassors fortsättningskassa, anslag till	119	483
Västerås stads förening mot tuberkulos, anslag till, för uppehållande av dispensärverksamheten under år 1924	117	474
Växthus, stadens, tilläggsanslag för reparation av	87	311
Yttrande över utredning om städernas domstolsväsen	29, 56	209
Yttrande över föreslagen föreskrift om stämpling av kött	87, 103	
Yttrande över kommunalförfattningssakkunniges förslag till lag om landsting m. m.	39, 66	222
Yttrande över förslag till ny läroverksreform	15, 57, 78	245
Yttrande över förslag till omorganisation av polisväsendet i riket	47	175
Yttrande över förslag till lag om enskilda vägar m. m.	37	
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, ändrad lönestat för föreståndaren	55, 68, 91	228
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, värdesättning av föreståndarens naturaförmåner för år 1924	100, 115	469, 496
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, instruktion för föreståndaren		230
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, pension åt föreståndaren C. A. Larsson	24	
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, löneregelering för sjuksköterskebefattningarnas förenande med pensionsrätt	51, 89	319

	Protokoll sid.	Handlingar sid.
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, tillsättande av direktion för tuberkulosavdelningen	36	
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, anordnande av en ligghall vid	13	15
Ålderdomshemmet, fattigvårdens, anslag för omändring av svinhuset till tvättstuga vid	91, 102	507
Ålderdomshemmet, Mobergska, donation till, av Fru Karin Möller	28	133
Årsberättelse, Badhusstyrelsens för 1922	40	137
Årsberättelse, Brandstyrelsens för 1922	28	115
Årsberättelse, Fattigvårdsstyrelsens för 1922	43	161
Årsberättelse, Hälsovårdsnämndens för 1922	28	71
Årsberättelse, Nykterhetsnämndens för 1922	17	25
Årsberättelse, Vatten- och Gasverksstyrelsens för 1922	41	146

Öström & Åkerberg, Västerås 1924.

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1923

VÄSTERÅS 1923
VÄSTMANLANDS ALLEHANDAS AKTIEBOLAGS TRYCKERI

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 2 Januari 1923

Närvarande: Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Brandchefen A. Danielsson, Domprosten Fr. Fåhræus, Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Tapetseraren C. Bäckman, Direktören E. Falk, Handlanden K. Kättström, Köpmannen K. Hedberg, Förmannen J. Andersson, Komministern A. Enblom, Byggmästaren A. Hammer, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingeniören P. Hiersemann, Svarvaren C. G. Pettersson, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Ida Grönberg, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, Maskinställaren C. Ridderström, Rektorn Hj. Thyresson, Sjukbesökaren E. Keijser, Förmannen C. E. Larsson, Svarvaren O. Lindström, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Metallarbetaren O. Håvberg, Järnsvarvaren E. Collin, Sjukvårdaren J. O. Wass, Pastorn G. H. Kolmodin, Filaren R. Hult, Mätarejusteraren R. Andersson, Förmannen E. A. Vestholm, Måleriföreståndaren A. Lundkvist, Ingeniören O. Hellman, Fru Hermana Lange, Byggmästaren F. Eklund, Träarbetaren G. Sund, Tubdragaren Karl Andersson, Tubdragaren G. S. Jansson, Svarvaren J. G. Jansson, Journalisten A. Eriksson, Fanjunkaren S. Dahlberg och Hamnarbetaren K. Hellström.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Redaktören A. Pers, Advokaten E. Browaldh, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Fröken Olga Anderzon, och Tubdragaren K. Engdahl.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 1.

Sedan Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under den längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m. öppnades nu sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Ledamöter i Stadsfullmäktige.

Enligt till Stadsfullmäktige överlämnade utdrag av Magistratens protokoll för den 21 och den 28 november 1922 hade vid nämnda dagar förrättade röstsammanräkningar efter förut under månaden hållna val för besättande av samtliga 48 Stadsfullmäktigemandat i staden för åren 1923—1926 ovan

såsom närvarande och frånvarande antecknade personer valts till Stadsfullmäktige.

Efter meddelande härav lades de inkomna protokallsutdragen till handlingarne.

§ 3.

Val av ordförande. Företogs val av ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag av Herr Kättström med acklamation Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 4

Den valda ordföranden övertog härefter ledningen av förhandlingarne och hälsade därvid de ledamöter, vilka icke förut tillhört stadsfullmäktige, välkomna till deltagande i Stadsfullmäktiges förhandlingar.

§ 5.

Val av vice ordförande. Till Stadsfullmäktiges vice ordförande för det ingångna året valde Stadsfullmäktige härefter på förslag av Herr Falk med acklamation Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson.

§ 6.

Val av beredningsutskott. Företogs till behandling fråga om val av Beredningsutskott för innevarande år, Och beslöto Stadsfullmäktige till en början på förslag av Herr Kättström, att utskottet skulle bestå av åtta ordinarie ledamöter och lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige efter framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Tapetseraren C. Bäckman, Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Svarvaren C. G. Pettersson, Köpmannen C. Hedberg, Ingenjören P. Hiersemann, Advokaten E. Browald och Folkskolläraren G. Leontein.

Till suppleanter i utskottet valdes likaledes med aklamation Förmannen E. A. V stholm, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Metallarbetaren O. Håvberg och Järnsvarvaren E. Collin att i nu nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Bäckman, Johansson, Svedlund och Pettersson, Rektorn Hj. Thyresson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander och Byggmästaren A. Hammer att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några av Herrar Hedberg, Hiersemann och Browaldh samt Fru Ida Grönberg att inträda vid förfall för Herr Leontein.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 25 Januari 1923.

FREDR. FÅHRÆUS.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 Januari 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, Johan Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Hult, Vestholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, G. S. Jansson, J. G. Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg och Hellström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson, samt Herrar Falk, Pers och Rickard Andersson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 7.

Minnesord efter Auditören B. Schenström.

Med anledning därav att Stadsfullmäktiges förre ordförande f. d. Auditören m. m. Birger Schenström den 16 innevarande januari avlidit, ägnade Herr ordföranden, den bortgångne några minnesord och erinrade därvid om hans långvariga, intresserade och samhällsgagnande arbete som ledamot av och ordförande för stadens kommunalrepresentation.

§ 8.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 innevarande januari.

§ 9.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Zander och Danielsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 10.

Ang. uppskov med inrättande av könspoliklinik.

Föredrogs och lades till handlingarne en till Stadsfullmäktige inkommen ämbetsskrivelse i styrkt avskrift från Kungl. Socialdepartementet till Medicinalstyrelsen av den 8 december 1922, utvisande att Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad befrielse fortfarande tillsvidare intill utgången av år 1923 från skyldighet att anordna poliklinik för kostnadsfri undersökning och behandling av könssjuka.

Ang. meddelande om ordförandeval m. m. inom Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen.

§ 11.

Föredrogos och lades till handlingarna inkomna meddelanden från Drätselkammaren samt Vatten- och Gasverksstyrelsen ang. val av ordförande och vice ordförande m. m. inom kammaren och styrelsen för innevarande år.

§ 12.

Ang. en del tilläggsanslag för stadens lantbruk.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) hade Drätselkammaren med överlämnande av en framställning i ämnet från Lantegendomsnämnden och under tillstyrkande av Nämndens däri gjorda hemställan, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till täckande av tidigare gjorda och hittills balanserade kostnader, nämligen

för reparation av byggnad vid Stenby	Kr.	4,548: 94
för utbyte av elektriska ledningar	„	3,290: —
samt för ytterligare kostnader för uppförande av rotfruktskällare vid Malma	„	2,381: 94
eller sammanlagt	Kronor	10,220: 88

anvisa sagda belopp att utgå av det i 1922 års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 13.

Ang. gäldande av kostnaderna för ledningsanläggningar inom Solhems- och Frejaområdena.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 nästlidne December erinrat, att Stadsfullmäktige den 30 september 1920 beslutat att under vissa villkor i och för utsträckande av stadens allmänna ledningar till viss del av byggnadsområdena Solhem och Freja anvisa ett anslag å 27,600 kronor att förskotteras av tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige kunde komma att besluta, samt med anmälan att arbetet, som nu vore fullbordat dragit en sammanlagd kostnad av 25,422 kronor 53 öre, varav omkring 7,500 kronor kunde beräknas bliva täckta genom anslutningsavgifter, hemställt, att Stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag å 18,000 kronor till gälldande av kostnaderna för ifrågavarande ledningsanläggning, hade Drätselkammaren med överlämnande av berörda skrivelse till Stadsfullmäktiges prövning, i avgivet yttrande den 11 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) förordat bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning samt tillika föreslagit, att Drätselkammaren måtte bemyndigas att underställa beslutet, i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, Kungl. Maj:ts prövning, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Kättström utan omröstning, vad Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 14.

Ang. understöd åt enf. d. kommunalarbetare.

Sedan Stadsfullmäktrga den 28 nästlidne December till Drätselkammaren och Beredningsutskottet remitterat ett av Lönenämnden i anledning av framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen avgivet förslag angående understöd åt en f. d. kommunalarbetare, beslöto Stadsfullmäktige nu, sedan de begärda utlåtandena inkommit, vid föredragning av de till ärendet hörande handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82 år 1922 och N:o 3 år 1923) på yrkande av Herr Kättström utan omröstning, i överensstämmelse med vad Drätselkammaren och Beredningsutskottet föreslagit att utan att godkänna Lönenämndens motivering, tillerkänna f. arbetaren vid Stadens tekniska verk J. G. Johansson från den tid han avginge från sin anställning och tillsvidare ett årligt understöd av 600 kr. jämte dyrtidstillägg däråa enligt bestämmelserna för stadens pensionärer att utgå av de tekntska verkens inkomster.

§ 15.

Ang. tillstånd för Västerås Nya Järnvaruaktiebolag att försälja explosiva varor av II klass.

Sedan Magistraten genom resolution den 29 November 1922 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Västerås Nya Järnvaruaktiebolag hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att förvara och försälja explosiva varor av andra klass i fastigheten N:o 58 södra kvarteret här i staden samt Stadsfullmäktige den 30 i samma månad och år remitterat ärendet till Beredningsutskottet för utlåtande, hade utskottet nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande januari hemställt, att Stadsfullmäktige ville förklara sig icke hava någon erinran att göra emot bifall till ansökningen,

På yrkande av herr Bäckman fattade Stadsfullmäktige nu utan omröstning beslut i ärendet enligt Beredningsutskottets hemställan.

§ 16.

Ang. medgivande för A.-B. Svenska Metallverken att leverera elektrisk ström till en del lantgårdar.

Föredrogs följande från Vatten- och Gasverksstyrelsen inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogade skrivelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen har Aktiebolaget Svenska Metallverken i Västerås hemställt om styrelsens yttrande, huruvida från dess sida hinder mötte att bolaget, för den händelse lantegendommarna Lista, Uppåker, Åby, Rönnby och Hovdesta, belägna å Västerås stads område, komme att elektrifieras, till dem levererade kraft från bolagets högspänningsledning mellan Skultuna och Västerås.

Styrelsen får i anledning härav erinra om Stadsfullmäktiges beslut den 30 Mars 1911, intaget under § 30 i dess vid sammanträde angivna dag förda protokoll, i ärende rörande yttrande över av dåvarande Nordiska metallaktiebolaget sökt koncession å elektrisk högspänningsledning mellan Skultuna och Västerås, i vilket beslut Stadsfullmäktige förklarat sig icke hava något att erinra mot koncessionsansökningen under villkor bland annat "att genom den föreslagna kraftledningen finge överföras kraft allenast för uppehållande av driften och belysningen i bolagets verkstäder och kontor,

men däremot icke utan Stadsfullmäktiges medgivande användas för överföring av elektrisk energi till andra."

Styrelsen får sålunda överlämna ärendet för avgörande genom Stadsfullmäktige och därvid anföra.

Stadens elektriska högspänningsledningar äro f. n. framdragna till Önsta och Gryta. Denna ledning anlades under kristiden med järntråd.

Därest angivna gårdar skulle förses med kraft från stadens elektriska verk skall ledningsnätet utsträckas ytterligare cirka 2,700 meter, ävensom måste den gamla ledningen till Önsta och Gryta ombyggas och järntråden i densamma utbytas mot koppartråd. Kostnaderna härför uppgå till 7,000 kronor.

Verkställda beräkningar över de ungefärliga årliga inkomsterna från ovan angivna gårdar till stadens tekniska verk visa, att inkomsterna icke täcka den årliga räntan, amorteringen och underhållet av den ifrågasatta ledningen. Härtill kommer ytterligare stadens självkostnad för ström.

Samtliga egendomar kunna för en anläggningskostnad, synnerligen ringa i förhållande till stadens kostnad, anslutas till Aktiebolaget Svenska Metallverkens högspänningsledning.

Då det sålunda icke är med stadens ekonomiska fördel förenligt att utbygga ledningar till egendomarna ifråga, får styrelsen föreslå, att Stadsfullmäktige måtte för sin del medgiva,

att Aktiebolaget Svenska Metallverkens högspänningsledning Skultuna—Västerås får användas för överföring av elektrisk energi till lantegendommarna Lista, Uppåker, Åby, Rönnby och Hovdesta å stadens område.

Västerås den 16 Januari 1923.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING

Eric Plantin."

På yrkande av Herr Kättström, med vilket Herr Bäckman förenade sig, och sedan Herrar Hiersemann och Sundström yttrat sig utan särskilt yrkande, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Vatten- och Gasverksstyrelsen i detta ärende hemställt.

§ 17.

Ang. anordnande av en vågbrytare vid kallbadhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande januari hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville i och för anordnande i anslutning till det under föregående vinter uppförda nya kallbadhuset av en fast vågbrytare utanför den yttre bassängen i badhuset ställa till Drätselkammarens förfogande ett belopp av 9,000 kronor av det överskott, som uppkommit å det av Stadsfullmäktige den 29 december 1921 beviljade anslaget till badhusets uppförande.

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström, Kättström och Bäckman bifall till vad Drätselkammaren föreslagit, dels ock Herr Hedberg avslag å framställningen, varefter Stadsfullmäktige vid framställning av

proposition å de sålunda gjorda yrkandena genom begärd och anställd omröstning med 28 ja emot 16 nej, avgivna för avslag, biföllo Drätselkammaren ifrågavarande hemställan.

§ 18.

Ang. tillfälliga lån.

Med bifall till Drätselkammarens i skyivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande januari gjorda hemställan och på yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning:

att för bestridande under år 1923 av de löpande utgifterna mellan uppbörderna av kommunalskatten och av andra utgifter, beslutade av Stadsfullmäktige, och vilka skulle slutligen gäldas genom lån, i avbidan på att så kunde ske, bemyndiga Drätselkammaren att hos bankinrättning eller eljes för stadens räkning upptaga tillfälliga lån till belopp, som kunde finnas vara för ändamålet erfoderligt,

att i anslutning till sina beslut den 26 juni 1919 samt den 29 januari och den 25 november 1920 bemyndiga Drätselkammaren att dels för tillgodoseende under år 1923 av stadens under Vatten- och Gasverksstyrelsen lydande tekniska verks behov av rörelsekapital för styrelsens räkning ikläda staden en skuld å högst 1,000,000 kronor genom att teckna borgen å avtal med bankinrättning om kredit till belopp styrelsen kunde bestämma, dels ock för samma år låta förnya stadens borgen för i bankinrättning på löpande räkning lämnad kredit för Drätselkammarens vedgård å 200,000 kr. samt för A.-B. Arbetarebostäder å 50,000 kronor,

samt att bemyndiga Drätselkammaren att, därest sådant kunde befinnas ertorderligt och i den mån stadens underställningsfria lånerätt genom ifrågavarande krediter till äventyrs skulle överskridas, begära Kungl. Majt:s tillstånd till ifrågavarande låns upptagande.

§ 19.

Ang. tillstånd för E.W. Zimmerdahl att utskänka pilsnerdricka i Industrihotellet.

Sedan Magistratens genom resolution den 19 innevarande januari anmodat Nykterhetsnämnden att med eget utlåtande för yttrande till Stadsfullmäktige överlämna en av Emil W. Zimmerdahl hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i det s. k. Industrihotellet härstädes utskänka pilsnerdricka (kl. II) till spisande gäster, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande januari, enär ansökningen endast avsåge överflyttande på annan person av en redan beviljad rättighet, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara, att Stadsfullmäktige för sin del intet hade att erinra mot bifall till ansökningen dock med den av Stadsfullmäktige för förutvarande innehavare föreslagna inskränkningen, att utskänkningen, som endast borde få ske i samband med servering av lagad måltid och till en myckenhet av högst $^2/_3$ liter pr gäst, icke måtte få försiggå i konditoriet och det egentliga musikkaféet, utan endast i sistnämnda lokals norra, för matservering avsedda del och det därintill liggande rummet.

På yrkande av Herr Sundström och sedan Herr Kättström yttrat sig utan yrkande fattade Stadsfullmäktige sitt beslut i ärendet i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden föreslagit.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 januari 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
A. Danielsson. J. A. Zander.

Offentligen uppläst den 30 januari 1923, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 22 Februari 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Pers, Hedberg, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström. Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Hult, R. Andersson, Vestholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, G. S. Jansson, J. G. Jansson, Eriksson, Fröken Olga Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg och Hellström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk, J. Andersson och Lindström.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Rådmannen Victor Åsberg.

§ 20.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Edv. Karlsson och Sundström att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 21.

Ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån för år 1923.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 December 1922 till Lönenämnden återremitterat av Nämnden avgivet förslag angående värdesättning för år 1923 av vissa befattningshavare tillkommande förmånen av fria tjänstekläder, (Stadsfullmäktiges handlingar år 1922 N:o 75) hade lönenämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4) på anförda skäl föreslagit, att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket. som ägde åtnjuta sådan, skulle för år 1923 beräknas för personalen vid poliskåren till 225 kronor, för personalen vid brandkåren till 180 kronor och för personalen vid renhållningsverket till 65 kronor pr man, samt att den detektivkonstaplarna tillkommande slitningsersättningen skulle för samma år utgå med 112 kronor 50 öre pr man.

Efter fördragning av handlingarna i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 22.

Ang. ändrad lönestat för 3:dje rådmannen.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 29 December 1922 i samband med budgetbehandlingen för år 1923 av Magistratens framställning, att 3:dje rådmannen måtte i lönehänseende bliva jämställd med brottmålsrådmannen

och civilrådmannen och alltså komma i åtnjutande av löneförmåner enligt 44:de lönegruppen i lönestaten för stadens befattningshavare, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) på anförda skäl avstyrkt bifall till Magistratens förslag.

Sedan efter föredragning härav Herr Rådmannen Åsberg hemställt. att Magistraten måtte lämnas tillfälle att yttra sig i anledning av Lönenämndens utlåtande, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström remittera ärendet till Magistraten för yttrande.

§ 23,

Ang. indragning av anslag till skrivbiträde åt stadsfogden.

I enlighet med hemställan av Magistraten hade Stadsfullmäktige den 29 December 1922 för utlåtande till Lönenämnden remitterat av Drätselkammaren avgivet förslag i samband med behandlingen av utgiftsstaten för år 1923 för exekutionsverket, att det under senare åren utgående anslaget å 1,500 kronor till skrivbiträde åt stadsfogden skulle indragas, och hade Lönenämnden nu i avgivet utlåtande den 26 nästlidne Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte biträda Drätselkammarens berörda förslag.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 24.

Ang. pensionsersättning åt maskinisten E. Boholms änka och barn.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Lönenämnden i anledning av en av Vatten- och Gasverksstyrelsen tillstyrkt framställning från änkan efter avlidne maskinisten vid elektrisitetsverket, Emil Boholm, fru Hilma Boholm på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, så länge familjen efter maskinisten Boholm utgjordes av ogift änka och tre ogifta barn under 18 års ålder, tillerkänna änkan Boholm en årlig pensionsersättning av 675 kronor med därå utgående dyrtidstillägg enligt grunderna för dyrtidstillägg å pensionsersättningar till befattningshavares efterlevande samt härvid bestämma, att erforderliga medel för detta understöd skulle utgå av inkomsterna av stadens tekniska verk.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden i ärendet föreslagit.

§ 25.

Ang. vårdnaden över epidemisjukhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande Februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) hade Hälsovårdsnämnden under erinran om gällande bestämmelse i det mellan Västerås stad och Västmanlands läns landsting träffade avtalet om ordnande av sjukvården vid epidemisjukhuset i Västerås och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville förklara, att Stadsfullmäktige för sin del intet hade att erinra emot, att Hälsovårdsnämnden ej vidare mottoge uppdraget att vara styrelse för epidemisjukhuset.

På yrkande av Herr Fjellander biföllo Stadsfullmäktige efter härav tagen del utan omröstning Hälsovårdsnämndens hemställan.

§ 26.

Ang. anordnande av en ligghall vid ålderdomshemmets sjukhus.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande Februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning från Fattigvårdsstyrelsen, att Drätselkammaren måtte tillstyrka och hos Stadsfullmäktige föreslå uppförandet av en ligghall för fattigvårdens tuberkulosavdelning i enlighet med vid framställningen fogad ritning samt för detta ändamål anvisa 5,050 kronor, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa nämnda belopp att utgå av tillgängliga medel för att sedan återgäldas av inkommande vårdbidrag från staten och länets landsting.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 27.

Ang. anordnande av arkivrum m. m. vid stadskamrerarekontoret.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande Februari hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag till anordnande av arkivrum och för beredande av vidgade lokaler för stadskamrerarekontoret å förslagsvis 7,500 kronor att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 28.

Ang. stadens övertagande av självrisk vid olycksfall i stadens arbeten.

Föredrogs och lades till handlingarna en av Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäkrige den 1 innevarande Februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11) överlämnad skrivelse från Riksförsäkringsanstalten till Drätselkammaren, däri meddelats, att Riksförsäkringsanstalten med bifall till stadens hemställan medgivit Västerås stad befrielse tills vidare, räknat från och med den 1 Januari 1923, från erläggande av försäkringsavgifter till Riksförsäkringsanstalten under vissa i skrivelsen närmare angivna villkor.

§ 29.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Februari, (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville biträda ett utav särskilda av Drätselkammaren tillsatta delegerade upprättat och vid Drätselkammarens skrivelse fogat förslag angående ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen i Västerås.

Under en längre överläggning i detta ärende yrkade till en början, dels Herrar Sundström, Edv. Karlsson, och Kättström bifall till Drätselkammarens förslag, dels Herrar Hammer och Browaldh återremiss av ärendet till Drätselkammaren för ytterligare beredning, dels ock Herr Hellman avslag å Drätselkammarens framställning, varjämte Herr Rådmannen Åsberg yttrade sig i ärendet.

Härefter yrkade Herr vice ordföranden, att ärendet måtte bordläggas till nästkommande sammanträde, samt att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt en särskild kommitté av fem personer att till detta sammanträde närmare

granska och sätta sig in i Drätselkammarens förslag och eventuellt, därest kommitterade icke funne sig kunna förorda samma förslag till antagande framställa annat för staden förmånligt förslag.

I detta vice ordförandens förslag instämde de föregående talarna med återtagande av sina förut gjorda yrkanden samt därjämte Herrar G. S. Jansson, Pers, Hedberg och Danielsson ävensom Herr Hiersemann, dock med den ändringen, att han föreslog sex ledamöter i kommittén i stället för fem.

Sedan överläggningen förklarats avslutat beslöto Stadsfullmäktige till en början dels att bordlägga ärendet till nästkommande sammanträde, dels ock att tillsätta en kommité med det av Herr vice ordföranden angivna uppdraget.

I fråga om antalet ledamöter i kommittén beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 36 ja emot 5 nej, avgivna för Herr Hiersemanns yrkande, att kommitténs ledamöter skulle vara fem.

Vid härefter med slutna sedlar förrättat val av ledamöter i kommittén utsågo Stadsfullmäktige härtill Herrar Advokaten E. Browaldh, Handlanden C. Hedberg, Förmannen E. A. Vestholm, Byggmästaren F. Eklund och Drätseldirektören T. Öberg. Den förstnämnde tillföllo 38 röster och de övriga var och en 34 röster.

Närmast i röstetal kom Ingeniören Hellman med 20 röster, varjämte 4 röster tillföllo Direktören C. Tour och en röst vardera Byggmästaren A. Hammer och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson. Två röstsedlar innehållande endast 4 namn kasserades.

Det uppdrogs slutligen åt Herr Öberg att sammankalla kommitterade.

§ 30.

Ang. värdesättning av naturaförmåner för jordbruksförvaltaren.

Föredrogs och bifölls utan omröstning på yrkande av Herr Sundström följande från Lönenämnden inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sammanhang med antagande av ny lönestat för stadens befattningshavare fastställde Stadsfullmäktige för år 1921 värdet av den förmån av fri bostad jämte värme, som staden tillhandahölle jordbruksförvaltaren, till 1,500 kronor, vilken värdering,oaktat formellt beslut härom icke fattats av Stadsfullmäktige, varit bestående även under år 1922.

Som beslut om värdesättning även av denna förmån, bestående av 5 rum och kök, torde böra av Stadsfullmäktige fattas för varje år, får Lönenämnden, med meddelande att jordbruksförvaltaren till Nämnden ingivit framställning angående lägre värdering av förmånen ifråga för år 1923, men att Nämnden ansett sig icke kunna förorda denna framställning, enär i jämförelse med värdesättningen för år 1923 av förmånen av fri bostad jämte bränsle för andra stadens befattningshavare hittillsvarande värdering av jordbruksförvaltarens fömån icke blir för denne oförmånlig — Lönenämnden erinrar i detta sammanhang, att förmånen av fri bostad bestående av 4 rum och kök

jämte bränsle för år 1923 skall värderas till 1,450 kronor — hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att jordbruksförvaltarens förmån av fri bostad jämte bränsle för år 1923 skall värdesättas till 1,500 kronor, och att ett häremot svarande avdrag skall göras å jordbruksförvaltarens kontanta avlöning.

Västerås den 26 Januari 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM

Ragnar Tenow."

§ 31.

Ang. lösningsrätt till en del fastigheter på stadens grund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande Februari hade Drätselkammaren, med förmälan att, enligt till kammaren överlämnade lagfartsbevis, lagfart nyligen meddelats å köp av fastigheterna tomterna N:o 129 och 131 västra kvarteret, s. k. Skandiahuset, och av tomterna N:o 56 och 57 södra kvarteret, s. k. Industrihotellet, och att i anledning därav att tomterna delvis vore belägna på stadens grund fråga uppkommit, huruvida staden på grund av de lagfarna fången skulle göra sin lösningsrätt till fastigheterna gällande, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för stadens del besluta avstå från denna rätt i anledning av de nu lagfarna överlåtelserna.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 32.

Ang. yttrande över skolkommissionens betänkande.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande Februari hade Konungens Befallningshavande i länet anmodat Stadsfullmäktige att före den 1 Juli 1923 avgiva yttrande över skolkommissionens betänkande V. Organisatoriska och Ekonomiska utredningar, vilket yttrande före nämnda tid införväntades till länsstyrelsen.

I likhet med vad som skett med den föregående utredningen av skolkommissionen, beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne i ärendet för förberedande utlåtande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

§ 33.

Ang. anslag för inköp av mark av den s. k. Dalkaserntomten att utläggas till Vasagat.

Med överlämnande av ett köpehrev av den 15 November 1922, varigenom C. J. Nylén till staden genom Drätselkammaren försålt 8 kvm. av den s. k. Dalkaserntomten att utläggas till Vasagatan enligt gällande stadsplan för en köpeskilling av 40 kronor, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande Februari anhållit att Stadsfullmäktige ville, med godkännande av detta förvärv, anvisa för inköpet erforderliga medel, 40 kronor, av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 34.

Ang. förordnande av vice brandchef.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Februari hade Brandstyrelsen, i anledning därav att förordnandet för Löjtnanten Olof Clarholm att vara vice brandchef vid stadens brandverk upphörde med innevarande månads utgång, hemställt, att Stadsfullmäktige, jämlikt nu gällande föreskrifter med avseende å tillsättande av vice brandchef, ville förordna Löjtnanten Clarholm att under ett år, räknat från den 1 nästkommande Mars, vara vice brandchef vid stadens brandverk.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning, vad Brandstyrelsen sålunda hemställt.

§ 35.

Ang. nedsättning av stadens befattningshavares dyrtidstillägg.

I avgiven motion denna dag hade Herrar Hiersemann och Hellman på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Lönenämnden att snarast möjligt utarbeta och till Aprilsammanträdet förelägga Stadsfullmäktige förslag angående en nedsättning av de nu till stadens befattningshavare utgående dyrtidstilläggen.

Efter föredragning av motionen yrkade dels Herr Hiersemann att densamma måtte remitteras till Lönenämnden för yttrande, dels ock Herr Kättström bordläggning av ärendet.

Herr ordföranden framställde härefter proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige därvid utan omröstning bordlägga motionen.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den den 27 februari 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
Axel Sundström. E. Edv. Karlsson.

Offentligen uppläst den 27 februari 1923, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 Mars 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hierseman, Pettersson, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, G. S. Jansson, J. G. Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg och Hellström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, samt Herrar Falk och Andersson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 36.

Justering.

Uppdrogs åt Herrar Hellström och Dahlberg att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 37.

Ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare.

Föredrogs ånyo en vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 22 nästlidne februari bordlagd motion av Herrar Hiersemann och Hellman med förslag, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Lönenämnden att snarast möjligt utarbeta och till Stadsfullmäktiges sammanträde under nästkommande april månad förelägga Stadsfullmäktige förslag angående nedsättning av de nu till stadens befattningshavare utgående dyrtidstilläggen.

På yrkande av Herrar Hiersemann, Kättström och Westholm beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen till Lönenämnden och Drätselkammaren för yttrande.

§ 38.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse.

Anmäldes och lades till handlingarne från Nykterhetsnämnden inkommen årsberättnlse för 1922 (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 13).

§ 39.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 december 1922 till Lönenämnden för yttrande remitterat en av Magistraten i samband med behandlingen av 1923 års budget till Stadsfullmäktige gjord framställning därom, att staden måtte övertaga avlöningen för ytterligare två å kronouppbördskontoret anställda för närvarande av kronouppbördskassören själv avlönade biträden, hade Lönenämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande mars

(Stadsfullmäktiges handlingar n:o 14) på anförda skäl hemställt, att framställningen icke för närvarande skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

På framställning av Herr Borgmästaren, vilken upptogs som eget yrkande av Herrar Kättström och Sundström, beslöto Stadsfullmäktige återremittera frågan till Magistraten för förnyat yttrande.

§ 40.

Ang. ny takbeläggning å rådhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 15) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville för utförande av ny takbeläggning å rådhuset anvisa ett anslag å 5,500 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 41.

Ang. inköp av fastigheten n:o 86 västra kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handligar N:o 16) hade Drätselkammaren föreslagit att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 20,000 kronor och de villkor i övrigt, Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, åt staden inköpa fastigheten tomten N:o 86 västra kvarteret samt för inköpet anvisa ett anslag å köpeskillingens belopp att utgå av lånemedel med uppdrag för Drätselkammaren tillika att underställa detta beslut i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån Kungl. Maj:ts prövning, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 42.

Ang. yttrande rör. utvidgade lokaler för tullkammaren.

En genom Magistratens resolution den 12 innevarande mars till Stadsfullmäktige överlämnad skrivelse till K. Befhde i länet från Kungl. Generaltullstyrelsen med anhållan om förklaring från Stadsfullmäktige över en anmälan av härvarande tullkammare om Stadsfullmäktiges beslut den 28 december 1922 att avslå samma tullkammarens begäran om upplåtande och möblering av ytterligare lokaler för tullverkets behov, beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Herr Sundström remittera till Drätselkammaren med bemyndigande för Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar avgiva den infordrade förklaringen.

§ 43.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenh. för de kom- bo- ren.

Sedan Stadsfullmäktige den 22 nästlidne februari vid behandling av Drätselkammarens förslag angående ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen i Västerås (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) beslutat bordlägga ärendet samt uppdragit åt en särskild kommitté att närmare granska och sätta sig in i Drätselkammarens förslag samt eventuellt, därest kommitterade icke funne sig kunna förorda samma

förslag till antagande, framställa annat för staden förmånligt förslag, återupptogs nu detta ärende till förnyad behandling, därvid förelåg ett av nämnda kommitté den 14 innevarande mars avgivit betänkande (Stadfullmäktiges handlingar N:o 17), däri kommitterade i fråga om Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås framställt nytt, från Drätselkammaren skiljaktigt förslag samt beträffande Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås hemställt om bifall till Drätselkammarens förslag med ett förtydligande tillägg.

Efter föredragning av till ärendet hörande handlingar fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Hedberg och Sund samt efter det Herr Sundström meddelat, att Drätselkammaren, som tagit del av kommitterades skrivelse, intet hade att erinra emot vad däri föreslagits, utan omröstning sitt beslut i alla delar i överensstämmelse med vad de särskilda kommitterade i ärendet föreslagit och tillstyrkt.

Stadsfullmäktige hade sålunda i detta ärende beslutat:

A) Beträffande Aktiebolaget Arbetarebostäder.

1:o) att under förutsättning, att Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås' balansräkning pr. $^{31}/_{12}$ 1922 uppgjordes sålunda:

Tillgångar:

Kontant kassa		519: 81
Förråder		5,800: 80
Oguldna hyror	21,997: 26	
Fastigheter:		
Högne	210,000: —	
Julius	323,000: —	
Jörgen	323,000: —	
Oskaria	193,000: —	
Bruno	150,000: —	1,199,000: —
	Summa	1,205,320: 61

Skulder:

Fonderade 4 $^{3}/_{4}$ % ursprungligen	350,000: —	336,778: 96	
Fonderade 5 $^{1}/_{2}$ % ursprungligen	300,000: —	293,042: 70	
Fonderade t. v. räntefritt	116,500: —	116,500: —	746,321: 66
Ej fonderade löp. räkn.		49,360: 72	
Oguldna räntor och amortering 1922		40,804: 09	90,164: 81
Eget kapital:			
Aktiekapitalet		360,000: —	
Reservfonden		4,147: 40	364,147: 40
Årets vinst			4,686: 74
		Summa	1,205,320: 61

dels låta avskriva stadens återstående fordran hos bolaget pr den 1 juli 1922 enligt fastställd amorteringsplan å två av staden för bolagets räkning upptagna amorteringslån ur pensionsförsäkringsfonden, det ena mot 5 $^{1}/_{4}$ % ränta å ursprungligen 350,000 kronor, och det andra mot 6 % ränta å ur-

sprungligen 210,000 kronor med respektive 338,210 kronor 20 öre och 207,204 kronor 74 öre, eller tillhopa 545,414 kronor 94 öre, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att teckna borgen för bolaget å lån i bank till ett belopp av intill 50,000 kronor för gäldande av ogulden annuitet till staden för år 1922 och bestridande av löpande utgifter i övrigt för bolaget;

2:o) samt att i enlighet med vad Drätselkammaren hemställt uppdraga åt Drätselkammaren att hos Kungl. Pensionsstyrelsen anhålla om räntenedsättning å de lån för bostadsverksamhetens främjande här i Västerås, vilka utlämnats ur pensionsförsäkringsfonden antingen till staden eller direkt till bolaget mot stadens borgen.

B) Beträffande Byggnads Aktiebolaget Mimer i Västerås.

1:o) att, därest den prefensaktieägarne i bolagsordningen tillförsäkrade företrädesrätt till utdelning och avkomst å det insatta kapitalet av sju procent genom lagligen bindande beslut nedsattes till att avse fem procent samt bestämmelsen om inlösen av preferensaktierna ändrades därhän, att denna inlösen kunde taga sin början redan under år 1923, under en tid av 40 år, räknat från och med år 1922, beträffande de nuvarande preferensaktierna garantera preferensaktieägarne de dem efter de sålunda vidtagna förändringarne tillkommande företrädesrättigheter, såväl med avseende å kapital som utdelning;

2:o) att för sin del godkänna det å bolagets vägnar preliminärt gjorda inköpet av fastigheten N:o 6 b och 7 a i Västerås stads södra kvarter för en summa av 125,000 kronor i och för fastighetens bebyggande för bolagets räkning;

3:o) samt att uppdraga åt Drätselkammaren att underställa beslutet under punkt 1:o) Kungl. Maj:ts godkännande.

§ 44.

Ang. inköp av fastigheten N:o 2 inom kv. Baltzar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville, i tanke att fastigheten sedermera skulle erbjudas den kyrkliga kommunen såsom tjänstebostad åt en av stadens komministrar, bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 35,000 kronor och de villkor i övrigt, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, åt staden förvärva fastigheten tomten N:o 2 inom byggnadskvarteret Baltzar samt härför anvisa ett mot köpeskillingen svarande anslag att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Efter hemställan av Herr Borgmästaren, att Stadsfullmäktige måtte anhålla om kyrkorådets yttrande i ärendet, vilken hemställan upptogs som eget yrkande av Herrar Enblom och Hammer och varemot Herrar Kättström och Westholm förklarade sig ej hava något att erinra, samt efter yttrande av Herrar Hellman, Browaldh, Hammer och Westholm, beslöto Stadsfullmäktige slutligen på yrkande av Herr Sundström återremittera ärendet till Drätselkammaren för förnyat övervägande.

§ 45.

Ang. representant för Västerås att deltaga i jubileumshögtidligheterna vid utställningen.

I skrivelse till Västerås stad hade Stadsfullmäktiges ordförande i Göteborg, med förmälan, att nämnda stad den 8 maj 1923 komme att högtidlighålla 300-årsminnet av stadens grundläggning, å Göteborgs stads vägnar inbjudit Västerås stad att utse en representant att närvara vid jubileumsfestligheterna.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herrar Sundström och Bäckman med tacksamhet mottaga inbjudningen samt utse sin ordförande, Domprosten Fr. Fåhræus, eller vid förfall för honom vice ordföranden, Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, att vid ifrågavarande tillfälle representera staden.

§ 46.

Ang. deltagande i en stadsbyggn.-utställning i Göteborg.

I skrivelse till Västerås stad hade bestyrelsen för Internationella stadsbyggnadsutställningen i Göteborg den 27 juli—12 augusti 1923 inbjudit staden till deltagande i denna utställning.

Efter föredragning av skrivelsen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Pers, Bäckman och Sundström remittera ärendet till Drätselkammaren för vidtagande av eventuella åtgärder, med bemyndigande för Drätselkammaren att, utan förbindelse för staden, omedelbart ingiva föranmälan om deltagande, därest Drätselkammaren så funne lämpligt.

§ 47.

Ang. tillstånd till handel med begagnade föremål för Erik Viktor Fabian Jansson.

Sedan Magistraten genom särskilda resolutioner den 27 januari och den 9 mars innevarande år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i fråga om särskilda av Erik Viktor Fabian Jansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda ansökningar om rätt att här i staden idka handel med begagnade föremål, beslöto Stedsfullmäktige nu, på sätt Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande mars tillstyrkt, förklara sig intet hava att erinra emot, att sökanden medgåves tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 62 vid Stora gatan idka dylik handel under förutsättning att försäljningen ej avsåge handel med lump, ben eller skrot.

§ 48.

Ang. restföring av utskylder.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 19) hade Drätselkammaren, under åberopande av skrivelse i liknande fråga den 20 april 1922 (Stadsfullmäktiges handlingar nämnda år N:o 18) hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att med avseende å restlängden för innevarande år och framdeles försummelse med avseende å inbetalning av å uppbördsstämma förfallet skattebelopp skulle medföra den påföljd, att hela oguldna skattebeloppet förfölle till betalning och uppfördes å restlängd.

På yrkande av Herrar Sundström och Kättström och sedan Herr Hult yttrat sig i ärendet godkända Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 49.

Ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20) hade Drätselkammaren under tillstyrkan överlämnat till Stadsfullmäktiges prövning en skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen med hemställan att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels att mom. 4 i de av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 fastställda villkor och bestämmelser för anslutning till stadens allmänna ledningar skulle för år 1923 erhålla enahanda lydelse, som för år 1922, nämligen: "Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarna, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarne en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr kvadratmeter tomtareal för samtliga slags ledningar 1 krona 20 öre, för vatten- och avloppsledningar 85 öre, därav enbart för vattenledning 37 öre och för avloppsledning 48 öre, för gas- och elektriska ledningar 35 öre, därav enbart för gasledningar 24 öre och för elektrisk ledning 11 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då om- eller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas";

dels och att ovannämnda villkor och bestämmelser med de däri den 29 juni 1922 företagna ändringar skulle i övrigt vara gällande under år 1923.

Under överläggningen yrkade dels Herr Sundström bifall till vad sålunda föreslagits, dels ock Herr Hult, med instämmande av Herr Hiersemann, återremiss av frågan till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren, varvid borde övervägas ett av Herr Hult framställt önskemål, att de nu föreslagna anslutningsavgifterna måtte nedsättas med 20 %.

Vid framställning av proposition å återremissyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag slutligen avgöra ärendet, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 29 nej emot 16 ja, avgivna för ärendets omedelbara avgörande, att återremittera frågan till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren för förnyat yttrande.

§ 50.

Ang. omändring av gatubelysn. vid domkyrkan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 21) hade Drätselkammaren, med överlämnande av skrivelser i ämnet från Domkyrkokommissionen och Vatten- och Gasverksstyrelsen under tillstyrkan av vad i nämnda skrivelser föreslagits hemställt, att Stadsfullmäktige ville för omändring av gatubelysningsanordningarne vid domkyrkan, på sätt närmare av Vatten- och Gasverksstyrelsen angivits, anvisa ett anslag å 1,400 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 51.

Ang. förvärv och upplåtande av mark för ny idrottsplats.

Sedan Stadsfullmäktige den 23 februari 1922 vid behandling av Stadsfullmäktiges idrottsplatskommitterades betänkande angående anläggande av en ny idrottsplats i staden, på Drätselkammaren överflyttat det nämnda kommitterade åliggande uppdraget och Drätselkammaren därefter fortsatt utredningen i frågan, hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) efter en översikt av frågans tidigare behandling på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att bemyndiga Drätselkammaren att under en tid av tjugu år, räknat från den 1 april 1923, till idrottsorganisation, som Drätselkammaren funne lämpligt bestämma, i och för anläggande av och nyttjande som idrottsplats upplåta det staden tillhöriga området av egendomen Kristiansborg, som vore beläget mellan vägen till Kristiansborg, vägen till Rosenhill och Persbobäcken om cirka 4 tunnland areal,

att likaledes bemyndiga Drätselkammaren att från P. O. Flodins sterbhus åt staden inköpa ett i och för idrottsplatsens fullständiga ordnande såsom erforderligt ansett markområde väster om det ovan nämnda till en areal av omkring 11,000 kvm. för av sterbhuset erbjudet pris av 1 krona 50 öre pr kvm. att upplåtas, därest detta köp komme till stånd, för ifrågavarande idrottsplats,

att för detta senare inköp anvisa ett anslag att förskotteras av tillgängliga medel ur stadskassan för att slutligen gäldas genom inflytande nöjesskattemedel för idrottstillställningar, dock ej sådana tillhörande simidrotten,

samt att för områdenas upplåtande för idrottsändamål fastställa följande bestämmelser:

1:o) Därest staden under upplåtelsetiden behöver taga i anspråk hela området eller så stor del därav, att återstoden ej vidare kan användas till idrottsplats eller vid upplåtelsetidens utgång icke anser sig kunna medgiva fortsatt upplåtelse av området till idrottsplats, åtager sig staden att för ändamålet upplåta annat lämpligt område och på sin bekostnad låta utföra anordningar för den nya platsens iordningställande i samma eller motsvarande skick, vari idrottsplatsen vid Kristiansborg då befinner sig, allt dock under förutsättning att behovet av en så beskaffad idrottsplats över huvud taget prövas föreligga.

2:o) Den idrottsorganisation, till vilken platsen upplåtes, tillförbindes, dels att i den mån förhållandena det medgiver iordningställa idrottsplatsen och att underhålla densamma på ett tillfredsställande sätt, dels ock att i den omfattning, som motsvaras av vederbörandes berättigade intressen, till andra idrottsorganisationer, skolor eller anstalter, av vilka idrott övas, upplåta idrottsplatsen mot skälig ersättning. Skulle stadens Drätselkammare, som har att övervaka att vad i denna punkt bestämts efterleves, finna, att vederbörande icke ställer sig vad sålunda stadgats till efterrättelse, och Drätselkammaren icke genom föreställningar kan vinna rättelse, äger staden rätt att omedelbart upplåta idrottsplatsen till annan eller andra idrottsorganisationer eller ock själv övertaga densamma och för samma ändamål förvalta anläggningen.

3:o) I den mån området icke tages i anspråk för sitt därmed avsedda ändamål, förbehåller sig staden att nyttja detsamma.

Tillika hade Drätselkammaren meddelat, att ledamöterna i Drätselkammaren Herrar Bäckman och Andersson reserverat sig mot Drätselkammarens beslut, enär de för sin del ansett det föreslagna området icke vara lämpligt som idrottsplats.

Under en längre överläggning i detta ärende yrkade dels Herrar Keijser, Sundström, Kättström, Thyreson, Wass och Hedberg bifall till Drätselkammarens förslag, dels Herr Bäckman avslag å Drätselkammarens förslag, dels Herrar Hellman och Engdahl återremiss till Drätselkammaren av frågan beträffande förvaltningen av den blivande idrottsplatsen för underhandling härutinnan med samtliga idrottsföreningar i staden eller den samorganisation av dem, som eventuellt kunde komma till stånd, dels ock Herrar Browaldh och Leontein återremiss till Drätselkammaren av ärendet i dess helhet.

Vid efter överläggningens slut framställda särskilda propositioner å de under överläggningen gjorda yrkandena fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet till alla delar i överensstämmelse med vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 52.

Ang. fastställelse av stadsfullm.-beslut.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 28 februari 1923 med fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut den 28 december 1922 att bevilja pension åt föreståndaren vid ålderdomshemmet i Västerås C. A. Larsson.

§ 53.

Ang. ändrade grunder för 1:ste o. 2:dre stadsläkarnes löner.

Den 30 november 1922 hade Stadsfullmäktige till Hälsovårdsnämnden återremitterat ett då behandlat ärende angående Förste stadsläkarens arvode som epidemiläkare.

I anledning härav och av en framställning från Andre stadsläkaren om lönetillägg på grund av ökade göromål såsom läkare vid fattigvårdens ålderdomshem, hade dessa frågor i ett sammanhang upptagits till förberedande yttrande av såväl Lönenämnden som Hälsovårdsnämnden, och förelågo nu avgivna yttranden av båda dessa myndigheter med därtill hörande handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23).

Lönenämnden hade för sin del hemställt, att Stadsfullmäktige ville ställa till Hälsovårdsnämndens förfogande ett årligt anslag att utgå tillsvidare under åren 1923—1924 såsom arvode till Förste och Andre stadsläkaren efter fördelning, som av Hälsovårdsnämnden bestämdes, vad anginge Andre stadsläkaren för det merarbete, som för honom vore förenat med handhavandet av sjukvården vid ålderdomshemmet Carlslund och vad Förste stadsläkaren anginge skulle föranledas av hans övertagande av tjänsteåligganden, som för närvarande åvilade Andre stadsläkaren, enligt det beslut som härom av Hälsovårdsnämnden kunde fattas, varjämte Lönenämnden meddelat, att dess ledamot Herr Johansson reservationsvis anfört, att han för sin del ville bestämma anslaget till 2,000 kronor.

Hälsovårdsnämnden hade efter hörande av stadsläkarne, av vilka Förste stadsläkaren förklarat sig icke benägen medverka till den av Lönenämnden föreslagna lösningen och Andre stadsläkaren vidhållit sin framställning om

ett extra arvode av 2,000 kronor om året, för sin del nu anfört, att, därest ärendet ifråga om Förste stadsläkaren icke skulle lösas enligt Hälsovårdsnämndens föregående förslag enligt dess framställning till Stadsfullmäktige av den 18 september 1922, Hälsovårdsnämnden ville till frågans lösning i anslutning till Lönenämndens förslag i fråga om de belopp, som borde ställas till Hälsovårdsnämndens förfogande för de bägge lönefrågornas lösning, förorda den ändring i Lönenämndens förslag, att anslagsbeviljandet icke förbundes med några direktiv rörande ändrade tjänstgöringsförhållanden, varvid Hälsovårdsnämnden meddelat, huru Nämnden, därest frågan avgjordes enligt sist omförmälda mening, tänkt sig fördelningen av det föreslagna beloppet.

Under överläggningen härom yrkades dels av Herr Sundström bifall till Lönenämndens förslag med det av Hälsovårdsnämnden senast föreslagna tillägget, dels av Herr Johansson, med instämmande av Herrar Kättström, Enblom och Fru Grönberg, att Stadsfullmäktige ville med avslag å i ärendet i övrigt gjorda framställningar tillerkänna Andre stadsläkaren under år 1923 och tillsvidare ett årligt arvode av 1,600 kronor för det merarbete, som vore förenat med handhavande av sjukhusvården vid ålderdomshemmet Carlslund, dock med förbehåll att Andre stadsläkaren förklarade sig villig att utan ändring av instruktionen besöka ålderdomshemmets sjukhus minst tre gånger i veckan samt att det för bestridande av detta arvode erforderliga beloppet för innevarande år skulle utgå av årets förslagsanslag, dels ock av Herr Fjellander, att de föreliggande framställningarna beträffande Förste stadsläkaren ej för närvarande skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd men beträffande tilläggsarvode åt Andre stadsläkaren, återremitteras till Lönenämnden.

Vid framställning av särskilda propositioner å de sålunda gjorda yrkandena fattade Stadsfullmäktige beslut i frågan till alla delar enligt Herr Johanssons under överläggningen framställda förslag.

§ 54.

Ang. ändrad sträckning av tillfartsvägen till djuphamnen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24) hade Drätselkammaren meddelat, att Drätselkammaren efter verkställd utredning och i samråd med Stadsfullmäktiges djuphamnskommitté träffat anstalt om sådan ändring i planen för stadens djuphamnsanläggning att den nya tillfartsvägen från Köpingsvägen till själva hamnen givits ett mera östligt läge med korsning med Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg genom en viadukt över järnvägslinjen i närheten av Gustavsvik i stället för i samma plan som järnvägen samt att Drätselkammaren i sitt avtal med Södra Sveriges Statsarbeten inrymt arbete för den nya tillfartsvägen med det ändrade läget samt, under erinran att ökat anslag för anläggningen i följd av ändringen eventuellt framdeles komme att begäras, hemställt om godkännande av de åtgärder Drätselkammaren sålunda vidtagit.

På yrkande av Herrar Sundström och Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 55.

Ang. bidrag till utgiv. av en adresskalender.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) hade Drätselkammaren i anledning av en till Drätselkammaren inkommen framställnlng från enskild person, hemställt, att Stadsfullmäktige ville av 1923 års förslagsanslag ställa ett anslag å 500 kronor till förfogande för utgivande av en adresskalender för Västerås att utbetalas till utgivaren, då kalendern utkommit och under det villkor i övrigt, att 50 exemplar av densamma överlämnades till stadens verk och myndigheter.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 56.

Ang. lösningsrätt till fastigheter på stadens grund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars hade Drätselkammaren meddelat, att lagfart nyligen meddelats å på stadens grund belägna fastigheterna N:o 24, N:o 87, hälften av N:o 88 och N:o 89 västra kvarteret och N:o 124 södra kvarteret, samt på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta avstå från att på grund av de nu lagfarna överlåtelserna göra stadens lösningsrätt till fastigheterna gällande.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 57.

Ang. understöd åt änkefru I. Hedman.

Under hänvisning till en inkommen framställning från änkefru Ingeborg Hedman i Falun med begäran att även i år bliva delaktig av understöd ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål och till Stadsfullmäktiges beslut i denna fråga under föregående år, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande mars hemställt, att Stadsfullmäktige ville även för år 1923 tilldela änkefru Hedman ett understöd att utgå ur fonden med 300 kronor, som skulle utbetalas i början av året, jämte ett dyrtidstillägg å 200 kronor i slutet av året.

Stadsfullmäktige godkände utan omröstning vad Drätselkammaren hemställt.

§ 58.

Ang. pensionsersättn. åt änkan efter f. assist. vid tekniska verken F. G. Lönnqvist.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 nästlidne februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 26) hade Lönenämnden i anledning av inkommen framställning från vederbörande och yttrande däröver av Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna änkan efter avlidne f. assistenten vid stadens tekniska verk F. G. Lönnqvist fru Augusta Maria Lönnqvist en årlig pensionsersättning från den 1 december 1922 å 600 kronor med därå utgående dyrtidstillägg enligt grunderna för dyrtidstillägg å pensionsersättningar till befattningshavares efterlevande samt därvid bestämma, att erforderliga medel för detta understöd skulle utgå av inkomsterna från stadens tekniska verk.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Lönenämndens berörda förslag.

§ 59.

Ang. tillstånd för W. Ahlström att utskänka pilsnerdricka.

Genom resolution den 21 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av W. Ahlström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att under ett år från den 1 oktober 1923 i fastigheten N:o 21 vid Slottsgatan här i staden till spisande gäster utskänka pilsnerdricka.

I enlighet med ett av Nykterhetsnämnden i ärendet avgivet yttrande beslöto Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till framställningen.

§ 60.

Ang. tillstånd för C. A. Skogard att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 21 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av C. A. Skogard hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten N:o 2 vid Blåsbogatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

I enlighet med ett av Nykterhetsnämnden i ärendet avgivet yttrande beslöto Stadsfullmäktige, då här endast avsåges överflyttande å annan person av en redan förut beviljad rättighet tillstyrka bifall till framställningen.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 6 April 1923.

FREDR. FÅHRÆUS.

Carl Kellström. Sven Dahlberg.

Offentligen uppläst den 6 april 1923, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 April 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Pettersson, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Ridderström, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Hermanna Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, J. G. Jansson, Fröken Olga Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg och Hellström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Pers, Hedberg, Hiersemann, Johansson, Thyresson, Keijser, Hult, R. Andersson, G. S. Jansson och Eriksson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 61.

Justeringsmän. Uppdrogs åt Herr Engdahl och Fröken Anderzon att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

§ 62.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922. Hälsovårdsnämndens till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för 1922 anmäldes och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27).

§ 63.

Brandstyrelsens årsberättelse för 1922. Lades efter anmälan till handlingarne av Brandstyrelsen överlämnad berättelse rörande brandväsendet för år 1922 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28).

§ 64.

Ang. representanter för deltagande i stadshusinvigningen i Stockholm. I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 nästlidne mars hade Stadsfullmäktige i Stockholm inbjudit staden att genom särskilda representanter deltaga i invigningen av Stockholms stadshus midsommaraftonen 1923.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att föreslå representanter för staden vid ifrågavarande tillfälle.

§ 65.

Ang. mottag. av donation efter Fru Karin Möller. Med förmälan, att enligt testamente den 23 augusti 1918 numera avlidna Fru Karin Möller i fråga om sin kvarlåtenskap förordnat, bland annat, att 5,000 kronor skulle tillfalla det s. k. ålderdomshemmet att förvaltas av hem-

mets styrelse på sådant sätt, att den årliga räntan av beloppet skulle användas för bestridande av hemmets utgifter och kapitalet behållas orubbat, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29), med överlämnande av testamentet och arvskifte efter Fru Möller, godkänt av samtliga sterbhusdelägare, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta med tacksamhet emottaga donationen att förvaltas enligt testamentets föreskrift.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 66.

Ang. tillstånd till försäljn. av explosiva varor för A.-Bol. Sundströms järnhandel.

Genom resolution den 17 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Aktiebolaget Sundströms järnhandel hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att dels i gården N:o 29 och 30 södra kvarteret och dels i gården N:o 103 samma kvarter försälja explosiva varor av 2:dra klass.

På yrkande av Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning för sin del tillstyrka bifall till ansökningen.

§ 67.

Ang. utredn. om städernas domstolsväsen.

Genom resolution den 18 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Docenten Nils Herlitz på offentligt uppdrag verkställd utredning angående vissa spörsmål rörande städernas domstolsväsen.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att upprätta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till yttrande i ärendet.

§ 68.

Ang. ändring i stadsplanen genom vidgning av Hantverkaregatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30) hade Byggnadsnämnden på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta sådan ändring i gällande stadsplan, att Hantverkaregatan i sträckningen emellan Köpmangatan och Torggatan skulle breddas med 1,5 meter åt vardera sidan ävensom giva Byggnadsnämnden bemyndigande att hos vederbörande myndigheter söka fastställelse å beslutet härom.

Efter det Herr Bäckman och Herr Borgmästaren yttrat sig i ärendet utan yrkande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna, vad Byggnadsnämnden sålunda föreslagit.

§ 69.

Ang. utförande av en del vägförbättringar som nödhjälpsarbete.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Drätselkammaren den 1 februari innevarande år har Fattigvårdsstyrelsen anhållit att Drätselkammaren ville bereda arbetstillfällen för de arbetslösa, som genom direktiv av de statliga nödhjälpsorganen voro

avstängda från såväl statligt nödhjälpsarbete som arbetslöshetsunderstöd och härigenom för sina familjers uppehälle nödgats anlita understöd av fattigvården, och har Fattigvårdsstyrelsen härvid framhållit, att det syntes vara för stadens ekonomi fördelaktigare att på sådant sätt bereda utkomst för dessa arbetslösa.

I anledning av denna skrivelse har Drätselkammaren närmare undersökt möjligheten och lämpligheten av vissa vägarbeten och därvid i första hand haft under utredning förslag dels att omlägga landsvägen till Tillberga förbi Gideonsbergs gård, dels angående fortsatt vägarbete i landsvägen till Skultuna avseende igenläggning av vägsänkan invid Åby och rätning av landsvägen strax bortom Lista gård, och dels rätning av vägkröken och sänkning av backkrönet i den s. k. Trumslagarebacken i landsvägen till Skerike, men hava dessa utredningar ännu icke fortskridit så långt att kostnaden för något av dessa vägförbättringsarbeten kunna närmare angivas.

Även om behovet av arbeten för ifrågavarande kategori arbetslösa icke för ögonblicket är lika trängande som vid den tidpunkt då Fattigvårdsstyrelsens skrivelse tillkom, på grund av de friplatser, som sedermera ställts till de kommunala arbetslöshetsorganens förfogande och äro avsedda för dessa arbetslösa, har Drätselkammaren emellertid på grund av en ej utesluten möjlighet av en ändring till det sämre i detta förhållande — det är nämligen att antaga att friplatserna, då säsongen för dessa arbetslösa enligt avgörande av arbetslöshetsorganen är inne, komma att indragas — samt behovet av de ifrågasatta vägförbättringarne ansett sig böra möta alla eventualiteter genom ett bemyndigande av Stadsfullmäktige att igångsätta det eller de vägarbeten av de föreslagna eller eventuellt andra, som kunna tillgodose behovet av arbetstillfällen för ifrågavarande arbetslösa och i den omfattning, som vid noggrann prövning visar sig vara erforderlig.

Med den anmärkning, att Drätselkammaren, under förutsättning av bifall till en begäran härom, framdeles närmare kommer att för Stadsfullmäktige ange kostnaden för dessa eventuella arbeten och begära anslag till dess täckande, inskränker sig Drätselkammaren alltså i detta ärende till att hemställa, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att igångsätta en del vägförbättringsarbeten att utföras såsom kommunala nödhjälpsarbeten och avsedda i första hand för de arbetslösa familjeförsörjare, som på grund av direktiv av statens arbetslöshetsorgan oförvållat äro avstängda från statligt nödhjälpsarbete och understöd, och för ändamålet tillsvidare till Drätselkammarens förfogande av 1923 års förslagsanslag ställa ett belopp av intill 20,000 kronor.

Västerås den 19 april 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

jämte en därvid fogad skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen så lydande:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

I och med upphörandet av det kommunala nödhjälpsarbete, vilket anordnats för arbetslösa, som genom arbetslöshetskommissionens bestämmelser avstängts från statligt nödhjälpsarbete och understöd, har omkring ett 35:tal av dessa arbetslösa hänvänt sig till fattigvårdsstyrelsen med begäran om hjälp för sina familjers livsuppehälle. Under senaste dagarna ha visserligen ett mindre antal av dessa personer beretts statligt nödhjälpsarbete, men återstår ändock ett avsevärt antal, som åtminstone tillsvidare synas sakna annan utväg än att för sina familjers försörjning anlita fattigvården. Och även med tillämpning av de direktiv, som arbetslöshetskommittén senast erhållit, torde någon nämnvärd ändring av detta förhållande icke vara att vänta, alldenstund tillgången på platser i nödhjälpsarbetet är allt för otillräckligt i förhållande till antalet arbetslösa.

Under sådana förhållanden vill Fattigvårdsstyrelsen med hänvisning till sin tidigare hävdade uppfattning, att det är mera förenligt med stadens ekonomiska intresse att lämpligt arbete anordnas, hos Drätselkammaren vördsamt hemställa, det Drätselkammaren måtte träffa snara åtgärder för att bereda arbete åt sådana arbetslösa familjeförsörjare, som utan eget förvållande äro avstängda från arbetslöshetsunderstöd och nödhjälpsarbete samt befinna sig i sådana omständigheter, som påkalla understöd från fattigvården.

Västerås den 1 februari 1923.

För Västerås Fattigvårdsstyrelse:
AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén."

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens i ärendet framställda förslag.

§ 70.

Ang. anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet.

Med överlämnande av en skrivelse från styrelsen för Västerås Arbetareinstitut, upptagen som motion av Herr Leontein, däri styrelsen anhållit om anslag för institutets föreläsningsverksamhet under år 1924, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande april hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa det begärda anslaget, 2,000 kronor, att utgå av uttaxerade medel i 1924 års stat.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 71.

Ang. anslag t. firande av Rudbeckiusminnet.

Föredrogs följande såsom motion av Herr ordföranden upptagna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommitterade för firande av Rudbeckiusminnet, som för minnets värdigare begående planera en kulturmässa i samband med högtidsfesten, ha från Nationalmuseum erhållit förslag till program för en sådan mässa. Detta upptager konstutställningar med demonstrativa föredrag, tvenne teateraftnar anordnade av Kungl Dramatiska teatern och tvenne kammarmusikkonserter, sång m. m. Den ekonomiska risk, som kommitterade genom ett antagande av detta erbjudande av en kulturmässa ikläda sig, uppgår till cirka 11,000 kronor.

Då en sådan kulturmässa genom sin höga konstnärliga halt måste sägas vara icke blott en värdig hyllning åt minnet av den kulturpersonlighet, som festen i främsta rummet gäller, utan även ett sällan återkommande tillfälle för stadens invånare att komma i beröring med god konst, ha kommitterade velat vända sig till Stadsfullmäktige med en anhållan, att de ville genom ett anslag å 5,000 kronor ställa en garanti för möjliggörandet av en kulturmässa i samband med Rudbeckiusfesten.

Kommitterade få även vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 2,000 kronor att ställas till förfogande för de representativa omkostnader, som äro förbundna med firandet av Rudbeckiusminnet.

Västerås den 7 april 1923.

WALTER MURRAY.
Kommitténs ordförande.

Sven T. Kjellberg."

Ovanstående framställning upptages som motion och anhålles, att Drätselkammaren ville med sitt förord till Stadsfullmäktige överlämna densamma.

Västerås den 17 april 1923.

Fredr. Fåhræus.

ävensom utlåtande i ärendet av Drätselkammaren, så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av framställning från kommittén för firandet av Rudbeckiusminnet upptagen såsom motion av Stadsfullmäktiges ordförande angående dels en garanti av staden för möjliggörande av en kulturmässa i samband med minnesfestligheterna dels ock ett anslag för bestridandet av de kostnader, som äro förenade med dessa senare, får Drätselkammaren, som i fråga om garantien av sparsamhetsskäl anser en begränsning av beloppet till 3,000 kronor vara att förorda, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta dels ikläda staden en utgift å intill 3,000 kronor för de kostnader, som bliva förenade med en dylik kulturmässa, dels ock ställa ett anslag å 2,000 kronor till förfogande för minnesfestligheternas programenliga genomförande, att båda utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 19 april 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Under överläggningen i ärendet yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Falk bifall till samma förslag beträffande anslag till representationskostnaden men till motionärens hemställan i fråga om garanti för den planerade kulturmässan.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige dels utan omröstning att i enlighet med Drätselkammarens tillstyrkan anslå 2,000 kronor till representativa kostnader vid Rudbeckiusminnets firande, dels ock genom begärd och anställd omröstning med 22 nej emot 15 ja, avgivna för bifall till Herr Falks yrkande, att enligt Drätselkammarens förslag ställa en garanti av intill 3,000 kronor för de kostnader, som vore förbundna med den i sammanhang med sagda festlighet planerade kulturmässan, allt att utgå av 1923 års förslagsanslag.

§ 72.

Ang. eventuell ombyggn. av ett brandskadat hus vid Strömsholms våg.

Föredrogs följande från Hamnstyrelsen för Strömsholms våg inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i VÄSTERÅS och Köping.

Hamnstyrelsen för Strömsholms Våg får härmed till Stadsfullmäktige i städerna Västerås och Köping anmäla, att den städerna tillhöriga s. k. vågmästarbyggnaden å hamnplatsen vid Borgås udde genom en den 14 mars detta år inträffad eldsvåda nedbrunnit. Byggnaden ifråga var försäkrad i Västmanlands Läns Brandstodsbolag till 36,000 kronor. Enligt uppdelningen i brandförsäkringsbrevet värderades grundmurstenfoten och den under byggnaden befintliga källaren till 1,190 kronor, och har Brandstodsnämnden i Kolbäcksdistriktet vid hållen besiktning uppskattat värdet av det som återstår av byggnaden till 1,500 kronor, vilket hamnstyrelsen också anser vara skäligt.

Under förutsättning att denna värdering godtages av brandstodsbolagets huvudmän skulle brandskadeersättningssumman komma att bliva 33,310 kronor.

Hamnstyrelsen har vid tvenne sammanträden behandlat frågan hur det skall förfaras med den eldhärjade byggnaden; huruvida densamma skall återuppföras eller platsen avröjas.

Byggnaden ifråga har förr till huvudsaklig del använts av vågmästaren å platsen, dels såsom bostad och dels såsom hamnkontor och affärslokaler. Under senare tiden har hela byggnaden varit uthyrd till personer, som icke haft någon befattning med hamnplatsen. Något outgängligt behov av en liknande byggnad för hamnens räkning förefinnes icke. Trafiken i hamnen är numera så ringa, att man näppeligen kan tänka sig för den skull vara i behov av särskilt hamnkontor och bostad för vågmästare. Befattningen som vågmästare torde lämpligen för framtiden kunna uppdragas åt någon på platsen boende person med annan rörelse.

Styrelsen har därför till salu utbjudit resterna av den brunna byggnaden att eventuellt av hugad spekulant få återuppbyggas mot erläggande av vanlig tomthyra. Några spekulanter hava emellertid icke anmält sig. Styrelsen

har därför låtit upprätta en ritning och kostnadsförslag på återuppförande av byggnaden i en våning om 4 rum, hall, jungfrukammare och kök och föreligger ett anbud härå slutande å 7,650 kronor.

Då antagligt anbud å byggnaden ifråga icke erhållits men väl hyresgäster anmält sig till förhyrande av en bostadsvåning av ovannämnda storlek, och kostnaderna för husets återuppbyggande i ovan skisserade skick icke ställer sig högre än att det i byggnaden nedlagda kapitalet åtminstone bör kunna lämna samma ränta, som erhålles av bankinrättning, får styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt Hamnstyrelsen att låta återuppbygga den brunna s. k. vagmästarbyggnaden i huvudsaklig överensstämmelse med bifogade ritning och av brandstodsersättningen använda härtill erforderliga medel, samt att återstoden av branstodsersättningen skall av styrelsen fonderas.

Västerås och Köping den 19 april 1923.

Styrelsen för Strömsholms Våg:

K. KÄTTSTRÖM."

ävensom yttrande i ärendet av Drätselkammaren så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås,

I skrivelse, som här bifogas, har Hamnstyrelsen för Strömsholms våg anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande att få återuppbygga den nyligen nedbrunna vågmästarebyggnaden å Borgås udde vid Strömsholm med anlitande av den brandstodsersättning som utbetalats, och får Drätselkammaren såsom sitt yttrande i ärendet föreslå Stadsfullmäktige godkänna förslaget härom, ävensom angående dispositionen av brandstodsersättningen.

Västerås den 19 april 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige för sin del utan omröstning vad Hamnstyrelsen för Strömsholms våg hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 73.

Ang. deltagande i stadsbyggnadsutställningen i Göteborg.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne mars i anledning av en skrivelse från bestyrelsen för internationella stadsbyggnadsutställningen i Göteborg den 27 juli—12 augusti 1923 med inbjudan till staden att deltaga i denna utställning beslutat remittera ärendet till Drätselkammaren för vidtagande av eventuella åtgärder, med bemyndigande för Drätselkammaren att, utan förbindelse för staden omedelbart ingiva föranmälan om deltagandet, därest

Drätselkammaren så funne lämpligt, hade Drätselkammaren nu inkommit till Stadsfullmäktige med en så lydande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 nästlidne mars hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren remitterat en inbjudan till staden att deltaga i en internationell stadsbyggnadsutställning i Göteborg den 27 juli—12 augusti innevarande år innefattande remissen tillika bemyndigande för Drätselkammaren att utan förbindelse för staden ingiva s. k. föranmälan om deltagande.

I infordrat yttrande i denna fråga, vilket här bilägges, har Byggnadsnämnden, under hänvisning till ett av byggnadschefen Smitt och stadsarkitekten Hahr härför uppgjort program förordat ett antagande av inbjudningen ävensom att för programmets genomförande måtte anvisas ett förslagsanslag å 3,000 kronor.

I likhet med Byggnadsnämnden finner Drätselkammaren utvecklingen av stadens bebyggelse vara förtjänt av ett allmännare intresse och att härur av andra städer kunna hämtas efterföljansvärda uppslag medförande förpliktelsen för staden att icke undandraga sig ett deltagande i utställningen.

Med hänsyn till stadens finansiella läge och att möjlighet synes föreligga att kunna åstadkomma ett sådant, värdigt staden, för lägre kostnad än den av Byggnadsnämnden beräknade, anser sig Drätselkammaren emellertid icke kunna tillstyrka ett högre anslag härför än 2,000 kronor.

Under hänvisning till det anförda föreslår alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov anvisa ett anslag å högst 2,000 kronor att ställas till Byggnadsnämndens förfogande för stadens deltagande uti den internationella stadsbyggnadsutställningen i Göteborg under instundande sommar.

Herrar Sundström och Jonsson hava vid ärendets behandling i Drätselkammaren förklarat sig icke kunna förorda ett anslag för detta ändamål, såsom innebärande en fullständigt onödig utgift.

Västerås den 19 april 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Därvid hade fogats ett av Drätselkammaren begärt yttrande av Byggnadsnämnden av följande lydelse:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning av Drätselkammarens anmodan till Byggnadsnämnden att yttra sig i fråga huruvida staden skall deltaga i en internationell stadsbyggnadsutställning i Göteborg den 27 juli—12 augusti innevarande år därtill föreligger inbjudan från bestyrelsen för utställningen i fråga får Byggnadsnämnden, under hänvisning till bilagda skrivelse från byggnadschefen Smitt och stadsarkitekten Hahr, däri angivits ett minimiprogram för ett dylikt deltagande

samt kostnaden härför, och under framhållande av att staden inom det område utställningen skall belysa torde hava åtskilligt att uppvisa av allmännare intresse, hemställa, att Drätselkammaren ville fatta beslut om stadens deltagande i utställningen samt härför utverka ett förslagsanslag att ställas till Byggnadsnämndens förfogande å 3,000 kronor.

Västerås den 19 april 1923.

För Byggnadsnämnden:
JOHN KARLSSON.
Ragnar Tenow."

ävensom följande yttrande till Byggnadsnämnden av byggnadschefen och stadsarkitekten:

"*Till Byggnadsnämnden i Västerås.*

Planen för internationella stadsbyggnadsutställningen i Göteborg och de lokaler, som där komma att ställas till de Svenska städernas förfogande, ävensom den för utställningsobjekten avsedda indelningen av väggytorna gör det nödvändigt att hålla ett enhetligt format å de utställda fotografierna och ritningarne. Vi få därför föreslå, att här utställas ett antal fotografiska reproduktioner på kromsilverpapper, — förstoringar, resp. förminskningar, — av bilder och ritningar från Västerås. Sålunda *exemplar* av flygare tagna totalvyer över olika stadsdelar och byggnadspartier, gatuperspektiv, ritningar m. m., samt de stadstekniska planer som förr utställts i Malmö, ävensom stadsplanekartan lagd å bord med överlagd glasskiva, å piedestaler uppsatta modeller över en del av i senare tid utförda eller planerade byggnader, kyrkogården m. m. En bild av samhället måste nämligen vara möjligast fullständig och ej blott innehålla vad som är nytt. För ändamålet anse vi ett anslag av 3,000 kronor vara nödvändigt till täckande av de direkta omkostnaderna vårt personliga arbete oberäknat.

Västerås den 19 april 1923.

Gösta Smitt. *Erik Hahr*".

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Kättström och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag, dels Herr Danielsson bifall till Byggnadsnämndens förslag, dels ock Herr Sundström avslag å i ärendet framställda förslag, varefter Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena utan omröstning biföllo Drätselkammarens förslag.

§ 74.

Ang. direktion för ålderdomshemmets tuberkulosavdelning.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 27 nästlidne mars hade Fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige jämlikt Kungl. Kungörelsen om utvidgad tillämpning av tuberkulossjukhusstadgan den 17 december 1915 § 3 första stycket hemställt, att en direktion bestående av fyra ledamöter jämte nödigt antal suppleanter måtte tillsättas för Ålderdomshemmets tuberkulosavdelning och samtidigt föreslagit att såsom direktion för detta ändamål måtte utses

ålderdomshemmets förvaltningsutskott, bestående av Herrar Komministern A. Enblom, Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist, Fru Ida Grönberg samt dessutom hemmets läkare, Andre stadsläkaren C. Idar, samt som suppleanter Herrar Förmannen J. V. Råberg och Kassören R. Danielsson ävensom som suppleant för Doktor Idar Distriktsläkaren L. Bladini.

På yrkande av Herr vice ordföranden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Fattigvårdsstyrelsens hemställan och utsågo såsom direktion för tuberkulosavdelningen de av Fattigvårdsstyrelsen föreslagna personerna beträffande såväl ordinarie ledamöter som suppleanter.

§ 75.

Ang. yttrande över förslag till lag om enskilda vägar m. m.

Genom resolution den 23 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av ett av vägkommissionen utarbetat forslag till lag om enskilda vägar m. m.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr vice ordföranden remittera ärendet till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till det begärda yttrandet.

§ 76.

Ang. understödstagare ur Sundinska fonderna.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 19 innevarande april hade Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen meddelat att Nämnden till understödstagare för året utsett:

ur fonden för pauvres honteux och medelklassen: Klara Tråstedt, Anna Helena Stensson, J. P. Olsson, Anna Karolina Lillberg, Matilda Holmin, Lydia Dillman, Ulrika Charlotta Lindblad, Agnes Bergh, Johanna Gustafva Eriksson och Emma Lagerkvist,

samt ur fonden för arbetsklassen: Clas Aug. Pettersson, Joh. Alfr. Sillén, Matilda Björklund, Kristina Katarina Jonsson, Kristina Ekstedt, Klas Alfr. Wirström, Karl Joh. Lundholm, Karolina Johansson, Lovisa Jonsson och Carl Aug. Eriksson, vilket skulle här antecknas.

§ 77.

Ang. besvär över stfms beslut rör. Förste stadsläkarens avlöning.

Genom resolution denna dag hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som anförts av Förste stadsläkaren Doktor C. Thunström över Stadsfullmäktiges beslut den 28 nästlidne mars angående ändrade grunder för Förste stadsläkarens avlöning.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att upprätta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till yttrande i ärendet.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 maj 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
Olga Anderzon. Karl Engdahl.

Offentligen uppläst den 3 maj 1923, betygar:
Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1923, Västmanlands Allehandas A.-B:s Tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 31 Maj 1923

Närvarande: vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Johan Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, J. G. Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg och Hellström.

Frånvarande med godkänt förfall voro ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Danielsson, Pettersson, Browaldh, R Andersson och G. S. Jansson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 78.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Eriksson och J. G. Jansson att jämte Herr v. ordföranden justera dagens protokoll.

§ 79.

Ang. yttrande över kommunalförfattningssakkunniges förslag till lag om landsting m. m.

Genom resolution den 4 innevarande maj hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av kommunalförfattningssakkunniges betänkande med förslag till lag om landsting m. m.

Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt Beredningsutskottet att utarbeta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till det infordrade yttrandet.

§ 80.

Ang. ordnande av avloppsförhållandena inom vissa förstadsområden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande maj hade Hälsovårdsnämnden, under förmälan att, sedan under en längre tid sanitära missförhållanden i avloppshänseende varit rådande inom de västra och östra förstadsområdena, Hälsovårdsnämnden vid förrättad syn funnit, att särskilt avloppsförhållandena vid Sveavägen inom västra förstaden och inom Hemdalsområdet tarvade snar rättelse, hemställt, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt någon dess styrelse eller särskilt tillsatt beredning att i samråd med vederbörande fastighetsägare utreda möjligheterna för de sanitära olägenheternas avhjälpande och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i ämnet.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Vatten- och Gasverksstyrelsen för yttrande.

§ 81.

Badhusstyrelsens årsberättelse för år 1922

Badhusstyrelsens till Stadsfullmäktige inkomna årsberättelse för 1922 anmäldes och lades till handlingarna (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31).

§ 82.

Ang. ändring i Byggnadsaktiebolaget Mimer i V:ås bolagsordning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32) hade Drätselkammaren, under erinran om Stadsfullmäktiges beslut den 28 sistlidne mars angående upphjälpande av de halvkommunala bostadsbolagens ekonomi, innefattande i fråga om Byggnadsaktiebolaget Mimər i Västerås garanti av staden för preferensaktieägarnas utbekommande av i bolaget insatt kapital jämte 5 % årlig ränta därå under förutsättning, bland annat, att genom ändring i bolagsordningen bestämdes, att inlösen av dessa aktier finge taga sin början redan under år 1923 i stället för först under år 1930, meddelat, att, på sätt vid skrivelsen fogat utdrag av bolagets styrelses protokoll för den 26 nästlidne april utvisade, sedan bolagsstämman beslutat jämte andra den nu ifrågavarande ändringen i bolagsordningen, men upplysning vunnits därom, att ändringen icke kunde registreras, bolagets styrelse jämlikt erhållet bemyndigande av bolagsstämman låtit denna ändring i bolagsordningen utgå ur bolagsstämmans beslut, och hade Drätselkammaren på grund av vad sålunda förekommit hemställt, att den sålunda vidtagna åtgärden, såsom varande utan inverkan å den av staden lämnade garantien, icke måtte inverka på den av Stadsfullmäktige den 28 sistlidne mars beslutade garantien.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 83.

Ang. vissa anordningar i stadshotellets festvåning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för inläggande av parkettgolv i ett rum i Stadshotellets festvåning samt reparation av möbler och anskaffning av mattor m. m. därstädes ställa till förfogande ett anslag å förslagsvis 3,500 kronor att utgå av det i innnevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning denna Drätselkammarens hemställan.

§ 84.

Ang. stensättning vid hamnen.

Med överlämnande av en skrivelse från Hamnstyrelsen med anhållan om ett anslag å 2,300 kronor för stensättning med smågatsten av ett område å hamnen mellan prånån och stora hamnbassängen, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34) hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Hamnstyrelsen och Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 85.

Ang. överenskommelse om gatumark m. m. inom den s. k. Akademivreten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en den 1 januari 1913 dagtecknad överlåtelsehandling, upprättad under förutsättning av Stadsfullmäktiges godkännande mellan vederbörande fastighetsägare Axel Hammer och A. R. Rudén, å ena, och Drätselkammaren, å andra sidan, rörande överlåtelse till staden av gatumark inom den s. k. Akademivreten och till nämnda fastighetsägare av en del tomtmark m. m., på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville, med godkännande av uppgörelsen, för gäldande av köpeskillingen för en del av gatumarken anvisa ett anslag av 3,132 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 86.

Ang. inköp av lägenheten Backa N:o 1.

Drätselkammaren hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 13,000 kronor och de villkor i övrigt för köpet, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga, åt staden inköpa lägenheten Backa N:o 1 i Västerås samt för gäldande av köpeskillingen anvisa däremot svarande anslag att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 87.

Ang. G. S. Janssons entledigande fr. stadsfullm.-uppdraget.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj hade ledamoten av Stadsfullmäktige Tubdragaren Georg S. Jansson på grund av avflyttning från staden avsagt sig uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav entlediga Herr Jansson från stadsfullmäktigeuppdraget samt om den sålunda uppkomna ledigheten göra anmälan till Magistraten i och för anställande av ny röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige i Herr Janssons ställe.

§ 88.

Ang. Vatten- o. Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1922.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) hade Drätselkammaren överlämnat av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgiven årsberättelse för 1922 samt därjämte i enlighet med sagda styrelses hemställan föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att uppkomna besparingar å nyanläggningar under åren 1921 och 1922, utgörande tillhopa ett belopp av 17,813 kronor 44 öre, skulle reserveras för framtida nyanläggningar.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den inkomna styrelseberättelsen till handlingarna samt i övrigt utan omröstning bifalla, vad Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren i samband med berättelsens överlämnande föreslagit.

§ 89.

Ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne mars till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren för förnyat yttrande återremitterat ett av samma styrelse framlagt och av Drätselkammaren tillstyrkt förslag angående bestämmelser för år 1923 rörande anslutningsavgifter till stadens ledningar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 20) hade nu såväl Vatten- och Gasverksstyrelsen som Drätselkammaren i särskilda skrivelser till Stadsfullmäktige av den 8 och 17 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) på anförda skäl vidhållit det förut framlagda och tillstyrkta förslaget.

I denna fråga uppstod efter föredragning av handlingarna en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström, Kättström och Bäckman bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag, dels ock av Herr Hiersemann, med instämmande av Herr Hult, att Stadsfullmäktige ville godkänna Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag att gälla under år 1923 för hela det stadsplanlagda området samt för de områden utom stadsplanen, där huvudledningar redan vore utlagda, samt att i fråga om förseende med ledningar av hela förstadssamhällen eller delar därav Stadsfullmäktige måtte förbehålla sig att från fall till fall bestämma om avgifternas storlek, varjämte Herrar Edv. Karlsson, J. G. Jansson och Zander yttrade sig utan särskilt yrkande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de under densamma gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid bifalla, vad Vatten- och Gasverksstyrelsen i ärendet föreslagit och Drätselkammaren tillstyrkt.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat:

dels att mom. 4 i de av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 fastställda villkor och bestämmelser för anslutning till stadens allmänna ledningar för år 1923 erhålla enahanda lydelse som för år 1922, nämligen: "Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarna, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarna en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr kvm. tomtareal för samtliga slags ledningar en krona 20 öre, för vatten- och avloppsledningar 85 öre, därav enbart för vattenledning 37 öre och för avloppsledning 48 öre, för gas och elektriska ledningar 35 öre, därav för enbart gasledningar 24 öre och för elektrisk ledning 11 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då om- eller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas";

dels ock att ovannämnda villkor och bestämmelser med de däri den 29 juni 1922 företagna ändringar skulle i övrigt vara gällande under år 1923.

Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning: yttrande i anledn. av D:r Thunströms besvär.

§ 90.

Sedan Magistraten genom resolution den 26 nästlidne april infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av besvär, som anförts av Förste Stadsläkaren D:r C. Thunström över Stadsfullmäktiges beslut den 28 sistlidne mars angående ändrade grunder för Förste stadsläkarens avlöning samt Stadsfullmäktige samma dag uppdragit åt Beredningsutskottet att upprätta och till

Stadsfullmäktige inkomma med förslag till yttrande i ärendet, hade Beredningsutskottet nu genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39) avgivit begärt utlåtande samt därvid, med överlämnande av en promemoria rörande Förste stadsläkarens avlöning före och efter Landstingets arrende av stadens epidemisjukhus, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, under åberopande av vad Beredningsutskottet i sitt utlåtande anfört samt av Drätselkammarens, besvären bilagda skrivelse av den 2 november 1922, hemställa om besvärens ogillande.

Efter föredragning härav fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 91.

Ang. val av representanter för staden vid invigningen av Stockholms stadshus.

Vid Stadstullmäktiges sammanträde den 26 nästlidne april hade föredragits en skrivelse till Stadsfullmäktige av den 19 mars 1923 från Stadsfullmäktige i Stockholm med inbjudan till staden att genom särskilda representanter deltaga i invigningen av Stockholms stadshus midsommaraftonen 1923; och hade Stadsfullmäktige därvid remitterat ärendet till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att föreslå representanter vid ifrågavarande tillfälle.

Efter föredragning av Beredningsutskottets den 16 innevarande maj avgivna utlåtande beslöto Stadsfullmäktige med tacksamhet mottaga inbjudningen, varjämte till stadens representanter med acklamation enligt Beredningsutskottets förslag valdes Stadsfullmäktiges ordförande Domprosten Fr. Fåhræus, dess vice ordförande Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt stadens Borgmästare John Karlsson.

§ 92.

Ang. val av vårdare inom fattigvården.

Jämlikt av Fattigvårdsstyrelsen och Beredningsutskottet avgivet förslag valde Stadsfullmäktige med acklamation för tiden intill 1925 års utgång till vårdare i 1:sta fattigvårdsdistriktet efter snickaren J. V. Barklund, som avlidit, Fru Helfrid Pettersson, Lustigkulla 12, samt till vårdare i 8:de fattigvårdsdistriktet efter likaledes avlidna Fru Ida Durén, Förmannen Hugo Svensson, Stora Johanneslund.

§ 93.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1922.

Anmäldes och lades till handlingarna av Fattigvårdsstyrelsen avgiven och till Stadsfullmäktige överlämnad årsberättelse för 1922.

§ 94.

Ang. provisorisk höjning av hamntaxan.

Föredrogs och lades till handlingarna från Konungens Befallningshavande inkommen styrkt avskrift av en ämbetsskrivelse från Kungl. kommunikationsdepartementet av den 11 innevarande maj, enligt vilken Kungl. Maj:t i anledning av ansökning av Stadsfullmäktige medgivit, att de avgifter, som utginge enligt den av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 fastställda taxan å hamnavgifter i staden Västerås med därtill den 4 november 1921 gjort tillägg, finge intill utgången av år 1923 höjas med 40 procent.

§ 95.

Ang. tillstånd för Svea Viktoria Djärw att försälja pilsnerdr.

Genom resolution den 14 innevarande maj hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Svea Viktoria Djärw hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 2 vid Blåsbogatan i Västerås till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Efter föredragning härav samt ett av Nykterhetsnämnden över ansökningen den 22 innevarande maj avgivet utlåtande, däri nämnden, då här endast avsåges överflyttande å annan person av en redan förut beviljad rättighet, för sin del tillstyrkt bifall till framställningen i fråga, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i likhet med Nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till ansökningen.

§ 96.

Ang. tillstånd för Carl Ad. Flink att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 17 innevarande maj hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Carl Adolf Flink hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 8 vid Kristinagatan i Västerås till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Efter föredragning härav samt ett av Nykterhetsnämnden över ansökningen den 22 innevarande maj avgivet utlåtande, däri nämnden, då här endast avsåges överflyttande å annan person av en redan förut beviljad rättighet, för sin del tillstyrkt bifall till framställningen i fråga, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i likhet med Nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till ansökningen.

§ 97.

Tacksamhetsskrivelse från Göteborgs stad.

Föredrogs och lades till handlingarna följande från Göteborgs stad inkomna skrivelse:

"Till Västerås stad.

Göteborgs stad, som vid sitt trehundraårsjubileum haft äran att mottaga en välönskan från Västerås stad, ser däri ett högt skattat bevis på samhörigheten mellan rikets städer, större eller mindre, och på de vänskapliga känslor, som den alltid trott sig kunna räkna på från Eder sida, men som vid detta tillfälle hava funnit ett särskilt vackert och högtidligt uttryck. Göteborgs jubileum och dess utställning avse visserligen att vara en gärd av minnesgod tacksamhet åt dess gångna eller levande släktens insats på olika områden, men icke mindre att erinra om de svenska stadsmannanäringarnas utveckling och gemensamma intressen, om den inneboende kraft, som Sveriges handel och industri äga ännu i svåra tider. Det är icke minst med tanke därpå, som Göteborgs stad med sin förbindliga tacksägelse förenar de bästa välönskningar för Västerås stads framtid.

Göteborg i maj 1923.

AXEL CARLANDER.
Stadsfullmäktiges i Göteborg
ordförande."

§ 98.

Ang. tillstånd för Hildur Augusta Söderberg, att försälja begagnade föremål.

Genom resolution den 24 innevarande maj hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Hildur Augusta Söderberg, född Andersson, hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 5 vid Hantverkaregatan i Västerås försälja begagnade föremål, dock icke lump, skrot, ben och dylikt.

Efter föredragning härav samt ett av Hälsovårdsnämnden över ansökningen den 25 innevarande maj avgivet utlåtande, därt nämnden för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i likhet med Hälsovårdsnämnden tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

§ 99.

Ang. 1:ste stadsläk. avlöning: förklaring till Kungl. Medicinalstyr.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 September 1922 i anledning av en skrivelse från Kungl. Medicinalstyrelsen den 23 samma månad och år, däri Kungl. styrelsen anhållit om Stadsfullmäktiges förklaring i anledning av en vid skrivelsen fogad framställning till Kungl. Styrelsen från 1:ste stadsläkaren D:r C. Thunström med begäran om Kungl. Styrelsens utlåtande i vissa hänseenden rörande D:r Thunströms avlöning i vad densamma avsåg skötseln av epidemisjukhuset i Västerås, beslutat remittera ärendet till Drätselkammaren, hade nu från Drätselkammaren inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Kungl. Medicinalstyrelsen i skrivelse den 23 september 1922 anmodat Stadsfullmäktige avgiva förklaring i anledning därav att Förste stadsläkaren, Doktor C. Thunström, påkallat styrelsens ingripande emot stadens förfarande att uppbära viss ersättning på grund av det emellan länets landsting och staden ingångna avtal angående epidemiska sjukhuset samt ärendet remitterats till Drätselkammaren för yttrande, får Drätselkammaren nu anföra följande.

För Kungl. Medicinalstyrelsens information i ärendet torde böra hänvisas till Drätselkammarens skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 November 1922 rörande ett förslag av Hälsovårdsnämnden, avseende dels upphävandet av punkt 5:o) uti förenämnda avtal, dels och återbärande av den ersättning, som staden med stöd av denna punkt av landstinget erhållit, till Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1923 i fråga om Hälsovårdsnämndens förslag med till beslutet hörande handlingar, samt till vad Beredningsutskottet i skrivelse den 22 innevarande månad anfört i anledning av de besvär, Doktor Thunström anfört över samma beslut.

Dessa handlingar klarlägga dels förhållandena vid tidpunkten för tillkomsten av arrendeavtalet bland annat Doktor Thunströms befattning härmed, dels ock rättsgrunden för ersättningens uppbärande.

Vid det förhållande, att rättsfrågan genom Doktor Thunströms besvär kommer att prövas och avgöras av behörigt forum, böra Stadsfullmäktige hemställa därom, att Kungl. Medicinalstyrelsen ville förklara ärendet icke föranleda vidare åtgärd från styrelsens sida.

Västerås den 29 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Efter föredragning härav samt anteckning till protokollet, att Kungl. Medicinalstyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande maj förfrågat sig, i vilket läge ärendet för närvarande befunne sig, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning såsom sin egen förklaring åberopa Drätselkammarens ovanintagna skrivelse jämte däri omförmälda handlingar.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 6 juni 1923.
VIKTOR LARSSON.
Georg Jansson. A. Eriksson.

Offentligen uppläst den 6 juni 1923, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 Juni 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Sund, Karl Andersson, J. G. Jansson, Eriksson, Fröken Olga Anderzon, Herrar Dahlberg, Hellström och Axel Karlsson.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Danielsson, Falk, Pers, Enblom, Tärngren, Browaldh, Thyresson, Keijser, R. Andersson, Eklund och Engdahl.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 100.

Justering.

Utsågo Stadsfullmäktige Herrar Karl Andersson och Sund att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 101.

Ang. ny Stadsfullm.-ledamot.

Jämlikt till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Magistratens protokoll för den 22 innevarande juni hade vid verkställd röstsammanräkning för utseende av ny ledamot av Stadsfullmäktige efter Tubdragaren Georg S. Jansson, vilken vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde entledigats från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige, Grovarbetaren Axel Karlsson härtill utsetts för tiden intill 1926 års utgång.

Efter föredragning av detta protokoll hälsade Herr ordföranden den nye ledamoten välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 102.

Ang. omorganisation av polisväsendet i riket.

Sedan Magistraten genom resolution den 20 december 1922 för yttrande till Stadsfullmäktige överlämnat en av Regeringsrådet S. Linnér verkställd utredning angående omorganisation av polisväsendet i riket samt Stadsfullmäktige den 28 samma månad och år överlämnat handlingarna i ärendet till Polisnämnden och Drätselkammaren med uppdrag att avgiva förslag till sådant yttrande, hade nu sådana, även innefattande förslag till utlåtande över ett av särskilda sakkunnige den 24 November 1922 avgivet betänkande i ämnet, till Stadsfullmäktige inkommit; och funnos dessa intagna i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen under N:o 41.

Efter föredragning härav uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels i fråga om den organisatoriska delen av förslaget av Herr Wass, att Stadsfullmäktige måtte såsom eget yttrande åberopa vad Polisnämnden i förevarande hänseende anfört och således i de delar därav, varutinnan en del av Polisnämndens ledamöter anmält avvikande mening, ansluta sig till majoritetens uppfattning, dels ock beträffande frågans ekonomiska sida av Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte till alla delar instämma i och åberopa Drätselkammarens yttrande.

Efter det överläggningen förklarats avslutad beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, dels beträffande frågans organisatoriska sida, såsom eget yttrande åberopa, vad Polisnämnden härom anfört, dels ock i vad anginge frågans ekonomiska innebörd, upptaga Drätselkammarens utlåtande som Stadsfullmäktiges eget yttrande.

§ 103.

Ang. reparation av kajmuren mot Svartån vid Hamngatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande juni hade Drätselkammaren med anmälan att kajmuren utmed östra sidan av Svartån invid det ställe där stora kloaken utmynnade i ån, befunne sig i bristfälligt skick, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för de kostnader, som bleve förenade med en oundgängligen nödvändig reparation av kajen, anvisa ett förslagsanslag av 1,200 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 104.

Ang. kostnader för fastighetsregistr. upplåggande.

I skrivelse den 7 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) hade Drätselkammaren, med förmälan att byggnadschefen Smitt i egenskap av förrättningsman för upprättande av registerkarta för staden anhållit om utbekommande av ersättning för hans härmed förenade arbete, vilket pågått sedan den 1 januari 1918, med 5,500 kronor, och under åberopande av att han härtill vore berättigad jämlikt 47 § i Kungl. förordningen den 12 maj 1917 med närmare föreskrifter om fastighetsregister för stad, samt att den begärda ersättningen, vilken lämpligen borde bestridas ur det bidrag av stadsmedel staden jämlikt Kungl. Kungörelsen den 12 maj 1917 vore berättigad uppbära för samtliga de kostnader fastighetsregistrets upplåggande åsamkat staden av Drätselkammaren med hänsyn till arbetets omfattning ansetts vara skälig, hemställt, att Stadsfullmäktige ville dels genom Drätselkammaren till byggnadschefen utanordna den begärda ersättningen att utgå förskottsvis av tillgängliga medel för att sedan ersättas av nyssnämnda statsbidrag, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att hos vederbörande myndigheter göra framställning om utbekommande av dylikt bidrag och härför i övrigt vidtaga alla de åtgärder, som kunde befinnas behövliga.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i enlighet med Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 105.

Ang. dyrtidstillägg för senare halvåret 1923.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige med avslag å den av Herrar Hiersemann och Hellman den 22 februari 1923 för yttrande till Lönenämnden och Drätselkammaren remitterade motionen angående nedsättning av de till stadens befattningshavare utgående dyrtidstilläggen ville besluta, att de av Stadsfullmäktige den 28 december 1922 för första halvåret 1823 antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg för stadens befattningshavare, inberäknat folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, skulle vara gällande även för senare halvåret 1923.

I avgivet yttrande hade Drätselkammaren hemställt om bifall till Lönenämndens förslag såväl i fråga om avslag å nyssnämnda motion som ock angående grunderna för dyrtidstillägget åt stadens befattningshavare under innevarande års senare hälft.

Sedan Herrar Sundström, Kättström och Bäckman framställt yrkande att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut i ämnet i enlighet med Lönenämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag samt Herr Hiersemann under överläggningen uttalat sig utan särskilt yrkande, fattade Stadsfullmäktige utan votering sitt beslut i ärendet i enlighet med Lönenämndens förslag.

§ 106.

Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

I skrivelse den 19 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44) hade Drätselkammaren, med övrlämnande av en framställning från Folkskolestyrelsen angående ombyggnad av Rosenlunds skolhus, uppförande å skolhustomten av en byggnad innehållande bostäder för vid skolan anställd lärarepersonal och tomtens inhägnad, samt av en på Drätselkammarens föranstaltande verkställd utredning genom en kommitté, sammansatt av ledamöter i Skolrådet, Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren i frågan, huruvida de nuvarande byggnaderna å det till kyrkogård upplåtna området av Hovdestalund skulle kunna komma till användning för skolans och kyrkogårdens behov, vare sig den förra bibehölles å sin nuvarande plats eller förflyttades till annan plats inom området för skolans verksamhet, hemställt, att Stadsfullmäktige ville med beslut, i vad på Stadsfullmäktige ankomme, att skolfrågan och frågan om en framtida användning av byggnaderna å kyrkogårdsområdet vid Hovdestalund skulle lösas enligt ett i den gemensamma kommitténs förslag angivet alternativ innefattande utöver skolstyrelsens förberörda förslag förflyttning av en stuga å Hovdestalund och dess iordningställande till bostad för vaktmästare vid kyrkogården och väntrum för tjänstgörande präst dels anvisa ett anslag å 35,500 kronor, varav 20,000 kronor för förflyttning till skolhustomten av huvudbyggnaden å Hovdestalund och dess inredande till bostäder åt skolans lärarepersonal att utgå av lånemedel, och 15,500 kronor för omändring av skolhuset vid Rosenlund, allt enligt bifogade ritningar samt för inhägnad av tomten att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov, dels ock överlåta å kyrkorådet den å södra delen av Hovdestalund belägna stugan att efter förflyttning till Åshagen användas för kyrkogårdens behov.

Tillika hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige måtte lämna Drätselkammaren bemyndigande, att underställa ett dylikt beslut, i den del det avsåge gäldande av anslaget genom lån, Kungl. Maj:ts prövning, med rätt för Drätselkammaren att tills vidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, hade att för ändamålet upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj:t, ävensom meddelat, att Drätselkammarens ordförande, Herr Sundström, anfört reservation emot Drätselkammarens hemställan i ärendet i vad härigenom den handlingarna bilagda ritningen till lärarebostad kunde anses vara av Drätselkammaren godkänd, i det han för sin del funne staden icke böra åtaga sig att tillhandahålla större utrymme åt lärarepersonalen än den boställsordningen för folkskolans lärarepersonal ålade staden tillhandahålla.

I detta ärende uppstod överläggning och yrkades härunder av Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag i ärendet med det tillägg, att Stadsfullmäktige måtte ansluta sig till den reservationsvis av honom framförda meningen beträffande utrymmet inom lärarebostaden, av Herr Kättström likaledes bifall till Drätselkammarens förslag under uttalande, att han med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna, funne den av Herr Sundström framförda särskilda meningen vara befogad, samt av Herr Edv. Karlsson, med instämmande av Herr Hedberg, bifall till Drätselkammarens förslag, dock att ifråga om överlåtelsen å Kyrkorådet av stugan vid Hovdestalund icke måtte beslutas om viss plats för dess uppställande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de olika yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige härefter utan omröstning biträda Drätselkammarens förslag i enlighet med Herr Edv. Karlssons yrkande med uppdrag tillika för Folkskolestyrelsen att i den del beslutet avsåge byggnadsarbeten vid Rosenlunds skola verkställa detsamma.

§ 107.

Ang. förvärvande av en del mark från A.-Bol. Sv. Metallverken.

I anledning av en framställning från Aktiebolaget Svenska Metallverken att vid den vidräkning som enligt den av Stadsfullmäktige den 29 januari 1920 godkända överenskommelsen mellan staden å ena sidan samt bolaget och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget å andra sidan angående reglering genom bland annat markbyten av bolagens industriområden norr om Pilgatan förestode, få ersätta staden för arealskillnad bolagen till last så långt det försloge med bolaget tillhörig mark till arealen motsvarande skillnaden, belägen öster om Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg emellan Korsängsgatan och Tegnérgatan, hade Drätselkammaren i skrivelse den 19 innevarande månad hemställt att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att med bolaget överenskomma härom.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 108.

Ang. lösningsrätt till fastigheter på stadens grund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 i denna månad hade Drätselkammaren i anledning därav att lagfart meddelats den 16 april innevarande år

dels å gården och tomten N:o 90 i västra kvarteret, dels ock å gården och tomten N:o 27 i södra kvarteret, vilka fastigheter försålts, den förre för 30,000 kronor och den senare för 75,000 kronor, till Stadsfullmäktiges prövning hänskjutit frågan om inlösen av dessa fastigheter, vilka vore belägna på stadens grund och därvid, enär något behov av dylikt förvärv för staden icke syntes föreligga, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte avstå från att göra stadens lösningsrätt till fastigheterna gällande på grund av de nu lagfarna fången.

Efter yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 109.

Ang. lönereglering för skoltandläkaren.

Sedan Folkskolestyrelsen enligt utdrag av protokoll vid dess sammanträde den 4 nästlidne maj på anförda skäl förnyat sin av Stadsfullmäktige den 28 december 1922 behandlade framställning att Stadsfullmäktige måtte besluta, att befattningen såsom skoltandläkare skulle uppflyttas från 40:de till 44:de lönegruppen enligt lönestaten för stadens befattningshavare samt denna framställning överlämnats till Lönenämnden för förberedande behandling, hade Lönenämnden nu genom skrivelse den 8 innevarande månad underställt ärendet Stadsfullmäktiges avgörande och därvid hemställt, att Folkskolestyrelsens framställning icke måtte åtminstone för innevarande år föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet förekom överläggning och yrkades härunder av Herr Edv. Karlsson bifall till Folkskolestyrelsens förslag, i vilket yrkande Herr Hedberg instämde samt av Herrar Westholm och Karl Johansson, att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut i ärendet i enlighet med Lönenämndens hemställan, varjämte Herr Bäckman yttrade sig utan yrkande.

Sedan Herr Edv. Karlsson med ändring av sitt föregående yrkande hemställt att Stadsfullmäktige ville nu bifalla Folkskolestyrelsens förslag med förklaring att ett beslut härom icke skulle träda i kraft förrän den 1 januari 1924 samt Herr Hedberg instämt i detta ändringsyrkande förklarades överläggningen avslutad.

Härefter framställdes proposition å de olika yrkandena och fattade Stadsfullmäktige, efter det Herr ordföranden förklarat Stadsfullmäktige hava med övervägande ja beslutat i enlighet med Folkskolestyrelsens förslag och votering begärts, genom verkställd omröstning med 20 röster, vilka tillföllo Lönenämndens förslag emot 12 röster, vilka tillföllo Herr Karlssons yrkande, sitt beslut i enlighet med Lönenämndens hemställan.

§ 110.

Ang. reglering av sjuksköterske- m. fl. befattningars förenande med pensionsrätt.

Fattigvårdsstyrelsen och Hälsovårdsnämnden hade i framställningar till Stadsfullmäktige hemställt att åtgärder måtte vidtagas för reglering av befattningarna såsom sjuksköterska vid ålderdomshemmet och barnhemmet, husmoder vid ålderdomshemmet samt stadssjuksköterska i och för dessa befattningars förenande med pensionsrätt i statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl.

Efter föredragning av dessa handlingar beslöto Stadsfullmäktige remittera desamma för yttrande till Lönenämnden.

§ 111.

Ang. cirkulär rörande kommunala veckan i Göteborg.

Lades till förvar bland Stadsfullmäktiges handlingar och till förfogande för Stadsfullmäktiges ledamöter till Stadsfullmäktiges ordförande översända cirkulär rörande kommunala veckan i Göteborg den 1—7 instundande augusti.

§ 112.

Ang. tillstånd för Ester Wendla Viktoria Wedholm att försälja begagnadeföremål.

Genom resolution den 31 nästlidne maj hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Ester Vendla Viktoria Wedholm hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 14 vid Köpmangatan här i staden idka handel med begagnade föremål.

I detta ärende hade Hälsovårdsnämnden för dess snabbare handläggning utan föregående remiss upptagit frågan till förberedande behandling och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande månad för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige i likhet med Hälsovårdsnämnden tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökan.

§ 113.

Ang. tillstånd för Ivar Verner Carlsson att försälja begagnade föremål.

Genom resolution den 6 innevarande juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Ivar Verner Carlsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 86 vid Stora gatan här i staden idka handel med begagnade föremål.

I detta ärende hade Hälsovårdsnämnden för dess snabbare handläggning utan föregående remiss upptagit frågan till förberedande behandling och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande månad för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige i likhet med Hälsovårdsnämnden tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökan.

§ 114.

Ang. tillstånd för Helena Charlotta Johansson att försälja begagnade föremål.

Genom resolution den 7 innevarande juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Helena Charlotta Johansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 11 vid Vasagatan här i staden idka handel med begagnade föremål.

I detta ärende etc. (se § 112) — — — — — — — — — — ansökan.

§ 115.

Ang. tillstånd för Erik Viktor Fabian Jansson att försälja begagnade föremål.

Genom resolution den 26 innevarande juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Erik Victor Fabian Jansson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 6 vid Smedjegatan här i staden idka handel med begagnade föremål.

I detta ärende etc. (se § 112) — — — — — — — — — — ansökan.

§ 116.

Ang. tillstånd för Gust. K. Andersson att försälja pilsnerd:a.

Genom resolution den 25 innevarande månad hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Handlanden Gust. K. Andersson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler inom fastigheten Gamla Nygård N:o 12 få till avhämtning försälja pilsnerdricka.

I detta ärende hade Nykterhetsnämnden den 28 innevarande månad för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet och sedan Herr Bäckman yttrat sig däri utan yrkande beslöto Stadsfullmäktige i likhet med Nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökan.

§ 117.

Ang. avlön. för ytterligare två å kronouppb.-kontoret anställda skrivbiträden.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 mars innevarande år till Magistraten återremitterat frågan om stadens övertagande av avlöningen för ytterligare två å kronouppbördskontoret anställda och för närvarande av kronouppbördskassören själv avlönade biträden, vari Lönenämnden avgivit utlåtande den 5 i samma månad, hade Magistraten nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande månad på anförda skäl hemställt om anvisande av ett anslag för avlöning av berörda biträden.

På yrkande av Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige återremittera ärendet till Lönenämnden för avgivande av det yttrande, som kunde föranledas av Magistratens framställning.

§ 118.

Ang. anslag för inrättande av en ny exekutionsbetjäntsbefattning.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 12 juni 1923 med fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1920 att anslå medel till inrättande av en ny exekutionsbetjäntsbefattning vid exekutionsverket i Västerås från och med år 1921.

§ 119.

Ang. tack fr. inbjudna vid Rudbeckiusminnets firande.

Ordföranden meddelade för Stadsfullmäktiges kännedom att åtskilliga av de personer, som i egenskap av särskilt inbjudna varit närvarande vid Rudbeckiusminnets firande, härför framfört sitt tack till staden; och skulle detta meddelande antecknas till protokollet.

§ 120.

Ang. ändring av punkt 8 i allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av lönestaten.

En motion av Herr Westholm angående tillägg av visst innehåll till punkt 8 i de allmänna villkoren och bestämmelserna för tillämpningen av lönestaten för stadens befattningshavare, vilken motion föranletts därav, att vid den indragning av tjänster vid stadens tekniska verk, som i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1922 vidtagits, en mångårig befattningshavare i verket blivit utan plats, beslöto Stadsfullmäktige för yttrande remittera till Vatten- och Gasverksstyrelsen, Lönenämnden och Beredningsutskottet.

In fidem:
RAGNAR TENOW.

Justerat den 5 juli 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
Gustaf Sund. Karl Andersson.

Offentligen uppläst den 5 juli 1923 betygar:

Ex officio:
Ragnar Tenow.

Västerås 1923, Västmanlands Allehandas A.-B:s Tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 Augusti 1923

Närvarande: ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhreus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Johan Andersson, Enblom. Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Dahlberg, Hellström och Axel Karlsson.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Fjellander, R. Andersson och Engdahl.

Närvarande å magistratens vägnar: Herr Rådmannen J. V. Ödman.

§ 121.

Val av justeringsmän.

Utsågos Herr Eklund och Fru Lange att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 122.

Ang. anslag till socialpolitiska institutet.

En till Stadsfullmäktige inkommen skrivelse av den 2 nästlidne juli från styrelsen för institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning med hemställan om bidrag av staden till kostnaderna för institutets verksamhet under år 1924 beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 123.

Ang. förläggningsområde för apoteket Bävern.

Genom resolution den 9 nästlidne juli hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande lämpligt förläggningsområde för apoteket Bävern i Västerås.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarna i ärendet till Beredningsutskottet för upprättande av förslag till det yttrande, som sålunda av stadsfullmäktige infordrats.

§ 124.

Ang. ändrad lönestat för föreståndaren vid ålderdomshemmet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 31 nästlidne juli hade Fattigvårdsstyrelsen hemställt att befattningen som föreståndare vid stadens ålderdomshem måtte uppflyttas i 31:sta lönegruppen av stadens lönestat.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Enblom remittera framställningen till Lönenämnden för yttrande.

§ 125.

Ang. tilläggspension för folkskolläraren G. A. Ahlm.

En från Folkskolestyrelsen inkommen framställning av den 13 innevarande augusti om tilläggspension för Folkskolläraren G. A. Ahlm beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Edv. Karlsson remittera till Lönenämnden för utlåtande.

§ 126.

Ang. yttrande rörande stadsdomarnes löneförhållanden.

Stadsfullmäktige hade den 26 sistlidne april i anledning av Magistratens resolution den 18 i samma månad med infordrande av Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Docenten Nils Herlitz på offentligt uppdrag verkställd utredning angående vissa spörsmål rörande städernas domstolsväsen uppdragit åt Beredningsutskottet att upprätta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till yttrande i ärendet.

Utskottet hade nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti avgivit sådant förslag (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45).

Efter föredragning av ärendet godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning såsom sitt yttrande i ärendet det sålunda av Beredningsutskottet avgivna förslaget.

§ 127.

Ang. tilläggsanslag till avloppsledningen i Tegnergatan.

Med överlämnande av en skrivelse till Stadsfullmäktige från Vatten och Gasverksstyrelsen av den 19 nästlidne juli med hemställan att Stadsfullmäktige ville av de vid stadens tekniska verk år 1922 å nyanläggningar besparade och för blivande nyanläggningar reserverade medel anvisa 12000 kronor för fullbordande av den av Stadsfullmäktige den 24 november 1921 beslutade avloppsledningen i Tegnergatan mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan, hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande den 17 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens berörda hemställan.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 128.

Ang. fortsatt befrielse för staden att inrätta könspoliklinik.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 21 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47) hade Hälsovårdsnämnden föreslagit, att Stadsfullmäktige ville under åberopande av vad Nämnden i sagda skrivelse anfört ingå till Kungl. Maj:t med hemställan om befrielse för staden fortfarande efter 1923 års utgång och tillsvidare från skyldigheten att inrätta könspoliklinik i staden.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Falk utan omröstning berörda framställning.

§ 129.

Ang. tillstånd för Elin V. Bergström att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 28 nästlidne juli hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Elin Viktoria Bergström hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokaler i fastigheten N:o 11 vid Malmabergsgatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden, som förehaft detta ärende till förberedande behandling, hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande augusti för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström att i likhet med Nykterhetsnämnden tillstyrka förevarande ansökning.

§ 130.

Ang. tillstånd för Emil W. Zimmerdahl att utskänka pilsnerdricka.

Genom resolution den 21 sistlidne mars hade Magistraten (se § 129) — — — en av Emil W. Zimmerdahl hos — — — att i huset N:o 16 vid Stora gatan här i staden, det s. k. Industrihotellet under tre år från och med den 1 oktober 1923 utskänka pilsnerdricka kl. II vid lagad måltid till spisande gäster.

Nykterhetsnämnden — — — — — — — — — — — — — ansökningen.

Efter — — — — — ansökning.

§ 131.

Ang. tillstånd för F. H. Källman att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 21 nästlidne juli hade Magistraten (se § 129) — — — en av F. H. Källman hos — — — att i fastigheten N:o 18 vid Gåsmyregatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden — — — augusti, då här endast avsåges överflyttande å annan person av en redan förut beviljad rättighet, för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Efter — — — — — ansökning.

§ 132.

Ang. tillstånd för C. A. Skogard att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 14 innevarande augusti hade Magistraten (se § 129) — — — — en av C. A. Skogard hos — — — att från lokaler i fastigheten N:o 11 vid Kopparbergsvägen här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden — — — augusti, då här endast avsåges en förut beviljad rättighets överflyttande till annan fastighet med fortfarande samma innehavare, för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Efter — — — — — ansökning.

§ 133.

Ang. tillstånd för Charles Anderssonatt försälja pilsnerdricka.

Magistraten hade genom resolution den 27 innevarande augusti infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över en av Charles Andersson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i huset N:o 43 Vega här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige bestöto remittera handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande.

§ 134.

Ang. erinran om yttrande över förslag till läroverksreform.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande augusti hade Konungens Befallningshavande i länet, under erinran, att Konungens Befallningshavande den 17 februari innevarande år anmodat stadsfullmäktige att före den 1 juli

1923 avgiva yttrande över "Skolkommissionens betänkanden V organisatoriska och ekonomiska utredningar", och då något yttrande ännu ej inkommit, men tiden nalkades, då Konungens Befallningshavande hade att med bifogande av yttrandet i fråga samt eget underdånigt utlåtande inkomma till Kungl. Maj:t, utbedt sig att snarast möjligt få emotse Stadsfullmäktiges yttrande i saken.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige överlämna skrivelsen till Drätselkammaren, som av Stadsfullmäktige anmodats i ärendet avgiva förberedande yttrande och på vars behandling detsamma fortfarande berodde.

§ 135.

Ang. tack fr. Stockholms stad för lyckönskan vid stadshusinvigningen.

Stockholms Stadsfullmäktige hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 nästlidne juli uttalat sin tacksamhet för den lyckönskan, som framförts till Stockholms stad av Mälarestädernas talesman vid invigningen av Stockholms stadshus sistlidne midsommarafton.

Efter föredragning av skrivelsen beslöto Stadsfullmäktige lägga densamma till förvar bland Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 136.

Ang. hyllning till f. ordf. M. Schenström.

Meddelade ordföranden att han i anledning av Stadsfullmäktiges f. d. ordförande, Herr Häradshövdingen Max Schenströms 80-årsdag den 25 innevarande augusti till denne å Stadsfullmäktiges vägnar telegrafiskt framfört Stadsfullmäktiges tacksamma och vördnadsfulla hyllning samt föredrog ett till ordföranden ankommet telegram från häradshövdingen Schenström med tack för nämnda hågkomst, vilket skulle till protokollet antecknas.

§ 137.

Ang. överenskommelse om gatumark inom Valsborg m. fl. områden samt utdragande av vatten-, avlopps- och gasledningar inom desamma.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan framställning gjorts av ägare av tomter inom områdena Valsborg, Anderslund, Lindsborg, Gustafsborg, Ryttersborg och Eriksborg angående områdenas anknytning till stadens allmänna ledningsnät hava underhandlingar pågått emellan Drätselkammaren och fastighetsägarna angående överlåtelse till staden av gatumark inom områdena såsom förutsättning för denna anknytning, och hava dessa underhandlingar nu lett till en preliminär uppgörelse, vilken Drätselkammaren härmed överlämnar till Stadsfullmäktige för godkännande.

Uppgörelsen innebär bl. a. åtagande av fastighetsägarna att överlämna mark för gatorna till viss för varje fastighet angiven omfattning därav utan vederlag areal motsvarande gatans halva bredd och mot vederlag, vilket senare skall till staden återbetalas, vad som överskjuter denna areal, ävensom skyldighet för staden att till ägare av vissa tomter, för vilka upplåtelsen innebär skada å trädgårdsanläggning eller annan odling, erlägga särskild ersättning, vilken beträffande tomterna N:ris 13 Lindsborg och 3 Ryttersborg i överenskommelsen fixerats.

Ett godkännande av överenskommelsen medför således utgifter för staden för vilkas gäldande medel erfordras.

Sedan genom Drätselkammarens åtgörande förutsättningen för ledningarnas utbyggande inom ovan omnämnda områden skapats, har Vatten- och Gasverksstyrelsen utrett kostnaden för ett utbyggande, omfattande vatten-, avloppsoch gasledningar och i härvid fogad framställning föreslagit Stadsfullmäktige besluta härom, ävensom att för ändamålet anvisa erforderligt anslag med den avvikelse tillka i fråga om de allmänna villkoren för erläggandet av fastighetsägarnes bidrag, att första inbetalningen allenast skulle avse 1/5 av detta bidrag.

Drätselkammaren har intet att erinra emot detta förslag och hemställer alltså i ärendet, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels godkänna den preliminärt träffade uppgörelsen angående avståendet till staden av gatumark inom områdena Valsborg, Anderslund, Lindsborg, Gustafsborg, Ryttersborg och Eriksborg och bemyndiga Drätselkammaren att av reserverade köpeskillingsmedel disponera erforderliga belopp för gäldande av de i uppgörelsen angivna särskilda ersättningsbeloppen;

dels ock med bifall till Vatten- och Garverksstyrelsens förslag angående utbyggnad av stadens ledningsnät inom områdena ej mindre anvisa ett anslag härför att utgå av lånemedel å 21800 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa detta beslut i den del det avser gäldande av anvisat anslag genom lån Kungl. Maj:ts prövning och rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tilltälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, har att för ändamålet upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj:t, än även i detta fall medgiva den avvikeles från de allmänna bestämmelserna för erläggandet av fastighetsägarnas bidrag till kostnaderna för ledningarna, att första inbetalningen skall avse allenast 1/5 av detta bidrag.

Västerås den 16 Augusti 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Vid skrivelsen funnos fogade dels den i densamma omförmälda överenskommelsen, dels ock en skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I framställning som här bifogas hava gårdsägare anhållit om ledningars framdragning till områdena Anderslund, Lindsborg, Gustavsborg, Ryttersborg och Rosenhill. Redan tidigare har dylik framställnig gjorts, men som frågan rörande gatureglering samt överlåtelse av för gator erforderlig mark måste ordnas inom dessa områden, innan ledningar utbyggdes, kunde förslag då ej föreläggas Stadsfullmäktige. I den omfattning, som avses i en preliminär uppgörelse mellan Drätselkammaren och markägarna inom berörda områden med undantag för Rosenhill rörande överlåtelse till staden av gatumark som

förutsättning för utdragning av stadens allmänna ledningar, möter i tekniskt hänseende icke några hinder för anläggande av dylika, vilka kunna anslutas till de nyanlagda ledningarna i Norra Ringvägen. Då emellertid i berörda uppgörelse ej inbegripes erforderlig mark för Gurksaltargatans blivande sträckning mellan Eriksborgsgatan och Persbovägen, kunna de sökande, som äro bosatta inom Rosenhill, ej erhålla ledningar.

Nu ifrågavarande ledningsanläggning skulle med början vid Norra Ringvägen sträcka sig till Eriksborgsgatan, omfattande Gurksaltargatan och samtliga tvärgator till denna med undantag av Anderslundsgatan öster om Gurksaltargatan samt Eriksborgsgatan väster om Gurksaltargatan, där f. n. någon anslutning ej är att påräkna. Hela ledningslängden motsvarar 2580 met., som fördelas lika mellan vatten-, avlopps- och gasledningar. Vid användande av 12″ och 9″ rör till avloppsledningarna, 9″—4″ rör till vatten- och 6″—3″ rör till gasledningarna skulle jämlikt upprättat kostnadsförslag anläggningen belöpa sig på 48000: — kr. Ytan av de tomter, vilka nu anslutas, motsvarar cirka 24000 kvm., som efter 109 öre pr kvm. (från reglementerade avgiften 120 öre avgår 11 öre för elektriska ledningar, som sökandena redan förut erhållit) i runt tal gör kr. 26200: —, varför ett anslag av 21800: — kr. erfordras.

Jämlikt av Stadsfullmäktige fastställda bestämmelser för utstäckning av allmänna ledningar skola de enskildas bidrag erläggas med 1/3 genast vid ledningsanläggningens påbörjande och resten fördelas lika under en tid av 5 till 10 år med 6 % ränta å oguldet belopp. På grund av rådande depressionstider hemställa emellertid sökandena, att första inbetalningen får stanna vid 1/5 eller alltså vid 5200 i stället för 8700 kr. samt att resterande bidrag uppdelas på en tid av 10 år mot erläggande av 5 % ränta å oguldet belopp, och vill styrelsen på av sökandena anförda skäl föreslå, att första inbetalningen får stanna vid 1/5, varemot i anseende till Tekniska verkens ränteutlägg för förskotterat kapital — liksom förut i liknande fall skulle även i detta Tekniska verken förskottera medel tills desamma inflyta från sökandena — räntesatsen bör bibehållas vid 6 %.

Som det i förevarande fall gäller tätt bebyggda områden, som lida under sanitära olägenheter och inom vilka med endast något enda undantag anslutning erhålles från samtliga bebyggda tomter, hemställer Vatten- & Gasverksstyrelsen, att Stadsfullmäktige, under förutsättning att ovanberörda preliminära överenskommelse mellan Drätselkammaren och markägarna rörande marköverlåtelse av Stadsfullmäktige godkännes, ville

1. besluta om ledningars utbyggande i förut angiven sträckning inom ifrågavarande områden;
2. av lånemedel anvisa 21800: — kr. till dessa ledningsutsträckningar;
3. i detta fall på anförda skäl så till vida medgiva undantag från allmänna bestämmelserna rörande ledningars utsträckning som att första inbetalningen sättes till 1/5 i stället för 1/3 av det bidrag, som skall utgå från de enskilda.

Västerås den 18 juli 1923.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar

CARL HENNING

Gerh. Geston

Efter föredragning av handlingarna godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar vad Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren i förevarande ärende förestagit.

§ 138.

Ang. uppdelning av ett fattigvårdsdistrikt samt val inom Fattigvårdsstyrelsen.

Med bifall till av Fattigvårdsstyrelsen framfört och av Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag tillstyrkt förslag beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman, att det nuvarande 4:de fattigvårdsdistriktet skulle uppdelas i två distrikt med beteckning 4:de och 12:te distrikten på sådant sätt, att 4:de distriktet skulle omfatta Ängsgärdet, Eriksholm och Kungsdal och begränsas av järnvägslinien till Tillberga, Lillån, Odengatan, Myggbogatan och Tegnergatan samt 12:te distriktet omfatta Myggbo, Sommarro, Frejaföreningen, Vargbo, Hemdal, Sandgärdet, Hagaföreningen och Malmaberg och begränsas av järnvägslinien till Tillberga, Tegner-, Myggbo- och Odengatorna.

Tillika valde Stadsfullmäktige enligt samma myndigheters förslag:

För det nya 12:te distriktet:

till distriktchef, tillika ledamot av Fattigvårdsstyrelsen intill utgången av år 1923 vice distriktchefen i förutvarande 4:de distriktet Slaktaren Erik Johansson,

till vice distriktchef intill utgången av år 1923 vårdaren inom förutvarande 4:de distriktet slaktaren Karl Johansson,

till vårdare intill utgången av år 1925 vårdarne inom förutvarande 4:de distriktet Snickaren K. Viktorsson och Svarvaren G. Jansson.

För det nya 4:de distriktet, vari de funktionärer, som ej överflyttats till det nya 12:te distriktet skulle kvarstå:

till vice distriktchef intill utgången av år 1923 förutvarande vårdaren Magasinsföreståndaren J. V. Jakobsson,

till vårdare intill utgången av år 1925 Fruarna Anna Helena Beijbom och Helga Jakobsson.

För 3:dje distriktet:

till vårdare intill utgången av år 1925 efter Fru Maria Dahl, som avflyttat från orten, Fru Frida Berglind.

§ 139.

Ang. åtgärder i anledning av befarade svårigheter vid oktoberflyttningen.

Föredrogs en skriftlig framställning till Stadsfullmäktige av Herr Karl Andersson, så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under innevarande år har som bekant ett rätt stort antal hyresuppsägningar ägt rum. Orsakerna har i de flesta fall varit planerade hyresökningar. Då det nu under de 2 à 3 senaste åren företagits vesäntliga lönereduceringar inom alla yrken och fack, så är det förklarligt om dessa hyresökningar mötas med motvilja. En grupp av samhällets innevånare som hårdast kommer att drabbas av hyresuppsägningarna äro de, som genom oförvållad arbetslöshet kommit i sådant läge att det för dem är omöjligt att betala den hyra som

f. n. utgår. Många äro nu de av denna grupp som blivit uppsagda till avflyttning från sina lägenheter den 1 oktober. Möjligheten för dessa att anskaffa nya lägenheter förefaller ganska svårt. En hyresvärd vill naturligtvis inte uthyra en lägenhet med mindre än att han får betalt för densamma. Då det nu kan befaras att ett stort antal samhällsmedborgare bli bostadslösa den 1 okt. vill undert. fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på detta och samtidigt anhålla om svar på följande: Har Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen var för sig eller gemensamt dryftat frågan om åtgärders vidtagande för de eventuellt bostadslösa den 1 oktober? Om så inte är fallet föreslår undertecknad, att frågan i dag upptages till behandling av Stadsfullmäktige och densammas slutliga realiserande remitteras till den institution som kan anses vara den riktiga.

Västerås den 30 augusti 1923.
KARL ANDERSSON

Efter en stunds överläggning i ärendet enade sig Stadsfullmäktige om att i överensstämmelse med ett av Herr Falk framställt förslag, i vilket Herrar Kättström, Hult och Karl Andersson förenade sig, uppdraga åt Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen att gemensamt genom särskilda delegerade i samråd med hyresgästföreningen i staden och andra organisationer, som kunde hava intresse av ifrågavarande spörsmål, företaga en undersökning i den angelägenhet, som i skrivelsen berörts, samt till Stadsfullmäktiges nästa ordinarie sammanträde inkomma med redogörelse över den verkställda utredningen och det förslag, vartill densamma kunde giva anledning.

§ 140.

Ang. inköp av fastigheten N:o 39 norra kvarteret.

Begärde Herr Sundström ordet och anhöll att Stadsfullmäktige måtte besluta att inom lykta dörrar upptaga till behandling en framställning från Drätselkammaren, som han i så fall ville överlämna.

Sedan Stadsfullmäktige bifallit berörda anhållan föredrogs följande av Herr Sundström överlämnade skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige beslöto den 27 mars 1918 sådan ändring av gällande stadsplan för Västerås, att Smedjegatan vidgades å dess norra sida mellan Vasagatan och Stora torget. Sedan denna stadsplaneändring blivit av Kungl. Maj:t fastställd den 7 Augusti 1919, anhängiggjorde Drätselkammaren jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1920 talan angående expropriation av den del av fastigheten N:o 39 i stadens norra kvarter, som erfordrades för gatuvidgningens genomförande. Emellertid återkallade staden sedermera på grund av Stadsfullmäktiges beslut den 28 April 1921 sin talan om expropriation, huvudsakligen på den grund att expropriationsbeloppet syntes alltför högt med hänsyn till den inträdda och alltjämt fortgående depressionen och att den avsevärda utgift expropriationen skulle medföra utan motsvarande inkomst icke vore förenlig med stadens ansträngda ekonomi.

Nu synes emellertid i samband med en ifrågasatt försäljning av fastigheten tillfälle kunna erbjuda sig för staden att förvärva hela ifrågavarande fastighet för en summa, varå fastigheten i dess nuvarande skick kan lämna en skälig avkomst. Efter ett dylikt förvärv har staden, som redan förut äger den fastighet, som jämte den ifrågavarande skall regleras för gatuvidgningen, i sin hand att avgöra, när stadens ekonomi kan tillåta det av förhållandena alltjämt påkallade genomförandet av den beslutade stadsplaneändringen. Det belopp, som erfordras för fastighetsförvärvet utgör omkring 200000 kronor, en summa, som inkomsterna från fastigheten synes gott kunna förränta, så länge fastigheten lämnas oberörd av regleringen.

Då därtill kommer, att det synes föga sannolikt, att staden skall kunna framdeles antingen förvärva fastigheten för billigare pris eller genom expropriation eller underhandsuppgörelse få ifrågavarande stadsplanereglering genomförd med mindre kostnad, har Drätselkammaren funnit det lämpligt att staden begagnar det tillfälle, som nu erbjudit sig, att förvärva ifrågavarande fastighet.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Drätselkammaren att för ett pris av intill 200000 kronor och de villkor i övrigt, Drätselkammaren kan finna lämpligt antaga, för stadens räkning inköpa fastigheten N:o 39 i Västerås stads norra kvarter, samt att, därest köpet kommer till stånd, erforderligt belopp för köpeskillingens gäldande skall utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren framdeles må komma att besluta.

Västerås den 23 Augusti 1923
På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Theofil Öberg.

Under överläggningen härom yrkades av Herrar Sundström, Falk, Danielsson och Kättström bifall till Drätselkammarens i skrivelsen gjorda hemställan; och blev samma hemställan, sedan överläggningen förklarats avslutad, vid framställd proposition i ärendet av Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar bifallen.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 1 september 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
Hermanna Lange. Fritz Eklund.

Offentligen uppläst den 1 september 1923, betygar:
Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 September 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fredr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, J. G. Jansson, Eriksson, Fröken Olga Anderzon, Engdahl, Hellström och Axel Karlsson.

Frånvarande med godkänt förfall voro: vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Hammer, Browaldh, Collin, R. Andersson och Dahlberg.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 141.

Justering. Uppdrogs åt Herrar Hellman och Lundkvist att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 142.

Ang. inköp av fastigheten N:o 39 norra kvarteret. Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Augusti givit Drätselkammaren bemyndigande att för en köpeskilling av högst 200000 kronor och under övriga för staden antagliga villkor åt staden inköpa fastigheten gården och tomten N:o 39 norra kvarteret, tillhörig Handlanden Emil Granath, hade Drätselkammaren nu i skrivelse den 13 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) anmält, att inköpet skett och att härom upprättats köpekontrakt, som bilagts Drätselkammarens skrivelse. Vidare hade Drätselkammaren i anledning därav att förberörda beslut innehölle, att köpeskillingen skulle utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige kunde komma att efter förslag av Drätselkammaren besluta, hemställt, att Stadsfullmäktige ville i detta avseende fatta det beslut att köpeskillingen skulle gäldas med 125000 kronor av lånemedel och 75000 kronor av reserverade köpeskillingsmedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet i den del det avsåge anslagets gäldande genom lån Kungl. Maj:ts prövning och med rätt för Drätselkammaren att tills vidare bestrida anslaget i sin helhet genom tillfälligt lån, vilket Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härigenom skulle överskridas, ägde upptaga efter utverkat tillstånd av Kungl. Maj:t

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herr Sundström, med godkännande av den åtgärd Drätselkammaren vidtagit i förevarande ärende, och under bekräftande av det beslut Stadsfullmäktige tidigare i samma ärende fattat, till alla delar bifalla Drätselkammarens nu gjorda hemställan.

§ 143.

Ang. inköp o. försäljning av fastigheten N:o 150 Hemdal.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande September hade Drätselkammaren anmält, att kammaren, för att skydda stadens fordringar på grund av inteckningar i fastigheten, vid hållen exekutiv auktion å fastigheten gården och tomten N:o 150 inom byggnadsområdet Hemdal åt staden inköpt samma fastighet för en köpeskilling av 20000 kronor, samt vidare hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta *dels* godkänna Drätselkammarens berörda åtgärd, *dels* anvisa för gäldandet av köpeskillingen erforderligt belopp att utgå av reserverade köpeskillingsmedel, *dels ock* bemyndiga Drätselkammaren att ånyo försälja fastigheten för en köpeskilling och under de villkor i övrigt, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 144.

Ang. föreslagen ändring av viss bestämmelse i stadens lönestat.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 sistlidne Juni hade Herr Westholm i väckt motion hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta om ett tillägg i 8:de punkten uti allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av stadens lönestat av följande lydelse:

"Vid eventuell indragning av befattning skall om möjligt annan anställning beredas vederbörande befattningshavare, därest denne varit längre tid anställd i stadens tjänst och i övrigt skött sin tjänst oklanderligt, inom den yrkesgrupp vederbörande befattningshavare tillhört."

Motionen hade samma dag remitterats för utlåtande till Vatten- och Gasverksstyrelsen, Lönenämnden och Beredningsutskottet.

De sålunda begärda utlåtandena hade nu till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 50) och hade samtliga förberedande myndigheter på anförda skäl avstyrkt bifall till motionen.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning varunder yrkades dels av Herr Westholm bifall till hans i ärendet avgivna motion, dels av Herrar Sundström, Kättström, Bäckman, och Hult, att Stadsfullmäktige måtte, i enlighet med de hörda myndigheternas förslag, avslå motionen, dels ock av Herr Lundkvist, att Stadsfutlmäktige måtte i enlighet med de hörda myndigheterna avslå motionen, men att därjämte Stadsfullmäktige ville till Vatten- och Gasverksstyrelsen rikta det uttalandet, att, när någon befattning inom styrelsens förvaltning bleve ledig och befattningshavare, som på grund av indragning av tjänst blivit utan anställning, sökte den lediga befattningen, om han vore för densamma lämplig, måtte genom erhållande av sådan befattning beredas tillfälle att återgå i stadens tjänst.

Efter överläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige vid framställd proposition å under densamma gjorda yrkanden utan omröstning dels i överensstämmelse med Vatten- och Gasverksstyrelsens, Lönenämndens och Beredningsutskottets förslag att motionen icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd, dels ock avslå det förslag till uttalande, som av Herr Lundkvist framställts.

§ 145.

Ang. hundskatt.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51) hade Drätselkammaren i anledning därav, att genom en den 17 Maj innevarande år utfärdad Kunglig förordning nya bestämmelser meddelats angående hundskatt, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att skatt för hund enligt bestämmelserna i den nya förordningen under år 1924 skulle till stadskommunen utgå med 25 kronor för varje djur.

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström och Kättström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Zander, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att hundskatten i Västerås tills vidare skulle såsom hittills utgå med 15 kronor om året för varje hund.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 146.

Ang. förslag till lag om landsting.

Sedan Magistraten genom resolution den 4 Maj innevarande år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av kommunalförfattningssakkunniges betänkande med förslag till lag om landsting m. m., samt Stadsfullmäktige den 31 i samma Maj månad uppdragit åt Beredningsutskottet att utarbeta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till det infordrade yttrandet, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52) — med förmälan, att Beredningsutskottet ansett anledning icke föreligga att granska förslaget i vidare mån än beträffande däri intagna bestämmelser för stads utträde ur landsting, vilka bestämmelser återfunnos under § 2 i författningsförslaget, och under framhållande av att, då stadskommunen enligt det föreliggande förslaget tillerkändes obeskuren självbestämningsrätt i avseende å dess utbrytning ur länskommunen, så snart förutsättningen för en dylik utbrytning i övrigt inträtt, Beredningsutskottet funnit de föreslagna bestämmelserna icke giva rum för några anmärkningar — på grund av det sålunda anförda föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara sig icke hava något att erinra emot lagförslaget i denna del.

På yrkande av Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Beredningsutskottet sålunda hemställt.

§ 147.

Ang. förläggningsområde för apoteket Bävern.

Sedan magistraten genom resolution den 9 sistlidne Juli infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande lämpligt förläggningsområde för apoteket Bävern i Västerås samt Stadsfullmäktige den 30 Augusti innevarande år beslutat

remittera handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för upprättande av förslag till det yttrande, som sålunda av Stadsfullmäktige infordrats, hade Beredningsutskottet i skrivelse till stadsfullmäktige den 19 innevarande September hemställt, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med det av förste provinsialläkaren G. Fjellander avgivna yttrandet uttala sig för att apoteket måtte vara förlagt inom den del av staden, som i öster begränsades av Östra Kyrkogatan, i söder av Stora torgets södra del och Nedre Kungsgatan, i väster av Källgatan och i norr av Biskopsgatan, med rätt till apotekets förläggande även vid Stora torgets östra och södra sidor.

På yrkande av Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 148.

Ang. anställande av ytterligare biträden å kronouppbördskontoret.

Sedan Stadsfullmäktige dev 28 mars innevarande år till Magistraten återremitterat frågan om stadens övertagande av avlöningen för ytterligare två å kronouppbördskontoret anställda och för närvarande av kronouppbördskassören själv avlönade biträden, i vilken fråga Lönenämnden avgivit utlåtande den 5 i samma månad (Stadsfullmäktiges handlingar för innevarande år N:o 14), samt Magistraten i anledning av berörda återremiss i skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 Juni innevarande år hemställt om anvisande av ett anslag åt kronouppbördskassören till avlöning av skrivbiträden från och med början av innevarande år och tills vidare att utgå med ett belopp av 1800 kronor pr år under villkor att de av honom själv avlönade två skrivbiträdena härutöver erhölle av kronouppbördskassören minst samma belopp, hade Stadsfullmäktige den 28 sistlidne Juni återremitterat ärendet till Lönenämnden för avgivande av det yttrande, som kunde föranledas av Magistratens framställning.

Lönenämnden hade nu med återställande av handlingarne i ärendet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att för år 1923 skulle såsom bidrag till avlöning åt de två för närvarande å kronouppbördskontoret anställda och av kronouppbördskassören avlönade biträdena utgå ett belopp av 1000 kronor av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutseeda behov.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Sundström, med instämmande av Herrar Hedberg och Falk, bifall till Lönenämndens förslag, dels ock av Herr Vass, med vilken Herrar Johansson och Westholm förenade sig, likaledes bifall till vad Lönenämden hemställt, men med det tillägg att såsom villkor för anslaget skulle gälla, att ifrågavarande biträden av kronouppbördskassören avlönades så, att vartderas lön retroaktivt från årets början bleve minst 150 kronor pr månad.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de sålunda under densamma gjorda yrkandena, och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 23 nej emot 19 ja, avgivna för bifall till Lönenämndens förslag oförändrat, att i enlighet med Herr Wass' yrkande för år 1923 såsom bidrag till avlöning åt de två för

närvarande å kronouppbördskontoret anställda och av kronouppbördskassören avlönade biträdena anslå ett belopp av 1000 kronor av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov under villkor att ifrågavarande biträden av kronouppbördskassören avlönades så, att vartderas lön retroaktivt från årets början utginge med 150 kronor pr månad.

§ 149.

Ang. tilläggspension åt f. folkskollärare G. A. Ahlm.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Augusti för utlåtande till Lönenämnden överlämnat en skrivelse från Folkskolestyrelsen med begäran, att Stadsfullmäktige ville besluta tilldela ordinarie Folkskolläraren Gustaf Adolf Ahlm vid uppnådd pensionsålder en kommunal tilläggspension å 800 kronor att utgå från och med den 1 September 1923, hade Lönenämnden i avgivet yttrande den 18 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bifalla Folkskolestyrelsens framställning samt anvisa för pensioneringen under innevarande år erforderliga medel av tillgängligt anslag å folkskolans stat.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning bifalla vad Lönenämnden sålunda hemställt.

§ 150.

Ang. lönereglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 31 sistlidne Juli hade Fattigvårdsstyrelsen på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att befattningen såsom föreståndare för stadens ålderdomshem måtte uppflyttas samt inrymmas i 31:sta lönegruppen av stadens lönestat.

Berörda framställning, som föredragits vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne Augusti, hade därvid remitterats till Lönenämnden för yttrande, och hade Lönenämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att befattningen som föreståndare vid ålderdomshemmet Karlslund skulle från tidpunkten för dess besättande med ordinarie innehavare inplaceras uti 29:de lönegruppen av lönestaten för stadens befattningshavare, och att å de sammanlagda avlöningsförmånerna enligt denna lönegrupp skulle avdragas värdet av förmånen av fri bostad, bestående av tre rum och kök.

Under överläggningen i detta ärende yrkade Herrar Sundström, Kättström, Bäckman och Johansson bifall till Lönenämndens förslag samt Herrar Enblom, Pers, Falk, Lundkvist och Fru Grönberg bifall till Fattigvårdsstyrelsens hemställan.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena och beslöto Stadsfullmäktige därvid genom begärd och anställd omröstning med 21 ja emot 20 nej, avgivna för bifall till Fattigvårdsstyrelsens hemställan, godkänna vad Lönenämnden i förevarande ämne föreslagit.

§ 151.

Ang. Oskar Gunnar Nylanders rätta mantalsskrivningsort.

Genom resolution den 4 innevarande September hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över inkomna handlingar rörande Handelsresanden Oskar Gunnar Nylanders rätta mantalsskrivningsort.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till Drätselkammaren för förberedande yttrande.

§ 152.

Ang. tillstånd för Emil Larsson att förvara explosiva varor av I klass.

En framställning från Emil Larsson till Konungens Befallningshavande i länet om tillstånd att i handelslokal här i staden förvara explosiva varor av I klass, som genom Magistratens resolution den 4 innevarande September överlämnats till Stadsfullmäktige för yttrande, beslöto Stadsfullmäktige remittera till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande.

§ 153.

Ang. tillstånd för S. Ahlgren att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 17 innevarande September till Nykterhetsnämnden remitterat en ansökning hos Konungens Befallningshavande i länet av Svante Ahlgren rörande tillstånd att från lokaler inom fastigheten N:o 21 Floragatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, med anmodan till Nämnden att med eget yttrande överlämna remissakten till Stadsfullmäktige för av länsstyrelsen äskat yttrande, hade Nykterhetsnämnden med överlämnande av handlingarne i ärendet till Stadsfullmäktige i skrivelse den 18 innevarande September, då här endast avsåges förflyttning till annan fastighet av en redan beviljad rättighet, för sin del tillstyrkt bifall till framställningen i fråga.

Efter av handlingarne tagen del beslöto Stadsfullmäktige jämväl för sin del tillstyrka ansökningen.

§ 154.

Ang. tack från Nationalmuseum rör. kulturmässan härstädes.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande September hade Nationalmuseum uttalat sin tacksamhet för det offervilliga intresse, varmed Stadsfullmäktige främjat förverkligandet av Kulturmässan i Västerås år 1923.

Stadsfullmäktige beslöto lägga skrivelsen till handlingarne.

§ 155.

Ang. förordnande av registerförare i staden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande September hade Borgmästaren John Karlsson hemställt, att Stadsfullmäktige ville föreslå, att Stadsingeniören Kapten Gösta Smitt måtte förordnas att i stället för Borgmästaren Karlsson vara registerförare i staden.

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 156.

Ang. tillsättande av sifferrevisor för stadens räkenskaper.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande September hade Magistraten, med överlämnande av en skrivelse från revisorerna av stadens

räkenskaper för år 1921, i anledning av samma skrivelses innehåll fäst Stadsfullmäktiges uppmärksamhet därpå, att en så kvalificerad av staden avlönad sifferrevisor måtte tillsättas, att revisorerna icke bleve betungade med det tidsödande arbete, som en revision, omfattande, huruvida sifferuppgifterna i räkenskaperna vore riktiga, medförde.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Falk remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 157.

Ang. tillsynen å fastighetsregistreringen m. m.

Genom resolution den 22 innevarande September hade Magistraten, med överlämnande av fastighetsregisterkommissionens den 25 Augusti 1923 dagtecknade underdåniga förslag angående tillsynen å fastighetsregistreringen m. m., meddelat, att Stadsfullmäktige bereddes tillfälle att före den 1 November 1923 till Magistraten inkomma med yttrande i ärendet.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Falk remittera handlingarne i ärendet till Byggnadsnämnden för förberedande utlåtande.

§ 158.

Emil Collin. Avsägelse av kommunala förtroendeuppdrag.

I skrivelse till Stadsfullmäktige, som denna dag till Stadsfullmäktige inkommit, hade ledamoten av Stadsfullmäktige Herr Emil Collin på grund av anställning å annan ort anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige ävensom från de övriga kommunala uppdrag vartill han förordnats.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla ifrågavarande framställning samt dels härom göra anmälan hos Magistraten för verkställande av ny röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige i Herr Collins ställe, dels ock uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val av efterträdare efter Herr Collin i de övriga kommunala uppdrag, som av Herr Collin innehades.

§ 159.

Ang. utträde ur Stadsfullmäktige för R. Andersson.

Hemställde Herr Kättström att Stadsfullmäktige måtte, i anledning av att Mätarejusteraren R. Andersson vid flera tillfällen i följd utan anmält förfall uteblivit från Stadsfullmäktiges sammanträden och då Andersson för närvarande vistades å annan ort, vidtaga åtgärder för att annan ledamot i Stadsfullmäktige utsåges efter Herr Andersson.

Stadsfullmäktige beslöto bordlägga ifrågavarande framställning.

§ 160.

Ang. Förste Stadsläkarens besvär över Stadsfullmäktiges beslut rör. handhavan-

Föredrogs Konungens Befallningshavandes i länet den 20 innevarande september meddelade resolution på de besvär Förste Stadsläkaren Carl Thunström anfört över Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars innevarande år i fråga om Förste Stadsläkarens avlöning för handhavande av läkarevården vid epidemisjukhuset i Västerås av följande lydelse:

de av läkarevården vid epidemisjukhuset.

"*Avskrift.*

Konungens Befallningshavandes i Västmanlands län resolution på de besvär förste stadsläkaren Carl Thunström anfört över Stadsfullmäktiges i Västerås beslut den 28 mars 1923 i fråga om förste stadsläkarens avlöning för handhavande av läkarevården vid epidemisjukhuset i Västerås. Given i Västerås slott den 20 september 1923.

Vad handlingarna i ärendet innehålla har Konungens Befallningshavande tagit under omprövning; och enär den omständigheten, att länets landsting i enlighet med en mellan Västerås stad och landstinget gällande överenskommelse rörande stadens epidemisjukvård till staden årligen utbetalar, bland annat, ett belopp av 3000 kronor för den del av förste stadsläkarens lön, som ansetts motsvara dennes förut för stadens och numera för landstingets räkning handhavda läkarevård av stadens epidemisjuka vid desss för närvarande till landstinget uthyrda epidemisjukhus, så mycket mindre kan lagligen medföra rätt för klaganden att utfå ifrågavarande av landstinget till staden utbetalda belopp, som klaganden från staden uppburit och fortfarande oavkortad uppbär den för förste stadsläkaren fastställda lönen, vilken tillmätts såsom ersättning, förutom annat, även för vård av stadens epidemisjukhus, alltså och då klaganden icke i övrigt visat skäl, som lagligen kan föranleda upphävande av stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut, finner Konungens Befallningshavande besvären icke kunna bifallas.

Den med denna resolution missnöjde äger att däröver hos Kungl. Maj:t i dess socialdepartement anföra underdåniga besvär sist inom klockan tolv å trettionde dagen efter av resolutionen erhållna del, den dagen, då sådant sker, oräknad.

Denna resolution jämte tillhörande handlingar överlämnas till Magistraten i Västerås för att emot bevis, som tecknas å resolutionen, delgivas Stadsfullmäktige och emot bevis, som likaledes tecknas å resolutionen och emot åtecknad stämpelavgift, fem kronor, som införväntas, tillställas klaganden.

Ort och tid som ovan.

WALTER MURRAY.

Alb. Norberg.

Vidimeras ex officio:

H. Cronholm."

Stadsfullmäktige beslöto att resolutionen skulle förses med bevis att Stadsfullmäktige denna dag av densamma erhållit del.

§ 161.

Ang. åtgärder i anledning av befarade svårigheter vid oktober-flyttningen.

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 30 augusti detta år (Stadsfullmäktiges protokoll § 139) uppdragit åt Drätselkammaren och Fattigvårdsstyrelsen att gemensamt genom särskilda delegerade i samråd med Hyresgästföreningen i staden och andra organisationer, som kunna äga intresse eller beröras av de förhållanden, som väntas uppstå på hyresmarknaden efter 1 oktober, företaga den undersökning angående bostadsförhållandena i staden vartill anledning må föreligga, hava som delegerade härför fungerat tre representanter för Drätselkammaren och två representanter för Fattigvårdsstyrelsen, som vid sammanträde den 10 september överlagt i ärendet med representanter från Hyresgästföreningen, De arbetslösas förening, Västerås fackliga centralorganisation m. fl.

Vid första sammanträdet förelåg 121 anmälningar om bostadslöshet och beslöt kommittén i anledning härav uppdraga åt två personer att närmare undersöka förhållandena, som föranlett bostadslösheten samt så långt möjligt söka utröna tillgången på hyreslediga bostäder.

Denna undersökning, som omfattat endast lägenheter, som äges av privata hyresvärdar, resulterade i att 42 hyresgäster fingo kvarbo i sina innehavda lägenheter, till största delen genom kommittens åtgärder, 4 få kvarbo under vissa villkor och 37 sakna bostad. Av de uppsagda lägenheterna torde 7 vara outhyrda, härtill kommer 3 lägenheter om ett rum och kök samt 3 enkelrum, som befunnits hyreslediga, vadan av antalet anmälda bostadslösa sålunda återstår 24, för vilka bostad behöver anskaffas. Sedan denna utredning verkställdes har emellertid ytterligare ett avsevärt antal familjer anmälts sakna bostad.

I anledning av relaterade förhållanden och ärendets brådskande natur har kommittén i avvaktan på Stadsfullmäktiges vidare beslut tillsatt ett arbetsutskott samt en avlönad person med uppgift att mottaga anmälningar om bostadslöshet, anskaffa och förmedla bostäder. Arbetsutskottet trädde genast i verksamhet och hittills har förmedlats 23 bostäder samt ordnats vissa andra hyresangelägenheter.

För närvarande inneligga 25 oförmedlade anmälningar från hyresgäster, som sakna bostad, men med den tillgång på bostäder, som kommittérade redan nu tro sig kunna konstatera, torde staden med största säkerhet icke utöver vad här anförts behöva vidtaga några kostsamma åtgärder för ordnandet av ifrågavarande angelägenheter.

I anledning av vad sålunda förekommit samt då det vill synas som om denna kommitté med en avlönad kraft tillsvidare behöver fungera få kommittérade föreslå

att tillsvidare i och för förmedling av bostäder och därmed sammanhängande angelägenheter den nuvarande kommittén måtte erhålla fortsatt bemyndigande

med befogenhet att utse ett arbetsutskott och engagera avlönad kraft samt

att de mindre kostnader, som härför uppstå måtte utgå av tilgängliga medel i årets budget.

Västerås den 26 september 1923.

A kommitterades vägnar:

E. EDV. KARLSSON

ordförande.

Axel Norén."

Under överläggningen i ärendet yrkade dels Herrar Edv. Karlsson, Sundström, Hult och Karl Andersson bifall till vad kommitterade i ärendet hemställt, dels och Herr Falk såsom ett tillägg härtill, att Stadsfullmäktige måtte besluta överlåta åt Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar taga den befattning med ärendet i ekonomiskt avseende, som kunde anses vara påkallad, samt till Stadsfullmäktige inkomma med anmälan om vad sålunda av Drätselkammaren åtgjorts och de kostnader, som med utförandet av de särskilda delegerades uppdrag kunde bliva förbundna.

Efter överläggningens slut biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning såväl vad kommitterade som Herr Falk i ämnet föreslagit.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 2 oktober 1923.

FREDR. FÅHRÆUS.

Alb. Lundkvist. Oscar Hellman.

Offentligen uppläst den 2 oktober 1923, betygar:

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 Oktober 1923

Närvarande: Ordföranden, Herr Domprosten Fredr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Riddeström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Olga Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson och Eng.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk, Browaldh och R. Andersson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John, Karlsson.

§ 162.

Val av justeringsmän. Uppdrogs åt Herrar Westholm och Kolmodin att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 163.

Ny Stadsfullmäktigeledamot. Genom utdrag av sitt protokoll för den 16 innevarande oktober hade Magistraten meddelat, att vid nämnda dag företagen röstsammanräkning för utseende av ny Stadsfullmäktigeledamot efter Herr Emil Collin, vilken av Stadsfullmäktige entledigats från uppdraget, härtill blivit utsedd Fräsaren C. O. Eng.

Efter föredragning härav hälsade Herr ordföranden den sålunda nyvalde ledamoten, som tidigare tillhört Stadsfullmäktige, åter välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 164.

Ang. entledigande från Stadsfullmäktigeuppdraget m. fl. uppdrag av E. Browaldh och R. Andersson. Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne september bordlagt ett av Herr Kättström framställt spörsmål, huruvida åtgärder borde vidtagas för att annan ledamot i Stadsfullmäktige måtte utses efter Mätarejusteraren R. Andersson, vilken vid ett flertal tillfällen i följd utan anmält förfall uteblivit från Stadsfullmäktiges sammanträden, hade nu Herr Andersson i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande oktober anhållit om entledigande från ledamotskapet i Stadsfullmäktige på grund av avflyttning till annan ort.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige bifalla Herr Anderssons sålunda gjorda hemställan, varjämte anmälan om den uppkomna ledigheten i Stadsfullmäktige skulle göras till Magistraten i och för verkställande av röstsammanräkning för utseende av ny ledamot av Stadsfullmäktige i Herr Anderssons ställe.

Vidare hade Advokaten Ernfrid Browaldh i skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande oktober på grund av avflyttning från Västerås anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige ävensom från de övriga kommunala uppdrag, vartill han vore av Stadsfullmäktige vald.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla jämväl denna ansökan och skulle likaledes härutinnan anmälan göras till Magistraten i och för röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i Stadsfullmäktige i Herr Browaldhs ställe, varjämte uppdrogs åt Beredningsuttskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till de fyllnadsval, som bleve erforderliga på grund av Herr Browaldhs avgång från övriga kommunala uppdrag, dock skulle i fråga om Herr Browaldhs uppdrag att vara ledamot i Stadsfullmäktiges Beredningsutskott till innevarande års utgång så ordnas, att närmaste suppleant i Beredningsutskottet skulle tjänstgöra i Herr Browaldhs ställe.

§ 165.

Ang. skoltandläkaretjänsten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 nästlidne september hade Folkskolestyrelsen för Stadsfullmäktiges kännedom meddelat, att men anledning därav att skoltandläkare ej stått att erhålla, Folkskolestyrelsen sett sig nödsakad att nedlägga verksamheten å tandkliniken för innevarande termin och att Stadsfullmäktiges beslut att först i samband med budgetbehandlingen ordna frågan angående skoltandläkarens löneförmåner sannolikt måste hava till följd att platsen ej heller kunde besättas till nästkommande vårtermins början.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar vice ordföranden och Hedberg till Lönenämnden remittera ifrågavarande anmälan från Folkskolestyrelsen med uppdrag för nämnden att taga samma anmälan jämte Folkskolestyrelsens tidigare framställning i ämnet, som åsyftades i nämnda anmälan, under övervägande och till Stadsfullmäktiges nästkommande ordinarie sammanträde inkomma med det förslag, vartill Lönenämnden kunne finna anledning.

§ 166.

Ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för stadens räkenskaper. m. m.

Stadsfullmäktige hade den 27 nästlidne september för utlåtande till Drätselkammaren remitterat en skrivelse från Magistraten angående anställande av en kvalificerad sifferrevisor för underlättande av stadsrevisorernas arbete jämte en därvid fogad skrivelse från stadens revisorer rörande dröjsmålet med avgivande av revisionsberättelsen för år 1921 med anledning av upplåggandet i 1921 års bokslut av ett överskottskonto och utredning rörande uppkomsten av detta överskott; och hade nu Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56), med överlämnande av en på Drätselkammarens uppdrag verkställd utredning av särskilda för ändamålet anmodade personer rörande uppkomsten av ovannämnda överskott, dels närmare yttrat sig angående vad revisorerna

i denna fråga anmärkt och dels beträffande Magistratens hemställan om tillsättandet av en särskild sifferrevisor på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för närvarande låta bero vid vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

Tillika hade Magistraten genom resolution den 23 innevarande oktober till Stadsfullmäktige överlämnat en till Magistraten ställd skrivelse från revisorerna med förmälan, att revisorerna beslutat att så skyndsamt en revisionsberättelse kunde upprättas, justeras och underskrivas, avgiva dylik för den del av 1921 års räkenskap, som vore klar, på sätt Drätselkammaren i sitt berörda utlåtande anvisat som en utväg, jämte en därvid fogad avskrift av en av revisorerna avlåten skrivelse i ämnet till Drätselkammaren.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet yrkade dels Herr vice ordföranden, att Stadsfullmäktige ville för närvarande låta bero vid vad Drätselkammaren i förevarande ärende anfört, dels ock Herr Leontein att handlingarne i ärendet måtte bordläggas i avbidan på att revisionsberättelsen rörande 1921 års räkenskap förelåge till behandling.

Sedan efter överläggningens slut Stadsfullmäktige vid till en början framställd proposition å Herr Leonteins bordläggningsyrkande och frågan, huruvida Stadsfullmäktige denna dag ville avgöra ärendet, beslutat att nu företaga ärendet till avgörande, fattade Stadsfullmäktige vid framställning av proposition i huvudfrågan beslut i ärendet i överensstämmelse med Herr vice ordförandens yrkande.

§ 167.

Ang. fastställande av nya hämtningsavgifter för latrin och sopor.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) hade Drätselkammaren tillstyrkt en vid skrivelsen fogad framställning från stadens Lantegendomsnämnd, däri Lantegendomsnämnden efter verkställd utredning och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att inom den egentliga stadsplanen och det område av Västerås stad, beläget utom det planlagda, som av vederbörande myndigheter vid skilda tillfällen förklarats skola i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område, följande avgifter vid hämtning skulle vara gällande, att gäldas av respektive fastighetsägare, nämligen:

för gårdsklosetter pr kärl och gång 0: 50 kr.
„ våningsklosetter „ „ „ „ 1: — „
„ sopkärl „ „ „ „ 0: 25 „,

och hade Drätselkammaren tillika meddelat, att Drätselkammarens ordförande Herr Sundström vid ärendets behandling inom kammaren reservationsvis yrkat, att skyldigheten att gälda avgift för hämtning av våningsklosetter skulle i likhet med förhållandet i andra städer i första hand åvila innehavaren av sådan klosett, dock att fastighetsägaren skulle gent emot renhållningsverket vara ansvarig för avgiftens gäldande.

I detta ärende uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herr Westholm, med instämmande av Herrar Kättström, Bäckman och Leontein, bifall till vad Lantegendomsnämnden och Drätselkammaren föreslagit, dels av Herrar Sundström, vice ordföranden, Danielsson och Hedberg likaledes bifall till Lantegendomsnämndens och Drätselkammarens förslag, dock med den ändring däri, som innefattades i Herr Sundströms ovan omförmälda

emot Drätselkammarens förslag avgivna reservation, dels av Herr Edv. Karlsson, med instämmande av Herr Hammer, att frågan måtte remitteras till Beredningsutskottet för vidare utlåtande, dels av Herrar Joh. Andersson och Hult, att hämtningsavgifterna skulle förbliva vid de nu utgående avgifterna, dock att desamma skulle utsträckas att gälla även för det stadsplanelagda området, dels ock slutligen av Herr Pers, att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut i överensstämmelse med Herr Joh. Anderssons förslag, dock med den ändring, som avsåges i Herr Sundströms ovan omförmälda reservation.

Sedan överläggningen i ärendet förklarats avslutad framställdes till en början proposition å frågan om Stadsfullmäktige ville remittera ärendet till Beredningsutskottet, på sätt av Herr Edv. Karlsson yrkats, eller om Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till avgörande; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning att i dag avgöra ärendet.

Vid härefter framställd proposition rörande avgifternas storlek mellan å ena sidan Lantegendomsnämndens förslag och det av Herr Andersson under överläggningen framställda förslaget beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 17 nej, avgivna för bifall till Herr Joh. Anderssons yrkande, att fastställa avgifterna i överrensstämmelse med Lantegendomsnämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Slutligen framställdes proposition i fråga om skyldigheten att i första hand gälla avgifterna för hämtning av våningsklosetter emellan Lantegendomsnämndens och Drätselkammarens förslag innefattande att nämnda skyldighet skulle åvila fastighetsägaren och å andra sidan Herr Sundströms reservation, att skyldigheten i första hand skulle åvila innehavaren men med ansvarsskyldighet i sista hand för fastighetsägaren; och beslöto härvid Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Herr Sundströms reservation.

§ 168.

Ang. Kungl. Västmanlands regementes väghållning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande oktober hade Kungl. Arméförvaltningens fortifikationsdepartement på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte från och med den 1 januari 1924 övertaga den underhållsskyldighet av vägar, som hittills bestritts av Kungl. Västmanlands regemente såsom ägare eller innehavare av jord utom stadens planlagda område, ävensom att Stadsfullmäktige måtte utse ombud för att med ombud från departementet underhandla om ersättning åt Kronan för fullgörandet av den väghållsskyldighet under innevarande och sistförflutna år, som rätteligen bort åligga staden, varjämte alternativt föreslagits, att, därest Stadsfullmäktige ansåge sig icke kunna omedelbart bifalla, vad departementet sålunda hemställt, Stadsfullmäktige måtte genom ombud förhandla med departementet angående ordnandet av väghållningsfrågan i hela dess vidd.

Efter en stunds överläggning beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden, med vilken Herrar Sundström och Kättström förenade sig, och sedan Herr Dahlberg yttrat sig utan yrkande, under uttalande, att Stadsfullmäktige icke ansåge departementets framställning om stadens övertagande av vägunderhållet utan ersättning och om ersättning för de två sista årens vägunderhåll berättigad, överlämna den inkomna framställningen till

Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att genom utsedda delegerade träda i förhandling med departementet rörande eventuellt övertagande av den regementet åliggande vägunderhållsskyldigheten mot ersättning, som kunde av staden godkännas, samt därefter inkomma till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag i ämnet.

§ 169.

Ang. försäljning eller fortsatt utarrendering av epidemisjukhuset till landstinget.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 30 nästlidne september hade Västmanlands läns landsting, med överlämnande av utdrag av det vid innevarande års lagtima möte förda protokoll angående upptagande av underhandlingar med Västerås stad rörande fortsatt disposition av epidemisjukhuset i Västerås efter löpande hyresperiods utgång antingen genom köp av epidemisjukhuset eller genom fortsatt förhyrande, meddelat, att landstinget till delegerade för dessa underhandlingar utsett landstingsmännen J. O. Rydin, Surahammar, L. L. Lorichs, Bernshammar och Erik Jonsson, Medåker.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige överlämna handlingarna till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att själv eller genom utsedda delegerade träda i underhandling rörande ifrågavarande angelägenhet med de av landstinget utsedda delegerade.

§ 170.

Ang. yttrande över förslag till ny läroverksorganisation.

Stadsfullmäktige hade den 29 juni 1922, i anledning därav att Magistraten genom resolution den 23 samma månad och år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över skolkommissionens betänkande rörande grunder för en ny läroverksreform, beslutat remittera ärendet för yttrande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

Vidare hade Stadsfullmäktige den 22 februari innevarende år, sedan Konungens Befallningshavande i länet den 17 i samma månad anmodat Stadsfullmäktige att avgiva yttrande över skolkommissionens betänkande V organisatoriska och ekonomiska utredningar, jämväl remitterat detta ärende till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

De av Stadsfullmäktige begärda utlåtandena hade nu till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58).

Drätselkammaren hade i skrivelse av den 11 innevarande oktober sammanfattat sitt yttrande med den hemställan, att Stadsfullmäktige i fråga om skolkommissionens förslag till en ny läroverksorganisation och den organisatoriska och ekonomiska utredningen rörande samma reform, i vad nämnda reform berörde stadens förhållanden, särskilt i ekonomiskt hänseende, under hänvisning till vad Drätselkammaren förut i sitt yttrande anfört, uttala:

1:o att Stadsfullmäktige icke hade något att erinra emot, att realskolor och gymnasier förbleve och flickskolorna gjordes till statliga läroanstalter;

2:o att Stadsfullmäktige, som helst såge, att samtliga de med de statliga läroanstalterna förbundna kostnaderna också bleve statens, avstyrkte förslaget, för såvitt det avsåge att pålägga läroverkskommunerna ökade ekonomiska förpliktelser eller i varje fall ekonomiska förpliktelser i andra avseenden, än som hittills ålåge dem, men ansåge, att i varje fall statens andel i de

driftkostnader, vilka enligt förslaget skulle bliva gemensamma för stat och kommun, bättre borde avpassas efter de verkliga förhållandena, än som kommit till synes i kommissionens förslag;

3:o att Stadsfullmäktige icke ansåge sig kunna förorda förslaget, om att läroverkskommun ägde rätt att av vederbörande hemkommuner för lärjungar i realskola och flickskola, vilka ej ägde hemortsrätt i läroverkskommunen, uppbära viss ersättning, men att Stadsfullmäktige ansåge, att, om sådana ersättningar skulle utgå, de även borde avse elever i gymnasiet;

4:o att Stadsfullmäktige icke kunde tillstyrka förslaget om lokal läroverksstyrelse;

5:o att Stadsfullmäktige, utan att hava velat yttra sig om lämpligheten av samundervisning för gossar och flickor i läroverken, förordade förslaget, så vitt det avsåge, att i Västerås skulle inrättas ett allmänt läroverk av fullständigaste slag samt en flickskola av A-typ;

6:o samt att Stadsfullmäktige ville förorda, att med den tilltänkta läroverksreformens genomförande måtte få anstå tills vidare i avbidan på bättre ekonomiska förhållanden för såväl staten och kommunerna som de enskilda skattskyldiga.

Beredningsutskottet hade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober på anförda grunder för sin del till alla delar instämt, i vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

Efter en stunds överläggning i detta ärende beslöto Stadsfullmäktige jämlikt av Herr Thyresson under överläggningen framställt yrkande att såsom infordrat yttrande i förevarande ärende åberopa, vad Drätselkammaren och Beredningsutskottet i ovan omförmälda utlåtanden anfört.

§ 171.

Ang. sjukavlöning åt en renhållningsarbetare.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 4 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skrivelse från Lantegendomsnämnden, däri Nämnden anhållit, att Drätselkammaren ville underställa Stadsfullmäktige fråga om bestämmande av sjukavlöning till renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson att utgå under tiden 1 oktober 1923— 30 september 1924, och i detta avseende föreslagit, att denna avlöning måtte utgöra 70 % av sammanlagda löneförmånerna för renhållningsarbetare i högsta lönegraden, för egen del hemställt, att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut i ärendet i enlighet med Lantegendomsnämndens förslag.

Vad Lantegendomsnämnden och Drätselkammaren sålunda föreslagit beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla.

§ 172.

Ang. provisoriskt tillägg å hamntaxan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60) hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att under år 1924 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 40 % å hamnavgifter i Västerås.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Hamnstyrelsens berörda framställning.

§ 173.

Ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) hade Drätselkammaren, med överlämnande av förteckning å ej underställda beslut avseende utgifter att täckas genom nytt lån och på i övrigt anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Drätselkammaren att gå i författning med uppläggande av ett nytt obligationslån för staden å ett belopp av högst 1.000.000 kronor med 40-årig amorteringstid och med den räntefot, Drätselkammaren kunde finna fördelaktig, för bestridande av redan anvisade och blivande anslag av lånemedel, att utverka nådigt tillstånd för staden att av detta obligationslån försälja obligationer för täckande av redan förefintliga i Drätselkammarens skrivelse omförmälda utgifter till ett belopp av 861.000 kronor, samt att under förutsättning av sådant tillstånd placera obligationerna ifråga på för staden mest förmånliga villkor.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 174.

Ang. tilläggsanslag för deltagande i stadsbyggnadsutställningen i Göteborg.

Sedan Byggnadsnämnden till Drätselkammaren överlämnat en räkning av Stadsarkitekten Erik Hahr å kostnaderna för stadens deltagande uti stadsbyggnadsutställningen i Göteborg innevarande sommar, utvisande att samma kostnader överstigit det av Stadsfullmäktige för ändamålet den 26 april innevarande år anvisade anslaget å 2,000 kronor med 769 kronor och Nämnden därvid anhållit, att Drätselkammaren ville gå i författning om att nämnda brist måtte täckas genom ett anslag, ävensom att Stadsarkitekten måtte beredas ersättning för de resekostnader, som för honom varit förenade med ordnandet av deltagandet i utställningen, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 62) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för täckandet av nämnda merutgifter inklusive stadsarkitektens resekostnader anvisa ytterligare 1.069 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr vice ordföranden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 175.

Ang. omändring i Jakobsbergs skolhus.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 63) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från stadens Folkskolestyrelse och under tillstyrkan av samma framställning, föreslagit, att Stasfullmäktige ville för omändring av de förutvarande bostäderna i skolhuset å Jakobsberg i enlighet med Folkskolestyrelsens förslag, avseende *att* två intill varandra belägna bostadsrum med fönstren vettande åt söder skulle sammanslås till ett klassrum, *att* köket i småskollärarinnebostaden jämte en mindre bredvid liggande korridor skulle sammanslås till ett avklädningsrum, till vilket särskild uppgång skulle beredas genom uppförande av ett trapphus på skolhusets södra gavel, *samt*

att köket till folkskollärarinnebostaden jämte ett mindre bredvid liggande rum skulle upplåtas till bostad åt vaktmästaren, anvisa ett anslag å 5.500 kronor att utgå av i innevarande års stat tillgängliga medel å folkskolans stat.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning ifrågavarande framställning.

§ 176.

Ang. tillstånd för Bröderna Larsson att försälja explosiva varor av I klass.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne september beslutat till Beredningsutskottet för förberedande utlåtande remittera en framställning till Konungens Befallningshavande i länet från Emil Larsson om tillstånd att i handelslokal här i staden förvara explosiva varor av I klass, vilken framställning genom Magistratens resolution den 4 nästlidne september överlämnats till Stadsfullmäktige för yttrande, hade nu Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande oktober avgivit förberedande utlåtande och därvid anfört, att den av sökanden Larsson drivna affären vore inrymd inom fastigheten N:ris 42 och 43 västra kvarteret, med adressnummer 35 Stora gatan och alltså vid en av stadens mest anlitade trafikleder samt att, då i 51 § 2 mom. Kungl. förordningen den 19 november 1897 angående explosiva varor funnes uttryckligen stadgat, att särskilt förvaringsrum för explosiv vara av I klass ej finge vara belägen annorstädes än i mindre trafikerad del av staden, och Beredningsutskottet dessutom funne innehav av explosiv vara av I klass inom handelslokalen ej blott mindre lämpligt, utan även innebära allvarliga risker för de kringboende, Beredningsutskottet för sin del avstyrkte bifall till framställningen.

Under överläggningen i ärendet yrkade dels Herrar Bäckman och Hedberg, att Stadsfullmäktige måtte, i överensstämmelse med vad Beredningsuttskottet föreslagit, avstyrka bifall till ifrågavarande framställning, dels ock Herr Westholm, att Stadsfullmäktige måtte återremittera ärendet till Beredningsutskottet.

Sedan Stadsfullmäktige till en början beslutat att med avslag å återremissyrkandet i dag företaga ärendet till slutligt avgörande beslöto Stadsfullmäktige att i överensstämmelse med vad Beredningsutskottet föreslagit avstyrka bifall till förevarande framställning.

§ 177.

Ang. val i diverse kommunala uppdrag.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne september bifallit en av Herr Collin gjord anhållan om entledigande från de kommunala uppdrag, vartill han av Stadsfullmäktige förordnats, samt uppdragit åt Beredningsutskottet att avgiva förslag till nyval av efterträdare i Herr Collins ställe, valde Stadsfullmäktige nu i överensstämmelse med av Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober avgivit förslag med acklamation till suppleant i Stadsfullmäktiges Beredningsutskott för tiden intill 1923 års utgång Måleriföreståndaren A. Lundkvist, till suppleant i Folkskolestyrelsen för tiden intill utgången av år 1925 Muraren Mats Hellblom, Jakobsberg 83 C, till ledamot i Pensionsnämnden i f. S:t Ilians socken för tiden intill utgången av år 1925 nuvarande suppleanten Snickaren O. Blomkvist, Jakobsberg 74 B, samt till efterträdare efter Herr Blomkvist som suppleant i Pensionsnämnden för f. S:t Ilians socken Muraren Mats Hellblom för tiden till 1923 års slut.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med Beredningsutskottets hemställan och sedan upplysts, att Fattigvårdsstyrelsen anmodat vice distriktchefen i distriktet att till årets slut tjänstgöra såsom distriktchef, att med val av ny distriktchef inom 10:de fattigvårdsdistriktet skulle tillsvidare anstå.

§ 178.

Ang. val av mantalsskrivningsombud.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober hade Beredningsutskottet, med förmälan att enligt Kungliga förordningen angående mantalsskrivning den 6 augusti 1894 § 7 mom. 1 av Konungens Befallningshavande skulle bestämmas antalet kommunalombud för varje kommun vid mantalsskrivning och Konungens Befallningshavande i kungörelse den 24 september innevarande år fastställt antalet kommunalombud, som inom staden skulle utses, till åtta, samt att, då allenast sex kommunalombud för mantalsskrivningen år 1923 av Stadsfullmäktige vore utsedda, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville utse ytterligare två kommunalombud, nämligen Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Snickeriförmannen Hugo Svensson.

Med bifall till det av Beredningsutskottet sålunda framställda förslaget valde Stadsfullmäktige till mantalsskrivningsombud för staden för mantalsskrivningen år 1923 ytterligare Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Snickeriförmannen Hugo Svensson.

§ 179.

Ang. dispens från bestämmelse i stadens byggnadsordning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 64) hade byggnadsnämnden, med överlämnande av en framställning i ärendet från Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås och en därvid fogad utfästelse av ägarne till tomterna N:ris 6 a och 22 södra kvarteret, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville hos Konungens Befallningshavande i länet förorda dispens för Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås vid bebyggandet av tomten N:o 7 a byggnadskvarteret Leif från besämmelsen uti § 24 i gällande byggnadsordning för staden att till varje gårdstomt skulle finnas körport.

Sedan Herr Borgmästaren yttrat sig och därvid förordat Byggnadsnämndens hemställan, fattade Stadsfullmäktige vid framställd proposition härå utan omröstning beslut i överensstämmelse med vad Byggnadsnämnden föreslagit.

§ 180.

Ang. ny ambulansautomobil.

En av Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande oktober gjord framställning därom, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å förslagsvis 12.500 kronor för anskaffande av en ny ambulansautomobil, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 181.

Ang. yttrande över förslag angående tillsyn över fastighetsregistreringen.

Sedan Magistraten genom resolution den 22 nästlidne september, med överlämnande av fastighetsregisterkommissionens den 25 augusti 1923 dagtecknade underdåniga förslag angående tillsynen av fastighetsregistreringen m. m., meddelat, att Stadsfullmäktige bereddes tillfälle att före den 1 november 1923 till Magistraten inkomma med yttrande i ärendet, och

Stadsfullmäktige den 27 nästlidne september remitterat handlingarna i ärendet till Byggnadsnämnden för förberedande utlåtande, hade nu från Nämnden inkommit ett så lydande yttrande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne september i anledning av Magistratens resolution den 22 i samma månad, varigenom åt Stadsfullmäktige beredts tillfälle att avgiva yttrande över ett av fastighetsregisterkommissionen avgivet förslag angående ordnandet av tillsynen över fastighetsregistreringen i riket, givit Byggnadsnämnden i uppdrag att avgiva förslag till dylikt yttrande, får Byggnadsnämnden nu i ärendet anföra följande.

Kommissionens ifrågavarande förslag har föranletts av bestämmelsen att, sedan arbetet med uppläggande av fastighetsregister i städerna och med dem i avseende å denna skyldighet likställda samhällen slutförts, överinseendet över registret skall avlyftas från fastighetsregisterkomissionen och övertagas av den myndighet, som i allmän lag bestämmes.

Kommissionen har undersökt flera alternativ för tillsynens slutliga ordnande däribland att förlägga tillsynen till antingen en ny central myndighet eller till någon av redan förefintliga myndigheter, Lantmäteristyrelsen, Byggnadssyrelsen eller direkt till Justitiedepartementet utan att dock taga bestämd ståndpunkt till något av dessa alternativ, om man undantager att kommissionen ställt sig avvisande till Byggnadsstyrelsen såsom tillsynsmyndighet.

Förslaget innebär ett interimistiskt ordnande av tillsynen under den tid, som ännu åtgår innan registret blivit färdigt, och alltså innan förutsättningen för det slutliga ordnandet inträtt på sådant sätt, att fastighetsregisterkommissionens arbete omlägges genom att åt dess verkställande ledamot beredes tillfälle att en tid framåt odelat ägna sitt arbete åt registrets färdigställande, eller ock kommissionen ombildas till ett enmansuppdrag med de funktioner kommissionen hitills haft. I fråga om den sålunda anvisade utvägen anför kommissionen: "Detta alternativ förtjänar desto hellre beaktande som därigenom vinnes erfarenhet ifråga om registrets fortsatta förande i orterna och de tillsynsåtgärder, som därav föranledas, vilken erfarenhet bör vara av värde vid det slutliga ordnandet av tillsynen."

Den anvisade utvägen kan Byggnadsnämnden så mycket hellre förorda som den vid tillsynens slutliga ordnande torde förhindra uppkomsten av motsättningar liknande dem som förelågo i frågan om tillsynsmyndighet för städernas mätningsväsende emellan Lantmäteristyrelsen och flertalet städers myndigheter såsom förespråkare för Byggnadsstyrelsen.

Byggnadsnämnden ansluter sig alltså till kommissionens förslag att efter den ombildning, som lämpligen kan genomföras i fråga om registerkommissionens arbete, tills vidare bibehålla åt kommissionen uppsikten över de upplagda fastighetsregistren och hemställer, att Stadsfullmäktige såsom sitt yttrande ville åberopa vad Nämnden nu anfört i ärendet.

Västerås den 17 Oktober 1923

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON

Ragnar Tenow."

Efter föredragning härav och sedan Herr borgmästaren yttrat sig i ärendet och därvid förordat Byggnadsnämndens förslag, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Byggnadsnämndens i ovanberörda utlåtande gjorda hemställan.

§ 182.

Ang. O. G. Nylanders rätta mantalsskrivningsort.

Sedan Magistraten genom resolution den 4 nästlidne september infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över inkomna handlingar rörande Handelsresanden Oskar Gunnar Nylanders rätta mantalsskrivningsort samt Stadsfullmäktige den 27 i samma månad remitterat ärendet till Drätselkammaren för förberedande yttrande, hade nu Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande oktober, under förmälan att de remitterade handlingarna utvisade, att Gävle stads drätselkammare anfört besvär däröver, att bemälde Nylander för år 1923 mantalsskrivits i Gävle, med yrkande, att han måtte för samma år alternativt mantalsskrivas i Västerås, och att Nylander vid och omkring tidpunkten för mantalsskrivningen eller under tiden oktober 1922—juli 1923 varit bosatt här i staden med anställning hos Aktiebolaget J. Aug. Jönsson & Co., samt att, då handlingarnas uppgifter angående Nylanders vistelse härstädes bestyrkts vid förfrågan hos bolaget, Nylanders mantalsskrivning härstädes för detta år syntes vara befogad, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte såsom sitt yttrande i ärendet förklara, att någon invändning icke vore att göra emot, att Västerås stad bestämdes skola vara Nylanders rätta mantalsskrivningsort för år 1923.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige uttala sig i överensstämmelse med vad Drätselkammaren föreslagit.

§ 183.

Angående utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter.

En av Herrar Sundström och Fjellander till dagens sammanträde ingiven motion, dagtecknad den 19 innevarande oktober, med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshavande ville dels förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås tillsvidare finge å I klass restauranter äga rum till kl 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge försiggå till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall, Konungens Befallningshavande prövade sådant lämpligt, på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 oktober 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
E. A. Westholm. *G. H. Kolmodin.*

Offentligen uppläst den 30 oktober 1923, betygar:
Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1923, Västmanlands Allehandas A.-B:s Tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 November 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Westholm, Lundkvist, Hellman, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Fröken Anderzon, Herrar Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson och Otto Carlson.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Fjellander, Hult, Eng och Fru Söderqvist.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 184.

Ang. nya Stadsfullmäktigeledamöter.

Genom särskilda utdrag av sitt protokoll för den 16 innevarande november hade Magistraten anmält, att vid verkställda röstsammanräkningar sagda dag för utseende av ledamöter i Stadsfullmäktige efter dels mätarejusteraren R. Andersson och dels advokaten E. Browaldh till ledamöter av Stadsfullmäktige för tiden intill 1926 års utgång blivit valda efter den förstnämnda Fru Agnes Söderqvist och efter den sistnämnda bankkamreraren Otto Carlson.

Efter föredragning härav hälsade Herr ordföranden den närvarande av de nyvalda Herr Carlson, vilken tidigare varit ledamot av Stadsfullmäktige, åter välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 185.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Wass och Håvberg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 186.

Ang. vederbörande revisorers berättelse över granskningen av stadens räkenskaper för år 192[illegible] samt Drätselkam-

Genom resolution den 8 innevarande november hade Magistraten till Stadsfullmäktige för fattande av beslut överlämnat av vederbörande revisorer avgiven den 17 nästlidne oktober dagtecknad berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1921, däri revisorerna, jämte det de framfört en del erinringar, för alla vederbörande tillstyrkt ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattat med undantag likväl för ett i Drätselkammarens bokslut upplagt diverse inkomsters konto och vad därmed ägde samman-hang, varutinnan revisorerna, som förmält sig härutinnan vilja återkomma

marens förvaltningsberättelse för samma år och yttrande i anledning av revisionsberättelsen.

med särskilt revisionsutlåtande, för närvarande avstyrkt ansvarsfrihet för Drätselkammaren och drätselkamrerkontoret.

Vid revisionsberättelsen fanns fogad Drätselkammarens förvaltningsberättelse för revisionsåret.

Vidare hade Drätselkammaren, som beretts tillfälle taga del av revisionsberättelsen, i skrivelse till Stadsfullmäktige 15 innevarande november avgivit förklaring i anledning av revisorernas erinringar.

Efter föredragning av ovanberörda handlingar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 65) ävensom av Stadsfullmäktiges protokoll för den 25 nästlidne oktober, § 166, angående fråga om tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för stadens räkenskaper och i samband därmed avhandlad fråga om ovan omförmälda diverse inkomsters konto, uppstod en längre överläggning, varunder Herr vice ordföranden yrkade, att Stadsfullmäktige beträffande vad som rörde diverse inkomsters konto måtte vidhålla sitt den 25 nästlidne oktober fattade beslut att låta för närvarande bero vid vad Drätselkammaren i förevarande ärende i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 oktober 1923 anfört, vilket likväl enligt talarens uppfattning icke hindrade, att Stadsfullmäktige, om anledning därtill gåves kunde återupptaga denna fråga till behandling, samt att Stadsfullmäktige ville i övrigt enligt revisorernas hemställan bevilja samtliga vederbörande ansvarsfrihet för 1921 års räkenskaper och förvaltning.

Vidare yttrade sig utan yrkande Herrar Sundström, Kättström och Leontein, den sistnämnde i egenskap av den ende av revisorerna, som tillhörde Stadsfullmäktige, bland annat under beklagande av att till grund för revisorernas yttrande om stadens ekonomiska ställning kommit att läggas ofullständiga och sålunda missvisande sifferuppgifter.

Sedan överläggningen förklarats avslutad fattade Stadsfullmäktige vid framställd proposition utan omröstning beslut i ärendet till alla delar i överensstämmelse med Herr vice ordförandens yrkande.

§ 187.

Ang. anskaffande av en ny ambulansautomobil.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne oktober till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en framställning från Hälsovårdsnämnden om anslag till anskaffande av en ny ambulansautomobil, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66) under tillstyrkan av nämnda framställning föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för anskaffande av en ny ambulansautomobil anslå ett belopp av 12,500 kronor att gäldas av i innevarande års budget upptaget anslag för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda förslag.

§ 188.

Ang. den tillfälliga bostadsförmedlingen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67) hade Drätselkammaren under åberopande av Stadsfullmäktiges beslut den 30 augusti och den 27 september innevarande år angående bostadsförmedlande åtgärder i anledning av befarade svårigheter vid oktoberflyttningen och med överlämnande av en skrivelse från särskilda

kommitterade med redogörelse över de vidtagna åtgärderna, meddelat, att de uppkomna kostnaderna, utgörande omkring 575 kronor, gäldats av innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav lades de inkomna skrivelserna till handlingarna.

§ 189.

Ang. föreslagen föreskrift om stämpling av kött.

Genom resolution den 8 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av ett av Kungl. Medicinalstyrelsen hos Kungl. Maj:t väckt förslag angående viss föreskrift om stämpling av kött.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Hälsovårdsnämnden för förberedande yttrande.

§ 190.

Ang. besvär över Stadsfullmäktiges beslut rör. nöjesskatt.

En till Stadsfullmäktige genom Magistratens resolution den 5 innevarande november till Stadsfullmäktige för kännedom överlämnad avskrift av Kungl. Maj:ts utslag den 27 september 1923 på besvär av A.-Bol. Svensk Filmindustri i fråga om Stadsfullmäktiges beslut den 26 januari 1922 angående befrielse från nöjesskatt för teaterföreställningar i staden föredrogs och lades till handlingarna. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68).

§ 191.

Ang. inköp av fastigheten N:o 7 kvarteret Erling.

I skrivelse den 8 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69) hade Drätselkammaren under förmälan, att Drätselkemmaren för att skydda stadens fordran på grund av inteckning å exekutiv auktion inköpt fastigheten N:o 7 i kvarteret Erling för 35,000 kronor, hemställt, att Stadsfullmäktige ville med godkännande av inköpet, dels för gäldande av köpeskillingen anvisa ett anslag å 2,200 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunde vara för staden antagliga, åter försälja fastigheten.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 192.

Ang. tilläggsanslag för reparation av stadens växthus.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning från Planteringsnämnden därom, att Stadsfullmäktige ville för täckande av i 1923 års anslag för reparationer av växthusen uppkommen brist anslå 2.035 kronor 33 öre, tillstyrkt denna framställning och tillika föreslagit, att anslaget måtte utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad Planteringsnämnden och Drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 193.

Ang. anslag för ordnande av stadens förråd.

En av Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) gjord hemställan, att Stadsfullmäktige ville för ett förberedande ordnande av stadens förråd anvisa förslagsvis 5.000 kronor av det i innevarande års stat avsatta anslaget till diverse och oförutsedda behov, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla.

§ 194.

Ang. fortsatt arbete för djuphamnsanläggningen.

Med överlämnande av en skrivelse i ämnet från särskilda byggnadskommitterade med tillhörande kostnadsförslag och ritningar hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att för fullföljande av djuphamnsanläggningen enligt den fastställda planen, närmast genom utförande av kajbyggnaden, förskottsvis av tillgängliga medel anvisa ett anslag å intill 270,000 kronor samt bemyndiga Drätselkammaren att söka utverka statsmakternas bistånd i någon form för finansiering av de kostnader, som härmed bleve förenade, samt därefter för Stadsfullmäktige framlägga förslag, huru anslaget slutligen skulle gäldas.

På yrkande av Herr Kättström och sedan Herr Hedberg framhållit, att intet borde underlåtas för att erhålla statshjälp i största möjliga utsträckning till företaget, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 195.

Ang. viss ändring i överenskommelse rör. ordnande av A. S. E. A:s och A.-B. Sv. Metallverkens industriområden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 73) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skrivelse från A.-Bol. Svenska Metallverken med förslag till sådan ändring i överenskommelsen den 18 november 1920 mellan staden, å ena, och nämnda bolag samt Allmänna Svenska Elektriska A.-Bol., å andra sidan, angående reglering av bolagens industriområden, att bolaget enligt 5:te punkten i överenskommelsen ålagd skyldighet att före ingången av år 1925 hava borttagit de byggnader, som vore hinderliga för utläggning av en 18 meter bred gata öster om järnvägslinien från Pilgatan norrut måtte inträda först sedan ett år förflutit från den 1 oktober infallande närmast efter den dag uppsägning från stadens sida skett, för sin del hemställt, att Stadsfullmäktige måtte biträda ändringsförslaget.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 196.

Ang. inköp av tomten N:o 10 kv. Erland.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att genom kvittning av fordran av säljaren inköpa tomten N:o 10 inom byggnadskvar-

teret Erland samt därefter försälja fastigheten till pris och på villkor, som vore för staden antagliga.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Sundström utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 197.

Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 juni innevarande år till Lönenämnden för yttrande remitterat framställningar från Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsstyrelsen angående åtgärder för pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl. med dem jämställda befattningshavare, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige för möjliggörande av att befattningarna som husmoder och sjuksköterska vid ålderdomshemmet Karlslund, föreståndarinna för barnhemmet Fridsborg och som stadssjuksköterska förenas med pensionsrätt i statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl., ville besluta *att* av den sammanlagda kontanta avlöningen således inklusive dyrtidstillägg, som för närvarande åtnjötes i befattningarna som husmoder och sjuksköterska vid ålderdomshemmet Karlslund, föreståndarinna vid barnhemmet Fridsborg och stadssjuksköterska med stationering å epidemiska sjukhuset, kronor 700: — i 1:sta, 850: — i 2:dra, 1.000: — i 3:dje och 1.150: — i 4:de lönegraden skulle vara egentlig lön och resterande del dyrtidstillägg, och att sålunda sammanlagda årliga avlöningen i respektive lönegrader ej finge understiga dessa belopp: *att* befattningarna som stadssjuksköterska ej stationerad å anstalt, skulle i lönehänseende jämställas med distriktssjuksköterska, för vars avlöning utginge statsbidrag jämlikt Kungl. Kungörelsen den 30 april 1920 på sådant sätt, att vad som av egentlig lön enligt den fastställda lönestaten för stadens befattningshavare i varje lönegrad överstege annan stadssjuksköterskas avlöning jämte så mycket av dyrtidstillägget, att sammanlagda beloppet utgjorde 730 kronor, skulle utgöra ersättning för avsaknad av naturaförmåner, dock att den kontanta lönen, inkluderande denna ersättning, icke finge understiga distriktssjuksköterskas avlöning i motsvarande lönegrad plus 730 kronor, *att* samtliga nu nämnda befattningar skulle anmälas för erhållande av pensionsrätt uti statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., *att* staden vad anginge de nuvarande befattningshavarna förbunde sig att vid inträdd pensionsålder bevilja den fyllnadspension, som kunde belöpa å tjänstetid före tiden för inträdet i anstalten, *att* jämväl stadssjuksköterska ej stationerad å epidemiska sjukhuset, årligen skulle vara berättigad till en månads semester med obeskurna kontanta löneförmåner, *samt att* såsom kompetensvillkor för anställning i samtliga befattningar skulle, med ändring i hithörande delar av vad nu gällande instruktioner innehölle, gälla:

för att antagas erfordras, att fullständigt hava genomgått av staten godkänd sjuksköterskeskola eller av Medicinalstyrelsen befunnits hava förvärvat det mått av kunskap och färdighet, som godkänd sådan skola avser att bibringa.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 198.

Ang. skoltandläkarens avlöning.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne oktober uppdragit åt Lönenämnden att till Stadsfullmäktige inkomma med det förslag, som kunde föranledas av en anmälan av Folkskolestyrelsen, att tandvården vid Folkskolestyrelsens klinik måst nedläggas på grund av omöjlighet att med nuvarande löneförmåner få befattning som skoltandläkare besatt samt därvid jämväl taga under förnyat övervägande det av folkskolestyrelsen i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 maj 1923 framförda och av Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni behandlade förslaget, att skoltandläkaretjänsten måtte uppflyttas från 40:de till 44:de lönegruppen i stadens lönestat, hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ordnande av tandvården vid folkskolorna under år 1924 i folkskoleväsendets budget för samma år anvisa ett anslag till tandläkararvode av uttaxerade medel å 7.500 kronor.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet uppstod en längre överläggning, varunder yrkades *dels* av Herr Sundström bifall till lönenämndens förslag, *dels* av Herr Edv. Karlsson med instämmande av Herrar Engdahl, Enblom, Sund, Pers och Leontein bifall till Folkskolestyrelsens förslag, att tjänsten måtte uppflyttas till 44:de lönegruppen i lönestaten, *dels* av Herr vice ordföranden, med instämmande av Herrar Westholm, Hedberg och Wass, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att verksamheten vid tandkliniken skulle återupptagas, att till arvode åt tandläkaren skulle från och med år 1924 anslås årligen 6,000 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg samt att tandläkaren skulle anställas med 6 månaders uppsägning, *dels och* av Herr Johansson, att skoltandläkaretjänsten måtte uppflyttas i 42:dra lönegruppen av stadens lönestat.

Sedan överläggningen förklarats avslutad framställdes proposition å de under densamma gjorda yrkandena, varvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Folkskolestyrelsens förslag vara med övarvägande ja besvarad.

I anledning härav begärdes votering, varefter och sedan Herr vice ordförandens yrkande utan omröstning antagits som kontraproposition mot Folkskolestyrelsens förslag, Stadsfullmäktige genom anställd omröstning med 25 nej emot 15 ja, avgivna för bifall till Folkskolestyrelsens förslag, fattade sitt beslut i frågan i överensstämmelse med det av Herr vice ordföranden under överläggningen framställda förslaget.

§ 199.

Ang. breddning av Hantverkaregat.

Lades till handlingarna till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av protokoll, hållet inför Konungens Befallningshavande i länet den 27 sistlidne september, varav inhämtades, att Konungens Befallningshavande fastställt av Stadsfullmäktige den 26 april 1923 fattat beslut avseende en sådan förändring i den för staden gällande stadsplanen, att Hantverkaregatan i sträckningen mellan Köpmangatan och Torggatan skulle breddas med 1.5 meter åt vardera sidan, därvid dock Konungens Befallningshavande funnit skäligt låta ärendet i avseende å av ägaren till tomten N:o 8 i södra kvarteret uppställda villkor bero vid vad Byggnadsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige vid ärendets behandling därstädes anfört.

§ 200.

Ang. lönereglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 20 november 1923 med fastställelse av Stadsfullmäktiges beslut den 27 september 1923 att befattningen som föreståndare vid ålderdomshemmet Karlslund skulle från tidpunkten för dess besättande med ordinarie innehavare inplaceras i 29:de lönegruppen av lönestaten för stadens befattningshavare.

§ 201.

Ang. Förste stadsläkarens besvär över Stfms beslut rör. dennes avlöning för handhavande av läkarevården vid epidemisjukhuset.

Genom resolution den 27 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av de besvär Förste stadsläkaren C. Thunström anfört över Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 20 september 1923 i fråga om Stadsfullmäktiges beslut angående klagandens avlöning för handhavande av läkarevården vid epidemisjukhuset i Västerås.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige för förberedande yttrande remittera handlingarna i ärendet till Beredningsutskottet.

§ 202.

Ang. anslag för omändring av svinhuset vid fattiggården till tvättstuga.

Föredrogs och remitterades på yrkande av Herr Enblom till Drätselkammaren för yttrande en skrivelse från Fattigvårdsstyrelsen av den 26 innevarande november med hemställan om anslag för omändring av nuvarande svinhuset vid ålderdomshemmet till tvättstuga m. m.

§ 203.

Ang. registerförare i staden och ändring i byggnadschefens instruktion.

Stadsfullmäktige hade den 27 sistlidne september till Byggnadsnämnden och Drätselkammaren för yttrande remitterat följande från Borgmästaren John Karlsson inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter det fastighetsregistret för staden numera enligt upprättad registerkarta blivit upplagt återstår dock att i registret införa de förändringar i fastighetsindelning m. m. och därav föranledda registerbeteckningar, som därefter ägt rum och komma att äga rum.

Detta arbete kommer att draga ej obetydlig tid samt kräver samarbete mellan Magistraten, den som för fastighetsböckerna i staden och registerföraren.

Då undertecknad, såsom ordförande i Magistraten och förare av fastighetsböckerna, härav anser mig förhindrad att vidare vara registerförare, vartill jag på därom av Stadsfullmäktige genom Magistraten gjord framställning den 25 oktober 1922 av Konungens Befallningshavande i länet förordnats, får jag härmed under åberopande av kap. 7 § 4 i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad hemställa

att Stadsfullmäktige ville föreslå att Stadsingeniören Kapten Gösta Smitt måtte förordnas att i stället för undertecknad vara registerförare i staden.

Västerås Rådhus den 21 september 1923.

JOHN KARLSSON."

I anledning härav hade nu inkommit dels från Byggnadsnämnden a) följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 27 sistlidne september anmodat Byggnadsnämnden avgiva utlåtande i anledning därav att borgmästaren John Karlsson anhållit om entledigande från förordnandet att vara fastighetsregisterförare i staden och i sitt ställe härtill föreslagit stadsingeniören, kaptenen Gösta Smitt, får Byggnadsnämnden anföra följande.

Innan Nämnden förehaft detta ärende till behandling har distriktslantmätaren Ragnar Grebius i skrivelse, som här bifogas, anhållit att Nämnden ville förorda honom till erhållande av förordnandet i fråga.

Vad angår valet av ny registerförare synes företräde böra givas åt stadsingeniören Smitt. Såväl dennes ingående kännedom om fastighetsbildningen i staden som den lättnad för det nödvändiga samarbetet emellan registerföraren och den myndighet, eller Magistraten, vilken för stadens fastighetsböcker, som ligger i det förhållandet att stadsingeniören och Magistraten hava sina tjänstelokaler förlagda till samma byggnad, äro talande skäl härför.

Byggnadsnämnden har, vid det förhållandet att ärendet även remitterats för utlåtande till Drätselkammaren, icke ansett nödigt avgiva yttrande angående det arvode, som bör bestämmas utgå för det med registerföringen förenade arbetet.

Nämnden vill emellertid meddela att ledamoten i Nämnden, överlantmätaren Schönström, förklarat sin principiella ståndpunkt till frågan om arvode vara att, därest — såsom antagligen vore meningen — stadsingeniören komme att överlåta arbetet med registerföringen åt redan förut av staden avlönat biträde å stadsingeniörskontoret och för egen del allenast utöva tillsynen häröver, arvodet borde bestämmas såsom skäligt med hänsyn härtill, och att han för sin del icke kunde biträda ett sådant ordnande av arvodesfrågan att arvodet i realiteten komme att innebära en lönereglering för stadsingeniören.

Under hänvisning till det anförda hemställer alltså byggnadsnämnden att Stadsfullmäktige ville besluta hos Konungens Befallningshavande i länet förorda bifall till borgmästaren John Karlssons anhållan om att bliva entledigad från förordnandet att vara registerförare i staden samt att Konungens Befallningshavande i hans ställe måtte härtill utse stadsingeniören, kaptenen Gösta Smitt.

Västerås den 23 oktober 1923.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow."

b) följande protokollsutdrag:

"Utdrag av protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 17 oktober 1923.

§ 134.

Sedan Borgmästaren John Karlsson i skrivelse till Stadsfullmäktige anhållit om entledigande från uppdraget att vara fastighetsregisterförare i staden och härtill i sitt ställe föreslagit stadsingeniören Gösta Smitt hade Stadsfullmäktige den 27 nästlidne september överlämnat handlingarna i ärendet för utlåtande till Byggnadsnämnden.

Sedermera hade distriktslantmätaren Ragnar Grebius uti till nämnden ingiven skrift anhållit att Nämnden ville förorda honom till erhållande av uppdraget ifråga.

Efter överläggning i ärendet beslöt Nämnden såsom yttrande hemställa att förordnandet måtte givas åt stadsingeniören Smitt.

I fråga om det arvode, som skulle till registerföraren utgå, ansåge sig Nämnden, då ärendet jämväl vore remitterat till Drätselkammaren, icke böra avgiva särskilt utlåtande härom, dock anhöll Nämndens ledamot, Överlantmätaren Schönström, med instämmande av Brandchefen Danielsson och Muraren Dahlfors, att få såsom sin principiella ståndpunkt till frågan härom angiva, att, därest såsom antagligen vore meningen, Stadsingeniören komme att överlåta arbetet med registerföringen åt redan förut av staden avlönat biträde å stadsingeniörskontoret och för egen del allenast utöva tillsynen häröver, arvodet borde bestämmas såsom skäligt med hänsyn härtill och han för sin del icke kunde biträda ett sådant ordnande av arvodesfrågan, att arvodet i realiteten komme att innebära en lönereglering för stadsingeniören.

Som ovan
In fidem:
RAGNAR TENOW."

dels ock från Drätselkammaren ett så lydande yttrande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 27 September innevarande år av fråga om utseende av ny registerförare i staden efter Borgmästaren John Karlsson, vilken anmält sig förhindrad vidare uppehålla förordnandet såsom sådan, får Drätselkammaren, som tagit del av vad Byggnadsnämnden anfört och föreslagit i ärendet, under uttalande, att Drätselkammaren icke finner särskilt arvodesanslag för registerföringen erforderligt, hemställa, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med Byggnadsnämndens förslag hos Konungens Befallningshavande i länet begära förordnande för stadsingeniören Gösta Smitt att efter Borgmästaren John Karlsson vara registerförare i staden

samt besluta, dels att för registerföringen erforderlig arbetshjälp skall lämnas av de av staden avlönade biträdena å stadsingeniörs- och byggnadschefskontoren, dels ock att till den för byggnadschefen och stadsingeniören fastställda instruktionen under § 9 skall fogas följande tillägg: "E) att, därest han därtill efter förslag av Stadsfullmäktige förordnas, vara registerförare i staden."

Västerås den 27 november 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning bifalla vad Byggnadsnämnden och Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat dels hos Konungens Befallningshavande i länet föreslå, att Borgmästaren John Karlsson måtte entledigas från uppdraget att vara fastighetsregisterförare i staden och att stadsingeniören Gösta Smitt måtte i stället förordnas till innehavare av detta uppdrag dels ock att för registerföringen erforderlig arbetshjälp skulle lämnas av de av staden avlönade biträdena å stadsingeniörs- och byggnadschefskontoren samt att till den för byggnadschefen och stadsingeniören i Västerås fastställda instruktionen under § 9 skulle fogas följande tillägg:

"E) att därest han därtill efter förslag av Stadsfullmäktige förordnas vara registerförare i staden."

§ 204.

Ang. ändring i reglementet och val av supplenter i Nykterhetsnämnden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande november hade Nykterhetsnämnden föreslagit sådan ändring i reglementet att suppleanter skulle finnas för Nämndens ordinarie ledamöter.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Sundström remittera framställningen till Beredningsutskottet för yttrande och eventuellt förslag angående val av suppleanter i Nämnden.

§ 205.

Angående utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 sistlidne oktober till Nykterhetsnämnden för utlåtande remitterat en av Herrar Sundström och Fjellander väckt motion angående utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter i staden, hade Nämnden i avgivet utlåtande den 27 innevarande november tillstyrkt motionen och sålunda föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshavande ville dels förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås tillsvidare finge å I klass restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge försiggå till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall Konungens Befallningshavande prövade sådant lämpligt på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfulmäktige efter föredragning härav beslut i ärendet enligt Nämndens förslag.

§ 206.

Ang. tillstånd för Charles Anderson att försälja pilsnerdricka

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne augusti till Nykterhetsnämnden för förberedande yttrande remitterat en genom Magistratens resolution den 27 i samma månad till Stadsfullmäktige för yttrande remitterad av Charles Anderson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i huset N:o 43 Vega här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade från Nykterhetsnämnden inkommit följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 133 i dess vid sammanträde den 30 augusti innevarande år förda protokoll hava Stadsfullmäktige till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat Charles Andersons hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd att i fastigheten Vega N:o 43 här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Sökanden Anderson innehar redan nu en försäljningsrättighet av pilsnerdricka, vilken rättighet utövas inom fastigheten Engelbrektsgatan N:o 5. Mot sökandens handhavande av denna rättighet finnes ingen som helst anmärkning att göra.

Sökanden har emellertid på tillfrågan förklarat att eventuellt beviljad försäljningsrättighet inom Vegaområdet skulle handhavas av ett kvinligt biträde.

Då detta förhållande, att sökanden ej själv kommer att handhava försäljningen, och att polisbevakning inom området, som för övrigt är beläget ganska avsides från stadens centralare delar, ej är anordnad, ej innebär tryggande garantier för att ej missförhållanden komma att uppstå, får Nykterhetsnämnden för sin del föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta avstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 27 november 1923.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eriç Plantin."

Efter föredragning av handlingarne beslöto Stadsfullmäktige efter yrkande av Herr Sundström på de skäl Nykterhetsnämnden anfört avstyrka bifall till ansökningen.

§ 207.

Ang. tillstånd för Karl Aug. Laag att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 19 innevarande november hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Karl August Laag hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokal i fastigheten N:o 51 vid stora gatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Nykterhetsnämnden, som beretts tillfälle taga del av ansökningen, hade i avgivet utlåtande den 27 innevarande november, med förmälan, att ansökningen avsåge överflyttning på sökanden av en av hans fader utövad försälj-

ningsrättighet, och då sökanden i många år utan anmärkning förestått försäljningen, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta tillstyrka ansökningen.

Efter tagen del av handlingarnas innehåll beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på de skäl Nykterhetsnämnden anfört tillstyrka bifall till ansökningen.

§ 208.

Ang. anslag till Nykterhetsnämnden och anstaltsvård för alkoholister.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande november hade Nykterhetsnämnden, under framhållande av önskvärdheten av ett uttalande från Stadsfullmäktige, att eventuell kostnad för vård av alkoholister å anstalter skulle gäldas genom stadens fattigvård, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för Nämndens verksamhet under år 1924 anslå ett belopp av 350 kronor.

Sedan under överläggning härom Herrar Sundström och Pers samt Fru Grönberg uttalat sig för Nämndens framställning, den sistnämnda likväl icke i fråga om kostnader för anstaltsvård, vilken kostnad icke enligt hennes förmenande borde bestridas av fattigvårdsmedel, samt i sistnämnda hänseende Herr Enblom förenat sig med Fru Grönberg, beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 december 1923.
FREDR. FÅHRÆUS.
Oskar Håvberg. Oscar Wass.

Offentligen uppläst den 4 december 1923, betygar:
Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1923, Västmanlands Allehandas A.-B:s tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 December 1923

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Lindström, Svedlund, Håvberg, Wass, Kolmodin, Hult, Westholm, Lundkvist, Fru Lange, Herrar Eklund, Sund, Karl Andersson, Jansson, Eriksson, Engdahl, Dahlberg, Hellström, Axel Karlsson, Eng, och Otto Carlson.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Fjellander, Hellman, Fröken Anderzon och Fru Söderquist.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 209.

Uppdrogs åt Herrar Hult och Svedlund att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll. *Justering.*

§ 210.

Företogs till behandling fråga om bestämmande av de ortstidningar, i vilka kallelser till allmänna rådstugan och Stadsfullmäktige under nästa år skulle införas; och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande av Herr vice ordföranden, att sådana kallelser skulle införas i tidningarna Västmanlands Folkblad, Westmanlands Allehanda och Westmanlands Läns Tidning. *Ang. bestämmande av tidningar för införande av kallelser till allmänna rådstugan och Stadsfullmäktige.*

§ 211.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 20 november 1923, varigenom Konungens Befallningshavande förklarat, att handelsresanden Oskar Gunnar Nylander skulle för år 1923 uppföras i Västerås stads mantalslängd. *Ang. O. G. Nylanders mantalsskrivningsort.*

§ 212.

Till Stadsfullmäktige hade överlämnats vederbörande revisorers berättelse över verkställd granskning av Strömsholms vågs räkenskaper för år 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 78). *Ang. revision av Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för år 1921.*

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige enligt revisorernas tillstyrkan för sin del bevilja ansvarsfrihet för hamnstyrelsen för Strömsholms våg för den tid revisionen omfattat.

§ 213.

Ang. dyrtidstillägg för 1:sta halvåret 1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79) hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att de den 28 december 1922 av Stadsfullmäktige antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, skulle gälla till den 1 Juli 1924.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning vad Lönenämnden sålunda hemställt och föreslagit.

§ 214.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för år 1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för år 1924 antaga följande:

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:
   1) lagstadgad minimilön.
   2) statens dyrtidstillägg,
   3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
   4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits,
   5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
   6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

   Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

   för slöjdlärarinna: småskollärarinnans löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte däråpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

   för skolkökslärarinna: småskollärarinnans löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte däråpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

   för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare;

varjämte Lönenämnden förmält, att Nämnden beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare framställt särskilt förslag.

Stadsfullmäktige godkände efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Lönenämndens hemställan.

§ 215.

Ang. värdesättning av naturaförmåner för befattningshavare och ersättning för avsaknad av dylika förmåner år 1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81) hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att för år 1924 skulle i fråga om värdesättning av naturaförmåner för befattningshavare och ersättning vid avsaknad av dylika förmåner gälla 1923 års bestämmelser eller

a) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skall ske med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	375: —
2 „ „ „	„	625: —
3 „ „ „	„	875: —
4 „ „ „	„	1,100: —
bostad i logement jämte därmed följande förmåner ...	„	300: —;

b) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

1 rum och kök	Kr.	160: —
2 „ „ „	„	220: —
3 „ „ „	„	290: —
4 „ „ „	„	350: —;

c) att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skall utgå med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	450: —
2 „ „ „	„	725: —
3 „ „ „	„	1,000: —
4 „ „ „	„	1,250: —;

d) att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp, varierande efter bostadens storlek, och som angivits under b) här ovan;

e) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skall härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är beräknad;

f) att trädgårdslärarna i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode å 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda, arvodet skall kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

g) att ersättning för felande rum jämte bränsle i in naturaförmån till personalen vid folkskolorna skall utgå med 300 kronor.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad lönenämnden sålunda hemställt.

§ 216.

Ang. värdesättning av naturaförmåner för

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82) hade Lönenämnden på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, dels att jordbruksförvaltarens in

jordbruksförvaltaren och föreståndaren vid ålderdomshemmet.

naturaförmån av bostad bestående i 5 rum och kök jämte bränsle jämväl för år 1924 skulle värdesättas till 1.500 kronor, och att ett mot detta värde svarande belopp skulle avdragas jordbruksförvaltarens kontanta avlöning, dels ock att motsvarande förmån för föreståndaren för stadens ålderdomshem, bestående av 3 rum och kök jämte bränsle, för år 1924 skulle värdesättas till: bostad 875 kronor och värme till 290 kronor och att ett häremot svarande belopp skulle avdragas å föreståndarens kontanta avlöning.

Efter föredragning av handlingarna i detta ärende uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Enblom beträffande föreståndaren för ålderdomshemmet, att Stadsfullmäktige ville återremittera ärendet till Lönenämnden för förnyat övervägande, dels av Herr Sundström, med vilken Herr Westholm förenade sig, bifall till Lönenämndens hemställan till alla delar, varvid Herr Sundström i fråga om föreståndaren för ålderdomshemmet förmälde, att enligt den för Lönenämnden gällande instruktionen det vore Nämnden obetaget att på framställning av vederbörande befattningshavare upptaga till prövning, huruvida någon jämkning i de fastställda ersättningsbeloppen kunde ifrågakomma med hänvisning till bostadens särskilda beskaffenhet, dels ock av Herr Engdahl beträffande jordbruksförvaltaren att dennes ifrågavarande naturaförmåner skulle värderas till 1,700 kronor.

Vid efter överlägningens slut framställda särskilda propositioner i ärendets olika delar biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad lönenämnden föreslagit.

§ 217.

Fru A. Söderquists avsägelse av ledamotskapet i Stadsfullmäktige.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november hade Fru Agnes Söderquist anhållit om befrielse från uppdraget att vara stadsfullmäktig i Västerås stad.

Efter föredragning härav och då jämlikt 30 § i Kungl. Förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad kvinna, som vore stadsfullmäktig, ägde när som helst avsäga sig uppdraget, skulle framställningen icke föranleda annan Stadsfullmäktiges åtgärd än att anmälan om Fru Söderquists avsägelse skulle göras hos Magistraten för utseende av annan stadsfullmäktigledamot i Fru Söderquists ställe.

§ 218.

Ang. beklädnadsersättning åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 83) hade Lönenämnden, med överlämnande av framställningar ifrån poliskommissarien, överkonstaplarna och detektivöverkonstapeln om erhållande av beklädnadsersättning samt från detektivkonstaplarna om förhöjd slitningsersättning ävensom polisnämndens tillstyrkande yttrande över berörda ansökningar, för egen del på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att, i enlighet med vad jämväl Drätselkammaren vid behandlingen av budgetförslaget för nästkommande år hemställt, framställningen icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter föredragning härav fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med Lönenämndens hemställan.

§ 219.

Ang. understöd åt f. baderskan LovisaSchön.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Badhusstyrelsen hade Lönenämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 5 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville tilldela f. baderskan vid stadens varmbadhus Lovisa Schön ett årligt understöd från och med år 1924 å 300 kronor att utgå av uttaxerade medel å varmbadhusets stat och därvid tillika bestämma, att å detta årliga understöd icke skulle utgå något dyrtidstillägg.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Lönenämndens framställning.

§ 220.

Ang. anslag till tekniska skolan för år 1924.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevavande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 85) hade Drätselkammaren, sedan styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning avgivit förslag till utgifts- och inkomststat för denna undervisning avseende läsåret 1924—1925, med överlämnande av detta förslag och under erinran, att Stadsfullmäktige den 29 december 1922 avgivit utfästelse av visst innehåll för erhållande av statsbidrag för undervisningen även för det anslagsår styrelsens förslag avsåge och att stadens bidrag för undervisningen under år 1924 enligt statsförslaget och förut av Stadsfullmäktige godkänd undervisningsbudget för anslagsåret 1923—1924 uppginge till 27,200 kronor hemställt, att stadsfullmäktige ville fastställa nu föreliggande förslag till stat för yrkesskoleundervisningen för anslagsåret 1924—1925 samt för denna undervisning under år 1924 av uttaxerade medel i 1924 års budget för staden anvisa 27,200 kronor.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna i ärendet till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 221.

Ang. anslag till Nykterhetsnämnden m. m.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en skrivelse från Nykterhetsnämnden, däri Nämnden under framhållande av önskvärdheten av ett uttalande från Stadsfullmäktige, att eventuell kostnad för vård av alkoholister å anstalter skulle gäldas genom stadens fattigvård, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige för Nämndens verksamhet under år 1924 ville anslå ett belopp av 350 kronor, hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86) på anförda skäl dels hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget 350 kronor av uttaxerade medel i 1924 års stat, dels och föreslagit, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för att kostnaden för vård av alkoholister å anstalter skulle, där vårdkostnaden icke betalades av patienten själv eller hans anhöriga, bestridas genom fattigvården.

Efter föredragning av handlingarna i ärendet yrkade dels Herr Sundström bifall till vad Drätselkammaren föreslagit, dels ock Herr Enblom i fråga om den senare delen av Drätselkammarens förslag, att kostnaden för vård av alkoholister måtte utgå av särskilt anslag, som upptoges å Nykterhetsnämndens stat.

Efter överläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige till en början i enlighet med Drätselkammarens hemställan utan omröstning bevilja det begärda anslaget å 350 kronor, dels ock genom begärd och anställd omröstning med 31 ja emot 13 nej, avgivna för bifall till Drätselkammarens förslag, att, på sätt Herr Enblom under överläggningen yrkat, kostnaden för anstaltsvård av alkoholister skulle utgå av särskilt anslag å Nykterhetsnämndens stat, där vårdkostnaden icke betalas av patienten själv eller hans anhöriga.

§ 222.

Ang. anordnande av tvättstuga vid ålderdomshemmet.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november till Drätselkammaren för yttrande remitterat en av Fattigvårdsstyrelsen gjord hemställan om anslag till omändring av nuvarande svinhuset vid ålderdomshemmet till tvättstuga, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 87) på anförda skäl tillstyrkt Fattigvårdsstyrelsens hemställan och föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för den ifrågasatta omändringen anvisa att anslag av förslagsvis 3,600 kronor att utgå av det i staten för innevarande år avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning av handlingarna utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 223.

Ang. viss tillämpning av hundskatteförordningen

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 innevarande december hade Drätselkammaren, med förmälan att enligt § 11 mom. 2 i Kungl. förordningen den 17 maj 1923 angående skatt för hundar kommun vore berättigad att fatta beslut därom, att hund, för vilken förfallen skatt icke erlades, skulle omhändertagas av kommunen och dödas, därest skatten icke betalades inom viss tid efter av kommunen ställd anmaning till hundens innehavare, samt under framhållande av att ett beslut härom skulle göra indrivning av hundskatt effektiv och innebära mindre omväg samt mindre utgifter än den av Drätselkammaren under innevarande år tillgripna åtgärden att låta utmäta hundar för ådömd hundskatt och sedan å auktion inlösa hundarna för att sedan dödas, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att stadgandet i § 11 mom. 2 i Kungl. förordningen den 17 maj 1923 angående skatt för hundar skulle äga tillämpning i staden från och med år 1924 och att omhändertagandet finge ske åtta dagar efter anmaningen.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 224.

Ang. tillstånd för Nils Ahlqvist att driva handel med begagnadeföremål.

Sedan Magistraten genom resolution den 13 innevarande december till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat Nils Ahlqvists hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställning om tillstånd för sökanden att från lokal i fastigheten N:o 11 vid Stora gatan här i staden få idka handel med begagnade föremål, dock icke lump, skrot och ben, hade Hälsovårdsnämnden för ärendets snabbare handläggning utan föregående remiss från

Stadsfullmäktige upptagit detta ärende till handläggning och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande december med överlämnande av handlingarna föreslagit att Stadsfullmäktige ville för sin del tillstyrka bifall till framställningen.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på sätt Hälsovårdsnämnden föreslagit, för sin del tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

§ 225.

Ang. föreslagen bestämmelse om stämpling av kött.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november till Hälsovårdsnämnden för förberedande yttrande remitterat ett av Kungl. Medicinalstyrelsen hos Kungl. Maj:t väckt förslag angående viss föreskrift om stämpling av kött, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande december under erinran om, att köttbesiktningstvång redan vore för Västerås stadgat, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, med åberopande av de av Kungl. Medicinalstyrelsen i dess underdåniga framställning i ämnet den 15 oktober 1923 anförda skäl, för sin del tillstyrka bifall till förslaget

Efter föredragning härav fattade Stadsfullmäktige sitt beslut utan omröstning i enlighet med vad Hälsovårdsnämnden hemställt.

§ 226.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ang. försäkring av stadens arbetare vid olycksfall i riksförsäkringsanstalten.

Den 29 maj 1922 beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren att staden skulle lösgöra försäkringen av stadens arbetare och med dem i försäkringshänseende jämställda befattningshavare för olycksfall i arbete ur Riksförsäkringsanstalten och själv övertaga försäkringen eller, som den tekniska termen lyder, stå s. k. självrisk, innebärande skyldighet för staden att vid olycksfall i arbete utbetala ersättning med tillämpning av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser samt årligen avsätta ett mot premierna svarande belopp till en fond varur dessa ersättningar skulle utgå. Sedan Riksförsäkringsanstalten i anledning av detta beslut gjort en del erinringar emot den ekonomiska utredning, som låg till grund för beslutet, hava Stadsfullmäktige i anledning härav och efter förnyat yttrande av Drätselkammaren den 31 augusti 1922 vidblivit sitt förutnämnda beslut.

I sin sista skrivelse i ärendet intagen under N:o 50 i Stadsfullmäktiges handlingar 1922, anförde Drätselkammaren att stadens självrisk i händelse av olycksfall i stadens arbeten med dödlig utgång eller förorsakande invaliditet kunde bliva betungande, och att det icke vore uteslutet att förhållandena kunde förändra sig därhän att det bleve fördelaktigare att åter flytta försäkringen över till Riksförsäkringsanstalten.

Huvudsakliga orsaken till stadens samt åtskilliga andra städers liknande åtgärd att själv övertaga försäkringen låg i de dåvarande höga premiesatserna, som av Riksförsäkringsanstalten tillämpades, och härav orsakad disproportion emellan det belopp dessa representerade och det ersättningsbelopp, som av Riksförsäkringsanstalten utbetalades i olycksfallsersättning.

Häruti har emellertid inträtt en avsevärd förändring under innevarande år ity att premiesatserna efter överläggningar, som förts emellan representanter för städerna och Riksförsäkringsanstalten, sänkts med hälften av de premiesatser, som tillämpades under år 1922, och att härigenom det omvända förhållandet eller att det är ekonomiskt fördelaktigare att återföra försäkringen till Riksförsäkringsanstalten synes hava inträtt. En beräkning har nämligen visat att staden under innevarande år i s. k. sjukhjälp efter olycksfall i arbetet utbetalat ungefär samma belopp, som staden haft att erlägga i premie till anstalten, därest försäkringen där kvarstått, och detta fastän ej något allvarligare olycksfall med dödsfall till utgång eller föranledande invaliditet under året inträffat. Detta förhållande antyder att självrisken med nuvarande premietariff är alltför stor. Skulle ett allvarligare olycksfall hava inträffat — och risken härav är för staden stor på grund av sammansättningen av arbetarestammen — hade staden nödgats avsätta kapital för den livränta, som härav föranletts, och stadens nackdel av självrisken framträtt ännu tydligare.

Drätselkammaren har därför, då syftet med städernas säraktion, eller en revidering av Riksförsäkringsanstaltens tariffer vunnits, ansett åtgärden att återflytta försäkringen till anstalten vara befogad.

Denna nya försäkring anser Drätselkammaren liksom den gamla men i olikhet med vad som skulle ske om staden fortfarande stode självrisk böra omfatta även försäkring under karenstiden av den skadade samt dessutom, något som hittills icke ägt rum, för läkarevård. Enligt gällande bestämmelser i löne- och arbetsavtal mellan staden och stadens arbetare uppbäres under karenstiden sjukhjälp utgående med $^2/_3$ av tidavlöningen, varjämte staden även är skyldig lämna ersättning för läkarevård. Av sjukhjälpen skulle vid en återförsäkring i Riksförsäkringsanstalten staden återbekomma en andel, vilken vid beräkningen befunnits ungefär motsvara en ökning av premiebeloppet, som en karenstidsförsäkring skulle medföra. Fördelen av att låta försäkringen även omfatta läkarevård ligger däri, att kostnaderna för denna senare bliva fixerade att utgå efter den av Riksförsäkringsanstalten fastställda taxan, något som enligt Drätselkammarens förmenande och med hänsyn till stadens skyldighet enligt nu gällande avtal att lämna ersättning för läkarevård, kommer att innebära en utgiftsminskning för staden.

Ett beslut av Stadsfullmäktige att återflytta försäkringen i den omfattning, som här ovan närmare angivits, till Riksförsäkringsanstalten behöver icke föranleda ändring i det budgetförslag, som av Drätselkammaren är avgivet, enär den merutgift utöver de belopp, som i de olika staterna upptagits såsom årlig avsättning till ersättningsfonden, som härav föranledes, kan bestridas ur det överskott, som i innevarande års stat på dessa avsättningar uppstått. Avsättningarna hava nämligen skett till högre belopp än som motsvarat de premier, som skulle till Riksförsäkringsanstalten hava utgått om försäkringen kvarstått i anstalten.

Drätselkammaren hemställer alltså med det förut anförda som motivering att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att fr. o. m. år 1924 försäkra stadens arbetare och befattningshavare, som med dem äro likställda i försäkringshänseende, mot olycksfall i arbete uti Riksförsäkringsanstalten;

att denna försäkring skall omfatta även karenstiden samt läkarevård;

att den merutgift, som härav kan föranledas, skall bestridas av överskottet å premieavsättningarna under innevarande år; samt

att omedelbart anmälan om återinträde i anstalten skall avlåtas till Riksförsäkringsanstalten.

Västerås den 22 december 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 227.

Föredrogs och bifölls utan omröstning på yrkande av Herr Sundström följande från Drätselkammaren inkomna framställning: *Ang. tillfälligt lån.*

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För bestridande under år 1924 av de löpande utgifterna emellan uppbörderna av kommunalskatten och av andra utgifter beslutade av Stadsfullmäktige, och som skola slutligen gäldas genom lån utan att så ännu kunnat ske, beroende på att Kungl. Maj:ts medgivande härtill icke utverkats, hemställer Drätselkammaren härmed att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att hos bankinrättning eller eljest för stadens räkning upptaga tillfälliga lån till belopp, som kan finnas vara för tillgodoseende av nyssnämnda ändamål erforderligt.

Tillika anhåller Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige i anslutning till sina beslut den 26 juni 1919 samt den 29 januari och 25 november 1920 ville bemyndiga Drätselkammaren att dels för tillgodoseende under år 1924 av stadens under Vatten- och Gasverksstyrelsen lydande tekniska verks behov av rörelsekapital för styrelsens räkning ikläda staden en skuld å högst 600.000 kronor genom att teckna borgen å avtal med bankinrättning om kredit till belopp Gasverkssyrelsen bestämmer med bemyndigande för Drätselkammaren att, därest stadens underställningsfria lånerätt därigenom skulle överskridas, begära Kungl. Maj:ts tillstånd till ifrågavarande låns upptagande, dels ock för samma år låta förnya stadens borgen för i bankinrättning på löpande räkning lämnad kredit för Drätselkammarens vedgård å 200,000 kronor samt för Aktiebolaget Arbetarebostäder å 50,000 kronor.

Västerås den 22 december 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow"

§ 228.

Ang. Herr Falks motion rör. ordnande av reguljär trafik mellan stadens centrum och begravningsplatsen vid Hovdestalund m. fl. områden samt avsägelse av ledamotskap i spårvägskommittén.

I till dagens sammanträde inkommen skriftlig motion, dagtecknad den 22 innevarande december hade Herr Falk föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta att till en trafikkommitté — uti vilken såväl den hittillsvarande spårvägskommittén som ock kommittén för utredning av frågan om järnvägsförbindelse norrut lämpligen borde ingå — uppdraga att utreda och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag rörande i första hand ordnandet av reguljär trafik mellan stadens centrum och begravningsplatsen vid Hovdestalund, ävensom senare mellan järnvägsstationen och det nya länslasarettet, och att även i övrigt bevaka stadens intressen i fråga om ordnandet av kommunikationsleder mellan staden och däromkring liggande landsbygd.

Tillika hade Herr Falk i skrivelse till Stadsfullmäktige ovannämnda dag på anförda skäl anhållit att bliva befriad från uppdraget att vara ledamot av och ordförande i stadens spårvägskommitté

Efter föredragning i ett sammanhang av ovanberörda skrivelser beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk remittera desamma till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 229.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 88) hade beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter vid innevarande års utgång eller i följd av att mandat då utlöpte.

Med ledning av och i överensstämmelse med detta förslag med däri av utskottet efter anmälan av dess ordförande sedermera gjorda förändringar företogo Stadsfullmäktige nu val och fattade beslut på sätt i §§ 230—271 här nedan närmare förmäles.

Samtliga val förrättades med acklammation.

§ 230.

Drätselkammaren.

Återvaldes till ledamöter i Drätselkammaren för åren 1924—1927 Bankdirektören Axel Sundström, Handlanden K. Kättström, Förmannen E. A. Westholm, Ingeniören Paul Anderson och Sjukbesökaren E. Keijser.

§ 231.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Till ledamöter i Vatten- och Gasverksstyrelsen för åren 1924—1927 valdes Baningeniören Carl Henning, Ingeniören L. Borggren och Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson samt till suppleant för samma tid Ingeniören P. Hiersemann.

§ 232.

Hamnstyrelsen.

Återvaldes till ledamot i stadens Hamnstyrelse för åren 1924—1928 Handlanden K. Kättström och till suppleant för åren 1924—1926 Baningeniören Carl Henning.

§ 233.

Återvaldes till ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för åren 1924—1926 Handlanden K. Kättström och till suppleant för samma tid Hamnarbetaren C. J. Hellström. *Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.*

§ 234.

Enligt gällande reglemente för Lönenämnden skulle vid 1923 års utgång två av dess ledamöter och en suppleant avgå efter inför Stadsfullmäktige företagen lottning. *Lönenämnden.*

Genom nu verkställd lottning bestämdes, att av ledamöterna Baningeniören Carl Henning och Arbetsförmedlingsföreståndaren Karl Johansson samt av suppleanterna Målaren A. Vestling nu skulle avgå, varefter de sålunda utlottade återvaldes i samma uppdrag för åren 1924—1927.

§ 235.

Till suppleant i Byggnadsnämnden efter Fabrikören C. A. Palmén, som på begäran entledigades från uppdraget, valdes för åren 1924—1926 Fabrikören Joh. Svensson. *Byggnadsnämnden.*

§ 236.

Valdes till ledamöter i Hälsovårdsnämnden för åren 1924—1927 Veterinären M. Jonsson, Regementsläkaren G. Wingren och Sjukvårdaren J. O. Wass samt till suppleanter för samma tid Byggmästaren K. J. Karlsson, Ingeniören Th. Arvidsson och Förrådsarbetaren Axel Larsson, Timmermansgatan 1 b. *Hälsovårdsnämnden.*

§ 237.

Återvaldes till ledamöter i Fosterbarnsnämnden för åren 1924—1927 Fru Ida Grönberg, Järnsvarvaren C. O. Eng, Fru Agnes Ahlénius och Slöjdläraren A. Hammarsten samt till suppleanter för samma tid Fru Hanna Öhman, Fru Agnes Söderquist, Fröken Augusta Hedberg och Småskollärarinnan Agnes Pettersson. *Fosterbarnsnämnden.*

§ 238.

Återvaldes till ledamöter i Brandstyrelsen för tiden intill antagande av ny brandordning och det nyval av brandstyrelse, som därav kunde föranledas, Fabrikören J. Keijser och Tapetseraren C. Bäckman samt till suppleanter för samma tid Folkskolläraren I. Fröier och Målaremästaren C. Johansson. *Brandstyrelsen.*

§ 239.

Inom Fattigvårdsstyrelsen företogos följande val:

Till vice ordförande för åren 1924—1925 återvaldes Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist. *Fattigvårdsstyrelsen.*

3:dje distriktet:
Till vice distriktschef för åren 1924—1927 omvaldes förmannen Karl Joh. Eklund.
4:de distriktet:
Återvaldes för åren 1924—1927 till distriktschef Förmannen J. V. Råberg, och till vice distriktschef Magasinsföreståndaren J. V. Jakobsson.
Till vårdare för åren 1924—1925 efter förmannen E. A. Westholm, som på begäran entledigades från uppdraget, utsågs Metallarbetaren Fritz Thunberg, Stjärnhjelmsgatan 6.
6:te distriktet:
Återvaldes till distriktschef för åren 1924—1927 Sjukbesökaren E. Keijser.
7:de distriktet:
Återvaldes för åren 1924—1927 till distriktschef Fröken Unda Bohman och till vice distriktschef Handlanden S. Ahlgren.
8:de distriktet:
Valdes för åren 1924—1927 till distriktschef Pastorn G. H. Kolmodin och till vice distriktschef Förmannen H. Svensson.
Till vårdare för åren 1924—1925 efter Herrar Kolmodin och Svensson utsågos Överkonstapeln P. E. Winroth och Hälsovårdstillsyningsmannen L. E. Jansson.
9:de distriktet:
Återvaldes för åren 1924—1927 till distriktschef Fru Ida Grönberg och till vice distriktschef Byggmästaren E. A. Eriksson.
10:de distriktet:
Till distriktschef för åren 1924—1925 efter Järnsvarvaren Emil Gollin, som avflyttat från staden, utsågs vice distriktschefen Herr Oscar Blomkvist och till vice distriktschef för samma tid efter Herr Blomkvist vårdaren i distriktet Fru Ellen Sandberg.
Till vårdare för åren 1924—1925 efter Fru Sandberg utsågs Fru Hanna Mörk, Jakobsbergsgatan 27.
11:te distriktet:
Till vårdare efter Fru Emma Vretlund, som på begäran entledigades från uppdraget, valdes för åren 1924—1925 Skrivaren P. F. Blomkvist, Sveavägen 17.
12:te distriktet:
Återvaldes för åren 1924—1927 till distriktschef Slaktaren E. Johansson och till vice distriktschef Slaktaren K. Johansson.

§ 240.

Folkskole-styrelsen.

Återvaldes till ledamöter i Folkskolestyrelsen för åren 1924—1927 Kommunistern A. Enblom, Handlanden C. Hedberg, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson och Järnarbetaren R. Söderquist samt till suppleanter för samma tid Filaren C. A. Eriksson och Tapetseraren G. Lindström.

§ 241.

Lantegendoms-nämnden.

Till ledamöter i Lantegendomsnämnden för åren 1924—1926 återvaldes Veterinären Martin Jonsson, Förmannen E. A. Westholm, Tepetseraren Carl Bäckman, f. Riksdagsmannen A. Lundblad och Metallpressaren Albert Tillman.

§ 242.

Taxeringsnämnderna.

Sedan till en början beslutats, att antalet av Stadsfullmäktige valda ledamöter i en var av 1924 års taxeringsnämnder skulle vara tre med tre suppleanter med undantag för 11:te distriktet, där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika många suppleanter, valdes till ledamöter och suppleanter för år 1924 i de olika taxeringsnämnderna följande personer, varvid bestämdes, att varje ledamot skulle hava sin sin särskilda suppleant.

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Järnarbetaren R. Söderquist.

Suppleanter: Bokbindaren R. Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Filaren R. Hult, Handlanden Fritiof Sandberg och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Gjutaren Axel Larsson, Bankkamreraren J. Hult och Grosshandlaren G. Laurell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Handlanden S. A. Edén, Slaktaren K. Johansson och Tubdragaren Karl Engdahl.

Suppleanter: Sågverksägaren A. Norén, Skomakaremästaren A. Vikerman och Tubdragaren Karl Kvist, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Fanjunkaren L. L. Lundin.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Sergeanten K. A. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Handlanden Alfred Lind.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Förmannen Joh. Andersson och Handlanden John Björkstedt, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönson och Kassören A. V. Hedberg.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Kamreraren R. Beijnoff och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Skohandlaren Arvid Nilsson och Metallarbetaren C. F. Flodell, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind, och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Handlanden J. E. Willebrand och Byggmästaren Edvin Johansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, f. Körsnären Albert Grönberg och f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Löfgren, Guldsmeden C. E. Tengström och Plåtarbetaren Emil Johansson, Kristinagatan 25, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingeniören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Snickaren J. B. Björklund, Målaremästaren John Lidman och Matvaruhandlaren Artur Åsberg, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredr. Vetter, Snickaren C. J. Frändberg och Lantbrukaren Jakob Pettersson.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lantbrukaren J. Jansson, att inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blivit nämnda.

§ 243.

Pensionsnämnderna.

Valdes till ledamöter i stadens pensionsnämnder följande personer för åren 1924—1927.

I distriktet för äldre stadsområdet:

Ledamöter: Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson, Kyrkoskrivaren R. Pettersson och Sjukbesökaren E. Keijser.

Suppleanter: Fröken Alma Raab, Tjänstemannen S. Svensson och Fattigvårdssysslomannen A. Norén.

I distriktet för f. S:t Ilians socken:

Ledamöter: Lantbrukaren A. Eklund och lägenhetsägaren G. Skogman.

Suppleanter: f. Arrendatorn A. Karlsson och Muraren Mats Hellblom.

I distriktet för f. Lundby socken:

Ledamöter: Ingeniören Karl Kiessling och Slaktaren C A. Svanberg.

Suppleanter: Lantbrukaren C. A. Falk och Skrivaren P. F. Blomkvist.

§ 244.

Nykterhetsnämnden; ändring i reglementet.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat Nykterhetsnämndens hemställan om utseende av suppleanter i Nämnden och att för detta ändamål reglementet för Nämnden skulle i viss mån ändras, beslöto Stadsfullmäktige nu enligt Beredningsutskottets tillstyrkan, att § 2 första stycket i reglementet skulle erhålla följande ändrade lydelse:

"Nämnden består av åtta ledamöter och fyra suppleanter, vilka av Stadsfullmäktige utses för en tid av fyra kalenderår, dock att av dem, som första gången väljas, halva antalet efter lottning avgår vid andra årets slut."

Härefter omvalde Stadsfullmäktige till ledamöter i nämnden för åren 1924—1927 Bankdirektören Axel Sundström, Kassören C. Frithz, Andre Stadsläkaren C. Idar och Fru Ida Föström—Johansson. Till ledamot för åren 1924—1925 efter Advokaten E. Browaldh, som på grund av avflyttning från staden befriats från uppdraget, utsågs Rådmannen V. Åsberg.

Till suppleanter i nämnden utsågos Distriktsläkaren L. Bladini, Överkonstapeln C. V. Karlsson, Lindaren Gunnar Jakobsson och Förmannen J. Andersson, varvid genom lottning bestämdes, att Herrar Bladini och Andersson skulle avgå vid 1925 års utgång, varemot mandatstiden för de två övriga suppleanterna skulle utgå med år 1927.

§ 245.

Polisnämnden.

Till ledamöter i Polisnämnden för åren 1924—1925 valdes sjukbesökaren J. O. Wass, Målaren A. Westling, Överkonstapeln C. V. Karlsson och Brandchefen A. Danielsson samt till suppleanter för samma tid Svarvaren C. G. Pettersson, Poliskonstapeln David Karlsson, Ingeniören H. Håkanson och Tubdragaren Karl Andersson.

§ 246.

Mantalsskrivningsombud.

Valdes till ombud vid mantalskrivningen år 1924 Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Snickeriförmannen H. Svensson.

§ 247.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Till ledamöter i Brandstodskommittén för fast egendom för år 1924 återvaldes Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Fanjunkaren L. L. Lundin med Ingeniören Paul Andersson och Byggmästaren Fritz Eklund som suppleanter.

§ 248.

Terminsavgiftsnämnden.

Återvaldes till ledamot i Terminsavgiftsnämnden för åren 1924—1925 Borgmästaren John Karlsson med Folkskolläraren I. Fröier till suppleant.

Delegerade i förvaltningen av allmänna läroverkets byggnadsfond.

§ 249.

Till delegerad i förvaltningen av högre allmänna läroverkets byggnadsfond för åren 1924—1927 återvaldes Ingeniören H. Håkanson.

§ 250.

Examensvittnen.

Återvaldes till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1924 Häradshövdingen C. Uggla, Ingeniören H. Håkanson, Direktören K. Hägwall, Tapetseraren C. Bäckman, Studieledaren G. Hirdman, Grosshandlaren E. Andersson och Direktören E. Falk med Parkföreståndaren C. F. Thelander och Ingeniören S. Norberg som suppleanter.

§ 251.

Hästuttagningsnämnden.

Till ledamöter i Hästuttagningsnämnden för åren 1924—1927 valdes Veterinären M. Jonsson, Hyrkusken A. Johansson, f. Landstingsmannen J. F. Olsson och Lantbrukaren C. J. Rörick med Arrendatorn H. Thalin och Grosshandlaren Aug. Nissen som suppleanter.

§ 252.

Gode män vid mätningsförrättningar.

Återvaldes till gode män vid mätningsförrättningar för åren 1924—1929 Byggmästaren Alb. Andersson, Grosshandlaren J. Hygrell och Lägenhetsägaren J. V. Råberg.

§ 253.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

Återvaldes till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tilllsättningsnämnd för åren 1924—1925 Fabrikören C. A. Palmén, f. Körsnären A. Grönberg, Fabrikören Johan Svensson, Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson och f. Maskinisten C. F. Huggare.

§ 254.

Nämnden över Sundinska understödsfonden för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen Domprosten Fr. Fåhræus, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Brandchefen A. Danielsson, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman och Sjukbesökaren E. Keijser.

§ 255.

Nämnden öv. Sundinska donationsfonden f. välgör. och allmännyttiga ändamål.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål Handelsföreståndaren J. A. Zander, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg, och Sjukbesökaren E. Keijser, samtliga för åren 1924—1925.

§ 256.

Nämnden öv. Ad. Mobergs o. hans hustrus guldbröllopsfond.

Till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond valdes för åren 1924—1925 Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fröken Hilda Pihlgren och f. Maskinisten C. F. Huggare samt efter avlidne Folkskolläraren J. Valter för år 1924 Måleriföreståndaren A. Lundkvist.

§ 257.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond Drätseldirektören T. Öberg, f. Körsnären A. Grönberg och Tapetseraren C. Bäckman, samtliga för åren 1924—1925. *Nämnden öv. Fru Johanna Fryklunds donationsf.*

§ 258.

Till delegerad för utdelning ur Noreliska fonden återvaldes för åren 1924—1927 Domprosten Fredr. Fåhræus. *Delegerad f. utdelning ur Noreliska fonden.*

§ 259.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1924—1925 Bankdirektören A. Sundström och Förmannen E. A. Westholm. *Nämnden öv. Wahlbeckska välgörenhetsfonden.*

§ 260.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden över Lagerquistska donationsfonden för åren 1924—1927 Sjukbesökaren E. Keijser, Fru Ida Grönberg och Fattigvårdssysslomannen A. Norén. *Nämnden öv. Lagerquistska donationsfonden.*

§ 261.

Återvaldes till ledamöter i Styrelsen för Elektrotekniska fackskolan i Västerås för åren 1924—1927 Drätseldirektören T. Öberg och Handlanden K. Kättström. *Styrelsen för Elektrotekn. fackskolan i Västerås.*

§ 262.

Atervaldes till ledamöter i styrelsen för Västerås Arbetareinstituts förening för åren 1924—1926 Ingeniören H. Håkanson och Rektorn Hj. Thyresson. *Styrelsen för V:ås Arbetareinstituts förening.*

§ 263.

Till ledamöter i styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling för åren 1924—1926 valdes Byggmästaren Edv. Karlsson med Fabrikören J. R. Keijser som suppleant och f. Maskinisten C. F. Huggare med Svarvaren O. Lindström som suppleant. *Styrelsen för Västmanl. läns arbetsförmedling.*

§ 264.

Till revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för åren 1923 och 1924 valdes läroverksadjunkten O. A. Wetterling, Kassören A. Hedberg, Kamreraren E. Axell, Muraren G. Dahlfors, Disponenten O. Johansson, Handelsföreståndaren G. Thelander, Kaptenen G. Robsahm, Folkskolläraren G. Leontein och Direktören C. Tour, med Kamreraren E. Alrik Larsson, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, Folkskolläraren David Sjöholm, Revisorn H. Boström, Kamreraren Sven Ljungkvist och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson som suppleanter. *Revisorer av stadensjämte fattigvårdens räkenskaper.*

§ 265.

Revisor av Arbetareinstitutets räkenskaper. Till revisor av Västerås Arbetareinstituts räkenskaper för åren 1923 och 1924 valdes Ingeniören F. O. Berling med Måleriföreståndaren A. Lundkvist som suppleant.

§ 266.

Revisorer för V:ås anstalters för yrkesundervisning räkenskaper. Till revisorer för Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1923 och 1924 valdes Direktören C. Tour och Kamreraren E. Axell med Ingeniören Harald Håkanson och Kassören A. Hedberg som suppleanter.

§ 267.

Revisor av V:ås högre allm. lärov. byggn.-fonds räkenskaper. Till revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för åren 1923 och 1924 valdes Statens Lantbruksingeniör A. V. Nordin.

§ 268.

Revisor av Västm. läns arbetsförm. räkenskaper. Till revisor av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för åren 1923 och 1924 valdes Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

§ 269.

Revisor av flickskolans räkenskaper. Till revisor av Västerås elementarläroverks för flickor räkenskaper för åren 1923 och 1924 valdes Folkskolläraren I. Fröier.

§ 270.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör. Till att såsom sakkunniga gå Rådstuvurätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1924 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Handlanden K. Kättström, Maskiningeniören A. Axelson, Sjökaptenen Hj. Eriksson och Hamnkaptenen J. R. Benson.

§ 271.

Arbetslöshetskommittén. Återvaldes till ledamöter i stadens arbetslöshetskommitté för år 1924 Muraren G. Dahlfors, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Byggmästaren Edv. Karlsson, Bankdirektören Axel Sundström, Byggnadschefen G. Smitt, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Ingeniören Paul Andersson, Överingeniören M. Schenström, Tubdragaren Karl Andersson och Skulptören Gust. Sund med Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingeniören Gust. Lundberg, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredr. Wetter som suppleanter.

§ 272.

Ang. fastställande av utgifts- och inkomststat för år 1924. Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande december hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomsstat för staden för år 1924, över vilket förslag Beredningsutstottet avgivit utlåtande den 17 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarna i detta ärende, vilka funnos intagna under N:ris 77 och 89 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll, fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

Utgifterna:

Dyrtidstillägg.

I anslutning därtill, att nu gällande bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare jämlikt tidigare denna dag fattat beslut antagits att tillsvidare gälla till den 1 juli 1924, godkände Stadsfullmäktige, att, såsom i budgetförslaget skett, erforderliga belopp för dyrtidstillägg skulle, under förutsättning av oförändrade bestämmelser för hela budgetåret, beräknas efter ett indextal av 175.

Arvoden.

Godkändes Drätselkammarens förslag, att nu utgående arvoden skulle bliva oförändrade under nästkommande år.

Räntor.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att den s. k. järnvägsmedelsfonden för år 1924 skulle lämnas oförräntad.

Fattigvård.

Jämlikt Drätselkammarens hemställan avslogo Stadsfullmäktige Fattigvårdsstyrelsens förslag om personligt lönetillägg åt kontorsbiträdet å Fattigvårdsbyrån.

Beträffande det av Fattigvårdsstyrelsen framförda förslaget därom, att tjänsten såsom tillsyningsman å fattigvårdsbyrån skulle uppföras på ordinarie stat och i sådan lönegrupp, att det innebure en förhöjning av den nu utgående avlöningen, vilket förslag avstyrkts av Drätselkammaren, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Enblom remittera ifrågavarande framställning till Lönenämnden för yttrande. Arvodesanslag för ändamålet skulle i avbidan på slutligt beslut i ärendet upptagas på sätt Drätselkammaren föreslagit.

På förslag av Herr Sundström, emot vilket Herr Enblom förklarade sig icke hava något att erinra, skulle i anslutning till det tidigare denna dag fattade beslutet om anslag till Nykterhetsnämnden det i Fattigvårdsstyrelsens statförslag under titeln anstaltsvård upptagna anslaget å 8000 kronor för andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre-, sinnesslöanstalter och poliklinisk vård m. m. minskas med 1000 kronor, vilket sistnämnda belopp skulle under titeln sociala ändamål uppföras såsom anslag till Nykterhetsnämnden för bestridande av kostnad för anstaltsvård av alkoholister, i de fall då denna vårdnad måste stanna å samhället.

Det erinrades i fråga om utgifterna för avlöning till föreståndaren för ålderdomshemmet, att avdrag för naturaförmåner skulle ske enligt förut denna dag av Stadsfullmäktige fattat särskilt beslut eventuellt med den jämkning, som av Lönenämnden komme att beslutas.

Med iakttagande av ovan antecknade beslut och i övriga delar av de av Drätselkammaren vidtagna ändringarna godkände Stadsfullmäktige det för stadens fattigvård upprättade utgiftsförslaget.

Folkskolan och högre folkskolan.

Beviljades jämlikt Drätselkammarens förslag å folkskolans utgiftsstat 12,000 kronor till underhåll och reparation av skolans fastigheter.

Beträffande Folkskolestyrelsens framställning om anslag till nya läraretjänster beslöto Stadsfullmäktige, på yrkande av Herrar Edv. Karlsson, Sundström och Bäckman med bifall till vad Beredningsutskottet föreslagit och

sålunda utan angivande av för vilka skolavdelningar de nya tjänsterna skulle inrättas, att i 1924 års stat skulle upptagas anslag till avlöning åt en ny e. o. folkskollärare- och en ny e. o. folkskollärarinnetjänst för höstterminen 1924, med befogenhet för Folkskolestyrelsen att utbyta den e. o. läraretjänsten mot en e. o. lärarinnetjänst, om förhållandena sådant påkallade.

Avslogo Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag Folkskolestyrelsens hemställan om förhöjningar av en del arvodesanslag å folkskolans utgiftsstat.

Skulle på sätt Drätselkammaren hemställt anslaget till gymnastikinstruktör och instruktris från och med nästkommande år och tillsvidare indragas.

Antecknades, att frågan om avlöning åt skoltandläkare blivit av Stadsfullmäktige avgjord den 29 nästlidne november.

Anslaget till bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen skulle jämlikt Drätselkammarens hemställan från och med år 1924 och tillsvidare indragas.

I fråga om Folkskolestyrelsens förslag, att skomakerislöjden skulle förläggas till Skepparbackskolan genom upplåtande av slöjdläraren Brandts bostad för ändamålet, medan Brandt skulle beredas bostad i en ledigbliven lägenhet i lärarebostället vid Västgötegatan, hade Drätselkammaren föreslagit, att den nuvarande bostadslägenheten i Skepparbacksskolan apterades till klassrum med tillhörande kapprum och att åt slöjdläraren Brandt måtte upplåtas bostad i lärarebostadshuset vid Västgötegatan, med anledning varav Drätselkammaren i statsförslaget upptagit det förutvarande anslaget till lokalhyra för skomakerislöjden. Beredningsutskottet hade i denna fråga endast så till vida anslutit sig till Drätselkammarens förslag, att utskottet förordat, att bostad anvisades åt slöjdläraren Brandt i bostället vid Västgötegatan och att dennes förutvarande bostad toges i anspråk för skoländamål samt att i skolstaten upptoges ett anslag å 300 kronor till lokalhyra för skomakerislöjden att användas, i händelse skomakerislöjden ej förlades till Skepparbacksskolan, men att det överlämnades åt Folkskolestyrelsen att använda den ledigblivna lokalen i Skepparbacksskolan på sätt styrelsen funne lämpligt. På yrkande av Herrar Edv. Karlsson, Bäckman och Sundström anslöto sig Stadsfullmäktige härutinnan till Beredningsutskottets hemställan.

Beviljades enligt Folkskolestyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag föreningen Västerås skollovskolonier för år 1924 ett anslag av 7000 kronor.

I alla övriga delar godkände Stadsfullmäktige med de av Drätselkammaren ytterligare föreslagna ändringarna det upprättade förslaget till utgiftsstat för stadens folkskolor samt för högre folkskolan, varvid i fråga om den sistnämnda skulle iakttagas, vad Beredningsutskottet erinrat om en felräkning å 100 kronor, med vilket belopp utgiftssumman skulle minskas.

Allm. läroverket. Enligt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades av uttaxerade medel för år 1924 ett anslag å 900 kronor till högre allmänna läroverket i Västerås för bestridande av terminsavgifter till ljus- och vedkassan, helt eller delvis, för mindre bemedlade, välartade lärjungar, från västerås stad.

Antecknades, att Drätselkammaren, då jämlikt § 219 i gällande läroverksstadga läroverkets byggnadsfond skulle bestrida bland annat kostnaden för brandförsäkring av läroverkets fastigheter, i budgetförslaget ej uppfört något anslag till brandförsäkring under titeln allmänt läroverk.

Arbetare-institutet.

Beviljades för upprätthållande av Västerås arbetareinstituts biblioteksverksamhet för år 1924 av uttaxerade medel ett anslag av 15,000 kronor.

Tekniska skolan.

Jämlikt Beredningsutskottets erinran och Stadsfullmäktiges förut denna dag fattade beslut skulle det i Drätselkammarens statförslag förslagsvis uppförda beloppet för upprätthållande av undervisningen i stadens anstalter för yrkesundervisning minskas med 200 kronor.

Hälso- och sjukvård.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att anslag från och med nästkommande år tillsvidare ej måtte beviljas till bostadstelefoner åt hälsovårdstillsyningsmännen.

Beviljades Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av föreningens dispensärverksamhet av uttaxerade medel år 1924 ett anslag av 4000 kronor jämte hyresfri lokal.

I övrigt godkändes Hälsovårdsnämndens utgiftsförslag med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna.

Gator och vägar.

Beviljades av Drätselkammaren begärda anslag för år 1924 å 15,000 kronor till mindre gatuarbeten och 25,000 kronor till väghållningskostnader, av vilket sistnämnda belopp hälften beräknades för vägförbättringar inom stadens utomplansområden och hälften för fullgörande av stadens allmänna väghållningsskyldighet.

Planteringar.

Utgifterna under titeln planteringar fastställdes till alla delar i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Gatubelysning.

Bifölls Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta hemställan att för anordnande av en ny elektrisk gatulampa i Anderslundsgatan måtte bland utgifterna för gatubelysning upptagas ett anslag å 80 kronor.

Avloppsledningar.

Godkändes Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens avloppsledningar.

Hamnen.

Det av Hamnstyrelsen upprättade förslaget till utgiftsstat för stadens hamn jämte hamnmaskinerierna, vilket i oförändrat skick tillstyrkts av Drätselkammaren, blev av Stadsfullmäktige godkänt.

Renhållningsverk och svingård.

Utgifterna för renhållningsverket och svingården skulle upptagas i budgeten med iakttagande av de ändringar i Lantegendomsnämndens förslag, vilka av Drätselkammaren föreslagits, vadan alltså Stadsfullmäktige i överensstämmelse med vad Nämnden hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt beslutat, att en å ordinarie stat upptagen befattning under beteckningen sopare skulle från och med år 1924 indragas.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

I fråga om utgifterna för stadens tekniska verks gemensamma förvaltning godkändes det upprättade förslaget med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna, i följd varav vattenverkets andel däri skulle minskas med 500 kronor, avseende diverse utgifter, och elektricitetsverkets med 1,250 kronor därav 500 kronor å andelen i lönekostnader och 750 kronor å andelen i diverse utgifter.

Bifölls det av Drätselkammaren tillstyrkta förslaget, att den ena av maskintstbefattningarna vid vattenverket skulle indragas samt att för anskaffande av automatisk anordning för verkets drift skulle anvisas 4,500 kronor att utgå av verkets inkomster år 1924.

Likaledes bifölls förslaget, att den ena av de på ordinarie stat upptagna justerarebefattningarna vid gasverket skulle indragas.

I övriga delar godkändes med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna de upprättade utgiftsförslagen för vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Härjämte beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag att av lånemedel bevilja dels till anskaffande av vattenmätare och varaktiga inventarier för de tekniska verken 4,000 kronor och dels till nya serviser och diverse ledningsanläggningar 10,000 kronor eller tillhopa 14,000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning, i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Kall- och varmbadhusen. De upprättade utgiftsstaterna för stadens kall- och varmbadhus fastställdes med de förändringar däri, som av Drätselkammaren föreslagits, samt med det tillägg, som föranleddes av det av Stadsfullmäktige tidigare under sammanträdet fattade beslutet om understöd åt f. baderskan Lovisa Schön.

Båttrafiken och vedgården. Drätselkammarens förslag till utgiftsstater för stadens båttrafik och Drätselkammarens vedgård fastställdes utan förändring.

Brandväsendet. Jämlikt Brandstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige, att pensionsersättning skulle tillsvidare utgå till avlidne Brandmästaren K. F. Sandbergs änka med 500 kronor om året med därå belöpande dyrtidstillägg.

Med den anmärkning att frågan om beklädnadsersättning åt brandmännen vore beroende av vidare beslut av Stadsfullmäktige efter förslag av Lönenämnden och att ändring i de i utgiftsstaten för detta ändamål beräknade beloppen kunde komma att ske, godkändes i övrigt brandverkets utgiftsstat med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna.

Lantegendomar och skogar. Fastställdes de upprättade utgiftsförslagen rörande stadens lantegendomar under eget bruk och skogar med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna.

Magistrat och Rådstuvurätt. I fråga om utgifter för Magistraten och Rådstuvurätten bslöto Stadsfullmäktige, att anslaget till semesterarvoden skulle på sätt Drätselkammaren föreslagit upptagas med förslagsvis 1,500 kronor.

I övriga delar godkändes det av Drätselkammaren upprättade förslaget till utgiftsstat för Magistraten och Rådstuvurätten.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen. Den av Magistraten framförda framställningen därom, att staden skulle övertaga avlöningen för ytterligare ett biträde å kronouppbördskontoret beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag remittera till Lönenämnden för yttrande.

Föreslog Herr Engdahl, att en av de nuvarande exekutionsbetjäntsbefattningarna skulle från och med nästkommande år indragas, och beslöto Stadsfullmäktige på förslagställarens yrkande remittera förslaget till Beredningsutskottet för yttrande.

Bestämdes enligt Drätselkammarens förslag, att arvode till mantalsskrivningsombud under nästkommande år skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdes-, eller arbetstimme.

I övrigt godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Polisväsen o. fångvård. Avslogs enligt Drätselkammarens förslag f. polismannen E. Kindbloms begäran om förhöjd pension.

Likaledes avslogs Magistratens hemställan om att ett anslag till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen, motsvarande den ersättning staden hade att uppbära från statsverket för tillhandahållande av reservpolisstyrka, skulle ställas till Magistratens förfogande.

Anmärktes, att Stadsfullmäktige tidigare under sammanträdet avslagit Polisnämndens framställning om beklädnadsersättning åt poliskommissarien, överkonstaplarna och detektivöverkonstapeln samt förhöjd slitningsersättning åt detektivkonstaplarna ävensom att frågan om storleken av beklädnadsersättningen till de polismän, som ägde tillgodonjuta denna förmån, vore beroende av beslut framdeles.

Utgiftsförslaget för polisväsendet godkändes i övrigt med de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna, varjämte enligt Beredningsutskottets hemställan beslöts, att inom linien skulle uppföras ett belopp av 4,000 kronor motsvarande hyresvärdet å den del av polis- och brandstationen, som disponerades av polisen.

Allm. pensionsförsäkr.

Pensionsnämndens statsförslag, som av Drätselkammaren tillstyrkts, godkändes.

Stadsfullm. och Drkns expeditioner.

Beträffande Magistratens förslag om ett särskilt anslag till kvalificerat revisorsbiträde, skulle detta förslag på sätt Drätselkammaren hemställt, icke för närvarande föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Byggnadsnämnden.

Med den av Drätselkammaren föreslagna mindre ändringen godkändes förslaget till utgiftsstat för stadens byggnadsnämnd.

Sociala ändamål.

Jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan beviljades för år 1924 till främjande av nedan angivna sociala ändamål följande anslagsbelopp att upptagas till uttaxering i den föreliggande staten, nämligen:

Västerås Arbetsstuga	Kr.	4,600: —
samt dessutom 1,000 kronor av Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ädamål, inkomster.		
Västerås Barnkrubba	„	2,500: —
Västerås Barnhem	„	500: —
Västerås Natthärberge	„	300: —
Västerås sjukkassors fortsättningskassa enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål eller med en krona för varje inom staden mantalsskriven medlem, förslagsvis	„	2,500: —
Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för inom staden mantalsskrivna medlemmar enligt de villkor, varom Stadsfullmäktige fattat beslut den 28 november 1918, förslagsvis	„	11,000: —
Barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 600 kronor samt till föreningen vita bandet ett belopp motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid stora torget eller 600 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till barnhemmet Sparvboet	„	1,200: —
Frälsningsarméns slumverksamhet i Västerås, hyresbidrag	„	450: —
Friluft- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas	„	2,000: —

Drätselkammaren hade hemställt, att till *Västmanlands läns arbetsförmedling* måtte för år 1924 anslås av uttaxerade medel ett belopp av 2,900 kronor. Beredningsutskottet hade härutinnan föreslagit, att ifrågavarande anstalt dessutom måtte för år 1924 tilldelas ett extra anslag av 500 kronor, likaledes att utgå av uttaxerade medel. I denna fråga uppstod en stunds överläggning, varunder dels Herrar Edv. Karlsson, Bäckman, Johansson och Jansson yrkade bifall till Beredningsutskottets förslag, dels ock Herrar Kättström och Sundström yrkade bifall till Drätselkammarens förslag, varefter Stadsfullmäktige vid framställd proposition å de gjorda yrkandena genom begärd och anställd omröstning med 21 ja jämte Herr ordförandens utslagsröst emot 21 nej, som voro för bifall till Drätselkammarens förslag, fattade beslut enligt Beredningsutskottets hemställan.

Beträffande Drätselkammarens förslag att till upprätthållande av *Arosgårdens* verksamhet för år 1924 måtte av uttaxerade medel beviljas ett anslag å 3,000 kronor, yrkade dels Herr Karl Andersson, att anslaget måtte höjas till 3,500 kronor, dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, varefter Stadsfullmäktige utan omröstning enligt Herr Anderssons yrkande för ändamålet beviljade ett anslag å 3,500 kronor.

Vidkommande frågan om anslag till *Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet* beslöto Stadsfullmäktige med bifall till ett av Herrar Westholm och Sund under överläggningen framställt yrkande att för ändamålet av uttaxerade medel för år 1924 anvisa ett belopp av 1,500 kronor.

Erinrades, att jämlikt Stadsfullmäktiges beslut vid behandling av fattigvårdens stat under nu förevarande titel skulle upptagas ett belopp av 1000 kronor såsom anslag till *Nykterhetsnämnden* för vård å alkoholistanstalter av personer, som av Nämnden hänvisades till dylik vård, ävensom att Stadsfullmäktige förut vid dagens sammanträde för Nämndens verksamhet i övrigt för år 1924 anslagit 350 kronor.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att Stadsfullmäktige ville för år 1924 anvisa ett anslag å 800 kronor att utgå till stadens idrottsorganisationer för arrendering av området för den nuvarande *idrottsplatsen å Herrgärdet.*

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne augusti till Drätselkammaren remitterat en skrivelse från Styrelsen för *Socialpolitiska institutet* med hemställan om bidrag av staden till kostnaderna för institutets verksamhet år 1924, beslöto Stadsfullmäktige nu enligt Drätselkammarens förslag, att ifrågavarande framställning icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Med anledning av en till Drätselkammaren överlämnad till Stadsfullmäktige ställd skrivelse från Centralförbundet för nykterhetsundervisning med hemställan om ett anslag å 1,200 kronor såsom bidrag till en av förbundet planerad *nykterhetskurs* i Västerås år 1924 hade Drätselkammaren tillstyrkt, att Stadsfullmäktige ville så till vida tillmötesgå framställningen, att för ändamålet anvisades ett belopp av 500 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1924 års stat, och fattade Stadsfullmäktige härutinnan beslut i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Taxeringsnämnderna. I fråga om anslag till taxeringsarbetet år 1924 beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag, att arvodet till de av Stadsfullmäktige valda ledamöterna i taxeringsnämnderna skulle utgå efter 1 krona 40 öre pr sammanträdestimme, och beräknades anslaget för detta ändamål till 2,000 kronor,

att till biträde åt ordförandena anslå 800 kronor, till lyse värme och städning av lokal, som staden tilläventyrs kunde anvisa till sammanträden och deklarationsbyrå, förslagsvis 200 kronor, till annonsering och telefon högst 400 kronor samt till skrivmaterial och diverse högst 75 kronor.

Aktieteckning i Mimer.

Drätseskammaren hade föreslagit, att i likhet med vad som skett i de tre senaste årsstaterna, i 1924 års stat måtte av uttaxerade medel anvisas ett anslag å 40,000 kronor till gäldande av del av aktieteckningar i Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, med vilket belopp värdet av stadens aktieinnehav skulle nedskrivas. Beredningsutskottet hade härom hemställt, att den av Drätselkammaren föreslagna avskrivningen väl måtte i staten upptagas till uttaxering, men att detta icke måtte utgöra hinder för Stadsfullmäktige att disponera ifrågavarande belopp för andra behov, därest så skulle visa sig vara erforderligt. Efter en stunds överläggning, varunder Herrar Bäckman och Falk uttalade sig för Beredningsutskottets mening samt Herrar Sundström, vice ordföranden och Pers yrkade bifall till Drätselkammarens förslag utan det av Beredningsutskottet föreslagna uttalandet, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning enligt sist berörda yrkande Drätselkammarens förslag utan det av Beredningsutskottet förordade tillägget.

Arbetslöshetsunderstöd.

Beviljades till arbetslöshetsunderstöd för nästkommande år ett förslagsanslag å 15,000 kronor, närmast avsett för hyresbidrag och administrationskostnader i enlighet med vad Drätselkammaren föreslagit.

Förslagsanslaget.

Frågan om bestämmande av förslagsanslagets belopp uppsköts, till dess inkomsterna fastställts och uttaxeringen bestämts.

Inkomsterna:

Behållning; avskrivn. av makadam.

Godkändes Drätselkammarens åtgärd att upptaga behållningen från år 1922 med avdrag av 15,000 kronor, varmed stadens makadamförråd skulle avskrivas.

Fattigvård.

Fattigvårdens inkomster skulle upptagas i överensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Folkskolan.

Med iakttagande av de mindre jämkningar, som vidtagits i Drätselkammarens budgetförslag, godkändes det uppgjorda inkomstförslaget för stadens folkskolor och högre folkskola.

Hälso- och sjukvård.

Inkomsterna å hälsovårdsnämndens stat skulle upptagas enligt Nämndens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Hamnen.

Det uppgjorda inkomstförslaget för stadens hamn och hamnmaskinerierna godkändes oförändrat.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

I enlighet med Drätselkammarens och Beredningsutskottets tillstyrkan beslöto Stadsfullmäktige efter en stunds överläggning, varunder Herr Bäckman dock utan yrkande förklarade sig icke hava något emot att det nuvarande gaspriset lämnades oförändrat till dess gasverkets förlust å gaskol blivit betalad, på yrkande av Herr Kättström bifalla Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan, att efter avläsningen för innevarande års 4:de kvartal priset på gas skulle utgå efter 24 öre pr kbm.

Vidkommande Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag om nya och sänkta taxor för elektrisk ström beslöto Stadsfultmäktige efter någon överläggning, varunder särskilt Herr Pers, utan att likväl framställa något yrkande, talade för att staden så snart det vore ekonomiskt möjligt borde sänka de nuvarande höga elektriska taxorna, på yrkande av Herr Kättström att — i enlighet

med vad Drätselkammaren och Beredningsutskottet hemställt — detta förslag icke för närvarande skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Härefter godkändes inkomststaterna för vatten-, gas- och elektricitetsverken, i fråga om sistnämnda verk med den ändring, som betingades av nyssberörda beslut rörande de elektriska taxorna, och av Drätselkammaren föreslagits.

Varmbadhuset. Bifölls Badhusstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta hemställan, att till de av styrelsen beräknade inkomsterna för varmbadhuset skulle tilläggas ett belopp av 4,050 kronor såsom gottgörelse för varmbadhusets självkostnader för simundervisningsbaden.

Byggnadsnämnden. Godkändes Drätselkammarens förslag till beräkning av inkomsterna å Byggnadsnämndens stat.

Övriga specialstater. Övriga av särskilda styrelser och nämnder uppgjorda inkomstberäkningar i sina specialförslag godkändes utan några förändringar.

Uttaxering. Med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag och med godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkortningssumman, beslöto Stadsfullmäktige att för täckande av bristen i 1924 års budget för stadens borgerliga kommun skulle uttaxeras å den år 1923 till bevillning taxerade inkomsten nio procent, motsvarande enligt äldre beräkning 9 kronor pr bevillningskrona.

Förslagsanslaget. Slutligen godkände Stedsfullmäktige i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut den föreliggande utgifts- och inkomststaten i dess helhet på det sätt, att de vidtagna förändringarna skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta komme att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomsterna. Den härför erforderliga slutliga justeringen uppdrogs det på Herr vice ordförandens yrkande åt Drätselkammaren att verkställa.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 5 januari 1924.
FREDR. FÅHRÆUS.
R. Hult. *P. R. Svedlund.*

Offentligen uppläst den 5 januari 1924, betygar:
Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1924, Västmanlands Allehandas A.-B:s Tryckeri.

HANDLINGAR

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1923 Den 25 Januari. I.

N:o 1.

Drätselkammarens skrivelse ang. en del tilläggsanslag för stadens lantbruk.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av framställning från Lantegendomsnämnden angående anslag för täckande av en del av Lantegendomsnämndens från år till år balanserade kostnader nämligen för reparation av byggnad vid Stenby, för utbytande av elektriska ledningar å stadens lantegendomar samt för uppförande av rotfruktskällare vid Malma gård, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige i enlighet med framställningen ville för ändamålet anvisa ett anslag å 10,220 kronor 88 öre att utgå av det i 1922 års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 11 januari 1923.

För Drätselkammaren:
K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I Lantegendomsnämndens räkenskaper finnas en del sedan några år balanserade utgiftsposter föranledda av arbeten, vilkas utförande dels av Drätselkammaren medgivits, dels ock på grund av rådande förhållanden ej kunnat undvikas.

Lantegendomsnämnden har, i förhoppning att särskilt anslag för dessa kostnader skulle kunna undvikas och desamma i stället gäldas av jordbrukets inkomster, som sagt balanserat dem.

Som Nämnden vid dess avgivande av utgifts- och inkomstförslag för år 1923 redan framhållit, tynges stadens jordbruksdrift mycket hårt av den rådande depressionen, varför Nämnden ser sig urståndsatt att inom närmaste tid kunna gälda angivna utgifter av jordbrukets inkomster. Nämnden är sålunda nödsakad anhålla om särskilt anslag för ändamålet.

Med dessa kostnader förhåller sig på följande sätt.

N:o 1.

Ang. en del tilläggsanslag för stadens lantbruk.

I skrivelse till Drätselkammaren den 7 december 1920 underställde Nämnden Drätselkammarens avgörande uppkommen fråga om reparation av en mindre bostadsbyggnad vid Stenby för en kostnad av cirka 4,000 kronor, och beslöt Drätselkammaren den 9 i samma månad och år uppdraga till stadens jordbruksförvaltare att låta utföra reparationen i enlighet med det avgivna kostnadsförslaget.

Kostnaderna för reparationen kommo emellertid att sammanlagt uppgå till 4,548 kronor 94 öre.

Sedan från Västmanlands läns nya och gamla brandstodsbolag meddelanden erhållits att bolagen vid inträffade eldsolyckor inom fastigheter där s. k. kristidsledningar, elektriska zinkledningar, vore monterade, icke iklädde sig förbindelse för ovillkorligt utbetalande av tecknade brandförsäkringar, och dylika ledningar vore inledda på samtliga jordbruksgårdar, beslöt Lantegendomsnämnden, ställd inför dessa risker, den 29 mars 1921 efter prövning av inkomna anbud att i mån av bolagens fordringar utbyta dessa ledningar mot ledningar, som svara mot gällande normaler, d. v. s. kopparledningar. Kostnaderna härför uppgå till 3,290 kronor.

Slutligen balanseras en kostnad, uppkommen före Lantegendomsnämndens inrättande, nämligen ytterligare kostnad utöver beviljat anslag för uppförande av rotfruktskällare vid Malma.

Den 29 augusti 1918 beviljade Stadsfullmäktige, som känt, ett anslag av 26,000 kronor för uppförande av en rotfrukstkällare vid Malma. Detta anslag fördelades med 13,000 kronor å den dåvarande livsmedelsnämnden, 6,500 kronor å svingården och 6,500 kronor å jordbruket, det senare beloppet för amortering.

Sedermera anmälde emellertid stadens jordbruksförvaltare till Drätselkammaren, att det å källaren pålagda jordtaket visat sig icke kunna motstå påfrestningen av snö och regn, utan vatten samlats i källaren, varför han i samråd med stadens byggnadschef låtit pålägga trätak å källaren för en kostnad av 2,381 kronor 94 öre.

Drätselkammaren beslöt den 25 april 1919 för sin del godkänna den vidtagna åtgärden.

Lantegendomsnämnden får sålunda för täckande av här angivna balanserade kostnader, nämligen

för reparation av byggnad vid Stenby	kr.	4,548: 94
för utbytande av elektriska ledningar	„	3,290: —
samt för ytterligare kostnader för uppförande av rotfruktkällare vid Malma	„	2,381: 94
eller sammanlagt	kr.	10,220: 88,

hemställa, att Stadsfullmäktige ville av innevarande års förslagsanslag anvisa kronor 10,220 och 88 öre.

Västerås den 22 december 1922.

På Lantegendomsnämndens vägnar:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 2.

Drätselkammarens skrivelse ang. gäldande av kostnaderna för ledningsanläggningar inom Solhems- och Frejaområdena.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I bifogade skrivelse har Vatten- och Gasverksstyrelsen under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 30 september 1920 att anvisa ett anslag för utdragning av ledningar till en del av områdena Freja och Solhem å 27,600 kronor att förskotteras av tillgängliga medel från de tekniska verken i avbidan på beslut i fråga om sättet för anslagets slutliga gäldande och med anmälan att kostnaden för dessa ledningar belöper å 25,422 kronor 53 öre, varav 7,500 kronor kunna täckas genom anslutningsavgifter, hemställt att resterande del 18,000 kronor måtte anvisas av lånemedel och får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville bifalla denna framställning med det tillägg att bemyndigande lämnas Drätselkammaren att underställa beslutet i vad det avser anslagets gäldande genom lån Kungl. Maj:ts prövning med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställda lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 11 januari 1923.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sept. 1920 beslutat att under vissa villkor i och för utsträckande av stadens allmänna ledningar till ett område inom Solhem och Freja anvisa ett anslag å 27,600 kronor att förskotteras av tillgängliga medel från tekniska verken för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta, får Vatten- och Gasverksstyrelsen, med anmälan att ifrågarande arbete är fullbordat och att kostnaderna härför i stället för beräk-

N:o 2.

Ang. gäldande av kostnaderna för ledningsanläggningar inom Solhems- och Frejaområdena.

nade 27,600 kronor belöpa sig till 25,422 kronor och 53 öre, varav cirka 7,500 kronor kunna beräknas täckas genom anslutningsavgifter, hemställa.

att Stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag å 18,000 kronor för utsträckande av stadens allmänna ledningar till ett område inom byggnadsområdena Solhem och Freja.

Västerås den 12 december 1922.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

N:o 3.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets utlåtanden ang. understöd åt en f. d. kommunalarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 28 december 1922 att för yttrande till Drätselkammaren remittera ett förslag av Lönenämnden angående beviljande av understöd åt en arbetare J. G. Johansson, anställd vid stadens tekniska verk (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82 år 1922) får Drätselkammaren nu anföra följande.

Drätselkammaren delar Lönenämndens mening att arbetaren Johansson vid avgången från sin anställning bör bliva delaktig av ett årligt understöd och ansluter sig ävenså till Lönenämndens förslag ifråga om beloppet men icke till den uppfattning, som kommit till synes i Lönenämndens motivering, att ett beslut härom är att anse såsom prejudicerande i fråga om beviljande av dylika understöd åt stadens arbetare.

Johanssons anställning synes nämligen vad angår såväl åldersförhållandena vid början av denna som ock tidrymden härför icke vara av den för ett precedensfall erforderliga rena typen. Det kan i övrigt med hänsyn till att en arbetares anställning i allmänhet icke har den permamenta och i avseende å avlöningen stabila karaktär, som en befattningshavares, ifrågasättas, huruvida det icke är lämpligare att från fall till fall pröva ansökningar om dylika understöd och att sedan ur den praxis, som efter en tid utvecklar sig, utleta vissa generella regler för en sådan understödsverksamhet.

N:o 3.
Ang. understöd åt en f. d. kommunalarbetare.

Utan att alltså instämma i Lönenämndens motivering får Drätselkammaren föreslå Stadsfullmäktige besluta i enlighet med Lönenämndens förslag med det tillägg, att det årliga understödsbeloppet skall utgå av inkomsterna vid stadens tekniska verk.

Västerås den 11 januari 1923.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 december 1922 hava Stadsfullmäktige för yttrande till Beredningsutskottet överlämnat ett förslag av Lönenämnden angående beviljande av understöd åt en vid de tekniska verken anställd arbetare, J. G. Johansson, och får Beredningsutskottet nu, med återställande av handlingarna, för sin del ansluta sig till vad Drätselkammaren i ärendet yttrat och föreslagit med den avvikelse, att Beredningsutskottet på grund av beslutets innebörd att icke verka prejudicerande och för ett starkare markerande av att det årsbelopp, som kommer att till Johansson utgå, har karaktär av understöd, hemställa, att Stadsfullmäktige ville åt beslutet giva gällande kraft allenast tills vidare.

Västerås den 19 januari 1923.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Nro 3.
Ang. understöd åt en f. d. kommunalarbetare

N:o 4.

Lönenämndens skrivelse ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån för år 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges den 28 december 1922 beslutade återremiss av Lönenämndens förslag angående värdesättning för år 1923 av den vissa befattningshavare tillkommande förmånen av fria tjänstekläder får Lönenämnden anföra följande.

Nämndens ifrågavarande förslag var avgivet innan avräkning mellan staden och berörda befattningshavare skett för år 1922.

Nu har Nämnden efter årsskiftet varit i tillfälle taga del av denna avräkning och härvid inhämtat åtskilligt, som är vägledande för värdesättningen för innevarande år.

Vad polispersonalen angår — dess förmån av fria tjänstekläder var för år 1922 värdesatt till 300 kronor och ersättningen bestämd för detektivkonstapel till 150 kronor — har visserligen balans uppstått för flertalet, men som denna har sin förklaring uti, att under 1922 ny uppsättning tjänstekläder, varaktiga under mer än 1 år, uttagits, kan en utjämning ske av skulden under innevarande år även med förmånens värdesättande till lägre belopp, en åtgärd, som i övrigt är betingad av den nuvarande prisnivån. Förbrukningen av det i 1922 års stat upptagna anslaget till fria tjänstekläder för polispersonalen utvisar, att i medeltal för varje polismans beklädnad åtgått 240 kronor.

Vad som här nämnts angående polispersonalen äger även sin giltighet beträffande brandverkets personal, där ny uniform med en beräknad slitningstid av 2 år under år 1922 uttagits och hela kostnaden påförts kontot för samma år.

Beträffande personalen vid renhållningsverket har saldo för den uppkommit å värdet för år 1922.

Under erinran om, att förmånen av fria tjänstekläder icke för befattningshavaren skall medföra ett kontant tillägg till avlöningen och att med hänsyn härtill allenast den verkliga kostnaden för staden för hållande av tjänstekläder skall i staten upptagas, får Lönenämnden nu föreslå,

att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som äger åtnjuta sådan, skall för år 1923 beräknas, för personalen vid poliskåren till

N:o 4.

Ang. värdesättning av tjänstebeklädnadsförmån för år 1923.

225 kronor, för personalen vid brandkåren till 180 kronor och för personalen vid renhållningsverket till 65 kronor pr man, samt att den detektivkonstaplarne tillkommande slitningsersättningen skall för samma år utgå med 112 kronor 50 öre pr man.

Västerås den 26 januari 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 5.

Lönenämndens utlåtande ang. ändrad lönestat för 3:dje rådmannen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss i samband med behandlingen av budgeten för år 1923 av Magistratens framställning att 3:dje rådmannen måtte i lönehänseende bliva jämställd med brottmålsrådmannen och civilrådmannen och alltså komma i åtnjutande av löneförmåner enligt 44:de lönegruppen i lönestaten för stadens befattningshavare får Lönenämnden anföra följande.

Befattningen som 3:dje rådman inrättades genom beslut av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921, därvid avlöningsförmånerna bestämdes skola utgå enligt 40:de lönegruppen och blev besatt med nuvarande innehavaren den 30 mars 1922 sedan tjänsten i vederbörlig ordning varit kungjord till ansökan ledig.

Lönestaten upptager en avlöning för 40:de lönegruppen å 4,800 kronor jämte 3 ålderstillägg à 249 kronor och för 44:de lönegruppen en avlöning av 6,000 kronor jämte 3 ålderstillägg à 300 kronor.

I sin framställning, avgiven under beredningen av budgeten för år 1919, angående åtgärder för lättande av arbetsbördan inom Magistraten och Rådhusrätten, vilken bland annat utmynnade uti förslag angående inrättande av en ny tjänst vid Magistraten och Rådhusrätten (se Stadsfullmäktiges handlingar 1918 sid. 558), har Magistraten i avlöningshänseende jämställt den nya tjänsten, å vilken skulle avlastas en del av brottmålsrådmannens arbete, med stadsnotarietjänsten.

I anslutning till det förslag till omorganisation av Magistraten och Rådhusrätten, som Magistraten avgav under förarbetena för en provisorisk lönereglering för stadens befattningshavare under år 1920 och vilket beträffande arbetsfördelningen i huvudsak var i överensstämmelse med

N:o 5.

Ang. ändrad lönestat för 3:dje rådmannen.

nu gällande reglemente för Magistraten och Rådhusrätten, godkände rådmännen och stadsnotarien de föreslagna lönerna och således även en differentiering i avseende å lönen för stadenotarien och det juridiska biträdet — 2:dre brottmålsrådmannen å ena sidan och de övriga rådmännen å den andra.

Även om enligt den senare skedda definitiva omorganisationen av Rådhusrätten och Magistraten åt den nya arbetskraften — 3:dje rådmannen — blev inrymd mera befogenhet än som i förberörda framställning avsetts, synes den allt fortfarande till karaktären vara en hjälp för arbetsuppgifter, som förut åvilat borgmästaren och de andra rådmännen — honom åligger bland annat, och detta torde vara den huvudsakliga arbetsuppgiften, att efter fördelning jämte brottmålsrådmannen fullgöra protokollsföring och expeditionsskyldigheten beträffande brottmål samt att omedelbart under Magistratens och borgmästarens inseende utöva det närmaste chefskapet över polispersonalen — och att med hänsyn härtill den från början av Magistraten själv föreslagna skillnaden mellan lönerna böra bibehållas.

Med bortseende från 3:dje rådmannens åligganden beträffande polispersonalen — ej att förväxla med vad som inrymmes under den befattning, som är inrättad i en del andra städer och kallas polismästare och varom mera nedan — torde 3:dje rådmannens tjänsteåligganden, såvitt lönenämnden kunnat finna, vara jämställda med dem, som i åtskilliga andra städer handhavas av andra tjänstemän än rådmännen och med lägre avlöning än dessa, kallade än Magistratssekreterare, än brottmålsnotarier eller annat — att nämna äro exempelvis Landskrona, där stadsnotarien är expeditionshavande såväl beträffande civil- som brottmål, Norrköping, där 3:dje stadsnotarien fullgör enahanda funktioner, Halmstad, där stadsnotarien för och expedierar protokollen uti brottmål samt uti alla till Magistratens och Notari Publicii hörande mål och ärenden med undantag för dem, som Magistraten i egenskap av överexekutor har att handlägga.

Eftersom lönenämnden har vidrört arbets- och löneförhållandena inom Magistrater och Rådhusrätter i andra städer, anser sig Lönenämnden här böra meddela att med arbetsförhållandena här jämförliga knappast föreligger på någon plats på grund av den genomgående olikformigheten uti instruktioner och reglementen, och att Lönenämndens förut angivna uppfattning mera är grundat på det allmänna intryck Nämnden fått av en inom Svenska Stadsförbundet utarbetad redogörelse, varav Nämnden tagit del för arbets- och löneförhållanden inom Rikets samtliga Magistrater och Rådhusrätter.

Vad angår 3:dje rådmannens befattning med polisväsendet i staden synes denna Lönenämnden mera inriktad på att vara ett Magistratens och borgmästarens tillsynsorgan — 3:dje rådmannen skall såsom instruktionen lyder "således tillse att polispersonalen enligt gällande föreskrifter fullgör sina åligganden" än att vara ett sådant chefsskap, som inrymmes i en polismästarebefattning; och kommer troligtvis med den förestående omorganisationen av polisväsendet inom riket att bortfalla.

Av nu anförda skäl och framför allt av den omständigheten, att befattningen är nyligen tillsatt efter kungörelse med sökandenas kännedom

N:o 5.

Ang. ändrad lönestat för 3:dje rådmannen.

om de med befattningen förenade löneinkomsterna, och att med den fortgående avvecklingen av kristiden arbetsbördan för Magistraten och Rådhusrätten måste lätta, synes någon ändring i 3:dje rådmannens lönestallning icke vara påkallad, varför lönenämnden för sin del tillåter sig avstyrka bifall till Magistratens förslag härom.

Västerås den 26 januari 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 6.

Lönenämndens utlåtande ang. indragning av anslag till skrivbiträde åt stadsfogden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med hemställan av Magistraten hava Stadsfullmäktige den 29 december 1922 för utlåtande till Lönenämnden remitterat Drätselkammarens förslag ifråga om utgiftsstat för år 1923 för exekutionsverket att det under senare åren utgående anslaget å 1,500 kronor till skrivbiträde åt stadsfogden skulle indragas, och får Lönenämnden nu såsom yttrande i ärendet anföra följande.

I sin egenskap av utmätningsman i staden åligger det stadsfogden att indriva å restlängd uppförda belopp, och åtnjuter han härför provision å kommunalutskylder med 3 % och å kronoutskylder med likaledes 3 %, där utskyldsbeloppet uppgår till högst 25 kronor dock aldrig mindre än 25 öre och 6 % där utskylderna äro större än detta belopp. Provisionen fördelas lika mellan stadsfogden och exekutionsbetjänterna enligt uppgörelse dem emellan.

Enahanda provision har åtgått sedan den 1 januari 1918 och alltså under hela år 1918, vars förhållanden i indrivningshänseende av stadsfogden åberopats för erhållande av det lönebidrag, varom nu är fråga.

Drätselkammaren har såsom skäl för sitt förslag angående indragning av bidraget åberopat, att dessa provisioner f. n. innebära så stor överkompensation i jämförelse med motsvarande provisioner, då anslaget till stadsfogdens skrivbiträde första gången beviljades, eller i 1919 års stat, att denna överstiger vad som kan anses motsvara bidraget till biträdets avlöning och att med hänsyn härtill och så länge detta förhållande består, stadsfogden ensam bör bära kostnaderna för biträdets avlöning.

N:o 6.

Ang. indragning av anslag till skrivbiträde åt stadsfogden.

Att det förhåller sig så som Drätselkammaren antagit i fråga om dessa stadsfogdens inkomster, framgår med önskvärd tydlighet av följande jämförelse mellan restlängderna för åren 1917, 1918 och 1922.

De å restlängden uppförda beloppen utgjorde för:

	år 1917	år 1918	år 1922
kronoskatt	127,408: 57	219,010: 87	404,942: 39
kommunalskatt	267,101: 76	229,426: 43	1,696,948: 96
pensionsavgifter	23,100: —	25,143: —	27,744: —

Av de å restlängderna för år 1922 uppförda beloppen beräknas stadsfogden kunna indriva, av kronoskatten omkring 50 % = cirka 200,000: — och av kommunalskatten 550,000: — kronor, därav redan av stadsfogden indrivits och till stadskassan redovisats 434,281: 70 kronor.

Under antagande av samma proportion emellan den lägre och högre provisionen på indrivning av kronoskatterestantierna skulle stadsfogdens provision på dessa restantier och å restlängden å pensionsavgifterna för åren 1917, 1918 och 1922 uppgå till ungefär samma belopp (dock något högre för år 1922), varemot provisionen å 1922 års restlängd å kommunalskatt kan antagas uppgå lågt räknat till 8,250 kronor emot en å samma restlängd för år 1918 — för att icke göra stadsfogden någon orättvisa bortser Lönenämnden från någon avkortning av å denna senare restlängd uppförda skattebelopp — belöpande provision av i runt tal 3,400 kronor.

Som enbart alltså ökningen i provisionen å kommunalskatten innebär den av Drätselkammaren förutsatta överkompensationen och härtill kommer, att ökade restantier i allmänhet — en företeelse icke blott i Västerås utan överallt i riket — givetvis medför för stadsfogden även ökade inkomster av handräckningsärenden från annan ort och av utmätningsärenden, och stadsfogden såväl härigenom som genom förut angivna förhållanden, intager en särställning bland stadens befattningshavare så till vida, att han sett sina inkomster ökade i stället för som övriga befattningshavare stadigt minskade genom dyrtidstilläggens nedgång, finner Lönenämnden Drätselkammarens åtgärd att föreslå indragning av anslaget till skrivbiträde åt stadsfogden fullt befogad och hemställer, att Stadsfullmäktige ville biträda detta förslag.

Västerås den 26 januari 1923.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 7.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionsersättning åt maskinisten E. Boholms änka och barn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen har till Lönenämnden överlämnat och därvid tillstyrkt en framställning från fru Hlima Boholm, att hon, som sedan den 20 oktober 1922 vore änka efter maskinisten vid de tekniska verken Emil Boholm, måtte komma i åtnjutande av ett årligt understöd.

Lönenämnden, som av handlingarna i ärendet inhämtat, att maskinisten Boholm, vilken varit vid verken anställd sedan år 1905, utom änkan efterlämnar tre barn födda åren 1907, 1910 och 1914, har för sin del intet att erinra emot bifall till denna framställning.

Med hänsyn till möjligheten av att staden i en framtid kommer att ansluta sig till den understödsförening, som under namn av Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa efter initiativ av bland andra Svenska Stadsförbundet under år 1922 bildats — en framställning om sådan anslutning är redan gjord och remitterad för utlåtande till Lönenämnden — har Lönenämnden vid beräkningen av det pensionsunderstöd, som i detta fall kan komma i fråga, följt de stadgar, som gälla för denna förening, dock med avvikelse föranledd av det dyrtidstillägg, som nu härstädes utgår på dylika understöd, att Lönenämnden ansett underlaget för understödet böra bestämmas till lägre belopp, än enligt bestämmelserna för familjepensionsunderlaget enligt ifrågavarande stadgar.

Stadgarna innehålla följande bestämmelser av betydelse för nu föreliggande fall angående familjepension:

"Rätt till familjepension tillkommer efter aktiv — d. v. s. befattningshavares — död dennes änka, så länge hon lever ogift och såväl manlig som kvinnlig aktiv medlems arvsberättigade barn tills det uppnår 18 års ålder eller dessförinnan inträder i äktenskap. Därest barn, som har rätt till familjepension, befinnes vid uppnåendet av 18 års ålder vara fullständigt och varaktigt oförmöget till arbete, behåller det rätt till pension så länge oförmågan till arbete är fullständig.

Familjepensionens sammanlagda belopp bestämmes för varje utbetalningstermin med hänsyn till familjebeståndets sammansättning å utbetalningsterminens (kvartalets) första dag sålunda:

a) för änka ensam utgår pension med 20 % av pensionsunderlaget dock högst med 1,500 kronor;

b) för änka jämte ett eller flera pensionsberättigade barn utgår pension med samma belopp som för ensam änka förhöjt med 40 % för ett barn och därutöver med 10 % för varje ytterligare barn".

N:o 7.
Ang. pensionersättning åt maskinisten E. Boholms änka och barn.

Pensionsunderlaget enligt stadgarna utgöres av den till kassan anmälda lönen förhöjd med $^1/_4$ % för varje helt hundratal kronor, varmed lönen understiger 10,000 kronor.

Lönenämnden har ansett understödsunderlaget böra bestämmas lika med slutlönen i maskinisttjänsten, utgörande 2,109 kronor enligt nu gällande lönestat, vilket motsvarar, om staden ingått som medlem i kassan, den anmälda lönen således utan och av förut angiven anledning något tillägg härtill. Med tillämpning av stadgarna i övrigt skulle alltså understödet för änkan utgöra 421 kronor 80 öre och för hennes tre barn, så länge de äro pensionsberättigade, 60 % härav, eller 253: 08 kronor, tillhopa 674: 88 kronor.

Lönenämnden föreslår, att Stadsfullmäktige ville, så länge familjen efter maskinisten Boholm utgöres av ogift änka och tre ogifta barn under 18 års ålder, tillerkänna änkan Boholm en årlig pensionsersättning av 675 kronor med däråt utgående dyrtidstillägg enligt grunderna för dyrtidstillägg å pensionsersättningar till befattningshavares efterlevande samt härvid bestämma, att erforderliga medel för detta understöd skola utgå av inkomsterna av stadens tekniska verk.

Västerås den 26 januari 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 7 november 1922.

§ 150.

Till styrelsen hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Vatten- och Gasverksstyrelsen, Västerås.

Som jag är i stort behov av hjälp till uppehälle åt mig och mina tre barn, tillåter jag mig härmed vördsamt anhålla, att Styrelsen, med hänsyn till min avlidne mans mångåriga tjänst hos verken, ville bevilja mig ett årligt understöd.

Västerås den 2 okt. 1922.

Vördsamt
Hilma Boholm".

Det antecknades, att maskinisten Emil Boholm, född den $^{14}/_{11}$ 1881, avled den $^{20}/_{10}$ 1922 samt anställdes i stadens tjänst år 1905, först såsom hjälpmontör under sommaren, varefter han deltog i monteringen av en

N:o 7. *Ang. pensionersättning åt maskinisten E. Boholms änka och barn.*

lokomobil, samt som ordinarie befattningshavare räknade tjänsteår från och med år 1906.

Efterlämnade barn voro, dottern Margit, född den $^{1}/_{6}$ 1907, sonen Herbert, född den $^{3}/_{2}$ 1910 samt dottern Britta, född den $^{15}/_{10}$ 1914.

Styrelsen beslöt överlämna ärendet till Lönenämnden med tillstyrkan.

Som ovan

In fidem:

Eric Plantin.

N:o 8.

Häl ovårdsnämndens skrivelse ang. vårdnaden över epidemisjukhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till följd av bestämmelse under mom. 4 i den mellan Västerås stad och Västmanlands läns landsting träffade, av Stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 december 1919 godkända överenskommelse angående ordnande av sjukvården vid epidemisjukhuset i Västerås, skall Hälsovårdsnämnden i staden tills vidare såsom sjukhusstyrelse utöva den närmaste tillsynen och skötseln av epidemisjukhuset. Nämnden har ock av epideminämnden i Västmanlands län den 29 december 1922 utsetts till sjukhusstyrelse för år 1923.

Till följd av de ekonomiska intressemotsättningar, som tid efter annan måste komma att uppstå vid behandling av frågor rörande epidemisjukhuset därigenom, att Nämnden skall företräda såväl landstingets som stadens intressen, är en förändring önskvärd, varför Nämnden härigenom får hemställa, att Stadsfullmäktige ville förklara,

> att Stadsfullmäktige för sin del intet har att erinra mot att Hälsovårdsnämnden ej vidare mottager uppdraget att vara styrelse för epidemisjukhuset.

Västerås den 9 februari 1923.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 9.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av en ligghall vid ålderdomshemmets sjukhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här vidfogad skrivelse har Fattigvårdsstyrelsen med förmälan, att Kungl. Medicinalstyrelsen efter avsyning godkänt avdelningen för tuberkulossjuka å ålderdomshemmet Karlslund under förutsättning, att en ligghall för avdelningen bleve uppförd, hemställt, att Drätselkammaren ville för de med en dylik anordning förenade kostnaderna, av Fattigvårdsstyrelsen beräknade till 5,050 kronor, utverka anslag av Stadsfullmäktige, och får Drätselkammaren i anledning härav hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa förslagsvis nyssnämnda belopp att utgå av tillgängliga medel för att sedan återgäldas av vårdbidragen från staten och länets landsting.

Västerås den 1 februari 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen hos Kungl. Medicinalstyrelsen hemställt om sådan avsyning av Ålderdomshemmets tuberkulosavdelning, som avses i § 3 av Kungl. kungörelsen den 28 juni 1918 angående statsbidrag till driftskostnaderna vid tuberkulossjukvårdanstalter, har sådan avsyning ägt rum, varefter Kungl. Medicinalstyrelsen förklarat sig villig godkänna ovanberörda avdelning under förutsättning att ligghall med nödig utrustning uppföres.

Tuberkulosavdelningen beräknas rymma 19 vårdplatser och statsbidrag kommer att utgå med kronor 1: 50 om dagen för varje vårdplats; dessutom beräknas ersättning från landstinget med ungefär samma belopp. Den sammanlagda årliga inkomsten av vårdbidragen skulle sålunda, under förutsättning att alla platser äro belagda under hela året samt bidragen icke komma att utgå med minskat belopp, utgöra omkring 20,000 kronor.

N:o 9.
Ang. anordnande av en ligghall vid ålderdomshemmets sjukhus.

Byggnadskostnaderna och utrustningen för ligghallen ställa sig sålunda:

1.	Uppförande av ligghall enligt lägsta till fattigvårdsstyrelsen avlämnade anbudet		3,800: —
2.	Utrustning:		
	10 st. liggstolar av järn à 55: — kr.	550: —	
	20 st. filtar	250: —	
	10 st. madrasser	200: —	
	Diverse utredning, såsom fotpåsar, buldanöverkast och kuddar m. m.	250: —	1,250: —
	Summa Kronor		5,050: —

Fattigvårdsstyrelsen får med stöd av vad sålunda anförts hos Drätselkammaren hemställa,

att Drätselkammaren måtte tillstyrka och hos Stadsfullmäktige föreslå uppförandet av en ligghall för fattigvårdens tuberkulosavdelning i enlighet med bifogad ritning samt att för detta ändamål anvisas femtusenfemtio kronor.

Västerås den 31 januari 1923.

För Fattigvårdsstyrelsen:
AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 10.

Drätselkammarens skrivelse ang. anordnande av arkivrum m. m. vid stadskamrerarekontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Behovet av utökade lokaler för stadens inom Gaggeska gården inrymda kassakontor har länge varit starkt kännbart utan att kunna tillgodoses på grund av att kontoret närliggande utrymmen varit tagna i bruk för olika ändamål.

Sedan emellertjd rådhusvaktmästaren Löfgren avflyttat från sin lägenhet innanför kontoret har tillfälle nu yppats att utöka kassakontoret ej blott med denna lägenhet utan även med en del av den lägenhet, som i gårdshuset innehaves av gårdskarlen. Denna utökning torde genomföras på sätt framgår av närlagda byggnadsritning.

N:o 10.
Ang. anordnande av arkivrum m. m. vid Stadskamrerarekontoret.

Samtidigt skulle den av stadens revisorer vid upprepade tillfällen påvisade bristen inom kassakontoret av eldsäkert förvaringsrum för stadens räkenskaper kunna avhjälpas.

Kostnaderna för denna omändring hava av byggnadschefen Smitt beräknats till 7,500 kronor.

Drätselkammaren hemställer att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag för ändamålet å förslagsvis 7,500 kronor att utgå av det i årets stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 1 februari 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 11.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Riksförsäkringsanstaltens beslut ang. stadens övertagande av självrisk vid olycksfall i stadens arbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för kännedom överlämna Riksförsäkringsanstaltens medgivande för Västerås stad att från och med innevarande år och tillsvidare emot övertagande av s. k. självrisk vara befriad från erläggande av försäkringsavgift för försäkring av stadens arbetare och befattningshavare emot olycksfall i arbete.

Västerås den 1 februari 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Hos Riksförsäkringsanstalten hava Stadsfullmäktige i Västerås genom Eder gjort framställning om erhållande av befrielse från och med innevarande år tills vidare från den försäkringsavgift, vilken det på grund

N:o 11.

Ang. stadens övertagande av självrisk vid olycksfall i stadens arbeten.

av bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 åligger Västerås stad att erlägga för i stadens tjänst anställda personer.

Härjämte har av staden avgivits förbindelse, innebärande att, för den händelse någon i stadens tjänst anställd person, å vilken ifrågavarande lag har avseende, skadas till följd av olycksfall i arbete, staden åtager sig att till denne eller hans efterlevande utgiva ersättning i enlighet med bestämmelserna i samma lag.

Med anledning härav har Riksförsäkringsanstalten jämlikt 15 § i nämnda lag beslutat medgiva Västerås stad befrielse tills vidare, räknat från och med den 1 januari 1923, från erläggande av försäkringsavgift till Riksförsäkringsanstalten, dock med förpliktelse för staden att utgiva den i 16 § av lagen omförmälda tilläggsavgiften till statsverket samt att för varje år till Riksförsäkringsanstalten lämna uppgift rörande antalet i stadens tjänst anställda personer samt deras avlöningsförhållanden och dylikt.

Ifrågavarande tilläggsavgift för år 1923 kommer att uppbäras å tid och sätt, som framdeles kommer att meddelas Eder.

Beträffande ersättning, som skall utgivas i anledning av inträffat olycksfall, bestämmes denna i vanlig ordning av Riksförsäkringsanstalten efter emottagande av vederbörlig anmälan; och vill Riksförsäkringsanstalten erinra därom, att under den kostnad för läkarvård m. m., som omförmäles i 6 § av lagen, inbegripes även kostnad för alla de läkarintyg som skola ingivas till Riksförsäkringsanstalten, således även för läkarintyg, som avses i 21 § av samma lag.

Stockholm den 19 januari 1923.

J. MAY.

T. Östergren.

N:o 12.

Drätselkammarens skrivelse ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för avgörande överlämna ett av särskilda delegerade för Drätselkammaren i samråd med styrelserna för de halvkommunala bostadsbolagen — A.-Bol. Arbetarebostäder i Västerås och Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås — uppgjort förslag angående åtgärder för stödjande av bolagen, och får Drätselkammaren för egen del härom anföra följande.

N:o 12.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

Drätselkammaren har efter noggrann omprövning funnit förslaget i föreliggande skick böra av Stadsfullmäktige godkännas.

Såsom i motiveringen till detsamma framhållits hava, vad angår förstnämnda bolaget, insatser av enskilda i form av aktieteckning gjorts under sådana förhållanden — en stark tillit till bolagets bärighet på grund av stadens initiativ för dess bildande jämte en önskan att kunna i samverkan med staden bidraga till avhjälpande av den vid bolagets tillkomst rådande stora bostadsnöden torde hava varit drivfjädrarne för de enskildas aktieteckning — att det bör vara stadens plikt att tillse att några förluster icke uppkomma på grund av denna medverkan.

I fråga om Byggnadsaktiebolaget Mimer innebär förslaget, så vitt Drätselkammaren kunnat bedöma av de kalkyler rörande bärigheten av den tilltänkta nybyggnaden i hörnet av Köpman- och Hantverkaregatorna, som varit för Drätselkammaren tillgängliga, ett stärkande av bolagets likviditet och en om ock ringa möjlighet för staden att framdeles utfå någon avkomst av stadens i bolaget insatta aktiekapital — en möjlighet, som utan den föreslagna åtgärden, är helt och hållet utesluten.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med delegerades förslag.

Västerås den 15 februari 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade få härmed, på grund av Drätselkammarens uppdrag att inkomma med utredning och förslag i uppkommen fråga angående ordnande av de halvkommunala bostadsbolagens i staden ekonomiska angelägenheter i anledning av den inträdda depressionen efter samråd med resp. bolags styrelser och revisorer, i ärendet anföra följande.

1) *Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås.*

Bolagets aktiekapital var från början 300,000 kronor, därav 250,000 kronor i stamaktier, som tecknades av staden och 50,000 kronor i preferensaktier, som tecknades av enskilda. Sedermera har aktiekapitalet ökats med 60,000 kronor, varav 50,000 kronor i av staden tecknade stamaktier och 10,000 kronor av enskilda tecknade preferensaktier. Preferensaktierna äro tillförsäkrade företrädesrätt till 6 % utdelning och full betalning vid likvidation före stamaktierna. Bolaget har som bekant drivit en mycket omfattande byggnadsverksamhet, vida utöver vad som motsvarar dess eget kapital; och har för ändamålet upptagit lån till avsevärda belopp. Lånen äro utlämnade dels av staden, sedan staden upplånat medel till bolagets verksamhet, och dels mot stadens borgen.

N:o 12.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

Sålunda har Västerås stad, sedan staden erhållit lån ur Pensionsförsäkringsfonden, på samma villkor, som staden betingat sig, till bolaget utlånat:

mot 4 3/4 % ränta och 40-årig amortering	Kr.	350,000: —
mot 5 1/4 % ränta och 40-årig amortering	„	350,000: —
mot 6 % ränta och 40-årig amortering	„	210,000: —
Vidare har Västerås stad räntefritt under 10 år utlämnat understödslån (såsom villkor för statsunderstöd) ..	„	116,500: —
Bolaget har självt mot stadens borgen lånat ur Pensionsförsäkringsfonden mot 5 1/2 % ränta och 40-årig amortering	„	300,000: —
	Kronor	1,326,500: —

Å dessa skulder hava emellertid redan amorteringar skett så att kapitalskuldsumman vid sista årsskiftet utgjorde kronor 1,291,736: 60.

Enligt det preliminärt upprättade bokslutet för år 1922 hade bolaget dessutom följande skulder:

å löpande räkning mot Västerås stads borgen	49,360: 72	
till diverse personer, främst Västerås stad för oguldna räntor och amorteringar under år 1922	40,804: 09	90,164: 81
vartill slutligen kommer det egna kapitalet: aktiekapitalet	360,000: —	
och reservfonden	4,147: 40	364,147: 40
	Kronor	1,746,048: 81

Enligt samma bokslut utgöra tillgångarna:

Kontant kassa			519: 81
fastigheter: Högne	201,000: —		
Julius & Jörgen	900,000: —		
Oskaria	300,000: —		
Bruno (Borgmästarevreten) ...	313,298: 14	1,714,298: 14	
förråder		5,800: 80	
fodringar i oguldna hyror		21,997: 26	
eller utfört sammanlagt			1,742,616: 01
och har alltså under året uppstått en förlust av			3,432: 80
		Kronor	1,746,048: 81

Den del av verksamheten, som mest bidrager till att trycka bolagets ekonomi är det sista bygget i Borgmästarevreten, som uppfördes under den allra dyraste tiden, och där hyror, som motsvara byggnadskostnanerna knappast ens från början och numera icke på långt när kunna upp-

N:o 12.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

rätthållas. Denna fastighet medför också till årsresultatet en förlustsiffra av icke mindre än över 5,300 kronor. Men även i övrigt är det uppenbart, att den allmänna ekonomiska depressionen fört med sig för bolaget en ohållbar situation, så att bolaget icke längre förmår förränta det upplånade kapitalet, än mindre giva utdelning till preferensaktieägarne.

Det är under sådana förhållanden nödvändigt att något åtgöres för upphjälpande av bolagets ekonomi, och torde det närmast ankomma på Västerås stad att vidtaga åtgärder härutinnan. Därvid synes det ofrånkomligt, att staden icke blott ser till, att bolagets skulder utåt bliva vederbörligen honorerade, utan även att preferensaktieägarne icke bliva gäckade i den tillit till företagets soliditet, med hänsyn till stadens initiativ och medverkan däri, varunder de tecknat aktier i bolaget, och den trygghet mot varje förlust, de ansett företagets i stort sett kommunala karaktär innebära, i all synnerhet som de enskildas insats i företaget i huvudsak torde utgöras av sparat småkapital, förmyndaremedel och andra tillgångar, som tecknarna önskat få placerade på samma gång säkert och mot god avkomst.

Något annat sätt att tillgodose preferensaktieägarne synes icke stå till buds, än att staden erbjuder sig att lösa till sig deras aktier till parikurs jämte 6 % ränta för år 1922. Då bolaget icke nu kan lämna någon utdelning på dessa aktier, synes det sannolikt, att samtliga preferensaktieägare begagna sig av ett sådant erbjudande.

Det är uppenbart, att bolagets aktiekapital är alldeles för litet i förhållande till omfattningen av bolagets tillgångar och skulder i övrigt. En ökning av aktiekapitalet synes därför vara den närmast till hands liggande åtgärden för att på så sätt få ned skuldsumman utåt och därmed minska den årliga ränteutgiften. Men en dylik åtgärd är icke ensamt tillräcklig, åtminstone om ökningen av aktiekapitalet skall stanna inom måttliga gränser. Som av det föregående framgår, betalar bolaget en avsevärt hög ränta på större delen av sina i pensionsförsäkringsfonden upptagna lån. Det är bekant, att Statens byggnadsbyrå fäst uppmärksamheten på detta förhållande, icke särskilt för utlåningen till Västerås, utan för fondens utlåning till bostadsändamål i allmänhet. Det torde därför böra anses såsom sannolikt, att en räntenedsättning vad de upplånade pensionsmedlen angår, kan vara att påräkna. Emellertid torde det härvidlag vara både lämpligt och påkallat, att Byggnadsbyråns framställning härutinnan vinner stöd från vederbörligt kommunalt håll genom i saken gjorda uttalanden eller ansökningar. En framställning i ämnet bör sålunda göras av Drätselkammaren till Kungl. Pensionsstyrelsen.

Ehuru det för närvarande är omöjligt att göra några exakta beräkningar, då såväl den allmänna hyresnivån för de närmaste åren, som ock den berörda räntenedsättningen äro ovissa faktorer, har det synts oss, som om, under förutsättning av en något så när tillfredsställande räntesänkning, en ökning av aktiekapitalet med 240,000 kronor bör vara nog så tillfredsställande. Med dessa medel skulle i första hand betalas icke fonderade skulder, uppgående till omkring 90,000 kronor, under det att återstående 150,000 kronor skulle användas till avbetalning å sådana amorteringslån, där staden står som långivare i första hand.

N:o 12.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

Till inlösen av preferensaktierna 60,000 kronor och aktieteckningen till ett belopp av 90,000 kronor erfordras nytt kapital och synes anslag härför böra av Stadsfullmäktige beviljas av lånemedel med 150,000 kronor. Till gäldande av 1922 års ränta å preferensaktierna samt beläggningsstämpel å de nya aktierna, vilka lämpligen böra vara stamaktier, erfordras sammanlagt 6,000 kronor, vilket belopp staden bör anvisa av skattemedel, närmare bestämt 1923 års förslagsanslag.

Vad återstående belopp för nyteckning av stamaktier angår eller 150,000 kronor, erfordras här ej något nytt kapital från stadens sida, då det tecknade beloppet lämpligen bör kvittas mot motsvarande nedskrivning av bolagets lån till staden. Förbehåll härom bör då ske vid bolagets beslut om nyteckning, varjämte Stadsfullmäktige möjligen böra ansöka om Kungl. Maj:ts medgivande, att få använda de återbetalade lånemedlen till gäldande av aktieteckning i bolaget.

2) *Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås.*

Detta halvkommunala bostadsbolags ekonomiska ställning är visserligen en helt annan än det förstnämnda bolagets, i det att det icke har några nämnvärda skulder utåt. Hela den kostnad bolaget nedlagt på sitt hittills enda byggnadsföretag, ett större modernt bostadshus å tomten n:o 5 i kvarteret Kalla, motsvarar ungefär precis aktiekapitalet 1,000,000 kronor. Detta aktiekapital utgöres till hälften av stamaktier, tillhöriga Västerås stad och till den andra hälften av utav enskilda personer tecknade preferensaktier med företrädesrätt till sju procent utdelning. Sedan bolagets hus i kvarteret Kalla, som uppfördes under den allra dyraste byggnadstiden, planerades och beslutades, har hyresmarknaden, särskilt beträffande sådana bostäder, som innehållas i detta hus, undergått en fullständig omvälvning. Från ett tillstånd av ytterlig brist på dylika slags lägenheter med ty åtföljande våldsam stegring av hyrorna, har det nu blivit mycket god tillgång och prisfallet, när det gäller hyror i den fria marknaden, har varit betydande. Detta har gjort, att lägenheterna i bolagets hus icke kunnat uthyras till på långt när de hyror, som skulle betingas av byggnadskostnaderna. Härtill kommer, att den hyresnivå, varpå lägenheterna i detta hus rimligen måste hållas, gjort, att en del lägenheter, om ock ett ringa fåtal, icke varit uthyrda. Följden härav har blivit, att den vinst, som kan beräknas för sistlidet år, icke ens förslår, till den stadgade företrädesrättsutdelningen. Å stamaktierna har som bekant icke hittills någon utdelning kunnat givas.

Då detta bolag bildades var avsikten icke, att dess verksamhet skulle stanna vid ett enda hus' uppförande. Det markeras tvärtom i motiveringen till det förslag om bolagets startande, som framlades för Stadsfullmäktige, att bolagets ledning skulle i samförstånd med den kommunala ledningen verka för genomförande av fastighetsregleringar och bebyggande av sådana delar av staden, där det allmänna hade särskilda intressen att bevaka.

Det torde vara den fortgående depressionen, vari man har att söka orsaken till, att bolagets byggnadsverksamhet avstannat. Nu torde dock av allt att döma lågkonjunkturens botten vara, om också icke nådd, så dock

N:o 12.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

icke allt för långt avlägsen, och bolagets ledning har därför undersökt, om icke en på nytt upptagen verksamhet skall vara ägnad att, om den ordnas på ett förutseende sätt, stärka bolagets ekonomi och på samma gång bidraga till att framkalla någon rörelse i samhället och sysselsättning för en del av dess arbetslösa befolkning. Bolagets styrelse har härutinnan sedan länge haft sitt intresse riktat på ett förvärv till skäligt pris av den avbrända tomten i hörnet av Köpmangatan och Hantverkaregatan, en fastighet, som på grund av sitt fördelaktiga läge är väl lämpad för ett bebyggande. Det har helt nyligen lyckats styrelsen att för, som det vill synas, antagbart pris, 125,000 kronor, med ägaren träffa för honom bindande preliminärt köpeavtal rörande nämnda fastighet. För köpets giltighet å köparens sida erfordras dock godkännande av såväl bolagsstämman som Stadsfullmäktige. Medverkan av dessa båda institutioner till den fortsatta byggnadsverksamheten, varförutom köpet av tomten vid Köpmangatan ju är meningslöst, är nämligen nödvändig i bland annat två viktiga hänseenden, stående i samband med frågan om fortsatt verksamhet.

Den företrädesrätt till 7 % utdelning jämte utfående av aktiernas nominella värde vid likvidation, som i bolagsordningen tillförsäkrats preferensaktieägarne och som tillkommit vid en tid, då räntorna i allmänhet voro mycket höga och då en dylik avkomst vid även säkra penningeplaceringar ansågs skäligen måttlig, verkar, såsom förhållandena nu gestaltat sig, något väl hög och tyngande på bolagets ekonomi i övrigt, åtminstone för att staden skall kunna vilja ikläda sig några ytterligare förpliktelser i ändamål att trygga preferensaktieägarnes rätt.

Å andra sidan förefinnes och har kommit till uttryck en fruktan från preferensaktieägarehåll, att en återupptagen produktiv verksamhet från bolagets sida skulle kunna, i stället för att medföra ökad vinstmöjlighet, vedervåga det värde i behållna tillgångar, som nu utgör dessa aktieägares trygghet mot förlust av det i bolaget insatta kapitalet.

För att tillgodose båda dessa synpunkter och för att främja det obestridligen mycket betydelsefulla allmänna intresset av, att någon slags verksamhet kommer i gång här i samhället och att en av stadens bäst belägna tomter äntligen blir bebyggd, torde saken lämligen kunna ordnas på så sätt, att

1:o) Bolagsordningen ändras därhän, att preferensaktieägarnes företrädesrätt med avseende på utdelning och ränta vid inlösen eller likvidation kommer från och med år 1922 att utgöra fem för hundra i stället för sju för hundra. Samtidigt som, därest så befinnes lämpligt och möjligt i ändamål att staden tidigare må kunna frigöra sig från preferensaktieägareintresset, och preferensaktieägarne åtminstone delvis vid en tidigare tidpunkt återfå sitt insatta kapital, sådan ändring bör göras i bolagsordningen, att den tid, inom vilken inlösen av preferensaktierna enligt nuvarande bestämmelse kan påbörjas eller år 1930, i stället blir år 1923. Dessa ändringar fordra samtliga aktieägares samtycke.

2:o) Stadsfullmäktige besluta att under en tid av 40 år räknat från och med år 1922 garantera preferensaktieägarne den företrädesrätt som enligt den sålunda ändrade bolagsordningen skulle tillkomma dem.

N:o 12.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

Det är att hoppas, att förslaget godtages såväl av preferensaktieägarne, vilka såsom förhållandena äro just nu, icke kunna erhålla ens 5 % utdelning, som ock av stadens myndigheter, vilka därigenom bliva i tillfälle att, som det av de noggranna och försiktiga ekonomiska kalkylerna för den planerade nybyggnaden vill synas, utan någon ekonomisk uppoffring eller i varje fall blott en obetydlig sådan, tillgodose ett för samhället betydelsefullt ändamål.

Med stöd av det ovan anförda, tillåta vi oss hemställa att Drätselkammaren ville inför Stadsfullmäktige framlägga förslag, det Stadsfullmäktige ville — under förutsättning av erforderlig motsvarighet i beslut av vederbörande bolagsstämmor — besluta:

A) *Beträffande A. Bol. Arbetarebostäder i Västerås.*

1:o) att för inköp av preferensaktierna i bolaget efter parikurs med tillägg av 6 % ränta för år 1922 anslå 63,600 kronor, därav 60,000 kronor av lånemedel och 3,600 kronor av 1923 års förslagsanslag;

2:o) att för teckning och gäldande av nominellt 240,000 kronor i nya stamaktier i bolaget till parikurs jämte beläggningsstämpel anslå 242,400 kronor, att utgå med 90,000 kronor av lånemedel, 2,400 kronor av 1923 års förslagsanslag och 150,000 kronor genom kvittning av stadens fordran hos bolaget till motsvarande belopp;

3:o) bemyndiga Drätselkammaren att i erforderliga delar underställa beslutet Kungl. Maj:ts prövning och tillsvidare bestrida de utgifter som skulle gäldas genom lån med tillfälligt upplånade medel, eventuellt jämväl härutinnan efter av Kungl. Maj:t utverkat tillstånd;

4:o) att uppdraga åt Drätselkammaren, att hos Kungl. Pensionsstyrelsen anhålla om räntenedsättning å till bolaget antingen direkt eller genom staden som mellanhand utlämnade byggnadslån.

B) *Beträffande Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås.*

1:o) att, därest den preferensaktieägarne i bolagsordningen tillförsäkrade företrädesrätt till utdelning och avkomst å det insatta kapitalet av sju procent genom lagligen bindande beslut nedsättes till att avse fem procent samt bestämmelsen om inlösen av preferensaktierna ändras därhän, att denna inlösen kan taga sin början redan under år 1923 under en tid av 40 år, räknat från och med år 1922, beträffande de nuvarande preferensaktierna garantera preferensaktieägarne de dem efter de sålunda vidtagna förändringarne tillkommande företrädesrättigheter.

2:o) att för sin del godkänna det å bolagets vägnar preliminärt gjorda inköpet av fastigheten n:o 6 b och 7 a i Västerås stads södra kvarter för en summa av 125,000 kronor i och för fastighetens bebyggande för bolagets räknnig;

3:o) samt att uppdraga åt Drätselkammaren att underställa beslutet under punkt 1:o) Kungl. Maj:ts godkännande.

Västerås den 14 februari 1923.

AXEL SUNDSTRÖM. MARTIN JONSSON.

Theofil Öberg.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 13.

Nykterhetsnämndens i Västerås årsberättelse för år 1922.

Nämndens ledamöter utgjordes vid årets början av bankdirektören Axel Sundström, ordförande, detektivöverkonstapeln Emil Carlsson, vice ordförande, advokaten Ernfrid Browaldh, andre stadsläkaren Carl Idar, kamreraren C. Frithz, fru Ida Johansson, fattigvårdssysslomannen A. Norén och bageriföreståndaren E. Ekstedt, vilken emellertid på grund av flyttning från staden under året avsagt sig uppdraget. I hans ställe utsågs den 31 augusti 1922 av Stadsfullmäktige till ledamot marmorarbetaren Gustav Karlsson.

Nämndens vice ordförande, detektivöverkonstapeln E. Carlsson, har varit nämndens utredningsman och tillsyningsman för övervakning av alkoholister och övervakare av det allmänna nykterhetstillståndet i staden.

Nämndens sekreterare har varit notarien vid stadens kansli Eric Plantin.

Sammanträden.

Nämnden har till ordinarie sammanträden sammanträtt tredje helgfria måndagen i varje månad och till extra sammanträden vid behov. En särskild delegation bestående av Nämndens vice ordförande, ledamoten Norén och sekreteraren har vid behov sammanträtt, och mellan Nämndens ordinarie sammanträden utrett föreliggande ärenden.

Det har genom annons i stadens tidningar tillkännagivits att Nämndens tillsyningsman anträffas varje dag å detektiva polisen för emottagandet av anmälningar till Nämnden och för besvarande av förfrågningar och spörsmål rörande Nämndens arbete.

Nämnden har under året sammanträtt vid 9 olika tillfällen, och dess delegation då sådant påfordrats.

Nämndens ombud vid systembolagssammanträdena.

Nämnden har till ombud vid systembolagets i staden sammanträden utsett Nämndens vice ordförande. Denne har ock närvarit vid systembolagets samtliga sammanträden.

N:o 13.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1922.

Utredningar och yttranden.

Under året har Nämnden avgivit yttranden i 26 olika ärenden, nämligen:

angående oktroj för systembolaget	1
„ försäljning av pilsnerdricka	11
„ utsträckt utskänkningstid	1
„ olagligt förfarande med alkoholhaltiga preparat	1
„ avstängning från inköp av rusdrycker	6
„ försäljning av skattefri sprit	1
„ rusdrycksinköp m. m.	3
efter begäran av Riksförsäkringsanstalten	1
efter begäran av Kungl. Socialstyrelsen i ärendet angående 8-timmarsdagens verkningar	1
Summa	26

I fråga rörande systembolagets ansökan om oktroj hava Stadsfullmäktige i staden följt nämndens förslag i ämnet. Detta förslag följde i huvudsak de bestämmelser, som år 1922 varit gällande, nämligen en utminuteringskvantitet av 2 liter i månaden, 25 års ålder, fullgjord skatteplikt till stat och kommun m. m. (Se Stadsfullmäktiges handlingar).

I sex fall har Nämnden behandlat frågor rörande indragningar av motbok. Anledningen till att så få frågor av denna natur behandlats är, att dessa ärenden utredas hos systembolaget. Hos systembolaget är nämligen anställd en av systembolaget och staden avlönad tillsyningsman, vilken utreder frågor om inköpsrätt. Systembolaget självt avstänger sådana personer, som av olika orsaker gjort sig skyldiga till missbruk. I fråga om antalet av dessa avstängningar hänvisas till statistik över motboksstocken.

Enligt alkoholistlagen behandlade personer.

Från år 1921 till år 1922 kvarstående, ej slutbehandlade personer	11
Under år 1922 nyanmälda	12
Från alkoholistanstalt under år 1922 frigivna	2
Från år 1921 kvarstående dömd, men ej internerad person	1
S:a under Nämndens övervakn. under år 1922 stående personer	26

Av de från år 1921 kvarstående

har 1 dömts till internering (en kvinna)	1
kvarstår fortfarande på grund av flera komplicerade förhållanden	1
de övriga hava kunnat återföras till ett nyktert levnadssätt, en del till fullständig avhållsamhet och en del till, om ej full avhållsamhet så dock till ett sådant levnadssätt att Nämnden icke kan mot dem vidare ingripa	9
Summa	11

Av de nyanmälda 12 har det begärts internering av en person. (Denne dömd först i början av detta år)	1
Återförda till ett nyktert levnadssätt eller åtminstone så nyktert, att Nämnden för närvarande icke bör vidtaga annan åtgärd mot dem än att låta dem stå under övervakning	8
Kvarstående utan någon bättring voro vid årsslutet (Därav en f. n. absolutist)	3
Summa	12

Av från alkoholistanstalt frigivna är en tidvis nykter, men berusar sig tidvis	1
och en synes vara obotlig	1
Summa	2

Resultatet av årets arbete är sålunda att av 26 under Nämndens övervakning stående hava återförts till ett ordentligt levnadssätt	17
Kvarstående	8
Dömd	1
Summa	26

Dessa personer hava under året av övervakaren besökts; även på annat sätt har inhämtats upplysningar om deras levnadssätt. Övervakarens arbete omfattar ej mindre än 144 olika fall. Härjämte har övervakaren gjort utredningar i sammanlagt 26 andra ärenden.

Under år 1921 behandlade nämnden sammanlagt 28 personer.

Nämndens alkoholistvårdande verksamhet har, även om den icke visat så gott resultat, med säkerhet dock varit till synnerligen stor nytta.

Nämndens tillsyningsman har beträffande alkoholistvården anfört, "att ett allt för ringa antal av samhällsmedborgarne känna denna lag, och att en stor del, som hava någon reda därpå, så länge som möjligt hålla hemligt alkoholisternas uppträdande för att därmed undgå de obehag, som de förmoda bliva en följd i den händelse Nykterhetsnämnden får kännedom om dylika fall. Detta är emellertid oriktigt, då den alkoholistvårdande verksamheten bedrives på ett sådant sätt, att knappast de närmaste, vilka saken gäller, hava reda därpå.

Under år 1922 har ett par personer mindre än år 1921 stått under Nykterhetsnämndens alkoholistvårdande verksamhet. Detta betyder dock icke att rusdryckernas skadeverkningar nedgått och att alkoholisternas antal sjunkit. Orsaken till att siffran icke är så stor år 1922, som år 1921, är helt och hållet beroende på andra orsaker, varom en del här ovan vidrörts".

N:o 13.
Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1922.

Uppgifter angående ikraftvarande motböcker med Systembolaget härstädes.

Den $^{1}/_{1}$ 1922 voro i kraft följande motböcker:

för män	11,975
för kvinnor	655
Summa	12,630

Av dessa voro 465 för män med begränsad inköpsrätt och för kvinnor 449 med begränsad inköpsrätt. För enbart vin funnos 16 motböcker för män och 1 för kvinna.

Under året hava ansökningar om motbok inkommit från sådana, som aldrig förut haft motböcker:

män	376
kvinnor	64
Summa	440

Av samtliga inkomna ansökningar hava avslagits för:

män	54
kvinnor	12
Summa	66

Under året hava indragits motböcker:

för män	1,210
för kvinnor	45
Summa	1,255

Under året har utlämnats motböcker till nya kunder, till från annat kontrollområde inflyttade eller eljes:

för män	675
för kvinnor	68
Summa	743

I kraft varande motböcker den $^{31}/_{12}$ 1922:

för män	11,440
för kvinnor	678
Summa	12,118

Inom kontrollområdet hade under år 1922 åtalats för fylleri 274 personer, därav i Västerås 216 och å andra orter 48.

Fyllerifallen fördela sig så, att 1 varit dömd 11 gånger
1 varit dömd 8 gånger
1 varit dömd 7 gånger

1	varit dömd	6	gånger
1	varit dömd	5	gånger
4	varit dömda	4	gånger
9	varit dömda	3	gånger
21	varit dömda	2	gånger
152	varit dömda	1	gång

De anhållna hava uppgivit att de berusat sig, 1 å stadshotellet, 5 å stadspaviljongen, 13 å Klippan och 16 å andra och tredje klassens utskänkning i stadshuset.

Utminuteringskvantiteten har, inberäknad extra tilldelning, per motbok varit 1.37 liter mot 1.69 liter föregående år.

Under år 1922 hava följande brott mot rusdrycksförordningarna åtalats, nämligen

Olaga brännvinsförsäljning	9
Olaga brännvinstillverkning	4
Olaga försäljning av pilsnerdricka	3
Olaga försäljning av skattefri sprit	1
Summa	17

Under år 1921 voro för samma förseelser 21 personer dömda.

Det allmänna nykterhetstillståndet inom staden.

Enligt bestämmelserna i 64 § Rusdrycksförsäljningsförordningen åligger det bland annat Nykterhetsnämnden att övervaka nykterhetstillståndet inom samhället samt, om något därvid är att anmärka, till vederbörande göra framställning om nykterhetsbefrämjande åtgärder. Nämnden har därför, särskilt genom sin tillsyningsman, sökt att följa nykterhetstillståndet i allmänhet, så långt detta varit möjligt. Även om de anhållna fylleristernas antal varit något lägre än föregående år, får man icke därav draga den slutsatsen att nykterhetstillståndet förbättrats. Alkoholisternas antal har visserligen från föregående år icke ökats, men härvidlag torde det vara allmänhetens bristande kunskap om nykterhetsnämndernas befintlighet och dess arbete, som gjort att Nämnden icke fått att göra med flera alkoholister än vad som varit förhållandet. Att det i övrigt finnes en mängd personer, som äro hemfallna åt dryckenskap och behöver hjälp och stöd i sin strävan att bättra sig och bliva goda och nyttiga samhällsmedborgare, därom råder intet tvivel. Nykterhetsnämnden söker genom förebyggande åtgärder vinna så gott resultat som möjligt och tillgriper först i sista hand interneringsåtgärden.

Beträffande tillsynen över efterlevnaden av gällande rusdryckslagar har det icke varit möjligt för nämnden att i detta avseende åstadkomma den effektiva övervakning, som kräves för att nykterhetstillståndet skall bliva så tillfredsställande som möjligt. Smyghandel förekommer nog åtminstone vissa dagar i veckan i rätt stor omfattning. I övrigt fordras det en vaksam uppsikt å kaféer och andra platser, där smygförsäljare

N:o 13.
Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1922.

uppehålla sig och göra sina affärer. Det är därför blott en tidsfråga, när Nämnden måste söka få en person, som fullt och helt ägnar sig åt Nykterhetsnämndens uppgifter, anställd.

Västerås den 28 februari 1923.

På Nykterhetsnämndens vägnar:
EMIL CARLSSON.
Vice ordförande.

Eric Plantin.

N:o 14.

Lönenämndens utlåtande ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden, som enligt beslut av Stadsfullmäktige den 29 december 1922 anmodats avgiva yttrande i anledning av Magistratens framställning vid behandlingen av stadens budget för år 1923, att staden måtte övertaga avlöningen för ytterligare två å kronouppbördskontoret anställda f. n. av kronouppbördskassören själv avlönade biträden, får med handlingarnas återställande nu i detta ärende anföra följande.

Till grund för Magistratens framställning ligger en skrivelse från kronouppbördskassören, däri denne, under åberopande av att 1922 års riksdag sänkt provisionen å uppbörd och redovisning av landstingsskatt med 40 % föranledande en avsevärd minskning av inkomsterna i tjänsten, hemställer, att staden ville bereda honom ersättning härför på sätt Magistraten sedermera föreslagit i avbidan på den statliga utredning, som f. n. pågår rörande en reglering av det ekonomiska mellanhavandet mellan stat och kommun i fråga om de statliga uppgifter, som utföras av kommunalt anställda tjänstemän.

I sin berörda skrivelse har kronouppbördskassören beräknat de behållna inkomsterna för år 1922 med reducerade sportler till 8,000 kronor, därvid provisionen å landstingsskatten upptagits till 6,000 kronor och avlöningen till de två tjänstebiträden, varom nu är fråga till 5,100 kronor.

Enligt sitt yttrande över Magistratens framställning (se sid. 509 i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1922) har Drätselkammaren efter en i grova drag gjord beräkning av kronouppbördskassörens inkomster i form av provision å landstingsskatt under år 1914 och denna provision kompenserad enligt nu gällande regler för dyrtidstillägg till stadens befattnigshavare funnit reduceringen för kronouppbördskassören innebära

N:o 14.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

en inkomstminskning av omkring 525 kronor, varvid dock av indextalets ytterligare nedgång föranledd minskning i tjänstebiträdenas avlöningar ej medräknats.

Vägledning för ställningstagandet till en framställning som den förevarande synes Lönenämnden böra sökas uti ett besvarande av frågan, huruvida kronouppbördskassören med den av riksdagens beslut föranledda reduceringen av sportlerna ändock uppbär inkomster, som stå i rimlig proportion till befattningens vikt och betydelse och den avlöning, som åtnjutes av andra stadens befattningshavare i liknande tjänsteställning. Och härvid får jämväl tagas i betraktande att en inkomstminskning nu och den inkomst, som kronouppbördskassören förr åtnjutit, motväges av de stora inkomster i sportler, som under åren 1918—1921 av honom uppburits och varom handlingarna i ärendet bära vittnesbörd.

Med ledning av från landskontoret införskaffade uppgifter och andra till ärendet hörande handlingar, däribland kronouppbördskassörens egna uppgifter, kunna hans inkomster i tjänsten under år 1922 angivas till minst:

Provision å landstingsskatt enligt de nya bestämmelserna....	7,900: —
Andra provisioner samt debetsedellösen	3,000: —
Ränteinkomster	200: —
Avlöning från sadskassan jämte dyrtidstillägg, index 183	4,050: —
Summa bruttoinkomst	15,150: —

Med de tillägg till denna uppställning att i samma mån beräkningen av avkortning, avskrivning och restitution av landstingsskatt icke visar sig hålla streck — landstinget har beräknat denna avgång till 20 %, alltså ganska hög — sportleinkomsten givetvis härav röner inverkan dock knappast i annan riktning än att bliva större och utan att närmare vilja ingå — såsom varande Lönenämnden ej vidkommande — på en prövning av behovet av samtliga nuvarande arbetskrafter på kronouppbördskontoret eller deras avlöningsförhållanden i den mån dessa äro en kronouppbördskassörens egen angelägenhet synes emellertid bruttoinkomsten, sålunda den här ovan av Lönenämnden beräknats, medgiva kronouppbördskassören möjligheten av en behållen löneinkomst i tjänsten, som icke kan anses vara vare sig för låg i förhållande till tjänstens ansvar och åligganden eller innebära en underbetalning i jämförelse med stadens tjänstemän i likartad tjänsteställning, i vilket sistnämnda avseende kan uppmärksammas att tjänsten såsom stadskamrer i högsta lönegraden är avlönad med 9,611 kronor inklusive dyrtidstillägg efter index 183.

Som förut nämnts avser beräkningen av kronouppbördskassörens bruttoinkomster år 1922. Huru förhållandena i inkomsthänseende under år 1923 komma att gestalta sig för honom är givetvis nu omöjligt att förutse, då taxeringen för året icke ens är påbörjad och det är utfallet av denna, som är avgörande för sportelinkomsten. Det kan alltså inträffa att taxeringen medför det resultat att en ersättning för minskade inkomster i någon form synes innebära en billighet och rättvisa.

Utan att nu vilja taga bestämd ståndpunkt till frågan, vilken av staten eller kommunen, som har den största skyldigheten att under angivna för-

N:o 14.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

utsättning träda emellan — förhållandet är ju det att kronouppbördskassören fullgör tjänsteåligganden i stor utsträckning av statlig natur — vill Lönenämnden såsom ett allmänt uttalande hava sagt, att det synes vara på tiden att kommunerna börja reagera emot den manifesterade benägenheten hos statsmyndigheterna att söka å kommunerna övervältra utgifter, som egentligen skulle vara statens.

Med stöd av beräkningen rörande kronouppbördskassörens inkomster i tjänsten under år 1922 såsom vägledning för beräkning av hans inkomster under innevarande år och vad Lönenämnden härtill anfört, får Lönenämnden föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta, att Magistratens framställning f. n. icke skall föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 5 mars 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med anledning av Drätselkammarens utredning i anledning av min anhållan om full ersättning för skrivbiträden å kronouppbördskontoret, får jag, då Drätselkammaren räknat på kompensation å 1913 års inkomster, härmed meddela

att min lön 1913 var i det närmaste en svältlön, vadan min ekonomi skulle blivit fullständigt rubbad, såvida ej kristidens landstingsprovisioner satt mig i tillfälle kunna honorera mina skulder,

att mitt arvode av 1,000 kronor såsom fattigvårdsstyrelsens kamrerare vid sista löneregleringen ansågs böra inverka på min lön såsom kronokassör,

samt att jag för ett par år sedan i anledning av ökade inkomster under krisåren gick förlustig ett anslag till skrivbiträde av 1,800 kronor för mantalslängdens registrering och ökat arbete i följd av S:t Ilians och Lundby socknars inkorporering med Västerås stad.

Västerås Kronouppbördskontor den 18 december 1922.

Axel Eklundh.

Till Magistraten i Västerås.

Vid innevarande års riksdag bestämdes att den provision, som tillkommit kronans uppbördsmän i städerna såsom ersättning för bestyret med debitering, uppbörd och redovisning av landstingsmedel, skulle utgå efter andra grunder än hittills. Utan att staten med ett öre bidrager till

N:o 14.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

avlöningen åt ifrågavarande tjänstemän, ehuru deras arbete huvudsakligen tages i anspråk i statens tjänst, nedsattes nämnda provision med icke mindre än 40 procent. Då bevillningskronornas antal — den grund varå landstingsmedel beräknas — de sista åren väsentligen nedgått, har uppbördstjänstemännens inkomster blivit så reducerade, att de nu måste vända sig till sina närmaste principaler städerna med begäran om antingen löneregleringeller förhöjda bidrag till tjänstebiträden. I regel är nämligen avlöningen från stadskassan synnerligen lågt tillmätt, beroende på tjänstemännens förut goda inkomster av landstingsprovisionen.

Vad nu beträffar min inkomst såsom kronans uppbördsman i staden, ställer den sig sålunda:

provision av landstingsmedel c:a	kr.	6,000: —
andra provisioner samt debetsedelslösen c:a	„	3,000: —
avlöning från stadens kassa, för närvarande	„	4,100: —
	Kronor	13,100: —
härifrån avgår avlöning till tjänstebiträden	kr.	5,100: —
	Återstår Kronor	8,000: —

Inkomsten av räntemedel uppgår för närvarande till endast några hundra kronor, vilka kunna räknas som kompensation för oundvikliga förluster vid kassaförvaltningen.

Det torde vara uppenbart, att jag hädanefter med det stora ansvar, som vilar å mig dels i min egenskap av kronans uppbördsman och dels i en i övrigt tjänsten betungande arbetsbörda, icke längre kan avstå något av mina inkomster till tjänstebiträden, vilket icke häller var händelsen före krisåren, då jag åtnjöt ett särskilt anslag för ökat arbete, vilket anslag sedermera indrogs, då landstingsprovisionen kom att lämna en avsevärt större behållning än förut.

Då riksdagens beslut i berörda provisionsfråga endast är provisorisk samt utredning pågår, angående statens skyldighet att ersätta städerna för deras kostnader för kronouppbördsverk, polisväsende m. m.; har jag i avvaktan på resultatet av denna utredning, vilken väl torde vara färdig inom de närmaste två åren, icke ansett mig böra begära någon löneregleringutan får jag härmed vördsamt anhålla, att Magistraten ville föreslå Stadsfullmäktige, att staden måtte övertaga den avlöning åt två biträden å kronouppbördskontoret, som jag nu själv bestrider.

I detta sammanhang tillåter jag mig erinra om, att då frågan om statens skyldighet att från städerna avlyfta här förut berörda vissa kostnader nu är aktuell, det torde vara lämpligt, att staden begärde kompensation från statsverket för den ökade kostnad för kronouppbördsverket, som bliver en följd av riksdagens ovannämnda beslut.

Västerås kronouppbördskontor den 30 september 1922.

Axel Eklundh.

N:o 14.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

UPPGIFT

å de av kronouppbördskassören A. Eklundh uppburna provisioner m. m. för nedanstående år.

För år 1917:

å landstingsmedel	7,563: 39	
å hästförsäkringsavgift	114: 75	
å brandstodsmedel	110: 74	
å hagelskadeförsäkringsavgift	1: —	7,789: 88

debetsedelslösen: uppgift kan ej lämnas, enär beloppet ej bokförts i länsstyrelsens räkenskaper, utan innehållits direkt av kronokassören.

För år 1918:

å landstingsmedel	10,920: 89	
å hästförsäkringsavgift	244: 85	
å brandstodsmedel	253: 85	
å hagelskadeförsäkringsavgift	12: 45	
å riddarhusmedel	0: 90	11,432: 94
debetsedelslösen		1,777: 59

För år 1919:

å landstingsmedel	21,181: 40	
å hästförsäkringsavgift	294: 92	
å brandstodsmedel	395: 43	
å hagelskadeförsäkringsavgift	60: 66	
å riddarhusmedel	0: 80	
å hushållningssällsk.-avgift	14: 88	21,948: 09
debetsedelslösen		3,726: 66

För år 1920:

å landstingsmedel	21,465: 96	
å hästförsäkringsavgift	316: 05	
å brandstodsmedel	449: 53	
å hagelskadeförsäkringsavgift	46: 83	
å riddarhusmedel	3: 90	
å hushållningssällsk.-avgift	15: 36	22,297: 63
debetsedelslösen		3,487: 03

N:o 14.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

För år 1921:

å landstingsmedel	19,715: 22	
å hästförsäkringsavgift	311: 88	
å brandstodsmedel	506: 87	
å hagelskadeförsäkringsavgift	8: 48	
å riddarhusmedel	1: 20	
å hushållningssällsk.-avgift	15: —	20,558: 65
debetsedelslösen		3,565: 73

Västmanlands läns landskontor den 3 november 1922.

G. Ahlin.
t. f. Länsbokhållare.

Enligt det i Västmanlands läns landstings tryckta handlingar för år 1922 intagna sammandrag över taxeringen inom länet för sagda år utgör i *Västerås stad:*

taxeringsvärdet för jordbruksfastighet, för vilken bevillning erlägges	kr.	3,814,300: —
taxeringsvärdet å annan fastighet	„	97,467,700: —
taxerade beloppet av inkomst av kapital o. arbete	„	24,864,420: —
Beräknad inkomst, varå landstingsskatt skall utgå, blir således 6 % å 3,814,300 kr.	kr.	228,858: —
5 % å 97,467,700 kr.	„	4,873,385: —
taxerade beloppet av inkomst	„	24,864,420: —
Summa i Västerås taxerat inkomstbelopp	Kr.	29,966,663: —

Enligt landstingets beslut skall härå beräknas en landstingsskatt för år 1923, att utgå i samband med 1922 års kronoutskylder, efter 2 % eller således

ett belopp av	kr.	599,933: 26
Enligt landstingets beslut beräknas restitutioner, avskrivningar och avkortningar till 20 % eller	kr.	119,986: 65
återstår således ett belopp varmed landtingsskatt i staden beräknas utgå med	kr.	479,946: 61

Enligt Kungl. förordningen den 15 juni 1922 (Sv. förf.-samling N:o 269) beräknas den kronouppbördskassören tillkommande provision, sålunda

a) ersättning för debitering:

1.2 % å 100,000: — kr.	1,200: —	
0.9 % å 200,000: —	1,800: —	
0.6 % å 179,946: 61	1,079: 67	4,079: 67
Kr. 479,946: 61		
Transport		4,079: 67

N:o 14.

Ang. anställande i stadens tjänst av ytterligare två biträden å kronouppbördskontoret.

Transport	4,079: 67
b) ersättning för uppbörden: 0.5 % å kr. 479,946: 61	2,399: 73
Summa beräknad provision	6,479: 40

Västerås i landstingets sekreterareexpedition den 1 november 1922.

Victor Åsberg.

Västerås den 26 januari 1923.

Till kornouppbördskassören A. Eklundh har för här nedan nämnda år utgått provisioner å landstingsmedel med följande belopp, nämligen

för år 1914 med		kr. 1,820: 69
för år 1915 med		„ 2,717: 22
för år 1916 med		„ 3,682: 83
för år 1922: å under 1:sta halvåret influtna medel med	kr. 1,730: 80	
å under 2:dra halvåret influtna medel (med tillämpning av "nya bestämmelserna") med	„ 6,189: 87	„ 7,920: 67

vilket härmed på begäran meddelas.

Som ovan
G. Ahlin.
t. f. Länsbokhållare.

N:o 15.

Drätselkammarens skrivelse ang. ny takbeläggning å rådhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till bifogade skrivelse från byggnadschefen Gösta Smitt angående behovet av omläggning av plåttaket å stadens rådhus och under erinran därom, att Stadsfullmäktige i samband med fastställelse av stadens utgiftsstat för år 1917 för ändamålet anvisade ett anslag å 4,500 kronor, vilket anslag emellertid icke tagits i anspråk, varför det icke reserverats år från år och att således nu icke finnes tillgängliga medel för ifrågavarande reparation, får Drätselkammaren härmed anhålla, att Stads-

N:o 15.
Ang. ny takbeläggning å rådhuset.

fullmäktige ville för möjliggörande av en sådan, att komma till utförande omedelbart och med användning av galvaniserad plåt, anvisa ett anslag å 5,500 kronor att utgå av det i årets budget avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 1 mars 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed får jag anmäla, att takplåten å stadens rådhus nu är sönderrostad, och detta i så hög grad, att den ej kan repareras utan måste utbytas mot annan. Reparationen måste i övrigt ske med det snaraste, då byggnaden i annat fall kommer att taga avsevärd skada. Frågan torde i övrigt vara Drätselkammaren väl bekant, då den vid ett par föregående tillfällen av mig förts på tal.

En ny takbeläggning med galvaniserad 0,71 mm. plåt kostar 5,500 kronor, begagnas kopparplåt stiger kostnaden till 9,680 kronor för 0,51 mm. plåt. Nytäckning med svartplåt, eller med delar av den nuvarande plåten jämte komplettering kan ej av mig förordas.

Jag får sålunda hemställa, att Drätselkammaren ville besluta omlägga rådhustakets plåtbeklädnad och därvid begagna endera galvaniserad plåt eller kopparplåt samt att utföra arbetet omedelbart.

Västerås den 9 februari 1923.

GÖSTA SMITT.

N:o 16.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av fastigheten N:o 86 västra kvarteret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har erbjudits för stadens räkning inköpa fastigheten gården och tomten N:o 86 västra kvarteret för en köpeskilling av 20,000 kronor och får i anledning härav underställa Stadsfullmäktige frågan om ett godtagande av detta erbjudande.

N:o 16.

Ang. inköp av fastigheten n:r 86 västra kvarteret.

För egen del anser Drätselkammaren det vara en förutseende åtgärd att inköpa fastigheten ifråga. Om ock ej nu föreligger ett trängande behov att vidga den delen av Stora gatan utefter vilken fastigheten är belägen — passagen uppför den s. k. Oxbacken — kommer en sådan regleringsåtgärd med all sannolikhet att under en ej alltför avlägsen framtid bliva nödvändig. Det är knappast troligt att ett tillfälle yppas då, att på lika fördelaktiga villkor som nu erbjudes staden inköpa fastigheten, detta på grund av den benägenhet, som i allmänhet föreligger att inför ett tvångsläge för staden att genomföra en reglering söka pressa värdet av den mark, som härför erfordras, i höjden. Genom ett förvärv av denna fastighet får staden i sin ägo samtliga fastigheter, belägna utefter södra sidan av Stora gatan i denna sträckning och är härigenom möjliggjort för staden att, utan att komma i strid med andra intressen, välja tidpunkten för gatuvidgningen, en fördel som jämväl bör uppmärksammas.

Fastigheten är taxeringsvärderad till 25,400 kronor och ger en årlig hyresinkomst av 1,985 kronor, således i det närmaste 10 % på en köpeskilling av 20,000 kronor, varför rent ekonomiskt sett, förvärvet är att anse såsom fördelaktigt.

Med hänsyn till att inköpet sker i regleringssyfte kan köpeskillingen bestridas av lånemedel.

På grund av det härförut anförda får Drätselkammaren alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 20,000 kronor och de villkor i övrigt, Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, åt staden inköpa fastigheten tomten N:o 86 västra kvarteret samt för inköpet anvisa ett anslag å köpeskillingens belopp att utgå av lånemedel med uppdrag för Drätselkammaren tillika att underställa detta beslut i vad detta avser anslagets gäldande genom lån Kungl. Maj:ts prövning, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställda lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 1 mars 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 17.

Särskilda kommitterades yttrande ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid behandling den 22 nästlidne februari av Drätselkammarens förslag angående ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen i Västerås beslöto Stadsfullmäktige med bordläggning av ärendet uppdraga åt en särskild kommitté att närmare granska och sätta sig in i Drätselkammarens förslag samt eventuellt, därest kommitterade icke funne sig kunna förorda samma förslag till antagande, framställa annat för staden förmånligt förslag.

Efter fullgjort uppdrag, därvid kommitterade under en del av sitt arbete med sig adjungerat ett antal andra Stadsfullmäktigeledamöter, företrädande skilda meningsriktningar med avseende å den föreliggande frågan, få kommitterade nu i ärendet anföra följande.

Beträffande A.-Bol. Arbetarebostäder.

Drätselkammarens förslag innebär, att bolaget skulle genom att nytt kapital tillföres detsamma genom aktieteckning för avlastning av en del av dess tyngande skuldbörda bringas i sådant ekonomiskt läge, att det skulle kunna för framtiden åtminstone förränta återstående skuld, även om någon utdelning å aktiekapitalet ej kunde vara att påräkna, och att staden skulle skydda det i bolaget insatta enskilda preferensaktiekapitalet genom att erbjuda sig att inlösa preferensaktierna till deras nominella värde. Däremot skulle ej någon rubbning, åtminstone för närvarande, ske i de efter anskaffningskostnaden upptagna bokföringsvärdena på bolagets fastigheter.

Emot detta Drätselkammarens förslag hava en del invändningar gjorts. Den viktigaste härutinnan torde vara, att bolagets ekonomi icke bör grunda sig på värden, vilka icke hava tillräcklig motsvarighet i verkligheten. Vidare har det ifrågasats, att det ej vore ur kommunal och ekonomisk synpunkt riktigt, att staden genom direkt anslag skyddar den enskilda kapitalinsatsen i bolaget, i varje fall ej i den utsträckning, som Drätselkammaren tänkt sig.

Efter omsorgsfullt övervägande hava kommitterade trott sig finna en utväg, varigenom det huvudsakliga ändamål Drätselkammaren velat vinna, nämligen att upphjälpa bolagets ekonomi, ett önskemål varom väl alla varit eniga, skulle ernås, medan samtidigt de emot den av Drätselkammaren föreslagna formen för detta måls vinnande resta invändningarne skulle vinna beaktande.

Det av kommitterade härmed framlagda förslaget, går nämligen ut på, att bolagets tillgångar nedskrivas till värden, som kunna anses mot-

N:o 17.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

svara de verkliga och att samtidigt bolagets skuldsumma i erforderlig utsträckning minskas därigenom, att staden efterskänker sina fordringar hos bolaget till viss del, så att en ekonomiskt tillfredsställande balans mellan bolagets tillgångar och skulder vinnes. Genom en sådan åtgärd förlorar staden visserligen en fordran, men då staden praktiskt taget redan äger bolagets tillgångar — såsom huvudaktieägare och ende borgenär — med undantag av det jämförelsevis obetydliga preferensaktiekapitalet, drabbas staden genom den här ifrågasatta åtgärden icke av någon reel förlust utöver den, som i verkligheten redan inträtt på grund av depressionen och som vore tillfinnandes, även om i enlighet med Drätselkammarens förslag de nuvarande bokförda värdena, å ena, och stadens fordringar, å andra sidan, bibehölles. Rent ekonomiskt kan dessutom enligt kommitténs förslag en fördel om än relativt obetydlig kunna påvisas, i det att några kostnader för stämpel till nytecknade aktier, registreringsavgifter m. m. till ett belopp av 2,500 à 3,000 kronor inbesparas.

Och än vidare kan det önskemål, som Drätselkammaren gjort sig till tolk för, eller att staden skulle söka skydda det av enskilda personer i företaget insatta kapitalet, ett önskemål som jämväl kommitterade behjärta och vilja förorda även av det skäl, att en diskuterad rekonstruktionsplan med ett helt nytt bolag skulle medföra en del kostnader för lagfart, stämpel m. m., som nära nog uppgå till preferensaktiekapitalets belopp, kunna vinnas på den väg kommitterade nu velat anvisa. Om nämligen nedskrivningen av bolagets tillgångar göres tillräckligt djup och efterskänkandet av skuld sker i motsvarande utsträckning, kan bolagets ekonomi ställas på så solid bas, att värdet och avkomsten av preferensaktierna äro säkerställda. Någon risk för att genom en alltför kraftig nedskrivning preferensaktierna skulle få övervärde förefinnes icke, då de enligt bolagsordningen icke kunna medföra högre utdelning än den, till vilken de hava företrädesrätt, eller vid likvidation betinga högre värde än det nominella samt då de dessutom kunna från och med år 1927 inlösas till parikurs. Någon direkt kommunal utgift för tillgodoseende av preferensaktieägarnes intressen skulle med detta förslag ej heller behöva ifrågakomma.

Till ledning för bedömandet av frågan om de värden, bolagets balansräkning efter konsolideringen bör röra sig med, meddelas nedanstående uppställning.

	Nu bokfört värde.	Tax. värde 1922.	Tax. värde 1923.	Av kom. föreslaget bokfördt värde
kv. Högne	201,000: —	255,000: —	235,400: —	210,000: —
„ Julius ..... „ Jörgen	900,000: —	480,000: — 480,000: —	355,000: — 355,200: —	323,000: — 323,000: —
„ Oskaria	300,000: —	240,000: —	217,800: —	193,000: —
„ Bruno	313,298: 14	184,000: —	164,400: —	150,000: —
Summa Kr.	1,714,298: 14	1,639,000: —	1,327,800: —	1,199,000: —

För att få motsvarighet till den nedskrivning av tillgångarne, som sålunda skulle göras och för att bolagets ställning må än ytterligare stärkas, föreslå kommitterade, att staden avskriver sin fordran på grund av

N:o 17.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

två låneförbindelser, avseende av staden i första hand i pensionsförsäkringsfonden upplånade belopp, som i andra hand utlånats till bolaget, nämligen dels ett 5 1/4 % lån å ursprungligen 350,000 kronor med en kapitalåterstod enligt amorteringsplanen den 1 juli av kronor 338,210: 20 och dels ett 6 % lån å ursprungligen 210,000 kronor med en motsvarande kapitalåterstod å kronor 207,204: 74. Dessutom bör staden genom tecknande av borgen förhjälpa bolaget anskaffa medel till gäldande av skuld till stadskassan för ogulden annuitet å obligationslån under år 1922, utgörande något över 40,000 kronor, så att denna skuld blir behörigen reglerad. Den efter berörda åtgärder återstående skuldsumman samt åtminstone preferensaktiekapitalet synes bolaget böra kunna förränta genom egna inkomster, varjämte bolagets samtliga skulder, således även hela det egna kapitalet motsvaras av verkliga tillgångar.

I nu förevarande del av det föreliggande ärendet hemställa kommitterade sålunda, att Stadsfullmäktige ville besluta

1:o) att under förutsättning, att Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås' balansräkning pr. 31/12 1922 uppgöres sålunda:

Tillgångar:

Kontant kassa		519: 81
Förråder		5,800: 80
Oguldna hyror	21,997: 26	
Fastigheter:		
Högne	210,000: —	
Julius	323,000: —	
Jörgen	323,000: —	
Oskaria	193,000: —	
Bruno	150,000: —	1,199,000: —
	Summa	1,205,320: 61

Skulder:

Fonderade 4 3/4 % ursprung. 350,000: —	336,778: 96	
Fonderade 5 1/2 % ursprung. 300,000: —	293,042: 70	
Fonderade t. v. räntefritt 116,500: —	116,500: —	746,321: 66
Ej fonderade löp. räkn. ..	49,360: 72	
Oguldna räntor och amortering 1922	40,804: 09	90,164: 81
Eget kapital:		
Aktiekapitalet	360,000: —	
Reservfonden	4,147: 40	364,147: 40
Årets vinst		4,686: 74
	Summa	1,205,320: 61

N:o 17.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

dels låta avskriva, stadens återstående fordran hos bolaget pr. den 1 juli 1922 enligt fastställd amorteringsplan å två av staden för bolagets räkning upptagna amorteringslån ur pensionsförsäkringsfonden det ena mot 5 $^1/_4$ % ränta å ursprungligen 350,000 kronor och det andra mot 6 % ränta å ursprungligen 210,000 kronor med respektive 338,210 kronor 20 öre och 207,204 kronor 74 öre eller tillhopa 545,414 kronor 94 öre, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att teckna borgen för bolaget å lån i bank till ett belopp av intill 50,000 kronor för gäldande av ogulden annuitet till staden för år 1922 och bestridande av löpande utgifter i övrigt för bolaget;

2:o) *samt att* i enlighet med vad Drätselkammaren hemställt uppdraga åt Drätselkammaren att hos Kungl. Pensionsstyrelsen anhålla om räntenedsättning å de lån för bostadsverksamhetens främjande här i Västerås, vilka utlämnats ur pensionsförsäkringsfonden antingen till staden eller direkt till bolaget mot stadens borgen.

Beträffande Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås.

Frågan om detta bolags ekonomiska ställning har framlagts för Stadsfullmäktige i samband med ett planerat nybyggnadsföretag, som skulle utföras av bolaget. Det är de enskilda preferensaktieägarnes obenägenhet att lämna sin medverkan till realiserandet av detta företag under närvarande tid, som synes hava föranlett bolagets ledning och Drätselkammaren att framlägga förslaget om att det enskilda kapitalet i bolaget skulle av staden tryggas om än med en lägre dividend än den i nuvarande bolagsordning tillförsäkrade, i ändamål att bolaget skulle anse sig kunna utvidga sin verksamhet genom utförande av ett byggnadsföretag, som i flera hänseenden måste anses från stadens synpunkt önskvärt.

I denna fråga, där det sålunda gäller att väga och värdesätta de olika intressena, synes det knappast vara andra möjligheter att välja emellan, än att antingen antaga eller förkasta det framlagda förslaget.

Såsom bolagets ställning för närvarande är och under förutsättning att bolaget inskränker sin fortsatta verksamhet till att förvalta den redan uppförda bostadsfastigheten synes visserligen den föreslagna garantien av ett preferensaktiekapital med 5 % utdelning emot nuvarande 7 % vara fördelaktig för bolagsmännen, då det vill synas som om bolaget knappast under nämnda förutsättning skulle kunna giva dessa aktieägare en större avkomst än 5 % på det insatta kapitalet om ens denna. Det torde också vara denna omständighet, som inom Stadsfullmäktige åstadkommit tveksamhet gent emot det framlagda förslaget, enär detsamma syntes vara

N:o 17.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

ägnat att kunna medföra en viss ekonomisk risk för staden. Ovisshet har även rått rörande utsikterna för ett ekonomiskt gott resultat av det planerade nybygget vid Köpmangatan.

Å andra sidan har av Drätselkammaren framhållits såsom en samhällelig fördel, att någon företagareverksamhet särskilt inom byggnadsfacket kommer i gång, som kan bryta av den inträdda stagnationen på detta område, varigenom en del och icke så ringa arbete komme att beredas nu arbetslösa byggnadsarbetare, samt att en sedan flere år öde liggande tomt i hjärtat av staden skulle bliva ändamålsenligt bebyggd, till nytta och prydnad för samhället, varjämte det framhållits, att det från början avsedda ändamålet med bolagets tillkomst icke skulle bliva till fullo tillgodosett, om bolaget stannade vid att nu endast förvalta den redan åstadkomna byggnaden.

Ehuru inom kommittén givits uttryck för den betänksamhet inför det framlagda förslaget, som tidigare kommit till synes, hava kommitterade likväl utan meningsskiljaktighet slutligen kommit till den uppfattningen, att Drätselkammarens förslag i frågan icke bör förkastas. Inför de av Drätselkammaren påvisade och härförut nämnda fördelarne för samhället av att få det planerade nybygget till stånd, vartill kan läggas den omständigheten, att genom detsamma skapas ett nytt icke obetydligt skatteobjekt, och sedan kommitterade tagit del av de ekonomiska kalkyler över nybygget och dess bärighet, som uppgjorts av bolagets ledning och vilka kommitterade funnit i stort sett tillfredsställande, hava de invändningar, som framkommit mot förslaget ansetts böra stå tillbaka. Även om man räknar mindre sangviniskt än Drätselkammaren och, såsom åtminstone en del av kommitténs ledamöter ansett riktigt, utgår från, att det nya företaget icke kan bidraga till att skapa något ökat värde för stadens stamaktier i bolaget, så synes detta företag i varje fall på grund av den nya fastighetens goda läge vara ägnat att utjämna, åtminstone så småningom, vad den garanti, staden skulle ikläda sig, kan anses motsvara i kapitalvärde med hänsyn till ett antaget realisationsvärde av bolagets förhandenvarande tillgångar.

Kommitterade hava uppfattat, och även fått bekräftat, att Drätselkammarens förslag i fråga om garantien innebär en garanti icke blott för den till 5 % nedsatta årliga dividenden utan även av själva kapitalet. Då det erfarits, att ovisshet härutinnan råder bland preferensaktieägarne, torde ett förtydligande på denna punkt av Drätselkammarens förslag vara erforderligt.

På grund av det anförda och då det dessutom måste anses uteslutet, att ett nybygge på den ifrågavarande tomten vid Köpmangatan skulle kunna genom enskilt initiativ komma till stånd för närvarande eller inom den närmaste tiden, vilja kommitterade sålunda i denna del av ärendet tillstyrka bifall till Drätselkammarens förslag med ett förtydligande tillägg i nyss nämnda avseende och sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att, därest den preferensaktieägarne i bolagsordningen tillförsäkrade företrädesrätt till utdelning och avkomst å det insatta kapitalet av sju pro-

N:o 17.

Ang. ordnande av en del ekonomiska angelägenheter för de halvkommunala bostadsbolagen.

cent genom lagligen bindande beslut nedsättes till att avse fem procent samt bestämmelsen om inlösen av preferensaktierna ändras därhän, att denna inlösen kan taga sin början redan under år 1923, under en tid av 40 år, räknat från och med år 1922, beträffande de nuvarande preferensaktierna garantera preferensaktieägarne de dem efter de sålunda vidtagna förändringarne tillkommande företrädesrättigheter, såväl med avseende å kapital som utdelning;

2:o) att för sin del godkänna det å bolagets vägnar preliminärt gjorda inköpet av fastigheten N:o 6 b och 7 a i Västerås stads södra kvarter för en summa av 125,000 kronor i och för fastighetens bebyggande för bolagets räkning;

3:o) samt att uppdraga åt Drätselkammaren att underställa beslutet under punkt 1:o) Kungl. Maj:ts godkännande.

Västerås den 14 mars 1923.

Carl Hedberg.

Ernfrid Browaldh. E. A. Westholm. Fritz Eklund. Theofil Öberg.

N:o 18.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av fastigheten N:o 2 i kvarteret Baltzar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att erbjudande lämnats Drätselkammaren att för stadens räkning inköpa fastigheten tomten N:o *2* inom kvarteret Baltzar får Drätselkammaren härmed underställa denna fråga Stadsfullmäktiges avgörande och i ärendet för egen del anföra följande.

Fastigheten i fråga är bebyggd med en enfamiljsvilla för vars uppförande ägaren erhållit ett byggnadslån ur Statens bostadslånefond å 11,000 kronor därför staden iklätt sig betalningsskyldighet gent emot staten med säkerhet uti inteckningar i fastigheten å lånets belopp liggande närmast efter inteckningar å ett sammanlagt belopp av 23,400 kronor och skulle enligt Drätselkammarens åsikt väl lämpa sig för tjänstebostad åt den av stadens komministrar, som skall vara bosatt inom de norra stadsdelarna.

N:o 18.

Ang. inköp av fastigheten N:o 2 i kvarteret Baltzar.

Det torde vara för Stadsfullmäktige bekant att Kungl. Maj:t förklarat den kyrkliga kommunen skyldig att anskaffa och åt stadens komministrar tillhandahålla tjänstebostäder, varav en belägen inom de norra stadsdelarna, en inom de östra stadsdelarna och en inom förutvarande Lundby socken för var och en av de komministrar, som hava dessa områden till tjänstgöringsdistrikt, ävensom att den kyrkliga kommunen redan förvärvat fastigheter för fullgörande av denna skyldighet inom de båda sistnämnda stadsdelarna.

Det skulle alltså återstå förvärv av en fastighet inom de norra stadsdelarna att tillhandahållas den komminister, som tjänstgör inom detta distrikt.

Den nu erbjudna fastigheten inrymmer en lägenhet på fyra rum, kök och jungfrukammare samt två hallar jämte alla bekvämligheter och torde icke kunna med fog ifrågasättas att bostadsbehovet för den kyrkliga tjänsteman varom nu är fråga icke härmed skulle vara tillfredsställande tillgodosett.

Drätselkammaren är av den uppfattningen, att det för den kyrkliga kommunen med hänsyn till alltmer stigande priser på byggnadsmaterial bleve ur ekonomisk synpunkt fördelaktigare att förvärva redan bebyggd fastighet än att låta uppföra en nybyggnad.

Den begärda köpeskillingen är 35,000 kronor och motsvarar vad staden i händelse av en tvångsvis skedd försäljning av fastigheten måste räkna med som köpeskilling för att den säkerhet, som till staden överlämnats för förenämnda bostadssubvention, skall bliva garderad, och torde i övrigt även motsvara fastighetens nuvarande värde.

Med den anmärkning att staden synes vara bäst betjänad med att själv inköpa fastigheten för bevarande av nyssnämnda säkerhet och i tanke att densamma sedermera skulle erbjudas den kyrkliga kommunen såsom tjänstebostad åt en av stadens komministrar, hemställer Drätselkammaren om Stadsfullmäktiges bemyndigande att för en köpeskilling av 35,000 kronor och de villkor i övrigt, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, åt staden förvärva fastigheten tomten N:o 2 inom byggnadskvarteret Baltzar samt härför anvisa ett mot köpeskillingen svarande anslag att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 1 mars 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 19.

Drätselkammarens skrivelse ang. bestämmelse om restföring av utskylder.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 27 april 1922 blev i fråga om uppgörande av restlängd å oguldna utskylder, förfallna till betalning under år 1922, föreskrivet, att sådan restlängd skulle uppgöras först efter andra inbetalningsterminen i juni månad och skulle då restföras hela det oguldna skattebeloppet.

Detta beslut avsåg att bereda en mjukare övergång för skattebetalarne till den gamla ordningen, vilken innebar att vid bristande inbetalning av å uppbördsstämma förfallet belopp, utgörande tredjedelen av ett års utskylder, hela det oguldna utskyldsbeloppet fördes i en omedelbart därefter uppgjord restlängd. Under år 1920 gällde enligt beslut av Stadsfullmäktige den 27 april samma år nämligen den bestämmelsen, att allenast det vid varje uppbördstermin förfallna beloppet, i händelse av uraktlåtenhet att inbetala, skulle restföras.

Under åberopande av de skäl för en återgång till gamla ordningen, som Drätselkammaren närmare utvecklat i skrivelse den 20 april 1922 (intagen under N:o 18 i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1922) får Drätselkammaren hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta

> att med avseende å restlängden för innevarande år och framdeles försummelse med avseende å inbetalning av å uppbördsstämma förfallet skattebelopp skall medföra den påföljd, att hela oguldna skattebeloppet förfaller till betalning och uppföres å restlängd.

Västerås den 8 mars 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 20.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna och tillstyrka ett förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen angående avgifter för anslutning till stadens allmänna ledningar att utgå under år 1923.

Västerås den 8 mars 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträde den 29 juni sistlidet år beslöto Stadsfullmäktige att för år 1922, såsom bidrag till kostnaderna för ledningar, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, skulle av vederbörande fastighetsägare erläggas en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr kvm. tomtareal 1 krona 20 öre ävensom att vidtaga en del ändringar i de av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 fastställda villkor och bestämmelser rörande anslutning till stadens allmänna ledningar, vilka bestämmelser i övrigt skulle vara gällande även för år 1922. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67 1921 och N:o 38 1922). Avgiften fördelades på de olika ledningarna på följande sätt:

Avloppsledning	48 öre
Vattenledning	37 öre
Gasledning	24 öre
Elektrisk ledning	11 öre

Denna anslutningsavgift bestämdes med hänsyn till då gällande arbets- och materialpris.

Efter nyligen träffad uppgörelse med kommunalarbetarna rörande löneförhållanden under år 1923 kan konstateras, att arbetspriserna för år 1923 i förhållande till samma priser år 1922 något fallit.

Till följd av de sålunda sänkta arbetspriserna skulle, under förutsättning av stabilisering av materialpriserna, således en mindre sänkning av några ören i anslutningsavgiften kunna vidtagas. Då emellertid material-

priserna visa stigande tendens, anser styrelsen att den uppkomna sänknnigen i arbetspriserna under året mycket väl kan komma att motsvaras av den befarade materialprisstegringen, varför styrelsen ser sig föranlåten att föreslå, att den för år 1922 beslutade anslutningsavgiften fastställes att gälla även för år 1923.

Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels att mom. 4 i de av Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 fastställda villkor och bestämmelser för anslutning till stadens allmänna ledningar måtte för år 1923 erhålla enahanda lydelse, som för år 1922, nämligen: "Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarna, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarna en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr kvm. tomtareal för samtliga slags ledningar en krona 20 öre, för vatten- och avloppsledningar 85 öre, därav enbart för vattenledning 37 öre och för avloppsledning 48 öre, för gas- och elektriska ledningar 35 öre, därav enbart för gasledningar 24 öre och för elektrisk ledning 11 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då omeller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas.";

dels ock att ovannämnda villkor och bestämmelser med de däri den 29 juni 1922 företagna ändringar skola i övrigt vara gällande under år 1923.

Västerås den 6 mars 1923.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

N:o 21.

Drätselkammarens skrivelse ang. omändring av gatubelysningen vid domkyrkan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I bifogade skrivelse har Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit en del omändringar i gatubelysningen omkring domkyrkan i ändamål att bereda vackrare belysningseffekter ikring den staty över Rudbeckius, som skall uppställas invid kyrkan, ävensom hemställt, att Stadsfullmäktige ville för genomförande av dessa förändringar anvisa ett anslag å 1,400 kronor, och får Drätselkammaren hemställa om bifall till denna framställning med förslag, att anslaget måtte anvisas av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 8 mars 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Domkyrkokommissionen i Västerås till Vatten- och Gasverksstyrelsen inlämnat en till Stadsfullmäktige ställd framställning, avseende gäldande av kostnader för vissa i samband med Rudbeckiusstatyns uppställande önskvärda ändringar i belysningsanordningarna norr, väster och öster om domkyrkan och hemställt, att styrelsen ville i ärendet avgiva yttrande och överlämna detta, jämte kommissionens framställning till Stadsfullmäktige, får Vatten- och Gasverksstyrelsen i ärendet anföra.

Belysningen, som f. n. är gasbelysning, är inom angivna område f. n. ordnad på följande sätt:

En gaslykta norr om domkyrkan, en vid konsistoriehusets sydvästra hörn, en på planen väster om kyrkan och en i planteringen söder om kyrkan.

Domkyrkokommissionen föreslår, att belysningen, som omändras till elektrisk belysning, ordnas på sätt en bilagd skiss av stadsarkitekten Hahr utvisar, nämligen så, att lyktan norr om kyrkan ersättes med en lampa placerad något mer västlig, lyktorna vid konsistoriet och å planen väster om kyrkan utbytas mot elektriska lampor, en i vartdera hörnet på Biskopsgårdens fasad mot Västra Kyrkogatan, och lyktan söder om kyrkan ersättes med en lampa även den flyttad något mer åt väster.

N:o 21.

Ang. omändring av gatubelysningen vid Domkyrkan.

Lamporna å Biskopshuset komma att placeras å speciella väggarmar. Kostnad härför skall, enligt meddelande, icke gäldas av den borgerliga kommunen.

Av de nya elektriska lamporna torde två, nämligen den nordligaste å Biskopsgården och den söder om kyrkan befintliga, anordnas som nattbrinnare, övriga två som aftonbrinnare.

Kostnaderna, frånsett sålunda anskaffningen av väggarmar, komma enligt av tekniska verken upprättat förslag att belöpa sig till kr. 1,400: —.

Den årliga kostnaden för den sålunda ordnade elektriska belysningen uppgår till kronor 525: —.

Motsvarande kostnad för den nuvarande gasbelysningen är kr. 616: —.

En besparing för år räknat av kronor 91: — uppstår således genom ifrågavarande belysnings förändring till elektrisk.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får, med tillstyrkan till Domkyrkokommissionens framställning föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för omändring av i trakten av domkyrkan befintliga 4 gaslyktor, två nattbrinnare och 2 aftonbrinnare, till enahanda elektrisk belysning anslå 1,400 kronor.

Västerås den 6 mars 1923.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt uppdrag av Domkyrkokommissionen, såsom av närslutna utdrag av dess protokoll den 8 sistlidne februari framgår, får jag härmed anhålla, att Stadsfullmäktige behagade besluta, att staden ombesörjer belysningen i de anordningar, som i samband med Rudbeckiusstatyens resande bliva nödvändiga; och bifogas härjämte ritningar därtill av Arkitekten E. Hahr ävensom Gasverkets yttrande.

Västerås den 1 mars 1923.

På Domkyrkokommissionens vägnar:

A. JOHANSSON.

N:o 21.
Ang. omändring av gatubelysningen vid Domkyrkan.

Utdrag av protokoll, hållet vid Domkyrkokommissionens i Västerås sammanträde den 8 februari 1923.

§ 3.

Beslöt Kommissionen uppdraga åt Sysslomannen att ingå till Stadsfullmäktige i Västerås med anhållan att staden ville ombesörja belysningen i de anordningar, som i samband med Rudbeckiusstatyens resande bleve nödvändiga och vartill Arkitekten Hahr företedde ritningar.

Denna § justerades genast.

In fidem:
A. Johansson.

N:o 22.

Drätselkammarens skrivelse ang. förvärv av och upplåtande av mark för ny idrottsplats.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 23 februari 1922 hava Stadsfullmäktige, efter sedan Stadsfullmäktiges idrottsplatskommitté avgivit sitt betänkande angående anläggande av en ny idrottsplats i staden — betänkandet intaget under N:o 45 i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1920 — överflyttat det idrottsplatskommittén åliggande uppdraget på Drätselkammaren, och har Drätselkammaren i anledning härav genom en sin kommitté fortsatt utredningen i frågan och nu kunnat — ehuru ej enhälligt — ansluta sig till ett av denna kommitté framlagt förslag, vilket Drätselkammaren härmed underställer Stadsfullmäktiges omprövning och antagande.

Innan Drätselkammaren emellertid ingår på detta förslag vill Drätselkammaren för information av de ledamöter av Stadsfullmäktige, vilka icke följt frågans behandling från början, här lämna en kortare historik över densamma.

Frågan om anläggande av en ny idrottsplats för staden har länge stått på dagordningen. Redan år 1907 tillsatte Stadsfullmäktige en kommitté för frågans utredning, vilken kommitté såsom ovan är nämnt, avgav sitt utlåtande under år 1920 och däri föreslog, att staden för ny idrottsplats måtte upplåta ett område av Kristiansborg, beläget öster om egendomens huvudgård, att iordningsställas med anslag av staden och bidrag av bland andra de större industribolagen, vid vilket bidrag vore fäst det villkor, att idrottsplatsfrågan skulle lösas enligt kommitténs förslag ifråga om plats och under år 1920. Vid behandling av kommitténs

N:o 22.
Ang. förvärv av och upplåtande av mark för ny idrottsplats.

utlåtande den 29 april 1920 beslöto Stadsfullmäktige remiss av ärendet till Beredningsutskottet och Drätselkammaren. I sitt yttrande över förslaget, vilket förelåg vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 25 maj 1920, avstyrkte Drätselkammaren upplåtande av det föreslagna området även med risk, att bolagens erbjudande av bidrag förfölle. Stadsfullmäktige beslöto då återremittera ärendet till idrottsplatskommitterade och Drätselkammaren för gemensam ytterligare beredning. Sedan idrottsplatskommittén och Drätselkammaren i anledning av återremissen tillsatt en delegation för denna beredning, avgav denna delegation sitt yttrande till Stadsfullmäktige den 28 december 1920 med förslag att Stadsfullmäktige under förutsättning, att det villkor ifråga om ny plats och tid, som vore fäst vid bolagens erbjudande av bidrag, bortfölle, ville förklara staden villig att lösa frågan om anordnande av en idrottsplats genom att under år 1921 ställa lämpligt område till förfogande härför. Detta förslag blev av Stadsfullmäktige samma dag det avgavs remitterat till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att efter förhandlingar med bolagen rörande nyssnämnda villkor inkomma med utlåtande till Stadsfullmäktiges sammanträde under januari månad 1921. Detta uppdrag föranledde Drätselkammaren att med den anmärkningen, att frågan om bidragsutfästelsens fortsatta giltighet vore beroende på beslut av bolagsstämmor, som först senare under år 1921 komme att hållas, föreslå, att Stadsfullmäktige ville dels besluta tillförbinda staden att under förutsättning, att bidrag av bolagen lämnades, lösa idrottsplatsfrågan under år 1921 i huvudsaklig överensstämmelse med idrottsplatskommitténs förslag, dock utan bestämmande av idrottsplatsens läge, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att inleda och fullfölja underhandlingar med bolagen om bidrag för idrottsplatsens iordningställande. Förslaget vann Stadsfullmäktiges godkännande den 27 januari 1921. Sedan emellertid bolagen förklarat anbudet angående bidrag till anordnande av en ny idrottsplats vara förfallet, enär vid detta fäst villkor icke från stadens sida vore uppfyllt, avsade sig idrottsplatskommittén i skrivelse den 18 februari 1922 vidare befattning med frågan, och blev denna i det skick den då förelåg överlämnad för fortsatt beredning till Drätselkammaren.

Sedermera och ej minst avgörande för möjligheten att föra frågan i hamn beslöto Stadsfullmäktige den 26 januari och 23 februari 1922 i fråga om tillämpningen av ett den 29 december 1921 fattat beslut om införande av nöjesskatt i staden, att den nöjesskatt, som inflöte vid tävlingar i icke professionell idrott med vissa undantag skulle fonderas för att användas för idrottens befrämjande inom samhället.

Det förslag Drätselkammaren framlägger för frågans lösande är byggt på användning av denna fond och innebär till sina allmänna grunddrag, att till ny idrottsplats upplåtes det område av Kristiansborgs egendom, som är beläget emellan vägen till Övre Rosenhill och Persbobäcken, utökat med ett område väster härom tillhörigt P. O. Flodins sterbhus, i areal omkring 1,100 kvm. och erbjudet staden till inlösen för en köpeskilling av 1 krona 50 öre pr kvm.

Beträffande formen för upplåtelsen har Drätselkammaren undersökt

N:o 22.

Ang. förvärv av och upplåtande av mark för ny idrottsplats.

möjligheten av en upplåtelse under betryggande garanti för platsens handhavande och skötande på rätt sätt till någon av de i staden förefintliga idrottsorganisationerna och funnit att en sådan möjlighet föreligger, varmed även är förknippat att området skulle iordningsställas genom initiativ av idrottsmännen utan någon som hälst kostnad för staden.

Den uppoffring, staden enligt förslaget skulle ikläda sig, vore platsens upplåtande avgiftsfritt och anlitande av de fonderade nöjesskattemedlen för inköp av det i P. O. Flodins sterbhus' ägo befintliga området, ävensom att bestrida de kostnader, som bleve förenade med en av detta områdes sammanläggande med området av Kristiansborg föranledd omläggning av vägen till Övre Rosenhill, en kostnad, som av Drätselkammaren beräknats till omkring 12,000 kronor. Det är emellertid icke nu erforderligt att fatta beslut om denna vägomläggning, som först betingas av det slutgiltiga iordningställande av idrottsplatsen.

Huru Drätselkammaren tänkt sig garantierna för områdets användning i idrottssyfte framgår närmare av den föreslagna formuleringen av beslutet. I den mån ännu mera detaljerade bestämmelser härför kunna erfordras, synes böra förbehållas Drätselkammaren att fastställa dessa.

Med det tillägg att frågan löst efter dessa linjer innebär minsta möjliga kostnader för staden, får Drätselkammaren alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta:

att bemyndiga Drätselkammaren att under en tid av tjugu år, räknat från den 1 april 1923, till idrottsorganisation, som Drätselkammaren finner lämpligt bestämma, i och för anläggande av och nyttjande som idrottsplats upplåta det staden tillhöriga området av egendomen Kristiansborg, som ligger mellan vägen till Kristiansborg, vägen till Rosenhill och Persbobäcken om cirka 4 tnld. areal,

att likaledes bemyndiga Drätselkammaren att från P. O. Flodins sterbhus åt staden inköpa ett i och för idrottsplatsens fullständiga ordnande såsom erforderligt ansett markområde väster om det ovan nämnda till en areal av omkring 1,100 kvm. för av sterbhuset erbjudet pris av 1 krona 50 öre pr. kvm. att upplåtas, därest detta köp kommer till stånd, för ifrågavarande idrottsplats.

att för detta senare inköp anvisa ett anslag att förskotteras av tillgängliga medel ur stadskassan för att slutligen gäldas genom inflytande nöjesskattemedel för idrottstillställningar, dock ej sådana tillhörande simidrotten,

samt att för områdenas upplåtande för idrottsändamål fastställa följande bestämmelser:

1:o) Därest staden under upplåtelsetiden behöver taga i anspråk hela området eller så stor del därav,

att återstoden ej vidare kan användas till idrottsplats eller vid upplåtelsetidens utgång icke anser sig kunna medgiva fortsatt upplåtelse av området till idrottsplats, åtager sig staden att för ändamålet upplåta annat lämpligt område och på sin bekostnad låta utföra anordningar för den nya platsens iordningsställande i samma eller motsvarande skick, vari idrottsplatsen vid Kristiansborg då befinner sig, allt dock under förutsättning att behovet av en så beskaffad idrottsplats över huvud taget prövas föreligga.

2:o) Den idrottsorganisation, till vilken platsen upplåtes tillförbindes, dels att i den mån förhållandena det medgiva iordningställa idrottsplatsen och att underhålla densamma på ett tillfredsställande sätt, dels ock att i den omfattning, som motsvaras av vederbörandes berättigade intressen, till andra idrottsorganisationer, skolor eller anstalter, av vilka idrott övas, upplåta idrottsplatsen mot skälig ersättning. Skulle stadens Drätselkammare, som har att övervaka att vad i denna punkt bestämts efterleves, finna, att vederbörande icke ställer sig vad sålunda stadgats till efterrättelse, och Drätselkammaren icke genom föreställningar kan vinna rättelse, äger staden rätt att omedelbart upplåta idrottsplatsen till annan eller andra idrottsorganisationer eller ock själv övertaga densamma och för samma ändamål förvalta anläggningen.

3:o) I den mån området icke tages i anspråk för sitt därmed avsedda ändamål förbehåller sig staden att nyttja detsamma.

Tillika får Drätselkammaren meddela att ledamöterna i Drätselkammaren Herrar Bäckman och Paul Andersson reserverat sig emot detta beslut, enär de för sin del ansett det föreslagna området icke vara lämpligt som idrottsplats.

Västerås den 19 mars 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 23.

Lönenämndens och Hälsovårdsnämndens utlåtanden ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

(Se även Stadsfullmäktiges handlingar 1922 N:o 67.)

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan andre stadsläkaren Carl Idar i anledning av det med hans åliggande att vara läkare vid åldersdomshemmet Karlslund förenade och på grund av utbyggnaden av ålderdomshemmet ökade arbetet hos fattigvårdsstyrelsen anhållit, att han härför måtte tillerkännas ett årligt arvode av 2,000 kronor, har fattigvårdsstyrelsen, efter inhämtande av Hälsovårdsnämndens uttalande att Nämnden funne doktor Idars begäran befogad, överlämnat handlingarne i ärendet till Lönenämnden och därvid tillstyrkt framställningen.

Vid behandlingen av detta ärende i Lönenämnden har Nämnden i anledning av väckt förslag angående ändring uti den för stadens tjänsteläkare gällande instruktionen, under vilken form Lönenämnden funnit såväl frågan om doktor Idars arvode som sjukhusläkare vid Karlslund som ock den tvist, som emellan staden och förste stadsläkaren uppstått angående den ersättning, som till staden av länets landsting utbetalats enligt arrendeavtalet rörande stadens epidemisjukhus, (se härom Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67 år 1922) kunna lösas, anmodat Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsstyrelsen att genom ombud deltaga i överläggningen rörande detta senare förslag.

I denna överläggning hava för Hälsovårdsnämnden dess ordförande, Borgmästaren John Karlsson, och för Fattigvårdsstyrelsen dess ordförande, Komministern Axel Enblom, deltagit.

Hälsovårdsnämndens ombud har för övervägande av Lönenämnden ifrågasatt en sådan anordning, att förste stadsläkaren skulle övertaga en del av andre stadsläkarens tjänsteåligganden enligt Hälsovårdsnämndens närmare beprövande — i detta avseende har varit på tal läkarevården av personer omhändertagna av polisen samt en uppdelning mellan förste och andre stadsläkaren av den senares tjänstgöringsdistrikt — samt att för genomförande av en sådan fördelning ställa ett anslag å 4,000 kronor till Hälsovårdsnämndens förfogande, därav 3,000 kronor skulle komma förste stadsläkaren till godo och 1,000 kronor andre stadsläkaren.

N:o 23.

Ang. ändrade grunder för 1:sta och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

Fattigvårdsstyrelsens ordförande har kraftigt understrukit det berättigade uti doktor Idars begäran om ersättning för läkarevården vid ålderdomshemmet och härför åberopat, att antalet dagar varunder sjuka tillhörande främmande kommuner åtnjutit läkarevård vid ålderdomshemmet ansenligt ökat samt att efterlevnaden av tuberkulossjukhusstadgan och föreskriften, varigenom förmånen om bidrag av stat och landsting till kostnaden för vården av tuberkulossjuka blivit Fattigvårdsstyrelsen tillerkänd. förutsätta en så gott som oavlåtlig tillsyn från läkarens sida av tuberkulosavdelningen.

Tillika har i anledning av den ifrågasatta ändringen uti tjänsteläkarnes instruktion herr Enblom under hänvisning till doktor Idars intresse för sjukvården vid ålderdomshemmet och hans långvariga handhavande av denna framfört det önskemål, att häri ingen ändring måtte vidtagas.

Lönenämnden har upptagit det av Hälsovårdsnämndens ordförande framlagda förslaget till närmare övervägande och såsom förut nämnts funnit detsamma innebära en framkomlig utväg — förutsatt god vilja hos vederbörande — för lösande av doktor Idars arvodesfråga och förberörda tvist emellan staden och förste stadsläkaren.

Å ena sidan kan, med beaktande av de skäl, som i första frågan anförts, med hänsyn därtill att en del tjänsteåligganden avlyftas från andre stadsläkaren och läggas på förste stadsläkaren ersättningen för läkarevården vid Karlslund sättas till lägre belopp än det begärda, och å andra sidan kompensation beredas förste stadsläkaren för den ersättning, som staden enligt hans förmenande orättmätigt uppbär av landstinget enligt villkoren för landstingets arrendering av stadens epidemisjukhus. Att kunna med den kännedom Lönenämnden har om de kommunala myndigheternas uppfattning rörande merberörda tvist i annan form än under en omreglering av tjänstgöringsskyldigheten bereda förste stadsläkaren en dylik kompensation finner Lönenämnden vara utsiktslöst.

Att nämnda uppdelning mellan förste och andre stadsläkaren av deras tjänsteåligganden sker i form av en ändring av nu gällande instruktion finner Lönenämnden icke vara lämpligt, då med all sannolikhet frågan om ändring häri blir mera pressande efter sedan nuvarande kontraktet med landstinget angående förhyrande av stadens epidemisjukhus upphört att gälla, och frågan om staden skall bilda eget epidemidistrikt mera träder i förgrunden. Att besvära överordnade myndigheter nu med en sådan ändring inför utsikten att den icke blir bestående en längre tid än till utgången av år 1924 synes vara ett vacklande hit och dit i denna fråga. Därför bör omregleringen lämpligen genomföras interrimistiskt genom ett beslut av Hälsovårdsnämnden efter vederbörande läkares medgivande utan att åt detta beslut på minsta vis bör förlänas föregripande kraft i avseende på det framtida och mera definitiva ordnandet av tjänsteläkarnes skyldigheter och den reglering av deras löneförmåner, som härav eventuellt kan betingas.

Vid bedömande av frågan om storleken av det anslag, som skall ställas till Hälsovårdsnämndens förfogande för frågornas lösande i angivna ord-

N:o 23.
Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

ning har Lönenämndens majoritet funnit detta skäligen böra bestämmas till 2,500 kronor.

Lönenämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville ställa till Hälsovårdsnämndens förfogande ett årligt anslag att utgå tills vidare under åren 1923—1924 såsom arvode till förste och andre stadsläkaren efter fördelning, som av Hälsovårdsnämnden bestämmes, vad angår andre stadsläkaren för det merarbete, som för honom är förenat med handhavandet av sjukvården vid ålderdomshemmet Karlslund och vad förste stadsläkaren angår föranledes av hans övertagande av tjänsteåligganden, som för närvarande åvila andre stadsläkaren, enligt det beslut som härom av Hälsovårdsnämnden fattas.

Ledamoten av Lönenämnden herr Johansson har reservationsvis anfört, att han för sin del ville bestämma anslaget till 2,000 kronor.

Västerås den 23 februari 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Ehuru det är motbjudande att i denna för stadens ekonomi brydsamma tid komma med ökade lönekrav, nödgas undertecknad dock påkalla Hälsovårdsnämndens uppmärksamhet på det orimliga i de för andre stadsläkaren i Västerås bestämda lönevillkoren.

Som jag förut i skrivelse till Nämnden (Stadsfullmäktiges Handlingar XI: 1921 sid. 385) påpekat, har 2:e stadsläkarens lön sedan år 1908 ökats med en mycket ringa summa (inkl. samtliga ålderstillägg med 363 kr. per år enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1922). Därtill må anmärkas, att numera intet semesterarvode tillkommer stadens tjänsteläkare, vilket t. o. m. år 1917 utgick med 250 kr., under år 1918 med 300 kr. och under år 1919 med 500 kr. Under tiden ha arbetet högst betydligt ökats, dels som en följd av stadens hastiga tillväxt (från c:a 16,000 till över 30,000 inv.) dels t. f. a. den nödvändiga omorganisationen av fattigvården och framför allt den betydande utvidgningen av ålderdomshemmets sjukhus. Från att förut läkaren endast på särskild kallelse hade skyldighet att besöka anstalten är han nu skyldig att besöka den minst en gång i veckan, vilket dock i regel är otillräckligt, om sjukhuset skall skötas ordentligt. Tidtals äro dylika ronder nödvändiga och som regel krävas 1 à 2 eftermiddagar i veckan. Hela arbetet måste dessutom läggas på ett helt

N:o 23.
Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

annat sätt än förr, då det numera är fråga om ett modernt sjukhus med de betydligt större anspråk, som måste ställas på ett sådant. Sjukhuset räknar numera 74 platser mot den gamla sjukavdelningens 35. Under det att patientantalet år 1908 var 44 för året, nästan uteslutande kroniskt eller obotligt sjuka, äro vi den 31 aug. 1922 uppe i en siffra av 103 patienter, därav många akutsjuka, som kräva vård och behandling av läkaren. Att märka är också, att en hel del betalande och till främmande kommuner hörande sjuka vårdas å sjukhuset utan något vederlag för läkaren. Därtill kommer anstaltspersonalen med familjer, f. n. inalles 23 personer, som åtnjuta fri läkarvård, för vilken läkaren ej åtnjuter någon ersättning.

Utom sitt arbete som distrikts- och anstaltsläkare är 2:e stadsläkaren skyldig att taga vård om alla av polisen såsom skadade eller sjuka omhändertagna, ett arbete, som bl. a. på grund av sin alltid mer eller mindre obehagliga beskaffenhet väl motiverar särskild ersättning.

Om man nu jämför 2:e stadsläkarens och distriktsläkarens den 29 juni d. å. fastställda löner, så finner man, att 2:e stadsläkaren i högsta lönegraden (d. v. s. med 3 ålderstillägg) har kr. 831: — mer per år än distriktsläkaren, detta således som meravlöning för sitt arbete som polisläkare och som läkare vid en anstalt på c:a 175 personer med ett sjukhus rymmande 74 sjukplatser. För var och en, som har en aning om vad detta arbete innebär, måste det stå klart, att arbetet som sjukhusläkare är fullständigt oavlönat.

Jag har i min föregående skrivelse av den 30 maj 1921 ansett som skälig ersättning för 2:e stadsläkarens arbete *under normala penningförhållanden:* grundlön kr. 5,000 (inkl. ersättning för ålderdomshemmet) samt ålderstillägg uppgående till sammanlagt kr. 1,000: —, så att lönen efter 10 års tjänstgöring skulle uppgå till kr. 6,000: —. Jag vidhåller denna min uppfattning och anser, att om det betraktas som omöjligt att f. n. placera 2:e stadsläkaren i högre lönegrupp än den 28:de *ett särskilt arvode av minst kr. 2,000:* — bör utgå för hans arbete vid stadens ålderdomshem. Jag är övertygad om, att varje sakkunnig person skall anse denna begäran synnerligen blygsam, och vågar jag därför hoppas, att Hälsovårdsnämnden vill göra sitt inflytande gällande för att åstadkomma ändring i här berörda förhållanden.

Västerås den 18 sept. 1922.

C. IDAR,
2:e stadsläkare.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

I anledning av begärt yttrande angående andre stadsläkarens D:r C. Idars framställning om särskilt arvode för hans arbete såsom läkare vid fattigvårdens sjukavdelning, får fattigvårdsstyrelsen i ärendet anföra följande.

N:o 23.
Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

Styrelsen vill i allt vitsorda D:r Idars uppgifter angående den betydande ökning av arbetet, som inträtt i och genom utvidgningen av ålderdomshemmets sjukhus och därmed sammanhängande skyldigheten att i enlighet med tolkningen av fattigvårdslagens 41 § 2 mom. 2 stycket regelbundet avlägga besök och tillse att sjukvården är tillfredsställande samt finner av sådana skäl det av D:r Idar begärda arvodet för befattningen som läkare vid Ålderdomshemmets sjukavdelning vara synnerligen väl befogat.

Västerås den 28 september 1922.

AXEL ENBLOM,
ordförande.

Axel Norén.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens ordinarie sammanräde den 31 oktober 1922.

§ 195.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen uti av Hälsovårdsnämnden begärt yttrande (Fattigv.-st. prot. 1922 § 148) vitsordat D:r C. Idars uppgifter i hans skrivelse den 18 sept. 1922, angående inträdd ökning av hans arbete som läkare vid Ålderdomshemmet samt därvid funnit skäl anse den av honom begärda ersättningen 2,000: — kr. för denna tjänst synnerligen väl befogad, hade ärendet åter hänskjutits till Fattigvårdsstyrelsens förnyade prövning enligt följande skrivelse:

"Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen i Västerås i skrivelse till Hälsovårdsnämnden den 28 sistlidne september förklarat, att styrelsen funne det i bilagda skrivelse till Hälsovårdsnämnden av andre stadsläkaren C. Idar begärda arvodet av 2,000: — kr. såsom läkare vid Ålderdomshemmets sjukavdelning väl befogat, får Hälsovårdsnämnden, då dylika arvoden, exempelvis doktor Idars arvode såsom skolläkare, äro upptagna i respektive förvaltningars inkomst- och utgiftsstat, hemställa, att styrelsen ville i dess budgetsförslag för år 1923 föreslå Stadsfullmäktige, att för år 1923 ett arvode av 2,000: — kr. måtte utgå till läkaren vid Ålderdomshemmets sjukavdelning.

Västerås den 4 oktober 1922.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin."

N:o 23.

Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

Efter föredragning härav beslöt Fattigvårdsstyrelsen, att, under framhållande av att läkaretjänsten vid fattigvården enligt instruktion ingår i andre stadsläkarens åligganden, vilket däremot icke är fallet med skolläkaretjänsten, vidhålla vad styrelsen tidigare anfört samt med hemställan om snart avgörande hänskjuta ärendet till Lönenämnden.

— —

Rätt utdraget intygar:
Axel Norén.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut under § 194 i dess vid sammanträde den 30 november sistlidet år förda protokoll till Hälsovårdsnämnden för avgivande av förnyat yttrande återremitterat ärendet rörande förste stadsläkarens arvode såsom epidemiläkare, har sagda ärende kommit i något annat läge därigenom, att andre stadsläkaren ingivit framställning om särskilt arvode på grund av ökade göromål såsom läkare vid ålderdomshemmets sjukhus.

Lönenämnden, som behandlat andre stadsläkarens framställning har, som framgår av Nämndens skrivelse till Stadsfullmäktige den sistlidne februari, sökt finna en utväg varigenom dessa nu angivna frågor i samband kunde lösas.

Lönenämndens nyssberörda skrivelse har av Hälsovårdsnämnden upptagits till behandling varvid förste och andre stadsläkarne anmodats avgiva yttrande, huruvida det av Lönenämnden framlagda förslaget av dem antoges.

Läkarne hava, enligt justerat protokoll i ärendet anfört.

"Förste stadsläkaren hänvisade till punkt 5, i överenskommelsen mellan Västmanlands läns landsting och Västerås stad rörande epidemivården från den 1 januari 1920 under en tidsperiod av fem år, ävensom till § 13 mom. 2 i gällande instruktion för tjänsteläkarne i staden och förklarade, att, innan det vore utrönt, huruvida staden ägde verklig rätt utfärda sådana bestämmelser rörande förste stadsläkarens tjänstgörings- och löneförhållanden, som ifrågavarande överenskommelse och instruktion innehölle, han ej kunde godkänna en sådan kompromiss, som Lönenämndens förslag innebure. Han förklarade sig ej heller vara villig till en enskild överenskommelse med Hälsovårdsnämnden att åtaga sig arbete utöver vad i gällande instruktion för tjänsteläkarne vore stadgat, enär hans arbete redan nu såsom förste stadsläkare motiverade en löneförhöjning."

"Andre stadsläkaren förklarade, att efter hans ingivna framställning om arvode såsom läkare vid ålderdomshemmet tillkommit ytterligare arbete därigenom, att tuberkulosavdelningen vid ålderdomshemmet blivit

N:o 23.

Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

godkänd, varigenom han bleve skyldig att tre gånger i veckan besöka ifrågavarande avdelning. Då staden erhölle avsevärda ersättningar från staten och landstinget för den nyss angivna tuberkulosavdelningen, och enligt vad han nyss anfört, ytterligare arbete tillkommit sedan han nyss ingivit sin framställning vidhölle han sin framställning om ett arvode å 2,000 kronor såsom läkare vid ålderdomshemmet".

Den förhoppning Hälsovårdsnämnden hyst, att ärendet rörande förste stadsläkarens ifrågavarande avlöning skulle kunna lösas i samband med den senare uppkomna frågan om särskilt arvode till andre stadsläkaren, kan sålunda ej förverkligas på det av Lönenämnden föreslagna sättet.

Hälsovårdsnämnden har därför åter upptagit ärendet till behandling, och kan Nämnden ej annat än vidhålla den ståndpunkt, Nämnden förut i frågan intagit, och som framgår av Nämndens skrivelse i ärendet till Stadsfullmäktige den 18 september 1922.

I händelse att ärendet i Stadsfullmäktige icke skulle lösas enligt Hälsovårdsnämndens föregående förslag, vill Nämnden till frågans lösning i anslutning till Lönenämndens förslag i fråga om de belopp, som böra ställas till Hälsovårdsnämndens förfogande för de bägge lönefrågornas lösning, göra den ändring i Lönenämndens förslag, att anslagsbeviljandet icke förbindes med några direktiv rörande ändrade tjänstgöringsförhållanden.

Skulle Lönenämndens förslag med däri av Hälsovårdsnämnden gjord ändring vinna Stadsfullmäktiges bifall, har Hälsovårdsnämnden tänkt sig att förste stadsläkaren av billighetsskäl skulle erhålla ett särskilt arvode av 1,500 kronor för vartdera av åren 1923 och 1924, samt andre stadsläkaren, på grund av dennes, särskilt genom tuberkulosavdelningens anläggande vid Karlslunds ålderdomshem, ökade arbete, ett årligt arvode av 1,000 kronor under nämnda båda år.

Västerås den 20 mars 1923.

För Hälsovårdsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Hälsovårdsnämnden.

Då nu Hälsovårdsnämnden har fått frågan om 1:ste stadsläkarens löneförhållanden återremitterad ber jag härmed få anföra följande:

Jag får till en början rekapitulera Hälsovårdsnämndens yttranden.

1. Såväl 1920 som 1921 har Nämnden vid upprättandet av sina budgetsförslag till följande året föreslagit för 1:ste stadsläkaren en lön av 5,000 kr. för stadsläkaregöromålen, frånräknat sjukhusläkaretjänsten och därvid anfört:

N:o 23.

Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

"att avlöningen till 1:ste stadsläkaren borde utgå för stadsläkaregöromålen utan inblandning av epidemisjukvården, så att hela ersättningen för läkarevården å epidemisjukhuset borde utgå från landstingets kassa direkt till 1:ste stadsläkaren (se Stadsfullmäktiges handlingar den 28 april 1921, sid. 158).

2. Vid yttrande om lönekommitténs förslag år 1921 anför Nämnden: (se Stadsfullmäktiges handlingar 21 juni 1921, sid. 378). Beträffande det förhållandet, att av 1:ste stadsläkarens arvode från landstinget för skötseln av epidemisjukhuset avdrages 3,000 kr., som tillfalla staden, anser Nämnden detsamma vara fullkomligt oegentligt och upprepar därför sitt föregående förslag, att det arvode, för närvarande 6,000 kr., som av 1:ste stadsläkaren åtnjutes, måtte oavkortat komma honom till del, och genom vidtagande av vederbörliga åtgärder hans tjänst såsom epidemisjukhusets läkare fullständigt skiljes från hans stadsläkaregöromål.

3. I nu återremitterade skrivelse av 18 sept. 1922 har Hälsovårdsnämnden föreslagit: *dels* att innehållet i överenskommelsens femte punkt, i vad det avser ersättning till staden, måtte utgå, och *dels* att staden skall återbära det eller de belopp, den på grund av nämnda punkt av landstinget uppburit.

Det är ju klart och tydligt att Nämnden önskar ett avgörande beslut av Stadsfullmäktige beträffande upphävande av 5:te punkten i överenskommelsen med landstinget, och det är denna önskan, jag så ivrigt ända från början av år 1920 sökt eftersträva.

Att döma av Drätselkammarens skrivelse till Stadsfullmäktige å sid. 343 i Stadsfullmäktiges handlingar av 30 nov. 1922 påstås, att jag under de förberedande förhandlingarna ej gjort någon erinran. — Jag ber dock att få påpeka, att jag med tanke på sjukhuspersonalen, som vid tiden för överlåtelsen hade högre löner, än vad landstingets motsvarande personal då hade, föreslog att sjukhuspersonalen skulle garanteras bibehållandet av dessa högre löneförmåner. Det var under diskussionen härom som läkarefrågan upptogs, och framhölls då, att ett arvode av 3,000 kr. för stadspatienterna vore skäligt. Jag framställde också sedermera om ändring av punkt 5, vilket emellertid ej beaktades. Jag kunde aldrig tänka mig annat, än att ett läkarearvode i annans tjänst skulle utbetalas annat än till läkaren, och ansåg därför någon reservation överflödig. Det blev därför för mig en fullkomlig överraskning vid första löneutbetalningen i januari 1920, då en del av landstingsarvodet helt enkelt indrogs till stadskassan och helt enkelt ansågs som stadens ersättning för mitt arbete åt landstinget för min läkarevård åt stadspatienter. Jag blev m. a. o. uthyrd i samband med sjukhuset.

Då jag inte själv och ej heller tillfrågad erfaren jurist kunde finna något lagligt stöd för en sådan tolkning i läkareinstruktionen, så må det ej synas märkvärdigt, att jag genast fann mig föranlåten att protestera. Jag hoppades då, att den då arbetande lönekommittén, som ej var okunnig om min protest, skulle göra rättelse häri. Hälsovårdsnämnden kom även till samma uppfattning och föreslog också, såsom jag ovan påpekat, i sitt på hösten 1920 uppgjorda statförslag, att landstingsarvodet bor-

N:o 23.

Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

de utgå direkt till 1:ste stadsläkaren. Denna fråga har sedan så gott som hållits åt sidan ända tills nu.

Det förefaller mig, som om det vore rättvist att Stadsfullmäktige någon gång *direkt* upptoge denna fråga till omprövning, huruvida § 13, mom. 2 i läkareinstruktionen kan medgiva staden rätt till sådant förfarande, som staden och landstinget gjort enligt sin tolkning och handling enligt 5:te punkten i landstingsöverenskommelsen.

Då jag gent emot Drätselkammaren till min olycka hyser en alldeles motsatt åsikt om tolkningen av min instruktion, skulle jag naturligtvis vara mycket tacksam om denna tolkningsfråga i och för sig bleve upptagen och avgjord i Stadsfullmäktige, och det är ju också innebörden i Hälsovårdsnämndens senaste skrivelse.

Först *därefter* vore väl riktigt att upptaga till behandling frågan om lönen för själva stadsläkaregöromålen.

De mig av staden givna löneförmånerna ha fr. o. m. 1921 utgått efter 32:dra lönegruppen sålunda:

grundlön		3,450: —
3 ålderstillägg à	195: —	585: —
	S:a kr.	4,035: —

därtill dyrtidstillägget.

Senaste löneutbetalningen för januari i år utgjorde 558: 55 kr. Då dyrtidstilläggen äro en rörlig del av lönerna, så synes det mig som tillsvidare man måste utgå från grundlönen vid resonnemanget om lön. Det är ju därpå också de olika lönegrupperna äro baserade.

För bedömande av stadsläkaregöromålen ber jag få anföra:

Sedan jag 1910 tillträdde tjänsten, har stadens folkmängd ökats från 18,000 till 30,000 inv., och vidare har genom inkorporeringen av S:t Ilians och Lundby socknar 1:ste stadsläkarens arbetsdistrikt betydligt ökats och utvidgats. Härigenom enbart har mitt arbete såsom stadshygieniker nästan fördubblats. Frånsett sjukhusläkarearbetet, kvarstår dock övervakandet av epidemivården i staden såsom förut. Häri alltså ingen ändring — att det emellertid för att ordentligt kunna leda epidemivården i ett stadssamhälle av Västerås storlek är en avgjord fördel att stadshygienikern också har hand om sjukhuset, torde ej kunna bestridas och är således endast till stadens fördel.

Vidare ha under de gångna åren en del lagar och författningar tillkommit, som också öka 1:ste stadsläkarens göromål, exempelvis bostadsinspektionens övervakande. Jag tror alltså ej, att jag dömer felaktigt, om jag uttalar såsom min åsikt att mina arbetsåligganden beträffande själva stadsläkaregöromålen nästan fördubblats sedan 1910. Grundlönen är emellertid ungefär densamma, om den tages efter 32:dra lönegruppen.

För att ha någon reel utgångspunkt vid lönesättning, förefaller det mig vara lämpligt att göra en jämförelse med lönerna i andra städer, och

N:o 23.
Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

jag ber att ännu en gång få framdraga, vad jag redan 1921 anfört vid löneregleringsförhandlingarna, — se Stadsfullmäktiges handlingar 27 juni 1921, sid. 383—384. Jag framlade där lönerna för 1:ste stadsläkarne i Borås och Uppsala, vilka städer ha ungefär samma folkmängd som Västerås.

1:ste stadsläkaren i Borås har: grundlön 5,000: —+2 ålderstillägg à 500: —+dyrtidstillägg,

1:ste stadsläkaren i Uppsala har: grundlön 4,500: —+1 ålderstillägg à 500: —+dyrtidstillägg.

Båda två ha dessutom särskild lön för epidemisjukhusen utgående med 4,200: —+dyrtidstillägg därå.

En statens provinsialläkare, som för sin lön har huvudsakligen att övervaka hygienen och utöva praktik, har i lön 5,500: —+2 ålderstillägg à 500: —+dyrtidstillägg. Alla tjänsteresor och all praktik, även fattigpraktik, betalas efter taxa.

Det var genom jämförelser med läkarelönerna på andra håll, som Hälsovårdsnämnden såväl 1920 som 1921 föreslog för

1:ste stadsläkaren, frånsett epidemisjukhuset, 5,000: —, för

2:dre stadsläkaren 4,000: —+1,000: — för Fattigvårdsinrättningen, för

distriktsläkaren 4,000: —.

Jag inser mycket väl, att, vid en löneregleringi dessa tider, måste tagas en särskilt stor hänsyn till stadens finanser, men nog bör väl i alla fall tjänstebefattningen taxeras något så när i överensstämmelse med dylik å andra orter, och också bör väl hänsyn tagas därtill, att det fordras särskilda kompetensvillkor för innehavarne av stadsläkaretjänsterna. För ernående av dylik kompetens ligga ju både många och dyra utbildningsår förut. Såsom tjänsteläkare i staden kommer det rätt ofta på 1:ste stadsläkarens lott en del s. k. fattigpraktik, vilket beror på att många av okunnighet om arbetsfördelningen i första hand vända sig till 1:ste stadsläkaren. Jag har ju visserligen rätt att avvisa dessa, men kan det ej.

En annan sak, som följer med tjänsten som hygieniker, är, att, hur man än bär sig åt, så kan man emellanåt ej undgå att stöta en del folk för huvudet, när man måste få rättelse i förhållanden, som strida mot hygien och författningar. Detta återverkar naturligtvis menligt på läkarepraktiken, men därtill får ej tagas hänsyn.

Då det för mig ser ut, som om en och annan skulle anse, att jag som 1:ste stadsläkare inte gjort eller gör mig förtjänt av någon hänsyn vis à vis lönen, emedan arbetet synes alltför lätt, så ser jag mig tvungen, ehuru *ytterst ogärna,* att till mitt försvar anföra, att jag under de gångna åren

N:o 23.
Ang. ändrade grunder för 1:ste och 2:dre stadsläkarnes avlöningar.

tidvis arbetat i samhällets intresse långt mer, än jag varit skyldig till. Jag har under de ej så få och flera gånger stora och farliga epidemierna arbetat ensam med bekymmer och ansvar för deras bekämpande utan att tillkalla extra läkare, ehuru jag enligt författningar ägt rätt därtill. Detta för att bespara staden utgifter. Det har därunder t. o. m. gått så långt, att jag 1917 ådrog mig överansträngning, som en tid gällde livet, och varav sviterna komma att för framtiden bestå.

Det är obehagligt att behöva offentligt framhålla sitt eget arbete, men jag ser mig därtill tvungen för mitt försvar. Men jag kan ej underlåta att samtidigt påpeka, att det inte finns någon av stadens s. k. högre befattningshavare, som i löneväg blivit så behandlad som jag.

Västerås den 1 februari 1923.

CARL THUNSTRÖM.

N:o 24.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändrad sträckning av tillfartsvägen till Djuphamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid de förhandlingar, som av Drätselkammaren förts med ombud för styrelsen för Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg angående järnvägens medverkan till lösande av frågan om djuphamn vid Carlsberg, vilka förhandlingar anslutit sig till den plan för djuphamnsanläggningen, som av Stadsfullmäktige godkänts den 22 december 1922, har anmärkning gjorts emot det i planen ingående förslaget att förlägga huvudvägen till hamnen i plan med järnvägslinjen till Köping.

Det har framhållits att en sådan anordning skulle nödvändiggöra en ständig bevakning i järnvägskorsningen, varför kostnaden komme att drabba staden, då järnvägen icke vore villig bestrida denna. En bättre anordning vore att framdraga huvudvägen å viadukt över järnvägslinjen.

Då Drätselkammaren funnit fog föreligga för dessa anmärkningar har ett inom Drätstlkammaren förut debatterat förslag att bygga en viadukt i korsningen av järnvägslinjen och vägen till Västerås' skeppsvarvs område åter blivit aktuellt. Över denna viadukt skulle huvudvägen till djuphamnsområdet framgå och vägen i övrigt erhålla den sträckning, som angivits å bifogade karta, sålunda med ett mera ostligt läge än enligt det ursprungliga förslaget.

N:o 24.

Ang. ändrad sträckning av tillfartsvägen till Djuphamnen.

Härigenom bliva visserligen den med djuphamnsanläggningens utförande förenade och å staden fallande del av anläggningskostnaden ökad med enligt beräkning 30,000 kronor, men torde denna merutgift i längden understiga den årliga kostnaden för en, vid ett bibehållande av den ursprungliga planen, nödvändig och ständig bevakning i järnvägskorsningen. Drätselkammaren kan nämna, att järnvägen beräknat kostnaden härför kapitaliserad till mellan 60,000 à 70,000 kronor.

I anledning av den i beslutet om anläggande av en stadens djuphamn vid Carlsberg inryckta bestämmelsen att Stadsfullmäktiges djuphamnskommitté skall yttra sig angående ifrågasatta ändringar i den godkända planen, har Drätselkammaren inhämtat att djuphamnskommittén för sin del förordar en ändring av huvudvägen till djuphamnsområdet, på sätt härförut angivits.

Det kontrakt, som med Södra Sveriges Statsarbeten upprättats angående utförande av djuphamnsanläggningen, avser även vägen förlagd på detta sätt.

Drätselkammaren har ansett sig icke nu böra begära ett tilläggsanslag för ändringens genomförande av den anledning, att det är lämpligt att avvakta förbrukningen av för djuphamnsanläggningen redan anvisad anslag och härigenom få möjligheten av att kunna bestrida merkostnaden med besparingar uti dessa, närmare belyst.

Avsikten med denna skrivelse är alltså att giva Stadsfullmäktige kännedom om denna ändring i planen för djuphamnsanläggningen och med densamma förenade ekonomiska konsekvenser och hemställer Drätselkammaren om godkännande av den åtgärd, som sålunda vidtagits.

Västerås den 19 mars 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse ang. bidrag till utgivande av en adresskalender.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna en framställning från en arbetslös kontorist, Hj. Johnson, angående ett kommunalt bidrag för utgivande av en adresskalender för staden, och får Drätselkammaren med hänvisning till att Stadsfullmäktige förut eller under åren 1913, 1914 och 1915 anvisat anslag för ett dylikt ändamål och att, sedan senaste kalendern ut-

N:o 25.
Ang. bidrag till utgivande av en adresskalender.

kom under år 1916 så stora förändringar inträtt med avseende å de uppgifter som däri förekomma, att en ny kalender är av behovet påkallad och kan vara till nytta även för stadens myndigheter, hemställa, att Stadsfullmäktige ville i så måtto bifalla framställningen, att ett anslag å 500 kronor ställes till förfogande för utgivande av en sådan kalender ur det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov att utbetalas till utgivaren då kalendern utkommit och under det villkor i övrigt, att 50 exemplar av densamma överlämnas till stadens verk och myndigheter.

Västerås den 19 mars 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad har tillsammans med tvenne personer beslutat att utgiva en Adresskalender för Västerås.

Vi äro arbetslösa kontorister tillhörande Västerås Arbetslösa Kontors- och Affärsanställdas förening, och har genom kalendern tänkt kunna bereda oss en liten inkomst på så sätt att vi under arbetet med densamma kan hava sysselsättning för oss själva jämte några personer för annonsanskaffning.

Vidstående plan för finansering av företaget utvisar att kalendern kan genom annonsering och försäljning betala tryckning och övriga kostnader, men då dessa beräknade inkomster kunna förändra sig, samt giva mindre gott resultat, få vi härmed vördsamt anhålla om ett anslag av Kronor 600—700 för täckande av en eventuell uppkommande brist.

Då det är ett allmänt känt behov, att ovan nämnda kalender har en plats att fylla, våga vi inkomma med denna begäran under förhoppning att ett anslag för ändamålet beviljas.

Västerås den 18 mars 1923.

HJALMAR JOHNSON.

Plan för finansiering av en kalender för Västerås.

Utgifter:

Tryckning av 1,500 exemplar	4,400: —
Avlöningar för redigering och kontorsarbete	900: —
Avskrivning av mantalslängderna	300: —
Provisioner	1,000: —
Materiel samt oförutsedda kostnader	400: —
Kronor	7,000: —

N:o 25.

Ang. bidrag till utgivande av en adresskalender.

Inkomster:

Annonsering	4,500: —	
Försäljning	1,800: —	6,300: —
Anslag från staden		700: —
	Kronor	7,000: —

N:o 26.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionsersättning åt änkan efter f. assistenten vid tekniska verken F. G. Lönnqvist.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan änkan efter förre assistenten vid stadens tekniska verk F. G. Lönnqvist hos Vatten- och Gasverksstyrelsen anhållit om pension att utgå från och med den 1 december 1922 under hennes återstående livstid, har styrelsen överlämnat denna framställning till Lönenämnden, och får Lönenämnden, under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 22 februari 1923 att bevilja pensionsersättning åt maskinisten E. Boholms änka och barn samt att med tillämpning av samma grunder, varefter denna pensionsersättning beräknats, (se härom Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7 för innevarande år) och å ett pensionsunderlag av 3,000 kronor, motsvarande slutlönen i den tjänst Lönnqvist innehade pensionsersättningen, till änkan efter denne skulle utgöra 600 kronor, hemställa, att Stadsfullmäktige ville tillerkänna änkan Lönnqvist en årlig pensionsersättning från den 1 december 1922 å 600 kronor med därå utgående dyrtidstillägg enligt grunderna för dyrtidstillägg å pensionsersättningar till befattningshavares efterlevande samt härvid bestämma, att erforderliga medel för detta understöd skola utgå av inkomsterna av stadens tekniska verk.

Västerås den 23 februari 1923.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 26
Ang. pensionersättning åt änkan efter f. assistenten vid tekniska verken F. G. Lönnqvist.

Utdrag av protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens sammanträde den 16 januari 1923.

§ 11.

Till styrelsen hade inkommit en så lydande framställning:

"Till Styrelsen för Västerås Stads Tekniska Verk, Västerås.

Sedan den pension, som min man f. d. föreståndaren för Västerås Stads Vatten- och avloppsledningar Ingenjören Franz Gustaf Lönnqvist efter uppnådd pensionsålder genom Herrar Stadsfullmäktiges beslut tillerkändes, efter hans den 27 förra månaden inträffade bortgång upphört att utgå, och då det förutnämnda Stadsfullmäktigebeslutet icke säger något om pension till den eventuellt efterlevande makan, får jag härmed hos styrelsen vördsammast ansöka om pension från och med den 1 december 1922 och tillsvidare under min återstående livstid.

Såsom skäl för och till ledning vid avgörande av min vördsamma ansökan ber jag få framhålla

att min man år 1887 antogs till föreståndare för Västerås Stads vatten- och valoppsledningar, som då nyligen beslutats att anläggas för att efter sammanslagningen av stadens tekniska verk under en gemensam chef bliva dennes assistent för avdelningen Vatten- och avlopp, i vilken befattning han kvarstod till uppnådd pensionsålder den 1 januari 1912, och således varit anställd i stadens tjänst något över 24 år,

att besparingar med en jämförelsevis stor familj (5 barn) icke kunnat ske och förmögenhet icke finnes, vilket boupptecknigen styrker,

att något mera betydande underhåll från mina nu levande barn (2 söner och 1 dotter) icke kan påräknas, då samtliga själva hava familj och slutligen

att jag i augusti 1923 fyller 70 år och på grund av dels min höga ålder dels under sommaren 1922 undergången operation för kräfta med fortsatt poliklinisk efterbehandling är oförmögen att genom eget arbete försörja mig.

Västerås den 29 dec. 1922.

Augusta Maria Lönnqvist."

Efter föredragning härav beslöt styrelsen överlämna ärendet till Lönenämnden.

Som ovan
In fidem:
Eric Plantin.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 26 April. V.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för år 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna årsberättelser rörande den allmänna hälso- och fosterbarnsvården under år 1922 ävensom sådana berättelser för samma år från 1:ste och 2:dre stadsläkaren och stadsdistriktsläkaren, köttbesiktningsbyrån, bostadsinspektrisen och hälsopolisen.

Västerås den 27 mars 1923.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

I. Hälsovårdsnämnden och dess verksamhet.

Ledamöter: Borgmästare J. Karlsson, ordförande, 1:ste stadsläkare C. Thunström, vice ordförande, Veterinär M. Jonsson, Apotekare O. Oest, Vaktmästare G. P. Tärngren, Byggnadssnickare F. O. Pettersson, Byggmästare F. Eklund.

Suppleanter: Länsveterinär J. Jakobsson, Bankdirektör A. Sundström, Byggmästare K. J. Karlsson, Regementsläkare G. Wingren, Sjukvårdare J. O. Wass.

Sekreterare: E. Plantin.

Tjänstemän och övrig personal: 1:ste stadsläkare C. Thunström; 2:dre stadsläkare C. Idar; Stadsdistriktsläkare L. Bladini; Föreståndare för Köttbesiktningsbyrån Veterinär M. Jonsson; Kemist: Kemiska stationen i Västerås; 1:ste tillsyningsman E. Berggren; Tillsyningsmän: C. A. Holtz, L. E. Jansson, P. K. Forsberg; Bostadsinspektris: Lisa Bruér; Stadssjuksköterskor för bemedlade Anna Ekström och Berta Gester, för mindre bemedlade: Elin Carlsson och Hildur Nelsson.

N:o 27.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Nämndens ordinarie sammanträden 3:dje onsdagen i var månad, 12 sammanträden under året. Handlingarna protokollförda i 208 §§.

Nämnden har under året fungerat såsom sjukhusstyrelse för Landstingets epidemisjukhus.

Tillsyningsmännen:

Summarisk redogörelse för tillsyningsmännens arbete under året, uppgjord av 1:ste tillsyningsmannen, bifogas.

Bostadsinspektionen:

Bostadsinspektrisens årsredogörelse bifogas.

Köttbesiktningsbyrån:

Föreståndarens årsberättelse bifogas.

II. Befolkningsförhållanden inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början.	30,662.
2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna).	484.
3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna).	259.
4. Antal döda barn under ett års ålder (kyrkoskrivna).	25.
5. Särskilt stor dödlighet i viss stadsdel.	Ej förekommit.

III. Allmän hälsovård.

A. Vattentillgång.

1. Behovet av dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, grävda brunnar, rörbrunnar, (antal), vattenledning (filtrerat ytvatten, grundvatten).	Grundvatten från 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås utom staden.
2. Vattnets godhet, mängd.	Utmärkt, riklig.
3. Under året iakttagna missförhållanden och i anledning därav vidtagna åtgärder.	Inga.

B. Avledning av spill- och grundvatten.	
1. Under året iakttagna missförhållanden beträffande avledning av spillvatten, förorening av vattendrag, avdikningar av vattensjuka områden inom eller i närheten av samhället samt i anledning därav vidtagna åtgärder.	Avloppsförhållandena i förstadssamhällena fortfarande otillfredsställande. Kunna endast avhjälpas genom utdragning av stadens avloppsnät, varom underhandlingar mellan staden och gårdsägarna pågå. Stadens huvudledning för vatten och avlopp har under året utdragits genom Västra förstadsområdet.
2. Samhällets kloaknät, dess omfattning.	Allmänna ledningar .... 40,139 mtr Enskilda ledningar ..... 8,209 „ 48,448 mtr
C. Renhållning.	
a. Latrinrenhållning.	
1. System.	Från stadens centralare delar avhämtas latrinen genom stadens renhållningsverk. — Torvpudrettberedning. — Vid gårdarne i stadens yttre områden sker renhållning genom resp. gårdsägares försorg.
2. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Anmärkningar av tillsyningsmännen 49. Därav till åtal anmälda 1.
3. Antalet våningsklosetter. Av dessa antal vattenklosetter. Antal egendomar med vattenklosetter.	Våningsklosetter 1,846, därav W. C. 1,454 i 289 egendomar.
4. Bortforsling genom gårdsägares försorg; genom av samhället antagen entreprenör; genom samhällets eget renhållningsverk.	Genom renhållningsverket i 1,269 gårdar; genom gårdsägarne i 396 gårdar (de sistnämnda utom stadsplanen).
5. Särskilda upplagsplatser för latrin; olägenheter samt åtgärder med anledning därav.	Renhållningsverkets pudrettfabrik. Bör förläggas utom staden.
6. Latrinens tillgodogörande (direkt försäljning, pudrettberedning).	Torvpudretten användes dels för stadens eget lantbruk och dels försäljes.

N:o 27.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

b. Renhållning av gård och gata.	
1. Uppsamling och bortforsling av sopor, köksavfall m. m. Eget renhållningsverk.	Tredelningssystem.
2. Särskilda upplagsplatser.	Å stadens lantegendomar.
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande bränning) av sopor etc.	Svinmaten till stadens svingård. Skräpsopor till hamnfyllning, gödselsopor till stadens lantbruk.
4. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Av tillsyningsmännen anmärkta missförhållanden 167, därav anmälts till åtal 5.
c. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga.	
1. Svinhus.	Svinhus 25, därav inom stadsplan 0, utom 25.
2. Fähus.	Fähus 17, därav inom stadsplan 0, utom 17.
3. Stall.	Stall 128, därav inom stadsplan 82, utom 46.
4. Olägenheter och bristfälligheter vid dessa; åtgärder med anledning därav.	Anmärkta missförhållandn 9, alla avhjälpta.
5. Svinhållning förbjuden.	Inom stadsplan.
D. Begravningsplats.	
Anmärkningsvärda missförhållanden etc.	På grund av otillräckligt utrymme i den nuvarande, som är belägen inom stadsplan, är ny begravningsplats under anläggning utom staden.
Nyanläggning, utvidgning, andra åtgärder.	
E. Fabriker och näringar.	
1. Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar; åtgärder med anledning därav.	Inga anmälda.
2. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan samt nämndens beslut i anledning därav.	1 ansökan om hudupplag beviljad.

3. Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke, ävensom åtgärder med anledning av lagen rörande arbetarskydd den 9 juni 1912.	1:ste hälsovårdstillsyningsmannen, förordnad som tillsynsorgan, har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.
F. Bostäder.	
1. Antal med boningshus bebyggda tomter (egendomar) vid årets slut.	1,665.
2. Genom kommunens eller enskildas försorg under året tillkomna arbetarbostäder.	Under året ha av enskilda byggts 20 boningshus med inalles 30 lägenheter på 1 rum och kök—4 rum och kök. Av dessa utgöra 9 lägenheter på 1 rum och kök.
3. Särskilda bostäder för lungsiktiga.	Inga.
4. Under året tillkomna härbärgen och asyler.	Inga.
5. Bostadsinspektionen.	
a. Organisation.	Bostadsinspektris.
b. Under året utfört arbete.	Anmälningar 155. Inspektionsbesök 1,529. Återbesök 489. Olägenheter avhjälpta 155. Lägenhet utdömd 1.
G. Samlingslokaler.	
Utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet.	
1. Skolor.	Intet särskilt att anföra.
2. Nöjes- och andra samlingslokaler.	Intet särskilt att anföra.
H. Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.	
I stadens varmbadhus.	För skolbarn: Billighetsbadstubad ..... 3,233 Fria simundervisningsbad.. 10,053 13,286 Folkbad 18,443

N:o 27.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

I. **Födoämnen och njutningsmedel.**	
1. Köttbesiktningstvång (enl. lagen ang. köttbesiktning och slakthus den 10 oktober 1913).	Ja.
2. Frivillig köttbesiktning.	Nej.
3. Offentligt slakthus.	Nej.
4. Slakterier; därav under offentlig kontroll (exportslakterier m. fl.).	6, inga därav under off. kontroll.
5. Ordnad mjölkkontroll.	Ja, genom hälsovårdstillsyningsmännen.
6. Matvaruberedning och matvaruhandel. Här anmärkes, vilka fabriker, försäljningsställen och dylikt under året nytillkommit eller förbättrats.	a. Nej. b. 6 st.; nedlagda under året 0, tillkomna under året 1. c. 19 st.; nedlagda under året 1, tillkomna under året 1. d. 26 st.; nedlagda under året 2, tillkomna under året 2. e. 2 st.; nedlagda under året 0, tillkomna under året 0. f. 75 st.; nedlagda under året 0, tillkomna under året 8. g. 29 st.; nedlagda under året 0, tillkomna under året 2. h. 86 st.; nedlagda under året 9, tillkomna under året 10.
Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder beträffande	
a. Offentligt slakthus.	
b. Andra slakterier.	
c. Korvfabriker och charkuterier.	Anmärkningar 18; rättade 18; varning 1.
d. Bagerier och konditorier.	Anmärkningar 12; rättade 12.
e. Mejerier.	
f. Mjölkmagasin.	Anmärkningar 29; rättade 29; 1 varning.
g. Kött- och charkuteributiker.	Köttransporter 5 anmärkningar, därav 4 åtal.
h. Övriga försäljningsställen för matvaror.	Anmärkningar 10; rättade 10.

7. Bryggerier och läskedrycksfabriker.	Bryggerier 2, Läskedrycksfabriker 4.
8. Översikt av under året beslagtagna födoämnen.	

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		Tuberkulos	Trikiner	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Kött av					
nötkreatur	8	—	—	—	8
häst	1	—	—	—	1
svin	1	—	—	—	1
får, get.....	—	—	—	—	—
Inälvor	21	5	—	2	14
Korv	1	—	—	—	1
Andra födoämnen	4	—	—	—	4

9. Tillsyn av matserveringsställen.	45 inspektioner av tillsyningsmännen.
10. Livsmedelskontrollens anordning, kostnaderna för densamma.	Tagna mjölk- och matvaruprov undersökas å Kemiska stationen. Kostnad kr. 1,666: 53.
11. Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel.	Ingen anmälan härom inkommen.

K. Åtgärder i anledning av lagen ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918.	
1. Polikliniker, särskilda läkare etc.	Uppskov med inrättande av poliklinik beviljad även för år 1922.
2. Iakttagna missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder.	Inga särskilda åtgärder.

N:o 27. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.*

L. Åtgärder i anledning av lag den 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av lungsot.	
1. Antal lägenheter i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum.	16.
2. Övriga åtgärder.	Anslag till dispensärverksamhetens befrämjande 4,000 kr.
M. Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning den 2 juni 1916.	
1. Ympningens anordnande.	2:dre stadsläkaren förordnad såsom offentlig vaccinatör.
2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn.	Föreläggande enligt lag.
3. Övriga åtgärder.	Kostnadsanslag till den offentliga vaccinationen 100 kr.
N. Kommunala vårdanstalter.	
1. Försörjningsanstalter och ålderdomshem.	Fattigvårdsinrättning med särskilt sjukhus.
2. Barnhem, barnasyler, barnkrubbor.	Barnhem.
3. Andra vårdanstalter (utom epidemisjukhus).	Inga.
O. Spädbarns- och fosterbarnsvård.	Se bil. från Fosterbarnsnämnden.
P. Hälso- och sjukvårdspersonal.	
1. Tjänstebefattningar hos hälsovårdsnämnden: Bostadsinspektör, veterinär, kemist, bakteriolog, botanist, antal tillsyningsmän, desinfektörer, barnavårdsinspektriser m. fl.	1 Veterinär: föreståndare för köttbesiktningsbyrån; 1 förste Tillsyningsman och 3 Tillsyningsmän; 1 Bostadsinspektris; 4 Stadssjuksköterskor.
2. Laboratorier för hälsovårdsärenden.	Västerås kemiska station.

R. **Kvacksalveri och olaga medikamentsförsäljning.**	Ej anmälda.
S. **Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.**	Intet att anföra.

Bilagor:

1. Översikt över dödsorsakerna enligt dödsbevisen. Med.-styr. cirk. $^{9}/_{12}$ 1901).
2. Översikt över några av de viktigaste dödsorsakerna. (Med.-styr. cirk. $^{9}/_{12}$ 1901).
3. Uppgift om sinnessjuka. (Med.-styr. cirk. $^{12}/_{4}$ 1916).
4. Redogörelse ang. fosterbarnsvården. (Med.-styr. råd och anvisningar 1904).
5. 1:ste Tillsyningsmannens årsberättelse.
6. Bostadsinspektrisens årsberättelse.

Västerås den 1 mars 1923.

CARL THUNSTRÖM.
v. ordf.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1922.

1. I 2 § 1 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enl. 2 § 1 och 2 mom.[1]) vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Difteri ..... 171 Skarlakansfeber. 42 Paratyfus ..... 1 214 Inga särsk. åtgärder av Nämnden behövliga.
2. Från läkare till nämnden enl. 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	220.
3. Förekomst av spetälska och åtgärder däremot enl. 2 § 6 mom.	Ej.
4. Åtgärder enl. 3 § 1 och 2 mom. för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	Alla insjuknade vårdade å epidemisjukhuset.
5. Åtgärder enl. 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	40 difteribacillbärare intagna å epidemisjukhuset för isolering och vård.
6. Åtgärder för	
a) smittrening enl. 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enl. 6 och 7 §§.	Vanliga desinfektionsåtgärder vidtagna.
b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Cyanvätebehandling mot ohyra har verkställts i 47 fall, omfattande 128 rum.
c) utbildning av härför erforderlig personal.	1:ste tillsyningsmannen.
7. Framställning enl. 9 § om kungörelse från predikstolen om utbruten smittsam sjukdom.	Ej förekommit.

[1]) Hänvisningar till §§ och mom. avse, där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

8. Åtgärder enl. 10 § ang. skolor, offentliga tillställningar m. m.	Ej förekommit.
9. Åtgärder enl. 11 § till förekommande av onödiga folksamlingar.	Ej förekommit.
10. Uppgifter enl. 12 § till länsstyrelsen ang. smittsam sjukdom och ovanlig dödlighet bland råttor.	Ej förekommit.
11. Åtgärder enl. 15 § ang. pest och kolera.	Ej förekommit.
12. Ådömda straff enl. 28 § för tredskande mot hälsovårdsnämnds beslut jämlikt 3 § angående någons intagande å sjukvårdsinrättning eller isolering eller ställande under observation m. m.	Ej förekommit.
13. Föreläggande av vite enl. 29 §.	Ej förekommit.
14. Förordnande enl. 31 § 2 mom. av åklagare.	Ej förekommit.
15. Anförda besvär enl. 32 § över hälsovårdsnämnds beslut.	Ej förekommit.
16. Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.	—

Västerås den 1 mars 1923.

CARL THUNSTRÖM.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Årsberättelse från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1922.

I.

Befolkningsförhållandena inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna inv. vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	27,091,	därav	13,305	mk.	och	13,786	kv.
i S:t Ilians församling.....	2,190,	„	1,058	„	„	1,132	„
i Lundby församling	1,381,	„	719	„	„	662	„
Summa	30,662,	„	15,082	„	„	15,580	„

vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	26,830,	därav	13,060	mk.	och	13,770	kv.
i S:t Ilians församling.....	2,130,	„	1,039	„	„	1,091	„
i Lundby församling	1,470,	„	733	„	„	684	„
Summa	30,377,	„	14,832	„	„	15,545	„

2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	421,	därav	189	mk.	och	332	kv.
i S:t Ilians församling.....	39,	„	21	„	„	18	„
i Lundby församling	24,	„	18	„	„	16	„
Summa	484,	„	228	„	„	256	„

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	232,	därav	130	mk.	och	102	kv.
i S:t Ilians församling.....	20,	„	8	„	„	12	„
i Lundby församling	7,	„	5	„	„	2	„
Summa	259,	„	143	„	„	116	„

4. Antal döda barn under 1 års ålder (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	22,	därav	16	mk.	och	6	kv.
i S:t Ilians församling.....	3,	„	2	„	„	1	„
i Lundby församling	—,	„	—	„	„	—	„
Summa	25,	„	18	„	„	7	„

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället. Särskilt stor dödlighet bland späda barn.

Härvid intet att anmärka.

II.

Allmänna sjukvården.

1. I 2 § mom. 1 och 6 i epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom samhället under året.

I epidemihänseende har året visat sig relativt friskt, i det antalet fall enligt ovannämnda § i epidemilagen utgör endast 7 pro mille av folkmängden.

Difteri:

Härav ha förekommit 171 fall, däri inräknade 40 st. s. k. bacillbärare. Beträffande fördelningen av fallen på årets månader, så förekommo endast några få pr månad under första halvåret, under juli intet, men under augusti—december de flesta (139), varierande mellan 20—30 pr månad. Varpå detta epidemitillstånd under senåret berodde kunde ej avgöras.

Såsom vanligt har jag, för att så mycket som möjligt söka förekomma sjukdomens spridning, i allmänhet tagit halsprov på familjemedlemmarna till den sjuke, och resultatet blev såsom ovan anförts 40 st. bacillbärare, vilka intagits för isolering å epidemisjukhuset, tills bacillerna försvunnit. Isoleringen har visserligen emellanåt skett under protester, men samhällets skydd måste dock ställas i första rummet.

Sjukdomen har i allmänhet varit lindrig, endast 3 dödsfall, som vanligt beroende på för sen inkomst till serumbehandlingen.

Å epidemisjukhuset, som handhaves av landstinget, ha för difteri varit intagna, från staden och landet sammanräknat, 249, inklusive bacillbärarne, 52 st.

Antalet av mig undersökta difteriprov under året utgjorde 2,361, därav 1,495 från å sjukhuset intagna, 672 från staden och 194 insända från landet.

Skarlakansfeber:

Härav ha förekommit 42 fall inom staden, tämligen jämnt fördelade pr månad. Fallen i allmänhet mycket lindriga, intet dödsfall.

Paratyfus: B.

1 fall, lindrigt, troligen smittad å annan ort.

2. *Övriga sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder.*

Antalet anmälda sjukdomar i nedgående, dels beroende därpå, att ett i allmänhet gott hälsotillstånd varit rådande, och dels ock på den ekonomiska depressionen, som hindrar folk att kosta på sig läkare och medicin i samma utsträckning som förr.

Av *lunginflammation* ha förekommit 95 fall, därav 22 dödsfall. Av *lungsäcksinflammation* 38 fall.

Av vanlig *influensa* förekommo 490 fall, inrapporterade under januari—mars, med 5 dödsfall.

Kikhosta har förekommit med några fall nästan var månad. Inalles 43 anmälda, med 2 dödsfall.

Av *akuta mag- och tarminflammationer* anmälda 157, därav 6 dödsfall.

För *tuberkulosens* bekämpande ha såsom förut anslagits 4,000 kronor såsom bidrag till tuberkulosföreningens dispensärverksamhet. I *lungsot* ha avlidit 24 personer och *i andra tuberkulösa åkommor* 9.

Av *könssjukdomar* ha anmälts 124, därav 92 smittade i Västerås. (se bil.).

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

III.

Förhållandet i allmänhet med:

1. Apoteksväsendet. Intet att anmärka.
2. Barnmorskeväsendet. Intet att anmärka.
3. Skyddskoppympningen:

Några fall av försummad ympning ha genom Hälsovårdsnämndens ingripande förmåtts till ympning. En ympningsvägrande målsman från föregående året gav slutligen med sig och lät ympa barnet.

2:dre stadsläkaren har varit förordnad såsom offentlig vaccinatör. Enligt inkomna uppgifter ha inalles 507 barn skyddsympats.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. För hälso- och sjukvård:

Med tjänsten förenade inspektioner.

2. För rättsmedicinskt ändamål:

På magistratens förordnande: 2 rättsmedicinska obduktioner och 1 rättsmedicinsk undersökning ang. sinnesbeskaffenhet.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa:

Antalet sinnessjuka uppgår till 69, därav 34 m. o. 35 kv.
Antalet sinnesslöa uppgår till 14, därav 10 m. o. 4 kv.

VI och VII.

Intet att anföra.

VIII.

Inom samhället bosatt personal av:

1. Läkare:

E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare.
G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare.
O. Ohlin, provinsialläkare.
C. Thunström, 1:ste stadsläkare.
C. Idar, 2:dre stadsläkare.
L. Bladini, stadsdistriktsläkare.
A. Wickholm, f. d. Regementsläkare (avflyttad 1 okt.).
G. Wingren, Regementsläkare.
P. Lundgren, Lasarettsläkare (tjänstledig).
E. Björklund, t. f. Lasarettsläkare.
G. Nilsson, Lasarettsunderläkare.
M. Sjögren, Läkare vid tuberkulossjukhuset.
G. Holm, Fängelseläkare.

N:o 27.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

2. Tandläkare:
F. A. Malmström, C. V. Luthman, E. Adolphson, G. Jonsson, H. Lybeck, E. Nyström, Hj. Luttrop (Skoltandläkare).

3. Sjukgymnaster, legitimerade:
Major G. Nordencreutz, Fru Tora Wittbom, Fru Ella Hartelius, Fröken Elisabet Arvedson, Löjtnant B. Personne, Fru Eva Personne, Löjtnant O. Clarholm.

4. Fältskärer:
E. A. Strömberg.

5. Barnmorskor:
a) Distriktsbarnmorskor: Fröken Hilda Pihlgren, Fru Anna Berggren, Fru Anna Ågren.
b) Kommunalt anställda: Fröken Augusta Björkegren för Badelunda s:n, Fröken Elisabet Wahlberg för Barkarö s:n.
c) Enskilt praktiserande: Fru Anna Maria Eriksson, f. d. distriktsbarnmorska, pensionerad (inflyttad 1 okt.).

6. Sjuksköterskor:
a) Kommunalt anställda:
Stadssköterskor (s. k. godkända): Anna Ekström och Berta Gester (för bemedlade sjuka), Elin Karlsson och Hildur Nelsson (för obemedlade sjuka).
å Fattigvårdsinrättningen: Anna Forslund, Elin Ramqvist, Alice Svärd (godkända), Irene Pihlblad (ej godkänd).
å Barnasylen: Maria Hellström (godkänd).
b) Dispensärsköterska: Märta Lundell (godkänd).
c) I enskild sjukvårdstjänst: Margit Norlin, Lisa Johansson, Helmy Kjellin, Hanna Karlsson, Elin Gustafsson, Judit Lindberg, Gunhild Gustafsson, Ester Bergman (ingendera godkänd).

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:
1. Översikt av gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen.
3. Sammandrag av utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Uppgifter ang. medicinalpersonalen i staden .
5. Översikt av anmälda fall av smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till uppgiven smittningsort.
6. Översikt över smittosamma könssjukdomar i Västerås med hänsyn till ålder och kön.

N:o 27. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.*

7. Uppgifter från sundhetsinspektören i Västerås enligt diariet över könssjuka.
8. Årsberättelse från epidemisjukhuset för 1922.
9. 2:dra stadsläkarens och distriktsläkarens årsrapporter.
10. Badtablå från varmbadhuset.

Västerås den 15 mars 1923.

CARL THUNSTRÖM,
1:ste stadsläkare.

Ämbetsberättelse från andre stadsläkaren i Västerås för år 1922.

I. *Distriktet:*

1. Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år, nämligen I, II, III, IV och VIII fattigvårdsdistrikten.

2. Invånareantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av hela stadens folkmängd, som den 1 jan. 1922 utgjorde 30,662 personer.

II. *Allmänna sjukvården:*

1. Angående epidemiska sjukdomars förekomst hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

2. Angående övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad år 1922. Några särskilda åtgärder med hänsyn till dessa ha ej företagits.

III. *Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:*

1. Offentlig skyddskoppympning har företagits å 450, förut ej ympade personer.

2. För rättsmedicinskt ändamål inga ämbetsförrättningar utförda.

IV. *Sinnessjuka och sinnesslöa:*

Angående dessa hänvisas till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

V. Insikten om vikten av och intresset för digivning lämnar fortfarande mycket övrigt att önska. Däremot torde beredningen av mjölkblandningar för späda barn numera skötas bättre än förr. Vanföreställningarna om den s. k. engelska sjukans natur och betydelse äro fortfarande mycket utbredda liksom tron på "kloka gummors" förmåga att med sina smörjor bota densamma.

Förtroendet för kvacksalvare av diverse slag är fortfarande stort och ger ofta anledning till mer eller mindre nedslående erfarenheter.

VI. Beträffande vetenskapliga iakttagelser, märkligare sjukdomsfall o. d. är intet av vikt att anföra.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid Ålderdomshemmet i Västerås jämte därtill hörande Bil. C.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad år 1922.

Västerås den 31 jan. 1923.

C. IDAR.
2:dre stadsläkare.

Årsberättelse från stadsdistriktläkaren i Västerås för år 1922.

I. *Distriktet:*

1. Detta har omfattat V, VI, VII och IX fattigvårdsdistrikten jämte inkorporerade socknarne Lundby och S:t Ilian.

2. Invånareantalet vid årets början torde omfatta närmare hälften av stadens folkmängd (exakt siffra kan ej erhållas).

II. *Allmänna sjukvården:*

1. I fråga om sjukdomar omnämnda i § 2 mom. 1 och 2 av Epidemilagen återfinnas uppgifter i förste stadsläkarens årsberättelse.

2. Angående övriga sjukdomar må nämnas att den influensaepidemi som började i dec. 1921 fortsatte under jan. och febr. 1922, men var hela tiden av godartad beskaffenhet. Allmänna hälsotillståndet i staden har i övrigt varit gott hela året.

III. *Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:*
Inga.

IV. *Sinnessjuka och sinnesslöa:*
Uppgifter återfinnas i förste stadsläkarens årsberättelse.

V. *Angående spädbarnsvård* och

VI. *Märkliga sjukdomsfall*
intet av vikt att här anmärka.

Denna berättelse åtföljes av följande bilaga:
Översikt av gängse sjukdomar.

Västerås den 31 jan. 1923.

LENNART BLADINI.
Stadsdistriktsläkare.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1922.

Sjukhuset tillhör Västerås stad, men förhyres av landstinget från 1 januari 1920.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: *2* sjukhuspaviljonger utvändigt rustade och omstrukna. Invändigt har i ena paviljongen båda våningarna fullständigt ommålats, i andra paviljongen målningen påbättrats. Köksavdelningen delvis rustad och ommålad, likaså vaktmästarens bostad. — Korkmattor inlagda i avd. I a. och b. samt i *2* sköterskerum i avd. II, i personalens matsal och i drängens rum.

Mathållning: Oförändrad.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Ingen särskild nyanskaffning.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrade.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Oförändrade.

Följande viktigare åtgärder hava blivit föreslagna: Inga.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Inga.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.

Antal[1]) ordin. sängar vid årets slut	Antal[2]) patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade[3])	Medeltal vårdade för dag[4])	Högsta antalet vårdade någon dag av året	Medellängd av sjukhusvistelsen dagar[5])		Dagavgift		Intagna	Underhållsdagar
	Intagna	Avlidna						Kr.	öre		
96	453*)	6	9,856	27	67	22	Enskilt rum ...	7	50	2	6
							halvenskilt rum	5	—	4	84

*) 33 kvarliggande från 1922 inberäknade.

[1]) Antal, enl. vilket statsbidragets storlek beräknas.

[2]) Till patienter räknas även sådana personer, som intagits med stöd av epidemilagen 3 § 3 mom.

[3]) Inräknas även underhållsdagar för friska personer, som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till 9,930.

[4]) Medeltalet erhålles om antalet underhållsdagar divideras med det antal dagar, sjukhuset varit öppet under året.

[5]) Antalet underhållsdagar divideras med antalet under året intagna.

II. Inkomster.

	Kronor
1. Anslag av landsting	87,170:85
4. Statsbidrag för sjukhusets drift	19,536:—
5. Patientavgifter	442:50
Summa inkomster	107,149:35

III. Utgifter.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsbe. ättelse för 1922.

		Kronor	Kostnad pr underhållsdag, öre
1.	Avlöningar (i stat upptagna) vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	21,910: 71	222
2.	Läkemedel (för inre och yttre behandling)	2,723: 93	28
3.	Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	130: —	1
4.	Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	140: —	1
5.	Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar[1])	—	—
6.	Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial[1])	1,940: 08	20
7.	Patienters utspisning	14,577: 28	148
8.	Annat kosthåll (personalens)		
9.	Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	19,703: 51	200
10.	Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	2,210: 45	22
11.	Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	2,253: 07	23
12.	Fastigheters (inkl. gårds, parks, och vägars) underhåll, reparationer	701: 25	7
13.	Ny-, till- och ombyggnader samt reparationer för särsk. anslag	—	—
14.	Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	40,859: 07	415
	Summa utgifter	107,149: 35	1,087[2])

[1]) Har för underhåll eller nyanskaffning medel utgått av särskilt anslag, skall detta angivas i särskild not.

[2]) Här anföres h e l a kostnaden per underhållsdag, sedan utgifter för ny-, till- och ombyggnad frånräknats.

A n m. Inkomster och utgifter skola såvitt möjligt avse redogörelseåret, vadan inkomst- och utgiftssummor böra stämma med varandra.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Grundlön Kronor	Andra förmåner
1 Läkare	1920	5,700	(Därav till Västerås stad 3,000).
1 Syssloman	1921	810	
1 Husmoder	1919	800	Fritt vivre + 2 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
2 Sköterskor	1905—1908	700	Fritt vivre + 3 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
1 Sköterska	1918	700	Fritt vivre + 1 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
3 Sköterskebiträden	1919-1921-1922	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Kokerska	1920	480	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
2 Köksbiträden	1920	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Tvättföreståndersk a	1922	420	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Tvättbiträde	1922	360	Fritt vivre + dyrtidstillägg.
1 Dräng	1915	600	Fritt vivre + 3 ålderstillägg + dyrtidstillägg.
1 Vaktmästare	1917	1,400	Fri bostad, värme, lyse + dyrtidstillägg.
Extra personal vid behov	—	dagavlön.	

V. Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.

Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.	Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.
a. **I Epidemilagen avsedd sjukdom.**					b. **Andra sjukdomar.**[1]				
Difteria	113	135	2	1	Angina	20	67	—	—
Scarlatina	30	26	—	—	Meningitis tuberculosa	1	—	1	—
Paratyfus B.	1	1	—	—	Hämorhagia cerebri	—	1	—	1
Encephalitis letharg	1	—	—	—	Oculomotoriuspares	1	—	—	—
					Abscessus tousill.	—	1	—	—
					Pharyngitis	1	—	—	—
					Pseudocroup	5	1	—	—
					Bronchopneumonia ac.	1	—	1	—
					Pneumonia crouposa	1	—	—	—
					Septichämia	1	—	—	—
					Postdift. pares tib.	1	—	—	—
					Syfilis tert. (Vert. lumb. IV)	1	—	—	—

[1]) Här upptagas fall, vilka intagits såsom misstänkta för sjukdom, som i a sägs, men vilka sedermera befunnits vara fall av annan sjukdom.

VI. Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas föra smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.

Sjukdom, varav smitta misstänkts föreligga	Intagna	
	m.	kv.
Observation för Difteria	3	5
Observation för Scarlatina	1	1

VII. Utförda operationer.

Operation	Patientens ålder			Operation, utgång		
	under 15 år	15—55 år	över 55 år	god	mindre god	dålig
Intubation	1	—	—	1	—	—
Tracheotomi	1	—	—	1	—	—

Västerås den 1 mars 1923.

CARL THUNSTRÖM.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Årsberättelse från Västerås stads Ålderdomshems sjukhus för år 1922.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Det fullständigt om- och tillbyggda sjukhuset togs i anspråk den 23 jan. 1922, då överflyttning av patienterna från den provisoriska sjukavdelningen ägde rum.

Mathållning: Inga väsentliga förändringar.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: Komplettering av inventarier och utredningspersedlar. Anskaffning av diverse nya instrument.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning. Inga förändringar.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Två sjuksköterskor, en för tuberkulosavdelningen och en för nervavdelningen samt ett kvinnligt och ett manligt biträde nyanställda.

Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna: Ansökan om statsbidrag för tuberkulosavdelningen.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägsta antalet vårdade någon dag under året	Medellängd av sjukhusvistelsen.
Intagna	Avlidna						
153	51	19,572	74	54	51	73	108

II och III. Inkomster och utgifter.

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter här lämnas.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Lön, Kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska	744 pr år	+ dyrtidstillägg enl. K. Socialstyrelsens indextal + fritt vivre
2. Sjuksköterska	600 pr år	+ dyrtidstillägg enl. K. Socialstyrelsens indextal + fritt vivre
3. Sjuksköterska	600 pr år	+ dyrtidstillägg enl. K. Socialstyrelsens indextal + fritt vivre
4. Sköterskebiträde	50 pr mån.	+ fritt vivre
5. Sköterskebiträde	50 pr mån.	+ fritt vivre
6. Sköterskebiträde	50 pr mån.	+ fritt vivre
7. Sköterskebiträde	50 pr mån.	+ fritt vivre
8. Manligt biträde	100 pr mån.	+ fritt vivre

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

Uppgift angående: Intagna sjukdomsfall ävensom döda. Bil. C.

Västerås den 31 januari 1923.

C. IDAR.
2:dre stadsläkare.

Uppgift från Västerås stads Ålderdomshems sjukhus för år 1922 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.
	II. *Ålderdomssjukdomar.*				
6	Marasmus senilis	2	6	2	5
	IV. *Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.*				
29	Influenza epidemica	10	4	1	1
42	Tuberculosis	22	15	5	5
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	22	15	5	5
	Syphilis acquisita	1	1	—	—
	V. *Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.*				
58	Anæmia	—	2	—	—
	VI. *Ämnesomsättningssjukdomar.*				
68	Diabetes mellitus	—	1	—	1
	VII. *Kroniska förgiftningssjukdomar.*				
71	Alcoholismus chronicus	2	—	—	—
	VIII. *Nervsystemets sjukdomar.*				
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	—	3	—	2
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	1	—	—	—
84	Hemiplegia	2	3	—	—
85	Paraplegia	1	—	—	—
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata	2	—	—	—
98	Epilepsia	1	1	—	—
99	Hysteria	—	3	—	—
100	Neurasthenia	1	3	—	—
	IX. *Sinnessjukdomar.*				
102	Insania manico-depressiva	1	—	—	—
103	Amentia	1	—	—	—
104	Dementia præcox. (Hebephreni, Katatoni)	6	1	—	—
106	Insania epileptica	1	1	—	—
108	Dementia senilis	—	11	—	1
109	Idiotia	2	—	—	—
	X. *Cirkulationsorganens sjukdomar.*				
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	1	3	1	2
113	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	1	1	—	1
115	Arteriosclerosis. Atheromathosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	8	15	—	3
119	Thrombosis. Embolia	—	2	—	—
	XI. *Andningsorganens sjukdomar.*				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	2	2	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chr.	3	5	—	1
131	Astma bronchiale	—	1	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	1	—	—	—
134	Bronchopneumona acuta	2	3	1	2
137	Gangræna pulmonum	1	—	1	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	3	1	—	—
	XII. *Matsmältningsorganens sjukdomar.*				
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	1	—	—	—
162	Obstipatis	1	—	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	1	—	1	—
167	Cholelithiasis	2	1	—	—
	XIII. *Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.*				
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	2	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	3	—	1
	XIV. *Könsorganens sjukdomar.*				
186	Prostatitis. Abscessus prostatæ	1	—	1	—
	XV. *Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.*				
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	1	—	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	1	—	—	—
207	Polyarthritis rheumatica chr.	4	2	—	—
208	Arthritis deformans	6	1	—	—

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

	Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.		Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.
	XVI. *Hudens sjukdomar.*						XIX. *Svulster.*				
222	Eczema	1	1	—	—	315	Sarcoma	2	—	1	—
227	Ulcus varicosum cruris	1	—	—	—	316	Carcinoma	7	—	6	—
236	Scabies	2	1	—	—		„ ventriculi	6	—	5	—
							„ recti	1	—	1	—

Redogörelse för hälsovårdstillsyningsmännens i Västerås verksamhet år 1922.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal Vid årets början	Nedlagda under året	Tillkomna under året	Vid årets slut
Slakterier	5	—	1	6
Charkuteriverkstäder	19	1	1	19
Charkuteributiker	27	—	2	29
Bagerier	26	2	2	26
Brödbutiker	11	—	1	12
Mejerier	2	—	—	2
Mjölkbutiker	67	—	8	75
Smör-, ägg- o. ostbutiker	2	2	2	2
Speceributiker	59	3	5	61
Fiskbutiker	4	1	—	3
Frukt- och grönsaksbutiker	9	3	2	8
Näringsställen	48	2	6	52
Raksalonger	10	—	—	10
Lump-, hud- och benupplag	10	1	1	10

Analys å födoämnen.

Å Kemiska stationen i Västerås har för Hälsovårdsnämnden undersökts nedanstående prov:

Varuslag	Antal Undersökta	Överstigande minimifetthalten	Understigande minimifetthalten	Fetthalt Högsta %	Fetthalt Lägsta %	Anmärkningar
Tjock grädde	215	214	1	53.9	24.2	
Tunn grädde	438	426	12	35.00	12.00	
Oskummad mjölk	678	630	45	7.10	2.30	
Separerad mjölk	13	vilka alla överstego den föreskrivna torrsubstansmängden 8 %.				
Summa	1,344					

Bland de sålunda undersökta proven har intet åtalbart fall påvisats.

14 st. smörprov från olika leverantörer ha analyserats. Fetthalten hos dessa varierade mellan 78,9—84,2 %, vattenhalten var lägst 12,3—högst 16,5 %. Ett prov av smör, som föreföll vara uppblandat med margarin, visade vid undersökning fritt från stärkelse.

Tre st. från torghandlare inköpta korvprov, vilka kunde misstänkas vara färgade, blevo inlämnade för analys. I två av dem kunde icke påvisas några konstgjorda färgämnen. Det tredje däremot innehöll färgämnen, "antagligen tjärfärgämnen", varför tillverkaren—försäljaren ställdes under åtal och ådömdes böter.

Ur en gårdsbrunn upptaget vattenprov, som undersökts, befanns förorenat i så hög grad, att vattnet måste anses odugligt till hushållsförbrukning. Varifrån föroreningarne (huvudsakligen ammoniak och salpetersyrlighet) härledde kunde ej med säkerhet avgöras. Brunnen länspumpades och rengjordes, varefter vattnet befunnits användbart.

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder.

	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Slakterier, korvfabriker och chark.	18	1	—
Bagerier och konditorier	12	—	—
Näringsställen	1	—	—
Mjölkhandeln	29	1	—
Speceributiker	7	—	—
Torghandeln	3	—	—
Kött-transporter	5	—	4
Gårdsrenhållning m. m.	167	6	5
Bristande delning av sopor	49	1	1
Stall, fähus och svinhus	9	—	—
Avstjälpningsplatser och avloppsdiken	6	—	—
Obesiktigade köttvaror	4	—	4
Färgade köttvaror	1	—	1
Summa	311	9	15

Översikt av under år 1922 beslagtagna födoämnen.

Varuslag	Antal beslag	Kassationsorsak		
		Tuberkulos	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Kött av nötkreatur	8	—	—	8
Kött av häst	1	—	—	1
Kött av svin	1	—	—	1
Inälvor	21	5	2	14
Korv	1	—	—	1
Andra födoämnen	4	—	—	4
Summa	36	5	2	29

N:o 27.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Bostadsdesinfektioner, utförda under år 1922.

Månad	Decinficerade		Förbrukad		Orsaker			
	Rum	Kök	formalin (gram)	formalin-lampor (st.)	Tuber-kulos	Difteri	Skar-lakans-feber	Övriga orsaker
Januari	9	9	5,100	3	2	8	2	1
Februari	9	5	3.700	1	1	8	1	—
Mars	9	2	3,600	1	2	4	2	—
April	9	4	5,100	2	4	2	3	2
Maj	9	2	3,800	1	2	1	4	1
Juni	7	2	3,200	1	2	3	4	—
Juli	5	—	1,600	1	—	—	3	1
Augusti	13	11	7,000	2	1	15	6	1
September	22	7	9,300	1	1	18	4	2
Oktober	23	7	13,800	2	1	20	2	1
November	34	11	10,200	—	—	19	6	3
December	17	12	8,950	—	—	20	2	2
Hela året	166	72	75,350	15	16	118	39	14

Cyanvätebehandling mot ohyra har verkställts i 47 fall, varvid 128 rum desinficerats. Resultaten i allmänhet tillfredsställande. Intet olycksfall har inträffat.

Såsom *kommunalt tillsynsorgan* är undertecknad sedan 1916 förordnad av Nämnden. Tillsynen under 1922 omfattar 30 besök, fördelade på 15 dagar. De inspekterade arbetsställena äro:

Hantverk	23
Handel	6
Övrig verksamhet	1

Häri ingå de inom en viss syatelier upprepade inspektioner, som företagits på uppdrag av yrkesinspektrisen. Uppdraget ifråga grundade sig på en till yrkesinspektrisen inkommen anmälan om påstådda missförhållanden inom den namngivna verkstaden. Vid ingående undersökning å platsen visade sig anmälan i varje detalj obefogad.

Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör enligt § 4 Instruktionen för kommunala tillsynsorgan, har ej iakttagits.

Avlåtna tjänsteskrivelser under året uppgå till 55 st.,

därav till Hälsovårdsnämnden	13
„ annan myndighet	20
„ fastighetsägare m. fl.	17
„ Yrkesinspektionen	5

Diariet över till Nämnden inkomna handlingar upptar 150 skrivelser.
En sammanfattning av tillsyningsmännens arbeten under det gångna året närslutes i särskild bilaga.

Västerås den 30 januari 1923.

ERNST BERGGREN.
Förste tillsyningsman.

Sammandrag av tillsyningsmännens arbeten 1922.

Månad	Besökta platser i och för tillsyn															Övriga göromål							
	Gårdar och avträden	Stall	Svinhus	Fähus	Avloppstrummor och diken	Avstjälpningsplatser	Lump- hud- och benupplag	Rakstugor	Salubodar	Slakterier och korvfabriker	Charkuteributiker	Mejerier och mjölkbutiker	Bagerier	Godsmagasin	Torghandeln	Arbetsställen för minderåriga	Delgivna protokoll	Beslagtagna födoämnen	Biträtt å köttbesiktningsbyrån	Desinfektioner	Inköp av matvaruprov	Diverse arbeten	Tillsyn av matserveringsställen
Januari	1,291	143	10	21	—	—	18	—	49	146	170	114	34	12	8	1	13	5	25	15	129	40	3
Februari ...	1,329	143	11	26	—	—	23	—	48	159	175	79	20	15	8	—	—	1	24	10	106	30	11
Mars	1,415	169	17	28	—	—	20	10	48	184	208	101	24	20	9	4	17	1	26	8	117	39	—
April	1,327	145	12	28	5	1	24	—	31	144	165	81	20	17	10	3	36	1	23	10	92	34	2
Maj	1,745	149	23	21	31	3	21	—	46	181	180	107	27	14	9	—	1	3	26	10	104	37	—
Juni	991	73	8	21	24	—	9	—	44	147	140	88	11	12	7	1	7	8	24	9	56	41	—
Juli.....	1,212	128	11	10	15	—	38	—	32	129	144	113	33	11	9	—	4	3	26	4	135	33	—
Augusti.....	1,278	150	11	20	17	6	17	—	40	160	157	123	23	16	9	1	—	1	27	23	97	43	—
September...	1,420	170	10	20	21	4	20	—	29	189	195	76	32	15	9	—	4	6	26	25	122	41	—
Oktober ...	1,635	166	17	25	21	10	7	—	45	184	194	122	32	8	9	—	9	3	26	28	121	42	13
November...	1,586	160	18	27	19	6	11	1	36	166	184	90	31	8	8	5	4	3	26	27	110	37	16
December...	1,291	143	17	19	6	2	17	—	47	193	211	117	17	6	10	—	13	1	25	20	155	36	—
Summa	16,520	1,739	165	266	159	32	225	11	495	1,982	2,123	1,211	304	154	105	15	108	36	304	189	1,344	453	45

Västerås i januari 1923.

ERNST BERGGREN.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Redogörelse för bostadsinspektionens arbete 1922.

Anmälningar	Besök	Återbesök	Olägenheter avhjälpta	Lägenheter utdömda
155	1.529	489	155	1

Under året hava utförts 2,018 besiktningar, därav 489 återbesök. Se ovanstående tabell.

Dessutom har förekommit en del arbeten, som icke ingå i nyssnämnda uppgifter, såsom rapportskrivningar, bokföringsarbeten, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. m. Ävensom många fåfänga besök för att besiktiga lägenheter, vilkas innehavare vistas hemma på oregelbundna tider och därför endast med svårighet kunnat anträffas.

Inom de olika stadsområdena, där inspektioner blivit gjorda, är den mest framträdande olägenheten, beträffande bostäderna, trångboddheten och den därmed sammanhängande osundheten. Som i dessa bostadsbristens tider är mycket svårt att göra något bestående åt.

Det är anmärkningsvärt att de flesta smålägenheter befinnas i ett oreparerat skick, många rent av förfallna, sviter från kristiden, vilka ej ännu avhjälpts.

Önskligt vore att en bättre hygienisk och praktisk typ för smålägenheter kunde åstadkommas.

Västerås i januari 1923.

LISA BRUÉR.
Bostadsinspektris.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Översikt av dödsorsakerna i Västerås

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön									Summa mankön
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder	
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	10	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber	—	—	—	1	—	—	2	1	—	4
Ros	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Difteri	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Kikhosta	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Influensa	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Tuberkulos a) Lungsot	1	—	—	—	2	7	1	2	—	13
b) Annan tuberkulos	1	1	2	—	—	1	—	1	—	6
Blodbildande organens o. blodets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Sockersjuka	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	1	7	—	8
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	—	2	—	—	—	1	1	—	—	4
Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	1	—	—	1	3	6	—	11
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	1	—	—	1	1	7	—	10
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Akut lunginflammation	2	—	—	—	—	1	—	6	—	9
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Akut mag- och tarminflammation	4	1	—	—	—		—	—	—	5
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	1	1	2	—	4
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	2	—	3
Kräfta	—	—	—	—	—	—	4	10	—	14
Svulster av andra slag	—	—	—	—	1	—	1	1	—	3
Olyckshändelse eller våda	1	—	—	—	—	3	2	1	—	7
Självmord	—	—	—	—	—	3	5	—	—	8
Summa	19	7	5	1	3	22	25	66	—	143

under år 1922, enligt dödsbevisen.

Kvinnkön									Summa kvinnkön	Summa summarum
under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder		
5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	15
—	—	—	—	—	—	—	21	—	21	26
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	5
—	—	—	3	1	3	4	—	—	11	24
—	—	1	—	—	1	1	—	—	3	9
—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	4
—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	4
—	—	—	—	—	—	1	5	—	6	14
—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	5
—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	5
—	—	1	—	—	—	4	6	—	11	22
—	—	—	1	—	—	1	7	—	9	19
1	1	—	—	—	—	—	2	—	4	9
—	—	—	1	—	1	2	9	—	13	22
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	1	7	6	—	14	28
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
8	3	2	5	1	9	22	66	—	116	259

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Översikt av några av de viktigaste dödsorsakerna i Västerås under år 1922 med fördelning på månader.

Dödsorsak	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Ålderdomsavtyning	3	4	1	1	6	2	3	1	1	1	2	1	26
Difteri	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	3
Kikhosta	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Influensa	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Lungsot	3	2	2	4	—	4	3	—	—	—	3	3	24
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	—	1	1	1	1	—	1	—	1	1	1	1	9
Akut lunginflammation	4	4	3	1	1	2	2	1	—	1	1	2	22
Akut mag- och tarminflammation	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	6
Självmord	—	2	—	—	1	3	—	—	—	—	2	—	8

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1922 kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	uppfostringsanstalt för sinnessjuka	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka...	69	1	68	34	35	49	20	1	30	38	—	1	—	—	15	5	48
Summa		69		69		69		69			69						
B. Sinnesslöa ...	14	1	13	10	4	14	—	7	5	2	5	—	2	4	3	—	—
Summa	—	14		14		14		14			14						

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Redogörelse angående fosterbarnsvården i Västerås stad för år 1922,

A) I **enskild bostad** vårdade fosterbarn:

Antal vid årets början anmälda ...	45	
Tillkomna under året	16	
Summa		61
Avlidna under året:		
före fyllda 1 år	—	
efter fyllda 1 år	1	
Summa		1
Avgångna av annan anledning:		
före fyllda 7 år	8	
efter fyllda 7 år	7	
Summa		15
Hela antalet under året avgångna		15
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	5	
1—7 år gamla	41	46
Summa		61

B) I **särskild anstalt vårdade:**

Antal vid årets början anmälda ...	8	
Tillkomna under året	2	
Summa		10
Avlidna under året:		
före fyllda 1 år	—	
efter fyllda 1 år	—	
Summa		—
Avgångna av annan anledning:		
före fyllda 7 år	1	
efter fyllda 7 år	1	
Summa		2
Hela antalet under året avgångna		2
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	—	
1—7 år gamla	8	8
Summa		10

C) Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn vid redogörelseårets slut 54.

D) Fosterlegans storlek pr månad:
i enskild bostad: högst 65: —, lägst 20: —.
i barnavårdsanstalt: högst 25: —, lägst 10: —.

E) Hava föreläggande meddelats enligt 7 § 1? Nej.

F) Hava föreläggande meddelats enligt 7 § 2? Nej.

G) Hava försummelser beivrats enligt 10 §? Nej.

H) Hava försummelser beivrats enligt 11 §? Nej.

I) Finnes inom staden särskild fosterbarnsnämnd? Ja.

K) Äro särskilda biträden enligt 12 § förordnade och i så fall huru många? Fem.

L) Finnes inom staden anstalt, varom i 18 § sägs, och i sådant fall vem är där anställd såsom läkare? Nej.

Västerås den 19 februari 1923.

IDA GRÖNBERG.
Fosterbarnsnämndens ordförande.

Eric Plantin.

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Översikt av gängse sjukdomar

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Scharlakansfeber	2	—	1	—	2	—	3	—	4	—
Difteri (och strypsjuka)	12	—	9	—	2	—	2	—	1	—
Kikhosta	16	—	2	—	2	—	2	—	3	1
Influensa	290	2	168	2	32	1	—	—	—	—
Paratyphus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut inflamm. i luftstrupe o. luftrör	70	—	16	1	26	1	26	1	20	1
Akut lunginflammation	29	4	12	4	8	3	2	1	6	1
Lungsäcksinflammation	10	—	4	—	—	—	6	—	2	—
Akut mag- och tarminflammation	16	1	19	2	22	1	4	—	6	—
Smittsam ögonsjukdom	—	—	—		6	—	4	—	—	—
Summa	445	7	231	9	100	6	50	3	42	3

Sammandrag av summariska utdrag ur dagböcker,

Antal barnmorskor som avlämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Missfall	Födda barn											
											Levande födda				Dödfödda					
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna			
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Tvillingbörd	Trillingbörd
5	519	422	93	4	167	352	26	499	249	250	231	235	11	6	3	2	4	7	6	—

Uppgifter den 31 dec. 1922 angående läkare och tandläkare

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Provinsialläkaredistrikt E. provinsialläkardistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Antal leg. läkare						Tandläkare, praktiserande	
	Civila läkare med tjänstårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	m.	kv.
Västerås stad	9	2	1	12	—	12	7	—

i Västerås år 1922.

Juni		Juli		Augusti		September		Oktober		November		December		Summa	
Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
4	—	3	—	6	—	5	—	8	—	2	—	2	—	42	—
6	—	—	—	28	1	31	1	26	—	30	—	24	1	171	3
—	—	10	—	—	—	2	—	4	—	2	1	—	—	43	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	490	5
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
8	—	16	1	10	—	64	1	50	1	44	1	38	1	388	9
6	2	4	2	2	1	10	—	8	1	4	1	4	2	95	2
6	—	—	—	—	—	2	—	4	—	4	—	—	—	38	—
10	1	16	—	22	—	22	—	10	—	4	—	6	1	157	6
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	12	—
40	3	49	3	68	2	137	2	112	2	90	3	74	5	1,438	48

förda av barnmorskorna i Västerås stad under år 1922.

Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer										Barnaföderskor, förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 22, första stycket)	Barnaföderskor förlösta och vårdade å förlossningshem (Regl. § 22, andra och femte styckena)
			Uttagande av efterbörden		Vändning verkställd av		Tång anlagd av		Trubbig hake anlagd av		Skarpa instrument använda av			
Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare		
518	1	—	—	1	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—

samt sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor				Sjuksköterskor				
						Distriktssköterskor				
m.	kv.	Distrikts-	Kommunalt anställda	Anställda å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	anställda av landsting	anställda av kommun	Dispensärsköterskor	i ensk. sjukvårdstjänst	Anmärkningar
3	5	3	2	—	—	—	4	1	—	—

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Summarisk förteckning upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1922.

A. *Vaccination.*

Utdragets n:r	Församlingens namn	Vaccinatörens namn	Antal personer ympade med framgång
1	Västerås	D:r G. Fjellander, Västerås	3
2	„	D:o	1
3	„	D:r O. Ohlin, Västerås	7
4	„	D:r C. Thunström, Västerås	6
5	„	D:r C. Idar, Västerås	476
6	„	D:r L. Bladini, Västerås	6
7	„	D:r G. Wingren, Västerås	4
8	„	D:o	2
9	„	D:r F. Cöster, Kohlsva	1
10	„	D:r A. Bodinsson, Gamleby	1
			Summa 507

B. *Revaccination.*

Under året hava utförts 1 ympning på förut med framgång ympade personer.

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 10 journalutdrag över förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 15 mars 1923.

CARL THUNSTRÖM.
1:ste stadsläkare, Västerås.

Uppgifter för år 1922 från Sundhetsinspektören i Västerås stad.

Enligt diariet.

Enligt § 9							Enligt § 10		§ 11	Uppgifter om smittkällor							Enligt § 12	Antal intyg enligt	
Antal inkomna anmälningar enl. § 9	Antal av dessa behandlade enl.			Resultat			Antal anmälningar enl. § 10	Behandlade enl. § 17	Anmälningar enl. § 11	Antal anmälda smittkällor	Antal anmälningar om smittkälla behandlade enligt			Resultat			Antal anmälningar enligt § 12	§ 14	§ 15
	§ 13	§ 16	§§ 21—22	Antal som ej anträffats	styrkt smittfrihet	återgått till behandling					§ 13	§ 14	§§ 21—22	Antal som ej anträffats	styrkt smittfrihet.	påbörjat behandling			
11	1	6	2	1	—	9	—	—	124	25	4	6	2	7	3	11	—	11	—

Västerås den 28 januari 1923.

CARL THUNSTRÖM.
Sundhetsinspektör.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad år 1922 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort	Syphilis congenita			Syphilis acquisita									Gonorrhoea			Ulcus molle		
				Primaria			Secundaria			Summa								
	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	11	1	12	1	—	1
Uppsala län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Älvsborgs län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Värmlands län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Örebro län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Västmanlands län ... stad	1	—	1	4	2	6	2	1	3	6	3	9	62	17	79	2	1	3
Västmanlands län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kopparbergs län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Gävleborgs län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Gävleborgs län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Norrbottens län ... landsb.	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Andra länder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Obekant	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	2	1	3	—	—	—
Summa	1	—	1	6	2	8	3	2	5	9	4	13	87	19	106	3	1	4

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad under år 1922 med hänsyn till ålder och kön.

Sjukdom	Summa	Den smittades kön	Den smittades ålder										
			under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 år	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år	okänd
Syphilis	10	män	1	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—
Syphilis	4	kvinnor	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—
Gonorrhoea	87	män	—	—	—	—	28	22	28	5	4	—	—
Gonorrhoea	19	kvinnor	—	4	—	2	8	2	2	1	—	—	—
Ulcus molle	3	män	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—
Ulcus molle	1	kvinnor	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Förteckning

över vid Västerås Stads Varmbadhus under år 1922 serverade bad.

Badform	Män	Kvinnor	S:ma bad
I klass karbad	2,292	2,380	4,672
I klass karbad med massage	447	244	691
I klass halvbad	65	27	92
II klass karbad	2,087	2,998	5,085
II klass karbad med massage	672	880	1,552
II klass halvbad	43	35	78
II klass sittbad	7	—	7
I klass badstu utan borstning	1,960	547	2,507
I klass badstu med borstning	2,463	168	2,631
I klass badstu med massage	28	—	28
Simhall med värmestuga (vinter)	2,872	2,012	4,884
Simhall för skolungdom	1,667	1,339	3,006
Simhall med värmestuga à 75 öre (vinter fred. o. lörd.)	3,898	2,546	6,444
Elektriskt ljusbad med halvbad	89	87	176
Elektriskt ljusbad med varmbad	16	6	22
Elektriskt ljusbad med massage	56	10	66
Kolsyrebad, Grad II	43	1	44
Billighetsbadstu	8,958	4,496	13,454
Simhall med solbad och värmestuga (sommar)	2,040	1,812	3,852
Billighetsbadstu (Elementarskolan)	1	18	19
Billighetsbadstu (Folkskolan)	1,270	1,444	2,714
Billighetsbadstu (Svenska Metallverken)	621	244	865
Billighetsbadstu (Arbetslösa)	4,007	117	4,124
Seminariet	—	500	500
Simsällskapet	315	—	315
Summa försålda bad	35,917	21,911	57,828
För simundervisning avgiftsfria bad	4,918	5,135	10,053
Summa bad	40,835	27,046	67,881

Västerås den 7 mars 1923.

JOHN SÖDERSTRÖM.

N:o 27.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Årsredogörelse för Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1922.

I fråga om byråns verksamhet ha inga förändringar ägt rum.

Tillförseln har varit riklig och mer än tillräcklig för samhällets behov av färskt kött.

För besiktning och stämpling ha inlämnats 20,628 djurkroppar och 4,426 lösa organ.

Av olika anledning ha 162 hela djurkroppar blivit beslagtagna och oskadliggjorda. 3 kroppar ha efter sterilisation utlämnats till respektive ägare. 547 kroppar ha godkänts sedan sjukliga delar blivit avlägsnade. Organ ha kasserats till ett antal av 1,372. Den vanligaste anledningen till kassation har varit tuberkulos hos nöt och blodförgiftning och varfeber hos kalv.

Sammanlagda vikten av kasserat kött har uppgått till 13,277 kgr.; vikten av det steriliserade köttet till 360 kgr.

Beträffande tillförseln under de olika månaderna och kassationsorsakerna hänvisas till medföljande bilagor.

Västerås den 16 mars 1923.

MARTIN JONSSON.

Denna rapport avser följande veterinärers verksamhet som besiktningsmän: J. Jakobsson, Martin Jonsson.

Västerås den 1 mars 1923.

MARTIN JONSSON.
Stadsveterinär.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av														
	Storboskap		Större kalv		Mindre kalv		Får, get		Svin		Spädgris		Häst		Föl
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1
Januari	173	31	142	10	411	9	70	5	131	294	2	—	27	9	—
Februari	176	17	203	4	374	14	95	1	122	349	—	—	28	3	—
Mars	215	12	270	10	435	20	136	5	170	646	4	—	48	4	—
April	157	27	253	12	564	17	119	6	145	588	2	—	21	—	1
Maj	159	15	229	9	465	9	81	3	138	454	—	—	21	1	—
Juni	181	19	333	10	383	9	139	3	139	389	2	—	29	4	1
Juli	147	8	276	9	292	10	115	4	148	302	—	—	19	6	—
Augusti	164	14	284	4	287	13	217	4	147	342	1	—	22	3	—
September	209	15	274	16	313	18	410	10	146	444	2	—	36	4	—
Oktober	211	17	254	9	339	9	335	8	147	623	—	—	42	—	—
November	196	20	195	12	455	16	285	8	214	525	3		46	2	—
December	211	31	281	14	448	17	157	10	207	683	12	—	38	1	—
	2,199	226	2,994	119	4.766	161	2,159	67	1,854	5,639	28	—	377	37	2

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Antal besiktade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning																								
	Storboskap						Kalv.					Får, get				Svin				Häst				
	Lunga	Hjärta	Lever	Juver	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud
Januari	27	28	27	21	195	27	1	1	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Februari	20	20	24	13	166	18	2	2	11	6	1	—	—	—	—	—		1	—	4	4	1	—	—
Mars	19	20	29	16	211	20	2	1	12	6	—	1	1	1	1	1	1	1	—	2	1	2	—	1
April	17	18	22	13	161	15	—	—	13	14	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—
Maj	16	16	18	8	157	13	2	2	9	10	—	—	—	—	—	19	19	21	3	1	1	1	—	—
Juni	27	29	32	20	162	24	1	1	9	15	1	—	—	—	—	—	—	1	3	1	1	1	3	—
Juli	22	22	24	15	142	22	—	—	9	11	—	—	—	—	—	27	27	27	—	1	1	2	2	2
Augusti	18	20	18	14	155	19	1	1	10	13	1	—	—	—		13	13	14	1	—	—	—	1	—
September	37	37	41	29	191	37	2	2	14	25	1	—	—	—	—	12	12	12	1	10	11	11	1	8
Oktober	25	25	26	19	204	25	1	1	16	20	1	—	—	—	—	—	—	—	1	15	15	16	3	12
November	32	31	32	23	199	31	1	1	12	12	—	—	—	—	—	6	6	6	—	16	15	15	2	9
December	33	33	33	30	204	32	2	2	17	15	2	—	—	—	—	—	—	2	56	6	6	6	2	4
Summa	293	299	326	221	2,147	283	15	14	136	150	8	1	1	1	1	78	78	86	72	56	55	55	14	36

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar		Godkända efter särskild behandling		Helt förstörda		Summa djur, varå beslag gjorts	
		Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade	Antal	% av besiktigade
Storboskap	2,425	350	—	1	—	31	—	382	—
Större kalv	3,113	50	—	—	—	7	—	57	—
Mindre kalv	4,927	8	—	—	—	116	—	124	—
Får eller get	2,226	5	—	—	—	—	—	5	—
Svin	7,493	113	—	2	—	7	—	122	—
Spädgris	28	1	—	—	—	—	—	1	—
Häst	414	20	—	—	—	1	—	21	—
Föl	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	20,628	547	2.76 %	3	0.01 %	162	0.78 %	712	3.45 %

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ									Kött				
	Lunga	Hjärta	Bröstkinna	Lever	Bukhinna	Njure	Juver	Tunga	Huvud	Delar	Kroppar			Summa vikt kg.
										Vikt i kg.	1/1	1/2	Vikt kg.	
Storboskap	63	1	200	49	179	240	7	—	4	4,300	31	—	5,020	9,320
Större kalv	—	—	8	—	7	79	—	—	—	33	7	—	282	315
Mindre kalv	5	5	116	5	116	232	—	—	—	—	112	4	2,116	2,116
Får, get ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Svin	4	1	9	2	7	19	8	—	2	452	7	—	415	867
Spädgris	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Häst	—	—	1	—	1	2	—	—	—	301	1	—	352	653
Föl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	72	7	334	56	310	572	15	—	6	5 092	158	4	8,185	13,277

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	(Före behandlingen)
Storboskap	1	—	209	163	1	—	209
Svin	1	1	151	104	1	1	151
Summa	2	1	360	267	2	1	360

N:o 27.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1922.

Beslagsrapport A. från köttbesiktningsbyrån

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, get			
	Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd			Antal	Åtgärd		
		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda		Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia)	1	—	—	1	3	—	—	3	67	—	—	67	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	2	—	—	2	24	—	—	24	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	206	193	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl.	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	8	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	8	8	—	—	40	40	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infl. i leder, slemsäckar och senskidor	70	70	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blödningar (Kontusioner och benbrott)	27	27	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—
Abscessbildning	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystabildning	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar	36	24	—	12	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Utmärgling	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning	1	—	—	1	—	—	—	—	20	5	—	15	—	—	—	—
Abnorm lukt	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	371	339	1	31	56	49	—	7	124	8	—	116	5	5	—	—
Antal besiktigade kroppar och lösa organ	2,425				3,113				4.927				2,226			

N:o 27.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1922.

i Västerås för år 1922.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbar organbesiktning De förändrade organen förstörda				
	Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				tgärd							
Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Storboskap	Kalv	Får, get	Svin	Häst
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
29	24	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
42	42	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	15	—	—	1	1	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
3	3	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
3	2	—	1	—	—	—	—	7	6	—	1	—	—	—	—	9	—	—	2	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—
3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
122	113	2	7	1	1	—	—	21	20	—	1	—	—	—	—	116	1	—	5	2
	7,493				28				414				2			3,569	323	4	314	216

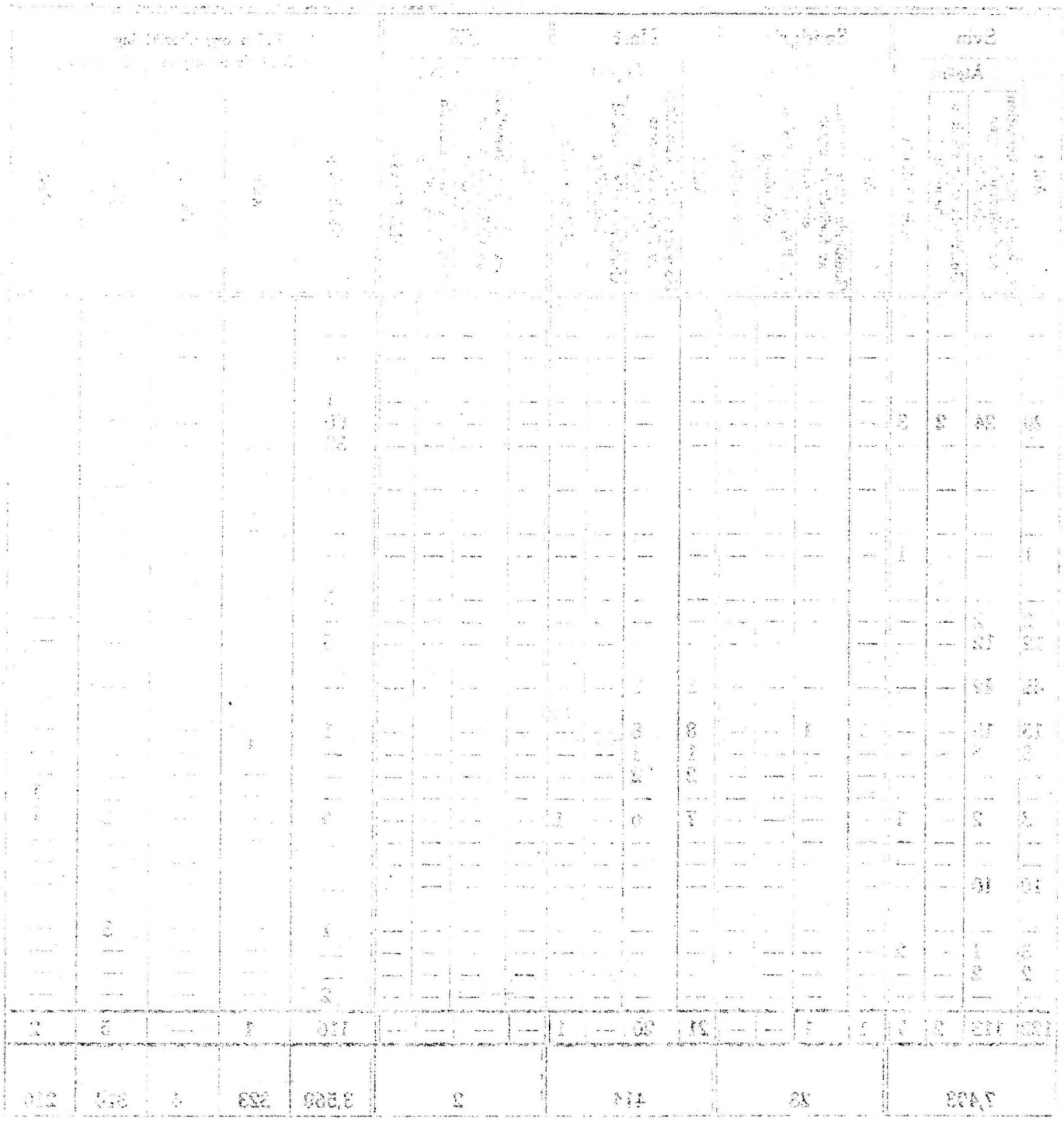

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Brandstyrelsen får härmed överlämna av stadens brandchef uppgjord berättelse över brandkårens verksamhet under år 1922.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året för jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad (kyrkoskrivna folkmängden) uppgick den 31 december 1922 till 30,377, utvisande en minskning sedan föregående år av 285 personer. Stadens planlagda område utgjorde cirka 180 har och det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5,934 har. Antalet fastigheter uppgick till 1,766, därav 543 inom och 1,223 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för vilka bevillning erlagts	kronor	96,078,600: —
för vilka bevillning icke erlagts ..	„	8,381,500: —
	Summa Kronor	104,460,100: —

vilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1921 visar en ökning av kronor 3,238,100: —.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Personal.

Brandkårens kasernerade styrka har under det gångna året utgjorts av:

1 brandchef,
1 vice brandchef,
2 brandmästare,
1 förste brandförman,
1 andre brandförman,
1 maskinist (andre brandförman),
1 brandman (tillika verkstadsförman),
16 brandmän.

S:a 24 man.

Brandkårens reserv, boende utom stationen, vilken kallas genom elektriska ringledningar, består av:

2 ångsprutchefer,
2 maskinister,
2 eldare,
18 man

S:a 24 man.

Under året har ingen förändring inträffat bland personalen.

Tjänstetiden för fasta kårens personal var vid årets slut:

Brandchefen		5 år	(förut vice brandchef i 12 år)
Vice brandchefen		5 „	
Brandmästarna	över	17 „	
1:ste brandförmannen	„	17 „	
2:dre brandförmannen	„	12 „	
Maskinisten	„	14 „	
1 brandman	„	16 „	
2 brandmän	„	12 „	
1 brandman	„	11 „	
2 brandmän	„	7 „	
2 brandmän	„	5 „	
1 brandman		5 „	
2 brandmän		4 „	
4 brandmän	över	3 „	
1 brandman		3 „	
1 brandman	över	1 „	

Medelåldern för kårens ordinarie manskap var den 31 december 1922 $33\,^{1}/_{2}$ år, högsta levnadsåldern $48\,^{3}/_{12}$ år, lägsta $22\,^{10}/_{12}$ år.

Hälsotillståndet har varit tillfredsställande.

Brandmästarna och manskapet ha åtnjutit fridygn vart 5:te dygn och under sommaren 15 dygns semester.

Övningar och arbeten.

Dagordning för fasta kåren:

7,30—8,30 f. m. gymnastik.
8,30—9 f. m. frukost.
9 f. m.—2 e. m. arbetstjänst och exercis.
2 e. m. fördelning till redskapen.

Vakthållning vid offentliga föreställningar och dylikt har av brandkåren utförts 80 gånger.

Under året hava i regel 2 man varit sysselsatta med snickeriarbete, 5 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriarbete, 2 man med skrädderiarbete och 5 man som telegrafposter, med brandskåpsprovning, ledningsarbete å brandtelegrafen, eldning, vedsågning, renhållning, putsning av redskap, ambulanskörning, automobilskötsel m. m.

I verkstäderna hava arbeten utförts för brandkårens, poliskårens, Västerås stads och Renhållningsverkets med fleras räkning till ett sammanlagt värde av kronor 17,377: 51.

Fördelningen av arbetet å de olika verkstäderna:

Smedjan	8,272: 58
Snickeriverkstaden	2,774: 40
Skomakareverkstaden	2,655: 20
Skräddareverkstaden	3,032: 68
Brandtelegrafen	385: 35
Måleriarbeten	257: 30
Summa Kr.	17,377: 51
Härav avgår för material	6,159: 99
Vinsten å verkstäderna utgör således.... Kr.	11,217: 52

Av ovannämnda arbeten äro för brandkårens egen räkning utförda arbeten å beklädnaden, brandtelegrafen, underhåll av brandredskapen m. m. upptagna till ett värde av kr. 7,268: 73, varå en vinst av kr. 4,698: 19 uppstått.

Hästar.

Brandkårens hästar hava från årets början övertagits av Drätselkammaren, men stå fortfarande på stall vid brandstationen och kunna av kåren disponeras vid behov.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Brandredskap.

Å brandstationen ha följande brandfordon stått fullt utrustade:

Till första utryckningen: 1 redskapsautomobil,
1 automobil med mek. stege och motorpump,
1 manskapsautomobil (även användbar som lastbil,
1 Penta-Revolverspruta (vid utryckning till förstäderna),

I reserv: 1 redskapsvagn,
1 mekanisk stege,
2 ångsprutor
Redskaps-, slang- och kolkärror samt handkraftsprutor.

Automobilmotorsprutan har försetts med nya, massiva gummiringar. Stora ångsprutan har i samband med s. k. större besiktning undergått reparation. Penta-Revolversprutans pump har även måst underkastas reparation.

En i stadens ägo förut befintlig Fiat-automobil har å kårens verkstäder ombyggts och användes som personbil för transport av brandmanskap och poliser vid utryckningar och för skjutsning av stadens styrelser och nämnder vid syner m. m. samt kan även begagnas som lastbil för brandkårens behov.

Under året har bl. a. inköpts 458 m. tryckslang och 3 st. Kustosapparater.

Brandtelegrafen.

Brandtelegrafen omfattar 5 distrikt med tillsammans 39 brandskåp, varav 29 tillhöra staden och 10 enskilda inrättningar. Inga större fel ha under året uppstått å brandtelegrafledningarna. Allt arbete å linjenätet har verkställts av brandkårens personal. Brandtelegrafledningarnas längd utgör omkring 27,000 meter.

Vattenledningen.

En pumpbrunn av samma typ som den förut i Stora gatan befintliga har insatts å vattenledningens huvudrör i hörnet av Köpingsvägen och Västmannagatan och vid provning fungerat till belåtenhet.

Under året hava 4 st. nya brandposter anbringats å vattenledningsnätet och är hela antalet nu 300, därav 47 enskilda.

Bokföringsvärdet.

av brandväsendets material och inventarier är, enligt uppgjord inventarieförteckning kronor 118,607: 18.

Avlöningar.

Under året har ingen annan förändring inträtt i avlöningsförhållandena än att dyrtidstillägget enligt Stadsfullmäktiges beslut fortfarande följt Kungl. Socialsttyrelsens indextal i enlighet med förut fastställda grunder.

Brandkårens manskapsbibliotek.

omfattar 509 band, och utgör det bokförda värdet av detsamma kronor 1,727: 90.

Stadens tidningar hava, som förut varit fallet, av dess respektive redaktioner godhetsfullt lämnats till befäl och manskap.

Ambulansen.

Den Hälsovårdsnämnden tillhöriga, å brandstationen uppställda ambulansautomobilen har rekvirerats 226 gånger, därav för sjukdomsfall 185 gånger och för olycksfall 41 gånger.

Brandkårens utryckningar och eldsvådor 1922.

Antalet utryckningar under det gångna året utgör 59.

Brandkåren har varit allarmerad:

för eldsvåda	27	gånger
„ trängrök och förmodad eldsvåda	13	„
„ soteld	18	„
„ inspektion m. m.	1	„
Summa	59	gånger

Brandkårens reserv har ej behövt kallas till eldsvåda. Vid eldsvådorna har av kårens slang använts 4,480 meter. För släckningen av eldsvådorna användes i ett fall 6, i ett fall 5, i ett fall 3, i tre fall 2 och i fem fall 1 slangledning från brandposter eller motor- och ångsprutor.

Brandskadeersättningen, som blivit utbetald, uppgår till kronor 412,982: 99, därav för fast egendom kronor 308,146: 71 och för lös egendom kronor 104,836: 28.

Allarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp	9	gånger
Telefonmeddelande	49	„
Bud	1	„
Summa	59	gånger

Samtliga brandskåp hava provats en gång i veckan. Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hava provats varje morgon och kväll och ringledningarna till brandkårens reserv en gång dagligen.

Statistiska uppgifter angående eldsvådor och alarmeringar m. m. jämte tabbellariskt sammandrag för år 1922 (se bil. I, II), bifogas.

Västerås den 13 mars 1923.

A. DANIELSSON.
Brandchef.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Bil. I.

Anledning till elden eller utryckningar åren 1905—1922.

	1905—1921	1922	Summa
Anlagd eld	9	—	9
Felaktig rökgång, eldstad eller anordning därvid	14	3	17
Självantändning	10	2	12
Explosioner	9	—	9
Eldfarliga oljor och dylikt	4	—	4
Gnistor	18	2	20
Bristande tillsyn vid eldning	7	1	8
Bar eld i beröring med brännbara ämnen...	12	1	13
Annan oförsiktighet och okynne	32	4	36
Glödande kol, aska, sot och slagg	15	2	17
Tobaksrökning	10	1	11
Elektrisk ström	29	4	33
överhettning av eldstäder, torkgaltar, kafferostningsapparater	21	2	23
Varmgång i axellager, remskivor o. dyl.	2	—	2
Åskslag	2	—	2
Obekant	29	5	34
Summa	223	27	250
Soteldar	201	18	219
Trängrök, eldsken m. m.	71	13	84
Inspektion, kontakt, falskt allarm	43	1	44
Summa	538	59	597

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Lägenhet och plats, där eld utbrutit eller orsak till utryckningar under åren 1905—1922.

	1905—1921	1922	Summa
Automobiler och motorcyklar i det fria ...	3	2	5
Bagerier, bryggerier, kvarnar	5	—	5
Boktryckerier	1	—	1
Bostäder, kök och vindar	53	10	63
Byggnader under uppförande	7	—	7
Elektriska ledningar utomhus	4	—	4
Fartyg i hamnen	1	—	1
Handelslokaler	4	—	4
Hotell	3	1	4
Kafferosterier	4	—	4
Kontorslokaler, skolor m. m.	2	—	2
Källare	6	—	6
Mekaniska verkstäder, gjuterier o. a. (ej spec.) fabriker och verkstäder	41	6	47
Oljekokerier och oljefabriker	4	—	4
Restauranter och kaféer	2	—	2
Samlings- och nöjeslokaler (kyrkor, teatrar, biografer, cirkus o. dyl.)	6	—	6
Skeppsvarv, hamnanläggningar och broar...	3	—	3
Skogs- och gräsmark	16	2	18
Snickare- och möbelverkstäder, sågverk ...	4	1	5
Stall, höskullar och logar	8	3	11
Upplag av kol, torv, ved, bräder, tjära, sopor och avfall	25	1	26
Uthus, magasin, vedbodar, tvättstugor	21	1	22
Summa	223	27	250
Soteldar	201	18	219
Trängrök, eldsken m. m.	71	13	84
Inspektion, kontakt, falskt allarm	43	1	44
Summa	538	59	597

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Sammandrag av utryckningar åren 1905—1922.

År	Eldsvådor	Soteldar	Förmodad eldsvåda	Inspektion Kontakt Falskt allarm	Summa
1905	6	7	—	5	18
1906	5	6	1	2	14
1907	11	12	1	1	25
1908	5	5	2	9	21
1909	18	4	—	2	24
1910	10	9	3	5	27
1911	7	5	1	1	14
1912	11	3	1	3	18
1913	11	4	3	1	19
1914	13	5	4	1	23
1915	9	9	5	—	23
1916	13	9	5	2	29
1917	8	15	13	2	38
1918	25	19	6	1	51
1919	21	39	4	3	67
1920	25	34	14	3	76
1921	25	16	8	2	51
1922	27	18	13	1	59
Summa	250	219	84	44	597

Brandskadeersättningar.

År	Brandskadeersättningens belopp			Hela försäkringsbeloppet
	För fast egendom	För lös egendom	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1900—1909	45,398: 43	129,649: 30	175,047: 73	8,352,150: —
1910	2,143: —	605: —	2,748: —	198,300: —
1911	990: —	—	990: —	121,400: —
1912	7,640: —	4,589: —	12,229: —	423,150: 50
1913	3,308: —	22,713: 50	26,021: 50	146,121: —
1914	21,200: —	7,083: 75	28,283: 75	76,500: —
1915	7,829: 89	4,124: 90	11,954: 79	81,500: —
1916	31,145: 24	118,595: —	149,740: 24	3,524,200: 50
1917	14,861: —	12,971: 50	27,832: 50	380,216: —
1918	100,221: 70	10,707: 86	110,929: 56	365,700: —
1919	220,476: 22	718,519: 07	938,995: 29	5,970,900: —
1920	12,620: 02	4,132: —	16,752: 02	1,674,410: —
1921	202,004: 90	158,460: 40	360,465: 30	1,349,076: —
1922	308,146: 71	104,836: 28	412,982: 99	1,992,470: —
Summa	977,985: 11	1,296,987: 56	2,274,971: 67	24,656.094: —

SAMMANDRAG.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Januari	7	11.10 e. m.	Smedjegatan 15	Bostad	Telefon
2	„	9	5.10 e. m.	Utanbygatan 9	Motorverkstad	„
3	„	12	5.15 e. m.	Kv. Elektron 18	Boningshus	„
4	„	14	3.15 e. m.	Kristinagatan 5	„	„
5	„	15	7 e. m.	Floragatan 29	„	„
6	„	30	4.35 e. m.	Gideonsberg	Gärde	„
7	Februari	3	8.05 e. m.	Västra Kyrkogatan 12	Bostad	„
8	„	4	7.05 e. m.	Nedre Rosenhill 5	Boningshus	„
9	„	8	6.30 e. m.	Slottsgatan 29	Hotell	„
10	„	26	1.55 f. m.	Stora gatan 2 F.	Bostad	„
11	Mars	4	12.30 e. m.	Östra Kyrkogatan 6 ...	Bostad	„
12	„	6	8.27 e. m.	Sveavägen 3	Boningshus	„
13	„	20	10.40 e. m.	Stora gatan 16	Hotell	„
14	„	21	7.48 f. m.	Ängsgärdet 47	Bageri	„
15	„	24	1.25 e. m.	Stora gatan 53	Boningshus	„
16	April	14	9.35 f. m.	Frejaföreningen 13	„	„
17	„	16	1.55 e. m.	Rådhuset	Källare	Brandskåp
18	„	18	10.30 f. m.	Järnvägen vid Karlsberg	Gräsmark å banvallen	Telefon
19	„	22	1.05 f. m.	Hemdal 137	Boningshus	„
20	„	22	7 f. m.	Slottsgatan 14	Galvaniseringsverkstad	„
21	„	25	12.07 e. m.	Aseas huvudverkst. ...	Modellverkstad	Brandskåp

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1922. *Bil. II.* N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	Anmärkningar
Trängrök	—	—	
Rök	—	—	
Soteld	—	—	
„	—	—	
„	—	—	
Eldsken	—	—	Halmbränning. Ingen eldfara.
Förmodad eldfara ...	—	—	överhettning av mur.
Soteld	—	—	
Het aska	—	—	Papper och skräp i en balja med het aska hade fattat eld. Släcktes genast.
Bortglömt elektriskt strykjärn med ström på	Skandia	139: —	Strykjärnet hade genombränt ett bräde och elden hade spritt sig till möbler i rummet. Släcktes med pytssprutor. Den vårdslösa personen blev bötfälld.
	Svitjod	307: 50	
Rök	—	—	
Soteld	—	—	
„	—	—	
„	—	—	
„	—	—	
„	—	—	
Rök	—	—	Rök från värmeugnarna hade uppfyllt hela källaren.
Gnistor från lokomotiv	—	—	Släcktes med några pytsar vatten.
Glödande sot	Fenix	500: —	Eld hade uppstått i trossbottnen genom att glödande sot, som legat i torkugnen, genom bristfällighet i dennas botten antänt. Sedan sprisen borttagits och golvet uppbrutits släcktes med kolsyresprutor.
Olaglig eldstadsanordning	Städernas Allmänna	213: 64	En smältugn hade uppmurats intill korsvirkesväggen, vars stockar genom överhettning fattat eld. Släcktes med kolsyresprutor och några hinkar vatten.
Elektrisk ström	Städernas Allmänna...	8,500: —	På grund av felaktig stömbelastning å en elektrisk motor hade denna fattat eld, som spritt sig till större delen av verkstadens tak. Med 6 ledningar från 3 brandposter släcktes elden på 3/4 timme.
	Skandia m. fl.	6,600: —	

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
22	Maj	10	7.38 f. m.	Wijkmansgatan 8	Bostad	Telefon
23	„	10	10.50 f. m.	Slottsgatan 21	Hotell	„
24	„	12	10.08 f. m.	Blåsbo-området	Gräsmark	Brandskåp
25	„	18	1.08 f. m.	Mälby gård, Hubbo ...	Ladugård, loge, stall m. m.	Telefon
26	„	22	10.40 f. m.	Vasagatan 18	Plåtslageriverkstad	„
27	„	23	2 f. m.	Floragatan 24	Bostad	„
28	„	25	9 f. m.	Äs, Romfartuna	Loge	„
29	Juni	10	3.30 e.m.	Svenska Metallverken	Fyrboxverkstad	Brandskåp
30	„	15	11 f. m.	Kristiansborg	Boningshus	Telefon

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1922.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	Anmärkningar
Troligen självantändning	—	—	Eld hade uppstått i en del oljedränkta arbetskläder i en garderob. Var vid kårens ankomst släckt.
Förmodad soteld	—	—	Ingen eldfara.
Barns lek med eld...	—	—	Eld i gräs och buskar i en backe. Släcktes med en ledning från brandpost.
Obekant	Västmanlands läns brandstodsbolag	25,678: —	Efter tillstånd utryckte 2 befäl och 6 man med stora motorsprutan. Uthusen och 5 stora halmstackar voro då till stor del nedbrunna. Elden släcktes på omkring 2 timmar med 2 förgrenade ledningar från motorsprutan, placerad vid en damm. Eftersläckning till kl. 10 f. m.
	Norrland	23,400: —	
Olämplig anordning vid lackering	Svea	405: —	Ett bensolbemängt lackeringsämne, som uppvärmdes på ett fotogenkök, hade fattat eld. Släcktes med sand och kolsyresprutor.
Felaktig rökgång	Städernas Allmänna...	135: —	På grund av spricka i en rökgång från underliggande tvättstuga hade eld uppstått i trossbottnen i en bostadslägenhet. Sedan golvet uppbrutits släcktes med kolsyresprutor.
Obekant	Västmanlands läns nya brandstodsbolag	17,813: —	Efter tillstånd utryckte en avdelning av kåren med stora motorsprutan. Logen och 2 halmstackar voro då tillspillogivna. Men en grenad ledning från motorsprutan, placerad vid en bäck, förhindrade eldens spridning tlll närbelägna byggnader. Eftersläckning till kl. 12 midd.
Överhettning av fyrboxugn.	Sammanslutning av ett 30-tal bolag	32,587: 92	Eld hade uppstått i vedtravar intill en ugn och spritt sig till större delen av verkstadens tak. Med 2 grenade ledningar från 2 brandposter släcktes elden på omkring 1/2 timme. Eftersläckning till kl. 6 e. m.
Bristande tillsyn av eld	—	—	Vid kokning av s. k. fluglim (harts och linolja) hade detta kokat över och antänts. Elden, som ej hunnit få större spridning, var vid kårens ankomst släckt.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
31	Juni	26	11.43 f. m.	Stora gatan 11	Bostad	Telefon
32	„	27	12.25 f. m.	Malmaberg	Repslagerifabrik	Brandskåp
33	Juli	12	4.53 f. m.	Svenska Metallverken	Gjuteri	„
34	„	14	3.55 f. m.	Norra Ringvägen 4 ...	Metallfabrik	Telefon
35	„	18	5.20 e. m.	Köpmangatan	Motorcykel	„
36	„	24	11 e. m.	Vasagatan 11	Lagerlokal	„
37	„	29	9.56 e. m.	Sturegatan 5	Motorcykel	Brandskåp
38	Augusti	4	1.32 e. m.	Blåsbogatan 3	Bostad	Telefon
39	„	5	1.18 e. m.	Nygatan 4	Boningshus	„

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1922.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	Anmärkningar
Bortglömt elektriskt strykjärn med ström på	Städernas Allmänna ...	400: —	Strykjärnet hade antänt golvet och elden spritt sig till möblerna i rummet. Släckt med en ledning från brandpost. Den vårdslösa personen bötfälld.
	Skandia	477: 50	
Obekant	Städernas Allmänna m. fl. bolag	182,515: —	Vid kårens ankomst voro hela fabriksbyggnaden och den över 100 meter långa, vidbyggda repslagarbanan övertända och skogen antänd. Närliggande, starkt hotade byggnader skyddades med ledningar från motorsprutorna, placerade vid brunnar, vilka snart länsades, varför en 900 meter lång slangledning utlades från brandpost i Solhem, och medelst en motor- och en ångspruta frampumpades härifrån vatten för eftersläckningen, som pågick till kl. 10 f. m.
	Svitjod	70,120: 08	
Självantändning	—	—	Gjuteriet var uppfyllt av rök från ett fosforupplag, som självantänt. Verkstadens folk hade sökt släcka med en slangledning. Efter en timmes av de giftiga gaserna försvårat arbete lyckades brandkåren med användning av rökapparater släcka medelst sand.
Felaktig rökgång	Städernas Allmänna ...	27,655: —	Västra delen av den större verkstadsbyggnaden var övertänd. Med 1 ledning från brandpost, 2 från stora och 2 från lilla motorsprutan släcktes elden på 2 timmar. Eftersläckning till 12,30 e. m.
	Svea	14,204: 70	
Okänd	—	—	Släckt med en fuktig filt av tillskyndande personer.
Misstänkt rök	—	—	Ingen eldfara.
Vårdslöshet	—	—	Vid påfyllning av bensin hade man lyst med tändstickor, varvid cykeln med sidovagn fattat eld. Släcktes med kolsyrespruta.
Troligen bortkastad brinnande cigarr...	Victoria ..... / Veritas	89: 15	Elden hade uppstått i en tambur. Vid kårens ankomst nästan släckt.
Oförsiktighet med blåslampa	Städernas Allmänna	57: —	Vid reparation av en balkong hade en blåslampa ställts för nära husväggen, som antänts. Släcktes med pytsspruta.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
40	Augusti	15	7.13 e.m.	Stadshagsvägen 44	Bostad	Telefon
41	„	22	6.15 e.m.	Domkyrkoesplan. 10 ...	Bostad	„
42	September	9	8.25 f.m.	Aroslund 14	Boningshus	„
43	„	21	3.20 e.m.	Närlunda gård, Badelunda	Brädskjul och halmstackar	„
44	Oktober	7	12.38 e.m.	Kv. Elektron 1	Boningshus	„
45	„	13	5.10 e.m.	Sommarro, Villa Solvik	„	„
46	„	18	8.35 e.m.	Idrottsplatsen vid Rudbecksgatan	Paviljong	„
47	„	26	5.30 e.m.	Kronvägen	Stockar o. säckar m.m.	„
48	„	27	2.15 e.m.	Kv. Bartold 7, Flodinsgatan	Boningshus	„
49	November	9	6.50 e.m.	Nedre Kungsgatan 4 ...	Restaurang	„
50	„	13	1.40 e.m.	Utanbygatan 9	Motorverkstad	„
51	December	1	12.25 e.m.	Stora gatan 4	Bostad	„
52	„	4	8.10 e.m.	Karlsgatan 32	Boningshus	„
53	„	7	5.45 e.m.	Kristinagatan 12	„	„
54	„	8	10.10 f.m.	Västmannagatan	—	Brandskåp
55	„	8	5.30 e.m.	Malmabergsgatan 26 ...	Boningshus	Telefon
56	„	9	6.25 e.m.	Biskopsvägen 1 B	Bostad	„
57	„	14	4.10 e.m.	A. S. E. A.	Tvättrum	Brandskåp
58	„	19	7.45 f.m.	Ängsgärdet 27	Boningshus	Bud
59	„	19	7.30 e.m.	Adolfsberg	„	Telefon

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1922.

N:o 28.

Brandchefens årsberättelse för 1922.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar (Kronor)	Anmärkningar
Obekant	—	—	Eld i ett köksgolv. Släcktes med några pytsar vatten.
Trängrök	—	—	
Soteld	—	—	
Barns lek med krut	Västmanlands läns brandstodsbolag.	625: —	Efter tillstånd utryckte 1 befäl och 6 man med stora motorsprutan. Med en grenad ledning från denna och hjälp av ortens sprutor lyckades kåren förhindra eldens spridning till en starkt hotad uthuslänga.
Soteld	—	—	
„	—	—	
Rök	—	—	Olämplig eldstadsanordning. Ingen eldfara.
Glöd eft. sprängning	—	—	Släckt med några pytsar vatten.
Trängrök	—	—	Olämplig eldstadsanordn. Ingen eldfara.
Soteld	—	—	
Rök	—	—	
„	—	—	Bristfällig rökgång.
Soteld	—	—	
„	—	—	
Inspektion	—	—	Inspektion av Brandstyrelsen. Reserven kallad.
Soteld	—	—	
överhettning av kokspis	—	—	Eld hade uppstått i en del skräp bakom en spis, som visade sig vara olagligt insatt.
överhettning av el. värmeelement	Städernas Allmänna Skandia m. fl.	130: — 430: —	Elden, som tack vare ingripande av bolagets folk ej hunnit få större omfattning, släcktes med 2 ledningar från brandposter.
Soteld	—	—	
Soteld	—	—	

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 26 April. VII.

N:o 29.

Drätselkammarens skrivelse ang. mottagande av en donation.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt testamente den 23 augusti 1918 har numera avlidna Fru Karin Möller i fråga om sin kvarlåtenskap bland annat förordnat att 5,000 kronor skulle tillfalla det s. k. ålderdomshemmet att förvaltas av hemmets styrelse på sådant sätt, att den årliga räntan av beloppet skulle användas för bestridande av hemmets utgifter och kapitalet bibehållas orubbat, och får Drätselkammaren nu, med överlämnande av avskrift av arvskifte efter Fru Möller, godkänt av samtliga arvingar och testamentstagare, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta med tacksamhet emottaga den testamentariska donationen att förvaltas i enlighet med donators vilja.

Västerås den 12 april 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

"TESTAMENTE.

Såsom tillägg till ett av mig den 11 maj 1917 upprättat testamente förordnar jag härmed såsom min yttersta vilja och testamente, *att,* innan mitt bo, på sätt jag i sagda testamente föreskrivit, delas mellan min son Albert Möller och min sonhustru Chatarina Theresia Möller, därav skall i kontanta medel utbetalas *dels* till hotellföreståndarinnan Fröken Klara Gustafva Pettersson i Västerås femtusen kronor, *dels* till min avlidne son Albin Möllers förra städerska Änkan Klara Johansson i Västerås tvåtusen kronor, i båda fallen under förutsättning att respektive testamentstagare överleva mig, *dels ock* till det s. k. Ålderdomshemmet i Västerås femtusen kronor att utgöra en fond benämnd Fru Karin Möllers fond, att av hemmets styrelse förvaltas och varav den årliga räntan får användas till bestridande av hemmets utgifter men kapitalet icke förminskas,

samt att Bankdirektören Axel Sundström i Västerås, om han överlever mig och vill åtaga sig uppdraget skall omhändertaga och utreda mitt bo eller utse annan utredningsman, i sammanhang varmed jag före-

N:o 29.
Ang. mottagande av en donation.

skriver, att min ägande fastighet gården N:o 113, 114 och del av 115 i Västerås stads västra kvarter, varå jag har lagfart till $^{10}/_{12}$ delar, skall genom utredningsmannens försorg, säljas å auktion med rätt för utredningsmannen att fritt pröva avgivna anbud.

Västerås den 23 augusti 1918.

Karin Möller.

Att Änkefru Margareta Chatarina Möller, född Andersson, i bådas vår samtidiga närvaro vid fullt och sunt förstånd samt av fri vilja förklarat förestående för henne högt upplästa handling, vilken hon egenhändigt undertecknat, innefatta hennes yttersta vilja och testamente, intyga undertecknade för ändamålet särskilt anmodade vittnen.

Västerås som ovan.

Astley Ericsson. *Theofil Öberg.*"

Avskrift.

ARVSKIFTE.

År 1922 den 30 september förrättades av undertecknade arvskifte i boet efter Änkefru Margareta Katarina Möller, född Andersson, vilken född den 21 augusti 1834, avlidit den 12 maj 1922.

Enligt godkända testamenten och träffade överenskommelser fördelades behållningen sålunda:

Ålderdomshemmet i Västerås	5,000: —	
Ränta	76: 67	5,076: 67

Härefter upprättades följande likvider:

Ålderdomshemmet i Västerås:

Kredit. Testamentslott enligt skiftet		5,076: 67
	Kronor	5,076: 67
Debet. Stämpel å testamentslotten		162: 50
Bekommer kontant		4,914: 17
	Kronor	5,076: 67

N:o 29.
Ang. mottagande av en donation.

Sålunda efter uppdrag förrättat.

Västerås som ovan.

Theofil Öberg. *Herbert Sundström.*

Förestående arvskifte godkännes och oss tilldelade arvslotter kvitteras.

Västerås som ovan.

Josef Albert Möller. *Erika Möller.* *Theresia Möller.*

För Ålderdomshemmet:

Clara (Born) Johansson. *Ragnar Tenow.* *Clara Pettersson.*

På en gång närvarande gode män och vittnen:

Theofil Öberg. *Herbert Sundström.*

Rätt avskrivet, intyga:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

N:o 30.

Byggnadsnämndens skrivelse ang. ändring i stadsplanen genom vidgning av en del av Hantverkaregatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Redan under år 1920 då plan förelåg att å tomten i hörnet mellan Köpmangatan och Hantverkaregatan N:ris 6 b och 7 a Södra kvarteret uppföra ett större byggnadskomplex med utnyttjande av tomtens goda affärsläge var frågan om en breddning av Hantverkaregatan mellan Köpmangatan och Vasagatan föremål för Byggnadsnämndens övervägande, och lät Nämnden utarbeta två alternativa förslag härtill, vilka i lagenlig ordning delgåvos ägarne av tomter utmed gatudelen.

Det ena alternativet (alt. I) innebar en breddning av gatan åt vardera sidan med 1.5 meter, det andra alternativet (alt. II) med breddningen till lika omfattning, eller med 3 meter förlagd å gatans norra sida. Tomtägarne ställdes inför valet att taga ställning till dessa båda alternativ, och utföll detta ställningstagande på sådant sätt, att de förklarade sig villiga medverka till en vidgning enligt alt. I, samt att ställa den för vidgningen erforderliga marken till stadens förfogande utan ersättning, ägaren av tomten N:o 8 Södra kvarteret likväl med vissa förbehåll, varom mera nedan.

N:o 30.

Ang. ändring i stadsplanen genom vidgning av en del av Hantverkaregatan.

Denna stadsplanefråga har nu åter gjorts aktuell därigenom, att nuvarande ägaren av tomten, Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, hos Byggnadsnämnden ansökt om lov för uppförande av en större byggnad, innehållande till huvudsaklig del affärslokaler såväl emot Köpmangatan som emot Hantverkaregatan och förlagd å den del av tomten, som numera enligt ändrad tomtindelning utgör hörntomt mellan gatorna.

Bolaget har härvid i förståelse för vikten av tillräckligt gatuutrymme utanför affärslokalerna åt Hantverkaregatan begärt att få indraga husfasaden häremot 1.5 meter ävensom enligt vad Byggnadsnämnden inhämtat vidblivit det av förre tomtägaren gjorda erbjudandet, att utan ersättning avstå till staden tomtremsan emellan en sålunda förlagd fasadlinje och gatulinjen.

Vad en breddning av gatan åt norra sidan av 1.5 meter angår kvarstå de villkor, som av ägaren till tomten N:o 8 Södra kvarteret uppställts för tomtmarkens avstående avgiftsfritt, eller att vid ett nybebyggande av denna tomt genom stadens försorg skall vara så ordnat, att tomtens fasadlinje emot Torggatan skall kunna utnyttjas, och att för anslutning av denna tomt till stadens allmänna ledningar efter dess nybebyggande någon avgift icke skall utkrävas, men synas dessa villkor icke vara av beskaffenhet att böra inverka på ett beslut i stadsplanefrågan, utan kan ett avgörande av desamma träffas i samband med uppförande av nybyggnad å tomten.

En utsträckning av vidgningen förbi Torggatan fram till Vasagatan kan icke genomföras ännu på många år på grund av de efter denna gatudel på senare tider tillkomna byggnaderna, och bör frågan härom därför anstå. Tiden och ett eventuellt nybebyggande av tomterna här torde omsider bringa denna vidare utvidgning till mognad.

Såsom av det föregående framgår är Byggnadsnämnden på grund av markägarnes egen medverkan av den uppfattningen, att vidgningen bör ske enligt alt. I fram till Torggatan.

För bedömande åter av behovet över huvud taget av en vidgning hänvisar Nämnden till att det goda affärsläget utefter Hantverkaregatan icke kan utnyttjas med nuvarande trånga gatuutrymme och att fördelning av trafiken emellan Torggatan, då denna en gång blir utlagd, och Köpmangatan kräver större utrymme i Hantverkaregatan.

Under hänvisning till det sagda får Byggnadsnämnden alltså med överlämnande av karta rörande stadsplaneändringen och den i ärendet förda skriftväxlingen föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta, den ändring i gällande stadsplan, att Hantverkaregatan i sträckningen emellan Köpmangatan och Torggatan skall breddas med 1.5 meter åt vardera sidan, ävensom att giva Byggnadsnämnden bemyndigande att hos vederbörande myndighet söka fastställelse å ett beslut härom.

Västerås den 17 april 1923.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Västerås 1923. Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 31 Maj VIII.

N:o 31.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får över förvaltningen och verksamheten år 1922 härmed avgiva nedanstående

Berättelser.

A. Varmbadhuset.

Badhuset har i likhet med föregående år hållits stängt alla sön- och helgdagar samt den 1 maj, påsk-, pingst- och julafton. Dessutom har under juli månad verksamheten varit nedlagd under 12 arbetsdagar för reparation av diverse rörledningar m. m., då samtidigt personalen, med undantag av maskinpersonalen, erhöll sin semester.

Antalet baddagar har utgjort 289 och antalet serverade bad 67,881, utgörande i medeltal pr dag 234.88. Motsvarande siffror föregående år utgjorde 302 baddagar med 79,269 serverade bad och 262.48 bad i medeltal pr dag.

I förestående antal bad ingå:

dels fria bad för skolornas simundervisning, vilka år 1921 utgjorde 7,880 och under sistlidet år 10,053;

dels ock bad för arbetslösa, vilka erhålla badstubad till betydligt nedsatta priser och serverats under år 1921 till ett antal av 538 samt under år 1922 med 4,124. De avgiftsfria badens antal har sålunda ökats med 2,173 och de till nedsatta priser serverade med 3,586 bad.

Inkomster under år 1922.

Försålda badbiljetter och kupongböcker	kr.	58,167: 10
Försålda badingredienser m. m.	„	64: 74
Uthyrning av badlinne	„	108: 70
	Kronor	58,340: 54

N:o 31. *Badhusstyrelsens årsberättelse för år 1922.*

I staten har upptagits en inkomstpost å kronor 3,000: — för försålda tvålbiljetter. Vid Styrelsens sammanträde den 14 december 1921 beslöts dock, att fri tvål skulle tillhandahållas och har således under året ingen inkomst härå influtit.

Beräknad utgiftsstat för år 1922 jämte verkliga utgifter.

	Beräknad utgiftsstat	Verkliga utgifter
9:de årets kostnad för inledning av åvatten i badhuset	500: —	500: —
Avlöningar och provisioner	37,003: 11	34,762: 36
Bränsle	20,000: —	18,712: 89
Elektrisk belysning	1,800: —	1,892: 34
Underhåll av inventarier	1,500: —	941: 84
Underhåll av linne och nyanskaffning	3,000: —	2,817: 33
Underhåll av fastigheten:		
Ordinarie anslag kr. 1,000: —		
Extra anslag enligt stadsfullmäktiges beslut den 30 nov. 1922 „ 2,000: —	3,000: —	3,140: 18
Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —	1,328: 28
Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,500: —	639: 50
Renhållning och städning	300: —	199: 63
Skriv- och trycksaker	800: —	625: 10
Badingredienser	500: —	517: 31
Telefon	275: —	273: 80
Läkararvode och medicin	100: —	88: 74
Brandförsäkringspremie	200: —	239: 57
Olycksfallspremie	200: —	—: —
Förbrukningsartiklar	5,000: —	3,127: 59
Utskylder	2,000: —	2,370: 10
Oförutsedda utgifter	621: 89	283: 85
Kronor	79,500: —	72,460: 41

Då de avgiftsfria skolbaden ej medräknas bliver medelinkomsten för varje försålt bad 100.9 öre och utgiften (driftskostnaden) för varje serverat bad likaledes i medeltal fördelat å följande poster:

Avlöningar	60.11 öre
Bränsle	32.36 „
Belysning	3.27 „
Linne	4.87 „
Förbrukningsartiklar	5.4 „
Övriga omkostnader	15.82 „
Summa	121.83 öre pr bad.

N:o 31.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1922.

Medelförlusten å varje serverat bad har sålunda blivit 20.93 öre.

Vid sammandragning av ekonomien för år 1922 har om man icke medräknar det belopp av kronor 2,000: — som beviljats och åtgått till ombyggnad av varmbadhusets solbad,

av det för året anvisade anslaget	kr.	77,500: —
tagits i anspråk	„	70,460: 41
vadan en behållning uppstått å beviljat anslag av	Kr.	7,039: 59

Den ekonomiska depressionen, vilken fortfarande gör sig märkbar, föranleder dock en avsevärd nedgång i antalet badande så att av den i stat beräknade

inkomsten av	kr.	77,000: —
endast influtit	„	58,340: 54
och således här ett underskott uppkommit å	Kr.	18,659: 46

Då från 1922 års ordinarie utgifter	kr.	70,460: 41
drages inkomsterna	„	58,340: 54
uppstår en förlust å verksamheten av	Kr.	12,119: 87

Vid bedömandet av denna förlustsiffra måste dock tagas i beräkning såväl det stora antalet avgiftsfria bad som serverats till folkskolornas barn samt även de bad, vilka kommit stadens arbetslösa till del mot betydligt nedsatta avgifter.

B. Kallbadhuset.

Kallbadhuset öppnades för allmänheten den 19 juni och stängdes den 12 september. Antalet baddagar har utgjort 86. Den dagliga badtiden har varit: vardagar kl. 9 fm.—8 em., sön- och helgdagar kl. 9 fm. —3 em., med kassastängning en halv timme före badtids slut.

För badfrekvensen var sommaren icke särdeles gynnsam, enär vädret ofta var regnigt och temperaturen låg. Vattnets medeltemperatur 16.5 grader.

Under sommaren försåldes följande antal biljetter:

Till sluten hytt	3,773	st.
Till öppen hytt	7,034	„
29 st. kuponger à 30 bad till sluten hytt	870	„
37 st. kuponger à 30 bad till öppen hytt	1,110	„
Summa	12,787	st. bad
Härtill kommer avgiftsfria bad för skolungdom	6,135	st.
och har således de badandes antal utgjort	18,922	pers.,
eller i medeltal	220	pr dag

N:o 32.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1922.

Inkomster:

Badavgifter	2,290: 15	
Hyror	102: 81: —	
Försålda biljetter vid badhusets invigning	176: —	
Diverse andra inkomster	246: 44	2,815: 40

Utgifter:

Avlöningar	1,425: 45	
Trycksaker och annonser	243: 40	
Divrese materialier m. m.	280: 83	1,949: 68
Behållning Kronor		865: 72

Västerås den 16 maj 1923.

På Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 32.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändring i Byggnadsaktiebolaget Mimers bolagsordning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 mars innevarande år biträdde Stadsfullmäktige ett förslag angående upphjälpande av de halvkommunala bostadsbolagens ekonomi innefattande i fråga om Byggnadsaktiebolaget Mimer garanti av staden för preferensaktieägarnes utbekommande av i bolaget insatt kapital jämte 5 % årlig ränta däråå under förutsättning bland annat att genom ändring i bolagsordningen bestämdes, att inlösen av dessa aktier finge taga sin början redan under år 1923 i stället för först under år 1930.

Denna ändring i bolagsordningen har sedermera den 4 nästlidne april å bolagsstämma beslutats, därvid bemyndigande lämnats bolagsstyrelsen att vidtaga sådana ändringar i stämmans beslut såväl härom som rörande andra samtidigt fattade beslut i avseende å bolagsordningen, som erfordrades för beslutens registrering.

Vid förfrågan hos Kungl. Patent- och Registreringsverket rörande sådan registrering har den upplysningen lämnats, att ändringen i tiden för preferensaktiernas inlösning såsom möjligen kränkande bolagets borgenärers rätt icke kan vinna registrering.

N:o 32. *Ang. ändring i Byggnadsaktiebolaget Mimers bolagsordning.*

I anledning av detta meddelande har bolagsstyrelsen på grund av sitt nyssnämnda bemyndigande låtit bolagsstämmans beslut i förevarande del förfalla, och får Drätselkammaren, som härom underrättats, delgiva Stadsfullmäktige kännedom om denna åtgärd med den hemställan att åtgärden såsom varande utan inverkan å den av staden lämnade garantien icke måtte föranleda någon ändring uti det den 28 mars innevarande år härom fattade beslutet.

Västerås den 3 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll, hållet vid styrelsens för Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås sammanträde den 26 april 1923.

§ 75.

Sedan genom förfrågan i Kungl. Patent- och Registreringsverket upplysning erhållits därom, att den av extra bolagsstämman den 4 innevarande april jämte andra förändringar i bolagsordningen beslutade ändringen, att inlösen av preferensaktierna kunde taga sin början redan från och med 1923 i stället för 1930, såsom möjligen inverkande på bolagets borgenärers rätt, icke kunde vinna fastställelse genom registrering, beslöt styrelsen, som av bolagsstämman bemyndigats vidtaga sådana ändringar i stämmans beslut, som kunde erfordras för erhållande av registrering av beslutet i övrigt, att bolagsstämmans beslut i förevarande del skulle förfalla och att härav föranledd ändring av beslutet i dess helhet skulle ske.

Anmälan härom skulle göras såväl till ordinarie bolagsstämman som till stadens Drätselkammare.

Som ovan
In fidem:
Theofil Öberg.

N:o 33.

Drätselkammarens skrivelse ang. vissa anordningar i stadshotellets festvåning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

De festligheter för firandet av Rudbeckiusminnet, som äro förlagda till Stadshotellets festvåning, påkalla åtgärder för försättande av de härtill hörande lokalerna i någorlunda presentabelt skick.

N:o 33. *Ang. vissa anordningar i stadshotellets festvåning.*

Vad som i detta avseende behöves är omklädnad av möblerna, utbyte av trådgårdiner samt inläggning av parkettgolv och ny golvmatta i det till stora festvåningen hörande sydöstra rummet samt inläggning av ny golvmatta i det till lilla festvåningen hörande närmast galleriet belägna rummet, åtgärder, som enligt beräkning av Drätselkammaren draga en kostnad av omkring 3,500 kronor.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville ställa ett anslag till förfogande förslagsvis å nyss angivna belopp för dessa förbättringars genomförande att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 3 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 34.

Drätselkammarens skrivelse ang. stensättning vid hamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I härvid fogad skrivelse har Hamnstyrelsen anhållit om ett anslag å 2,300 kronor för stensättning mer smågatsten av ett område å hamnen emellan prånån och stora hamnbassängen och får Drätselkammaren, som i likhet med Hamnstyrelsen finner ett dylikt arbete vara av behovet påkallat, hemställa, att Stadsfullmäktige för ändamålet ville anvisa det begärda anslaget att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 3 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 26 maj 1921 anvisade Stadsfullmäktige på framställning av Hamnstyrelsen ett anslag å 9,972 kronor att utgå av hamnens inkomster för stensättning inom och omkring hamnskjulet å hamn-

piren mellan prånån och stora hamnbassängen. Av anslaget togs dock först i bruk endast kronor 4,114: 53, vilket belopp även upptogs i 1922 års stat. För fortsättning av arbetet, huvudsakligast på pirens östra sida och norrut, upptogs därefter återstående belopp eller kronor 5,858: 47 i årets stat under rubriken nyanläggningar. N:o 34. *Ang. stensättning vid hamnen.*

Inom ett område cirka 22 meter långt och 6 meter brett beläget väster om järnvägsspåret och norr om hamnskjulet å ovan angivna kajdel visar det sig emellertid nödvändigt att reparera och omlägga den nuvarande stensättningen med kullersten. För forslingen av gods från och till de fartyg, som hava sin tilläggsplats vid denna kaj är det synnerligen olämpligt med den nuvarande kullerstensättningen, varför Hamnstyrelsen, då i alla händelser stensättningen inom angivna området måste uppbrytas och omläggas, vill föreslå, att området stensättes med smågatsten, vilken förbättring enligt styrelsens mening väl är värd kostnaden.

Denna uppgår till:

Uppbrytning och bortforsling av gamla stensättningen, 132 m² à 1: 60	211: 20
Grus och sandfyllning 26 m³ à 6: 50	169: —
Sättning med smågatsten 132 m² à 13: —	1,716: —
Diverse och oförutsett	203: 80
Kronor	2,300: —

Hamnstyrelsen hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige för stensättning med smågatsten å ett område cirka 132 m² stort å piren mellan prånån och stora hamnbassängen ville anvisa ett belopp av 2,300 kronor.

Västerås den 2 maj 1923.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 35.

Drätselkammarens skrivelse ang. överenskommelse om gatumark m. m. inom den s. k. Akademivreten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 mars 1912 anvisade Stadsfullmäktige medel för utbyggande av stadens allmänna ledningar inom Akademivreten enligt ett av Vatten- och Gasverksstyrelsen upprättat förslag.

N:o 35.
Ang. överenskommelse om gatumark m. m. inom den s. k. Akadmivreten.

Såsom förutsättning härför hade ägarne av området Byggmästaren Axel Hammer och Sågverksägaren A. R. Rudén i skrivelse, som bilagts utredningen i ärendet, förklarat sig vilja överlämna till staden all gatumark inom området enligt ett av stadsingenjören Smitt i juli 1912 upprättat förslag till planläggning av detsamma, därav mot ersättning den del, som överstege den areal, vars värde enligt stadsplanelagens bestämmelser tomtägare vore skyldiga ersätta. Förmodligen av anledning att denna ersättning icke bestämdes i sammanhang med ärendets avgörande i övrigt fick gatumarkens upplåtande för ledningarna icke formen av ett skriftligt avtal.

Denna formella brist i överlåtelsen är numera avhjälpt genom bifogade överenskommelse, som träffats mellan markägarna och Drätselkammaren under förbehåll av Stadsfullmäktiges godkännande.

Enligt överenskommelsen överlåtes till staden 7,776 m² gatumark utan vederlag och 1,034 m² efter ett markpris av 4 kronor pr m² å vilken senare ersättning emellertid skall avräknas värdet av mark, som ingår i tomten N:o 7 inom kvarteret Bengt i areal 17 m² och gatumark utanför samma tomt i areal 234 m², satt till samma pris.

Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige ville med godkännande av uppgörelsen för gäldande av köpeskillingen anvisa ett anslag å 3,132 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 3 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 36.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av lägenheten Backa N:o 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt nu gällande tomtindelning av byggnadskvarteret Kerstin ingår lägenheten Backa n:o 1 med huvuddelen eller med 431 m² av sin areal, utgörande 590.1 m², uti tomten n:o 6, av vilken senare största delen eller 1,199 m² är i stadens ägo. Vidare skola av lägenheten avskiljas 30 m² till Bondegatan.

Ägarna av lägenheten P. G. och Maria Vretman hava erbjudit staden inköpa lägenheten för en köpeskilling av 13,000 kronor, motsvarande av stadens byggnadschef uppskattat värde av densamma.

N:o 36.
Ang. inköp av lägenheten Backa N:o 1.

Drätselkammaren har tagit detta erbjudande under övervägande och därvid funnit sig böra förorda dess antagande.

En reglering av tomten n:o 6, vilken i egenskap av hörntomt mellan Bondegatan och Lidmansvägen är synnerligen välbelägen och har framtidsvärde, synes knappast kunna ske på annat sätt än att ägaren av huvuddelen, d. v. s. staden, inköper de i övrigas ägo befintliga smådelarna — utom av lägenheten Backa n:o 1 ingå i tomten av lägenheten Backa n:o 2 103.8 m² och av lägenheten Erikslund tillhörig Siende och Ytter-Tjurbo tingshusbyggnadsskyldige 53.2 m².

Samtidigt innefattar en reglering ett första steg för tomtens utnyttjande för bebyggande, vilket icke är utan betydelse som impuls att få äganderättsförhållandena inom detta kvarter, vilka för närvarande äro rätt så kaotiska, ordnade efter den gällande tomtindelningen.

Drätselkammaren hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling av 13,000 kronor och de villkor i övrigt för köpet, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, åt staden inköpa lägeheten Backa n:o 1 samt att för täckande av köpeskillingen anvisa däremot svarande anslag att utgå av reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 3 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning av uppdrag att värdera fastigheten Backa n:o 1 får jag meddela, att tomten framdeles till större delen skall ingå i den hörntomt, vars huvudsakliga areal äges av staden. Tomtens areal utgör 590.1 m² och är till sin natur fri och egen grund. Den bör värderas till 8 à 10 kronor pr m², d. v. s. cirka 5,000 kronor. Boningshuset är av timmer, utvändigt reveterat och försett med tegeltak. Det är av enkel beskaffenhet, gammalt och medfaret, men ej särskilt förfallet, däremot är uthuset, vilket inrymmer avträde och vedbodar, utan egentligt värde. Som boningshuset innehåller 2 rum och kök samt vind, torde dess värde ej understiga 7,500 kronor.

Hela fastigheten värderas av mig till 13,000 kronor.

Samtidigt får jag som min åsikt uttala, att tomten visserligen är för staden erforderlig, därest staden önskar få tomtindelningen snart genomförd och sin hörntomt utnyttjad, men att ett ekonomiskt bättre resultat

N:o 36. *Ang. inköp av lägenheten Backa N:o 1.*

torde vinnas om en blivande köpare av Backa n:o 1 senare inköper den staden tillhöriga tomtmarken för erhållande av byggnadsmöjlighet.

Västerås den 14 april 1923.

GÖSTA SMITT.

N:o 37.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige överlämna av Vatten- och Gasverksstyrelsen avgiven berättelse för verksamhetsåret 1922 och i enlighet med Styrelsens däri gjorda hemställan föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta att uppkomna besparingar å nyanläggningar under åren 1921 och 1922, utgörande tillhopa ett belopp av 17,813 kronor 44 öre, skola reserveras för framtida nyanläggningar.

Västerås den 17 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed överlämna styrelseberättelse för år 1922.

Då ett upprepande av samtliga inkomst- och utgiftsposter synes onödigt och blott medför ökade tryckningskostnader, har styrelsen denna gång endast medtagit slutresultaten för de olika huvudpunkterna. Av samma orsak har styrelsen nu uteslutit den del av berättelsen, som berör tekniska resultat vid verken. Det stora flertalet av Stadsfullmäktige torde ej hava något direkt intresse för de sålunda uteslutna detaljsiffrorna och skulle någon vilja taga del av dem, finnas de att tillgå i styrelsens protokoll.

I det efterföljande visas en jämförelse mellan de beräknade och verkliga resultaten rörande inkomster och utgifter samt vinst under det gångna året.

N:o 37.
Gas verksstyrelsens årsberättelse för 1922.

	Inkomster		Utgifter		Behållning	
	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.	Enl. budg.	Verkl.
Vattenv.	157,600: —	141,781: 93	148,591: 88	136,518: 46	9,008: 12	5,263: 47
Gasv. ...	383,666: 58	373,281: 29	383,666: 58	373,281: 29	—: —	—: —
El.-v. ...	574,200: —	636,102: 94	435,136: 40	385,709: 70	139,063: 60	250,393: 24
	1,115,466: 58	1,151,166: 16	967,394: 86	895,509: 45	148,071: 72	255,656: 71
Avloppsledningarna, avgår					54,120: —	46,036: 56
				Återstår Kronor	93,951: 72	209,620: 15

I stället för beräknade 93,951: 72 blev avkastningen från verken 209,620: 15 eller 115,668: 43 mera än enligt budgeten, vilket har sin huvudsakliga orsak uti så gott som utan undantag minskade utgifter på grund av lägre löner och arbetspris, materialkostnader och räntor, ävensom däri att kostnaden för inköp av gas- och elektriska mätare stannade vid avsevärt mindre belopp än som upptagits i budgeten, vartill kommer ökade bruttoinkomster vid elektricitetsverket. Med avseende på de minskade anskaffningskostnaderna för elektriska mätare må nämnas, att icke några större och dyrbarare typer behövde uppsättas, vartill kom att behovet av nya mätare delvis kunde täckas genom befintligt lager.

Minskningen i inkomster vid vatten- och gasverken äro en följd av härvarande industriers minskade behov av vatten och gas. Inkomsterna av försålt vatten understego nämligen de beräknade med cirka 15,000: — och av försåld gas med 26,000: — kronor, varemot på grund av högre marknadspris å koks denna inbragte cirka 18,000: — kronor mera än som beräknats. Vid gasverket erhållen vinst användes liksom föregående två år till avskrivning av gasverkets förut på grund av kristiden lidna förlust. Denna uppgick vid redogörelseårets början till 146,333: 76 kronor men kunde vid årsskiftet nedskrivas med 71,816: 08 till kronor 74,517: 68, vilket skedde genom att åsätta under året förbrukade kol ett motsvarande högre pris.

Vid budgetens upprättande tagen hänsyn till minskad omsättning med anledning av rådande depressionstider visade sig icke vara påkallad med avseende på belysningsström, ty såsom av ovanstående jämförelse framgår, överstego bruttoinkomsterna de beräknade med 62,000: — kronor. Att inkomsterna däremot understego 1921 års inkomster med cirka 24,000: — kronor, beror huvudsakligen på minskad omsättning av kraftström.

Å installations- och andra materialier hava mot prisfallen svarande avskrivningar skett, vilket gör att, med undantag för ett mindre överskott vid elektriska avdelningen, någon vinst ej kan uppvisas å verkens installationsverksamhet.

I det efterföljande lämnas en förteckning av under året utförda resp. avslutade ledningsarbeten m. m.

N:o 37. *Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1922.*

Serviser och diverse utsträckningar av ledningar.....	kr.	16,021: 77
Vatten-, avlopps- och gasledningar till Solhem och Freja..	„	18,000: —
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Köpingsvägen	„	44,978: 77
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Käll- och Glasgatan	„	14,000: —
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen	„	25,230: 92
Kulvert för V. Förstaden, från Mälaren till Köpingsvägen	„	93,954: 45
Kulvert i Bergslagsvägen, från Kopparbergsvägen till Tegnérgatan	„	54,163: 39
Avloppsledning i Herrgärdsgatan	„	2,066: 77
Högspänningskabel till Haga och Freja	„	4,393: 58
Högspänningsledning från Jakobsberg till Skeppsvarvet, utbyte av likström mot växelström vid Sanatoriet och Regementet	„	9,229: 47
Inventarier och vattenmätare	„	3,633: 24
	Kronor	285,672: 36

Till dessa arbeten anvisade anslag motsvara 292,000 kronor och har sålunda en besparing å kr. 6,327: 64 uppstått, vilken summa tillsammans med från år 1921 å nyanläggningar kvarstående besparingar kronor 11,485: 80, utgör 17,813: 44, vilket belopp, såsom förut tillämpats i dylika fall, torde böra reserveras för blivande nyanläggningar.

Västerås den 8 maj 1923.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

STYRELSEBERÄTTELSE.

MERKANTILA UPPGIFTER.

Gemensamma förvaltningen.

	Enl. budget.	Verkl. kostn.
Löner	108,000: —	97,418: 53
Diverse utgifter såsom läkararvode, sjukhjälp, försäkr., kontorsutensil., telefon, renhållning, värme m. m.	29,700: —	30,831: 46

N:o 37.

Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1922.

Vattenverket.

	Enl. budget.	Verkl. kostn.
Inkomster:		
Vatten- och mätarehyror	156,600: —	141,781: 93
Installationsarbeten	1,000: —	—: —
Kronor	157,600: —	141,781: 93
Utgifter:		
Driftskostnader	25,700: —	23,748: 49
Underhållskostnader	12,600: —	11,594: 48
Avlöningar och pensioner	41,116: 88	36,486: 15
Diverse utgifter	8,950: —	8,888: 20
Räntor och amortering	58,725: —	55,270: 85
Avskrivning av fordringar	1,500: —	530: 29
	148,591: 88	136,518: 46
Inkomster utöver utgifter	9,008: 12	5,263: 47
Kronor	157,600: —	141,781: 93

Avloppsledningarna.

Inkomster:		
Avgifter för vattenklosetter	33,250: —	34,067: 52
Utgifter utöver inkomster	54,120: —	46,036: 56
Kronor	87,370: —	80,104: 08
Utgifter:		
Driftkostnader	12,000: —	11,219: 85
Underhållskostnader	9,000: —	6,049: 21
Avlöningar	14,900: —	13,578: 59
Diverse utgifter	2,500: —	2,602: 58
Räntor och amortering	48,970: —	46,653: 85
Kronor	87,370: —	80,104: 08

Gasverket.

Inkomster:		
Allmänna belysningen	54,750: —	52,778: 94
Gas, mätarhyror, koks och tjära	327,916: 58	320,502: 35
Installationsarbeten	1,000: —	—: —
Kronor	383,666: 58	373,281: 29

N:o 37.

Gasverkssty-relsens årsberättelse för 1922.

Utgifter:	Enl. budget.	Verkl. kostn.
Driftskostnader	160,035: —	192,604: 98
Underhållskostnader	36,200: —	33,401: 98
Avlöningar och pensioner	81,921: 58	69,595: 07
Diverse utgifter	15,710: —	17,062: 84
Räntor och amortering	81,800: —	57,474: 78
Inköp av gasmätare	6,000: —	952: 30
Avskrivning av fordringar	2,000: —	2,189: 34
Kronor	383,666: 58	373,281: 29

Elektricitetsverket.

Inkomster:		
Allmänna belysningen	39,200: —	37,656: 13
Elektrisk ström och mätarehyror	534,000: —	598,194: 39
Installationsarbeten m. m.	1,000: —	252: 42
Kronor	574,200: —	636,102: 94

Utgifter:		
Driftkostnader	114,800: —	113,960: 90
Underhållskostnader	49,700: —	45,929: 39
Avlöningar och pensioner	81,621: 40	73,905: 49
Turbinhusdriften	7,500: —	5,875: 98
Diverse utgifter	23,060: —	22,419: 73
Räntor och amortering	133,955: —	116,901: 01
Inköp av elektrisk mätare	22,000: —	2,531: 80
Avskrivning av fordringar	2,500: —	4,185: 40
	435,136: 40	385,709: 70
Inkomster utöver utgifter	139,063: 60	250,393: 24
Kronor	574,200: —	636,102: 94

Västerås den 8 maj 1923.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 38.

Vatten- och Gasverksstyrelsens samt Drätselkammarens förnyade yttranden ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar (se även n:o 20).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av Stadsfullmäktiges återremiss den 28 mars innevarande år av styrelsens förslag angående anslutningsavgifter för år 1923 till stadens allmänna ledningar, varvid enligt Stadsfullmäktiges protokoll inom Stadsfullmäktige ifrågasatts, huruvida icke anslutningsavgifterna kunde sänkas med 20 %, får Vatten- & Gasverksstyrelsen, som även för innevarande år på anförda skäl föreslagit samma avgifter som för år 1922, anföra följande.

Till grund för anslutningsavgifternas storlek ligger en synnerligen omfattande utredning, som åren 1913—16 på uppdrag av Stadsfullmäktige verkställdes av en härför tillsatt kommitté. Med denna utredning, vilken återfinnes i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1916, sid. 477, och i vilken motiven dels för debiteringssättet och dels rörande avgifternas storlek på ett uttömmande sätt belysas, avsågs i första rummet, att i ekonomiskt hänseende utfinna en framkomlig väg för ledningars utbyggande inom vårt mycket utsträckta samhälle med ty åtföljande dyrbara ledningsanläggningar, framtida underhåll samt liten omsättning, räknat per sträckmeter ledning. Kommitterades med ledning av berörda utredning framlagda förslag blev efter yttranden från Drätselkammaren och Vatten- & Gasverksstyrelsen år 1916 antaget av Stadsfullmäktige. Man kan sålunda med fog säga, att ledningsavgifterna äro baserade på verkliga fakta, varför det, dels med hänsyn till Tekniska verkens ekonomiska ställning och dels med avseende på möjligheten att i ekonomiskt hänseende över huvud taget kunna utbygga ledningar till församhällena, måste anses såsom betänkligt att avvika från de enligt berörda utredning fastställda bestämmelser. De för år 1923 föreslagna bestämmelserna grunda sig på förenämnda utredning, och avgifternas storlek hava satts med hänsyn till inträdda förändringar i avseende å på anläggningskostnaderna inverkande material- och arbetspriser.

Vatten- & Gasverksstyrelsen får därför vidhålla sitt förut i skrivelse till Stadsfullmäktige den 6 mars 1923 i ämnet avgivna förslag.

Västerås den 8 maj 1923.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 38.

Ang. anslutningsavgifter till stadens ledningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 mars innevarande år till Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen återremitterat ett av den senare avgivet förslag angående anslutningsavgifter under år 1923 till stadens allmänna ledningar (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 20) i sammanhang med ett framställt yrkande om sänkning av avgifterna med 20 % av de föreslagna beloppen samt Vatten- och Gasverksstyrelsen nu avgivit förnyat yttrande i ärendet, får Drätselkammaren, under hänvisning till vad häri anförts och under framhållande av, att en sänkning som den ifrågasatta skulle medföra att en del av anläggningskostnaden måste anskaffas genom uttaxering, varigenom den orättvisan uppstode, att den skattebetalande stadsmedborgaren i allmänhet finge bidraga till den värdeökning, som föranleddes av ledningsanknytningen och vilken uteslutande komme fastighetsägaren till godo, vidhålla sin hemställan, att Stadsfullmäktige ville godkänna det avgivna förslaget.

Västerås den 17 maj 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 39.

Beredningsutskottets förslag till yttrande i anledning av besvär över Stadsfullmäktiges beslut ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Förste stadsläkaren doktor C. Thunström hos Konungens befallningshavande i länet anfört besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 28 mars innevarande år ifråga om ändrade grunder för Förste stadsläkarens avlöning, hava Stadsfullmäktige den 26 nästlidne april överlämnat besvären till Beredningsutskottet med anmodan till Utskottet att upprätta förslag till av Sadsfullmäktige över besvären genom resolution av Konungens befallningshavande den 21 i samma månad infordrad förklaring.

I anledning härav får Beredningsutskottet i ärendet anföra följande.

Genom det överklagade beslutet hava Stadsfullmäktige avslagit en av stadens Hälsovårdsnämnd i skrivelse den 18 september 1922 gjord hemställan angående dels upphävandet av bestämmelsen enligt 5 punkten uti det emellan staden och länets landsting ifråga om stadens epidemisjukhus

N:o 39.
Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

ingångna arrendeavtalet och dels angående återbärande av den ersättning staden på grund härav erhållit, och har Doktor Thunström i besvären förmenat, att detta beslut skulle kränka hans enskilda rätt, vila på orättvis grund och stå i strid med allmänna rättsgrundsatser samt för den skull icke vara i laga ordning tillkommet.

Mot dessa påståenden kunde till en början de formella invändningar göras, att Stadsfullmäktiges överklagade beslut står i överensstämmelse med det genom laga kraft vunna beslut av länets landsting och Stadsfullmäktige i Västerås godkända arrendeavtalet, och att Doktor Thunström i och med underlåtenhet att överklaga detta sistnämnda beslut ävensom beslutet om löneregleringen för stadsläkarne den 29 juni 1922, då jämväl nu ifrågavarande spörsmål var föremål för behandling, synes hava försuttit sin talan emot det överklagade utslaget, och att genom beslutet icke någon ändring till Doktor Thunströms nackdel gjorts uti den av honom åtnjutna avlöningen såsom Förste stadsläkare. Ett påstående om ett motsatt förhållande är uteslutet av den anledning, att staden allt fortfarande avlönar Doktor Thunström såsom Förste Stadsläkare enligt samma grunder, som skulle hava tillämpats, därest staden haft att fortfarande själv ordna sin epidemivård och icke ingått i landstingets epidemidistrikt.

Vidare kan erinras därom, att Hälsovårdsnämndens förberörda framställning icke kunnat avse annat än ersättningens återbärande till landstinget — ej till Doktor Thunström. — Detta senare är uteslutet på den grund, att avtalet är ingånget, utan Doktor Thunström som part, direkt mellan staden och landstinget, och att ersättningen är en det senares prestation gent emot staden. För utbetalande till Doktor Thunström av den återbördade ersättningen skulle alltså krävas ett ändringsbeslut av landstinget. Med Doktor Thunströms sätt att se saken skulle rättskränkningen egentligen hava inträtt i och med en vägran av landstinget att låta honom lyfta den återbördade ersättningen, en eventualitet, som legat nära till hands med landstingets kännedom om, att Doktor Thunströms löneförmåner såsom Förste stadsläkare icke undergått någon förändring, oaktat landstingets övertagande av stadens epidemivård. Ett beslut av Stadsfullmäktige av föreliggande innehåll kan med hänsyn till detta sistnämnda förhållande — det är uteslutande av den anledning, att ett bifall till Doktor Thunströms krav skulle innebära en i det närmaste fördubblad ersättning för ett och samma arbete, nämligen vården av de epidemiskt sjuka från staden, som stadens myndigheter ställt sig avvisande häremot — icke kränka Doktor Thunströms enskilda rätt; desto mindre, som det varit och är en fullkomligt frivillig angelägenhet för Doktor Thunström att handhava landstingets epidemivård. Anser han sig icke vara av landstinget tillräckligt avlönad härför, kan han med åberopande av samma bestämmelse, som Hälsovårdsnämnden vill hava utesluten ur arrendekontraktet, avsäga sig nämnda uppdrag — ordalagen "om möjligt tills vidare uppdragas åt Förste stadsläkaren" ger honom rätt därtill. I medvetenhet härom har han ju ock i besvären föklarat sig anse arrendeavtalet ej vara för honom bindande.

Som det emellertid för såväl stadens som Doktor Thunströms del

N:o 39. *Ang. ändrade grunder för 1:te stadsläkarens avlöning.*

synes vara önskvärt att få rättsfrågan, d. v. s. rätten för staden att tillgodogöra sig ersättning från landstinget enligt meromnämnda bestämmelse i arrendekontraktet, prövad mer ur materiell än ur rent formell synpunkt, har Beredningsutskottet icke ansett att ett bestridande av ett bifall till besvären bör grundas på de formella invändningar mot desamma, som enligt vad först här ovan anförts kunna göras.

Inför rättsspörsmålets behandling ur den materiella rättens synvinkel blir riktigheten eller motsatsen av påståendet, att det överklagade beslutet skulle strida mot allmänna rättsgrundsatser, av avgörande betydelse. Drätselkammaren har i sitt utlåtande den 2 november 1922 (Bil. 7 C till besvären) varit inne på spörsmålet härom i och med hänvisningen till den av f. statsrådet Nothin verkställda utredningen i frågan om avvecklingen av statens och kommunens ekonomiska mellanhavanden. För lagligheten av Stadsfullmäktiges överklagade beslut kan emellertid dessutom analogivis åberopas den ordning, i vilken ersättning utgår, enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1922 angående statsbidrag till bestridande av arvoden åt stadsläkare, vilken tjänst såsom sundhetsinspektör (Svensk Författningssamling n:o 412/1922). § 1 i denna förordning stadgar att stadsläkare, vilken tjänstgör som sundhetsinspektör enligt lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot könssjukdomar, skall åtnjuta särskilt arvode, varför statsbidrag till staden utgår med samma belopp som arvodet, och vilket beträffande Västerås, i förbigående anmärkt, utgår med 1,100 kronor. § 3 i förordningen innehåller vidare följande bestämmelse: "Därest stad, som åtnjuter statsbidrag till bestridande av arvode, varom i § 1 förmäles med hänsyn till vederbörande stadsläkares tjänstgöring såsom sundhetsinspektör, höjt hans avlöning med visst belopp, äger Medicinalstyrelsen eller Länsstyrelsen medgiva, att motsvarande andel av det staden för ändamålet tillkommande statsbidraget må tillfalla stadens kassa".

Här är alltså genom ett uttryckligt lagstadgande fastslaget såsom rättsprincip det berättigade uti, att en stad, i det fall en läkare åtnjuter ersättning av kommunala medel för ett arbete, utfört i annans intresse, från detta håll — i fallet i fråga av staten —, gottgöres denna ersättning. Sättes likhetstecken emellan den del av Doktor Thunströms avlöning såsom Förste stadsläkaren, som kan anses utgöra ersättning för vården av de epidemiskt sjuka från staden, å sjukhuset och som alltfort, såsom förut nämnts, kvarstår orubbad och den av en stad bestridda ersättningen till en stadsläkare för merarbetet såsom sundhetsinspektör å ena sidan samt å andra sidan emellan den ersättning staden enligt arrendekontraktet rörande epidemisjukhuset erhåller av landstinget och den till en stads kassa utgående statliga gottgörelsen i fallet med sundhetsinspektören, är analogien så fullständig som möjligt och så mycket mera slående som det likartade exemplet faller inom en stadsläkares tjänstgöringsområde.

Staten själv har sålunda funnit ett förfarande som det staden tillämpat i avseende å ersättningen från landstinget, visserligen förlagt inom ett annat område, kunna lagfästas. Häri har staden ett det starkaste stöd för lagligheten av sitt överklagade beslut.

N:o 39. *Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.*

För att ytterligare belysa spörsmålet ur den materiella rättens synpunkt bilägger Beredningsutskottet en promemoria över Doktor Thunströms avlöning före och efter landstingets arrendering av stadens sjukhus.

Beredningsutskottet tillåter sig föreslå, att Stadsfullmäktige ville under åberopande av vad Beredningsutskottet här anfört samt av Drätselkammarens skrivelse i ärendet av den 2 november 1922, hemställa om besvärens ogillande.

Västerås den 22 maj 1923.

För Beredningsutskottet:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

P. M.

angående Förste stadsläkarens i Västerås avlöningsförhållanden.

Enligt 1908 års lönestat, då endast två tjänsteläkare funnos och då och allt intill nu gällande instruktion Förste stadsläkaren hade att utöva fri läkarevård åt fattiga inom ett distrikt, omfattande ungefär halva staden, utgjorde avlöningen *3,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring.* Utom denna avlöning, som inkluderade gottgörelse för Förste stadsläkarens i instruktionen fastslagna skyldighet att handhava vården av sjuka från staden å stadens epidemisjukhus, utgick till honom *en ersättning av 500 kronor årligen* för *vård av sjuka från länets landsbygd,* som staden enligt avtal med landstinget var skyldig att där mottaga. *Berörda ersättning höjdes från och med år 1912 till 1,000 kronor.*

För år 1918 tilldelades befattningen i likhet med stadens löntagare i allmänhet ett *provisoriskt lönetillägg av 500 kronor.*

På grund av de *för år 1919* gällande bestämmelser om kristidstillägg till stadens befattningshavare erhöll Förste stadsläkaren i detta hänseende nämnda år ett tillägg motsvarande *2/3 delar av avlöningen jämte visst familjetillägg.*

Från 1918 års början och till den 1 oktober 1919, då en ny distriktsläkare förordnades och den nu gällande stadsläkareinstruktionen de facto trädde i tillämpning samt Förste stadsläkaren sålunda befriades från fattigsjukvård, uppbar Förste stadsläkaren av särskilt anslag ett *lönetillägg för ökade göromål,* närmast i anledning av stadens ökning genom inkorporering, *av 1,500 kronor för år räknat.*

För år 1920 gällde för stadens befattningshavare en provisorisk lönestat, som för Förste stadsläkaren upptager ett sammanlagt belopp (avseende grundlön, ett ålderstillägg och dyrtidstillägg) av *7,910 kronor* (medelindextalet för detta år var 269).

N:o 39. *Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.*

Från och med år 1920 har *epidemivården övertagits av landstinget,* men sjukvården å epidemisjukhuset i Västerås utövas fortfarande av Förste stadsläkaren. Enligt 1919 års överenskommelse om uthyrning till landstinget av stadens epidemisjukhus under åren 1920—1924 har staden vid sådant förhållande att av landstinget uppbära en årlig gottgörelse av 3,000 kronor motsvarande den del av Förste stadsläkarens avlöning, som anses utgöra ersättning för hans skyldighet att vårda stadens sjuka å epidemisjukhuset. *Av landstingets kassa har Förste stadsläkaren* själv dessutom uppburit under vartdera av åren *1920 och 1921 kronor 3,000:* —, vilket arvode sedermera *sänkts för år 1922 med 15 % och år 1923 med ytterligare 10 %.* Detta arvode motsvarar närmast den ersättning för vård av landsbygdens sjuka, som tidigare utgått, från och med 1912 med 1,000 kronor, från stadskassan, men som givetvis upphört med år 1919.

Från och *med år 1921* har avlöningen till Förste stadsläkaren på grund av beslut av Stadsfullmäktige den 29 juni 1922 utgått enligt en för övriga befattningshavare tidigare genomförd ny lönestat upptagande fasta grundlöner och ålderstillägg, beräknade med hänsyn till 1914 års levnadskostnadsnivå, vartill kommit ett rörligt dyrtidstillägg, reglerat efter kvartalsindex. Förste stadsläkaretjänsten är uppförd i lönestatens 32:a lönegrupp, som medför en fast grundlön av 3,450 kronor jämte 3 ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år av 195 kronor. Enligt denna nya lönestat har *Förste stadsläkaren uppburit i avlöning från staden:*

För år 1921:

lön jämte ålderstillägg i högsta lönegraden ..... kr. 4,035: —
dyrtidstillägg efter ett medelindextal av 247 ..... „ 4,724: —
Kronor 8,759: —

För år 1922:

lön jämte ålderstillägg ..... kr. 4,035: —
dyrtidstillägg efter ett medelindextal av 198 ..... „ 3,149: —
Kronor 7,184: —

För år 1923 har han att uppbära:

lön jämte ålderstillägg ..... kr. 4,035: —
dyrtidstillägg efter ett antaget medelindextal av 180 (medeltalet för 1:sta och 2:dra kvartalen) ..... „ 2,571: —
Kronor 6,606: —

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län.

N:o 39.
Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

RESOLUTION.

Remitteras till magistraten i Västerås, som anbefalles häröver höra Stadsfullmäktige där i staden samt att med deras yttrande och eget utlåtande hit inkomma och remisshandlingarna då tillika återställa.

Västerås slott i landskansliet den 21 april 1923.

På Länsstyrelsens vägnar:

C. G. Ihrfors. *Axel Rudberg.*

I och för epidemivården utgjorde Västerås stad intill den 1 januari 1920, då epidemilagen den 19 juni 1919 trädde i kraft, ett eget epidemidistrikt skiljt från landstingsområdet i övrigt. För tillgodoseende av epidemivårdens behov hade staden uppfört eget epidemisjukhus, där 1:ste stadsläkaren enligt för tjänsteläkarne i Västerås gällande särskild instruktion handhava läkarevården.

Då Västerås stad med ingången av år 1920 ingick i Västerås läns landstingsområdes epidemidistrikt, avtalades mellan landstinget och staden, att landstinget under åren 1920—1924 skulle för viss avgift förhyra stadens epidemisjukhus med allt vad till fastigheten hörde samt övertaga till sjukhuset hörande inventarier och för dess räkning av staden inköpta förbrukningsartiklar. Jämväl bestämdes, att den närmaste tillsynen och skötseln av epidemisjukhuset och sjukvården vid detsamma tillsvidare skulle utövas av Hälsovårdsnämnden i Västerås såsom sjukhusstyelse samt att, *om möjligt*, läkarevården tillsvidare skulle uppdragas åt förste stadsläkaren i Västerås, mot det att epideminämnden ersatte staden den del av dennes avlöning såsom förste stadsläkare, som motsvarade hans arbete för vård av sjuka från staden vid epidemisjukhuset med 3,000 kronor om året.

I den av Kungl. Medicinalstyrelsen den 2 mars 1920 godkända särskilda instruktionen för tjänsteläkarne i Västerås stadgas, att förste stadsläkaren, därest staden utgör eget epidemidistrikt eller överenskommelse med staden och landstinget sådant förutsätter, skall handhava läkarevården vid stadens epidemisjukhus samt utöva tillsyn däröver.

Jag antogs år 1910 till förste stadsläkare i Västerås med rätt till en kontant avlöning för år av 3,000 kronor och två ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring. Denna avlöning har, frånsett av förhållandena påkallade dyrtidstillägg, sedermera trots stadens utvidgning icke undergått annan förändring, än att förste stadsläkaren vid bestämmande år 1921 av lönegrupper för stadens befattningshavare tilldelats 32:dra lönegruppen, inom vilken grundlönen bestämts till 3,450 kronor med tre ålderstillägg å 195 kronor efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring.

N:o 39.
Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

Då förste stadsläkaren allt fortfarande har att övervaka den allmänna hygienen inom staden, och det fördenskull för honom är av synnerligen stor vikt att noga följa det allmänna hälsotillståndet hos befolkningen och särskilt inom staden med kringliggande landsbygd förekommande epidemiska sjukdomar samt tillbud till sådana, kan det endast vara lämpligt, att han handhar läkarevården vid det inom staden belägna epidemisjukhuset och utövar tillsynen däröver, och detta alldeles oberoende av, om landstinget eller staden såsom sådan bekostar sjukvården därstädes.

I fråga om ersättningen för detta arbete ställer sig förhållandena emellertid så till vida olika, att landstinget är ansvarigt härför, om staden ingår i ett av hela landstingsområet bestående epidemidistrikt, men staden betalar densamma, därest staden utgör eget distrikt.

Den för förste stadsläkaren bestämda avlöningen utgör gottgörelse för det arbete, han utför i sin egenskap av stadens tjänsteman, men kan icke vara betalning för hans befattning med den av landstinget utövade epidemisjukvården. Denna sak synes mig så klar, att jag från början icke haft en tanke på, att förenämnda mellan landstinget och staden träffade avtal om landstingets skyldighet att årligen betala 3,000 kronor skulle kunna tolkas på annat sätt, än att beloppet skulle av staden till mig överlämnas utöver den för mig som förste stadsläkare bestämda lönen. Att staden skulle anse sig berättigad att — om jag får begagna mig av ett sådant uttryck — "uthyra" en del av min arbetskraft och härför tillgodogöra sig 3,000 kronor om året, kunde icke falla mig in. Tager man hänsyn till den för förste stadsläkaren bestämda, såväl i och för sig som vid jämförelse med nu utgående avlöningarne till motsvarande befattnnigshavare i andra städer synnerligen låga ersättningen, förefaller en sådan tankegång ännu mera orimlig.

Emellertid har staden, som icke kunnat undandraga sig att utbetala den för min befattning bestämda lönen, själv behållit de belopp, landstinget i enlighet med berörda överenskommelse till stadskassan erlagt.

Efter av mig hos Hälsovårdsnämnden härom framställt yrkande har Nämnden i en den 18 september 1922 dagtecknad skrivelse hos Stadsfullmäktige hemställt, att staden måtte föranstalta om sådan ändring i avtalet med landstinget, att staden skulle återbära det eller de belopp, den på grund av ifrågavarande överenskommelse av landstinget uppburit. Detta förslag hade till syfte att bereda landstinget tillfälle att för läkarevården vid epidemisjukhuset i Västerås från ingången av år 1920 utgiva ersättning direkt till mig, som handhaft läkarevården.

Denna framställning blev genom stadsfullmäktigebeslut den 30 november 1922 återremitterad till Hälsovårdsnämnden. Efter det ärendet sedermera behandlats hos stadens lönenämnd i samband med en från andre stadsläkaren inkommen begäran om lönetillägg och Hälsovårdsnämnden i yttrande av den 20 mars innevarande år förklarat sig i ärendet vidhålla sin förut intagna, i skrivelsen den 18 september 1922 angivna, ståndpunkt men alternativt anslutit sig till Lönenämndens förslag med viss ändring, hava stadsfullmäktige den 28 mars 1923, *med avslag å samtliga i ärendet*

N:o 39. *Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.*

om förste och andre stadsläkarens löneförmåner i övrigt gjorda framställningar, beslutat från och med 1923 och tills vidae tillerkänna andre stadsläkaren ett särskilt arvode för merarbete vid stadens ålderdomshem Karlslund.

Protokollet över detta Stadsfullmäktiges beslut har blivit i behörig ordning justerat och uppläst den 6 april 1923.

Jag anser, att det mellan staden och landstinget träffade avtalet om utbetalande av ersättning för sjukvården vid epidemisjukhuset i Västerås, såsom detta av Stadsfullmäktige tolkas, icke är för mig bindande, samt att Stadsfullmäktige fördenskull icke ägt vägra till mig utgiva den ersättning för nämnda sjukvård, som landstinget till staden erlagt, eller tillförbinda mig att under den tid, varunder ofta berörda överenskommelse mellan staden och landstinget kan komma att gälla, uppehålla sjukvården i fråga utan denna ersättning från landstinget såsom handhavare av epidemisjukhusets angelägenheter. Vad drätselkammaren i ett den 2 november 1922 dagtecknat yttrande i ärendet till stöd för en motsatt uppfattning anfört därom, att, enligt riktlinjerna i ett på allmänt uppdrag utarbetat betänkande angående sättet för ifrågasatt avveckling av ekonomiska mellanhavanden mellan stat och kommun, staten skulle lämna kommunen, ej tjänstemannen, ersättning för den rent statliga funktionen, där sådan fortfarande skulle utövas av en kommunalt anställd tjänsteman, är icke för nu förevarande fråga av betydelse på annat sätt, än att därigenom framhålles behovet av särskilt därom utfärdat lagstadgande för att en kommunalt anställd tjänsteman skall vara pliktig att för annans räkning än kommunens ,hos vilken han är anställd, utföra arbete enbart för den ersättning, som bestämts för den kommunala befattningens utövande.

Då enligt min uppfattning Stadsfullmäktiges avslag å Hälsovårdsnämndens ifågavarande framställning av den 18 september 1922 innefattar ett beslut, att från stadens kassa icke skall lämnas mig någon som helst gottgörelse — utöver den mig såsom förste stadsläkare tillkommande avlöningen — för det arbete, jag alltifrån ingången av år 1920 utfört och intill utgången av år 1924 kan komma att utföra genom att bestrida läkarevården vid det under landstinget dessa fem år lydande epidemisjukhuset i Västerås, samt detta beslut kränker min enskilda rätt, vilar på orättvis grund och står i strid med allmänna rättsgrundsatser samt fördenskull icke kan anses såsom i laga ordning tillkommet utan fattat av Stadsfullmäktige med överskridande av deras befogenhet, vågar jag härmed över beslutet anföra besvär under yrkande om detsammas undanrödjande.

Jag bifogar bevis, att jag är i Västerås stad mantalsskriven och alltså är medlem av stadskommunen, jämte protokoll, innefattande det överklagade beslutet, ävensom i tryck:

Särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås (§ 13 mom. 2);

Förslag till överenskommelse mellan landstinget och Västerås stad, intaget i Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar för år 1919, sid. 493;

Lönenämndens i Västerås skrivelse den 15 juni 1922 till Stadsfullmäktige med förslag att vid löneregleringen för tjänsteläkarne i staden hänföra

N:o 39.
Ang. ändrade grunder för 1:ste stadsläkarens avlöning.

förste stadsläkaren till 32:dra lönegruppen, intagen i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1922, sid. 226;

Stadsfullmäktiges den 29 juni 1922 fattade beslut att godkänna detta förslag, intaget i deras tryckta protokoll för samma år, sid. 57;

Min skrivelse till Hälsovårdsnämnden den 12 september 1922 samt yttranden däröver av Hälsovårdsnämnden den 18 september och av Drätselkammaren den 2 november 1922, intagna i Stadsfullmäktiges handlingar år 1922, sid. 347, 345 och 342;

En av mig till Hälsovårdsnämnden avgiven, den 1 februari 1923 dagtecknad skrivelse samt ytterligare utlåtanden i ärendet avgivna av Hälsovårdsnämnden den 20 mars samt av Lönenämnden den 23 februari d. å., intagna i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1923 sid. 61, 60 och 55.

Västerås den 14 april 1923.

CARL THUNSTRÖM,
1:ste stadsläkare.

Västerås 1923, Östrom & Åkerberg.

N:o 40.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med reglementet för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen avgiva berättelse för år 1922.

Fattigvårdssytrelsen har under året haft tolv ordinarie och dessutom ett extra sammanträde, vid vilka sammanträden behandlats sammanlagt 469 ärenden.

Förvaltningsutskottet, som handhar angelägenheter rörande ålderdomshemmet, har dessutom under året haft 17 sammanträden, varvid handlagts 100 protokollförda ärenden.

I likhet med föregående år har ålderdomshemmets och barnhemmets behov av livsförnödenheter tillgodosetts av leverantörer, antagna genom kvartalsvis infordrade anbud. Vid utspisningen har i huvudsak följts en för ålderdomshemmet fastställd utspisningsstat, från vilken nämnvärda avvikelser gjorts endast vid årets större högtider. Dessutom hade vid flera skilda tillfällen enskilda personer och korporationer rikligen förplägat understödstagarne.

Vid ålderdomshemmet har av anstaltens pastor hållits gudstjänst i regel två söndagar i månaden samt andaktsstunder och besök i regel en gång i veckan.

Ålderdomshemmets sjukhus har vid berättelseårets början tagits i bruk för sitt ändamål och invigdes den 22 april i närvaro av Statens fattigvårdsinspektör, Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens ledamöter, stadens läkarekår samt vissa tjänstemän vid Länsstyrelsen m. fl. Genom tillkomsten av detta sjukhus, har det blivit möjligt för Fattigvårdsstyrelsen att realisera sin länge närda plan att så långt möjligt är gruppera understödstagarne, så att den vård, de erhålla, i görligaste mån anknyter sig till de olika vårdbehoven.

För sjukhusets tuberkulosavdelning har erhållits godkännande i och för erhållande av stats- och landstingsbidrag till driftskostnaderna.

Sagda utvidgning av ålderdomshemmet innebär givetvis en åtminstone för avsevärd tid framåt behovet motsvarande förbättring beträffande såväl anordningar för vård som antalet vårdplatser. Vad däremot angår köks- och tvättinrättningen, som förut brustit åtskilligt i ändamålsenlighet och utrymmsehänseende hava dessa genom utvidgningen av hemmet i övrigt blivit i ännu högre grad otillräckliga, varför det är ett över-

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1922

hängande behov att snarast få denna för ålderdomshemmet så nödvändiga fråga ordnad.

Barnhemmets angelägenheter hava handhafts utav en inom fattigvårdsstyrelsen utsedd mindre delegation, som därstädes sammanträtt upprepade gånger under året.

Ehuru barnhemmet är avsett att huvudsakligast vara upptagningshem, har behovet av ett betydligt större antal platser gjort sig starkt gällande under det gångna året.

Beträffande yttre fattigvården har denna utövats i likhet med föregående år. De löpande förvaltningsgöromålen hava handhafts på fattigvårdsbyrån, som ock verkställer s. k. förstahandsundersökningar av fattigvårdsbehov och hemortsrätt m. m. beträffande nytillkomna understödssökande, innan ärendet remitteras till resp. distriktsråd. Samtliga ordinarie understödstagares ekonomiska m. fl. förhållanden hava av tillsyningsmannen undersökts två gånger under året. Inalles har han verkställt 1,750 hembesök, förutom övriga med tjänsten förenade arbetsuppgifter. Det har härvid visat sig nödvändigt att regelbundet återkommande undersökningar göras i syfte att efter växlande förhållanden reglera understödsbeloppen.

Vid bestämmande av understöden, som huvudsakligast bestått i kontanta medel, matvaror, hyresbidrag, ved, kläder, medicin och begravningshjälp, har följts en av fattigvårdsstyrelsen fastställd grundtaxa. Det procentuella tillägget, som bestämdes år 1920 att i vissa fall utgå på grundtaxan, har under året något reducerats.

Arbetslösheten och därmed förknippade ekonomiska svårigheter ha i ännu högre grad än föregående år ställt stora anspråk på fattigvården. Hela grupper arbetslösa, som genom arbetslöshetskommissionens bestämmelser avstängts från arbetslöshetsunderstöd och nödhjälpsarbete, ha sålunda icke haft annan utväg än att för sina familjers försörjning hänvända sig till fattigvårdsstyrelsen. Visserligen hava på grund av fattigvårdsstyrelsens framställningar, kommunala nödhjälpsarbeten anordnats, men ha dessa givetvis icke kunnat ordnas omedelbart, varför fattigvårdsstyrelsen intill dess så skett, måst på sådana längre eller kortare mellantider lämna understöd i rätt avsevärd utsträckning. Ävenså har fattigvårdsstyrelsen måst i flera fall lämna fattigvård till familjer samtidigt som familjeförsörjaren utfört nödhjälpsarbete. Dessa abnorma förhållanden hava helt naturligt i betydande mån bidragit att öka fattigvårdens utgifter.

Samma förhållanden beträffande svårigheten att på ett effektivt sätt omhändertaga försumliga försörjare kvarstå ännu. Länets arbetshem låter fortfarande vänta på sig och så länge möjligheten att å anstalt intaga dessa personer icke finnes, äro svårigheterna att åstadkomma ett bättre sakernas tillstånd härutinnan hart när oöverstigliga.

Fattigvårdsstyrelsens verksamhet avseende att motverka orsakerna till framtida behov av fattigvård har huvudsakligen bestått uti att bidrag lämnats för vård å pensionsstyrelsens anstalter, bekostande av vård vid badort samt bidrag till yrkesutbildning för personer, som lida av någon

kroppslig defekt samt anskaffande av arbete så långt detta varit möjligt.

Ersättning för lämnad vård å lasarett, sanatorier, hospital, sinnesslöanstalter samt viss vård å Ålderdomshemmets sjukavdelning m. fl. vårdarter har erhållits av landstinget med sammanlagt 31,068: 91 kr. för år 1921.

Under året har hållits ett sammanträde med fattigvårdsstyrelsen och vårdare gemensamt, varvid hållits föredrag och diskussion i aktuell fattigvårdsfråga.

Beträffande uppgifter och förhållanden i övrigt hänvisas till efterföljande tablåer och uppgifter.

Västerås i april 1923.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM.

Ordförande.

Axel Norén.

Fattigvårdsstyrelsen.

Fattigvårdsstyrelsen under 1922 har utgjorts av:
Komminister Axel Enblom, ordförande.
Måleriföreståndare Alb. Lundkvist, v. ordförande.

Ledamöter:

Fru Maria Kumlin, Kassören R. Danielsson, Förmannen J. V. Råberg, Guldsmeden E. Tengström, Sjukbesökaren E. Keijser, Fröken Unda Bohman, Matvaruhandlanden F. H. Berglind, Fru Ida Grönberg, Järnsvarvaren Emil Collin, Lindaren Fredr. Vetter.

Tjänstemän:

På fattigvårdsbyrån:
Axel Norén, sysslоman och sekreterare.
Fröken Elin Isaksson, biträde.
Carl Scott, tillsyningsman.

På Ålderdomshemmet:

C. A. Larsson, föreståndare.
Komminister Ernst Enochsson, predikant.
Med. D:r Carl Idar, läkare.
Olga Lundberg, husmoder.
Anna Forslund, sköterska.
Alice Svärd, sköterska.
Irene Pihlblad, sköterska.
Elin Ramström sköterska på ålderdomsavdelningen.

N:o 40.

Fattigvårds-styrelsens årsberättelse 1922.

Såsom inspektör över utackorderade barn har Folkskolläraren John Valter tjänstgjort.

Fattigvårdssamhället:

Fattigvårdssamhället är uppdelat i 11 distrikt och hava i dessa samtliga fattigvårdsstyrelsens ledamöter tjänstgjort som distriktschefer, varjämte såsom v. distriktschefer och vårdare följande personer tjänstgjort:

— —
— —

Tabell över inlagor i fattigvårdsmål:

a) Till främmande kommuner avlåtna anmaningar och svar på anmaningsskrivelser 1922:

	1920	1921	1922
Anmaningsskrivelser	65	106	129
Svar å anmaningsskrivelser	80	76	104
Summa	145	182	233

b) Till Konungens befallningshavande i länet:

	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922
Ansökningar hos K. B.	63	44	43	50	19	46	86	95
Påminnelser	56	54	33	39	108	138	154	253
Förklaringar	54	36	50	56	129	167	174	198
Summa	173	134	126	145	256	351	414	546

I 10 mål ha länsstyrelseutslagen överklagats och svaromål i 16 av främmande kommuner överklagade utslag avgivits i kammarrätten.

Dessutom har från fattigvårdsbyrån under året utgått 1,389 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse 1922.

Understödstagarna år 1922 voro, enligt redogörelsen till Statistiska Ceentralbyrån, med avseende å

		Direkt understödda		Tillhörande barn
		Män	Kvinnor	
	A) **Understödstagare:**			
	a) Barn (under fyllda 16 år), för vilka fattigunderstödet utgått direkt och ej till föräldrarna, nämligen:			
1	Föräldralösa barn av äktenskaplig börd (äkta)	16	28	
2	Moderlösa barn utom äktenskap (oäkta)	10	8	
3	Andra barn	109	99	
	b) Äldre personer (över fyllda 16 år) utan minderåriga, oförsörjda barn, nämligen:			
4	Ogifta personer, utan barn	249	152	
5	Gifta personer, utan barn	130	141	
6	Änklingar, änkor och frånskilda, utan barn	61	271	
	c) Äldre personer (över fyllda 16 år) med minderåriga, oförsörjda barn, för vilka senare fattigunderstödet utgått ej direkt, utan till föräldrarna, nämligen:			
7	Ogifta kvinnor, med barn		96	158
8	Gifta personer, med barn	323	330	811
9	Änklingar, änkor och frånskilda, med barn	8	128	304
10	Summa understödstagare	905	1,253	1,273
11	Därav annat fattigvårdssamhälle tillhöriga	50	80	80
	B) **Fattigpersonalens omsättning:**			
12	Under året avlidna understödstagare...	42	34	2
13	På annat sätt avgångna understödstagare	437	387	290
14	Till nästa år kvarvarande understödstagare	426	832	981
	Summa	905	1,253	1,273
	C) **Understödets beskaffenhet:**			
16	I ålderdomshem och barnhem befintliga	118	113	16
17	Utackorderade: barn, direkt understödda	80	87	—
18	Utackorderade: äldre personer, utan eller med tillhörande barn	—	3	—
19	I sjukvårdsanstalt på kommunens bekostnad vårdade	68	58	5
20	I sina hem understödda	446	881	1,137
21	På annat sätt understödda	192	111	115
	Summa	905	1,253	1,273

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1922.

		Direkt understödda		Tillhörande barn
		Män	Kvinnor	
	D) **Understödets varaktighet och storlek:**			
23	Personer med varaktigt understöd: fullt försörjda	260	250	17
24	Personer med varaktigt understöd: delvis försörjda	305	740	893
25	Personer med tillfälligt understöd	340	263	363
	Summa	905	1,253	1,273

Det beräknade medelvärdet pr år av en understödstagares fulla försörjning utgjorde 670 kronor.

Understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd den 31 dec. 1922 utgör 9.91 %.

Vård har under året lämnats.

	Antal personer		
	1920	1921	1922
Å lasarett och därmed likställda vårdanstalter	119	127	231
„ sanatorium	46	34	29
„ sinnesslöanstalter	12	14	17
„ hospital	21	23	29
„ epileptikerhem	1	1	1
„ Eugeniahemmet	1	5	4
„ vanföreanstalt	1	6	4
Summa	201	210	315

Stadens fosterbarn.

Såsom inspektör över fosterbarnsvården för år 1922 har Folkskolläraren J. Valter tjänstgjort. Dels genom resor och dels genom upplysningar, som kunnat vinnas från annat håll, har kontroll över de utackorderade barnens skötsel och och vård utövats.

Den 31 dec. 1921 utgjorde de ifrågavarande barnen ett antal av 148 st., fördelade på 137 hem. Under året hava avförts 28 barn, av vilka 4 återtagits av målsman eller vunnit inträde på anstalt samt 24 st. avgått efter fyllda 15 (16) år. Under samma tid hava tillkommit 47 barn, vadan alltså de utackorderade barnens antal den 31 dec. 1922 utgjorde 167 st. fördelade på 140 hem. Av dessa hem äro 38 st. belägna inom Västerås stad eller på dess område, 4 st. i annat stadssamhälle samt 98 st. på landsbygden, företrädesvis i Västmanlands län.

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse 1922.

Efter den kännedom, som vunnits om dessa hem dels genom personliga besök och dels genom från tillförlitliga håll inhämtade upplysningar, kunna betecknas såsom

Mycket goda ..... 120 hem
Goda ..... 20 „

Omstående förändringar under året jämte övriga förhållanden beträffande ifrågavarande barnen framgår ytterligare av följande översikt:

	Födda inom äktenskap		Födda utom äktenskap		Summa
	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	
Den 31 dec. 1921 kvarvarande barn	16	28	48	56	148
Återtagna av målsman eller på anstalt intagna	1	—	1	2	28
Avgångna efter fyllda 15 (16) år	8	4	5	7	
Återstå	7	24	42	47	120
Tillkomna under året	2	4	23	18	47
Summa	9	28	65	65	167
Därav till annat fattigvårdssamhälle hörande	—	1	10	11	22
Till Västerås hörande	9	27	55	54	145

Legoavgifterna för de den 31 dec. 1922 kvarvarande utackorderade barnen utgöra i medeltal per månad och barn 20: — kr. mot 21: 75 kronor vid slutet av föregående år.

Fördelning ar understöd per ordinarie understödstagare:

År	Antal varaktigt delvis understödda	Understödsbelopp	Understöd i genomsnitt pr individ och år
		Kronor	Kronor
1915	666	56,597: —	86: 50
1916	652	62,203: —	100: 30
1917	740	97,935: —	132: —
1918	725	145,383: —	200: 50
1919	779	182,318: —	234: 40
1920	789	184,754: 11	234: 04
1921	1,251	201,605: —	161: 13
1922	1,938	203,827: 68	105: 18

N:o 40. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse 1922*

Sammandrag av utgifterna för den öppna fattigvården under åren 1915-1922.

År	Bruttoutgifter	Inkomster	Nettoutgifter	Utgifterna fördelade pr invånare	
				Folkmängd	Netto
	Kronor	Kronor	Kronor		Kronor
1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	21,941	4: 70
1916	111,985: 28	3,208: 34	108,766: 94	23,227	4: 68
1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	24,403	5: 88
1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	25,408	9: 20
1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	28,571	11: 05
1920	372,198: 11	8,610: 23	363,587: 88	30,633	11: 90
1921	411,528: 47	2,249: 99	409,278: 58	30,662	13: 35
1922	430,977: 09	4,417: 27	426,559: 82	30,377	14: 06

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna understödstagarnas antal under år 1922.

Kvarvarande sedan år 1921	95	
Under året intagna	188	283
Under året avgångna genom döden	55	
Under året avgångna genom utskrivning	95	150
Vid årets slut kvarvarande		133

Därav 66 män, 63 kvinnor och 4 barn.

Av under året intagna personer tillhöra 23 män, 11 kvinnor annat fattigvårdssamhälle.

De å hemmet intagna understödstagarna voro till ålder och civilstånd.

	Män			Kvinnor			Summa
	Ogifta	Gifta	Änklingar	Ogifta	Gifta	Änkor	
Barn under 16 år	11	—	—	10	—	—	21
Understödstagare mellan 16—20 år	5	—	—	4	—	—	9
„ „ 20—30 „	23	4	—	17	5	—	49
„ „ 30—40 „	10	3	—	5	1	—	19
„ „ 40—50 „	11	3	1	3	3	1	22
„ „ 50—60 „	13	4	4	6	7	4	38
„ „ 60—70 „	7	2	19	12	2	20	62
„ „ 70—80 „	2	3	6	3	1	19	34
„ „ 80—90 „	2	2	4	4	—	10	22
„ över 90 år	—	—	—	2	—	5	7
Summa	84	21	34	66	19	59	283

Dessa 283 understödstagare hava åtnjutit vård under sammanlagt 43,611 underhållsdagar varå 19,572 dagar belöpa sig å 97 män och 81 kvinnor, som vårdats å hemmets sjukavdelning.

Den äldste av under året vårdade män var änkemannen Daniel Adamsson, född 1832, och bland kvinnor änkan Beata Maria Rosenblad, född 1829.

Med avseende på hälsotillstånd och arbetsförmåga:

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra:			
Sinnessjuka eller idioter	20	23	43
Blinda ellet litet seende	2	4	6
Lama eller ofärdiga	4	4	8
Ständigt sängliggande	51	45	96
Ålderstigna och sjuka	39	34	73
Minderåriga barn	11	10	21
Mindre arbetsföra:			
Ålderstigna och sjukliga	10	5	15
Arbetsföra	6	15	21
Summa	143	140	283

Understödstagarnas sysselsättning har bestått:

dels i arbeten för gårdens behov såsom vävning, syning, stickning, tvätt, skurning, vedsågning samt lantbruksgöromål;

dels i arbete för andra personer, såsom fjäderspritning, vedsågning, mangling, mattpiskning, säcklagning m. m.

Matordningen är bestämd genom utspisningsstat och matvarorna tillhandahållas genom för varje kvartal antagna leverantörer.

Uppgifter och tablåer rörande sjukhuset vid ålderdomshemmet.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal pr dag vårdade	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhusvistelsen
					antalet vårdade någon dag under året		
Intagna	Avlidna						
153	51	19,572	74	54	73	51	108

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse 1922

Sammandrag av Ålderdomshemmets ekonomi under åren 1915—1922.

År	Understödstagare			Bruttokostnad för år	Inkomster	Nettokostnad för år	Underhållskostnad brutto	
	Antal	Antal underhållsdagar	Medeltal pr dag				För understödstagare pr år	för understödstagare pr dag
				Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915	161	31389	86	26,762: 84	1,352: 10	25,410: 74	295: 47	0: 80
1916	141	30719	84	30.658: 13	1,324: 90	29.323: 23	349: 09	0: 95
1917	136	32694	90	34.359: 73	1,276: 19	32,083: 54	367: 59	1: —
1918	156	35110	96	67,992: 64	1,235: 47	66.757: 17	695: 18	1: 90
1919	188	32418	89	83,665: 77	6,383: 28	77.282: 49	868: 33	2: 38
1920	199	31064	84	124,518: 71	11.331: 19	113.187: 52	1,347: 47	3: 61
1921	181	32900	91	99.487: 23	21,072: 25	78,414: 98	861: 70	2: 37
1922	283	43611	121	138,533: 12	35,862: 10	102,671: 02	1,144: 91	3: 15

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaden av såväl inre som yttre fattigvården åren 1915—1922.

År	Bruttokostnad		Summa	Nettokostnad		Summa
	Inre fattigvården	Yttre fattigvården		Inre fattigvården	Yttre fattigvården	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915 ...	26,762: 84	104,901: 02	131,663: 86	25,410: 74	102,977: —	128,388: 10
1916 ...	30.658: 13	111.985: 28	142,643: 41	29,323: 23	106,863: 50	136,186: 73
1917 ...	34.359: 73	152,733: 40	187.093: 13	33.083: 54	143,400: 71	186.484: 25
1918 ...	67,992: 64	237.125: 09	305.117: 73	66,757: 17	233.817: 17	300.574: 70
1919 ...	83.665: 77	322,480: 29	406.146: 06	77,282: 49	314.763: 97	392.046: 46
1920 ...	124.518: 97	372.198: 11	496,717: 08	113,187: 78	363.587: 88	476,775: 66
1921 ...	99,487: 23	411,528: 47	511.015: 70	78,414: 98	409,278: 58	487.693: 56
1922 ...	138,533: 12	430.977: 09	569,510: 21	102,671: 02	426,559: 82	529.230: 84

Av landstinget har under året erhållits ersättning för under 1921 lämnad sjukvård å lasarett, sanatoriet, hospital och sinnesslöanstalter med sammanlagt 31,068: 91 kr. för yttre fattigvården och för viss vård å ålderdomshemmets sjukavdelning med 1,668: 59 kr.

Tabell som utvisar huru hela kostnadssumman fördelas på invånare och bevillningskrona.

	På varje kyrkoskriven invånare		På varje bevillningskrona	
	Antal invånare	Netto	Antal bevillningskronor	Netto
		Kronor		Knonor
År 1915 enligt 1914 års taxering	21,941	5: 85	129,804	1: 01
„ 1916 „ 1915 „ „	23,237	5: 86	145,280	1: 07
„ 1917 „ 1916 „ „	24,403	7: 66	197,761	1: 08
„ 1918 „ 1917 „ „	25,408	11: 83	379,490	1: 26
„ 1919 „ 1918 „ „	28,571	13: 71	419,136	1: 07
„ 1920 „ 1919 „ „	30,633	15: 56	565,794	0: 84
„ 1921 „ 1920 „ „	30,662	16: 66	454,494	1: 13
„ 1922 „ 1921 „ „	30,377	18: 75	294,147	1: 94

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1922.

Kommunens anslag till fattigvården.

	Mantalskrivna invånare	Kronor	Fördelad på varje mantalsskriven invånare	Fördelad på varje bevillningskrona
			Kronor	Kronor
År 1915	32,029	125,100: 20	5: 43	0: 96
„ 1916	24,307	138,685: 73	5: 74	0: 96
„ 1917	25,779	157,760: 49	6: 12	0: 79
„ 1918	28,864	245,810: 17	8: 51	0: 65
„ 1919	28,949	422,380: 59	14: 59	1: 01
„ 1920	29,346	568,675: 65	19: 38	1: 01
„ 1921	30,647	527,684: 63	17: 22	1: 15
„ 1922	30,156	556,931: 54	18: 47	1: 89

Sammandrag av fattigvårdens räkenskaper 1922.

Debet:

Balans från år 1920:

Tillgångar:

Fastigheter	347,000: —	
Utlånade fondmedel mot säkerhet i inteckningar	43,042: 61	
Förskotterade räntemedel i tre fonder	55: 49	
Fattiggården i S:t Ilian	21,735: —	
Inventarier å Ålderdomshemmet	24,451: 55	
Fordran hos landstinget för utgiven sjukvård	27,547: 87	
Inventarier å barnhemmet	4,075: —	
Inventarier på fattigvårdsbyrån	5,778: 90	
Nyanskaffning av möbler m. m.	21,769: 89	
Fordran hos främmande kommuner m. fl.	23,127: 44	
Kontant i kassan	15,280: 23	533,863: 98

Skulder:

Donationsmedel	43,646: 84	
Obligationslån av 1 juni 1892	8,799: 05	
„ av 1 aug. 1902	17,937: 70	
„ av 1 mars 1919	246,666: 67	
Hedda Hoffmans m. fl. donationsfonders räntor	34: 04	
Transport	317,084: 30	533,863: 98

N:o 40. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1922.*

Transport	317,084: 30	533,863: 98	
Av Drätselkammaren förskotterade medel för inköp av möbler	25,597: —		
Lånemedel att sammanslås med obligationslån	18,000: —		
Axel Brant	25: —	360,706: 30	
Överskjutande tillgångar			173,157: 68
Inkomster år 1922:			
Anslag av kommunen enl. stat	556,931: 54		
Inkomster vid Ålderdomshemmet	35,862: 10		
Inkomster vid yttre fattigvården	4,417: 27		
Anslag av uttaxerade medel för nybyggnad av sjukhuset	45,000: —		642,210: 91
			815,368: 59

Kredit:

Utgifter under år 1922.			
Yttre fattigvården:			
Utackorderade barn	33,625: 91		
Barnhemmet Frisborg	13,352: 58		
Ordinarie understöd	203,827: 68		
Tillfälliga understöd med penningar	38,008: 69		
Understöd in natura	72,340: 59		
Diakonissornas verksamhet	10,000: —		
Diverse sjukvårdskostnader	5,183: 87		
Medikamenter	5,046: 04		
Begravningskostnader	1,656: 63		
Diverse utgifter	6,653: 43		
Återbetalning av fattigvård till främmande kommuner	17,654: 61		
Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård	4,855: 95		
Barnavårdsnämnden för utackorderade barn	2,300: —		
Oförutsedda utgifter	503: 10		
Löner	15,968: 01	430,977: 09	
Ålderdomshemmet:			
Hushållet	38,448: 04		
Beklädnad	9,130: 99		
Transport	47,579: 03	430,977: 09	

Transport	47,579: 03	430,977: 09	
Löner	24,895: 77		
Renhållning	1,096: 11		
Bränsle, lyse och vatten	17,830: 35		
Begravningskostnader	1,668: —		
Medicin	3,941: 03		
Reparationer av ålderdomsavdelningen	2,746: 99		
Underhåll av fastigheten	3,670: 96		
Diverse utgifter	4,665: 13		
Planering och väganläggning i trädgården	3,144: —		
Pension för vaktm. Lundbergs änka	767: 37		
Flitpengar till understödstagare	612: 70		
Räntor å tre obligationslån	15,851: 19		
Avskrivning på inventarier	5,906: 37		
Inventarier för ersättning av förbrukade	4,158: 12	138,533: 12	569,510: 21

Balans till år 1923:

Tillgångar:

Fastigheter	810,861: 01	
Utlånade fondmedel	43,066: 02	
Fattiggården i S:t Ilian	21,735: —	
Inventarier på Ålderdomshemmet	45,666: 30	
Inventarier på Barnhemmet	4,075: —	
Inventarier på Fattigvårdsbyrån	5,920: 90	
Fordran hos landstinget	36,260: 77	
Hos Drätselkammaren reserverade medel	11,738: 99	
Fordringar hos främmande kommuner m. fl.	23,876: 69	
Kontant i kassan, behållning vid årets slut	5,613: 15	1,008,813: 83

Skulder:

Donationsmedel	43,663: 65		
Obligationslån 1 juni 1892	8,150: —		
„ 1 aug. 1902	17,381: 10		
„ 1 mars 1919	244,833: 34		
„ 1922	386,000: —		
Transport	700,028: 09	1,008,813: 83	569,510: 21

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1922.

Transport	700,028: 09	1,008,813: 83	569,510: 21
Hedda Hoffmans donationsfonds ränteb.	32: 19		
Lånemedel	62,600: —		
Av främmande fattigvårdssamhälle förskotterade medel	295: 17	762,955: 45	
Överskjutande tillgångar			245,858: 38
			815,368: 59

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder:

	Behållning vid årets början	Under året		Behållning den 31 dec. 1922
		Inkonster	Utgifter	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Malmströmska fonden	10,000: —	550: —	551: 10	10,000: —
Beate Lovise Vougts fond	10,000: —	550: —	416: 32	10,093: 82
Anders Nordlövs fond	125: 95	5: 70	—	131: 65
P. Bilchiers fond	250: 94	11: 54	—	262: 48
Hedda Hoffmans fond	619: 53	30: 96	20: 64	629: 85
S. Elisabet Sjöbergs fond	4,801: 10	199: 98	199: 98	4,801: 10
Anna Sjöbergs fond	167: 87	7: 94	—	175: 81
Alex. Mossbergs fond	357: 64	17: 88	5: —	370: 52
Ulrika Godenii fond	1,797: 81	89: 89	75: —	1,812: 70
Johanna Hallströms fond	2,500: —	130: 19	125: —	2,500: —
Anna H. Almströms fond	4,141: 62	200: —	265: —	4,076: 62
Regina Möllers fond	5,000: —	259: 79	249: 35	5,000: —
Ulrika K. Anderssons fond	607: 87	30: 39	26: 55	611: 71
C. G. Vretmans o. h. h. fond	3,275: 41	150: —	228: —	3,197: 39

Östrom & Åkerberg, Västerås 1923

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 28 Juni X.

N:o 41.

Drätselkammarens och polisnämndens yttranden ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 28 december 1922 i anledning av Magistratens resolution den 20 samma månad och år, varigenom till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnats av Regeringsrådet S. Linnér verkställd utredning angående omorganisation av polisväsendet i riket, beslutat för förberedande yttrande remittera ärendet till Polisnämnden och Drätselkammaren.

I anledning härav får Drätselkammaren, som tagit del av Polisnämndens utlåtande, vilket även avser ett senare inkommet, av särskilt tillkallade sakkunnige den 24 november 1922 avgivet utlåtande över Regeringsrådet Linnérs ovannämnda förslag, för egen del anföra följande.

Drätselkammaren får då till en början meddela, att Drätselkammaren inskränkt sig till att behandla de delar av det föreliggande förslaget, av vilka städernas och då särskilt Västerås stads ekonomiska förhållanden kunna röna inverkan.

Då utredningens författare gör gällande, att förslaget är byggt på en samverkan mellan staten och vederbörande kommuner, en samverkan, som skulle hava sin stora betydelse för polisväsendets popularitet inom de olika orterna till följd av ortsbefolkningens medbestämmanderätt genom de kommunala organen i frågor rörande det lokala polisväsendet, kan Drätselkammaren icke underlåta att ge uttryck för en viss tvekan, om ett förslag sådant som det föreliggande kan tänkas få någon betydelse i nämnda hänseende. Ty den samverkan förslaget i realiteten avser synes för kommunernas vidkommande vara inskränkt till en viss formell beslutanderätt, reglerad genom den nya lagstiftningen och ytterligare kontrollerad av statens myndigheter, så att kommunernas rätt i det förevarande avseendet i det närmaste är inskränkt till att nödgas besluta om anslag till en institution, rörande vilken statsmakterna och deras organ i stort sett träffa alla de förfoganden, vilka äro bestämmande för anslagens storlek. Vid sådant förhållande och om statsmakterna nu skola taga i arv den institution, som växt upp och utvecklats huvudsakligen på grund av kommunernas och särskilt städernas självverksamhet, synes det både rimligt och lämpligt, att staten också tager de ekonomiska konsekvenserna av en dylik åtgärd och helt påtager sig all kostnad för polisväsendet i riket, en tanke som icke heller är främmande för f. Statsrådet Nothin i

N:o 41. *Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.*

dennes utredning rörande avvecklingen av städernas särskilda rättigheter och skyldigheter i förhållande till staten. En sådan lösning av frågan synes vara så mycket mer att förorda, som därigenom en del i många fall icke så litet grannlaga avgöranden om den ekonomiska bördans rättvisa fördelning så väl vid själva lagstiftningen som vid lagens tillämpning bleve obehövliga, vartill kommer att kostnaderna ju, hur än förhållandet ordnas, skola ytterst bestridas av landets skattskyldige innevånare och fördelningen av kostnaderna alltid bli mera lämpad efter varje medborgares skattekraft, om utgifterna för polisväsendet i dess helhet bestridas av statsmedel.

Drätselkammaren förordar sålunda i främsta rummet för sin del, att den föreliggande frågan löses så, att, liksom organisationen regleras av statsmakterna och ledes av statens myndigheter, jämväl kostnaderna för polisväsendet uteslutande blir en statens angelägenhet.

Förutsatt emellertid, att frågan anses böra lösas efter den linje, som i utredningen förordats, vill Drätselkammaren i en del punkter göra några erinringar.

Drätselkammaren kan för sin del icke såsom polisnämnden ansluta sig till den uppfattningen, att den rätt till ingripande i kommunens bestämmanderätt över den lokala polisorganisationen, som förslaget angiver, knappast skulle medföra någon fara för kommunen, utan vill giva uttryck för den åsikten, att den statens myndighet, som härutinnan skulle äga bestämmanderätt i välförstått intresse för de polisspörsmål, som den har att tillgodose, icke kan taga den hänsyn till kommunernas ekonomiska förhållanden och det vägande av intressen, det ena mot det andra, som av naturliga skäl äger rum, då avgörandet i såväl organisatoriskt som i ekonomiskt hänseende ligger i samma hand. En given följd av förslaget, om det bleve genomfört i förevarande hänseende, skall bliva, att anspråken på polisstyrkans omfattning och polisens utrustning i olika hänseenden bleve större, med ty åtföljande större kostnader, än om kommunens bestämmanderätt vore mera obunden. Och den faran ligger nära till hands, att polisbehovet i en stad bedömes av vederbörande statsmyndighet icke blott efter enbart stadens förhållanden, utan ock med hänsyn till kringliggande landsbygd, för vilken personalen vid förefallande tillfälliga behov är skyldig tjänstgöra. I varje fall anser Drätselkammaren ett korrektiv vara nödvändigt, förslagsvis i den riktningen, att kommunens skyldigheter med avseende på polisstyrkans omfattning och utrustning i lagstiftningen begränsas i förhållande till folkmängden, tätheten i bebyggelsen, storleken av kommunens område o. s. v.

I likhet med Polisnämnden vill Drätselkammaren förorda den i reservation till sakkunnigeutlåtandet av Herrar Swartling, Lindholm och Hårleman framförda meningen, att även poliskommissarierna böra bliva statens tjänstemän och helt avlönas av staten.

Jämväl beträffande bestämmelserna om minimilöner och pensioner förenar sig Drätselkammaren med Polisnämnden i att tillstyrka det reservationsvis av en del av de sakkunnige framförda förslaget, att statsbidraget bestämmes att utgå å de fulla löne-, respektive pensionsbelopp,

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

som av kommunen beviljas och av Konungens Befallningshavande fastställas.

I Polisnämndens förordande av de sakkunniges uttalande därom, att icke någon del av kostnadsökningen bör drabba en stad i följd därav, att antalet kriminalpolismän i staden måste ökas utan att förhållandena för stadens egen del påkalla ökningen, vill Drätselkammaren givetvis instämma.

Beträffande pensioneringen vill Drätselkammaren utöver det ovan sagda framhålla, att, även om pensioneringen ordnas genom statens anstalt och icke, såsom synes vara lämpligt och av Polisnämnden förordats, kan anförtros åt den kommunala självverksamheten med Konungens Befallningshavande som övervakare, städerna i varje fall medgivas rätt att under viss övergångstid själva sörja för sin äldre personal i pensionshänseende, så att de både för städerna och befattningshavarne synnerligen betungande retroaktivavgifterna kunna undvikas.

Ävenså vill Drätselkammaren framhålla som sin bestämda åsikt, att den för polispersonal i allmänhet föreslagna pensionsåldern av 55 levnadsår är för låg, och att den utan någon som hälst olägenhet bör kunna utsträckas till 60 år.

Den i förslaget medgivna rätten för statens myndigheter att kalla polispersonalen till tjänstgöring å annan ort bör icke medföra några särskilda utgifter för hemkommunen, så att, lika litet som denna drabbas av kostnaden för resor och traktamenten vid sådan tjänstgöring densamma fullt gottgöres för all kostnad för den reservpolis, som vid dylika tillfällen kan behöva anlitas.

Beträffande slutligen frågan om statsbidragets storlek vill Drätselkammaren, med instämmande i övrigt i vad Polisnämnden härom anfört, hävda, att den väsentliga överflyttning av omsorgerna för polisväsendet i organisatoriskt hänseende från kommunen till staten, förslaget avser att genomföra, samt de konsekvenser i ekonomiskt hänseende dess upphöjande till lag, även med de jämkningar, varom Drätselkammaren uttalat sig, utan tvivel komma att medföra, väl motivera, *att statsbidraget bestämmes till minst 50 % och detta icke allenast av kostnaderna för personalens avlöning och pensionering, utan även av alla övriga kostnader för polisväsendet, där dessa icke helt eller i större utsträckning bestridas av stats- eller andra än hemkommunens medel.*

Drätselkammaren hemställer att Stadsfullmäktige, vad frågans ekonomiska sida angår, ville såsom eget utlåtande åberopa, vad Drätselkammaren ovan anfört.

Västerås den 7 juni 1923.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 41.

Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut vid sammanträde den 28 december sistlidet år anmodat Polisnämnden att avgiva förberedande yttrande över en av Regeringsrådet S. Linnér verkställd utredning angående omorganisation av polisväsendet i riket, vilken utredning genom Magistratens i staden resolution den 20 i samma månad och år till Stadsfullmäktige remitterats för yttrande, får Polisnämnden i ärendet anföra.

Regeringsrådet Linnérs utredning inledes genom en synnerligen omfattande redogörelse över polisväsendets nuvarande organisation, vilken redogörelse Nämnden, i antagande att den nuvarande organisationens huvuddrag äro av Stadsfullmäktige kända, anser överflödig här relatera.

Utredningen övergår därefter till framläggande av förslag till polisväsendets omorganisation.

Ur förslaget torde för frågans bedömande böra relateras följande.

Efter behandlande av frågan, huruvida polisväsendet bör bibehållas i samma omfattning som hittills såsom kommunal inrättning eller helt förstatligas eller om en mellanform bör sökas för samverkan mellan stat och kommun, finner författaren, att det icke kan anses tillrådligt att avstå från kommunernas medverkan i en eller annan form.

Denna uppfattning grundar han däri, att det bidrager till förståendet av polisväsendets uppgifter och personalens behov om den kommunala representationen och dess organ få sätta sig in i de frågor, som angå polisväsendet, varigenom allmänheten så att säga växer in i medvetandet att poliskåren är en befolkningens egen kår, varigenom denna befolkning handhar ordningen och säkerheten inom samhället. Därtill kommer att en dylik medverkan medför fördelar ur administrativ synpunkt.

Vad kriminalpolisen (detektivpolisen) beträffar, anser författaren, att dess verksamhet bör ordnas så, att inom varje län bör inom lämplig stad upprättas kriminalpolisavdelning. Kriminalpolisavdelningarna inom städerna erhålla sådan omfattning, att med dem behovet av utbildad kriminalpolis inom länet kan tillgodoses. Anordningen förutsätter en ekonomisk samverkan mellan å ena sidan staten och vederbörande stad och å andra sidan denna och landstinget, men den fordrar också för att bliva effektiv att en polischef för hela länet har högsta ledningen även över *stadens* polisväsende och vid behov kan beordra personalen att tjänstgöra vid polisundersökningar utom staden.

De lokala poliskårerna komma att avpassas efter det lokala behovet under normala förhållanden. Numrären speciellt för landsbygden kommer sålunda att bliva för låg. För att det oaktat vinna en förbättring, förutsättes att hela polispersonalen kan användas var som helst i riket, och att biträde icke får vägras i vidare mån än som är oundgängligen nödvändigt för det lokala behovet. Av denna anledning måste polispersonalen inom större distrikt ställas under enhetlig ledning, varvid anses lämpligt med en polischef för varje län, landsfogde, vilken träder i stället för den nuvarande landsfogden, men bibehåller dennes benämning.

De lokala polischeferna i städerna, polismästare och stadsfiskaler böra i likhet med landsfiskalerna bliva statstjänstemän.

Författaren övergår härefter till behandling av formen för statens och kommunernas samverkan och betonar att om, som av det föregående synes, den bästa organisationen vinnes genom samverkan mellan stat och kommunen, detta är tillräckligt skäl för att kommunernas skyldighet härutinnan stadfästes genom lag, vilket i sin tur innebär, att fullgörandet av denna förpliktelse måste kunna övervakas av statlig myndighet.

Med detta lagfästande av kommunernas skyldighet är dock ej frågan om statsbidrag avfärdad. Starka billighetsskäl tala för att staten träder emellan. För detta sitt bistånd får staten en viktig gottgörelse genom skyldigheten för varje samhälles polisstyrka att stå till förfogande för polisverksamhet utom samhället.

Författaren framhåller vidare, att frågan om den omfattning, i vilken staten bör lämna bidrag, givetvis kan vara föremål för olika meningar, men föreslår en fjärdedel av kostnaderna för personalens avlöningar.

Förslaget utgår således ifrån att alla andra kostnader för polisorganisationen, med ett särskilt undantag, — utbildningen — bestridas av vederbörande kommun.

Förhållandet mellan staten och kommunen är sålunda i få ord, att kommunerna fortfarande få ordna sitt polisväsende, men att staten utövar en effektiv kontroll, och å andra sidan bidrager till kommunernas kostnader.

Under framhållande, att för närvarande polispersonalen icke äger en tryggad ställning, upptager därefter författaren frågan om den lägre personalens ställning. Det erinras därvid om, att det ej så sällan händer att polismannen i sin verksamhet riskerar att stöta sig med en ellelr fler maktägande i det samhälle, där han är anställd och det då kan vara frestande för den enskilde polismannen att låta fruktan för personliga efterräkningar inverka på utövningen av tjänsteplikt, vadan det är nödvändigt att tillse, att personalens ställning tryggas både i rättsligt och ekonomiskt hänseende.

Vad först beträffar anställningsformen är det i konsekvens med att förslaget ställer polispersonalen helt under statlig ledning, att även den lägre personalen, däri inbegripet fjärdingsmännen, tillsättes genom statsmyndighet. Tillsättningen bör lämpligen överlämnas till den högsta lokala polismyndigheten, Konungens Befallningshavande, som redan nu meddelar förordnanden åt den särskilt anställda polispersonalen på landsbygden. Härigenom angives även till det yttre personalens oberoende ställning i förhållande till kommunens enskilda medlemmar. Dess ställning inom orten bör därigenom erhålla en icke oväsentlig förstärkning.

Tillsättningen bör ske medelst konstitutorial, vilket innebär, att befattningshavare icke kan avsättas annat än på grund av fel eller försummelse i tjänsten.

En så fast anställning kan emellertid icke meddelas utan någon prövotid. Det bör därför stadgas, att konstitutorial icke kan erhållas, innan tjänstemannen haft anställning vid polisväsendet i minst två år i följd, på sätt, som för närvarande gäller för vissa befattningshavare i statens tjänst.

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Då här sägs, att avsättning icke skall kunna ske annat än på grund av tjänstefel, innebär detta, att icke någon s. k. olämplighetsparagraf vid sidan av den disciplinära straffbestämmelsen vidare bör finnas.

Emellertid ställer polistjänsten särksilda krav på sin utövare. Vissa brister i levernet, vilka icke för en annan tjänsteman behöva föranleda avsked, om de icke framträda under tjänsteutövningen, kunna göra det rent av stötande för rättsmedvetandet att låta befattningshavare fortsätta med sin verksamhet som ordningens och säkerhetens upprätthållare. Rättskänslans krav måste då sättas i första rummet, den enskildes intresse, huru behjärtansvärt det än må vara, får stå tillbaka. En möjlighet att i dylika fall skilja polismannen från tjänsten måste därför finnas.

Det riktigaste synes därför vara att betrakta uppförande av nu angivna slag såsom tjänstefel. Polispersonalen kommer därigenom i samma ställning som vissa andra kategorier av tjänstemän, t. ex. präster, folkskollärare, befattningshavare vid kommunikationsverken och vid tullverket.

Författaren kommer härefter in på frågan om den disciplinära bestraffningsrätten, varvid han ingående behandlar det av polispersonalen, genom Svenska Polisförbundet, hävdade kravet på lokal polisnämnd eller polisstyrelse och ett de lokala styrelserna överordnat centralt ämbetsverk, och finner slutligen att sådana institutioner icke kunna innebära starkare garantier i fråga om polisens ställning än den av honom föreslagna organisationen. Det föreslås i stället inrättande av en disciplindomstol, polisnämnd, för hela polisdistriktet d. v. s. länet. Denna nämnd bör bestå av en av Kungl. Maj:t bland de ordinarie domarne inom området utsedd ordförande samt två av landstinget för fyra år utsedda ledamöter, av vilka en bör äga domarkompetens. Små förseelser böra bestraffas av den lokala polischefen. Sålunda bör denne berättigas ålägga varning samt förlust av lön eller mistning av tjänsten under högst en vecka.

Härefter anges att en företagen utredning att de underordnade befattningshavarnes villkor på flera platser visar, att dessa äro otillfredställande ordnade. Författaren har vidare den uppfattningen, att, då staten förbinder sig på visst sätt deltaga i personalkostnaderna, statsmakterna ock måste vara med om att bestämma dessa. I avseende å befattningshavarnes antal är visserligen beslutanderätten i första hand överlämnad till kommunerna, beträffande lönebeloppen bör däremot av staten i likhet med vad ifråga om folkskollärarelönerna är fallet, fastställas grundlöner på vilka statsbidraget räknas. Lönerna böra vara minimilöner, vilka kunna överskridas av kommunerna på deras egen bekostnad. Minimilönerna böra för att rätt avpassas följa förhållandena i de olika orterna med användning av den i statens avlöningsreglementen ubtildade lönetekniken. Ävenså bör sörjas för polispersonalens pensionering.

Till löne- och pensioneringsfrågan vill Polisnämnden sedermera återkomma.

Stadsfiskalernas ställning är därefter föremål för behandling. Här framhålles då, att stadsfiskalerna i vissa städer enligt gällande bestämmelser äro uteslutna från befattning med polisväsendet. Ändring härutinnan bör ske så att stadsfiskalerna bliva chefer för stadens polis. Un-

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

dantag göres för de större s. k. polismästarestäderna, där polisorganisationen är av sådan omfattning, att i dess spets är ställd en särskild tjänsteman, polismästaren. I sådana städer bör enklast ordnas så, att stadsfiskalen blir chef för kriminalpolisavdelningen. Polismästarna upphöra överallt att vara åklagare. Vidare föreslås indragning av stadsfiskalsbefattningarna i städer under 5,000 innevånare, i städer med över 20,000 innevånare böra stadsfiskalerna äga juridisk utbildning.

Förslagets inflytande på polisväsendets ställning å landsbygden samt de förändringar det avser beträffande de redan nu statliga tjänstemännen, landsfiskalerna, har ej berörts, men framgår det av nedanstående, där grunddragen av den föreslagna organisationen av regeringsrådet Linnér i korthet sammanfattade bliva följande.

"Polisorganisationen vilar på samverkan mellan staten och kommunerna på det sätt, att varje stad eller kommun eller samhälle på landet, där polispersonal behöver anställas, har att i första hand besluta därom. För större område på landet ankommer beslutet på landstinget.

Kommunens beslut angående polisorganisationen skall underställas Konungens Befallningshavandes prövning. På den rena landsbygden bestrides polisverksamheten jämte indrivningsverksamhet av fjärdingsmän med distrikt, indelade av Konungens Befallningshavande så, att fjärdingsmännen erhålla full sysselsättning.

I regel förutsättes således, att den lokala polisorganisationen ordnas genom de kommunala besluten. I lag föreskrives emellertid skyldighet för kommun att sörja för att det lokala behovet av polispersonal blir tillgodosett, och i fall av underlåtenhet äger samma statsmyndighet rätt att ingripa, i sista hand med föreläggande.

För att fylla behovet av kriminalpolis i landsorten, skola i varje län i en eller flera städer anställas särskilt utbildade kriminalpoliser i den omfattning, att därigenom hela länets behov av dylik specialutbildad personal blir tillgodosett. Denna personal ingår i stadens poliskår, men landstinget har att bidraga till kostnaderna, i den mån kåren behöver utvidgas för länets räkning.

Hela polispersonalen ställes under ledning av statstjänstemän, närmast landsfiskaler på landet, inberäknat vissa städer samt köpingar och municipalsamhällen, samt stadsfiskaler eller polismästare i övriga städer. Varje län bildar i avseende å polis- och åklagarväsende en enhet med landsfogden som chef närmast under Konungens Befallningshavande. De tre största städerna bilda var för sig dylika enheter med polismästarna såsom chefer för polisväsendet. Hela polispersonalen i stad och på land kan användas efter landsfogdens bestämmande var som helst inom hans tjänstgöringsområde. Tillfälligt biträde med polispersonal skall lämnas från den ena polischefens tjänstgöringsområde till en annans på begäran av denne senare. Sådant biträde får icke vägras i annat fall än då den begärda personalen oundgängligen erfordras för polisskyddet i det egna tjänstgöringsområdet.

Den lägre polispersonalens rättsställning ordnas på det sätt, att all ordinarie personal efter viss tids väl vitsordad tjänstgöring erhåller kon-

N:o 41. *Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.*

stitutorial av Konungens Befallningshavande. Disciplinär bestraffning, så vitt rör annat än bagatellförseelser, överlämnas till en för varje län, även- som för Stockholm, Göteborg och Malmö särskilt inrättad polisnämnd, bestående av en av Kungl. Maj:t utsedd ordförande och två av landstinget eller stadsfullmäktige valda ledamöter.

I fråga om åklagarväsendet genomföras följande detaljförbättringar, vilka anses kunna vidtagas oberoende av en eventuell reform av straffprocessen.

Landsfogdarna bliva uteslutande åklagare och polischefer för länet och hava i denna egenskap framför allt att själva verkställa eller övervaka utförandet av förundersökning och åtal i grövre brottmål, varvid landsfogdarna äga att själva använda eller ställa till förfogande för underordnad åklagare den särskilt utbildade kriminalpolis, som skall finnas i varje län.

Landsfiskalernas åklagar- och polisverksamhet stärkes genom att nuvarande redovisning för restindrivningen förenklas och landsfiskalerna befrias från handräckning för kommunalutskylder.

De s. k. köpingsåklagarnas åtalsrätt upphör, likaså stadsfiskalsbefattningarna i de minsta städerna. För stadsfiskalerna i de största städerna fordras domarkompetens, för övriga stadsfiskaler samma förutsättningar som för landsfiskalerna. Stadsfiskalerna bliva även i avseende på avlöning statstjänstemän och erhålla samma ställning i förhållande till landsfogden och underordnad polispersonal på platsen som landsfiskalerna.

Staten deltager i kostnaderna för polisväsendets organisation — utom med statstjänstemännens avlöning och ersättning för särskilda kostnader i följd av polisverksamheten — genom att bidraga till den övriga polispersonalens avlöning med en fjärdedel av viss minimiavlöning samt med samma andel av kostnaden för polispersonalens pensionering."

Polisnämnden får nu återgå till förslagets bestämmelser i fråga om löner och pensionering för polispersonalen.

Stadsfiskalen.

Som redan nämnts föreslås domarekompetens för stadsfiskaler i städer med över 20,000 innevånare. Denna bestämmelse skulle sålunda få tillämpning beträffande Västerås. Stadsfiskalerna inrangeras i landsstatens lönestat och benämnas i här angivna städer stadsfiskaler av första klass med minimilön av 7,000 kronor pr år jämte tillfällig löneförbättring å 900 kronor. Stadsfiskalen blir som ovan anförts statstjänsteman, men avlönas under en övergångstid av kommunen, mot erhållande av 25 % statsbidrag.

Det har redan förut anförts, att förslaget avser, att stadsfiskalerna i de städer, där de för närvarande äro skilda från befattning med polisväsendet, bliva polischefer. Denna omständighet skulle inverka på i staden nu rådande organisation, där som bekant borgmästaren med biträde av 3:dje rådmannen nu är polischef, och stadsfiskalen endast utövande den närmaste ledningen av detektivpolisen, varemot den närmaste ledningen över ordningspolisen tillkommer poliskommissarien. Emellertid sägs i ett till utredningen fogat förslag till instruktion för stadsfiskalerna, § 4, "Stads-

fiskal i stad, där polismästare ej finnes, är närmast under landsfogden ansvarig för upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet inom staden samt har att handhava den verksamhet, som enligt lag eller författning eller hävdvunnet bruk ankommer på polismyndighet i stad och ej enligt särskilda stadganden uppdragits åt magistrat eller stadsstyrelse eller ledamot därav."

Denna undantagsbestämmelse skulle således här i staden kunna tillämpas om icke i ett ävenledes bifogat förslag till polisreglemente för riket, § 2, åter hette "det omedelbara chefskapet över personalen i viss ort utövas i stad, där polismästare finnes av denna, i stad där stadsfiskal, men ej polismästare finnes, av stadsfiskalen, samt i övriga städer ävensom å landsbygden av landsfiskal."

Utredningen lämnar ej någon klarhet i förevarande fall.

Övrig polispersonal.

I motsats till stadsfiskalens lön äro övriga polismäns löner hänförda till den löneplan, som av staten fastställts för under åren 1919—1922 i lönehänseende reglerade verk.

Författarens motivering för polisbeställningarnas inplacering i löneplanens olika lönegrader är för utförlig för att Polisnämnden här kan ingå på densamma.

I till utredningen fogat förslag till kungörelse angående minimiavlöning till viss polispersonal m. m. är emellertid löneplan för polispersonalen intagen.

Polispersonalen i Västerås ingår i ortsgruppen F enligt den av Kungl. Maj:t fastställda s. k. dyrortsgrupperingen.

Följande utdrag av tabeller ur kungörelsen angående minimiavlöningen visa löneplanen beträffande F-gruppen samt polispersonalens inrangering i löneplanen.

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

"*A. Manliga befattningshavare.*

Lönegrad	Löneklass	Ortsgrupp F
	1	2,430: —
	2	2,580: —
1:a lönegraden	3	2,730: —
	4	2,880: —
	5	3,030: —
	2	2,580: —
	3	2,730: —
2:a lönegraden	4	2,880: —
	5	3,030: —
	6	3,180: —
	3	2,730: —
	4	2,880: —
3:e lönegraden	5	3,030: —
	6	3,180: —
	7	3,360: —
	4	2,880: —
	5	3,030: —
4:e lönegraden	6	3,180: —
	7	3,360: —
	8	3,540: —
	6	3,180: —
	7	3,360: —
5:e lönegraden	8	3,540: —
	9	3,750: —
	10	3,960: —
	11	5,130: —
	12	5,490: —
6:e lönegraden	13	5,850: —
	14	6,210: —
	15	6,600: —
	13	5,850: —
	14	6,210: —
7:e lönegraden	15	6,600: —
	16	6,990: —
	15	6,600: —
	16	6,990: —
8:e lönegraden	17	7,440: —
	18	7,890: —

"

N:o 41.

Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

"Förteckning å befattningar.

Befattning	Lönegrad
A. *Manliga befattningar.*	
Fjärdingsman, stallvakt, vaktmästare, nattman	1
Polispersonal, automobilförare, kontorsskrivare, förste vaktmästare	2
Inspektionskonstapel, kriminalkonstapel, överkonstapel i stad, i vilken skall finnas stadsfiskal av klass 3, eller utan stadsfiskal eller på landsbygden	3
Överkonstapel i stad, i vilken skall finnas stadsfiskal av klass 2 eller klass 1, magasinsförvaltare	4
Kriminalöverkonstapel, fotograf, poliskommissarie, i stad, i vilken skall finnas stadsfiskal av klass 3, eller utan stadsfiskal eller på landsbygden	5
Poliskommissarie i annan stad, där stadsfiskal av klass 1 skall finnas, än Stockholm, Göteborg eller Malmö och i stad, i vilken skall finnas stadsfiskal av klass 2	6
Poliskommissarie i Stockholm, Göteborg eller Malmö, kriminalkommissarie i annan stad, i vilken skall finnas stadsfiskal av klass 1	7
Kriminalkommissarie i Stockholm, Göteborg eller Malmö	8 "

Nedanstående tabeller visa nuvarande och föreslagna löner i Västerås:

Tabell 1.

Jämförelse mellan nuvarande och föreslagna löner.

Befattning	Nuvarande begynnelselön	Föreslagen begynnelselön	Nuvarande slutlön efter 9 år	Föreslagen slutlön efter 12 år
Poliskonstapel	1740: —	2580: —	2109: —	3180: —
Inspektionskonstapel	1830: —	2730: —	2217: —	3360: —
Kriminalkonstapel	1830: —	2730: —	2217: —	3360: —
Överkonstapel	2190: —	2880: —	2631: —	3540: —
Kriminalöverkonstapel	2370: —	3180: —	2829: —	3960: —
Poliskommissarie	3000: —	5130: —	3531: —	6600: —

N:o 41.

Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Tabell 2.

Jämförelse mellan nu utgående dyrtidstillägg i staden, dyrtidstillägg enligt statens nuvarande principer räknat för befattningshavare med 3 familjemedlemmar och dyrtidstillägg efter Kungl. propositionen vid innevarande års riksdag med ett medelprocenttal av 21, å utgående ordinarie löner:

Befattning	Stadens nuvarande dyrtidstillägg å nuvarande begynnelselön	Statens nuvarande dyrtidstillägg å föreslagen begynnelselön	Statens föreslagna dyrtdstillägg å föreslagen begynnelselön	Stadens nuvarande dyrtidstillägg å nuvarande slutlön	Statens nuvarande dyrtidstillägg å föreslagen slutlön	Statens föreslagna dyrtidstillägg å föreslagna slutlön
Poliskonstapel	1440: —	964: —	442: —	1704: —	1108: —	667: —
Inspektionskonstapel ..	1512: —	998: —	573: —	1764: —	1154: —	705: —
Kriminalkonstapel	1512: —	998: —	573: —	1764: —	1154: —	705: —
överkonstapel	1752: —	1036: —	604: —	1968: —	1194: —	743: —
Kriminalöverkonstapel	1836: —	1108: —	667: —	2064: —	1295: —	831: —
Poliskommissarie	2148: —	1574: —	1077: —	2412: —	1929: —	1386: —

Tabell 3.

Summa sammanlagda löneförmåner pr år enligt ovanstående tabeller 1 och 2.

Befattning	Stadens begynnelselön med nuvarande dyrtidstillägg	Statens begynnelselön mnd nuvaranoe dystidstillägg	Statens begynnelselön med föreslaget dyrtidstillägg	Stadens slutlön med nuvarande dyrtidstillägg	Statens slutlön med nuvarande dyrtidstillägg	Statens slutlön med föreslaget dyrtidstillägg
Poliskonstapel	3180: —	3544: —	3022: —	3813: —	4288: —	3847: —
Inspektionskonstapel ..	3342: —	3728: —	3303: —	3981: —	4514: —	4065: —
Kriminalkonstapel	3342: —	3728: —	3303: —	3981: —	4514: —	4065: —
överkonstapel	3942: —	3906: —	3484: —	4599: —	4734: —	4283: —
Kriminalöverkonstapel	4206: —	4288: —	3847: —	4893: —	5255: —	4791: —
Poliskommissarie	5148: —	6704: —	6207: —	5943: —	8529: —	7986: —

N:o 41.

Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Tabell 4.

Kostnader för den nuvarande polisstyrkans förseende med löner enligt förslaget, dyrtidstillägg enligt två alternativ, samt totalkostnader för staden efter avdrag av 25 % statsbidrag.

Alternativ I:

1 poliskommissarie, 3:dje lönegraden		5,850: —
1 kriminalöverkonstapel, 5:te lönegraden		3,960: —
3 överkonstaplar:		
2 st. 5:te lönegraden à 3,540: —	7,080: —	
1 st. 4:de lönegraden à 3,360: —	3,360: —	10,440: —
6 kriminalkonstaplar:		
3 st. 5:te lönegraden à 3,360: —	10,080: —	
1 st. 4:de lönegraden à 3,180: —	3,180: —	
*) 2 st. 1:sta lönegraden à 2,730: —	5,460: —	18,720: —
4 inspektionskonstpalar:		
2 st. 5:te lönegraden à 3,360: —	6,720: —	
2 st. 4:de lönegraden à 3,180: —	6,360: —	13,080: —
34 poliskonstaplar:		
2 st. 5:te lönegraden à 3,180: —	6,360: —	
3 st. 4:de lönegraden à 3,030: —	9,090: —	
6 st. 3:dje lönegraden à 2,880: —	17,280: —	
13 st. 2:dra lönegraden à 2,730: —	35,490: —	
10 st. 1:sta lönegraden à 2,580: —	25,800: —	94,020: —
	Summa Kronor	146,070: —
Tillkommer dyrtidstillägg enligt statens nuvarande bestämmelser cirka 32 % av grundlönerna		46,742: —
		192,812: —
	avgår 25 % statsbidrag	48,202: —
	Summa Kronor	144,610: —

*) Två kriminalkonstaplar skola enligt förslaget tillkomma i staden.

N:o 41.

Ang. utredning rörande omorganistion av polisväsendet i riket.

Alternativ II:

Samma lönebelopp som ovanstående	146,070: —
Tillkommer dyrtidstillägg enligt Kungl. propositionen vid innevarande års riksdag cirka 21 %	30,674: —
Summa Kronor	176,744: —
avgår 25 % statsbidrag	44,186: —
Summa Kronor	132,558: —

Anm. Härifrån avgår dock bidrag från landstinget för kriminalavdelningen; belopp dock okänt.

Tabell 5.

Nuvarande kostnader enligt 1923 års budget:

Löner	101,022: —	
Dyrtidstillägg enligt indextal 180	78,783: —	179,805: —

Beträffande nuvarande befattningshavare och deras övergång till eventuellt blivande anställningsform torde böra anföras följande ur förslaget.

"Beträffande övriga befattningshavare, som enligt förslaget skola avlönas med bidrag av statsmedel, torde dessa böra anses berättigade att övergå till den nya organisationen under förutsättning att de befattningar, de tidigare innehava, utgjort deras huvudsakliga verksamhet. Härifrån måste dock göras undantag med avseende å kriminalpolisavdelningarna. Befattningshavare, som nu är anställd i dylik avdelning, bör icke vinna anställning vid kriminalpolisavdelning enligt den föreslagna organisationen, med minrde han genomgått utbildning till kriminalpolis. De nuvarande befattningshavare, som icke uppfylla denna förutsättning, måste därför överflyttas till annan polistjänst.

För att kunna rekrytera de blivande kriminalpolisavdelningarna med den utvidgning, som här föreslagits, torde det vara nödvändigt att anordna åtminstone två särskilda kurser av den i det föregående förordade högre typen under året före det, då den föreslagna organisationen skall träda i kraft.

I fråga om samtliga befattningshavare torde böra gälla, att de, som erhålla ordinarie befattning i den nya organisationen böra för begynnelseavlöningens bestämmande få tillgodoräkna sig den tid, de förut innehaft samma befattning eller befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning kan anses motsvara den nya tjänsten."

Förslaget till kungörelse angående minimilön m. m. innehåller förutom här ovan omförmälta löneplan bestämmelser rörande tjänsteförhållande och åtnjutande av vissa förmåner m. m. liknande dem, som återfinnes i nu gällande villkor och bestämmelser för tillämpningen av stadens lönestat.

Anmärkningsvärda avvikelser äro, som ock framgår av löneplanen. att 5 löneklasser finnas i stället för 4 i staden. Intervallerna mellan dem äro enahanda, d. v. s. tre år. Vidare åtnjutes kallortstillägg efter vissa bestämda grunder. Avlöning under sjukdom är oavkortad under 45 dagar, därefter får befattningshavare vidkännas vissa tjänstledighetsbidrag.

Skyldighet att avgå med avkortad pension synes först inträda i händelse av styrkt oförmögenhet att för all vidare framtid tjänstgöra. Begravningshjälp utgår med högst 500 kronor. Extra befattningshavare erhålla minimilön fastställd av Konungens Befallningshavande efter förslag av lokal polischef, och sedan vederbörande kommun yttrat sig.

Pensionering.

För de nya slag av statstjänstemän, som i förslaget omförmälas, bör enligt författaren icke någon ersättning från städerna till statsverket påfordras för pensionering.

Beträffande polispersonalen, anser författaren, som en nödig konsekvens av förslaget, att densamma blir berättigad till pension. Pensioneringen bör för den personal, som skall avlönas med bidrag av statsmedel, övertagas av statens anstalt för pensionering av folkskollärare. Liksom statstjänstemän i allmänhet bör polispersonalen själv bidraga till sin pensionering med en tredjedel. Återstoden delas mellan å ena sidan staten och å den andra städer, andra samhällen eller landsting. Statsverket skall alltså vidkännas en sjättedel och staden, annat samhälle eller landsting hälften.

Nuvarande befattningshavare böra ock omedelbart tillförsäkras de förmåner, som de skulle haft, om pensionsrätt från början tillförsäkarts dem. Det belopp, som kan erfordras för att åstadkomma den för deras pensionering erforderliga pensionsfonden, bör uttagas genom retroaktivavgifter, vilka böra liksom övriga pensionsavgifter, bestridas till 1/3 av befattningshavaren själv, till hälften av samhälle eller landsting och till en sjättedel av statsverket. Befattningshavarna kunna dock icke tvingas att betala dylik retroaktivavgift, varför man måste giva bestämmelserna sådant innehåll, att befattningshavare, som icke vill inbetala retroaktivavgift, i stället får nöja sig med en motsvarande minskning av eventuell pension. Därvid förutsättes dock, att de kommuner, som för närvarande åtagit sig att utan bidrag av befattningshavarna tilldela dem pension, komma att, mot befrielse från pensioneringsskyldigheten, inbetala jämväl den på befattningshavarna belöpande delen av retroaktivavgiften.

Retroaktivavgifterna kunna antingen beräknas såsom engångsavgifter eller såsom årliga retroaktivavgifter, vilka utgå under vederbörande befattningshavares hela återstående livstid.

Ur förslag till kungörelse angående tillägg till reglemente den 30 december 1919 för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. torde böra anföras.

N:o 41.

Ang. utredning rörande omorganisatidn av polisväsendet i riket.

Pensionsunderlaget, lika med pensionens fulla belopp, utgör för den egentliga polispersonalen

i lönegrad I	1,644: — kr.
i lönegrad II	1,716: — kr.
i lönegrad III	1,824: — kr.
i lönegrad IV	1,920: — kr.
i lönegrad V	2,160: — kr.
i lönegrad VI	3,684: — kr.
i lönegrad VII	3,924: — kr.
i lönegrad VIII	4,476: — kr.

Pensionsåldern är

62 år för manliga befattningshavare i första lönegraden utom fjärdingsmän samt för kontorsskrivare och första vaktmästare;

60 år för kriminalkommissarier, poliskommissarier, fotograf, magasinsförvaltare, fjärdingsmän samt kvinnliga befattningshavare; och

55 år för övriga befattningshavare.

För hel tjänstepension fordras 30 år för poliskommissarie och 25 år för övrig honom underställd polispersonal.

Pensionsavgifter erläggas från det år då tjänstemannen fyller 23 år till pensionsåldern inträffar.

Avgifterna äro:

A. Tjänstemännens egna årliga avgifter:

1:a lönegraden	60: — kronor
2:a lönegraden	84: — kronor
3:e lönegraden	96: — kronor
4:e lönegraden	108: — kronor
5:e lönegraden	120: — kronor
6:e lönegraden	180: — kronor
7:e lönegraden	192: — kronor
8:e lönegraden	228: — kronor

B. Statens och kommunernas årliga avgifter för varje tjänsteman.

Lönegrad	Statens avgift	Kommunens avgift	Lönegrad	Statens avgift	Kommunens avgift
I	36: —	108: —	V	60: —	180: —
II	42: —	126: —	VI	90: —	270: —
III	48: —	144: —	VII	96: —	288: —
IV	54: —	162: —	VIII	114: —	342: —

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

Med ledning av ovansåtende uppgifter erhålles följande tabell över Västerås stads årliga utgifter för pensionering av den *nuvarande* polispersonalen:

Befattning	Pensionsbelopp efter 55—60 år	Kommunens årliga avgifter	Antal befattningshavare	Summa kronor pr år
Poliskonstaplar	1716: —	126: —	34	4284: —
Inspektions- och kriminalkonstaplar	1824: —	144: —	10	1440: —
överkonstaplar	1920: —	162: —	3	486: —
Kriminalöverkonstapel	2160: —	180: —	1	180: —
Poliskommissarie	3684: —	270: —	1	270: —
				Kr. 6660: —

I fråga om de förut omnämnda retroaktivavgifterna torde böra citeras följande ur en förslaget bilagd utredning angående polispersonalens pensionering.

"Förutsättningen för alla hittills beräknade och här ovan anförda avgifter är, att de erläggas från och med det år, då tjänstemannen fyller 23 år, till dess han uppnår pensionsåldern. Detta gäller såväl för tjänstemannens egna avgifter som för statens och kommunernas bidrag. Skulle avgifterna börja erläggas först vid en senare tidpunkt, vilket kan inträffa *dels* om tjänstemannen vid sitt antagande redan är äldre än 23 år, *dels* om pensionsbestämmelserna komma att tillämpas på redan i tjänst varande personal, som vid lagens trädande i kraft redan överskridit 23-årsåldern, så räcka ej avgifterna till för bestridandet av deras pensioner. Det uppstår då i pensionsfonden en brist, som måste täckas med särskilda avgifter eller genom en kapitalinbetalning, motsvarande bristens belopp. Dessa inbetalningar kallar jag retroaktivavgifter, och jag skiljer mellan *engångsretroaktivavgifter,* då bristen täckes genom en omedelbar kapitalinbetalning, och *årliga retroaktivavgifter,* då bristen täckes genom en följd av årliga avgifter vid sidan av de normala pensionsavgifterna.

Engångsretroaktivavgifternas storlek är beroende på den ålder, vid vilken tjänstemannen börjar erlägga pensionsavgifter. Statens och kommunernas bidrag antages börja samtidigt med tjänstemannens egna avgifter. Därjämte beror engångsretroaktivavgiften naturligtvis på, vilken löneklass tjänstemannen tillhör."

Härefter har författaren till nyssnämnda utredning, professorn vid Tekniska Högskolan E. Fagerholm, uppställt en tabell över engångsretroaktivavgifter sammanställda för vart femte levnadsår. Med ledning av denna tabell har Nämnden sökt beräkna totalsumman för retroaktivavgifter för den nuvarande polispersonalen i staden. Den erhållna siffran är givetvis ej tillförlitlig, då tabellen är sammanställd för vart femte lev-

N:o 41. *Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.*

nadsår, och Nämnden vid beräkning av avgiften för däremellan liggande levnadsår endast kunnat approximativt uträkna retroaktivavgiften för varje fall. Siffran bör dock vara något så när vägledande vid bedömande av retroaktivavgifternas storlek.

Hela retroaktivavgiften uppgår till cirka 300,000 kronor, varav såvida, då något formellt åtagande från stadens sida att pensionera dess polispersonal ej föreligger, på polispersonalen kommer cirka 100,000 kronor, på staten cirka 50,000 kronor och på Västerås stad cirka 150,000 kronor.

Stadens totalkostnader för årligen utbetalda retroaktivavgifter äro, av det skälet, att dylika avgifter skola utgå under befattningshavarnes hela återstående livstid, helt naturligt omöjliga att avgöra.

Slutligen torde böra observeras att enligt förslaget till kungörelse angående pensionering, befattningshavare, som erhållit avsked med pension före 60 års ålder, är skyldig att, så vitt han är bosatt å den ort, där han sist innehade anställning, intill dess han uppnått nämnda ålder, på kallelse av den, som utövar det omedelbara chefskapet över polispersonalen i orten, under tillhopa högst 20 dagar varje kalenderår tjänstgöra vid polisväsendet därstädes, om för ordningens upprätthållande behov yppas av tillfällig ökning av personalen.

Sådan polis, reservpolis, bör under tjänstgöring erhålla ersättning med dagarvode, svarande mot vad av ordinarie polismans avlöning i den löneklass, han senast tillhört, belöper på samma tid.

Över regeringsrådet Linnérs förslag till omorganisation av polisväsendet hava, efter av Kungl. Maj:t givet bemyndigande av statsrådet och chefen för socialdepartementet utsedda sakkunniga avgivet utlåtande. De sakkunniga hava utom författaren till förslaget utgjorts av disponenten A. I. Svartling, direktören Helge Lindholm, riksdagsmannen Sven Bengtsson i Norup, polismästaren G. R. Hårleman, landskamreraren K. A. Gislén, landsfogden C. A. A. Hägg, landsfiskalen E. W. Ohlin, stadsfiskalen T. T. K. Wendt, biträdande polisöverkonstapeln N. Strandquist och poliskonstapeln J. F. Almé varjämte kanslisekreteraren i socialdepartementet, J. Björnström, anbefallts att deltaga i de sakkunnigas arbete.

I fråga om utlåtandet, som här sättes i samband med Nämndens yttrande, får anföras.

De sakkunniga uttala sig för att polisväsendet bör vila på samverkan mellan stat och kommun.

Enligt polisnämndens åsikt skulle det vara önskvärt, att den blivande omorganisationen ginge i riktning mot polisväsendets fulla förstatligande med hänsyn till de snart sagt enbart statliga funktioner, som av polisväsendet utövas. Något hinder mot att polisväsendets uppgifter fyllas på ett tillfredsställande sätt torde dock icke böra möta om, enligt förslaget, en samverkan skall äga rum mellan staten och vederbörande kommuner. Under sådan samverkan synes det Polisnämnden lämpligt att, i likhet med

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

vad i Västerås äger rum, en lokal polisnämnd inrättas.

Efter detta allmänna uttalande får Nämnden återgå till behandling av förslaget sådant det nu föreligger.

Nämnden delar därvid en av de sakkunniga framförd uppfattning att den möjlighet till ingripande i kommunens bestämmanderätt över den lokala polisorganisationen, som förslaget anger, knappast medför någon fara för kommunen, då denna befogenhet överlämnats till Konungens Befallningshavande med klagorätt i vanlig ordning, vilket torde innebära garanti för att dylik åtgärd mot kommun endast kommer att vidtagas i fall av uppenbart behov och efter omsorgsfull prövning.

Beträffande uppdelningen mellan stat och kommun av kostnaderna för polisväsendet hänsluter sig Polisnämnden till vad Herrar Svartling, Lindholm och Hårleman i en reservation anfört beträffande att även poliskommissarierna böra bliva statens tjänstemän och helt avlönas av staten, och detta särskilt vid det förhållande att på grund av här vunna erfarenheter magistraten funnit skäl att uppdela det omedelbara chefskapet sålunda, att stadsfiskalen är chef för detektivavdelningen och poliskommissarien för ordningspolisen.

Vidare tycker sig Nämnden finna, att författaren knappast konsekvent utformat förslaget efter sin först framhållna mening om samverkan mellan stat och kommun, eljest hade ej i utredningen föreslagits så lågt statsbidrag som 25 % av kostnaden. Kommittén finner härvidlag en av författaren gjord jämförelse mellan statsbidrag till folkskollärarnes löner och polisens något haltande, då det torde erinras om, att staten bidrager med 9/10 av folkskollärarnes minimilöner och bekostar samtliga ålderstillägg.

Förslaget om 25 % statsbidrag å vissa fastställda minimilöner torde omsatt i praktiken komma att verka synnerligen egendomligt. Skall den förut omnämnda löneplanen med minimilöner verka rättvis, måste minimibeloppen nära ansluta sig till vad å olika orter måste bjudas för poliskårens nöjaktiga rekrytering. Den föreslagna löneplanen synes emellertid beträffande landsbygden och mindre städer ligga över, och beträffande de största städerna under den lönenivå, som rekryteringen påfordrar. Följden härav skulle således bliva, att de sötrre städerna finge åtnöjas med statsbidrag å allenast en del av sina polislöner.

Enahanda blir ock förhållandet i pensionshänseende.

I samband härmed torde frågan om minimilöner böra beröras. Nämnden kan ej förorda den föreslagna standardiseringen av polismännens löner. Lönen ansluter sig ej till kommunernas lönesystem i allmänhet och ett utbrytande av en särskild kår ur de löneregleringar, som under senare tider verkställts i ett betydande antal städer, är ej att förorda.

Nämnden ansluter sig därför i fråga om minimilöner till en i de sakkunnigas utlåtande gjord reservation av Herrar Svartling, Lindholm, Hårleman och Almé, att statsbidraget måtte bestämmas att utgå å de fulla löne- respektive pensionsbelopp, som av kommunen beviljas och av Konungens Befallningshavande fastställas.

I fråga om statsbidraget finner Nämnden intet motiv för att detta en-

N:o 41. *Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.*

dast skall utgå med 25 % och kan sålunda härutinnan ej biträda de sakkunnigas uppfattning, som i detta fall är lika med författarens.

Däremot delar Nämnden de sakkunnigas åsikt att i fall då nya kriminalpolismän skola anställas i viss stad — antalet ökas redan nämnts, i Västerås med två — det kan tänkas, att de icke i någon mån komma att användas för stadens behov. Författning bör innehålla bestämmelse om att i dylikt fall icke *någon* del av kostnaden bör drabba staden. I förslaget talas endast om landstingets deltagande i kostnad för kriminalpolis.

Beträffande pensioneringen synes densamma, såväl med hänsyn till årliga som ock till retroaktiva pensionsavgifter, bliva synnerligen betungande ej enbart för kommunen, som med säkerhet drabbas tyngst, utan även för polispersonalen.

De sakkunniga tänka sig att de föreslagna pensionsbestämmelserna kunna vara i behov av jämkning med hänsyn tagen till den pensionering, som en del städer sökt ordna för sin polispersonal.

Nämnden ansluter sig härtill, men vill ytterligare med åberopande av sitt uttalande vid behandling av minimilöner m. m. angiva som sin uppfattning, att, då en kommun på grund av den i en poliskår synnerligen livliga personalomsättningen efter allt att döma synes billigare själv kunna ordna pensioneringsfrågan för sin poliskår, till och med utan avgifter från kårens medlemmar, kommunen bör beredas tillfälle att mot åtagande av pensionering, efter Konungens Befallningshavandes prövning, själv ordna denna fråga. Å de kommunala pensionsbeloppen skulle, som förut anförts, statsbidrag utgå.

I fråga om den föreslagna personalorganisationen uttala de sakkunniga sin anslutning till, att de lokala polisstyrkorna ställas under enhetlig ledning av statens tjänstemän. Även Nämnden biträder denna uppfattning. Beträffande de föreslagna polisdistriktschefernas, landsfogdarnas, befogenhet anser Nämnden, att den dem i förslaget till instruktion meddelade rätt "att enligt gällande föreskrifter bestämma, i vilken utsträckning honom underställd polispersonal må användas utom länet", i stället bör uppdragas till Konungens Befallningshavande.

Nämnden anser, att övergången till den föreslagna organisationen är för de nuvarande detektivkonstaplarna synnerligen ogynnsamt ordnad genom den föreslagna bestämmelsen om, att de ej kunna anställas på ny stat med mindre högre polisskola genomgåtts. Billighetsskäl tala för att den föreslagna bestämmelsen ändras så, att den ej inverkar på nuvarande ordinarie polismäns anställning vid kriminalpolisavdelning. Denna uppfattning kommer ock till synes i de sakkunnigas yttrande genom en där avgiven reservation till förmån för kriminalkonstaplarna.

Beträffande polispersonalens rättsställning, däri inbegripet vad författaren anför angående nödvändigheten att låta vissa yttringar av klandervärt uppförande behandlas såsom tjänstefel, ävensom framhållandet av polispersonalens plikt att tjänstgöra, såsom bestämmelse härutinnan kommer till synes i § 18 mom. 2 i det föreslagna polisreglementet, ansluta sig de sakkunniga till författarens uppfattning härutinnan.

Det här åberopade momentet lyder: "Befattningshavare, som lägger

N:o 41.
Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.

hinder i vägen för tjänstens behöriga fullgörande genom nedläggande av arbetet, utan att ledighet eller avsked beviljats honom, eller genom uraktlåtenhet att fullgöra tjänstegöromål eller som inför samlade befattningshavare vid polisväsendet uppmanar till sådan handling, som nu är nämnd, skall anses därigenom hava gjort sig skyldig till tjänstefel av svår beskaffenhet, därå enligt 1 mom. avsättning kan följa."

Mot de sakkunnigas uppfattning har reservation anförts av biträdande överkonstapeln Strandquist. Reservanten anser att bestämmelsen i detta moment inbjuder till angivaresystem kamrater emellan, och att det torde vara i det närmaste okänt, att befattningshavare under sina enskilda sammanträden skola påläggas inskränkt yttranderätt eller bestraffas med avsked för en förd diskussion om en åtgärd, som enligt lag icke är brottslig.

Polisnämndens majoritet delar reservantens uppfattning och föreslår, att bestämmelsen i sagda moment utgår.

Denna åsikt biträdes emellertid ej av Nämndens ordförande och vice ordförande, borgmästare Karlsson och advokat Browaldh, vilka, under framhållande, att bestämmelsen intet annat innebär än straff för vägran att fullgöra tjänst eller uppmaning därtill, yrkat att bestämmelsen måtte kvarstå.

Inrättande av den i förslaget omnämnda disciplindomstolen, en för länet gemensam polisnämnd, anse sig de sakkunniga ej kunna tillstyrka.

De anse bland annat, att denna domstols inrättande måste medföra ett försvagande av Konungens Befallningshavandes ställning som högsta polismyndighet samt i viss mån rubba sammanhanget i polisorganisationen. Polisnämndens ledamöter kunna knappast äga en i tjänsten grundad kännedom om förhållandena inom polisen, vilken kännedom synes erforderlig för bedömande av fall av försummelser, som hänskjutas till Nämnden. De sakkunniga föreslå därför, att avgörandet i disciplinmål i den omfattning, som ej enligt förslaget faller under lokal polischef, bör överlämnas till Konungens Befallningshavande.

Stadens polisnämnd delar så till vida de sakkunnigas uppfattning, att Nämnden anser, att den av författaren föreslagna polisnämnden för hela länet såsom domstol i disciplinmål bör bortfalla.

Nämndens majoritet ansluter sig däremot till de åsikter, som av biträdande polisöverkonstapeln Strandquist anföras i en reservation till de sakkunnigas utlåtande.

Denna reservation hänvisar till Svenska Polisförbundets förslag om inrättande av lokala polisstyrelser. Dessa styrelser skulle bestå av den lokala polischefen såsom självskriven ordförande, tre av Stadsfullmäktige valda ledamöter, en av de under polisstyrelsen lydande kriminalpolismän och en av de under samma styrelse lydande ordningspolismännen.

Sådan polisstyrelses befogenhet skulle i korta drag vara, att avgiva

N:o 41. *Ang. utredning rörande omorganisation av polisväsendet i riket.*

förslag vid tillsättande av stadsfiskal och poliskommissarie, som är polischef, att anställa, befordra och bestraffa lägre övrig polispersonal, att hos kommunal myndighet göra framställningar i förvaltningshänseenden, att fullgöra de åligganden, som enligt ordningsstadgan för rikets städer nu tillkomma annan myndighet, samt att till vederbörande myndighet avge förslag till antal polismän.

Nämnde reservant påyrkar vidare införande av en för riket gemensam polisöverstyrelse, till vilken del av reservationen polisnämndens majoritet dock ej ansluter sig.

Nämndens ordförande och vice ordförande hava reserverat sig mot majoritetens beslut angående inrättande av lokala polisstyrelser med de befogenheter, som Herr Strandquist föreslagit, och förorda i stället inrangering under förslaget av lokala polisnämnder *allenast* med de funktioner, som tillkommer den polisnämnd, som i staden inrättats, och vars åliggande framgå av Stadsfullmäktiges protokoll, § 246 den 25 november 1920. Såsom skäl härför hava ordföranden och vice ordföranden anfört: "Bestraffningsrätten bör för undvikande av tudelning åvila den lokala polischefen. Chefsmissbruk böra ej kunna riskeras, därest en polisnämnd av senast angivet slag inrättas och då vanlig klagorätt finnes."

Nämnden är slutligen enig om, huru än organisationen kommer att te sig, att befordringsfrågor ävensom frågor om kommenderingar till skolor inom en poliskår, ej böra avgöras förrän efter vederbörande poliskårs hörande.

För ett effektivt polisväsende erfordras att en ort vid särskilda tillfällen kan förfoga över ett tillräckligt antal polismän. De bestämmelser förslaget innehåller därom, att polismän å en ort kunna beordras till tjänstgöring å annan ort, giva visserligen en utväg till fyllande av detta behov; men förhållandena kunna ju bliva sådana att vid något tillfälle svårigheter möter för varje ort att avhända sig någon del av ortens polisstyrka.

Polisnämnden anser därför, att vad förslaget innehåller om reservpolis icke, även med den reservation som Herrar Lawski och Almé avgivit, är fullt tillfredställande.

Under förutsättning av vederbörligt beaktande av här framförda synpunkter har Nämnden intet att erinra mot att regeringsrådet Linnérs förslag till omorganisation av polisväsendet i riket, med de ändringar som särskilda sakkunniga föreslagit, lägges till grund för lagstiftning i ämnet.

Västerås den 3 februari 1923.

För Polisnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 42.

Drätselkammarens skrivelse ang. kostnader för fastighetsregistrets upplåggande.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt 47 § i Kungl. Förordningen den 12 maj 1917 med närmare föreskrifter om fastighetsregister för stad är förutsatt att ersättning skall utgå till förrättningsmannen för upprättande av registerkarta och är tillika härstädes föreskrivet att, därest överenskommelse angående denna ersättning mellan samhälle och förrättningsman icke kan träffas, ersättningsbeloppets storlek skall bestämmas av Konungens befallningshavande.

En Kungl. Kungörelse av den 12 mars 1917 innehåller bestämmelse därom att stad är berättigad att av statsmedel återbekomma 45 % av samtliga de kostnader, som varit förenade med fastighetsregistrets första upplåggande.

Byggnadschefen Smitt har i egenskap av förrättningsman nu, sedan arbete med upplåggande av registerkarta fortgått sedan den 1 januari 1918 och i dagarne avslutats, anhållit om utbekommande av ersättning för sitt härmed förenade arbete, i anledning varav Drätselkammaren, som med stöd av en jämförande översikt över de ersättningar som för liknande arbete utbetalats i åtskilliga med Västerås jämförliga städer och med kännedom i övrigt om det arbete, som härstädes varit förenat med utarbetandet av registerkarta, funnit det begärda beloppet, 5,500 kronor, vara rimligt, hemställer, att Stadsfullmäktige ville dels genom Drätselkammaren såsom dylik ersättning till byggnadschefen låta utanordna ett belopp av 5,500 kronor att utgå förskottsvis av tillgängliga medel för att sedan ersättas av det bidrag, staden uppbär av statsmedel för samtliga de kostnader fastighetsregistrets upplåggande åsamkat staden, dels ock bemyndiga Drätselkammaren, att hos vederbörande myndighet göra framställning angående utbekommande av dylikt bidrag och härför i övrigt vidtaga alla de åtgärder, som kunna vara behövliga.

Västerås den 7 juni 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 43.

Drätselkammarens och Lönenämndens skrivelser ang. dyrtidstillägg för senare halvåret 1923.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 mars innevarande år hava Stadsfullmäktige för yttrande till Drätselkammaren överlämnat en motion av Herrar Hiersemann och Hellman angående ändrade grunder för dyrtidstilläggen till stadens befattningshavare, och får Drätselkammaren härmed under åberopande av Lönenämndens yttrande i ärendet och, enär de i innevarande års budget beräknade anslagen till dyrtidstillägg såsom grundade på ett antaget indextal, som redan nu befunnits vara högre än det verkliga, och i vilket förhållande någon förändring icke kan väntas för senare halvåret, äro fullt tillräckliga med bibehållande av nu gällande dyrtidstilläggsbestämmelser även för senare halvåret, hemställa, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med Lönenämndens förslag.

Västerås den 19 juni 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 1 nästkommande juli utlöper tiden för giltigheten av gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg för stadens befattningshavare, inberäknat folkskolans lärarepersonal och till stadens pensionärer, och hava Stadsfullmäktige alltså nu att taga ställning till frågan rörande de grunder, varefter dyrtidstillägg till angivna inkomsttagare skall utgå under senare halvåret 1923.

Samtidigt föreligger till avgörande en av Herrar Hiersemann och Hellman väckt motion angående ändrade grunder för dyrtidstilläggen, föranledande lägre dylika tillägg än de som för närvarande utgå.

Bestämmelserna, som nu gälla, äro antagna av Stadsfullmäktige den 28 december 1922 och äro likartade med dem vilka i samband med antagande av ny lönestat för stadens befattningshavare den 27 juni 1921 fastställts med den avvikelse beträffande folkskolans lärarepersonal, att något dyrtidstillägg å ortstillägget icke utgår, och återfinnas dessa bestämmelser i Stadsfullmäktiges handlingar under år 1921 sid. 286 och 287.

N:o 43.
Ang. dyrtidstillägg för senare halvåret 1923.

Vid föregående behandling av frågan om dyrtidstilläggen, vilken varit halvårsvis återkommande, har Lönenämnden gjort gällande, att allenast ett nödläge för staden i ekonomiskt hänseende kan utgöra skäl för en ändring i grunderna för dyrtidstilläggen, ävensom att den tid efter annan vunna erfarenheten av tillämpningen av hittills gällande bestämmelser stadgat uppfattningen, att dyrtidstilläggen varit väl avvägda och smidigt följt växlingarne uti levnadsomkostnaderna. Detta intryck har ytterligare befästs genom en utredning, som Lönenämnden införskaffat från Svenska Stadsförbundet angående löneförhållandena i en del andra med Västerås jämförliga städer. Denna utredning, vilken Lönenämnden lagt till förvar bland sina handlingar och som är tillgänglig för Stadsfullmäktiges ledamöter, utvisar, att befattningshavare härstädes i lönehänseende icke äro bättre ställda än befattningshavare annorstädes — snarare är förhållandet det motsatta. I de städer, där dyrtidstilläggen i jämförelse med de härstädes hittills utgående äro lägre, äro lönerna åter högre, beroende på en reglering av dessa å en högre levnadskostnadsnivå än 1914 års.

Icke minst det förhållande att lönesystemet härstädes är baserat på 1914 års levnadskostnadsnivå och att av det sammanlagda lönebeloppet en avsevärd andel följer växlingarne uti levnadsomkostnaderna, uttryckta i indextalet, giver åt lönesystemet smidighet och anpassningsförmåga.

I detta sammanhang vill Lönenämnden omnämna, att sänkningen å sammanlagda lönebeloppet från 1:sta kvartalet 1921, då nu gällande lönesystem trädde i tillämpning, där lönen fullt kompenserats, uppgår till 34,5 %.

Lönenämnden finner alltså de skäl, som av Lönenämnden anförts emot en ändring i grunderna för dyrtidstilläggen uti skrivelse den 7 december 1922, intagen i Stadsfullmäktiges handlingar 1922 N:o 74, och vartill Lönenämnden hänvisar, fortfarande äga giltighet.

Med det nu anförda som motivering hemställer alltså Lönenämnden utan meningsskiljaktighet, att Stadsfullmäktige med avslag å Herrar Hiersemanns och Hellmans motion ville besluta att av Stadsfullmäktige den 28 december 1922 antagna bestämmelser angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, måtte gälla även för senare halvåret 1923.

Västerås den 15 juni 1923.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 43. *Ang. dyrtidstillägg för senare halvåret 1923.*

Vid behandlingen av Stadens budget för år 1923 hade inom Stadsfullmäktige väckts förslag om en minskning av dyrtidstillägget för stadens befattningshavare.

Under debatten upplystes om att vederbörande myndigheter hade fästat sin uppmärksamhet på denna fråga, att man ville avvakta den av regeringen bebådade reglering av statstjänstemännens dyrtidstillägg för att kunna använda de av Staten tillämpade normer för utarbetande av ett förslag rörande stadstjänarnas dyrtidstillägg, samt att de således utarbetade nya bestämmelserna skulle kunna träda i kraft den 1 juli 1923.

Då det ännu ej är bekant när Statens utredning kommer att föreligga så kan befaras, att densamma kommer de myndigheter, som skola behandla frågan ang. Stadstjänarnas dyrtidstillägg, så sent tillhanda, att ett förslag ej hinner behandlas av Stadsfullmäktige före den 1 juli eller åtminstone så pass sent att den för Stadstjänarna säkerligen kännbara minskning av deras löneförmåner inträder allt för hastigt för dem.

Då de normer, som komma att tillämpas från Statens sida i huvudsak redan äro utformade och bekanta, så torde hinder ej föreligga att redan nu påbörja med utarbetandet av förslaget för Stadens vidkommande.

På grund av de skäl, som ovan anförts, tillåta undertecknade sig föreslå:

att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt lönenämnden, att snarast möjligt utarbeta och till aprilsammanträdet förelägga Stadsfullmäktige förslag ang. en nedsättning av de nu till Stadens befattningshavare utgående dyrtidstilläggen.

Västerås den 22 februari 1923.

P. Hiersemann. *Oscar Hellman.*

N:o 44.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren överlämnar härmed till Stadsfullmäktige för besluts fattande ett förslag av Folkskolestyrelsen angående ombyggnad av skolhuset vid Rosenlund, uppförande å skolhustomten av en byggnad, innehållande bostäder för skolans lärarpersonal samt av hägnad för tomten, och får Drätselkammaren härvid såsom eget yttrande i ärendet anföra följande.

N:o 44.
Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

Förslaget har av Drätselkammaren behandlats i sammanhang med fråga om bortförandet av byggnaderna å det till ny kyrkogård upplåtna området av Hovdestalund och dessa byggnaders framtida användning.

Denna sammankoppling av dessa båda ärenden har föranletts av en Drätselkammarens önskan att få närmare undersökt, huruvida byggnaderna å Hovdestalund skulle kunna komma till användning för skolan och kyrkogårdens behov, vare sig den förra bibehölles å sin nuvarande plats eller förflyttades till annan plats inom skoldistriktet — ett alternativ, som ock varit föremål för Folkskolestyrelsens övervägande.

En sådan undersökning har på Drätselkammarens föranstaltande ägt rum genom en kommitté, sammansatt av ledamöter ur Kyrkorådet, Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren, och har resultatet av denna blivit ett tillstyrkande av Folkskolestyrelsens ursprungliga förslag. Kommittén har funnit att de fördelar, som skulle bliva förenade med en förflyttning av skolan från nuvarande plats till annan plats, förslagsvis Södra Hovdesta, och vilka huvudsakligen skulle bestå uti en med 1 km. förkortad skolväg för en del skolpliktiga barn från norra delen av förutvarande S:t Ilians socken, icke skulle uppväga den stora merkostnad — i utredningen angiven till 29,400 kronor — som skulle föranledas av en dylik ändrad förläggning av skolan.

Drätselkammaren delar denna uppfattning. Utvecklingen av staden åt detta håll kommer med all sannolikhet icke att fortgå i så rask tempo att något allmänt behov inom en snar framtid kommer att föreligga att få skolan förlogd längre norr ut. Denna omständighet i förening med nödvändigheten av sparsamhet i stadens förvaltning har varit skälen för Drätselkammarens anslutning till vad den gemensamma kommittén kallat alternativ I. Detta alternativ innebär, utöver vad som innehålles i Folkskolestyrelsens förslag, en förflyttning av den å södra delen av Hovdestalund belägna stugan till Åshagen och dess inredning till bostad åt blivande vaktmästare vid kyrkogården m. fl. ändamål.

Drätselkammaren hemställer alltså i dessa frågor, att Stadsfullmäktige, med beslut i vad på Stadsfullmäktige ankommer att skolfrågan och frågan om den framtida användningen av byggnaderna å kyrkogårdsområdet vid Hovdestalund skola lösas enligt alternativ I uti den gemensamma kommitténs förslag, ville, dels anvisa ett anslag å 35,000 kronor, varav 20,000 kronor för ~~omändring av skolhuset vid Rosenlund enligt utredningen bifogad ritning, att utgå av lånemedel, och 15,000 kronor för~~ förflyttning till skolhustomten av huvudbyggnaden å Hovdestalund och dess inredande till bostäder åt skolans lärarepersonal samt för inhägnad av tomten ~~likaledes enligt bifogade ritningar~~ att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov, dels ock överlåta å Kyrkorådet den å södra delen av Hovdestalund belägna stugan att efter förflyttning till Åshagen användas för kyrkogårdens behov.

Tillika hemställer Drätselkammaren att bemyndigande måtte lämnas Drätselkammaren att underställa detta beslut i den del det avser gäldande av anvisat anslag genom lån Kungl. Maj:ts prövning, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfäl-

I att utgå av lånemedel och 15.000 kronor för omändring av skolhuset vid Rosenlund

N:o 44.
Ang. uppförande av lärobostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

ligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, har att för ändamålet upptaga efter tillstånd av Kungl. Maj:t.

Drätselkammarens ordförande, Herr Sundström, har anfört reservation emot denna Drätselkammarens hemställan, i vad härigenom den handlingarne i ärendet bilagda ritningen till lärarebostad kan anses vara av Drätselkammaren godkänd, i det han för sin del funnit staden icke böra åtaga sig tillhandahålla större utrymme åt lärarepersonalen, än den boställsordningen för folkskolans lärarepersonal ålägger staden tillhandahålla.

Västerås den 19 juni 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Protokoll vid sammanträde med kommitterade för avgivande av förslag rörande vissa byggnadsfrågor vid Rosenlund och Hovdestalund den 16 juni 1923.

Närvarande: herrar J. Karlsson, Edv. Karlsson, Kättström, Segerstedt, Öberg, F. O. Pettersson samt undertecknad.

§ 1.

Utsågs till ordförande vid sammanträdet herr Kättström.

§ 2.

Föredrogs av herrar Edv. Karlsson och Segerstedt, enligt dem vid ett tidigare sammanträde givet uppdrag, utredning (se bil. 1) rörande föreslagna ny- och ombyggnader vid Rosenlunds skola och nya kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund.

Utredningen, som först anger de för nämnda ändamål erforderliga lokalerna, anvisar följande tvenne alternativ: Alt. 1. Skolan:

a) Skolhuset bibehålles på sin nuvarande plats.
b) Hovdestalunds huvudbyggnad flyttas och omändras till lärarebostad enligt förefintligt förslag.
c) Staket uppföres kring nuvarande tomten.

Kyrkogården:

a) Stuga vid Hovdestalund flyttas och tillbygges enligt uppgjort förslag

N:o 44.
Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

för att inrymma bostad för vaktmästare vid kyrkogården och väntrum för tjänstgörande prästman.

b) Uthusbyggnad, brunn, inhägnad av tomt m. m.

Alternativ 2.

Skolan förflyttas till södra Hovdesta:

a) Nytt skolhus.
b) Uppförande av bostad till lärare och lärarinnor.
c) Uthusbyggnad, brunn, skolgård, inhägnad m. m.

Kyrkogården:

Nuvarande skolhuset omändras till bostadslägenheter samt väntrum för tjänstgörande präst.

Kostnaden för alt. 1 kr. 45,600: —.

Kostnaden för alt. 2 kr. 75,000: —.

Alt. 2 således 29,400 kr. dyrare än alt. 1. För denna merkostnad erhålles då i Rosenlunds skola en lägenhet om 2 rum och kök, en lägenhet om 1 rum och kök samt ett enkelrum.

Vid överläggningen i anledning av här refererade utredning yrkade herr Edv. Karlsson, att kommittén borde uttala sig för tillstyrkande av alt. 1, alldenstund de fördelar, som alt. 2 eventuellt erbjöde, på intet sätt motsvarade dess avsevärda merkostnader.

Även för kyrkogårdens vidkommande ansågs alt. 1 vara att föredraga, enär detta möjliggjorde att tjänligare plats för bostad åt kyrkogårdsvaktmästaren kunde erhållas, än vad skolhuset i Rosenlund erbjöde.

Vid framställd proposition på de båda alternativa förslagen beslöto kommitterade uttala sig för alt. 1.

Herr Kättström lät anteckna till protokollet, att han ej kände sig övertygad om att alt. 1 innebure den lämpligaste lösningen av den föreliggande frågan.

Som ovan
Em. Granér.

Bil. 1.

Utredning rörande föreslagna ny- och ombygnader vid Rosenlunds skola och nya kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund.

Erforderliga byggnader och anläggningar.

För skolan:

1) Skolbyggnad innehållande två lärosalar, avklädningsrum och slöjdlokal.
2) Bostadsbyggnad innehållande en lägenhet om tre rum och kök samt en d:o om ett rum och kök jämte erforderliga bekvämlighetsutrymmen.
3) Uthusbyggnad innehållande ved- och kolbodar för skolan, 2:ne vedbodar för lärare, en redskapsbod samt tvänne avdelningar avträden med blandningsrum och urinoar.

N:o 44. *Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rnsenlund m. m.*

4) Inhägnad tomtplats för dessa tre byggnader med infartsväg, trädgårdsanläggning och lekplan.

För kyrkogården:

5) Vaktmästarebostad om två rum och kök jämte erforderliga bekvämlighetsutrymmen.
6) Ett mindre uthus innehållande en bod och ett avträde.
7) Väntrum för vid begravningar tjänstgörande präst.
8) Tomtplats för 5, 6 och 7 med planering och trädgårdsanläggningar.

Olika förslag och kostnader.

Alternativ I.

Skolan: Nuvarande skolhus bibehålles och omändras enligt förefintligt förslag	kr.	14,000: —
Hovdestalunds huvudbyggnad flyttas och omändras till lärarebostad enligt förefintligt förslag	„	20,000: —
Staket kring nuvarande tomten enligt förslag	„	1,500: —
	Kronor	35,500: —

Kyrkogården: Stuga vid Hovdestalund (Missionsförsaml. f. d. sommarhem) flyttas och tillbygges enligt bifogade utkast för att inrymma bostad för vaktmästare och väntrum för tjänstförrättande prästman..	kr.	7,000: —
Uthusbyggnad enl. ovanst. punkt 6	„	600: —
Brunn med pumpanordning	„	1,000: —
Tomtens inhägnad o. planering (areal c:a 1,000 kvm.)	„	1,500: —
	Kronor	10,100: —

Sammanlagd kostnad enligt alternativ I: Kronor 45,600: —.

Alternativ II.

Skolan, förflyttad till (södra) Hoffsta:		
Ny skolbyggnad enligt kostnadsförslag	kr.	30,000: —
Hovdestal. huvudbyggnad flyttad enl. förslag	„	20,000: —
Uthusbyggnad enl. ovanst., punkt 3	„	2,500: —
Staket kring tomten enligt förslag	„	1,500: —
Brunn med pumpanordningar	„	1,500: —
Planering, dränering och grusning samt anläggning av infartsväg, lekplan, lärare- och skolträdgård (tomtareal c:a 6,000 kvm. men någon lösen för marken ej beräknad)	„	6,000: —
	Kronor	61,500: —

Kyrkogården: Nuvarande skolhuset ändras till bostadslägenheter och event. ett väntrum att användas vid begravningar. Stora lärosalen, vars golvyta är 8,9×8,9 meter, inredes genom att uppföra

N:o 44.
Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

nya innerväggar, skorstensstock och eldstäder till en lägenhet på två rum och kök jämte bekvämlighetsutrymmen. Salens nuvarande höjd från golv till tak är 3,4 m., vilket torde nödvändiggöra en sänkning av innertaket så att lämplig rumshöjd erhålles. Nuvarande stora fönster, 2×1,2 meter, liksom deras ringa höjd från golvet, 0,62 meter, äro också föga lämpliga för en bostadslägenhet. Mindre skolsalen förses med lämplig eldstad samt repareras och bibehålles som enkelrum. De nuvarande bostadslägenheterna repareras och bibehållas för övrigt i nu befintligt skick. Omändrad och iståndsatt enligt dessa riktlinjer komme byggnaden att innehålla 2:ne lägenheter om två rum och kök samt ett enkelrum på nedre botten ävensom en lägenhet om ett rum och kök å vinden. Denna senare är dock betydligt mindrevärdig på grund av den ringa rumshöjden, 2,13 meter från golv till tak, och den trånga trappuppgången.

Kostnaden för en dylik omändring av skolhuset torde belöpa sig till ..... kr. 8,000: —
Inhägnad av tomten enligt förslag ..... „ 1,500: —

Av föreliggande behov av rum och lägenheter får man efter event. omändring en lämplig bostad för kyrkogårdsvaktmästare, om än något avsides och otillgängligt belägen. Den andra lägenheten på nedre botten torde event. kunna få användning för dödgrävare eller annan dylik befattningshavare medan enkelrummet och lägenheten å vinden bleve överflödiga på samma gång behovet av lämpligt beläget väntrum icke blivit tillgodosett. Förenämnda enkelrum vore ju i och för sig väl lämpat för ändamålet, men då det ligger så pass långt från kapellet, som en halv kilometer, kan det ej gärna tjäna som väntrum för tjänstförrättande präst under uppehållen på en halv till en timme mellan efter varandra följande begravningar. Olägenheterna äro ömsesidiga för både präst och församlingsbor, vilka vid begravningar behöva träffa honom. För att på nöjaktigt sätt få ett väntrum anordnat i närheten av kapellet torde en utgift på c:a 4,000 kronor erfordras. Skulle det förläggas inom kyrkogårdsområdet måste givetvis högre konstnärliga anspråk ställas på dess anordnande, och kostnaden skulle i så fall stiga avsevärt, kanske till dubbla beloppet.

Totala minimikostnaden enligt *alternativ II* skulle sålunda bli summan av de nämnda posterna: 61,500 kr., 8,000 kr., 1,500 kr. och 4,000 kronor

eller kronor 75,000: —.

Alternativ II således 29,400 kr. dyrare än alternativ I, men för denna merkostnad har man då vid Rosenlund till förfogande en lägenhet om 2 rum och kök, en d:o om 1 rum och kök samt ett enkelrum.

Västerås den 12 juni 1923.

E. Edv. Karlsson. *Viktor Segerstedt.*

N:o 44.
Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Folkskolestyrelsens sammanträde den 11 april 1922 uppdrog styrelsen åt särskilda kommitterade att till styrelsen inkomma med förslag till åtgärder för beredande av bättre skollokaler vid Rosenlunds folkskola, varvid borde tagas under omprövning lämpligheten av att eventuellt förlägga skolhuset till en inom skolområdet mera centralt belägen plats. Redan långt innan S:t Ilians kommun inkorporerades med Västerås stad, hade förslag om förbättrade undervisningslokaler ävensom uppförande av lärare- och lärarinnebostad vid Rosenlund av dåvarande skolrådet utarbetats och framlagts, ehuru det icke kom till utförande. Statens folkskoleinspektör har också vid upprepade tillfällen framhållit nödvändigheten av snara åtgärder till skollokalernas förbättrande. Såväl små- som folkskolesalarna sakna avklädningsrum och den förstnämnda, som har sina fönster vettande åt öster, där skogen står tätt inpå skolan, är till följd därav mörk och dessutom alldeles för liten. Då som förut nämnts avklädningsrum saknas, måste barnens ytterkläder och matkorgar ävenledes inhysas i skolsalarna, vilket i hygieniskt hänseende måste betecknas som mycket otillfredsställande.

Vad beträffar skollokalernas läge inom skolområdet hade kommitterade utarbetat tvenne alternativa förslag, det ena (alt. 1) med bibehållande av den nuvarande platsen, det andra (alt. 2) med lokalerna förlagda omkring en km. längre bort från staden räknat, en plats för vilken barnens föräldrar inom skolområdet uttalat sig. Då emellertid merkostnaderna genom en dylik förflyttnnig bliva mycket stora (aproximativt beräknade till 25,000 kr., varifrån dock bör dragas det värde Rosenlunds skola representerar) utan att någon större vinst beträffande skolvägen erhålles, har skolstyrelsen ej tvekat att förorda alt. 1.

Som framgår av bifogade ritningar avser förslaget ifråga omändring av skolhuset, varigenom på nedre botten erhålles en rymlig lokal för småskolan — folkskolans sal bibehålles oförändrad — jämte avklädnings- och materiellrum samt en trappa upp slöjdlokal. Kostnaderna härför ha beräknats till 14,000 kr.

Beträffande lärare- och lärarinnebostaden, som föreslås förlagd strax söder om skolan, har styrelsen tänkt sig en del av stora manbyggnaden vid Hovdestalund härför lämplig. Som framgår av bifogade ritningar, skulle det med fördel låta sig göra att uppföra sagda byggnad i och för nämnda ändamål utan annan ändring beträffande exteriören än den, som betingas av en avkortning av huset med cirka en tredjedel samt frontespisernas borttagande. Även interiören låter ordna sig på ett tillfredsställande sätt, som förövrigt framgår av ritningarna. Kostnaden för bostaden beräknas till 20,000 kr., vartill kommer 1,500 kr. för skoltomtens inhägnande. I sammanhang härmed må nämnas, att uppgjort kostnadsförslag till lärarbostad, vilket förslag icke avser användandet av byggnaden vid Hovdestalund, slutar på en summa av 36,000 kr.

Då sagda byggnad i varje fall skall rivas, torde en lämpligare användning för densamma vara svår att finna, så mycket mer som byggnads-

N:o 44.
Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

frågan vid Rosenlund med nödvändighet tränger mot sin lösning. Lämpligast torde vara, att lärarebostaden uppfördes redan i år och skolhusets omändring uppskötes till nästkommande, enär arbetet med detta ej kan börjas, förrän lärarbostäderna därstädes utrymts. Härigenom vunnes också den fördelen, att husets rivning och flyttning kunde ombesörjas av den, som finge hand om dess uppförande.

Med hänvisning till vad sålunda i ärendet anförts får styrelsen hos Stadsfullmäktige hemställa, att ett anslag av 35,500 kr. beviljas i och för omändring av skolhuset i Rosenlund (kr. 14,000: —), uppförande av lärare- och lärarinnebostad (kr. 20,000: —) samt inhägnad av skoltomten (kr. 1,500: —).

att arbetet bringas till utförande i den ordning, som härovan angivits, samt

att åt Folkskolestyrelsen eller åt särskilda kommitterade uppdrages att verkställa beslutet ifråga.

Västerås den 12 maj 1923.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

No 44.
Ang. uppförande av lärarebostad vid och ändrad inredning i skolhuset vid Rosenlund m. m.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1923. Den 30 Augusti XI.

N:o 45.

Beredningsutskottets förslag till yttrande rörande utredning om stadsdomarnas löneförhållanden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 26 nästlidne april, varigenom beredningsutskottet anmodats att upprätta förslag till av Stadsfullmäktige infordrat yttrande över ett på offentligt uppdrag av Docenten Nils Herlitz avgivet betänkande, innefattande utredning angående vissa spörsmål rörande städernas domstolsväsen, får Beredningsutskottet nu, med återställande av remisshandlingarne, anföra följande.

Ifrågavarande utredning har föranletts därav, att sedan Föreningen Sveriges stadsdomare till justitieombudsmannen ingivit en framställning, däri föreningen framhållit de otillfredsställande avlöningsförhållandena för rådhusrätternas ledamöter i åtskilliga av rikets städer, justitieombudsmannen fäst Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på detta förhållande med anhållan, att Kungl. Maj:t ville taga i övervägande, vilka åtgärder, som borde vidtagas i syfte att förhindra, att rättskipningen i städerna äventyrades genom att städerna icke hade tillförsäkrat stadsdomarna en ekonomisk tryggad ställning, vilka åtgärder, därest andra sådana visade sig icke hava åsyftad verkan, borde åstadkommas lagstiftningsvis.

Utredningen belyser historiskt uppkomsten och utvecklingen av Magistratsinstitutionen, statens och städernas inbördes ställning till denna utveckling, ävensom spörsmålet, huruvida befogenhet tillkomme statsmakten att å administrativ väg ingripa reglerande uti stadsdomarnes löneförhållanden samt i vad avseende städerna tillerkända privilegier inverkade å denna befogenhet.

Med stöd av den historiska utvecklingen av Magistratsinstitutionen och den ordning, i vilken under tidernas lopp medel för upprätthållande av dess funktioner ställts till förfogande, har författaren för sin personliga del besvarat frågan av förefintligheten av en sådan befogenhet jakande. Av skäl, som närmare angivas i utredningen, har författaren emellertid tänkt sig frågan om städernas skyldighet att avlöna sina organ för rättskipningen på ett sådant sätt, att rättskipningen icke äventyrades genom allt för låga inkomster för dess handhavare, ordnad, icke genom användningen av detta statsmyndigheten tillkommande prerogativ utan genom en lagstiftning.

Åt denna lagstiftning skulle givas i huvudsak följande innehåll.

N:o 45. *Ang. utredning om studsdomarnas löneförhållanden.*

Stad, som har egen jurisdiktion, vare skyldig att, på sätt i lagen stadgas, åt dem som i Rådstuvu Rätten bekläda domaretjänst bestrida skälig ersättning.

För förberedande behandling av vissa ärenden rörande Rådstuvu Rätternas avlöningsförhållanden skall finnas en Rådstuvu Rätternas lönenämnd. Denna nämnd skall bestå av fem medlemmar, vilka jämte lika antal suppleanter för dem tillsättas av Kungl. Maj:t, varje gång för en tid av tre år. Av medlemmarna skola tre representera städernas intressen, en vara lagfaren ledamot av Rådstuvurätt och en, som tillika skall vara nämndens ordförande, representera det allmännas intresse. Instruktion för nämnden utfärdas av Kungl. Maj:t, som jämväl meddelar bestämmelser rörande ersättning till nämndens medlemmar samt om gäldande av kostnaderna för nämndens verksamhet.

Avlöningsförhållandena skola för varje Rådstuvu Rätt bestämmas genom en lönestat, som efter förslag av Stadsfullmäktige fastställes av Kungl. Maj:t.

Om Kungl. Maj:t med anledning av framsällning från vederbörande befattningshavare finner synnerliga skäl föreligga för ändring i den för viss Rådstuvurätt gällande lönestat, må Kungl. Maj:t kunna bestämma, att lönestaten antingen i dess helhet eller i vissa delar skall vid viss tidpunkt upphöra att gälla, samt förelägga Stadsfullmäktige att inom viss tid inkomma med framställning om ny lönestat.

Över Stadsfullmäkiges framställning beträffande lönestat har lönenämnden att, där Kungl. Maj:t det påkallar, avgiva utlåtande. Finner lönenämnden ur synpunkten av rättskipningens krav icke anledning till erinran mot en sådan framställning, skall densamma jämte nämndens eget utlåtande omedelbart till Kungl. Maj:ts avgörande överlämnas. Finner lönenämnden en sådan framställning icke tillfredsställande med hänsyn till rättskipningens krav, skola i nämndens utlåtande angivas de ändringar i förslaget, som av nämnden anses ur nämnda synpunkt påkallade. Utlåtandet skall därefter överlämnas till Stadsfullmäktige, i och för avgivande inom viss av nämnden bestämd tid, av förnyat yttrande i ärendet.

Över sådant yttrande angående lönestat, som Stadsfullmäktige med anledning av lönenämndens utlåtande avgivit, skall, därest yttrandet icke innefattar bifall till vad nämnden i sitt utlåtande föreslagit, lönenämnden avgiva förnyat utlåtande.

Vid fastställelse av lönestat eller ändring i sådan må löneförmåner i intet fall bestämmas till högre belopp, än antingen staden medgivit eller lönenämnden i sitt i ärendet senast avgivna utlåtande tillstyrkt.

För borgmästare skola alltid stadgas sådana lönevillkor, att de med tjänsten förenade inkomsterna uppgå till minst det belopp, som i lön jämte ålderstillägg åtnjutes av en statens tjänsteman i 16:de lönegraden; detta stadgande skall dock ej äga tillämpning å borgmästare, som före lagens ikraftträdande utnämnts.

Om ändring i arbetsordning skall, där ändringen är av ekonomisk innebörd, gälla vad i lagen är stadgat om ändring i lönestat.

N:o 45.
Ang. utredning om stadsdomarnas löneförhållanden.

Med denna kortfattade redogörelse för innehållet i utredningen och för det lagförslag, vari detta utmynnar, hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige häröver måtte avgiva följande yttrande.

Såsom yttrande över den på offentligt uppdrag av docenten Nils Herlitz verkställda utredningen av vissa spörsmål rörande städernas domstolsväsen få Stadsfullmäktige i Västerås för sin del anföra följande.

I direktivet för utredningen har denna angivits skola avse frågan om ordnandet av stadsdomarnas avlöningsförhållanden för tiden intill dess denna fråga i samband med genomförandet av en rättegångsreform erhållit sin slutliga lösning. Utöver den rent principiella erinringen, att den lagstiftning, som i utredningen ifrågasättes, och som alltså skulle bliva en tillfällighetslagstiftning, icke kan undgå de olägenheter, som i allmänhet vidlåda en lagstifnting för kort tid, vilja Stadsfullmäktige framhålla, att det ur flera synpunkter måste anses förkastligt att, medan utredningen angående en ny rättegångsreform pågår, ur denna utbryta en sådan väsentlig detalj, som stadsdomarnas avlöningssystem, och härför temporärt lagstifta. Osäkerheten angående frågans definitiva ordnande skulle trots den nya lagens tillkomst fortfarande bestå, och den fortsatta utredningen om rättegångsreformen kan befaras icke bliva så förutsättningsfri som eljes kan väntas.

Emot alternativet att i avbidan på det definitiva ordnandet tillgripa den rätt, att å administrativ väg få frågan från fall till fall ordnad, som författaren om ock med stor tvekan vill tillägga den högsta statsmyndigheten, finna Stadsfullmäktige allvarliga invändningar kunna göras. Ett dylikt ingripande läderar den städerna sedan gammalt tillkommande priviligierade ställning, som tagit sig uttryck i den självständiga anslagsbeviljande befogenhet, som genom kommunalförordningen blivit stadskommunen tillerkänd. Den i utredningen flerstädes påpekade omständigheten, att Kungl. Maj:t sedan kommunalförfattningens tillkomst icke ingripit emot en kommun i och för reglering av en stadsdomares avlöning giver visserligen icke svar på frågan, huruvida Kungl. Maj:t själv anser sig berättigad till en dylik åtgärd, men styrker å andra sidan den uppfattningen, att stadsdomarna hittills varit avlönade på ett för rättskipningens rätta handhavande fullt betryggande sätt. Det är ingenting som motsäger, att icke detta förhållande även kommer att bestå för den tid, som kan återstå till rättegångsreformens genomförande. Att inför den ovisshet angående förefintligheten av ett dylikt administrativt prerogativ, varåt även författaren skattat (se sid. 90 i betänkandet), genom dess tillgripande i undantagsfall på ytterligare ett viktigt område beskära städernas självbeskattningsrätt, vore att bota ett mindre ont på bekostnad av en rätt, vilken stadskommunen med all säkerhet icke utan vidare komme att uppgiva.

Stadsfullmäktige hysa för sin del alltså den meningen, att frågan om stadsdomarnas avlöningsförhållanden och skapandet av garantier för en

N:o 45. *Ang. utredning om stadsdomarnas löneförhållanden.*

tillräcklig avlöning åt dessa städernas befattnignshavare väl må lagstiftningsvis och slutgiltigt ordnas i sammanhang med genomförandet av en ny rättegångsreform och då, med hänsyn till att rättsskyddet är en statens angelägenhet, på sådant sätt, att staten helt övertager avlöningen åt dem, men att, så länge stadsdomarnas avlöning är en kommunal angelägenhet, något ingrepp i den självbestämmanderätt, som på detta område måste anses, om ej på annan grund, genom obruten sedvana tillkomma stadskommunerna, icke må göras vare sig genom den tilltänkta lagstiftningen eller, och än mindre, genom ändrad administrativ praxis.

På grund av det anförda få Stadsfullmäktige avstyrka, att den förebragta utredningen för närvarande lägges till grund för vidare lagstiftningsarbete i ämnet.

Västerås den 15 augusti 1923.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 46.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag till avloppsledningen i Tegnérgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogad skrivelse har Vatten- och Gasverksstyrelsen under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 24 november 1921 att anvisa ett anslag å 84,000 kronor för nedläggning av kulvert i Tegnérgatan emellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan anhållit om tilläggsanslag å 12,000 kronor för arbetets färdigställande, och får Drätselkammaren, med instämmande i denna hemställan, föreslå, att det begärda tilläggsanslaget måtte anvisas av vid verken år 1922 å nyanläggningar besparade och för blivande nyanläggningar reserverade medel.

Västerås den 17 augusti 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 46. *Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag till avloppsledningen i Tegnérgatan.*

För nedläggning av kulvert i Tegnérgatan mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan beviljade Stadsfullmäktige den 24 november 1921 ett anslag å 84,000: — kronor. Vid detta arbete, som f. n. är under utförande, har det emellertid visat sig att förekomsten av berg är större än som antogs, när kostnadsförslaget upprättades, vilket medför ökade kostnader med omkring 12,000: — kronor. Å längre sträckor måste rören läggas på ett djup under marken av intill 6 meter och hava de undre lagren av ända till 2 meters mäktighet bestått av berg, som måst bortsprängas, medförande ökade kostnader ej blott för själva sprängningsarbetet utan även för borttransporterandet av sprängsten och framforsling av jord till fyllning ävensom ökade kostnader för spåntning m. m.

På grund av det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville av vid verken år 1922 å nyanläggningar besparade och för blivande nyanläggningar reserverade medel, kr. 17,813: 44, anvisa 12,000: — kronor för fullbordandet av kulvertarbetena i Tegnérgatan.

Västerås den 19 juli 1923.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 47.

Hälsovårdsnämndens skrivelse ang. fortsatt befrielse för staden att inrätta könspoliklinik.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter ikraftträdandet av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar har Kungl. Maj:t allt hitintills och senast genom beslut den 8 december 1922 för tiden intill 1923 års utgång jämlikt § 5 i nämnda lag medgivit staden befrielse från skyldighet att anordna poliklinik för kostnadsfri undersökning och behandling av könssjuka.

N:o 47.

Hälsovårdsnämndens skrivelse ang. fortsatt befrielse för staden att inrätta könspoliklinik.

De skäl Hälsovårdsnämnden åberopade i sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 september 1922 med förslag om den underdåniga framställning i samma angelägenhet, som låg till grund för Kungl. Maj:ts senaste beslut i ärendet, vilka skäl återfinnas i ett av förste stadsläkaren avgivet, nämnda skrivelse bilagt yttrande äga fortfarande och i än högre grad än för ett år sedan giltighet.

Sålunda gäller fortfarande, att i stadens fastigheter icke finnes några för könspoliklinik lämpliga utrymmen och att det, om det över huvud vore möjligt, skulle draga överdrivet stora kostnader att i ett privathus förhyra och inreda ändamålsenlig lokal för ändamålet ävensom att, därest könspoliklinik skulle bliva nödvändig, inrättandet av en sådan bäst synes kunna ordnas vid det under byggnad varande nya länslasarettet härstädes, som väntas bliva färdigt inom en tid av omkring två år.

Antalet könssjuka liksom ock antalet behandlingar av könssjukdomar inom samhället har under det sista året ytterligare nedgått, ett förhållande som bestyrkes av de till Kungl. Medicinalstyrelsen insända uppgifterna.

Sålunda har antalet könssjuka, som finnes i staden och gått under behandling hittills undre året uppgått till allenast ett 50-tal och antalet behandlingar av könssjuka kan för närvarande uppskattas till högst ett 10-tal om dagen.

Erfarenheten visar sålunda, att det hittills gått väl att motarbeta spridningen av könssjukdomar utan poliklinik och att om en sådan hittills kunnat undvaras, det nu finnes ännu mindre skäl att nedlägga dryga kostnader på inrättandet av en dylik anstalt.

Med den nuvarande synnerligen ringa frekvensen av sjuka kan det ock ifrågasättas, om icke ersättningen till läkare med nu tillämpade anordning för staten medför en mindre eller åtminstone ej avsevärt större kostnad, än som skulle bliva fallet med anställande av en polikliniklläkare.

För staden skulle tvånget att inrätta poliklinik medföra synnerligen avsevärda både engångs- och årliga kostnader, och stadens ekonomiska ställning är för närvarande sådan, att intet medel bör lämnas oförsökt att nedbringa utgifterna och än mer att undvika nya utgifter.

På grund av det anförda föreslår Hälsovårdsnämnden, att Stadsfullmäktige ville besluta,

> att under åberopande av vad Hälsovårdsnämnden i denna skrivelse anfört ingå till Kungl. Maj:t med hemställan om befrielse för staden fortfarande efter 1923 års utgång och tillsvidare från skyldigheten att inrätta könspoliklinik i staden.

Västerås den 21 augusti 1923.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Theofil Öberg.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

N:o 48.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av fastigheten N:o 39 norra kvarteret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 28 nästlidne augusti givit Drätselkammaren bemyndigande att för en köpeskilling av högst 200,000 kronor och under övriga för staden antagliga villkor åt staden inköpa fastigheten gården och tomten n:o 39 inom norra kvarteret, tillhörig Handlanden Emil Granath, har Drätselkammaren nu att anmäla, att inköpet skett och att härom bifogade köpekontrakt upprättats.

I anledning av tillägget till förberörda beslut att köpeskillingen skall utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige kunde komma att efter förslag av Drätselkammaren besluta, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville i detta avseende fatta det beslut, att köpeskillingen skall gäldas med 125,000 kronor av lånemedel och 75,000 kronor av reserverade köpeskillingsmedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet, i den del det avser anslagets gäldande genom lån, Kungl. Maj:ts prövning och med rätt för Drätselkammaren att bestrida anslaget i sin helhet genom tillfälligt lån, vilket Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härigenom skulle överskridas, äger upptaga efter utverkat tillstånd av Kungl. Maj:t.

Västerås den 13 september 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 49.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp och försäljning av fastigheten N:o 150 Hemdal.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid av Magistraten härstädes i egenskap av överexekutor den 14 innevarande månad hållen exekutiv auktion å fastigheten gården och tomten n:o 150 inom byggnadsområdet Hemdal har Drätselkammaren åt staden inköpt fastigheten för en köpeskilling av 20,000 kronor.

Denna åtgärd har av Drätselkammaren vidtagits för att skydda den säkerhet staden innehar i form av inteckningar i fastigheten för ett av staden ur statens bostadslånefond förmedlat lån för tomtens bebyggande. Boningshuset å tomten inrymmer två lägenheter om ett rum och kök och en lägenhet om två rum och kök, således sju eldstäder, och är taxeringsvärdet å fastigheten 17,400 kronor samt saluvärdet å densamma enligt Magistratens uppskattning vid auktionen 18,600 kronor.

Före stadens inteckningar, till beloppet motsvarande lånets storlek 7,775 kronor, ligga i fastigheten inteckningar till ett sammanlagt belopp av 11,500 kronor till säkerhet för lån, varå räntan är ogulden under varierande tidsrymd, dock ej överstigande två år.

Såsom framgår av nu lämnade sifferuppgifter har Drätselkammaren fog för sin beräkning att vid en blivande försäljning kunna för fastigheten erhålla en köpeskilling, som möjliggör bostadslånets övertagande av köparen och ett bibehållande av inteckningarne såsom säkerhet härför.

Drätselkammaren hemställer förty att Stadsfullmäktige ville besluta

dels godkänna Drätselkammarens åtgärd att åt staden inköpa fastigheten i fråga,

dels anvisa för gäldandet av köpeskillingen erforderligt belopp att utgå av reserverade köpeskillingsmedel,

dels ock bemyndiga Drätselkammaren att ånyo försälja densamma för en köpeskilling och under de villkor i övrigt, som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga.

Västerås den 13 september 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 50.

Vederbörandes yttanden ang. föreslagen ändring av viss bestämmelse i stadens lönestat.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Överlämnande yttranden av Vatten- och Gasverksstyrelsen samt av Lönenämnden i anledning av en av Herr E. A. Westholm i Stadsfullmäktige väckt motion angående visst tillägg till punkt 8 uti de allmänna bestämmelserna för tillämpningen av lönestaten för stadens befattningshavare, får Beredningsutskottet, som även anmodats avgiva yttrande häröver, för sin del instämma uti vad förenämnda myndigheter i ärendet anfört och alltså i likhet med dem avstyrka bifall till motionen.

Västerås den 19 september 1923.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden, som genom beslut av Stadsfullmäktige den 28 juni innevarande år anmodats avgiva yttrande i anledning av en av Herr E. A. Westholm väckt motion angående tillägg av visst innehåll till punkt 8 uti de allmänna villkoren och bestämmelserna för tillämpningen av lönestaten för stadens befattningshavare, får härmed, vad vidkommer Vaten- och Gasverksstyrelsens behandling av det fall, som föranlett motionen, hänvisa till sitt uttalande härom enligt bifogade protokollsutdrag, samt angående motionen, under åberopande av vad Vatten- och Gasverksstyrelsen härom anfört med de tillägg härtill, att en strikt tillämpning av det föreslagna tillägget icke kunnat föranleda annat förfarande, än det Vatten- och Gasverksstyrelsen vidtagit i enlighet med redan befintliga bestämmelser i samma punkt, och att tilläggets vaga formulering komme att skapa alltför stora intressemotsättningar vid en omorganisation av en förvaltningsgren med därav föranledd indragning av tjänster, hemställa, att motionen icke måtte föranleda någon stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 18 september 1923.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Ang. föreslagen ändring av viss bestämmelse i stadens lönestat.

Utdrag av protokoll, hållet vid Lönenämndens i Västerås sammanträde den 13 juni 1923.

§ 22.

I skrivelse den 20 april innevarande år hade Svenska Kommunalarbetareförbundets avdelning n:o 144 anhållit att Lönenämnden ville vidtaga åtgärder för rättelse av ett beslut av styrelsen för stadens tekniska verk, varigenom i samband med indragning av tjänster vid verken installationsinspektören Blomkvist, vilken innehaft en mångårig anställning, blivit avskedad, och hade avdelningen såsom skäl för dylika åtgärder åberopat, att avskedandet vore i strid med punkt 8 i de allmänna bestämmelserna i avseende å tillämpningen av lönestaten för stadens befattningshavare. För den händelse Nämnden ansåge sig förhindrad vidtaga åtgärder, som de begärda, anhölle avdelningen, att Nämnden ville hänskjuta frågan om tolkning av berörda punkt i bestämmelserna till Stadsfullmäktige.

Efter föredragning av skrivelsen och till skrivelsen fogade bilagor, varav ärendets behandling av styrelsen för de tekniska verken framginge, beslöt Lönenämnden, under uttalande, att Nämnden funne den av styrelsen för de tekniska verken givna tolkningen av berörda punkt i bestämmelserna vara riktig, och enär i övrigt det låge utom Lönenämndens befogenhet att ingripa emot styrelsen i anledning av en dess förvaltningsåtgärd, att framställningen icke skulle föranleda någon Lönenämndens åtgärd.

Som ovan
In fidem:
Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 28 sistlidne juni till Vatten- och Gasverksstyrelsen jämte en del andra myndigheter remitterat en av Herr Westholm väckt motion angående visst tillägg till punkt 8 i de allmänna villkoren och bestämmelserna för tillämpningen av Västerås stads lönestat.

Med anledning härav får styrelsen anföra följande.

Då motionären åberopat ett fall av avskedande vid de tekniska verken får styrelsen till en början lämna en närmare relation av det fall, motionären tydligen åsyftar.

Vid framläggande av sitt budgetsförslag för innevarande år för de tekniska verken hemställde styrelsen, som härutinnan företagit en omfattande utredning, om indragning av en del tjänster vid verken. bland andra installationsinspektörsbefattningen vid elektricitetsverket. Denna framställning godkändes ock av Stadsfullmäktige. I överensstämmelse

med nämnda förslag och under förutsättning av Stadsfullmäktiges godkännande av detsamma uppsades i slutet av år 1922 samtliga innehavare av de ifrågavarande tjänsterna på en tid av tre månader — avtalet med befattningshavarne stadgar endast en månads uppsägningstid.

Ang. föreslagen ändring av viss bestämmelse i stadens lönestat

Ungefär samtidigt med uppsägningen blev på grund av dödsfall en maskinisttjänst vid elektricitetsverket ledig. Denna tjänst förklarades genom anslag, som uppsattes i entrén till verkens kontor, ledig till ansökan inom viss tid. Styrelsen ansåg nämligen ej skäl föreligga att begagna den styrelsen tillkommande rätten att utan vidare överflytta innehavaren av inspektörsbefattningen till den lediga tjänsten med därav följande skyldighet för styrelsen att lämna honom oavkortad avlöning, fastän maskinisttjänsten är upptagen i en vida lägre grupp i avlöningsstaten.

Verkens föreståndare har vid samtal med ifrågavarande befattningshavare under ansökningstiden uttryckligen förklarat för denne, att en ovillkorlig förutsättning för honom att erhålla tjänsten vore att han sökte densamma i vederbörlig ordning, något som han emellertid underlät. Styrelsen behandlade sedermera i vanlig ordning de inkomna ansökningarna och kunde därvid givetvis icke taga hänsyn till andra personer än dem, som sökt, samt tillsatte tjänsten till en början på förordnande och sedermera definitivt, varvid en annan vid verken anställd person, vars tjänst även numera indragits, erhöll platsen.

Styrelsen har på grund av en framställning från f. installationsinspektören meddelat denne, att styrelsen i fall av uppkommande ledig tjänst, ville, därest han av styrelsen befunnes för densamma lämplig och tjänsten av honom söktes, hava honom i åtanke.

Av det anförda torde framgå, att Vatten- och Gasverksstyrelsen riktigt tillämpat ifrågavarande bestämmelse i lönestaten, sådan den nu är avfattad, d. v. s. utan det av motionären föreslagna tillägget: "Vid eventuell indragning av befattning skall om möjligt annan ansällning beredas vederbörande befattningshavare, därest denne varit längre tid anställd i stadens tjänst och i övrigt skött sin tjänst oklanderligt, inom den yrkesgrupp vederbörande befattningshavare tillhör".

Vad angår det väcka förslaget kan styrelsen för sin del ej förorda detsamma. Ifrågavarande bestämmelse i dess nuvarande lydelse är uppenbart tillkommen i ändamål, att lämna stadens myndigheter erforderlig rörelsefrihet vid tillfällen, då en omläggning av en stadens verksamhetsgren av någon anledning av förhållandena påkallas, oberoende av den arbetskraft som vid tillfället kan vara knuten vid förvaltningen, på samma gång den lämnar befattningshavaren trygghet så långt detta kan medgivas. Att i sistnämnda hänseende gå längre än nuvarande bestämmelse medgiver synes dock ej vara tillrådligt.

Skulle motionärens förslag antagas bleve den åsyftade rörelsefriheten för stadens förvaltande myndigheter rent illusorisk, i all synnerhet som förslagsställaren tänkt sig, att den nuvarande bestämmelsen om obeskuren avlöning skulle kvarstå trots det föreslagna tillägget om beredande av annan sysselsättning vid tjänsteindragning. Det ligger i sakens natur,

Ang. föreslagen ändring av viss bestämmelse i stadens lönestat.

att vederbörande styrelse i vad på den kan ankomma alltid är angelägen att trygga sina befattningshavare så långt det är möjligt. All erfarenhet bestyrker detta. Så har även skett i det fall, som föranlett motionen och det torde hava berott endast på befattningshavaren själv att han icke erhållit annan för honom lämpad sysselsättning inom styrelsens förvaltning. Sådana omständigheter förelågo nämligen på intet sätt och så beroende av vederbörandes arbetskraft var styrelsen icke, att styrelsen kunde stå till svars med att i detta fall tillämpa 8 punkten i lönestatsbestämmelserna och utan vidare förflytta vederbörande till annan befattning, i vilket fall han skulle hava bibehållit den indragna tjänstens lön, men det gjordes å andra sidan fullt klart för befattningshavaren, att han ej saknade utsikter att antagas till den lediga lägre tjänsten, om han sökte den. Då han det oaktat och med full kännedom om sakens läge icke sökte tjänsten, hade styrelsen givetvis intet annat val än att antaga en annan.

Med stöd av det anförda får styrelsen sålunda för sin del avstyrka bifall till motionen.

Västerås den 21 augusti 1923.

För Vatten- och Gasverksstyrelsen:

CARL HENNING.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av ett fall av avskedande av en mångårig befattningshavare vid Tekniska verken, på grund av befattningens indragning, och den ensidiga formulering av punkt 8 i Allmänna bestämmelser i gällande lönestat för stadens befattningshavare får undertecknad härmed föreslå att nämnda punkt måtte få följande ändrade lydelse:

I lönestaten upptagen befattningshavare är skyldig underkasta sig ej mindre de instruktioner rörande hans tjänstgöring eller de ändringar däri, som äro eller varda i vederbörlig ordning beslutade, än även förflyttning till annan befattning, därest icke minskning i honom tillkommande löneförmåner därigenom uppkommer.

Vid eventuell indragning av befattning skall *om möjligt* annan anställning beredas vederbörande befattningshavare, därest denne varit längre tid anställd i stadens tjänst och i övrigt skött sin tjänst oklanderligt, inom den yrkesgrupp vederbörande befattningshavare tillhör. Därjämte etc. etc.

Västerås den 28 juni 1923.

E. A. Westholm.

Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestat.

Ang. föreslagen ändring av viss bestämmelse i stadens lönestat.

Nuvarande lydelse.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

8. I lönestaten upptagen befattningshavare är skyldig underkasta sig ej mindre de instruktioner rörande hans tjänstgöring eller de ändringar däri, som äro eller varda i vederbörlig ordning beslutade, än även förflyttning till annan befattning, därest icke minskning i honom tillkommande löneförmåner därigenom uppkommer. Därjämte skall befattningshavaren vara skyldig ställa sig till efterrättelse de bestämmelser, som kunna bliva av Stadsfullmäktige antagna angående skyldighet att avgå mot erhållande av pension, angående pensionsålder och angående förpliktelser att erlägga avgifter till pensionering av honom själv och hans familj.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

N:o 51.

Drätselkammarens skrivelse ang. hundskatt för år 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom en den 17 maj innevarande år utfärdad Kungl. förordning är obligatorisk hundskatt införd i vårt land och tillika föreskrivet att sådan skatt av hundinnehavaren skall erläggas till kommun, inom vilken hunden stadigvarande finnes, med ett årligt belopp av lägst 5 kronor, högst 30 kronor.

Förordningen träder i kraft den 1 januari 1924 med skyldighet för hundinnehavaren att under januari månad varje år till vederbörande kommunala uppbördsmyndighet skriftligen anmäla innehav av hund.

Med hänsyn till tidpunkten för lagens ikraftträdande är det lämpligt att redan nu vidtages åtgärder för fasställande av nästkommande års hundskattebelopp, och får Drätselkammaren därför, under åberopande av önskvärdheten av, att få antalet hundar inom staden begränsat, och enär ett högre skattebelopp än det nu utgående, vilket är 15 kronor, komme att verka i denna riktning, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta att skatt för hund enligt bestämmelserna i den nya förordningen under år 1924 skall till stadskommunen utgå med 25 kronor.

Västerås den 13 september 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 52.

Beredningsutskottets yttrande ang. förslag till lag om landsting.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av uppdrag för Beredningsutskottet enligt Stadsfullmäktiges remiss den 31 maj innevarande år att inkomma med förslag till yttrande över kommunalförfattningssakkunniges betänkande med förslag till lag om landsting, får Beredningsutskottet anföra följande.

Beredningsutskottet har ansett anledning icke föreligga att granska förslaget i vidare mån än beträffande däri intagna bestämmelser för stads utträde ur landsting, vilka bestämmelser återfinnas under § 2.

Nu gällande förordning om landsting innehåller i detta stycke följande:

"I varje län skall finnas landsting, sammansatt av valda ombud från länets landsbygd och städer, dock att detta stadgande ävensom vad här nedan vidare föreskrives icke äger tillämpning å stad, som har en folkmängd av minst en etthundrafemtiondel av rikets hela invånarantal, eller å stad, som utträtt ur landsting och vars invånarantal ej minskats under det, som berättigat staden till utträde".

Den del av det nya lagförslagets § 2, varom är fråga, lyder:

"I landstingsområde ingår icke stad, vars folkmängdssiffra enligt den officiella statistiken utgör minst en etthundrafemtiondel av rikets hela invånarantal, och som antingen, då denna lag träder i kraft, icke deltager i landsting eller inom två år efter det årsskifte, vid vilket folkmängden uppnått nyss omförmälda storlek, fattat och delgivit landstinget beslut att ur landstinget utträda. Utträdet skall ske vid utgången av kalenderåret närmast efter det, under vilket delgivning skett.

Där sådant beslut icke delgivits landstinget inom stadgad tid, är stad icke berättigad att utträda ur landsting, förrän fem år förflutit, sedan landstinget delgivits beslut om utträde. I sådant fall skall utträdet ske vid slutet av det kalenderår, under vilket femårsperioden utgått.

Beslut om utträde skall underställas Konungen, som, därest staden befinnes till utträde berättigad, meddelar de närmare bestämmelser, vilka för beslutets genomförande kunna vara erforderliga".

Enär alltså enligt det föreliggande förslaget stadskommunen tillerkännes obeskuren självbestämningsrätt i avseende å dess utbrytning ur länskommunen, så snart förutsättningen för en dylik utbrytning i övrigt inträtt, finner beredningsutskottet de föreslagna bestämmelserna icke giva rum för några anmärkningar och föreslår förty, att Stadsfullmäktige ville förklara sig icke hava något att erinra emot lagförslaget i denna del.

Västerås den 19 september 1923.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 27 September XIII.

N:o 53.

Lönenämndens förnyade yttrande ang. anställande av ytterligare biträden å kronouppbördskontoret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten i anledning av remiss till denna myndighet av Lönenämndens yttrande i frågan, huruvida staden skulle bestrida avlöningen till de två å kronouppbördskontoret anställda biträden, som förut avlönats av kronouppbördskassören — Stadsfullmäkitges handlingar n:o 14 1923 — till Stadsfullmäktige avgivit utlåtande och förslag i ärendet och Stadsfullmäktige vid sammanträden den 28 juni innevarande år återremitterat detta till Lönenämnden för den handläggning, som kunde föranledas av nämnda förslag, får Lönenämnden nu, med återställande av remisshandlingarne, härom anföra följande.

I sitt förberörda yttrande, vilket anslöt sig till en beräkning av kronouppbördskassörens bruttoinkomster i tjänsten under år 1922, framhölls av Nämnden att taxeringen för år 1923, vilken vore utslagsgivande för kronouppbördskassörens sportelinkomster under samma år, kunde medföra sådan minskning häri att ersättning i någon form innebure rättvisa och billighet. Emellertid ansåg sig Nämnden då, på grund av omöjlighet att kunna beräkna utfallet av taxeringen och även med hänsyn till de stora sportelinkomster, som i tjänsten åtnjutits förut, icke kunna förorda Magistratens förslag att staden skulle övertaga avlöningen för ifrågavarande biträden.

Magistratens nu föreliggande framställning innebär en medelväg emellan de båda ytterligheterna, det ursprungliga förslaget och Lönenämndens avvisande av detta, ity att nu endast är fråga om att staden skulle bidraga till avlöningen illsvidare från och med innevarande år med 1,800 kronor årligen under förutsättning att kronouppbördskassören tillförbundes skyldighet att själv för samma ändamål tillskjuta minst lika belopp.

Då Lönenämnden nu utan meningsskiljaktigheter tillstyrker ett bidrag för avlöning av ifrågavarande biträden att utgå under innevarande år och sålunda förbehåller Stadsfullmäktige prövningen av denna angelägenhet för framtiden, har detta sin grund däruti, att enligt en av kronouppbördskassören verkställd och handlingarne bifogad utredning sportelinkomsten

N:o 53.
Ang. anställande av ytterligare biträden å kronouppbördskontoret.

under innevarande år visar en avsevärd nedgång i jämförelse med föregående års. Begränsningen i tiden för bidragets utgående torde för vederbörande klarlägga Lönenämndens uppfattning rörande bidragets tillfälliga natur och att Lönenämnden icke vill under nuvarande förhållanden med avseende å avlöningsformen biträda en löneregleringen, om ock tillfällig, vilket ett bifall till Magistratens förslag innebure, som skulle beträffande behållna inkomster ställa kronouppbördskassören i bättre ställning än befattningshavare med vida mer krävande arbetsuppgifter. Kronouppbördskassörens inkomster under år 1923 — häri inberäknat sportelinkomsten, sådan den av kronouppbördskassören själv angivits samt det bidrag å 1,000 kronor, Lönenämnden nedan föreslår — som skulle belastas med utgift för avlöningen till biträdena, skulle uppgå till i runt tal 13,800 kronor. Avdrages härå avlöningen till biträdena, sådan den för närvarande utgår, blir den behållna lönen i kronouppbördskassörstjänsten över 10,200 kronor eller något större än inkomsterna för befattningshavare insatta uti lönestatens 44:de lönegrupp. Lönenämnden har velat framhålla detta såsom belägg för riktigheten av nyss anförda påstående.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte avgöra detta ärende genom att besluta,

> att för år 1923 skall såsom bidrag till avlöning åt de två för närvarande å kronouppbördskontoret anställda och av kronouppbördskassören avlönade biträdena utgå ett belopp av 1,000 kronor av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 18 september 1923.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige vid dess sammanträde den 28 sistlidne mars till Magistraten återremitterat frågan därom att staden måtte övertaga avlöningen för ytterligare två å kronouppbördskontoret anställda, för närvarande av kronokassören själv avlönade biträden, får Magistraten anföra följande.

Resultatet av taxeringen för innevarande år inom staden visar enligt bilagda från kronokassören den 2 innevarande juni hit inkomna skrivelse att bevillningskronorna i runt tal minskats till 225,000.

Då landstinget icke torde komma att höja sin uttaxering blir följden härav, enligt vad samma skrivelse utvisar, att kronokassörens inkomst av provision å landstingsuppbörden kommer att betydligt minskas.

N:o 53.
Ang. anställande av ytterligare biträden å kronouppbördskontoret.

I kronokassörens handlingarna bilagda skrivelse den 17 mars innevarande år har denne förmält sig, därest hans ansökning icke bifölles, vara nödgad, nedsätta avlöningsförmånerna till de två av honom själv avlönade skrivbiträdena. Så har ock skett. Fröknarna Schervin och Norling, som före ingången av innevarande år av kronokassören erhållit avlöning vardera av 200 kronor per månad hava från och med början av innevarande år fått sin avlöning nedsatt till 100 kronor per månad.

Detta kan ej vara en sak endast vidkommande Kronokassören och hans nämnda biträden. Magistraten, som står i ekonomiskt ansvar för kronouppbörden, kan icke godtaga Lönenämnrens åsikt att Kronokassören i lönehänseende bör vara jämnställd med Stadskamreraren, utan måste den förre på grund av med tjänsten förenat större ansvar sättas i högre löneklass än den senare. Av vad i ärendet förekommit synes det Magistraten rättvist att i avbidan på en slutlig reglering av kronokassörens avlöning en tillfällig reglering av densamma sker.

Då fröknarna Schervin och Norling, båda två från fattiga hem här i staden, hos Magistraten beklagat den nödställda belägenhet, vari de kommit efter denna lönenedsättning, ser Magistraten häri ett ytterligare stöd för bifall till kronokassörens begäran om bidrag till avlöning av biträden.

Magistraten hemställer förty att Stadsfullmäktige ville besluta,

att åt Kronokassören till avlöning av skrivbiträden skall likasom förut undre den tid, innan landstingsprovisionen uppgick till avsevärda belopp, från och med början av innevarande år och tillsvidare utgå ett belopp av 1,800 kronor per år under villkor att de av honom själv avlönade två skrivbiträdena härutöver erhålla av kronokassören minst samma belopp.

Västerås rådhus den 27 juni 1923.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige till Magistraten för vidare utredning återremittera min begäran om anslag för 1923 till skrivbiträden å kronouppbördskontoret, får jag härmed efter slutade taxeringsförrättningar lämna följande uppgifter angående mina sportler för innevarande år.

Resultatet av taxeringen visar i runt tal 225,000 bevillningskronor. Den landstingsskatt, som kommer att härå utdebiteras blir efter 2 kr. 450,000 kronor. Efter beräkning av vad som inflöt föregående år eller

N:o 53.
Ang. anställande av ytterligare biträden å kronouppbördskontoret.

72 % kommer att vid innevarande års uppbördsstämma att inflyta 330,000 kronor.

Min provision bliver härå	4,780: —
Provision å restuppbörden för 1922 jämte debetsedelslösen utgör	1,300: —
Debetsedelslösen, som influtit vid innevarande års uppbördsstämma efter avdrag för tryckningskostnad och extra skrivhjälp	1,200: —
Övriga provisioner och räntor	1,600: —
Kronor	8,880: —

Åberopande vad jag förut i detta ärende anfört och då Magistraten nogsamt vet, vilket arbete och ansvar, som vilar å kronans uppbördsman i en större stad, vill jag ånyo framhålla att mina sammanlagda inkomster av tjänsten bör utgöra en skälig ersättning för mitt arbete i det allmännas tjänst.

Västerås kronouppbördskontor den 2 juni 1923.

Axel Eklundh.

Till Magistraten i Västerås.

Såsom framgår av Lönenämndens bilagda protokollsutdrag, har nämnden avstyrkt min begäran att staden skulle övertaga avlöningen till de tvenne å kronouppbördskontoret anställda biträden, vars avlöning jag hittills bestritt. Som motiv till denna avstyrkan har Lönenämnden anfört att jag ej borde ha större anspråk i lönehänseende än t. ex. stadskamreraren. Häremot torde endast böra erinras om det oriktiga i att jag efter över 20 års tjänstgöring jämnställes med en nyantagen tjänsteman, som åtnöjt sig med en lägre avlöning än som beviljats i andra större städer och vilken tjänsteman ej är uppbördsman eller står under det ansvar som kronans uppbördsman. Dessutom vill jag påpeka att min grundlön är lägre än som betalas å andra håll samt att mina sportler för innevarande år, för vilket år ju lönefrågan gäller, säkerligen snarare kommer att understiga än överstiga den av mig beräknade summan. I detta sammanhang vill jag även erinra om att den stora och ansvarsfulla arbetsbörda, som vilar å kronouppbördsverket i stad, vilket arbete i en del städer fördelas på 2 tjänstemän med biträden, å landet ombesörjes av häradsskrivare, landsfiskal, postverk och länsstyrelse.

I den händelse lönenämndens hemställan skulle bli stadsfullmäktiges beslut, ställes jag inför tvenne alternativ, antingen att avskeda tvenne biträden, varav följden skulle bli, att jag sättes ur stånd att sköta tjänsten, eller ock att jag nödgas begagna mig av deras nödställda belägenhet att erbjuda svältlöner.

N:o 53.
Ang. anställande av ytterligare biträden å kronouppbördskontoret.

Att dessa förhållanden ej kan bli till förmån vare sig för arbetsglädjen eller arbetsprestationen å kronouppbördskontoret är tydligt.

Under åberopande av ovanstående tillåter jag mig att ännu en gång vördsamt hemställa, att Magistraten ville taga detta ärende under förnyad behandling.

Västerås kronouppbördskontor den 19 mars 1923.

Axel Eklundh.

N:o 54.

Lönenämndens yttrande angående tilläggspension åt f. folkskolläraren G. A. Ahlm.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 nästlidne augusti hava Stadsfullmäktige för utlåtande till Lönenämnden överlämnat en skrivelse från Folkskolestyrelsen med begäran att Stadsfullmäktige ville besluta tilldela ordinarie Folkskolläraren Gustaf Adolf Ahlm vid uppnådd pensionsålder en kommunal tilläggspension å 800 kronor att utgå från den 1 september 1923, och får Lönenämnden såsom yttrande i ärendet och vid det förhållande, att likställighet mellan Ahlm och övriga pensionerade befattningshavare å folkskolans stat bör åvägabringas, föreslå, att Stadsfullmäktige ville bifalla Folkskolestyrelsens framställning samt anvisa för pensioneringen under innevarande år erforderliga medel av tillgängliga anslag å folkskolans stat.

Västerås den 18 september 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäkige i Västerås.

I skrivelse till folkskolestyrelsen hade ord. folkskolläraren Gustav Adolf Ahlm samtidigt med anhållan om avsked från sin tjänst på grund av uppnådd pensionsålder hemställt om att folkskolestyrelsen måtte hos vederbörande myndighet förorda honom till erhållande av kommunal tilläggspension. Med anledning härav beslöt styrelsen hos Stadsfullmäktige hem-

N:o 54. *Lönenämndens yttrande ang. tilläggspension åt f. folkskolläraren G. A. Ahlm.*

ställa, att herr Ahlm vilken hela sin tjänstetid som lärare på ett synnerligen plikttroget och förtjänstfullt sätt verkat vid stadens folkskolor måtte i likhet med övriga här pensionerade lärare tillerkännas ett årligt kommunalt pensionstillägg å 800: — kronor att utgå från och med 1 september 1923, från vilken dag han äger rätt att uppbära statlig pension.

Västerås den 13 augusti 1923.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

N:o 55.

Lönenämndens yttrande angående lönereglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 30 nästlidne augusti att för utlåtande till Lönenämnden remittera en framställning av Fattigvårdsstyrelsen angående uppflyttning av befattningen som föreståndare för stadens ålderdomshem Karlslund från 19 till 31 lönegruppen uti lönestaten för stadens befattningshavare, får Lönenämnden anföra följande.

Lönenämnden har väl funnit de av Fattigvårdsstyrelsen åberopade skälen för ett beredande av bättre löneförmåner för nämnda befattningshavare kunna godtagas, men icke i den omfattning, som styrelsen ifrågasatt. Enligt nuvarande lönestat åtnjutes i befattningen en begynnelselön av 1,920 kronor mer därå utgående dyrtidstillägg enligt nuvarande indextal 174, antaget konstant för hela året, utgörande 1,420 kronor. En inplacering av befattningen uti den begärda 31 lönegruppen med en begynnelselön av 3,300 kronor och ett dyrtidstillägg efter samma beräkningsgrund av 2,057 kronor, innebär enligt Lönenämndens åsikt en disproportion i förhållande till de i samma lönegrupp förut insatta befattningarne — dessa äro hamnkaptenen, vice brandchefen och stadsfiskalen — och i allmänhet ett förryckande av den inbördes redan avvägda ställningen i lönehänseende mellan stadens befattningshavare. Fattigvårdsstyrelsens farhågor att icke kunna besätta platsen med kvalificerad innehavare, därest styrelsens framställning icke bifalles, finner Lönenämnden vara något överdriven i betraktande av, att den huvudsakliga meriten för befattningen icke så mycket torde böra sökas i genomgångna kurser av ena eller andra slaget som en läggning för praktiska ting och lätthet att

N:o 55.
Ang. löne-reglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdoms-hem.

handhava folk. Sådana kvalifikationer synas kunna bliva i lönehänseende fullt tillgodosedda om befattningen inplaceras uti 29 lönegruppen, där förut befattningarne som poliskommissarie och stadsinspektor äro inplacerade, med en begynnelselön av 3,000 kronor och ett årligt dyrtidstillägg av 1,924 kronor. Å avlöningen skall avdragas det värde, vartill förmånen av fri bostad, bestående av 3 rum och kök, för varje tid uppskattas.

Under åberopande av vad nu anförts hemställer Lönenämnden att Stadsfullmäktige ville besluta,

att befattningen som föreståndare vid ålderdomshemmet Karlslund skall från tidpunkten för dess besättande med ordinarie innehavare inplaceras uti 29 lönegruppen av lönestaten för stadens befattningshavare, och att å de sammanlagda avlöningsförmånerna enligt denna lönegrupp skall avdragas värdet av förmånen av fri bostad, bestående av 3 rum och kök.

Västerås den 18 september 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan ordinarie innehavaren av föreståndaretjänsten vid härvarande ålderdomshem den 1:sta april detta år avgått med pension, har tjänsten uppehållits med vikarie. Fattigvårdsstyrelsen har nämligen ansett en reglering av föreståndarelönen till högre lönegrupp vara ofrånkomlig innan tjänsten ledigförklaras. Denna styrelsens uppfattning har hävdats vid upprepade tillfällen och har sitt stöd dels i den nya fattigvårdslagstiftningen, dels vid jämförelser med avlöningsförhållandena för liknande tjänster i med Västerås i folkmängdshänseende jämförliga städer samt dels i ålderdomshemmets av fattigvårdslagstifningen föranledda starka utveckling, som givetvis ställer stora och maktpåliggande krav på föreståndaren.

Vad beträffar den först anförda synpunkten, stadgas i nämnda lag att till föreståndare för anstalt må endast antagas person, som äger nödiga förutsättningar för skötande av dylik befattning, vilket i sin tur måste innebära ökade lönekrav. Beträffande jämförelsen med löneförmåner för liknande tjänster i andra städer, har styrelsen genom inhämtande av uppgifter härutinnan funnit, att löneförmånerna för härvarande föreståndaretjänst alltjämt betydligt understigit samtliga jämförelselöner.

Föreståndaretjänsten krav på innehavaren har genom ålderdomshem-

N:o 55.
Ang. löne-reglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdoms-hem.

mets utvidgning givetvis i hög grad ökats och ökar fortfarande. Härtill kommer tjänstens trägna karaktär, som binder sin innehavare vid arbetet största delen av dygnet året om.

Med dessa fakta som utgångspunkter har fattigvårdsstyrelsen icke kunnat stanna inför lägre lönegrupp än den 31 gruppen, vilket ändock innebär, att därest styrelsens förslag av Stadsfullmäktige gillas, löneförmånerna för härvarande föreståndaretjänst betydligt understiga lönevillkoren för samma tjänster i andra städer med vilka jämförelse gjorts.

Under uttalande av önskemålet, att frågan måtte avgöras före 1 oktober d. å., får fattigvårdsstyrelsen med stöd av vad sålunda anförts hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta att föreståndaretjänsten uppflyttas samt inrymmes i 31 lönegruppen.

Västerås den 31 juli 1923.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

Instruktion för föreståndaren.

Allmänna bestämmelser.

Befattningshavare tillkommer att iakttaga ett ordentligt levnadssätt, med allvar och noggrannhet handhava sina arbetsuppgifter samt med välvilja behandla understödstagarna.

Föreståndaren äger att av underordnade befattningshavare fordra vederbörlig lydnad.

Befattningshavarna få icke i enskilda angelägenheter lämna hemmet under tjänstgöringstiden utan erhållen ledighet.

Befattningshavare är skyldig att noga tillse att hemmets tillhörigheter väl vårdas samt att, därest förseelse mot gällande ordningsföreskrifter begås, genast därom göra anmälan till föreståndaren.

Hemmets befattningshavare böra inbördes vid förefallande behov tillmötesgå och lämna varandra sitt bistånd för att så långt möjligt är tillgodose hemmets och dess skyddslingars bästa.

Tillfällig ledighet för högst 3 dagar begäres hos föreståndaren, som efter samråd med fattigvårdssysslomannen äger bevilja befattningshavare sådan ledighet, då skäl härför föreligga.

Föreståndaren för ålderdomshemmet har att under förvaltningsutskottets ledning och sysslomannnes uppsikt ansvara för att den slutna fattigvården utövas där i enlighet med gällande lag och reglemente för fattigvården, och åligger det honom i sådant avseende:

N:o 55.
Ang. löne-reglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem.

1. att hava närmaste ledningen av hemmets ändamålsenliga skötsel samt därvid giva befattningshavarne erforderliga föreskrifter och tillse att de ordentligt fullgöra sina åligganden;
2. att utöva tillsyn över de å hemmet intagna understödstagarna samt vaka över att de erhålla god vård och äro ordentligt klädda;
3. att upprätta och föra fullständig förteckning över hemmets understödstagare;
4. att vid sjukdomsfall bland understödstagarne, som enligt läkarens ordination påkalla lasarettsvård, omedelbart föranstalta om intagning å lasarett;
5. att noga vaka över sedlighet, ordning och snygghet inom ålderdomshemmet och för detta ändamål minst en gång varje dag genomgå hemmets olika lokaler samt, att om understödstagare därutinnan felar eller eljest visar tredska, självsvåld eller sturskhet, densamme genom allvarliga föreställningar tillrättavisa och, om rättelse härav ej följer, förhållandet till förvaltningsutskottet anmäla;
6. ott föra särskild journal över alla vid hemmet vidtagna diciplinära åtgärder;
7. att övervaka det spritdrycker icke användas av understödstagarna;
8. att tillse att understödstagare icke utan vederbörligt tillstånd lämnar hemmet;
9. att hålla noggrann tillsyn över hemmets mathållning med allt vad därtill hörer;
10. att i mån av behov från antagen leverantör rekvirera nödiga varor och tillse det åtagna leveranser till hemmet ordentligt fullgöras samt att, då förvaltningsutskottet icke träffat uppgörelse om leverans, på dess uppdrag verkställa erforderliga inköp av förnödenheter;
11. att ansvara för förråden samt efter skriftlig rekvisition av husmodern låta utlämna det rekvirerade samt däröver föra anteckningar;
12. att ordna och hava överinseende över anordnade arbeten för hemmets understödstagare samt därvid tillse att dessa i mån av förmåga sysselsättas med tjänligt arbete.
13. att söka folkpension för de understödstagare, som äro berättigade därtill.
14. att utskriva räkningar, som överlämnas till fattigvårdsbyrån, å vårdkostnad för betalande och främmande personer samt uppbära betalning för alla från hemmet verkställda arbeten och i behörig tid lyfta undersötdstagare tillkommande pensionsmedel.
15. att föra kassajournal över inkomster och utgifter samt månadsvis å specificerad förteckning mot kvitto redovisa influtna medel till fattigvårdsbyrån;
16. att granska och attestera alla räkningar för hemmet, innan de avlämnas till fattigvårdsbyrån;
17. att väl vårda hemmets alla tillhörigheter, upprätta fullständig inventarieförteckning, biträda vid den årliga inventeringen samt hos förvaltningsutskottet föreslå nödiga inköp samt vad i övrigt kan lända till hemmets bästa;

N:o 55.
Ang. lönereglering för föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem.

18. att till styrelsens ordinarie sammanträden avgiva skriftlig berättelse rörande hemmet för den sist förflutna månaden;
19. att på uppdrag låta verkställa beslutade reparationer vid hemmet;
20. att på anmodan lämna erforderliga uppgifter för redoförelse angående hemmets verksamhet för det föregående året samt årligen biträda vid uppsättandet av förslag till inkomst- och utgiftsstat för hemmet för det kommande året;
21. att närvara vid förvaltningsutskottets sammanträden för avgivande av framställningar och förslag rörande hemmet samt meddelande av behövliga upplysningar; samt
22. att i övrigt ställa sig fattigvårdsstyrelsen, fövaltningsutskottet, ordföranden och sysslomannens föreskrifter till efterrättelse.

Föreståndare för Försörjninganstalter.

Ordinarie löneförmåner 1922 i städer med c:a 18,000—60,000 invånare.

Stad	Grundlön	Ålderstillägg: Antal	Ålderstillägg: á kronor	Ålderstillägg: Efter antal år	Övriga löneförmåner	Slutlön	Dyrtidstillägg	Anm.
Norrköping...	5,640 250*)	3	390	3	bostad m. m. (**)	7,060**)	Å lön intill 5,000 kr. 12,5 % å lön, överstigande 5,000 kr. 6,3 % för närvarande	*) personligt lönetillägg. **) 1300 kr. avdrages å lönen
Örebro	4,776	3	360 360 384	—	*)	5,880*)	Enl. statens bestämmelser för reglerade verken	*)Värde av bostad avdrages kontant lön
Eskilstuna ...	6,360	3	540 540 600	5	1,350*)	8,040*)	Inget dyrtidstillägg	*)Värde av bostad m. m. ingår i lönen
Uppsala	3,200	3	200	—	3 rum o. kök, bränsle, ljus, läkarevård o. trädgård	3,800	Utgår med 25 % på lön intill 15,000 kr.	
Linköping ...	4,125	3	412:50	4		5,362:50	Utgår med f. n. 16 %	
Borås	4,200	2	500	5	400*)	5.200*)	Enl. statens bestämmelser.	*)Värde av bostad avdrages å lön
Lund	4,500	3	450	5	900*)	5,850*)	Enl. statens bestämmelser för icke reglerade verken	*)Värde av bostad m. m. ingår i lön
Halmstad ...	5,000	2	500		900*)	6,000*)	Enl. statens bestämmelser för icke reglerade verken	*)Värde av bostad m. m. ingår i lönen.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

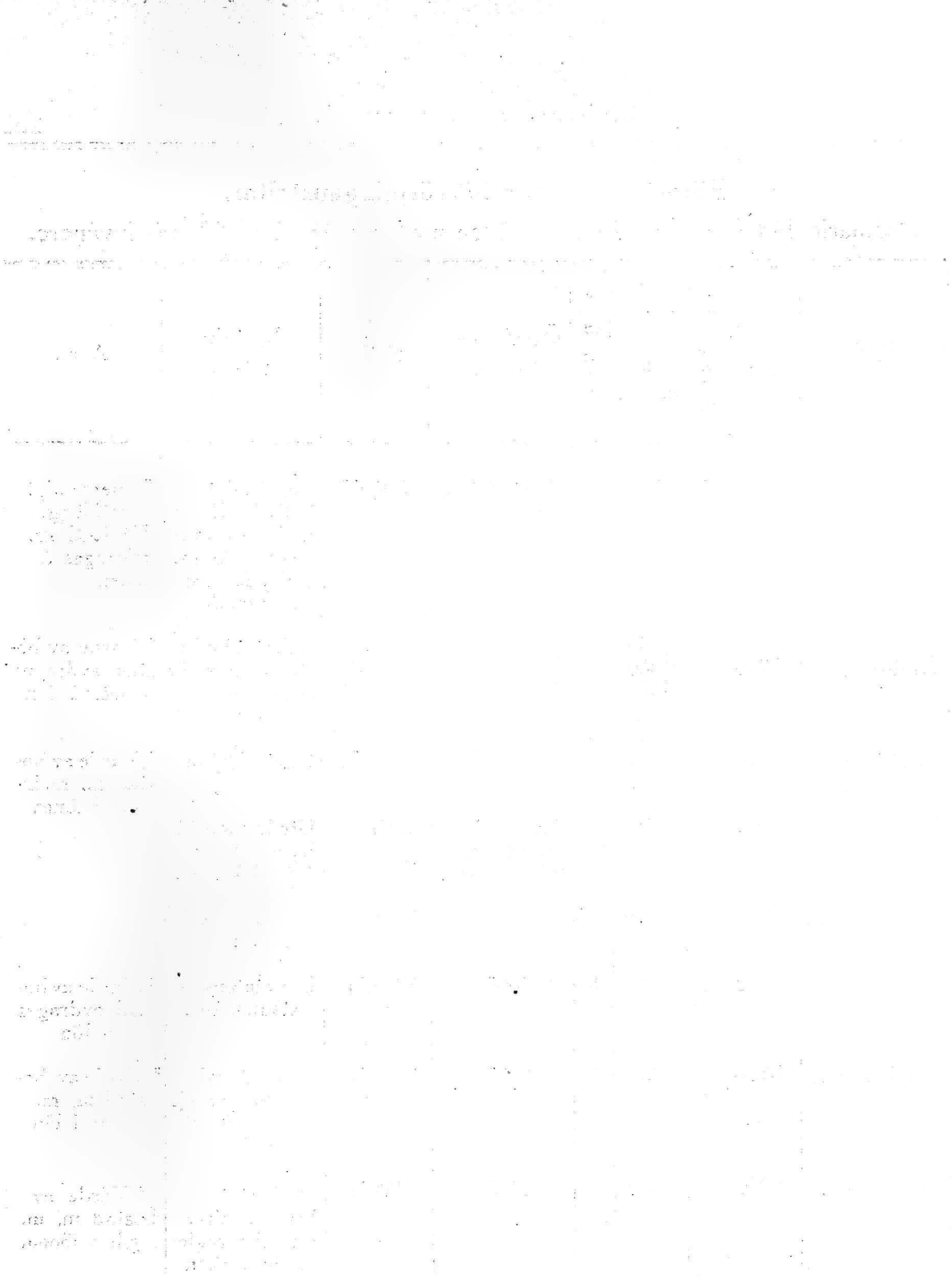

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 25 Oktober XIV.

N:o 56.

Drätselkammarens yttrande ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevision för stadens räkenskaper.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 27 nästlidne september att för utlåtande till Drätselkammaren remittera ett av Magistraten framfört önskemål i anslutning till en av stadens revisorer avgiven förklaring rörande dröjsmål med avgivande av revisionsberättelse för år 1921 angående anställande av en kvalificerad sifferrevisor för underlättande av stadsrevisorernas arbete får Drätselkammaren anföra följande.

Till en början torde då en redogörelse böra avlämnas för att belysa de förhållanden, som föranlett Magistratens skrivelse, och detta icke minst med hänsyn till behovet att något tillrättalägga den uppfattning härom, som skulle kunna bliva en följd enbart av vad som anförts i revisorernas förklaring.

De förhållanden, som föranlett uppläggandet såsom inkomstpost i 1921 års räkenskaper av ett överskottskonto, äro såsom framgår av nedan omförmälda av Drätselkammaren från första början igångsatta utredning, att hänföra till en tidrymd för vilken ansvarsfrihet redan beviljats efter sedvanlig revision. Det hade innan den bristande överensstämmelsen mellan räkenskaperna och kassaställningen, som sedermera föranledde hjälpkontots uppläggande, å Drätselkammarekontoret upptäcktes, så mycket mindre förelegat anledning att förmoda några felaktigheter i bokföringen, som räkenskaperna sedan en lång tid tillbaka varit föremål för fortlöpande sifferrevision och tjänstgörande stadskassören alltid vid de årliga revisionerna företett kassabehållningen enligt böckerna.

Så snart emellertid tillvaron av ett överskott i kassan blev för drätselkammaren bekant — vid sammanträde den 20 april 1922 — vidtog Drätselkammaren vissa åtgärder för att få orsaken härtill utredd. Sålunda godkände Drätselkammaren vid nämnda sammanträde en redan förut av drätseldirektören vidtagen åtgärd att på grund av felaktigheter i bokföringen och oförmåga att lämna närmare upplysningar angående

N:o 56.
Ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för stadens räkenskaper.

orsaken till överskottet avstänga stadskassören Tersmeden från vidare tjänstgöring såsom stadskassör och i stället låta honom själv söka utreda saken. Tillika fann drätselkammaren befogat att i anledning av vad som låg Tersmeden till last uppsäga honom från befattningen med åtnjutande av sex månaders uppsägningstid. Det lyckades dock icke Tersmeden att under uppsägningstiden klarlägga orsaken till överskottskontot.

Sedan revisionen av 1921 års räkenskaper genom stadsrevisorerna en längre tid pågått framförde revisorerna till Drätselkammaren önskemål angående en detaljrevision av stadens räkenskaper med hänsyn till förefintligheten av meromnämnda överskottskonto, och beslöt Drätselkammaren vid sammanträde den 19 april 1923 att en expert på bokföringsväsendets område skulle genom drätseldirektören tillkallas, varjämte ett redan av drätseldirektören och stadskamreraren under slutet av år 1922 påbörjat arbete med genomgåendet av föregående års räkenskaper skulle fortsättas. Den 17 maj 1923 anmälde drätseldirektören, att denna senare utredning, som dock icke var fullständig, utan endast avsåg en del av stadskamreraren påträffade poster från tidigare år än revisionsåret, som blivit felaktigt eller ofullständigt förda, utvisande en brist i kassan å 11,703: 31 kronor i stället för ett överskott, ävensom att kamrer Tour rådfrågats angående möjligheten att få fullt utrett uppkomsten av kontot och att denne härvid såsom sin uppfattning gjort gällande, att detta knappast numera vore möjligt. Som emellertid en fortsatt utredning, som Drätselkammaren ansåg vara av förhållandena påkallad, krävde ett fullständigt genomgående av räkenskaperna och till dem hörande verifikationer så långt tillbaka som fr. o. m. senare delen av år 1918 och arbetet härmed icke kunde medhinnas av drätseldirektören och stadskamreraren, utvidgades vid ett senare sammanträde uppdraget för drätseldirektören att för utredningen anlita erforderlig arbetskraft. Så långt utredningen nu är fullföljd och det synes vara möjligt att komma med densamma, föreligga i räkenskaperna före år 1921 en del felföringar i kassabokföringen, vilka gått förbi såväl stadskamreraren och den då tjänstgörande sifferrevisorn som ock de av Stadsfullmäktige valda revisorerna, men omständigheterna tyda, såsom ock revisorerna gjort gällande, icke på något sätt därpå, att bakom dessa skulle ligga något kriminellt förfarande eller försök därtill.

Den nu slutförda utredningen, uppställd i form av avräkning med f. stadskassören Tersmeden, bifogas, och utvisar densamma, en skillnad emellan pro och contra Tersmeden till last av 1,943 kronor 70 öre och, såsom förut redan berörts, att felaktigheterna ligga så långt tillbaka i tiden, att de infalla under år, för vilkas räkenskaper ansvarsfrihet redan är beviljad under det att under 1921 endast en obetydlig felaktighet förekommer. Då det enligt Drätselkammmarens förmenande icke synes vara möjligt att genom ytterligare fullföljande av utredningen vinna större klarhet än som skett, kan riktigheten av detta uttalande motiveras med det förhållandet, att den av kassör Tersmeden förda konceptkassajournalen företer luckor under åren 1918—1919, varför den kontroll med införningar i de egentliga kassaböckerna, som denna eljest utgjort, här brustit.

N:o 56.
Ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för stadens räkenskaper.

Beträffande denna möjlighet och utredningen i övrigt, hava utredningsmännen anfört följande.

"Den av Drätselkammaren beslutade undersökningen angående orsaken till det under år 1921 uppkomna kassaöverskottet är nu slutförd. Undersökningen har omfattat siffergranskning av samtliga kassaböcker med tillhörande verifikationer från och med 7/10 1918 till och med 31/12 1921 jämförda med en under Stadskassör Tersmedens tjänstetid av honom förd kassakladd.

Utredningen har försvårats av olika anledningar bland annat med hänsyn till att undersökningen avsett förhållanden, som ligga långt tillbaka i tiden, och särskilt på grund av att ett större antal utgiftsposter varit införda i kassakladden i klumpsummor. För tiden 1/1—6/1 och 19/3—2/4 1919 saknas kassakladd och har jämförelse med kassakladd, kassaböcker och verifikationer under denna tid härigenom omöjliggjorts. Någon anledning att antaga, att penningemedel undandragits stadskassan torde emellertid enligt vårt förmenande icke förefinnas. Anledningen till skillnaden i slutsummorna av de här nedan antecknade felen, torde nog även hava blivit förklarad om kassakladd för vissa perioder ej saknats".

Förefintligheten av överskottskontot i 1921 års räkenskaper och utredningen rörande anledningen till detta synes Drätselkammaren emellertid icke hava bort fördröja avgivandet av revisionsberättelsen. Såsom framgår av revisorernas skrivelse var revisionen fullbordad i jan. månad innevarande år och beslut vid ett sammanträde med revisiorerna under denna månad fattat angående tillstyrkande av ansvarsfrihet, och utvägen av ett uttalande i en avgiven revisionsberättelse, att revisionen icke omfattat denna post i avbidan på närmare utredning rörande densamma hade alltid stått revisorerna öppen.

Frågan om anställande av en kvalificerad sifferrevisor har vid flera tillfällen varit föremål för Drätselkammarens behandling och senast den 12 april 1923.

Drätselkammaren har därvid i avbidan på en möjlig sammanslagning av revisionen av räkenskaperna tillhörande stadens samtliga institutioner emellertid för sifferrevisionen av Drätselkammarens egna räkenskaper tills vidare anställt en fullt kvaificerad sifferrevisor, f. postmästaren Viktor Ohlson, och är dessutom nu så ordnat, att dagligen inventering av kassan sker för att förhindra uppkomsten av felaktigheter av det slag, som här ovan berörts.

Vad alltså beträffar Magistratens hemställan om tillsättande av en särskild sifferrevisor, vill Drätselkammaren erinra att de av Stadsfullmäktige valda revisorerna sedan en lång följd av år icke sysslat med siffergranskning av räkenskaperna, enär särskild sifferrevisor varit tillsatt för detta ändamål, och då den nu tjänstgörande sifferrevisorn är fullt kvali-

N:o 56. *Ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för stadens räkenskaper.*

ficerad för sitt uppdrag, hemställa, att Stadsfullmäktige f. n. måtte låta bero vid vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

Västerås den 11 oktober 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bilagda skrivelse från revisorerna av stadens räkenskaper för år 1921 har Magistraten, med tillkännagivande att någon revisionsberättelse för nämnda år ännu icke till magistraten inkommit, ansett böra komma till stadsfullmäktiges kännedom.

I anledning av samma skrivelses innehåll får Magistraten fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på att en så kvalificerad av staden avlönad sifferrevisor tillsättes, att revisorerna icke bliva betungade med det tidsödande arbete, som en revision, omfattande, huruvida sifferuppgifterna i räkenskaperna äro riktiga, medför.

Västerås rådhus den 21 september 1923.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknade av Stadsfullmäktige i Västerås utsedda revisorer av stadens räkenskaper för år 1921 jämte undertecknade suppleanter för detsamma, vilka även deltagit i revisionsarbetet, få med anledning av den fördröjda revisionsberättelsens avlämnande till Eder först meddela följande.

Eder remiss av räkenskaperna till oss är dagtecknad den 29 maj 1922 och kom oss till handa dagen därpå. Att vi, som i skrivelse från Eder den 7 juni 1923 varom nedan vidare förmäles, upplysts om att Ni icke kunnat undgå fästa Eder vid vår underlåtenhet att ställa oss lagens om kommunalstyrelse i stad föreskrift, att nämnda räkenskaper skolat vara Eder till handa i så god tid, att berättelsen kunnat föreligga för granskning av Stadsfullmäktige vid deras sammanträde i maj månad 1922, till efterrättelse, icke förmått ställa oss denna lagens föreskrift till efterrät-

telse, ligger i öppen dag. Stadsfullmäktige sammanträdde till sin majsammankomst samma 29 maj 1922, som Eder remiss med räkenskaperna avläts. Därom är således ej vidare att orda.

N:o 56. *Ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för stadens räkenskaper.*

Sedan vi alltså den 30 maj 1922 erhållit räkenskaperna, började revisionsarbetet genast. Det försenades nog något genom sommarmånadernas inträdande, men från början av september månad fortgick det under hela hösten. Vi voro färdiga med detsamma i januari månad 1923 och hade då sammanträde in pleno, varvid revisionsberättelsens innehåll och tillstyrkande av ansvarsfrihet beslötos; dock skulle revisionsberättelsen ej färdigskrivas utan endast förberedelsevis i koncept uppsättas av undertecknad Wetterling, förrän ett överskottskonto i Drätselkammarens räkenskaper på ej mindre än 11,526 kronor 79 öre närmare undersökts liksom ock en post på 10,900 kronor, med vilket belopp Drätselkammarens räkenskaper skilde sig från Fattigvårdsstyrelsens. Denna senare sak blev snart på tillfredsställande sätt förklarad. Men värre blev det med överskottsbeloppets klarande. Vid en första undersökning funno vi, att det i stället för överskott var en brist. Ehuru vi ej hade det minsta skäl — *och vi vilja betona, att det ha vi ej heller denna dag* — att misstänka något kriminellt förfarande av någon stadens tjänsteman, ansågo vi oss likväl pliktiga att taga reda på var felet låg, så att rättelse kunde ske i kommande års räkenskaper. Därvid var det till en början svårt att övertyga Drätselkammarekontoret, att, såsom saken syntes, en brist förelåg. Sedan kontoret till slut på grund av våra påpekanden självt övertygat sig om detta, blev det villigt att hjälpa till med utredningen. Då vi förutsågo, att det skulle draga lång tid med utredningen, gjorde undertecknad Wetterling i början av februari månad detta år ett besök hos Eder ordinarie ordförande, herr borgmästaren, på hans ämbetsrum och framställde för honom saken. Avsikten med besöket var, såsom ock framhölls, att Ni ville medverka till anskaffande av medel till anställande av en räkenskapsexpert för en utrednings verkställande i saken.

Emellertid tillkallades stadskamreraren, och han förklarade, att Drätselkammarekontoret snart var på det klara med var felet låg i räkenskaperna. Han lämnade ock en eller annan dag därefter till undertecknade Wetterling och Boström en skrift i ärendet, varmed vi dock *på intet vis* kunde vara nöjda. Vid sådant förhållande uppsöktes stadens drätseldirektör, för vilken förhållandet relaterades med anhållan, att drätselkammaren ville anställa en expert för ärendets utredning. Det är oss bekant, att f. d. kamreraren C. Tour tillkallats. Vilket yttrande han haft, är oss däremot obekant. Vid förnyat besök av två utav oss hos drätseldirektören lovade denne att anmäla saken för drätselkammaren för biträdes anskaffande. Att så skett, och att drätseldirektören personligen arbetat med utredningen, och att drätselkammaren tillsatt tvenne unga män att söka utreda saken, veta vi. Men de ha icke tillsatts, såsom önskligt varit, till biträde åt oss och med vårt goda minne angående personvalet. — Här kan möjligen anmärkas mot oss, att vi ej själva gjort eller göra denna utredning. Därpå svara vi, att vi gjort, vad vi kunnat göra, och offrat rätt mycken tid därpå. Vi kunna icke uppgiva vårt dagliga för-

N:o 56.
Ang. tillsättande av en kvalificerad sifferrevisor för statens räkenskaper.

värvsarbete under en eller annan månad för att bringa reda i stadens trassliga räkenskapsförhållanden. — Sedan dessa män börjat arbetet med att genomgå räkenskaperna från och med år 1918, då det misstänktes, att felet kunde ligga så långt tillbaka i tiden, och fortsatt en tid därmed, under vilken tid vi genom flitiga besök av en eller annan av oss på drätselkammarekontoret övertygat oss om att de arbetade, kom Edert ovannämnda brev av den 7 juni 1923 till oss, däri vi, utom vad ovan därom sagts, erinrades om nödvändigheten att utan vidare dröjsmål inkomma med revisionsberättelse för år 1921. Då detta var en omöjlighet, så vida revisionsberättelsen icke skulle ha innehållit angående drätselkammarens räkenskaper blott ett avstyrkande av ansvarsfrihet, och, då skrivelsen på Edra vägnar var undertecknad av Eder ordinarie ordförande, herr borgmästaren, gjorde en av oss minst två besök på rådhuset för att träffa herr borgmästaren och få för honom muntligen framställa, hur ärendet låg, men lyckades dock ej träffa Eder ordförande. Vid sista besöket vände sig fördenskull denne stadsrevisor till förste rådmannen på hans ämbetsrum och visade honom Eder skrivelse samt relaterade ärendets gång. Vad svar som erhölls, kan stadsrevisorn nu ej till dess ordalag påminna sig, men fick den uppfattningen, att rådmannen varit hindrad att deltaga i det Edert sammanträde, då skrivelsen beslöts.

Emellertid pågick drätselkammarens utredning, och, innan samma stadsrevisor för några veckors sommarledighet lämnade staden den 20 juli, besökte han Eder t. f. ordförande t. f. borgmästaren V. Åsberg. Stadsrevisorn relaterade saken för honom och föreslog, att Ni skulle giva Eder till tåls åtminstone för de närmaste veckorna, vilket medgavs. Sedan ifrågavarande stadsrevisor, undertecknad Wetterling, efter sin hemkomst till staden i ärendet besökt drätseldirektören, besökte han jämte drätseldirektören och stadskamreraren Eder ordförande. Med anledning av vad därvid förekom ha vi denna dag sammanträtt in pleno och därvid, efter att för oss föredragits från drätselkammarekontoret infordrad berättelse över specialrevisionen, sådan denna revision den 27 augusti i oavslutat skick förelåg, utsett en delegation av oss, bestående av undertecknade Larsson, Axell och Boström, att granska nämnda berättelse. Så föreligger ärendet denna dag.

Därjämte ha vi denna dag beslutat, att såsom svar på Eder skrivelse den 7 juni 1923 i vad den avser föreläggande att utan vidare dröjsmål inkomma med revisionsberättelse för år 1921 meddela, *att dechargeutlåtandet icke hittills kunnat avgivas, då den av drätselkammaren igångsatta utredningen berörande av oss påtalat kassaöverskott från stadskassören Tersmedens tjänstetid ännu ej slutförts.*

Västerås den 28 augusti 1923.

Aug. Wetterling. *Gustaf Lundberg.* *M. A. Hedberg.*
Emil Axell. *Gust. Dahlfors.* *Oscar Johansson.*
Gustaf Thelander. *Georg Robsahm.* *Georg Leontein.*
E. Alrik Larsson. *Aug. Bäckström.* *John A. Björkstedt.*
David Sjöholm. *Henrik Boström.*

N:o 57.

Drätselkammarens skrivelse ang. fastställande av nya hämtningsavgifter för latrin och sopor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed för avgörande till Stadsfullmäktige överlämna ett av Lantegendomsnämnden avgivet förslag till höjda avgifter för hämtning av latrin och sopor, avsett att tillämpas från den 1 januari 1924, innefattande förslaget tillika den nyhet i jämförelse med hittillsvarande förhållanden att hämtningen inom det stadsplanelagda området även blir belagd med avgift, och får drätselkammaren, som funnit de föreslagna avgifterna vara väl avvägda och samtidigt medföra en välbehövlig förbättring i budgeten, för sin del hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna förslaget.

Enligt förslaget skall skyldigheter att gälda avgifter för hämtning av våningsklosetter åvila fastighetsägaren. Härom har meningsskiljaktighet rått, ity att ordföranden i Drätselkammaren, Herr Sundström, ansett denna skyldighet i likhet med förhållandet hittills och i andra städer böra i första hand åvila innehavaren av sådan klosett, dock att fastighetsägaren skall gent emot renhållningsverket vara ansvarig för avgiftens gällande, och har Herr Sundström reservationsvis föreslagit denna ändring i förslaget.

Västerås den 4 oktober 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under år 1920 uppdrog Drätselkammaren åt en kommitté att utreda frågan om inrättande av en lantegendomsnämnd och samtidigt jämväl utreda och framlägga förslag i fråga om skyldighet ävensom bestämmande av grunderna för fastighetsägare att för hämtning av avfall från fastigheter inom stadsplanen erlägga avgifter till stadskassan.

Sistnämnda uppdrag överflyttades sedermera på den tillsatta lantegendomsnämnden. Lantegendomsnämnden, som haft förevarande fråga till behandling får nu i ärendet anföra.

N:o 57.
Ang. fastställande av nya hämtningsavgifter för latrin och sopor.

Bestämmelserna för bortforsling av latrin, sopor m. m. återfinnas i § 10 renhållningsstadgan för Västerås stad och lyda sålunda:

"1:o) Bortforsling av latrin och svinmat skall verkställas uteslutande av renhållningsverket och i den mån Stadsfullmäktige ej annorlunda besluta på stadens bekostnad, med undantag i sistberörda avseende:
a) för områden och fastigheter utom stadsplanen, i den mån Stadsfullmäktige icke bestämma avgiftsfri hämtning; och
b) för hämtning från våningsklosetter.

2:o) Gödselsopor och skräp bortforslas av renhållningsverket, i den mån Stadsfullmäktige ej annorlunda besluta, på stadens bekostnad, dock äger gårdsägare, som så önskar, att efter därom hos renhållningsverket gjord skriftlig anmälan själv ombesörja bortforsling därav; skolande sådan anmälan, som ej får avse kortare tid än ett år, av renhållningsverket meddelas Hälsovårdsnämnden i och för kontroll.

För rensning av kloakbrunn å gård skall, där sådant sker genom stadens försorg av gårdsägare erläggas särskild avgift per år för varje brunn.

3:o) Fabriks- och butiksavfall, ävensom aska från större värmeledningar, snö, is, avfall av byggnadsmaterialier, vid grävning uppsamlad jord, sten, grus, andra fyllnadsämnen, döda djur, slaskvatten och andra sådana ämnen åligger det gårdsägare att på egen bekostnad och ansvar bortföra".

Dessa bestämmelser kompletteras av Stadsfullmäktiges beslut den 27 december 1918, enligt vilket beslut från 1919 års början, vid hämtning från fastigheter där tredelningssystemet ej är genomfört, skall betalas en avgift av 25 öre per kärl och gång och vid hämtning av våningsklosetter 50 öre pr kärl och gång. Föregående hämtningsavgifter voro resp. 6 och 25 öre.

Hämtningsavgifterna erläggas beträffande våningsklosetter av hyresgästen, i övrigt av vederbörande fastighetsägare.

Den nu gällande principen att fastighetsägare inom stadsplanen är befriad från avgifter för den inre renhållningen fastslogs av Stadsfullmäktige 1890.

Den 1919 ikraftträdande höjningen av hämtningsavgifterna har emellertid i fråga om renhållningsverkets stat varit av ringa betydelse. Hämtningsavgifterna uppgingo nämligen 1922 till endast 14,000 kronor, och övriga inkomster till omkring 25,000 kronor, under det att utgifterna för renhållningsverket samtidigt belöpte sig till 130,000 kronor.

För täckande av renhållningsverkets brist måste sålunda årligen ett högst betydande belopp uttaxeras.

Förhållandena hava förut varit liknande inom flertalet av landets städer.

Av en i Svenska Stadsförbundets tidskrift år 1922, häfte 6, intagen utredning över renhållningsavgifternas flukationer under de senaste åren framgår, att städerna i allmänhet sökt skydda sig mot de oavbrutet ökade

N:o 57.
Ang. fastställande av nya hämtningsavgifter för latrin och sopor.

kostnaderna för renhållningsväsendet genom införandet av hämtningsavgifter och successivt öka desamma.

Såväl av nyssnämnda, som ock av en här bilagd utredning över renhållningsväsendet i en del svenska städer, framgår, att någon motsvarighet till härvarande bestämmelser om stadsplanefastigheters befriande från hämtningsavgifter ej finnes i rikets större och medelstora städer.

Det i staden nu rådande systemet, kostnadsfri hämtning från fastigheter belägna inom stadsplanen under det att fastigheter utom stadsplanen äro belagda med avgiftspliktig hämtning innebär, enligt Nämndens uppfattning, en uppenbar orättvisa, bestående däri, att sistnämnda fastighetsägare ej blott skola erlägga direkta avgifter för renhållningen utan även bidraga till att täcka den ökning i renhållningsverkets brist, som uppkommer därigenom att hämtningsavgifter ej erläggas för fastigheter inom stadsplanen.

Alla fastigheter, vare sig de äro belägna inom eller utom stadsplanen, böra i fråga om hämtning vara likställda. Frågan gäller närmast, huruvida hämtningen bör vara avgiftsfri eller ej.

Visserligen ålägger hälsovårdsstadgan för riket staden att vidtaga anordningar i hygieniskt avseende, däribland ombesörjandet av den inre renhållningen, men därmed torde ingalunda vara fastslaget, att den enskilde fastighetsägaren skall vara befriad från alla avgifter för renhållningen inom hans fastighet.

Då Stadsfullmäktige en gång beslutat att avgifter för hämtning från vissa fastigheter, de utom stadsplanen belägna, skola upptagas, har sålunda fastslagits att fastighetsägare i princip icke är befriad från att direkt deltaga i kostnad för renhållningsväsendet.

Dels för att vinna mera likformighet och rättvisa, dels ock för att bereda staden ökade inkomster på renhållningsverket, något som är synnerligen behövligt för innevarande år, finner Lantegendomsnämnden lämpligt att nu gällande bestämmelser ändras därhän, att hämtningsavgifter införas att gälla för samtliga fastigheter inom stadsområdet.

En granskning av systemen för upptagande av avgifter i berörda hänseende inom svenska städer visar att tvenne olika linjer följas, dels upptagas avgifter pr kärl och gång, dels erläggas avgifter för hämtning pr kärl och år.

Lantegendomsnämnden finner icke skäl förorda att det nu gällande systemet — erläggande av avgifter pr kärl och gång — frångås.

Pr år räknat verkställer renhållningsverket följande hämtningar:

Gårdsklosetter	79,305 st.		
därav betalda	33,167 st.	à 0: 25 =	8,291 kronor
återstår obetalda	46,138 st.		
Våningsklosetter	3,628 st.	à 0: 50 =	1,814 kronor
Sopkärl	45,014 st.		
därav betalda	16,006 st.	à 0: 25 =	4,000 kronor
återstår obetalda	29,008 st.		
		Summa inkomster	14,105 kronor

N:o 57.
Ang. fastställande av nya hämtningsavgifter för latrin och sopor.

Efter granskning av tillgängliga uppgifter över hämtningsavgifterna inom en del svenska städer synes Lantegendomsnämnden en avgift för gårdsklosetter av 50 öre, för våningsklosetter av 1 krona och för sopkärl av 25 öre vara skälig och kan anses ligga som genomsnittsavgift inom andra jämförliga städer.

Efter en dylik beräkning skulle renhållningsverkets inkomst av hämtningsavgifter bliva följande:

79,305 gårdsklosetter	à 0: 50	= 39,652	kronor
3,628 våningsklosetter	à 1: —	= 3,628	„
45,014 sopkärl	à 0: 25	= 11,253	„
		Summa 54,533	kronor

Renhållningsverket skulle på grund av dessa avgifter tillföras en ökad inkomst på i runt tal 40,000 kronor.

Lantegendomsnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att inom den egentliga stadsplanen och det område av Västerås stad, beläget utom det planlagda, som av vederbörande myndigheter vid skilda tillfällen förklarats skola i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område, följande avgifter vid hämtning skola vara gällande, att gäldas av respektive fastighetsägare, nämligen:

för gårdsklosetter..	pr kärl och gång	0: 50	kronor
„ våningsklosetter	pr kärl och gång	1: —	„
„ sopkärl	pr kärl och gång	0: 25	„

Västerås den 24 september 1923.

På Lantegendomsnämndens vägnar:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 58.

Beredningsutskottets och Drätselkammarens yttranden ang. förslag till ny läroverksorganisation.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava för yttrandens avgivande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet remitterat, den 29 juni 1922, Skolkommissionens betänkande rörande grunder för en ny läroverksreform och den 22 februari 1923 Skolkommissionens betänkande V. Organisatoriska och ekonomiska utredningar.

Sedan Drätselkammaren den 11 innevarande oktober avgivit sitt yttrande i förenämnda ärenden, och Beredningsutskottet härav tagit del, får Utskottet, som av det för handen varande ekonomiska läget föranletts att avstå från den prövning av betänkandets pedagogiska och sociala synpunkter, som eljest måhända bort förekomma och liksom Drätselkammaren endast granskat betänkandena i de delar av desamma, som kunna vara av betydelse för kommunens och dess medlemmars ekonomiska förhållanden, och som i organisatoriskt hänseende beröra kommunen, för sin del till alla delar instämma i vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

Västerås den 17 oktober 1923.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 29 juni 1922 beslöto Stadsfullmäktige, i anledning därav att Magistraten genom resolution den 23 samma månad och år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över Skolkommissionens betänkande rörande grunder för en ny läroverksreform, remittera ärendet för yttrande till Drätselkammaren och Beredningsutskottet.

Vidare hava Stadsfullmäktige den 22 februari innevarande år, sedan Konungens befallningshavande i länet den 17 i samma månad anmodat Stadsfullmäktige att avgiva yttrande över Skolkommissionens betänkande V. Organisatoriska och ekonomiska utredningar, jämväl remitterat detta ärende till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för förberedande yttrande.

N:o 58.
Ang. förslag till ny läroverksorganisation.

Drätselkammaren får nu i ett sammanhang avgiva sitt yttrande i båda dessa varandra mycket närstående frågor.

Därvid har Drätselkammaren ansett sig kunna inskränka sig till att endast beröra de delar av betänkandena, som kunna vara av betydelse för kommunens och dess medlemmars ekonomiska förhållanden och som i organisatoriskt avseende eljes beröra kommunen, varemot de rent pedagogiska synpunkterna lämnas å sido.

En mycket kort sammanfattning av vad reformförslaget i nyss angivna avseenden innebär torde till en början böra meddelas.

Den reform, som kommissionen föreslår och som kommissionen själv angiver avse ett problem, vilket obestridligen är ett av de på en gång mest svårlösta och till sin allmänna betydelse mest genomgripande, går i huvudsak ut på att över en 6-årig folkskola (inklusive småskolan) som grund uppbygges de högre undervisningsformerna: *allmänt läroverk,* i allmänhet med samundervisning för gossar och flickor, omfattande en 4-årig realskola och ett 3-årigt gymnasium, *flickskola* av olika typer, varav den s. k. A.-typen, motsvarande den nuvarande 8-klassiga flickskolan, har 6 årsklasser samt vidare enbart *realskolor, lyccer* o. s. v. Undervisningstiden från den första småskoleklassen och till studentexamen skulle sålunda normalt bliva 13 år, mot för närvarande 12 år, och till avslutad kurs i A-flickskolan 12 år mot för närvarande 11 år.

Bland sina motiv för den 6-åriga bottenskolan anför kommissionen bland annat, att det måste bliva för *statsverket* billigare om den grundläggande undervisningen meddelas i folkskolan än i de högre läroanstalterna på motsvarande stadium, men kommissionen har helt och hållet underlåtit att omnämna än mindre utreda, i vad mån detta förhållande inverkar på *kommunernas* ekonomi.

Kommissionen föreslår att såväl gymnasierna som realskolorna och flickskolorna bliva statliga läroverk. Detta är som bekant redan nu i allmänhet förhållandet med avseende på de allmänna läroverken, men icke flickskolorna, vilka för närvarande ekonomiseras genom höga elevavgifter samt anslag av staten, landsting och hemkommun. För de högre läroanstalterna, som sålunda skulle bliva statliga, vill dock kommissionen icke, att staten ensam skall draga alla kostnader, utan har här liksom på så många andra områden vägen lättats för ett genomförande av reformen genom att en icke obetydlig del av kostnaderna överflyttas på kommunerna. Enligt förslaget skulle de högre skolornas ekonomi ordnas i huvudsak sålunda:

Elevavgifterna skulle upphöra, de till statsverket omedelbart och de övriga så småningom avskrivas under en viss övergångstid.

Lärarelönerna skulle, såsom hittills vid de allmänna läroverken, helt bestridas av statsverket.

Undervisningslokaler och rektorsbostad (resp. hyresersättning) skulle, såsom nu i regel är förhållandet vid de allmänna läroverken, bliva vederbörande kommuns angelägenhet.

N:o 58.
Ang. förslag till ny läroverksorganisation.

Beträffande *driftkostnaderna,* som för närvarande i huvudsak bestridas genom elevavgifter, skulle dessa kostnader, när elevavgifterna bortfalla, komma på det allmänna och även läroverkskommunerna, vilka hittills icke haft några utgifter för detta ändamål, få bidraga till desamma. Förslaget härom motiveras särskilt därmed, att elevavgifternas borttagande innebär en lättnad för föräldrarne, varför en ökad kommunal bidragsskyldighet är rättvisligen påkallad.

Det föreslås sålunda, att kommunen ensam skall vara skyldig förse lärorum och gymnastiksalar med nödig *inredning* och bekosta denna inrednings underhåll samt vidare svara för kostnaden för *brandförsäkring* av byggnader med inredning ävensom för *gårds- och gaturenhållning.* I stället skulle kommunen få övertaga läroverkets byggnadsfonds tillgångar.

I fråga om kostnader för *belysning, uppvärmning, inre renhållning samt avlöning åt vaktmästare, eldare och övrig betjäning,* anför kommissionen en del skäl för att dessa kostnader borde åligga kommunen. Dessa skäl äro så egendomliga och uppkonstruerade, att de i detta sammanhang torde böra närmare omförmälas. Kommissionen angiver först två utvägar, som kunna anlitas, nämligen antingen den, att, på sätt som sker vid de tekniska läroverken och folkskoleseminarierna, i varje läroverks stat upptages ett anslag av statsmedel för ifrågavarande ändamål, eller ock den, att kostnaderna bestridas av vederbörande kommun. Det senare alternativet skulle finna stöd i det förhållandet, att dessa driftkostnader nära ansluta sig till läroverkets fastighet och dess inredning. Mot det förra alternativet — kostnadernas bestridande av staten — anföres, att betydande svårigheter skulle möta att för samtliga läroanstalter avpassa anslagets storlek efter i verkligheten föreliggande behov och att det är omöjligt att skapa tillfredsställande garantier för att tillbörlig sparsamhet iakttages. Det anses vidare att den kommunala representationen har större förutsättningar att utmäta anslaget efter behovet och kontrollera medlens användning och slutligen talas om, att stadskommunerna själva hava gas- och elektricitetsverk, varifrån leverans till läroverken kan ske, och att de kommunala myndigheterna hava goda förutsättningar att på fördelaktigaste villkor upphandla bränsle.

Emellertid och då kommissionen anser, att kommunerna, på grund av erfarenheter från de kommunala mellanskolorna, icke utan svårighet torde kunna bestrida ifrågavarande utgifter, så föreslår kommissionen, såsom mest lämpligt, att kommunen med visst bidrag av statsmedel bestrider förevarande driftkostnader. Bidraget skulle utgå med visst belopp, förslagsvis 250 kronor om året för undervisningsavdelning, motsvarande enligt kommissionens uppskattning ungefär halva totalkostnaden.

Kostnaderna för *undervisnings- och biblioteksmaterial* skulle helt bliva en statens angelägenhet.

För beredande av lättnad i kommunens utgifter har föreslagits, att läroverkskommunen äger rätt att för elever i realskola och flickskola, däremot ej gymnasium, som tillhöra andra kommuner, av *vederbörande hemkommuner uppbära skälig ersättning,* en ersättning som för närvarande ansetts böra uppskattas till 60 kronor för läsår, samt vidare att om

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

sådan främmande lärjunge i sin hemort äger motsvarande läroanstalt, ersättning till läroverkskommunen givetvis bör lämnas av målsmannen I denna fråga är kommissionen, liksom på åtskilliga andra punkter, icke enig utan hava i avgivna reservationer starka skäl anförts mot den föreslagna ersättningen till läroverkskommunen.

Slutligen må i fråga om förslagets innehåll meddelas, att kommissionen föreslår att de högre läroanstalterna på en ort skola ställas under inseende av en eller möjligen flere *lokala styrelser* med ej alltför begränsad befogenhet. Styrelsen skulle vara sammansatt av en av Kungl. Maj:t eller Skolöverstyrelsen förordnad ordförande, rektor såsom självskriven ledamot samt ett antal ledamöter, valda av kommunalrepresentationen, varjämte läroverkskollegiet skulle hava en representant med yttrande-, men ej beslutanderätt. I styrelsens befogenhet skulle ingå att öva allmän tillsyn över skolan, resp. skolorna, framförallt beträffande de ekonomiska och hygieniska förhållandena, att antaga vissa lärare (vikarier och timlärare), att avgiva yttrande vid tillsättning av lärare och rektor, att handlägga vissa disciplinära ärenden rörande lärjungarne, att avgiva förslag till tjänstgöringsbetyg för rektor med rätt att jämväl uttala sig vid utfärdande av tjänstgöringsbetyg för lärare m. m.

I den organisatoriska och ekonomiska utredningen föreslår kommissionen, att här i Västerås skulle inrättas dels ett högre samläroverk, omfattande sålunda realskola och gymnasium och med gymnasiet uppdelat på alla de i huvudförslaget angivna linjerna, dels ock en flickskola av A-typ. Lärjungeantalet i skolorna beräknas på grund av 1921 års siffror: *för allmänna läroverket:* i realskolan 234 gossar och 100 flickor eller 334 lärjungar fördelade på 13 avdelningar samt i gymnasiet 81 gossar och 47 flickor eller 128 lärjungar, fördelade på 9 avdelningar; summa 462 lärjungar och 22 avdelningar; samt för flickskolan 142 lärjungar, fördelade på 6 avdelningar. För folkskolans vidkommande beräknas reformen medföra en ökad belastning i lärjungeantal för det 4:de—6:te skolåret med 76 för varje skolår eller 228 lärjungar.

Efter samråd med vederbörande representanter för de av reformen berörda skolorna i staden, nämligen rektorerna vid högre allmänna läroverket och flickskolan samt stadens folkskolinspektör har uppgjorts en beräkning å de kostnader, som skulle uppstå för staden såsom en följd av reformens genomförande.

Vad först angår *Högre allmänna läroverket* har lärjungeantalet även sedan år 1921 undergått en ej obetydlig stegring, så att eleverna för närvarande i det reformerade läroverket på grund av innevarande höstermins siffror kunna med den metod, som kommissionen använder, beräknas utgöra 261 gossar och 100 flickor eller sammanlagt 361 elever i realskolan samt 90 gossar och omkring 50 flickor eller sammanlagt 140 elever å gymnasiet, vadan alltså hela samläroverket skulle omfatta ett antal av omkring 500 lärjungar, fördelade på minst 23 à 24 avdelningar.

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

För tillgodoseende av undervisningen i ett sådant läroverk erfordras, då nuvarande läroverksbyggnader innehålla endast 21 klassrum, anskaffande av ytterligare 3 sådana rum. På grund av differentieringen å flere olika linjer uppstår behov av åtminstone 3 nya lärorum, då läsordningen icke kan tillfredsställande anordnas utan tillgång till åtminstone detta antal särskilda undervisningsrum, medan en del av differentieringstimmarne kunna förläggas till för tillfället lediga klassrum. Vidare erfordras en särskild bekvämlighetsavdelning för flickorna och de kvinnliga lärarna jämte toalettrum för de senare, ävensom ett rum för meddelande av undervisning i kvinnlig slöjd samt lokaler för undervisning i huslig ekonomi. På grund vidare av det förhållandet att lärosalarne i ämnena fysik, biologi och geografi redan med läroverkets nuvarande lärjungeantal äro i det allra närmaste upptagna under alla veckotimmar, erfordras vid det utökade läroverket en ny lärosal för vart och ett av dessa ämnen. Detta behov kan lämpligen fyllas på så sätt, att de nya lärosalarne förläggas till nuvarande byggnader intill förut befintliga lärosalar genom apterande av klassrum för ändamålet och att motsvarande klassrum inrymmas i en nybyggnad. Läroverksreformens genomförande kräver alltså en icke oansenlig nybyggnad. Plats för en sådan kan antagligen beredas inom nuvarande läroverksområdet väster om huvudbyggnaden, varför ej synes nödvändigt att beräkna särskild kostnad för tomt till byggnaden. Enligt en preliminär kalkyl anses kostnaden för den behövliga nybyggnaden kunna beräknas till omkring 300,000 kronor. Till själva byggnadskostnaden skulle dessutom komma engångskostnad för lös skolinredning, som beräknats uppgå till omkring 12,000 kronor. Från dessa engångskostnader skulle avgå byggnadsfondens tillgångar, som enligt förslaget skola överlämnas till staden, men då dessa icke kunna beräknas utgöra mer än omkring 800 kronor vid överlämnandet, är beloppet i förhållande till de stora nyanläggningskostnaderna så obetydligt att det knappast är värt att räkna med.

Utom anläggningskostnaden medför emellertid reformen väsentligt ökade årliga kostnader.

De kostnader av detta slag, som staden ensam skulle bestrida eller kostnader för underhåll av inredningsmaterial, brandförsäkring samt gårds- och gaturenhållning, hava med ledning av läroverkets räkenskaper samt med nödig hänsyn tagen till en blivande tillbyggnad beräknats sålunda:

Underhåll av nybyggnaden	1,500: —
Underhåll av inredningsmaterial	1,600: —
Brandförsäkring	500: —
Gårds- och gaturenhållning	1,000: —
Kronor	4,600: —

Vidare komma härtill de kostnader, som staden skulle vidkännas med hjälp av statsbidrag, utgående med förslagsvis 250 kronor pr lärjungeavdelning. Dessa kostnader äro sådana för belysning, uppvärmning, inre

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

renhållning samt avlöning åt vaktmästare, eldare och övrig betjäning. De hava under senaste året uppgått till i runt tal 20,400 kronor, och med nödigt tillägg för nybyggnaden torde de för det nya samläroverket beräknas till

i runt tal ..... kr. 27,000: —
Härifrån avgår dock statsbidrag à 250 kr. för 24 avdelningar eller ..... „ 6,000: —

Återstående kostnad för staden kr. 21,000: —

Här må det tillåtas göra en erinran mot kommissionens beräkningar. Kommissionen har utgått från, att statsbidraget skulle motsvara hälften av ifrågavarande kostnader, vilka sålunda beräknats uppgå till 500 kr. pr klassavdelning. Då läroverket i Västerås för närvarande har 20 avdelningar och senaste årskostnad uppgått till något över 20,000 kronor, utgör sålunda den verkliga kostnaden, åtminstone här i staden 1,000 kronor pr avdelning eller jämnt dubbelt mot vad kommissionen räknat med.

Till de årliga kostnaderna måste även räknas ränta och amortering å engångskostnaden 312,000 kronor, motsvarande 6 % å nämnda summa eller omkring ..... Kr. 18,700: —

Läroverksreformen skulle alltså för staden medföra dels en *anläggningskostnad* för en gång å ..... kr. 312,000: —
dels ock ökade *årskostnader,* vilka kunna beräknas till .... kr. 44,300: —

Från dessa senare kostnader skola emellertid avgå de mycket omtvistade bidragen från andra kommuner för elever i realskolan. Med beräkning av samma proportion som för närvarande eller att 25 % av de 360 eleverna i realskolan äro från främmande kommuner, kunna dessa bidrag beräknas sålunda: 90 elever à 60 kr. ..... kr. 5,400: —

Stadens löpande utgifter, samtliga innebärande en ökad kommunal tunga, skulle sålunda beräknas till ..... kr. 38,900: —

Vidkommande härefter *flickskolan,* så torde de nuvarande lokalerna även med hänsyn tagen till den något ökade lärjungefrekvensen under de sista åren vara fullt tillräckliga för den nya flickskolan av A-typ, detta på grund av att folkskolan övertager de två lägsta klasserna och att en del elever absorberas av realskolan och gymnasiet. Emellertid äger icke staden i allo de nuvarande läroverksbyggnaderna, utan har den förening, som äger skolan och står för skolans ekonomi, däri en bokförd andel av 60,000 kronor. Då staden som sådan enligt förslaget skall tillhandahålla läroverkshus även för flickskolan, torde anspråk resas, att staden inlöser föreningens andel i dessa hus och synes sålunda här vara att räkna med en *engångskostnad* av förslagsvis ..... kr. 60,000: —

Härtill kommer jämväl inlösningskostnaden för skolans inredningsmaterial, som nu tillhör läroverksföreningen, vilken kan beräknas uppgå till omkring ..... kr. 15,000: —

Alltså sammanlagd engångskostnad ..... kr. 75,000: —

N:o 58.
Ang. förslag till ny läroverksorganisation.

Vad de årliga ökade kostnaderna beträffar är att märka, att staden redan förut i huvudsak bestrider kostnaden för gatu- och gårdsrenhållning. Övriga årskostnader, som staden ensam skall vidkännas, angivas sålunda:

Underhåll av fastigheten	kr.	2,000: —
Underhåll av inrednnigsmaterial	„	850: —
Brandförsäkring	„	250: —
	Kronor	3,100: —

Med ledning av sista årets räkenskaper beräknas kostnaden för belysning, uppvärmning, inre renhållning, vaktmästare m. m. till omkring	kr.	11,400: —
varifrån avgår statsbidrag för 6 lärjungeavdelningar à 250 kr.	„	1,500: —
	Kronor	9,900: —

Tillkommer ränta och amortering å engångskostnaderna, motsvarande 6 % å 75,000 kr.	kr.	4,500: —

För flickskolans vidkommande skulle läroverksreformen för staden medföra dels en engångskostnad av		kr.	75,000: —
dels ock årliga ökade kostnader av		„	17,500: —
från vilken sistnämnda summa skall avgå:			
dels bidrag för elever från främmande kommuner: 20 % av 150 elever eller 30 elever à 60 kronor	1,800: —		
dels ock stadens nuvarande årliga anslag till skolan utöver räntevärdet av stadens del i byggnaderna eller omkring	3,400: —	kr.	5,200: —
Stadens ökade årliga kostnader skulle alltså bliva		kr.	12,300: —

Vad slutligen angår läroverksreformens inverkan på *folkskolan,* har kommissionen på grund av 1921 års siffror för elevantalet i läroverkets och flickskolans 2 lägsta klasser räknat med ett ökat elevantal i folkskolan av 228 barn, en siffra, som dock på grund av sedermera ytterligare inträdd stegring i elevantalet för de två första läroverks- och flickskoleklasserna, är för låg.

Till grund för här förevarande beräkningar, som uppgjorts med ledning av innevarande hösttermins lärjungekataloger, lägges därför ett antal av 250 nya elever i folkskolan.

På grund av att de avdelningar, 4:de—6:te skolåren, som skulle få vidkännas den ökade belastningen redan nu äro överfulla måste man räkna med nya klassavdelningar, och då dupliceringsläsning redan nu är anlitad i största möjliga utsträckning, måste nya lokaler genom nybyggnad anskaffas. Det ökade lärjungeantalet kräver minst 9 nya klassrum, detta dock under den förutsättningen att de nya klasserna det 7:de

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

skolåret, sedan avgången till läroverk och flickskola ägt rum, inrymmas i förutvarande avdelningar, vilket, ehuru icke utan olägenhet för undervisningen, dock ur utrymmeshänsyn torde låta sig göra (eljes bör räknas med ytterligare 2 avdelningar). Vidare erfordras en ny flickslöjdsal.

I fråga om nybyggnaden räknas här med det minsta möjliga, ehuru folkskolans ökade elevantal ovillkorligen även påskyndar behovet av en ny gymnastiklokal, men lämnas detta behov här å sido.

Byggnaden för ett folkskolehus inrymmande 9 egentliga lärosalar och 1 flickslöjdsal samt vaktmästarebostad har beräknats sålunda:

Den egentliga skolbyggnaden	kr.	300,000: —
Vaktmästarebostad	„	20,000: —
Tomtkostnad	„	25,000: —
	Kronor	345,000: —

Den årliga utgiften har beräknats med ledning av vad varje folkskolebarn för närvarande kostar staden i årlig nettoutgift. Då stadens nettoutgifter enligt 1923 års budget för den egentliga folkskolan utgöra omkring 490,000 kronor och antalet folkskolebarn för närvarande uppgår till 3,500 skulle på varje barn komma en nettokostnad av kr. 140: —. För 250 nytillkomna elever skulle det göra en ökad årskostnad av ..... kr. 35,000: —

Att denna siffra snarare är för låg än för hög inses lätt redan därav, att den årliga anuiteten å engångkostnaden efter 6 % uppgår till 20,700 kronor, men på grund av svårigheten att beräkna alla detaljkostnader och då en del kostnader för skolans organisation och ledning ej, eller åtminstone icke nämnvärt påverkas av det ökade elevantalet, har det ansetts lämpligast att beräkna kostnaden på ovan angivna sätt, ehuru man uppenbarligen kommer till en avsevärt för låg siffra.

Resultatet av förestående beräkningar blir sålunda, att läroverkreformens genomförande skulle för Västerås stad medföra följande nya utgifter:

a) *engångskostnader:*

1:o) för högre allmänna läroverket		312,000: —
2:o) för flickskolan		75,000: —
3:o) för folkskolan		345,000: —
	Kronor	732,000: —

b) *ökade kostnader för varje år:*

1:o) för högre allmänna läroverket		38,900: —
2:o) för flickskolan		12,300: —
3:o) för folkskolan		35,000: —
	Kronor	86,200: —

N:o 58.
Ang. förslag till ny läroverksorganisation.

Härefter övergår Drätselkammaren till att angiva sin ståndpunkt till de delar av reformförslaget, som här berörts. I anslutning till vad ovan i början yttrats, vill Drätselkammaren därvid icke ingå på detsammas innebörd och verkningar ur pedagogisk och uppfostrings- samt allmänt social synpunkt, utan inskränka sitt yttrande till vad förslaget innehåller i fråga om de ekonomiska förutsättningarne för och konsekvenserna av dess genomförande ävensom till någon del den organisatoriska sidan av reformen.

Till en början vill då Drätselkammaren helt allmänt göra gällande, att det under trycket av den svåra ekonomiska kris, vi för närvarande genomleva, måste vara en angelägenhet av yttersta vikt för både stat och kommun att icke utan den sorgfälligaste prövning giva sig in på nya företag, som medföra större kostnader, samt att därför, särskilt när det gäller här ifrågavarande reform, rörande vilkens ändamålsenlighet meningarne äro så delade, det på grund av de högst betydade kostnader både nu på en gång och för framtiden, som reformens genomförande skulle medföra, måste anses föreligga mycket starka skäl för ett uppskov härmed, till dess den ekonomiska situationen blivit sådan, att de skattskyldige hava bättre möjligheter än för närvarande att bära de ökade ekonomiska bördor, som reformen, genomförd i huvudsaklig överensstämmelse med kommissionens nu föreliggande förslag skulle föra med sig.

Som ovan nämnts har kommissionen såsom ett av skälen för den 6-åriga bottenskolan framhållit, att det bleve billigare för statsverket, om den grundläggande undervisningen förlades till folkskolan än i de högre läroanstalterna på motsvarande stadium. Drätselkammaren har ock förut anmärkt, att kommissionen ej ens omnämnt, vad verkan denna förändring skulle utöva på kommunernas ekonomi. Den ovanstående av Drätselkammaren gjorda utredningen visar emellertid, att ifrågavarande förändring, d. v. s. förläggande av den första delen av elementarundervisningen till folkskolan, icke kan genomföras utan betydande kommunala utgifter. Alla de på folkskolan fallande utgifterna i Drätselkammarens ekonomiska utredning äro nämligen att hänföra hit. Om och i vad mån dessa utgifter motsvaras av besparingar för staten, undandrager sig ett närmare bedömande, men med största sannolikhet är den kommunala utgiftsökningen vida större än besparingen för statsverket.

Emot förslaget, att de högre läroanstalterna förbliva eller göras till statliga skolor, har Drätselkammaren givetvis intet att erinra. Däremot har Drätselkammaren svårt att förlika sig med den tanken, att dessa statliga anstalter skola drivas delvis med kommunala medel. De skäl kommissionen anfört för, att kommunerna skola betungas med utgifter till betydande del för dessa anstalters upprätthållande, äro, såsom Drätselkammaren också ovan i den korta redogörelsen över förslagets innehåll framhållit, synnerligen svaga. Det vill nästan synas, som om kommissionen velat i förväg avvärja en del befarade betänkligheter emot sitt förslag genom att icke visa de fullständiga ekonomiska följderna av detsamma, på det sätt nämligen, att minsta möjliga kostnader för staten beräknats — dock fattas även här en så betydande post som dyrtids-

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

tilläggen åt lärarne —, medan en stor del kostnader förklarats böra vara kommunala och all beräkning av dessa från kommissionens sida underlåtits. Det borde dock enligt Drätselkammarens förmenande anses vara mera följdriktigt och ur synpunkten av sakens natur det enda rätta, att då statsmakterna fatta beslut om en statens egen angelägenhet, de också göra det på så sätt, att statsverket utan vidare får vidkännas alla dess ekonomiska konsekvenser. I varje fall synes det vara angeläget, att det för vederbörande statsmyndigheter av deras utredningsorgan klarlägges, om och i vad mån en statlig reform föranleder även annan skattetunga än den, som kommer till synes å kronodebetsedeln.

Drätselkammaren är sålunda av den bestämda meningen, att inga ökade kostnader eller i varje fall icke kostnader av annan natur än som hittills bestritts av kommunala medel, böra på grund av läroverksreformens genomförande, vare sig det blir efter det nuvarande kommissionsförslaget eller något annat, drabba kommunen.

Vad de särskilda utgifterna närmare angår och då först kostnaderna för hållande av läroverkshus och rektorsbostad, så är det visserligen sant, att Västerås stad på grund av s. k. frivilligt åtagande, men dock icke utan tryck av nuvarande läroverksstadga och hot om restriktiva åtgärder i fråga om läroverkets utveckling, har att vidkännas ifrågavarande kostnader för högre allmänna läroverket härstädes samt att staden ävenledes frivilligt i väsentlig mån bidragit till att förse härvarande flickskola med undervisningslokaler. Men, som antytts, staden har icke någonsin ansett kravet härutinnan från statens sida rättmätigt. Tvärtom vill Drätselkammaren i detta sammanhang erinra, att i det yttrande, som Stadsfullmäktige nyligen avgivit över f. statsrådet Nothins utredning rörande städernas särställning såsom ett missförhållande tarvande rättelse påpekats den olikhet, som just i nu ifrågavarande avseende rådde mellan olika kommuner, och att de skäl, som i allmänhet anförts som stöd för den uppfattningen, att det skulle föreligga särskilda och påtagliga fördelar, som motsvarade särförpliktelsen i fråga, äro synnerligen svaga. Då det dock torde vara uteslutet att på nämnda punkt genom ett bestämt yrkande nu vinna ändring i bestående förhållanden, vill Drätselkammaren inskränka sig till att sålunda hava tillkännagivit sin mening och övergå till de högre läroanstalternas driftkostnader. Dessförinnan erinrar dock Drätselkammaren därom, att förslaget avser att överflytta på kommunen skyldigheten att anskaffa och underhålla inredningsmaterial för läroverksbyggnaderna. Även om en del städer utan vidare hittills vid nybyggnader av läroverkshus ansett sig böra anskaffa till husen hörande inredning av skolbänkar och dylikt, har väl hittills i regel dock underhållet av denna material legat helt utom kommunens omsorg; och från ett fullt frivilligt bidrag till en ovillkorlig skyldighet är dock ett långt steg. Drätselkammaren är därför benägen föreslå Stadsfullmäktige att avstyrka förslaget i nu förevarande avseende.

Vidkommande de egentliga driftkostnaderna, i vad de ansetts böra bestridas av kommunala medel, skiljer förslaget, som ovan nämnts, mellan sådana, som helt böra läggas på kommunen och sådana, som böra

N:o 58.
Ang. förslag till ny läroverksorganisation.

bestridas av kommunen med statsbidrag. De förra äro mindre betydande och avse brandförsäkring, gårds- och gaturenhållning m. m. Något annat motiv för dessa kostnaders överflyttande på kommunen angiver kommissionen icke, än vad som i allmänhet anföres som skäl för en ökad kommunal belastning för läroverksundervisningen eller att elevernas befriande från terminsavgifter skulle härför utgöra en tillräcklig grund. Härom kan dock sägas, att icke alla skattskyldige i läroverkskommunen, även om de hava barn att uppfostra, komma att hava dem i de högre läroanstalterna men att skattskyldigheten drabbar alla lika, oberoende härav, samt att även elever från andra kommuner äro befriade från terminsavgifter. Visserligen kan i sistnämnda hänseende hänvisas till hemkommunernas bidragsskyldighet, men å andra sidan har detta förslag, som rönt mycket stark opposition redan inom kommissionen, så föga utsikt att slutligen gå igenom, att därmed ej synes vara att räkna. Beträffande det andra och mera betydande slaget av driftkostnader, nämligen sådana avseende bränsle, lyse, städning, avlöning av betjäning m. m., har Drätselkammaren i sin redogörelse över förslagets innehåll angivit kommissionens särskilda motiv för att dessa skulle till väsentlig del läggas på läroverkskommunen. Drätselkammaren har svårt att värja sig från den tanken, att dessa motiv äro mera sökta än burna av en verkligt grundad uppfattning. Det är eljes svårt att förklara, varför det skulle vara svårare, att för här ifrågavarande institutioner än för andra statliga anstalter, som förefinnas runt om i landet, avpassa anslagets storlek efter det föreliggande behovet och tillse att sparsamhetskravet blir vederbörligen tillgodosett eller att kontrollera medlens användning. Att en del läroverkskommuner hava egna gas- och elektricitetsverk, från vilka leverans kan ske till läroverken, är härutinnan fullkomligt betydelselöst, då läroverken lika litet som andra statens institutioner eller varje annan, som vill vara avnämare, äro förhindrade att få del av nämnda kommunala verks produkter, och att, då dessa verk i allmänhet skötas och i varje fall böra skötas efter affärsmässiga metoder, det icke kan influera på produkternas prissättning, om kostnaden för bränsle och lyse till läroverken är statlig eller kommunal. Mot förslaget i förevarande del kan dessutom framhållas, att detsamma lätt kan föranleda stridigheter mellan läroverkets ledning och de kommunala myndigheterna. Stadens skyldighet att hålla läroverkshus ger en viss erfarenhet om, att dylika slitningar icke äro uteslutna. Det anförda föranleder Drätselkammaren att för sin del bestämt avstyrka, att någon del av läroverkens driftkostnader överflyttas till att bliva en omsorg för kommunen.

Vad sedan angår förslaget om skyldighet för hemkommunerna att lämna visst bidrag till läroverkskommunen för lärjungar i realskola och flickskola, skulle det vid första påseendet vilja synas, som om detta förslag borde omfattas med tillfredsställelse av de kommunala myndigheterna i läroverkskommunerna, såsom innebärande en viss ekonomisk fördel för dem. Emellertid är det föreslagna bidraget så obetydligt i förhållande till de ekonomiska förpliktelser kommissionen vill ålägga läroverkskommunerna, att det icke är mycket att räkna med i förhållande

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

till det utan tvivel stora missnöje det skulle alstra, om läroverkskommunen begagnade sig av den rätt härutinnan förslaget vill tillerkänna den. Att märka är nämligen, att förslaget icke stadgar ovillkorlig skyldighet för hemkommunen att lämna bidrag, utan är denna skyldighet beroende av beslut av läroverkskommunens kommunalrepresentation. Särskilt i betraktande av sistnämnda omständighet och då dessutom kommissionen icke enligt Drätselkammarens förmenande anfört giltiga skäl för sin hemställan, att ersättnnig av förevarande slag icke skulle utgå beträffande elever i gymnasiet kan Drätselkammaren icke finna skäl att för sin del tillstyrka ifrågavarande del av förslaget.

Vad slutligen angår förslaget om införande av en lokal kommunal läroverksstyrelse med omfattande befogenhet icke blott rörande läroverkets ekonomiska angelägenheter utan även beträffande skolans egentliga arbete, förhållandet mellan lärare och lärjungar, lärares tillsättning och tjänstevitsord m. m., synes detta förslags eventuella kodifiering åtminstone i den form, som av kommissionen föreslagits, knappast vara ägnat att lända till båtnad vare sig för undervisningen eller för läroverkskommunen. Det synes knappast vara något att med fog erinra emot den nuvarande anordningen med en från lokalt-kommunala inflytelser fri och gent emot desamma självständig ledning av de allmänna läroverken, varför det vore föga tillrådligt att härutinnan genomföra en ändring, som i flera avseenden icke kan betecknas annat än som ett skäligen vågat experiment.

Drätselkammaren sammanfattar sitt yttrande med den hemställan, att Stadsfullmäktige i fråga om Skolkommissionens förslag till en ny läroverksorganisation och den organisatoriska och ekonomiska utredningen rörande denna reform ville, i vad nämnda reform berör stadens förhållanden, särskilt i ekonomiskt hänseende, under hänvisning till vad Drätselkammaren här förut i sitt yttrande anfört, uttala:

1:o) att Stadsfullmäktige icke hava något att erinra emot, att realskolor och gymnasier förbliva och flickskolorna göras till statliga läroanstalter;

2:o) att Stadsfullmäktige, som helst såge att samtliga de med de statliga läroanstalterna förbundna kostnaderna också bleve statens, avstyrka förslaget, för så vitt det avser att pålägga läroverkskommunerna ökade ekonomiska förpliktelser eller i varje fall ekonomiska förpliktelser i andra avseenden, än som hittills åligga dem men anse att i varje fall statens andel i de driftskostnader, vilka enligt förslaget skola vara gemensamma för stat och kommun, bättre avpassas efter de verkliga förhållandena, än som kommit till synes i kommissionens förslag;

N:o 58. *Ang. förslag till ny läroverksorganisation.*

3:o) att Stadsfullmäktige icke anse sig kunna förorda förslaget, om att läroverkskommun äger rätt att av vederbörande hemkommuner för lärjungar i realskola och flickskola, vilka ej äga hemortsrätt i läroverkskommunen, uppbära viss ersättning, men att Stadsfullmäktige anse, att, om sådana ersättningar skola utgå, de även böra avse elever i gymnasiet;

4:o) att Stadsfullmäktige icke kunna tillstyrka förslaget om lokal läroverksstyrelse;

5:o) att Stadsfullmäktige, utan att hava velat yttra sig om lämpligheten av samundervisning för gossar och flickor i läroverken, förorda förslaget, så vitt det avser att i Västerås skall inrättas ett allmänt läroverk av fullständigaste slag samt om flickskola av A-typ;

6:o) samt att Stadsfullmäktige vilja förorda, att med den tilltänkta läroverksreformens eventuella genomförande måtte få anstå tillsvidare i avbidan på bättre ekonomiska förhållanden för såväl staten och kommunerna som de enskilda skattskyldige.

Västerås den 11 oktober 1923.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse ang sjukavlöning åt en renhållningsarbetare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I bifogade skrivelse har Lantegendomsnämnden anhållit att Drätselkammaren ville underställa Stadsfullmäktige fråga om bestämmande av sjukavlöning att utgå till renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson under tiden 1 oktober 1923—30 september 1924 och i detta avseende föreslå, att denna måtte utgöra 70 % av de sammanlagda löneförmånerna för renhållningsarbetare i högsta lönegraden.

N:o 59.
Ang. sjukavlöning åt en renhållningsarbetare.

Enligt gällande bestämmelser för tillämpningen av lönestaten för stadens befattningshavare har Karlsson hittills under sjukdomen uppburit 70 % av begynnelselönen och däråå belöpande dyrtidstillägg ävensom intjänta ålderstillägg och dyrtidstillägget å dessa oavkortade, tillsammans för år och uträknat efter det för tredje kvartalet innevarande år fastställda indextalet 174 ett belopp av 2,619: 44 kronor. Lantegendomsnämndens förslag innebär att Karlssons avlöning efter enahanda indextal under den beräknade ytterligare sjukdomstiden bleve reducerad till 2,437 kronor.

Drätselkammaren hemställer för sin del att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i ärendet i enlighet med Lantegendomsnämndens förslag.

Västerås den 4 oktober 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Lantegendomsnämnden under ett års tid fr. o. m. den 1/10 1922 t. o. m. den 30/9 1923 beslutat om och tilldelat renhållningsarbetaren Gustaf Karlsson, född den 22/9 1865, och räknande tjänsteår i stadens tjänst fr. o. m. år 1895, sjukavlöning, får Lantegendomsnämnden, alldenstund Karlsson inlämnat läkarebetyg utvisande, att han under ytterligare ett års tid fr. o. m. den 1 instundande oktober är oförmögen till arbete, med bifogande av ifrågavarande läkarebetyg och med åberopande av punkt 3 a) i allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av Västerås stads lönestat, hemställa, att Drätselkammaren ville föreslå Stadsfullmäktige att besluta, att sjukavlöning skall under ett års tid fr. o. m. den 1 oktober innevarande år utgå till renhållningsarbetaren Kustaf Karlsson med 70 % av sammanlagda löneinkomsten av grundlön, ålders- och dyrtidstillägg för renhållningsarbetare i högsta lönegraden.

Västerås den 20 september 1923.

På Lantegendomsnämndens vägnar:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Att renhållningsarbetaren Gustav Carlsson t. f. av rheumatisk höftledssjukdom är oförmögen till arbete tills vidare under ett år, intygas.

Västerås den 20/9 1923.

Carl Thunström.
Leg. Läkare.

N:o 60.

Hamnstyrelsens skrivelse ang. provisoriskt tillägg å hamntaxan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 4 november 1921 förordnade Kungl. Maj:t, att av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 för tiden intill 1920 års utgång fastställd taxa å hamnavgifter i Västerås fortfarande skulle lända till efterrättelse intill utgången av år 1925 med en obetydligare ändring, ävensom medgav Kungl. Maj:t, att de enligt ifrågavarande taxa för staden utgående avgifter finge intill utgången av år 1922 höjas med 50 %.

Avgifterna i denna taxa av år 1916 äro i stort sett desamma som i de äldre taxor, som sedan den 24 mars 1905 varit gällande, vilket framgår av den utredning, som finnes intagen under N:o 66 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1922.

Efter framställning av Stadsfullmäktige medgav Kungl. Maj:t den 11 maj 1923, att de avgifter, som utginge enligt den av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 fastställda taxan å hamnavgifter i Västerås med därtill den 4 november 1921 gjort tillägg finge intill utgången av år 1923 höjas med 40 %.

Ehuru hamnens ekonomiska ställning väl skulle motivera en höjning av det provisoriska tillägget från 40 till 50 %, får Hamnstyrelsen, då utsikter ej torde föreligga för bifall till en sådan framställning, hemställa, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att under år 1924 uttaga ett provisoriskt taxetillägg av 40 % å hamnavgifter i Västerås.

Västerås den 16 oktober 1923.

På Hamnstyrelsens vägnar:
K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

öström & Åkerberg, Västerås 1923

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 25 Oktober. XV.

N:o 61.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom nådigt brev den 21 september 1922 har Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad att genom lån täcka utgifter beslutade av Stadsfullmäktige under åren 1921 och 1922 till och med den 30 mars 1922 till ett sammanlagt belopp av 550,101 kronor 85 öre samt att till den del härför icke kunde anlitas ett redan upptaget lån få utgifter till ett belopp av 380,931 kronor 18 öre täckta genom ett nytt obligationslån.

Härutöver hava emellertid Stadsfullmäktige, enligt vad framgår av bilagda förteckning, under tiden efter ovannämnda dato och till och med den 27 september 1923 för olika ändamål anvisat anslag att utgå av lånemedel till ett sammanlagt belopp av 436,400 kronor, och utgör alltså totalbeloppet av för olika ändamål anvisade lånemedelsanslag att täckas genom nytt lån 817,331 kronor 18 öre.

Vidare skall genom ett nytt lån gäldas kostnaden för stämpelbeläggning och tryckning av obligationer till 1922 års lån uppgående till 13,282 kronor 95 öre samt kursförlusten vid försäljningen av dessa obligationer 30,000 kronor.

Enär tidpunkten lämpar sig för placering av obligationer finner Drätselkammaren det vara att föredraga att nu upplägga ett obligationslån framför att avvakta ytterligare beslut om anslags gäldande genom lån och härigenom möjligen försitta utsikten av en fördelaktig placering.

Drätselkammaren föreslår alltså att Stadsfullmäktige måtte besluta, att bemyndiga Drätselkammaren att gå i författning med uppläggande av ett nytt obligationslån för staden å ett belopp av högst 1,000,000 kronor med 40-årig amorteringstid och med den räntefot, Drätselkammaren kan finna fördelaktig, för bestridande av redan anvisade och blivande anslag av lånemedel, att utverka nådigt tillstånd för staden att av detta obligationslån försälja obligationer för täckande av redan förefintliga utgifter

N:o 61. *Ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.*

till ett belopp av 861,000 kronor, samt att under förutsättning av sådan tillstånd placera obligationerna ifråga på för staden mest förmånliga villkor.

Västerås den 11 oktober 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Förteckning å ej underställda beslut avseende utgifter att täckas genom nytt lån.

1922	29/6	§ 132.	Anläggning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Lantvärnsgatan, Hammarbygatan och Drottninggatan	14,600: —
	21/12	§ 208.	Påbörjande av anläggning av en djuphamn i Västerås ..... 260,000: —	
			därav uttaxerade medel ..... 60,000: —	
			lånemedel	200,000: —
	29/12	§ 261.	Anskaffning av vattenmätare och varaktiga inventarier för vatten-, gas- och elektricitetsverken	4,000: —
			Anläggande av serviser och diverse mindre ledningssträckningar för nyssnämnda verk	13,000: —
1923 (1920	25/1 30/9)	§ 13.	Anläggande av ledningar inom viss del av byggnadsområdena Solhem och Freja....	18,000: —
	28/3	§ 41.	Inköp av fastigheten N:o 86 västra kvarteret	20,000: —
	28/6	§ 106.	Uppförande av en lärarebostad vid Rosenlunds skola	20,000: —
	30/8	§ 137.	Utbyggande av stadens ledningsnät inom Valsborg m. fl. områden	21,800: —
	27/9	§ 142.	Inköp av gården N:o 39 norra kvarteret ..	125,000: —
			(75,000 kr. av reserverade köpeskillingsmedel).	
			Kronor	436,400: —

N:o 62.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för stadens deltagande i stadsbyggnadsutställningen i Göteborg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden har till Drätselkammaren överlämnat en räkning av stadsarkitekten Erik Hahr å kostnaderna för stadens deltagande uti stadsbyggnadsutställningen i Göteborg innevaranre sommar, utvisande att kostnaderna överstigit det av Stadsfullmäktige för ändamålet den 26 april 1923 anvisade anslaget å 2,000 kr. med 769 kr., och har Nämnden härvid anhållit, att Drätselkammaren ville gå i författning om att nämnda brist måtte täckas genom ett anslag ävnesom att stadsarkitekten måtte beredas ersättning för de resekostnader som för honom varit förenade med ordnandet av deltagandet i utställningen.

Som drätselkammaren anser att staden bör bestrida samtliga kostnader för detta deltagande och icke låta en del av dessa drabba den stadens tjänsteman, som haft bestyret härmed om hand och detta på ett i allo förtjänstfullt sätt, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för täckandet av dessa merutgifter inclusive stadsarkitektens resekostnader anvisa ytterligare 1,069 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 11 oktober 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag av protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 12 september 1923.

§ 122.

Stadsarkitekten överlämnade en räkning å omkostnaderna för stadens deltagande i den internationella stadsbyggnadsutställningen i Göteborg innevarande sommar utvisande, att dessa kostnader överstege det av Stadsfullmäktige för nämnda deltagande anvisade anslaget å 2,000 kronor med 769 kronor, häri emellertid icke inbegripet stadsarkitektens resekost-

N:o 62.
Ang. tilläggsanslag för stadens deltagande i stadsbyggnadsutställningen i Göteborg.

nader; och anhöll stadsarkitekten att Byggnadsnämnden ville vidtaga åtgärder för att få den överskjutande kostnaden täckt genom ett anslag.

Efter överläggning beslöt byggnadsnämnden hos Drätselkammaren anhålla om ett tilläggsanslag för detta ändamål under åberopande av, att Byggnadsnämnden beräknat kostnaderna för stadens deltagande till 3,000 kronor och begärt ett anslag å detta belopp samt att det icke varit möjligt att inom ramen av det anvisade anslaget anordna en staden fullt värdig utställning, ävensom att Drätselkammaren ville av det i staten för innevarande år avsatta anslaget för resor och utredningar till stadsarkitekten utanordna 300 kronor för täckande av dennes utgifter för resa till och från Göteborg i samband med ordnandet av stadens utställning.

Som ovan
In fidem:
Ragnar Tenow.

Omkostnader för anordnande av Västerås stads utställning å internationella stadsbyggnadsutställningen i Göteborg....	1,025: —	
Fotografier	1,450: —	
Intendenten Kjellberg för hjälp med katalogen	200: —	
Utgifter för montering	45: —	
Utgifter för bil och droska	49: —	
	Kronor	2,769: —
Bekommit i olika poster		2,000: —
	Rest summa kronor	769: —

N:o 63.

Drätselkammarens skrivelse ang. omändring i Jakobsbergs skolhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I november månad 1922 överlämnade Folkskolestyrelsen till Drätselkammaren ett förslag angående inredning av ytterligare en lärosal och anordnande av bostad för vaktmästare vid Jakobsbergs folkskola och begärde härför ett anslag å 5,500 kronor, som skäl för vilken åtgärd styrelsen åberopade skollokalernas otillräcklighet för undervisning av det stora barnantalet.

Vid ärendets behandling den 7 december samma år beslutade Drätselkammaren bordläggning av förslaget för avvaktande av närmare kännedom om, huruvida tidsförhållandena icke komme att medföra en minskning i barnantalet.

N:o 63.
Ang. omändring i Jakobsbergs skolhus.

Nu har stadens folkskoleinspektör under hänsvisning till att förhållandena sedan Drätselkammarens bordläggning av förslaget icke undergått någon förändring tilt det bättre, utan snarare tvärtom, anhållit, att Drätselkammaren åter ville upptaga Folkskolestyrelsens framställning till behandling och med tillstyrkan överlämna densamma till Stadsfullmäktige.

I anledning härav får Drätselkammaren, som övertygats om behovet av utökade undervisningslokaler i ifrågavarande skola och med den upplysning, att omändringen utom engångsutgiften även kommer att medföra en ökad årsutgift för stadens skolväsende, i huvudsak motsvarande bostadsersättningen till en folkskollärarinna, som genom omändringen mister sin bostad i skolan, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för omändringen av de förutvarande bostäderna uti skolhuset å Jakobsberg i enlighet med Folkskolestyrelsens förslag anvisa ett anslag å 5,500 kronor att utgå av i innevarande års stat tillgängliga medel på folkskolans stat.

Västerås den 11 oktober 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid folkskolestyrelsens sammanträde den 3 november 1922 hemställde folkskolestyrelsen om ett anslag å 5,500 kronor i och för iordningställande av ett klassrum i Jakobsbergs skola. Förslaget ifråga, som i folkskolestyrelsens skrivelse närmare motiverades blev av drätselkammaren bordlagt. De skäl, som tidigare anförts för förslaget kvarstå emellertid, vartill kommer, att därest ej en ny klassavdelning erhålles, vartill då även fordras en lärosal, barnantalet för nästkommande läsår i folkskolans 7:de flickklasser kommer att väsentligen överstiga det som reglementet fastställt som maximum.

Med hänsyn härtill får undertecknad hemställa, att drätselkammaren behagade upptaga ovannämnda ärende till behandling samt tillstyrka den åtgärd folkskolestyrelsens föreslagit.

Västerås den 8 oktober 1923.

Em. Granér.

N:o 63.
Ang. omändring av Jakobsbergs skolhus.

Utdrag ur protokoll vid folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 3 november 1922.

§ 121.

Med anledning av de särskilda svårigheter, som anordningen med duplicering i Jakobsbergs skola innebär där åtskilliga barn till följd därav nödgas tillryggalägga en mycket lång, ofta oländig och besvärlig väg, sedan mörkret inträtt, hade förslag väckts att undersöka möjligheten av att iordningställa en lärosal i skolhusets övre våning.

Byggmästaren Edv. Karlsson, som utfört utredningsarbetet, hade till styrelsen avgivit följande förslag:

1. Två intill varandra belägna bostadsrum med fönstren vettande åt söder sammanslås till ett klassrum.

2. Köket i småskollärarinnebostaden jämte en mindre bredvid liggande korridor sammanslås till ett avklädningsrum, till vilket särskild uppgång beredes genom uppförande av ett trapphus på skolhusets södra gavel.

3. Köket till folkskollärarinnebostaden jämte ett mindre bredvid liggande rum upplåtes till bostad åt vaktmästaren.

Förutom en lärosal vinnes genom denna anordning särskild trappuppgång till lärosalarna på övre våningen samt uppvärmt avklädningsrum till desamma. Nu föreligger den högst beklagliga olägenheten, att barnen, som läsa en trappa upp, få hänga sina kläder i en oeldad korridor ovanför trappan, vilken senare är gemensam för lärosalarna och lärarebostaden. Då trappan är trång och ingen reservutgång finnes, är förhållandet ävenledes ur eldfaresynpunkt otillfredsställande.

En annan omständighet, som talar för förslaget, är, att folkskollärarinnebostaden, vilken skulle få släppa till ett av sina rum till den föreslagna lärosalen, icke kan godkännas som laga bostad utan betydande omändringar, enär ett av rummen saknar eldstad, och ingen av rummets väggar gränsar intill mur. Vid i författningsenlig ordning verkställd syn har också stadens folkskolinspektör satt eldstadens anordnande i sagda bostadsrum som villkor för bostadens godkännande som laga sådan.

Enligt av byggmästare Edv. Karlsson verkställd utredning skulle kostnaderna för realiserandet av ovannämnda förslag belöpa sig på kr. 5,500: —, varjämte hyresersättning till en folk- och en småskollärarinna komme att erfordras. Däremot erhålles bostad till vaktmästaren, något som nu saknas.

Med hänvisning till vad sålunda i ärendet anförts beslöt folkskolestyrelsen med överlämnande av uppgjorda ritningar och kostnadsberäkning hos stadsfullmäktige hemställa om ett anslag av kr. 5,500 för ovannämnda arbetes utförande.

Västerås som ovan

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar:

Em. Granér.

N:o 63.
Ang. omändring i jakobsbergs skolhus.

Avskrift.

Kostnadsberäkning till ändrings- och tillbyggnadsarbeten vid Jakobsbergs folkskola.

Rivningsarbeten och håltagningar	300: —
Uppsättning av nya väggar	485: 60
Flyttning av ett fönster	15: —
Insättning av nya fönster och dörrar	786: —
Golvning	472: 40
Väggpanel	380: —
Trappa	644: —
Trapptorn	782: 25
Grund	145: —
Målning och tapetsering	625: —
Diverse kompletteringar och oförutsett	864: 75
Kronor	5,500: —

Västerås den 3 november 1922.

E. Edv. Karlsson.

Rätt avskrivet, betygar:

Em. Granér.

N:o 64.

Byggnadsnämndens skrivelse ang. dispens för visst fall från bestämmelse i stadens byggnadsordning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås har hos Byggnadsnämnden ansökt om byggnadslov för uppförande å tomten N:o 7 a byggnadskvarteret Leif av ett större affärshus med fasader utefter hela tomtgränsen både emot Köpmangatan och Hantverkaregatan och i samband härmed till Byggnadsnämnden för fastställelse överlämnat byggnadsritningar.

Enär nämnda ritningar angåve att byggnaden komme att uppföras utan körport till det öppna gårdsutrymmet å tomten, har byggnadsnämnden på grund av bestämmelsen uti § 24 i den för staden gällande byggnadsordningen att till varje gårdstomt skall finnas körport av viss dimension, icke kunnat utan vidare godkänna ritnnigarna innan på ett tillfredsställande sätt särjts för en infart för fordon till tomtens fria gårdsutrymme. Nyssnämnda bestämmelses huvudsakliga betydelse ligger däri,

N:o 64. *Ang. dispens för visst fall från bestämmelse i stadens byggnadsordning.*

att den möjliggör att den större brandredskapen kan komma till effektiv användning vid en eldsvåda i de delar av byggnad, som äro belägna åt dylikt utrymme.

Efter kännedom om denna Nämndens ställning till frågan om ritningarnes godkännande har i skrivelse, som här bifogas, bolaget under förmälan, att bolaget hade för avsikt att anordna infartsväg till gårdsutrymmet över den del av intilliggande tomten N:o 7 b, som vore i bolagets ägo, och till skydd för denna infart utfäst sig, därest genom bolagets försorg sistnämnda tomt komme att bebyggas, att i samband härmed anordna gemensamt gårdsutrymme för båda tomterna och gemensam infart till detta, och att, därest bolaget försålde sin nämnda tomtdel, göra förbehåll vid bebyggandet om dylikt utrymme och gemensam körport med inteckningsrätt. Ägarne av övriga delar av tomten N:o 7 b hava avgivit den förklaring, att de vad deras ägoinnehav beträffade icke hade något att erinra emot gemensam gård och gemensam infart till båda tomterna.

På grund av de utfästelser, som nu äro gjorda och med förklaring att Byggnadsnämnden vid bebyggandte av tomten N:o 7 b kommer att tillse att utfästelserna fullgöras, hemställer Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige ville hos Konungens befallnignshavande i länet förorda dispens för Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås vid bebyggandet av tomten N:o 7 a byggnadskvarteret Leif från bestämmelsen uti § 24 i gällande byggnadsordningen för staden att till varje gårdstomt skall finnas körport.

Västerås den 17 oktober 1923.

För Byggnadsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Byggnadsnämnden har vid granskning av ingivna ritningar till den under uppförande varande nybyggnaden å tomten N:o 7 a i byggnadskvarteret Leif här i staden, till vars påbörjande Nämnden tidigare lämnat tillstånd, den 12 nästlidne september meddelat, att, som ritningarne icke upptoge någon körport in till gårdsutrymmet på tomten och sådan körport vore föreskriven jämlikt bestämmelse i § 24 av stadens byggnadsordning, nämda förhållande utgjorde hinder för ritningarnes godkännande i föreliggande skick.

Med anledning härav får nu bolaget meddela, att bolaget utom nu ifrågavarande byggnadstomt äger all den mark i övrigt, som ingår i den äldre tomten N:o 6 b och 7 a i stadens södra kvarter, varifrån nu ifrågavarande byggnadstomt är avstyckad, att bolagets kvarvarande tomtmark utgör större delen av den tomt N:o 7 b inom kv. Leif, som enligt senaste tomtindelning ligger närmast öster om byggnadstomten, gränsande till den-

N:o 64.
Ang. dispens för visst fall från bestämmelse i stadens byggnadsordning.

samma samt Hantverkaregatan och Torggatan, att den bolaget tillhöriga tomtmarken av den angränsande tomten ligger intill byggnadstomten och att det är bolagets avsikt att anordna infart till byggnadstomten från Hantverkaregatan över angränsande bolaget tillhöriga tomtmark närmast intill byggnadstomtens gräns.

För att för framtiden trygga den sålunda tilltänkta infarten förbinder sig bolaget, att, därest det självt bebygger den angränsande tomten, på nyss angivna sätt jämväl ordna inköring för nu ifrågavarande byggnadstomt, samt att vid eventuell överlåtelse av sin del i angränsande tomt eller av byggnadstomten göra förbehåll med inteckningsrätt om gemensam körport å angränsande tomten och gemensam gård för de båda tomterna.

Då på här angivna sätt syftemålet med stadgandet 24 § byggnadsordningen väl får anses bliva till alla delar uppfyllt, får bolaget härmed vördsamt hemställa, att, därest icke Byggnadsnämnden anser sig kunna trots nu upplysta förhållanden godkänna byggnadsritningarne, Nämnden ville ingå till Stadsfullmäktige med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta och hos konungens befallningshavande söka utverka medgivande, att den omständigheten, att nu ifrågavarande ritningar icke upptaga någon inkörsport, med hänsyn till bolagets utfästelse att ordna inköring till tomten på ovan angivna sätt, icke må utgöra hinder för ritningarnas godkännande, samt att Byggnadsnämnden ville meddela byggnadslov under förutsättning att nämnda dispens erhålles.

Västerås den 9 oktober 1923.

Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås:
Theofil Öberg.

Undertecknade, som jämte Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås äga de markområden, vilka enligt av Konungens befallningshavande i Västmanlands län den 21 november 1921 fastställd tomtindelning, ingå i den genom samma delning bildade tomten N:o 7 b i byggnadskvarteret Leif, förklara oss härmed för vår del icke hava något att erinra emot att gemensam gård och gemensam inkörsport över tomten N:o 7 b ordnas för tomterna N:ris 7 a och 7 b i kvarteret Leif på sätt i förestående skrivelse förmäles.

Västerås den 17 oktober 1923.

För tomten N:o 6 a södra kvarteret:
Axel Sundström.

För tomten N:o 22 södra kvarteret:
Johan Hygrell.

öström & Åkerberg, Västerås 1923

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1923. Den 29 November. XVI.

N:o 65.

Vederbörande revisorers berättelse över granskningen av stadens räkenskaper för år 1921 samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år och yttrande i anledning av revisionsberättelsen.

Till Magistraten i Västerås stad.

Res.

Överlämnas till Stadsfullmäktige för fattande av beslut.

Västerås rådhus den 8 november 1923.

På Magistratens vägnar:
VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Med resolution den 29 maj 1922 har Ni till oss av Stadsfullmäktige i staden utsedda revisorer överlämnat drätselkammarens räkenskaper för år 1921, däri inbegripna Västerås vatten-, gas- och elektricitetsverks, dess fattigvårdsstyrelses och dess folkskolestyrelses räkenskaper m. m.

Sedan revisionen av de oss sålunda tillställda räkenskaperna blivit fullbordad med det undantag, som nedan nämnes, få vi återlämna desamma till Eder och därvid avgiva följande

revisionsberättelse.

I skrivelse till Eder den 28 augusti 1923 förklarade vi, varför avlämnandet av revisionsberättelsen fördröjts. Vi torde således ej behöva här upprepa orsakerna till dröjsmålet, vilket vi äro bland de första att beklaga. Emellertid är revisionen ej heller nu avslutad. Det konto i drätselkammarens räkenskap för år 1921, som är betitlat Diverse inkomsters konto, och vilket vållat dröjsmålet med revisionsberättelsen, är ännu ej

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

fullständigt utrett. Men, då drätselkammaren i en i pressen refererad skrivelse till stadsfullmäktige anvisat som en möjlighet att avgiva revisionsberättelse för den del av räkenskapen, som blivit slutreviderad, ha vi beslutat att göra så och vilja framdeles, så fort kan ske, återkomma med revisionsutlåtande över den del av räkenskaperna, som icke nu är klarlagd.

Vi anföra nu således följande.

Siffergranskningen har verkställts utav de av drätselkammaren utsedda granskningsmännen, för vatten-, gas- och elektricitetsverkets räkenskaper herr Herman Tersmeden och för övriga här ifrågakomna räkenskaper f. d. stadskamreraren Bernhard Carlsson.

De räkne- och skrivfel, som dessa granskare påpekat och de lämnat oss promemorior över, vilka av oss genomgåtts, ha till största delen rättats under räkenskapsåret och, där så ej skett, varit synnerligen obetydliga eller till förmån för staden, i vilket sistnämnda fall vederbörande förklarat sig icke vilja göra anspråk på restitution. För övrigt ha vi erinrat drätselkammrerkontoret om att rättelser böra göras i några få ännu ej rättade fall, där vi ansett sådana vara nödvändiga.

Enär räkenskaperna på ett par undantag när äro verificerade samt det, vi under revisionens gång antecknat såsom oriktigt eller i något avseende anmärkningsvärt blivit för oss tillfredsställande förklarat eller synts oss vid slutlig prövning obetydligt eller icke vara av beskaffenhet att föranleda till avstyrkande av ansvarsfrihet få vi *för alla vederbörande tillstyrka dylik för den tid revisionen omfattat.* Dock ingår icke i detta tillstyrkande av ansvarsfrihet, vad som berör ovannämnda Diverse inkomsters konto, och vad därmed sammanhänger, för vilket vi tillsvidare på det bestämdaste *avstyrka, att ansvarsfrihet för närvarande meddelas drätselkammaren och drätselkamrerkontoret.*

Beträffande detta konto få vi redan nu säga ett par ord. Kontot slutar på 11,946 kronor 23 öre. Enligt av drätselkammaren erhållen uppgift avser denna notering ett uppkommet kassaöverskott. Ett kassaöverskott torde näppeligen kunna komma i fråga, därest alla inkomstposter och alla utgiftsposter blivit behörigen bokförda och behörigen verificerade.

Vi önska emellertid, som ovan sagts, få återkomma med revisionsutlåtande häröver.

Några erinringar angående räkenskaperna i övrigt ha vi också att göra, vilka dock icke kunna inverka på beviljandet av ansvarsfrihet.

Dessförinnan lämna vi emellertid å sidorna 5 och 6 stående sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1921.

Detta sammandrag äro till sina siffror i det stora hela lika med Drätselkammarens men ej precis icke helt och hållet en kopia av drätselkammarens.

Av sammandraget kan den, som så vill, inhämta bland annat följande.

Stadens utgifter år 1921 voro kronor 8,996,293: 68. Detta blir en utgift per invånare i staden, då man räknar med ett invånarantal av 30,633, den senast tillgängliga officiella siffran, den vid 1920 års folkräkning, av något mer än 293 kronor. För år 1920 uppgåvo stadsrevisorerna den till

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

närapå 300 kronor. En minskning har således skett med ungefär sju kronor.

De utdebiterade skatterna uppgingo till kr. 4,347,689: 12. Det blir per invånare i staden i uppåt avrundat tal 142 kronor. För år 1920 var motsvarade siffra enligt stadsrevisionens uppgift 123 kronor. Skattebeloppet har således höjts med 19 kronor.

Utgifterna per invånare ha alltså minskats något, men skattebeloppet har höjts.

Detta, som vid en första betraktelse kan synas orimligt, förklaras dels därmed, att den brist från år 1919, som under räkenskapsåret var att täcka, utgjorde kronor 373,250: 81 mot 1918 års brist, kronor 68,844: 92, som ersattes 1920, — således en större brist från 1919 än från 1918 med kronor 304,405: 89, samt att år 1921 har att uppvisa en behållning av kronor 142,182: 95, dels ock därmed, att lånemedelskonto år 1921 belastats med 220,000 kronor mindre än år 1920.

Av sammandraget framgår vidare följande.

Undervisningsväsendet har kostat staden 1921 brutto kr. 1,350,818: 36. Drages härifrån dess inkomster, som torde till största delen utgöras av statens bidrag, eller kronor 512,728: 96, återstår en nettokostnad av kronor 838,089: 40. Undervisningsväsendet är det, som tynger staden mest från kammeral synpunkt.

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1921.

1	2	3	4	5
Titlar	Inkomster	Utgifter	Överskott eller överstigande inkomster	Brist eller överstigande utgifter
Brist från år 1919	—: —	373,250: 81	—: —	373,250: 81
Räntor och lånekostnader	354,329: 40	837,187: 16	—: —	482,857: 76
Lån	88,453: 19	212,929: 57	—: —	124,476: 38
Fattigvårdsväsendet	23,322: 24	535,726: 64	—: —	512,404: 40
Folkskoleväsendet	492,786: 77	1,103,933: 76	—: —	611,146: 99
Högre folkskolan	19,942: 19	31,133: 46	—: —	11,191: 27
Allmänna läroverket	—: —	55,622: 32	—: —	55,622: 32
Andra undervisnings och bildningsanstalter	—: —	160,128: 82	—: —	160,128: 82
Hälso- och sjukvården	5,529: 09	75,638: 76	—: —	70,109: 67
Gator, vägar, planteringar och dylikt	12,091: 51	530,665: 93	—: —	518,574: 42
Avloppsledningar	—: —	42,611: 81	—: —	42,611: 81
Renhållningsverket	84,758: 37	203,142: 91	—: —	118,384: 54
Svingården	61,851: 89	58,478: 20	3,373: 69	—: —
Vattenledningsverket	165,108: 34	161,134: 02	3,974: 32	—: —
Gasverket	569,755: 68	569,755: 68	—: —	—: —
Elektricitetsverket	660,371: 97	483,921: 15	176,450: 82	—: —
Andra kommunens affärsföretag	118,872: 23	201,527: 14	—: —	82,654: 91
Brandväsendet	19,699: 16	156,133: 40	—: —	136,434: 24
Egendomar inom stadsplanen...	307,046: 75	207,851: 20	99,195: 55	—: —
Lantegendomar under stadens eget bruk	155,672: 32	185,943: 96	—: —	30,271: 64
Jordar och andra fastigheter...	50,089: 43	21,048: 11	29,041: 32	—: —
Skogen	9,019: 78	10,984: 74	—: —	1,964: 96
Magistrat och rådstuvurätt	33: 05	88,074: 59	—: —	88,041: 54
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet	57. 20	61,575: 97	—: —	61,518: 77
Polisväsendet och fångvården...	8,954: 77	282,917: 13	—: —	273,962: 36
Allmänna pensionsförsäkringen	43,521: —	61,886: 31	—: —	18,365: 31
övriga förvaltningskostnader ...	18,590: 71	280,882: 99	—: —	262,292: 28
Anslag och bidrag till diverse ändamål	3,177: 83	379,637: 26	—: —	376,459: 43
Oförutsedda utgifter	—: —	187,524: 44	—: —	187,524: 44
Allmänna bidrag av staten	72,211: 05	—: —	72,211: 05	—: —
Diverse inkomster	10,496: 15	—: —	10,496: 15	—: —
Skatter	4,347,689: 12	—: —	4,347,689: 12	—: —
Förskotterade medel	929,862: 49	929,862: 49	—: —	—: —
Lånemedels konto	—: —	363,000: —	—: —	363,000: —
Aktiebolaget Mälareprovinsernas bank	363,000: —	—: —	363,000: —	—: —
Utgående balans konto	—: —	142,182: 95	—: —	142,182: 95
Summa kronor	8,996,293: 68	8,996,293: 68	5,105,432: 02	5,105,432: 02

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Gator, vägar planteringar o. d. komma därnäst med kronor 12,091: 51 i inkomster och kronor 530,665: 93 i utgifter, d. v. s. de ha dragit en kostnad över en halv miljon. Därav kommer på planteringarna en nettokostnad om kronor 98,509: 97. Vi återkomma längre fram till utgifterna för planteringarna.

Fattigvårdsväsendet har haft utgifter till ett belopp av kronor 535,726: 64. Inkomsterna ha utgjort kronor 23,322: 24. Nettokostnaden för densamma blir alltså kronor 512,404: 40.

Dessa tre titlar med utgifter tillsammans av netto kronor 1,869,068: 22 äro de, som belasta stadens ekonomi hårdast. I staten för räkenskapsåret ha nettoutgifterna dock beräknats till kronor 2,022,328: 81. En besparing har fördenskull uppkommit på dessa titlar med i nedåt avrundat tal av 150,000 kronor.

Enligt tablån utgör stadens förlust på *lantegendomar under stadens eget bruk* kronor 30,271: 64.

Då förlusten på lantegendomarnas förvaltning förut gjorts till föremål för omnämnande dels från stadsrevisionens sida och dels från enskilt håll, ha vi närmare undersökt förhållandet och vilja i sammanhang med avlämnandet av tablån anföra följande.

Vi ha ägnat denna sak vår synnerliga uppmärksamhet och nagelfarit såväl varje utgiftspost som försäljningsprisen å försålda produkter under räkenskapsåret, och ha vi härav fått den uppfattningen liksom av gjorda besök å lantegendomarna, att förvaltningen av desamma utförts med den omsorg, hanteringen kräver.

Till belysandet av årsresultatet få vi lämna nedanstående utdrag ur lantegendomarnas räkenskaper, vilket är fullständigare än det i tablån förekommande:

Inkomster (se tablån)	155,672: 32	
Överskott å förråd	16,080: 53	171,752: 85
Utgifter, inklusive avskrivningar (se tablån) ..	185,943: 96	
Avskrivningar:		
å ingående inventarium	12,622: 39	
å anskaffningar och amorteringar	22,864: 25	35,486: 64
Alltså är summan av direkta utgifter		150,457: 32
Råvinsten för revisionsåret, sedan arrendet (arr. 11,637: —) är betalt, blir alltså		21,295: 53
Göras nu avskrivningar med		35,486: 64
så framvisas en förlust av		14,191: 11

Storleken av den sålunda framvisade förlusten under revisionsåret är en produkt av tillämpad avskrivning, vilken i detta fall är bestämd genom direktiv av stadsfullmäktige.

De avskrivningar, som här förekommit, äro av den storlek, exempelvis 14.6 % av ingående inventarium, 2,200 kronor å en motorplog etc, att de icke enligt vår mening skulle kunna tillämpas vid privat drift, och

N:o 65. *Ang. 1921 års revision.*

måste följaktligen den härav framvisade förlusten få sin alldeles särskilda karaktär.

Vi anse oss i anslutning härtill även böra uttala som vår på revisionen grundade åsikt att det torde vara absolut omöjligt för stadens lantegendomsförvaltning att med den bundenhet, som den kommunala driften medför, kunna ernå ekonomiska resultat, vilka äro att jämställa med vad jordbruk i privat ägo kunna framvisa.

Beträffande *vatten-, gas- och elektricitetsverkens räkenskaper* få vi omnämna följande, som vi inhämtat vid revisionen, och mot vilket vi göra erinring.

En räkning från direktören Frans Johansson i Stensborg, debiterad Västerås stad för växter, vilka i och för avloppsledningens framdragande blivit uppgrävda, är synnerligen anmärkningsvärd.

Beloppet utgör dels	2,989: 50		
med 25 % avdrag	743: 38	2,242: 12	
dels utan avdrag		3,443: 55	5,685: 67

Utgiften är attesterad av stadens trädgårdsdirektör och utanordnad av gasverkschefen enligt beslut av styrelsen för gasverket den 10 januari 1922, — utgiften ingående i 1921 års räkenskap trots styrelsebeslutets datum, ett förhållande, till vilket vi nedan återkomma beträffande drätsekammarens huvudräkenskap. — Inom en ytterligare parentes vilja vi omnämna, att stadsfullmäktige den 29 maj 1922 beslutat om ett tilläggsanslag för avloppsledningen i fråga, i vilket bland annat ovanstående belopp kronor 5,685: 67 ingår.

Det är mot gasverksstyrelsens utanordningsbeslut, grundat, som väl är att antaga, på attesteringen, som vi vända oss.

De priser å plantor, buskar etc., som äro upptagna i räkningen eller rättare räkningarna, hava till allra största delen debiterats *fullt* katalogpris, i en del fall till och med högre, enligt Stensborgs trädgårdsskolas katalog hösten 1921—våren 1922. Visserligen har ett avdrag gjorts med 25 % å det förstnämnda beloppet, men å det andra har sådant avdrag ej ägt rum.

Vi kunna rörande denna sak icke finna annat, än att den är anmärkningsvärd i synnerhet, om man tager i betraktande, att i en sådan mängd plantor, som det här gäller, ingå utan tvivel även mindre starka dylika och katalogens priser å tillsaluhållna plantor förutsätta, förmoda vi, *endast* högklassiga sådana.

Vi erinra alltså om att *Västerås stad för dessa plantor betalat ovannämnda nettosumma av kronor 5,685: 67.* Jämför man detta belopp med arrendesumman för Stensborg enligt uppgift år 1921 kronor 5,000: —, framstår den sålunda erlagda ersättningen ännu mera egendomlig.

Vi erinra vidare:

Stadens planteringar ha under revisionsåret, såsom ovan nämnts, kostat netto kronor 98,509: 97, då de verkliga utgifterna för desamma voro 107,979: 10 och de verkliga inkomsterna 9,469: 13. I revisionsårets

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

stat ha anvisats för ändamålet kronor 87,922: 80 med beräknad inkomst av kronor 10,250: —, således netto 77,672: 80. Utgiftsbeloppet har emellertid överskridits med icke mindre än kr. 20,056: 30, och inkomstbeloppet har visat ett underskott om kronor 780: 87, vadan bristen i förhållande till beräkningarna blir på denna titel kronor 20,837: 17. Den verkliga bristen blir (107,979: 10 — (87,922: 80 + 9,469: 13 =) 10,587 kronor 17 öre.

Det utmärkta skick, i vilket stadens planteringar befunno sig under revisionsåret, äro vi synnerligen benägna att vitsorda, och vi ville, om det tillkomme oss, giva allt erkännande härför. Men kostnaden för planteringarna har varit för hög. En summa för detta ändamål av i staten anvisat belopp av netto kronor 77,672: 80 eller, låt oss säga, bruttobeloppet kronor 87,922: 80 borde enligt vår åsikt varit tillräcklig under ett år som 1921 med dess svåra depression i ekonomiskt avseende och därav vållad mindre bärkraft för större delen av stadens skattebetalare. Vi mena icke, att stadens planteringar skolat mindre noggrant vårdas, men vi äro icke övertygade om att de ej kunnat under revisionsåret hållas i ett enkelt men värdigt skick för en cirka 80,000 kronor, om all av förhållandena betingad, möjlig utgiftsminskning iakttagits.

Det går ej an, såsom stadsrevisionen i ett par decennier sagt, *att överskrida anslag,* utan att stadsfullmäktige, den beslutande representationen, förut i förening med tilläggsanslag lämnat medgivande därtill.

För övrigt har staden helt enkelt ej råd (se nedan) till för mycken lyx, som stadens planteringar till en del, ej dock helt och hållet, i själva verket äro, om ock den är utan tvivel till glädje för alla stadens invånare.

Men man må litet grand tänka på detbetsedlarna, innan man beslutar en utgift, helst om denna blir anledning till överskridning av anslag.

Svingården, som under de närmast föregående revisionsåren gått med förhållandevis rätt god vinst, så väl beräknad som verklig, har under detta revisionsår lämnat enligt beräkningarna en nettoförlust av kronor 13,126: 31.

Inkomsterna ha i staten upptagits till 75,000 kronor och utgifterna till 58,500 kronor. En nettovinst av 16,500 kronor har således beräknats.

I själva verket voro emellertid inkomsterna 61,851: 89 och utgifterna 58,478: 20 (se sammandraget). En vinst av 3,373: 69 har alltså uppkommit. (16,500:— — 3,373: 69 = 13,126: 31).

Att döma efter 1921 års resultat bör inkomstbeloppet i kommande stater nedsättas betydligt.

Nettovinsten, ehuru liten och på långt när ej så stor som under föregående år, är ändå någon på den lilla affären. Om den skäligen räntar det i affären inverterade kapitalet, ha vi ej haft tillfälle eller tid att undersöka.

Vederbörande restlängder ha enligt vad vid revisionen framgått icke blivit i rätt tid i drätselkammarens räkenskaper avförda.

N:o 65. *Ang. 1921 års revision.*

Beträffande stadens s. k. *svävande skuld* meddela vi utan anmärkning, att den tillfälliga upplåningen år 1921 utgjorde 2,425,591: 16

Då summan av de utav stadsfullmäktige Kungl. Maj:ts prövning underställda lånebeslut var ..... 2,000,000: —

har staden utan underställning under revisionsåret upplånat 425,591: 61

Det belopp, intill vilket staden under revisionsåret hade rätt att upptaga lån utan att behöva underställa saken Kungl. Maj:ts prövning, utgjorde kronor 1,479,129:14

Siffrorna under denna titel ha vi fått från stadskamrerkontoret. Någon granskning av desamma hava vi icke haft tid att göra, då varken nödigt kvalificerat biträde eller ens räknebiträde ställts till vårt förfogande. Vi ha dock ingen anledning att antaga, att siffrorna icke äro riktiga.

Intet har sålunda förekommit, som i detta avseende strider mot gällande lag, om vi ock tycka, vid betraktande av skillnaden mellan den ränta, som utgår på fonderad skuld och den på svävande, att en svävande skuld under revisionsåret av närapå 2 1/2 miljoner kronor varit något hög.

Drätselkammarens sammandrag över skulder och tillgångar den 31 december 1921 balanserar på ett belopp av kronor *19,796,668: 12.*

Det upptager i bokförda tillgångar		19,521,212: 05	
med därtill lagd brist i 1920 års utgiftsstat..		275,456: 07	19,796,668: 12
Skulderna belöpa sig till bokfört belopp av		17,218,256: 48	
med därtill lagda dels behållning (se vårt sammandrag) i 1921 års utgifts- och inkomststat	142,182: 95		
dels enligt räkenskapernas kapitalkonto	2,436,228: 69	2,578,411: 64	19,796,668: 12

En stad som Västerås om, såsom ovan angivits, 30,633 invånare äger alltså enligt drätselkammaren sammandrag 2,436,228: 69.

Drager man emellertid från de ovan skrivna tillgångarna	19,521,212: 05	
de upptagna skulderna	17,218,256: 48	2,302,955: 57

så återstår det utförda beloppet *två miljoner trehundratvåtusen niohundrafemtiofem kronor 57 öre.*

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Detta belopp är precis lika med drätselkammarens		2,436,228: 69	
efter avdrag av skillnaden emellan ovannämnda brist	275,456: 07		
och behållning	142,182: 95	133,273: 12	2,302,955: 57

På var och en av stadens invånare kommer alltså en kommunalförmögenhet enligt ovanstående av cirka 75 kronor.

Bara denna siffra borde enligt vår mening leda till eftertanke, att staden måste spara och ej har råd till några som helst utgifter utöver de allra nödvändigaste. Stadsrevisionen, som insett detta redan länge, har sagt det år efter år, även under de inkomstrika åren vid högkonjunkturen, och säger det även nu under depressionen, då det kanske inses av flera än stadsrevisionen.

Äro de ovanstående siffrorna nedslående, blir ställningen helt enkelt beklämmande, då man granskar, varuti stadens tillgångar bestå.

Man möter då först titeln *fordringar:*

Diverse personer	1,877,731: 56	
Restantier	1,168,078: 08	3,045,809: 64

Endast dessa båda poster giva över det enligt sammandraget behållna kapitalbeloppet. Huruvida dessa diverse personer äro vederhäftiga med panter eller borgensförbindelser för till dem utlånade belopp, kunna vi icke avgöra. En undersökning bör noggrant göras. Vi ha sett i drätselkammarens protokoll, att någon gång lån mot pant i hus lämnats till ända 85 % av byggnadskostnaden. Kunna skatterestantierna indrivas eller rättare ha indrivits till halva beloppet, vore det gott nog för depressionsåret — revisionsåret och föregående år —.

Gå vi vidare och se på drätselkammarens tillgångsförteckning, möta vi teteln *aktier* med exempelvis byggnadsaktiebolaget Mimer 460,000: —, Västerås teateraktiebolag 72,300: —, aktiebolaget Arbetarebostäder 300,000: — o. s. v. Några vidare exempel, ehuru sådana finnas att tillgå, behöva vi ej anföra för att visa, att stadens invånare icke ha någon annan bibehållen kommunalförmögenhet än möjligen gator och torg, som dock icke äro fruktbärande.

Det tillkommer icke oss att klandra detta, ifall det vore i och för sig klandervärt, men bara fattigdom ej är så, ty därtill ha vi varken befogenhet eller vilja såsom revisorer, utan vi vilja med det anförda endast påvisa, att stadens tillgångar, *åtminstone för närvarande,* ligga blott i dess invånares arbetskraft och vilja till arbete och tillfälle till arbete. Brista dessa, går staden säkert raskt till mötes sin återgång till småstad och får rätta sin hushållning därefter, ty något sparkapital att falla tillbaka på har staden icke.

För övrigt anse vi, att avskrivningar å tillgångarna böra göras i räkenskaperna, så att det verkliga värdet motsvaras av det bokförda eller att åtminstone en undersökning härutinnan bör göras.

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Fastigheterna upptagas till kr. 5,811,663, däribland Hästholmarna till kronor 133,400: —. Det sista beloppet åtminstone bör enligt vår mening rätt betydligt nedsättas.

Inventarier upptagas till kr. 688,080: 29, vari ingå exempelvis rådhusets inventarier med kronor 44,142: — och stadshotellets med kronor 22,240: —. Varje post under titeln inventarier bör noga granskas och tillbörlig avskrivning göras å titeln liksom å beloppet under titeln förråder, där tillgångarna bokförts till kr. 205,131: 86, därest sådan avskrivning även beträffande dessa senare visar sig behövlig vid betraktande av det verkliga värdet och sund ekonomi (se dock ovan).

Stadens ägande aktier, som utgöras utom de ovannämnda av aktier i S. V. B. nya järnvägsaktiebolag, kronor 100,300: —, och i Sala—Gysinge järnvägs aktiebolag, kronor 19,100: —, bokföras till ett belopp av kronor. 951,700: —. Aktierna äro icke på långt när värda det bokförda beloppet, teateraktierna t. e. 72,300: —, och det tjänar ingenting till att ha dem bokförda på detta sätt. Härigenom bidrages endast till framvisning av en kapitalbehållning, som näppeligen förefinnes.

Bland tillgångarna märkas vidare belopp under sådana titlar som Att gäldas med lån, kr. 461,789: 14, Att gäldas genom uttaxering eller på annat sätt, kronor 1,013,037: 47, m. fl. Angående dessa titlar och belopp vilja vi ej yttra oss vidare, då de tydligen äro rena bokföringsbelopp, som torde vara eller bliva utjämnade.

Men, om man håller sig till de i sammandraget bokförda reella tillgångarna och skulderna samt gör nödiga avskrivningar å de förstnämnda, så lärer staden vara långt ifrån att kunna framvisa en kapitalbehållning av bortåt 2 1/2 miljoner utan i stället ha rätt stora passiva.

Beträffande drätselkammarens kassaväsende vilja vi *nu* endast anföra, att kassaboken hållits öppen ända till sista hälften i mars månad 1922, och att över ett fyrtiotal upplägg gjorts, sedan den borde ha varit avslutad.

Detta få vi på det allvarligaste påtala, liksom stadsrevisionen för flera år sedan gjorde, då det, så vitt de nuvarande stadsrevisorerna veta, ledde till ändring för en tid. Detta att hålla kassaboken öppen efter räkenskapsårets slut är ett sätt att omöjliggöra all effektiv kontroll över att kassans verkliga kontanta behållnnig vid räkenskapsårets slut, då den bör och skall inventeras, stämmer med den, som räkenskapsårest bokslut uppvisar, och att alltså allt stått rätt till vid inventeringstillfället. För statens tjänare är ett sådant förfarande absolut förbjudet, och, om det ändå skedde, ledde det utan tvivel till anmärkning eller något värre från riksräkenskapsverkets sida.

Vi yrka således på det bestämdaste på att det tillses, att kassaboken för räkenskapsåret avslutas räkenskapsårets sista helgfria dag, sedan in- och utbetalningarna för dagen gjorts, då inventering bör ske, vilken dock kan uppskjutas, ifall omständigheter därtill skulle föranleda, till första helgfria dag på det nya räkenskapsåret, innan in- och utbetalningar påbörjats.

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Protokoll, som tillhandahållits oss, ha vi läst och därvid ej funnit något att erinra.

Vi ha under vårt revisionsarbete, i vilket samtliga revisorer samt alla suppleanter utom registratorn N. Flodin deltagit, fördelat oss, som stadsrevisionen under flera föregående år gjort, på sex avdelningar. Emellertid ha avdelningarna biträtt varandra och stått i fullständig förbindelse med varandra.

Besluten ha fattats vid stadsrevisionens sammanträde in pleno.

Västerås den 17 oktober 1923.

Aug. Wetterling.

Gustaf Lundberg. *M. A. Hedberg.* *Emil Axell.* *Gust. Dahlfors.*
Oscar Johansson. *Gustaf Thelander.* *Georg Robsahm.*
Georg Leontein. *E. Alrik Larsson.* *Aug. Bäckström.*
John A. Björkstedt. *David Sjöholm.* *Henrik Boström.*

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Berättelse

över

Västerås stads räkenskaper för år 1921.

Sammandrag av allmänna utgifter och inkomster.

Utgifter:

Brist från år 1919		373,250: 81
Räntor och lånekostnader		837,187: 16
Lån		212,929: 57
Fattigvård		535,726: 64
Folkskolan		1,103,933: 76
Högre folkskolan		31,133: 46
Allmänt läroverk		55,622: 32
Andra undervisnings- och bildningsanstalter		160,128: 82
Hälso- och sjukvård		75,638: 76
Gator, vägar, planteringar o. d.		530,665: 93
Renhållningsverket		203,142: 91
Svingård		58,478: 20
Andra kommunens affärsföretag		201,527: 14
Brandväsen		156,133: 40
Fastighetsförvaltningen:		
Egendomar inom stadsplanen	207,851: 20	
Lantegendomar under eget bruk	185,943: 96	
Jordar och andra fastigheter	21,048: 11	
Skogar	10,984: 74	425,828: 01
Magistrat och Rådstuvurätt		88,074: 59
Kronouppbörds- och exekutionsväsen		61,575: 97
Polisväsen och fångvård		282,917: 13
Allmän pensionsförsäkring		61,886: 31
Övriga förvaltningskostnader		280,882: 99
Anslag och bidrag till diverse ändamål		379,637: 26
Oförutsedda utgifter		187,524: 44
Lånemedels Konto		363,000: —
	Transport	6,666,825: 58

		Transport 6,666,825: 58	**N:o 65.**
Förskotterade medel att gäldas av lånemedel eller på annat sätt:			*Ang. 1921 års revision.*
Kostnader för uppförande av gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan		85,000: —	
Kostnader för uppförande av föreståndare och vaktmästarebostad vid ålderdomshemmet Karlslund		40,000: —	
Kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund		46,239: 83	
Nybyggnaden i kvarteret Arvid		27,649: 02	
Hamnbyggnader år 1921		23,867: 79	
Sjukhusbyggnaden vid ålderdomshemmet Karlslund		326,576: 15	
Skogssällskapets Statsarbeten		142,106: 52	
Nytt ångspruthus		2,258: 03	
Arbetslöhetsunderstöd under år 1921	390,935: 49		
Avgår statsbidrag och under året anslagna medel m. m.	205,877: 33	185,058: 16	
Redskapsskjul å Brandstationens gård		5,341: 48	
Kostnader för spårvägsutredning		299: 85	
Nödhjälpsarbeten å Stockholmsvägen		5,429: 70	
Nödhjälpsarbeten å lasarettsvägen		19,712: 32	
Inventarier för Brandstationen		1,000: —	
Planterings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan		15,081: 91	
Trädgårdsarbeten vid Rosenlunds skola		2,089: 16	
Nedrivning av f. d. Barklundska gården		2,152: 57	929,862: 49
Utgående Balans Konto			142,182: 95
		Kronor	7,738,871: 02

Inkomster:

Räntor och aktier	354,329: 40
Lån	88,453: 19
Fattigvård	23,322: 24
Folkskolan	492,786: 77
Högre folkskolan	19,942: 19
Hälso- och sjukvård	5,529: 09
Gator, vägar, planteringar o. d.	12,091: 51
Renhållningsverket	84,758: 37
Svingård	61,851: 89
Andra kommunens affärsföretag	118,872: 23
Brandväsen	19,699: 16

Fastighetsförvaltningen:

Egendomar inom stadsplan	307,046: 75	
Lantegendomar under eget bruk	155,672: 32	
Transport	462,719: 07	1,281,636: 04

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

	Transport	462,719: 07	1,281,636: 04
Jordar och andra fastigheter		50,089: 43	
Skogar		9,019: 78	521,828: 28
Magistrat och Rådstuvurätt			33: 05
Kronouppbörds- och exekutionsväsen			57: 20
Polisväsen och fångvård			8,954: 77
Allmän pensionsförsäkring			43,521: —
övriga förvaltningskostnader			18,590: 71
Anslag och bidrag till diverse ändamål			3,177: 83
Allmänna bidrag av staten			72,211: 05
Diverse inkomster			10,496: 15
Skatter			4,347,689: 12
Drätselkammaren (förskotterade medel)			929,862: 49
A.-B. Mälareprovinsernas Bank			363,000: —
Västerås Vatten-, Gas- och Elektricitetsverks vinstmedels Konto: 1921 års vinst			137,813: 33
		Kronor	7,738,871: 02

Reserverade köpeskillingsmedel för försåld mark och byggnader:

Debet:

1921				
Jan. 1.	An Ingående Balans Konto: Saldo från år 1920			31,368: 85
Dec. 31.	**Utgifter:**			
	Diverse lagfarts- och fastemätningskostnader m.m.		9,513: 80	
	Köpeskilling för reglering av mark m. m.		45,660: —	
	Kostnader för iordningställande av gator å Kristiansborgsområdet (29/5 1913):			
	Tegelvretsgatan	3,833: 62		
	Zimmermansgatan	980: 15	4,813: 77	59,987: 57
			Kronor	91,356: 42

Kredit:

1921				
Dec. 31.	Per **Inkomster:**			
	Räntor		10,787: 33	
	Lagfartskostnader m. m.		899: 50	
	Köpeskilling:			
	För tomten N:r 1 Fingal	3,383: —		
	För tomten N:r 5 Kalla	12,500: —		
	För tomten N:r 1 Lothar	2,025: —		
	Transport	17,908: —	11,686: 83	

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Transport	17,908: —	11,686: 83	
För tomten N:r 1 Karola	1,210: —		
Från Asea och Metallverken för industriområde	30,000: —		
Gatumark i Lidmansvägen	4,548: —	53,666: —	65,352: 83
Utgående Balans Konto:			
Saldo till år 1922			26,003: 59
		Kronor	91,356: 42

Hamnbyggnadens amorterings konto:

Debet:

1921			
Jan. 1.	An **Ingående balans Konto:**		
	Balans från år 1920		
	Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1920 års slut för:		
	Äldre hamnbyggnaden	28,905: —	
	Nya hamnbyggnaden	338,240: —	
	Svängkran N:r 1	7,425: —	
	Malmlossningskran N:r 2	16,875: —	391,445: —
Dec. 31.	An **Räntor:**		
	Ett års ränta å samtliga lån	23,509: 75	
	Lån:		
	Kapitalavbetalningar å samtliga lån	17,510: —	41,019: 75
		Kronor	432,464: 75

Kredit:

1921		
Dec. 31.	Per Ett års ränta och amortering å motstående lån	41,019: 75
	Kapitalavbetalning	11,510: —
	Utgående Balans Konto:	
	Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1921 års slut för:	
	Äldre hamnbyggnaden	25,905: —
	Nya hamnbyggnaden	330,630: —
	Svängkran N:r 1	7,150: —
	Malmlossningskran N:r 2	16,250: — 379,935: —
	Kronor	432,464: 75

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Hamnavgifters konto:

Debet:

1921
Dec. 31. An **Av motstående hamnavgifter ingår till stadskassan:**

Ett års ränta och amortering å samtliga lån	41,019:75
Ränta	945:—
Hamnmaskiners amortering	1,755:—
Överskott å hamnintraden	26,771:86
Kronor	70,491:61

Kredit:

1921
Dec. 31. Per Hamnens Konto:

Hamnavgifter för varor av:			
Ångfartyg i regelbunden trafik	17,951:64		
Andra fartyg	15,255:62	33,207:26	
Hamnavgifter för fartyg:			
Ångfartyg	3,938:05		
Segelfartyg	605:22		
Pråmar	2,726:63	7,269:90	
Hyra för:			
Båtplatser	3,878:—		
Upplagsplatser	3,380:—		
Varuskjul	700:—	7,958:—	
Kranhyror		14,682:—	
Markhyra för kran III		150:—	
Arrendeavgift för kran V		2,300:—	
Diverse		2,228:45	67,795:61
Lån Konto			2,696:—
		Kronor	70,491:61

Hamnens underhålls- och reparationsfond.

Debet:

1921
Dec. 31. An **Ingående Balans Konto:**

Lån av Drätselkammaren		115,114:83
Utgifter:		
Diverse utgifter under året för den egentliga hamnen	36,744:85	
Diverse utgifter för hamnmaskiner	15,953:85	52,698:70
	Kronor	167,813:53

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Kredit:

1921
Dec. 31. Per **Inkomster:**
överskott å hamnintraden 26,771:86

Utgående Balans Konto:
Lån av Drätselkammaren 141,041:67

Kronor 167,813:53

Sammandrag över tillgångar och skulder den 31 dec. 1921.

Tillgångar:

Kassabehållning			81:52
Fordringar:			
Diverse personer		1,877,731:56	
Vallövska inteckningen		20,000:—	
Restantier		1,168,078:08	
Pensionsavgifter		59,316:86	
För andel i stadens obligationslån vid 1921 års slut:			
Vatten- och Gasverksstyrelsen	2,743,004:91		
Folkskolestyrelsen	694,205:—		
Fattigvårdsstyrelsen	273,404:37		
Kyrkorådet	7,840:—	3,718,454:28	6,843,580:78
Lån av Drätselkammaren:			
Reserverade köpeskillingsmedel		26,003:59	
Västerås Folkskolekassa		319:44	
Tekniska Skolan		248,430:33	
Konto pro Diverse		113,230:42	
Järnvägsmedelsfonden		1,555,816:40	
Hamnens Underhålls- och Reparationsfond		141,041:67	
Köttbesiktningsbyrån:			
Byggnader	38,635:—		
Inventarier	2,126:88		
Lån	6,237:74	46,999:62	2,131,841:47
Fastigheter:			
Allmänna byggnader		2,293,550:—	
Stadens gårdar och tomter		2,121,923:—	
Jordbruksfastigheter		165,190:—	
Lantegendomar		547,000:—	
Stensborg, Manneborg, Rosenberg m. fl.		300,000:—	
Diverse fastigheter		226,600:—	
Renhållningsverket		24,000:—	
Hästholmarne		133,400:—	5,811,663:—
		Transport	14,787,166:77

N:o 65.

Ang. 1921 års revision.

		Transport	14,787,166: 77
Inventarier:			
Renhållningsverket	29,479: 25		
Svingården	30,360: 49		
Nordanby Gård	12,474: 89		
Malma Gård	33,037: 15		
Kristiansborgs Gård	28,525: 82		
Arbetsredskap och verktyg	65,779: 38		
Rådhuset	44,142: —		
Järn- och Metallvågen	180: —		
Stadshotellet	22,240: —		
Stadshotellet (Sundinska huset)	733: —		
Paviljongen å Elba och Östra holmen	2,610: —		
Kabinettet	90: —		
Paviljongen i Stadsparken	328: —		
Tullhuset och Tullkammaren	2,008: 75		
Hästar och Stallinventarier	5,331: 50		
Trädplanteringar	8,809: —		
Skogsredskap	161: 45		
Skolagningsverktyg	570: 05		
Båtar	116,000: —		
Pråmar	70,000: —		
Gaslyktor och elektr. belysningsanordningar	50,000: —		
Brandkåren	118,569: 56		
Poliskåren	3,593: —		
Marknadsstånd	14: —	645,037: 29	
Hamnens inventarier		43,043: —	688,080: 29
Förråder:			
Nordanby		36,876: 55	
Malma		38,629: 17	
Kristiansborg		21,790: 81	
Renhållningsverket		7,423: 44	
Motorsprit		2,100:	
Byggnadsmaterialer m. m.		41,790: 59	
Makadam		31,226: 95	
Grus		17,715: 60	
Skogsprodukter		7,578: 75	205,131: 86
Aktier:			
Byggnadsaktiebolaget Mimer		460,000: —	
S. V. B. Nya Järnvägs A.-B.		100,300: —	
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A.-B.		19,100: —	
Västerås Teater A.-B.		72,300: —	
Aktiebolaget Arbetarebostäder		300,000: —	951,700: —
		Transport	16,632,078: 92

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

		Transport	16,632,078: 92
Hamnen:			
Hamnbyggnadens amortering		379,935: —	
Hamnbyggnadens Konto		749,293: 89	
Hamnens Konto		925: 71	1,130,154: 60
Att gäldas genom lån:			
Vatten- och Gasverkets lånemedel		390,056: 56	
Drätselkammarens lånemedel		71,732: 58	461,789: 14
Att gäldas genom uttaxering eller på annat sätt:			
Kostnader för utförda arbeten m. m.:			
Föreståndare- och vaktmästarebostad vid ålderdomshemmet Karlslund	40,000: —		
Rotfruktskällaren vid Malma	4,981: 94		
Kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund	137,155: 08		
Arbeten å Djuphamnen	4,291: 47		
Nybyggnader i kvarteret Arvid	28,440: 75		
Kostnader för inköp av Motorplog	1,882: —		
Sugledning till Varmbadhuset	890: 38		
Gården Kungsängen N:r 7	27,000: —		
Sjukhusbyggnaden vid Karlslund	379,866: 15		
Skogssällskapets Statsarbeten	142,106: 52		
Utredning för nytt Rådhus	5,000: —		
Nytt ångspruthus	2,258: 03		
Arbetslöshetsunderstöd år 1921	185,058: 16		
Kostnader för inköp av mark för vidgning av Köpingsvägen	3,000: —		
Redskapsskjul å Brandstation	5,341: 48		
Kostnader för spårvägsutredning	299: 85		
Nödhjälpsarbeten å:			
Stockholmsvägen 5,429: 70			
Lasarettsvägen 19,712: 32	25,142: 02		
Inköp av inventarier för Brandstation	1,000: —		
Planteringsarbeten och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan	15,081: 91		
Trädgårdsarbeten vid Rosenlunds skola	2,089: 16		
Kostnader för nedrivning av Barklundska gården	2,152: 57	1,013,037: 47	
Diverse balanserade utgifter att gäldas dels av anslag i 1922 års stat och dels framdeles enligt beslut å följande Konton:			
Gator, vägar, planteringar o. d.	8,377: 41		
Renhållningsverket	10,405: 85		
Transport	18,783: 26	1,013,037: 47	18,224,022: 66

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Transport	18,783:26	1,013,037:47	18,224,022:66
Andra kommunens affärsföretag	51,827:95		
Fastighetsförvaltningen	22,009:40		
Anslag och bidrag till div. ändamål	11,602:57		
Lantegendomar	45,275:87		
Kostnader för underhåll av vägar i de inkorporerade socknarna	134,652:87		
Brist i 1920 års utgiftsstat	275,456:07	559,607:99	1,572,645:46
			Kronor 19,796,668:12

Skulder:

Diverse skulder:

Diverse personer		44,200:08	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverket		132,594:96	
Tingshusavgifter		131:—	
Pensionsavgifter		40,125:—	
Kapital för Vallöfska livräntan		20,000:—	237,051:04

Reserverade medel:

Reserverade medel att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:			
För järnvägsövergången till nya hamnen	20,000:—		
D:o	9,726:35		
D:o	1,174:98	30,901:33	
För iordningställande av trafikled i Tegnérgatan		2,000:—	
Mudderverkets förnyelsefond		10,820:70	
Deponerat belopp för ritningar till djuphamnen		2,260:—	
Västerås stads donationsjordsfond		4,040:46	
För inköp av mark vid Mälarborg		32:40	
Varmbadhuset		54:60	
Hamnmaskiners fonderade medel		16,155:45	
Järnvägsmedelsfonden		1,555,816:40	
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkets fonderade medel		603,597:10	
För sjukhusbyggnaden vid Karlslund		34,100:—	
För annexbyggnad vid läroverket		226:94	
För urinkurar å Djäkneberget		1,000:—	
		2,261,005:38	

Reserverade anslag av årets utgifter å följande Konton:

Allmänt läroverk:			
till reparation av fastighet	32,131:44		
Transport	32,131:44	2,261,005:38	237,051:04

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

	Transport	32,131:44	2,261,005:38	237,051:04
Gator, vägar, planteringar o. d.				
Gatuanläggningen:				
Kopparbergsvägen m. fl. gator	49,874:30			
Ringvägen anl. av väg	9,370:42			
Ringvägen kulvert	14,680:60			
Lidmansvägen	6,922:43			
	80,847:75			
Vägar:				
Vägarbeten i skogsdungen mellan Persbovägen och Sundinsgatan	2,300:—			
Till förskotterade vägkostnader reservationsvis	115,000:—	198,147:75		
Andra kommunens affärsföretag:				
För nytt kallbadhus	20,000:—			
För reparation av ångfärjan Elba	10,000:—			
För fortsatt reparation av prålmar	5,000:—	35,000:—		
Anslag o. bidrag till div. ändamål:				
Utredning för järnväg Västerås—västerut	8,427:61			
Livsmedelsnämndens utgifter i mål mellan staden och F. H. K.	28,146:30			
Idrottsplatsen å Herrgärdet	300:—			
Levnadskostnadsundersökning	1,500:—			
Å anslag till båtplatser	8,050:76			
Å anslag till strandskoning västerut	12,047:06	58,471:73	323,750:92	2,584,756:30
Ogulden köpeskilling:				
Knektelegomedelskassan: inteckningslån i egendomen Malma			27,393:30	
Domkapitlet i Västerås: inteckningslån i egendomen Carlsberg			7,500:—	
Västmanlands läns sparbank: inteckningslån i gården N:r 110 Södra kvarteret			5,000:—	
Gårdsägare Aug. Blomkvist: inteckningslån i gården N:r 112 Västra kvarteret			15,000:—	
Fru Berna Svanberg			7,000:—	
Trägårdsdir. Frans Johansson			150,000:—	
Västmanlands läns Sparbank			44,151:27	256,044:57
			Transport	3,077,851:91

N:o 65.

Ang. 1921 års revision.

	Transport	3,077,851:91
Tillfälliga lån:		
A. B. Mälareprovinsernas Bank	2,136,906:46	
Sundinska pensionsfonden för pauvres honteux	45,325:—	
Sundinska Beklädnadsfonden	5,000:—	
Fonder stående under Drätselkammarens förvaltning	208,500:—	
Kungl. Räntekammaren	29,859:70	2,425,591:16
Amorteringslån:		
Kungl. Pensionsstyrelsen	1,368,813:41	
Kungl. Statskontoret	209,000:—	1,577,813:41
Utelöpande obligationer:		
Obligationslån av den 1/6 1892	176,000:—	
Obligationslån av den 15/6 1896	286,000:—	
Obligationslån av den 1/8 1902	1,418,000:—	
Obligationslån av den 1/8 1907	1,645,000:—	
Obligationslån av den 1/10 1910	2,619,000:—	
Obligationslån av den 1/1 1916	1,033,000:—	
Obligationslån av den 1/3 1919	2,960,000:—	10,137,000:—
Behållning i 1921 års utgifts- och inkomststat		142,182:95
Kapital Konto		2,436,228:69
	Kronor	19,796,668:12

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1921.

	Kapital	Ränta
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux m. m.	45,000:—	839:14
Sundinska beklädnadsfonden	5,000:—	—:—
Curry Treffenbergs fond	2,000:—	—:—
Gustav Vahlbecks gåva	3,000:—	66:37
Västerås Gilles donationsfond	1,000:—	—:—
Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond	59,483:62	1,280:76
Engvallska donationsfonden	30,000:—	1,974:52
Altinska fonden	4,000:—	188:20
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet	10,000:—	200:—
Ol. Norelii testamentsfond	30,000:—	1,500:—
A. Engströms donationsfond	10,000:—	—:—
Transport	199,483:62	6,048:99

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

		Kapital	Ränta
	Transport	199,483: 62	6,048: 99
Sundinska donationsfonden:			
för välgörande och allmännyttiga ändamål		175,000: —	1,190: 96
för Skarpskytteföreningen i Västerås		500: —	—: 01
Bilschierska donationsfonden		525: 42	25: 86
Natalia Anderssons stipendiefond		1,000: —	
Vahlbeckska välgörenhetsfonden		150,000: —	22,971: 35
Bergmanska donationsfonden:			
för Västerås arbetareförening		11,000: —	
för Nattherberget i Västerås		3,000: —	
Torngrenska fonden		366,796: 11	3,570: 65
Ålderdomshemmets kapitalmedel		23,900: —	2,000: —
Fru Carolina Hygrells donationsfond		24,669: 93	527: 67
Mark Modins minne		500: —	—: —
Doktor P. O. Linds fond		10,000: —	—: —
Katarina Molls fond		1,856: 23	91: 56
Mobergska guldbröllopsfonden		30,000: —	3,146: 93
Johanna Fryklunds fond		10,320: 91	338: 16
Orströmska donationsfonden		6,000: —	1,096: 02
J. G. Berglunds testamentsfond		144,439: 49	3,131: 30
Systrarna Sundvalls pensionsfond		27,157: 23	833: 56
Abr. Hylphers testamentsfond		2,382: 15	117: 54
Vretmanska donationsfonden		1,163: 43	57: 70
Anna Norbergs stipendiefond		1,500: —	—: —
Ekelundska sjukvårdsfonden		20,000: —	—: —
Fru Lotten Ekelunds donationsfond		50,000: —	—: —
G. R. Lagerquists donationsfond		28,800: —	50: 93
Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond		2,008: 61	—: 85
Major Meurlings fond		4,762: 50	107: —
Zimmermanska slöjdskolefonden	83,000: —		
Tekniska skolans fastighetskonto:			
av fonderade medel	475,569: 67		
av Stadsfullmäktige anslagna medel	248,430: 33		
	724,000: —	475,569: 67	558,569: 67
		Summa Kronor	1,855,335: 30	45,307: 04

Västerås den 15 maj 1922.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

N:o 65,
Ang. 1921 år revision.

Sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1921.

Titlar	Utgifter	Inkomster	Överskott eller överstigande inkomster	Brister Utgifter
Brist från år 1919	373,250: 81			373,250: 81
Räntor och lånekostnader	837,187: 16	354,329: 40	—: —	482,857: 76
Lån	212,929: 57	88,453: 19	—: —	124,476: 38
Fattigvård	535,726: 64	23,322: 24	—: —	512,404: 40
Folkskolan	1,103,933: 76	492,786: 77	—: —	611,146: 99
Högre folkskolan	31,133: 46	19,942: 19	—: —	11,191: 27
Allmänt läroverk	55,622: 32	—: —	—: —	55,622: 32
Andra undervisnings- och bildningsanstalter	160,128: 82	—: —	—: —	160,128: 82
Hälso- och sjukvård	75,638: 76	5,529: 09	—: —	70,109: 67
Gator, vägar, planteringar o. d.	530,665: 93	12,091: 51	—: —	518,574: 42
Avloppsledningar	42,611: 81	—: —	—: —	42,611: 81
Renhållningsverket	203,142: 91	84,758: 37	—: —	118,384: 54
Svingård	58,478: 20	61,851: 89	3,373: 69	—: —
Vattenlednignsverket	161,134: 02	165,108: 34	3,974: 32	—: —
Gasverket	569,755: 68	569,755: 68	—: —	—: —
Elektricitetsverket	483,921: 15	660,371: 97	176,450: 82	—: —
Andra kommunens affärsföretag	201,527: 14	118,872: 23	—: —	82,654: 91
Brandväsen	156,133: 40	19,699: 16	—: —	136,434: 24
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadspl.	207,851: 20	307,046: 75	99,195: 55	—: —
Lantegendomar under eget bruk	185,943: 96	155,672: 32	—: —	30,271: 64
Jordar och andra fastigheter	21,048: 11	50,089: 43	29,041: 32	—: —
Skogar	10,984: 74	9,019: 78	—: —	1,964: 96
Magistrat och rådstuvurätt	88,074: 59	33: 05	—: —	88,041: 54
Kronouppbörds och Exekutionsväsen	61,575: 97	57: 20	—: —	61,518: 77
Polisväsen och fångvård	282,917: 13	8,954: 77	—: —	273,962: 36
Allmän pensionsförsäkring	61,886: 31	43,521: —	—: —	18,365: 31
övriga förvaltningskostnader	280,882: 99	18,590: 71	—: —	262,292: 28
Anslag och bidrag till div. ändamål	379,637: 26	3,177: 83	—: —	376,459: 43
Oförutsedda utgifter	187,524: 44	—: —	—: —	187,524: 44
Allmänna bidrag av staten	—: —	72,211: 05	72,211: 05	—: —
Diverse inkomster	—: —	10,496: 15	10,496: 15	—: —
Skatter	—: —	4,347,689: 12	4,347,689: 12	—: —
Förskotterade medel	929,862: 49	929,862: 49	—: —	—: —
Lånemedels Konto	363,000: —	—: —	—: —	—: —
A. B. Mälarprovinsenras Bank	—: —	363,000: —	—: —	—: —
Utgående Balans Konto	142,182: 95	—: —	—: —	142,182: 95
Summa Kronor	8,996,293: 68	8,996,293: 68	4,742,432: 02	4,742,432: 02

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

TABLÅ

utvisande stadens inkomster och utgifter under år 1921, jämförda med i staten för samma år upptagna belopp.

Titlar	I staten upptaget belopp	Inkomster	Minskade inkomster	Ökade inkomster
Räntor och aktier	391,560:68	354,329:40	37,231:28	—:—
Lån	90,156:78	88,453:19	1,703:59	—:—
Fattigvård	28,000:—	23,322:24	4,677:76	—:—
Folkskolan	505,617:16	492,786:77	12,830:39	—:—
Högre folkskolan	22,820:—	19,942:19	2,877:81	—:—
Hälso- och sjukvård:				
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden	6,100:—	5,529:09	570:91	—:—
Köttbesiktningsbyrån	21,549:40	21,549:40	—:—	—:—
Gator, vägar, planteringar o. d.:				
Gator och vägar m. m.	1,725:—	2,622:38	—:—	897:38
Planteringar	10,250:—	9,469:13	780:87	—:—
Hamnen	214,874:55	214,874:55	—:—	—:—
Renhållningsverket	55,000:—	84,758:37	—:—	29,758:37
Svingården	75,000:—	61,851:89	13,148:11	—:—
Vattenledningsverket	169,300:—	165,108:34	4,191:66	—:—
Gasverket	848,200:—	569,755:68	278,444:32	—:—
Elektricitetsverket	642,000:—	660,371:97	—:—	18,371:97
Andra kommunens affärsföretag:				
Kallbadhuset	500:—	648:05	—:—	148:05
Varmbadhuset	83,000:—	77,632:55	5,367:45	—:—
Båttrafiken	96,500:—	40,591:63	55,908:37	—:—
Vedgården	180,940:—	180,940:—	—:—	—:—
Brandväsendet	19,750:—	19,699:16	50:84	—:—
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan	313,095:—	307,046:75	6,048:25	—:—
Lantegendomar under eget bruk	186,050:—	155,672:32	30,377:68	—:—
Jordar och andra fastigheter	53,310:80	50,089:43	3,221:37	—:—
Skogar	6,000:—	9,019:78	—:—	3,019:78
Magistrat och Rådstuvurätt	—:—	33:05	—:—	33:05
Transport	4,021,299:37	3,616,097:31	457,430:66	52,228:60

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

1	2	3	4	5
Transport	4,021,299: 37	3,616,097: 31	457,430: 66	52,228: 60
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen	—: —	57: 20	— —	57: 20
Polisväsen och fångvård	7,150: —	8,954: 77	—: —	1,804: 77
Auktionsväsende	1,000: —	—: —	1,000: —	—: —
Allmäna pensionsförsäkringen	46,000: —	43,521: —	2,479: —	—: —
Övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	—: —	277: 95	—: —	277: 95
Byggnadsnämnden	5,000: —	6,828: 76	—: —	1,828: 76
Automobiler	16,500: —	11,484: —	5,016: —	—: —
Anslag och bidrag till diverse ändamål	—: —	3,177: 83	—: —	3,177: 83
Allmänna bidrag av staten	72,211: 05	72,211: 05	—: —	—: —
Diverse inkomster	14,810: —	10,496: 15	4,313: 85	—: —
Skatter	4,334,112: 64	4,347,689: 12	—: —	13,576: 48
Förskotterade medel	—: —	929,862: 49	—: —	929,862: 49
A. B. Mälareprovinsernas Bank	—: —	363,000: —	—: —	363,000: —
Kronor	8,518,083: 06	9,413,657: 63	470,239: 51	1,365,814: 08

TABLÅ

utvisande stadens inkomster och utgifter under år 1921, jämförda med i staten för samma år upptagna belopp.

Titlar	I staten upptaget belopp	Utgifter	Minskade utgifter	Ökade utgifter
Brist från sist avslutade räkenskapsår	373,250: 81	373,250: 81	—: —	—: —
Räntor och lånekostnader	801,614: 44	837,187: 16	—: —	35,572: 72
Lån	216,572: 65	212,929: 57	3,643: 08	—: —
Fattigvård	572,181: 18	535,726: 64	36,454: 54	—: —
Folkskolan	1,236,232: 99	1,103,933: 76	132,299: 23	—: —
Högre folkskolan	37,019: 50	31,133: 46	5,886: 04	—: —
Allmänt läroverk	54,322: 50	55,622: 32	—: —	1,299: 82
Andra undervisnings- och bildningsanstalter	158,705: —	160,128: 82	—: —	1,423: 82
Hälso- och sjukvård:				
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden	79,965: 68	72,450: 86	7,514: 82	—: —
Transport	3,529,864: 75	3,382,363: 40	185,797: 71	38,296: 36

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

1	2	3	4	5
Transport	3,529,864: 75	3,382,363: 40	185,797: 71	38,296: 36
Bostadsinspektionen	5,597: —	3,187: 90	2,409: 10	—: —
Köttbesiktningsbyrån	21,549: 40	21,549: 40	—: —	—: —
Gator vägar, planteringar o. d.:				
Gatuanläggningar	83,650: —	81,423: 43	2,226: 57	—: —
Vägar	224,000: —	204,978: 54	19,021: 46	—: —
Planteringar	87,922: 80	107,979: 10	—: —	20,056: 30
Gatubelysning	101,195: —	103,245: 58	—: —	2,050: 58
Gaturenhållning	35,512: —	33,039: 28	2,472: 72	—: —
Avloppsledningar	56,599: —	42,611: 81	13,987: 19	—: —
Hamnen	214,874: 55	214,874: 55	—: —	—: —
Renhållningsverket	173,216: —	203,142: 91	—: —	29,926: 91
Svingården	58,500: —	58,478: 20	21: 80	—: —
Vattenledningsverket	177,098: —	161,134: 02	15,963: 98	—: —
Gasverket	843,310: —	569,755: 68	273,554: 32	—: —
Elektricitetsverket	533,779: —	483,921: 15	49,857: 85	
Andra kommunens affärsföretag:				
Kallbadhuset	11,000: —	12,422: 43	—: —	1,422: 43
Varmbadhuset	111,000: —	107,994: 57	3,005: 43	—: —
Klapphuset	200: —	289: 39	—: —	89: 39
Båttrafiken	121,250: —	80,820: 75	40,429: 25	—: —
Vedgården	180,940: —	180,940: —	—: —	—: —
Brandväsendet	143,165: —	156,133: 40	—: —	12,968: 40
Fastighetsförvaltningen:				
Egendomar inom stadsplan	169,753: 26	207,851: 20	—: —	38,097: 94
Lantegendomar under eget bruk	185,970: —	185,943: 96	26: 04	—: —
Jordar och andra fastigheter	16,101: 81	21,048: 11	—: —	4,946: 30
Skogar	9,562: —	10,984: 74	—: —	1,422: 74
Magistrat och Rådstuvurätt	83,618: —	88,074: 59	—: —	4,456: 59
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen	59,064: —	61,575: 97	—: —	2,511: 97
Polisväsen och fångvård	264,033: 27	282,917: 13	—: —	18,883: 86
Allmänna pensionsförsäkringen	65,650: —	61,886: 31	3,763: 69	—: —
Övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	206,762: —	221,425: 37	—: —	14,663: 37
Byggnadsnämnden	52.200: —	50,756: 14	1,443: 86	—: —
Automobiler	16,500: —	8,701: 48	7,798: 52	—: —
Anslag och bidrag till diverse ändamål	363,811: 42	379,637: 26	—: —	15,825: 84
Övriga oförutsedda utgifter	310,834: 80	187,524: 44	123,310: 36	—: —
Förskotterade medel	—: —	929,862: 49	—: —	929,862: 49
Lånemedels Konto	—: —	363,000: —	—: —	363,000: —
Utgående Balans	—: —	142,182: 95	—: —	142,182: 95
Kronor	8,518,083: 06	9,413,657: 63	745,089: 85	1,640,664: 42

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Sammanställning av förestående tablå.

			Behållning	Brist
Räntor och lånekostnader	minsk. inkomst.	37,231:28		
	ökade utgifter	35,572:72		72,804:—
Lån	minsk. utgifter	3,643:08		
	minsk. inkomst.	1,703:59	1,939:49	
Fattigvård	minsk. utgifter	36,454:54		
	minsk. inkomst.	4,677:76	31,776:78	
Folkskolan	minsk. utgifter	132,299:23		
	minsk. inkomst.	12,830:39	119,468:84	
Högre folkskolan	minsk. utgifter	5,886:04		
	minsk. inkomst.	2,877:81	3,008:23	
Allmänt läroverk	ökade utgifter			1,299:82
Övriga undervisnings- och bildningsanstalter	ökade utgifter			1,423:82
Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden	minsk. utgifter	7,514:82		
	minsk. inkomst.	570:91	6,943:91	
Bostadsinspektionen	minsk. utgifter		2,409:10	
Gatuläggningen	minsk. utgifter	2,226:57		
	ökade inkomst.	897:38	3,123:95	
Vägar	minsk. utgifter		19,021:46	
Planteringar	ökade utgifter	20,056:30		
	minsk. inkomst.	780:87		20,837:17
Gatubelysning	ökade utgifter			2,050:58
Gaturenhållning	minsk. utgifter		2,472:72	
Avloppsledningar	minsk. utgifter		13,987:19	
Renhållningsverket	ökade utgifter	29,926:91		
	ökade inkomst.	29,758:37		168:54
Svingården	minsk. inkomst.	13,148:11		
	minsk. utgifter	21:80		13,126:31
Vattenledningsverket	minsk. utgifter	15,963:98		
	minsk. inkomst.	4,191:66	11,772:32	
Gasverket	minsk. inkomst.	278,444:32		
	minsk. utgifter	273,554:32		4,890:—
Elektricitetsverket	minsk. utgifter	49,857:85		
	ökade inkomst.	18,371:97	68,229:82	
Kallbadhuset	ökade utgifter	1,422:43		
	ökade inkomst.	148:05		1,274:38
	Transport		284,153:81	117,874:62

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

			Behållning	Brist
		Transport	284,153: 81	117,874: 62
Varmbadhuset	minsk. inkomst.	5,367: 45		
	minsk. utgifter	3,005: 43		2,362: 02
Klapphuset	ökade utgifter			89: 39
Båttrafiken	minsk. inkomst.	55,908: 37		
	minsk. utgifter	40,429: 25		15,479: 12
Brandväsendet	ökade utgifter	12,968: 40		
	minsk. inkomst.	50: 84		13,019: 24
Egendomar inom stadsplan	ökade utgifter	38,097: 94		
	minsk. inkomst.	6,048: 25		44,146: 19
Lantegendomar under eget bruk	minsk. inkomst.	30,377: 68		
	minsk. utgifter	26: 04		30,351: 64
Jordar och andra fastigheter utom stadsplan	ökade utgifter	4,946: 30		
	minsk. inkomst.	3,221: 37		8,167: 67
Skogar	ökade inkomst.	3,019: 78		
	ökade utgifter	1,422: 74	1,597: 04	
Magistrat och Rådstuvurätt	ökade utgifter	4,456: 59		
	ökade inkomst.	33: 05		4,423: 54
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen	ökade utgifter	2,511: 97		
	ökade inkomst.	57: 20		2,454: 77
Polisväsen och fångvård	ökade utgifter	18,883: 86		
	ökade inkomst.	1,804: 77		17,079: 09
Auktionsväsendet	minsk. inkomst.			1,000: —
Allmänna pensionsförsäkringen	minsk. utgifter	3,763: 69		
	minsk. inkomst.	2,479: —	1,284: 69	
Övriga förvaltningskostnader:				
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	ökade utgifter	14,663: 37		
	ökade inkomst.	277: 95		14,385: 42
Byggnadsnämnden	ökade inkomst.	1,828: 76		
	minsk. utgifter	1,443: 86	3,272: 62	
Automobiler	minsk. utgifter	7,798: 52		
	minsk. inkomst.	5,016: —	2,782: 52	
Anslag och bidrag till div. ändamål	ökade utgifter	15,825: 84		
	ökade inkomst.	3,177: 83		12,648: 01
Övriga oförutsedda utgifter, förslagsanslaget	minsk. utgifter		123,310: 36	
		Transport	416,401: 04	283,480: 72

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

		Behållning	Brist
	Transport	416,401:04	283,480:72
Diverse inkomster	minsk. inkomst		4,313:85
Skatter	ökade inkomst	13,576:48	
Förskotterade medel			
Utgående Balans			142,182:95
	Kronor	429,977:52	429,977:52

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 15 maj 1922.

OSCAR ANDERSSON.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle att taga del av den berättelse över revisionen av stadens räkenskaper för år 1921, vilken genom Magistratens resolution den 8 innevarande November överlämnats till Stadsfullmäktige för besluts fattande, har ansett anledning föreligga att beträffande samma revisionsberättelse anföra följande.

Vidkommande anmärkningen mot *Vatten- och Gasverksstyrelsen* om en för hög ersättning för förstörda plantor å Stensborg vid framdragande av avloppsledning, hava ju Stadsfullmäktige, såsom ock revisorerna påpekat, redan beviljat anslag till denna ersättning, vadan erinringen icke torde kunna föranleda någon åtgärd. Emellertid bör den upplysningen meddelas, att enligt vad Drätselkammaren hade sig bekant redan vid den tidpunkt, då den tillstyrkte nämnda anslag, ersättnnigsbeloppet överenskommits efter långvariga underhandlingar och utgjorde ungefär hälften av det belopp, som från början begärts. Även om det slutliga beloppet också måste betecknas som högt, så må å andra sidan framhållas, att det icke är någon enastående företeelse, att det allmänna får vidkännas kostnader över dem, som gälla i den fria handeln, då samhället så att säga tvingar sig fram, ett förhållande som också vunnit stöd i gällande lagstiftning. Att vederbörande styrelse i förevarande fall, så långt det varit densamma möjligt, tillvaratagit stadens intressen, kan knappast dragas i tvivelsmål av den, som är något inne i de förhållanden, det här gäller att bedöma. Men därvid må heller icke förnekas, att den enskilde kontrahenten begagnat tillfället att tillgodogöra sig största möjliga intäkt av den uppkomna situationen.

De kraftiga beskäringar i *Planteringsnämndens* statförslag för innevarande år, vilka föreslogos av Drätselkammaren, visa, att Drätselkammaren har sin uppmärksamhet fäst vid den dryga kostnad planteringarnas vård och underhåll kräver och strävar att få denna kostnad ned till

N:o 65.
Ang. 1921. års revision.

rimliga proportioner. Även om det stöter på praktiska svårigheter att anlita den av revisorerna anvisade vägen att under budgetåret för en mängd mindre anslagsposter, som för övrigt, då de avse löpande årskostnader, hava karaktären av förslagsanslag, inkomma med framställningar om tilläggsanslag måhända under årets sista månader, är det att hoppas, att den allvarliga erinring, som härutinnan nu gjorts av revisorerna, må tjäna till att åstadkomma större uppmärksamhet än hittills vid anslagens handhavande.

Den uppgift revisorerna lämnat angående *stadens svingård* kan lätteligen uppfattas, såsom om denna rörelse lämnat ett rent deficit av omkring 13,000 kronor. Rätta förhållandet är, såsom också av revisorerna längre fram i berättelsen meddelats, att vinsten med omkring 13,000 kronor understiger den beräknade. Det hade varit önskvärt, om detta mera tydligt framhållits, så att den i saken ej fullt invigde ej kan bibringas en felaktig uppfattning om hur saken förhåller sig. Av de budgetförslag, som efter 1921 upprättats och som varit för revisorerna tillgängliga — Stadsfullmäktiges tryck överlämnas dessutom till dem — hava revisorerna kunnat se, att den beräknade inkomsten av svingården efter 1921 efter hand nedsatts. Fingervisningen härutinnan i revisionsberättelsen nu så långt efteråt är sålunda överflödig. Om revisorerna, som enligt uppgift noga nagelfarit Lantegendomsnämndens stat, något reflekterat över en såväl i budgeten som räkenskapen för svingården förekommande utgiftspost: hyra för svingården 5,000 kronor, skulle revisorerna utan den närmare undersökning, som de säga sig saknat tillfälle och tid att verkställa, hava funnit, att svingården verkligen räntar det i densamma nedlagda kapitalet, då just detta hyresbelopp, som ingår som inkomst i Drätselkammarens räkenskap, är upptaget i ändamål att motsvara sagda ränta.

Den exposé över *stadens ekonomiska ställning* med avseende på tillgångar och skulder, som revisorerna funnit anledning göra i revisionsberättelsen, måste Drätselkammaren beteckna såsom i högsta grad ansvarslös. Den kommunala verksamheten är icke, såsom ett affärsföretag, till för att åstadkomma vinst åt delägarna i företaget. Bokföringen för en kommun är därför också en helt annan och har ett helt annat syfte än den privata affärsbokföringen. Den kommunala bokföringens huvudsyfte är att vara en budgetredovisning. Den kan därför icke avslutas med något vinst- och förlustkonto i vanlig bemärkelse. Visserligen skall bokföringen också lämna en anvisning om kommunens tillgångar och skulder, men givetvis — med hänsyn till huvudsyftet — icke på det sätt, att tillgångarnes växlande värde vid varje bokslut påverkar resultatet av den årliga rörelsen. Det är nämligen för de skattskyldiga fullkomligt indifferent, i det att det icke alls påverkar skattebehovet, till vilka värden tillgångarna upptagas. Vad som inverkar på beskattningen är endast, vad kommunen har att betala dels i löpande utgifter för den kommunala verksamheten och dels på en gång eller under en längre tidsföljd för anskaffning av de värden, som äro eller bliva kommunens tillgångar. Det kan ju vara ett önskemål att tillgångarna, sådana de äro bokförda, motsvara reela värden, och omföringar härutinnan med längre eller kortare

N:o 65. *Ang. 1921 års revision.*

tiders mellanrum kunna vara både önskvärda och lämpliga. Men då måste justeringarna avse alla värden, både de som äro för höga och de som äro för låga.

Alldeles förkastligt måste det betecknas, att såsom revisorerna nu gjort — i vad syfte må lämnas därhän, men icke kan det vara för att tjäna det gemensamma samhället, som de misskrediterat dess ekonomi — taga fram de tillgångar de funnit vara för höga, utan att samtidigt meddela, att en hel del tillgångar finnas, som äro allt för lågt eller icke alls upptagna. Saken är helt enkelt den, att stadens tillhörigheter — med undantag för inventarier och förrådsartiklar, vilka i allmänhet varje år inventeras och värderas — sedan mycket lång tid tillbaka som regel äro upptagna i värden, motsvarande högst vad de en gång kostat staden. Sålunda är för närvarande t. ex. anskaffningsvärdet för stadens gårdar och tomter omkring 2,134,000 kronor, till vilket belopp de också äro bokförda, medan taxeringsvärdet är 2,875,000 kronor. En hel del markområden, bland andra hamnplanen, som lämnar en betydande inkomst, äro ej upptagna till några som helst värden. Någon särskild anledning att göra ändring i ovannämnda hänseenden har icke förefunnits, i all synnerhet som en omvärdering efter nuvarande värden sannolikt skulle resultera i en summa, som i varje fall ej skulle bliva lägre, men sannolikt avsevärt högre än den nuvarande. Drätselkammaren har dock givetvis intet emot att vidtaga en dylik åtgärd.

Men icke nog med nu nämnda ofullständighet i revisorernas exposé. Man borde hava väntat sig, att de 14 revisorerna med den auktoritet och överlägsenhet, varmed de yttrat sig, och det sakförstånd de synas vilja representera, då de beräkna stadens verkliga tillgångar och uträkna dem för varje medborgare i samhället, även skulle taga med samtliga tillgångar och skulder. Nu hava de emellertid — om med avsikt eller förbiseende, men i så fall ett oförlåtligt sådant, må lämnas osagt — grundat sin kalkyl endast på vad som är redovisat i Drätselkammarens räkenskaper och underlåtit att medtaga allt vad som rör fattigvården, folkskolan, tekniska skolan och stadens tekniska verk m. m. Enligt vad bilagda uppställning visar, föreligger beträffande nämnda verk och inrättningar betydande tillgångsöverskott. I stället för det överskott i tillgångar, som redovisats i Drätselkammarens bokslut, av omkring 2,570,000 kronor, på vilket revisorerna grundat sina uttalanden, utgör enligt bokslutet för samtliga verk samma överskott 4,156,000 kronor, och om de tekniska verkens och hamnens amorteringsfonder, tillhopa omkring 620,000 kronor, vilka hittills endast bokförts som skuld i Drätselkammarens räkenskaper, men som givetvis borde ingå som tillgång i vederbörande verks bokslut, medräknas, i runt tal 4,775,000 kronor. Det kan icke nog beklagas, att, oaktat det nitiska arbete revisorerna onekligen nedlagt, på detta sätt vilseledande och oriktiga uppgifter och på grundvalen av dessa gjorda reflektioner kommit in i revisionsberättelsen till ingen som helst nytta för staden och dess innevånare men till måhända obotlig skada för dem, då det vid kreditgivning eller eljes för utomstående gäller att bedöma stadens ekonomiska solvens.

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Vidkommande slutligen anmärkningen om *Drätselkammarens kassaväsende,* att kassaboken hållits öppen en tid in på det nya året är anmärkningen i viss mån missvisande. Kassan har, i olikhet med vad längre tillbaka ägde rum, avslutats på årets sista dag, men för att den mängd såväl inkomster som utgifter, vilka rätteligen hörde till det gamla året, skulle bliva bokförda på detsamma, har upplagts ett särskilt gemensamt konto för dem, till undvikande av en mängd speciella avräkningskonton, och vederbörande till det gamla året hörande kassaposter påförts detta konto pr. den 31 december. Vad olägenhet skulle kunna uppkomma härav, hava revisorerna icke kunnat påvisa. Någon svårighet att göra kassainventering på årets sista dag, liksom vilken annan dag som helst föreligger ej med denna anordning. Den nämnda avsikten att få respektive utgifter och inkomster bokförda på det år, till vilka de höra, kan emellertid vinnas med olika bokföringsmetoder. Ett sätt är också, att helt avklippa bokföringen vid årsskiftet och låta allt, vad som kommer därefter, hänföras till det nya året. Resultatet blir då missvisande särskilt vid övergångsåret, men utjämnas sedermera om samma tillvägagångssätt fullföljes år efter år. Synnerligen betecknande för revisorernas sätt att handhava sin uppgift är emellertid, att precis samma erinran skulle kunna göras mot stadens övriga kassaförande verk till och med i vissa fall i än högre grad, då kassan utan vidare på det tidigare vid Drätselkammaren praktiserade sättet hålles alldeles öppen till in i Mars månad. Men detta hava revisorerna underlåtit att påpeka. I stället har vid ett verk hänt, att de speciella revisorerna för detta verk på direkt förfrågan av kassaförvaltaren muntligen förklarat sig ej hava något att erinra mot denna anordning.

Revisorernas egendomliga förklaring, att de på grund av bristande tid och i saknad av kvalificerat biträde eller räknebiträde icke kunnat granska från stadskamrerarekontoret erhållna sifferuppgifter rörande *stadens underställningsfria lånerätt,* må stå för revisorernas räkning och gälla för vad den kan. Något biträde för detta ändamål hava revisorerna Drätselkammaren veterligen ej begärt och enligt Drätselkammarens mening är det här fråga om en undersökning, som, om den skall göras, varken bör eller behöver lämnas till något biträde. Regler för bestämmandet av den underställningsfria lånerätten finnas i kommunalförfattningen, nödigt siffermaterial i stadens handlingar och räkenskaper. För övrigt gäller det en omdömesfråga, som en kompetent revisor icke överlämnar åt ett biträde, lika litet som något sådant behöves för den enkla och föga tidsödande räkneoperation, som till ledning för bedömandet erfordras.

Västerås den 15 november 1923.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 65.
Ang. 1921 års revision.

Sammandrag över tillgångar och skulder den 31 dec. 1921.

Tillgångar:

Drätselkammaren		19,796,668: 12	
Folkskolan		1,626,447: 68	
Fattigvården		533,863: 98	
Tekniska skolan		94,839: 30	
Fonderna: Tekniska skolans fastighet		475,569: 67	
Gasverket: Fonderade medel	603,597: 10		
Hamnen: Fonderade medel	16,155: 45		22,527,388: 75
		Kronor	22,527,388: 75

Skulder:

Drätselkammaren		17,218,256: 48	
Folkskolan		762,946: 02	
Fattigvården		360,706: 30	
Tekniska skolan		29,387: 10	18,371,295: 90
Kapitalbehållning			4,156,092: 85
		Kronor	22,527,388: 75

Västerås den 14 november 1923.

Västerås Stadskamrerarekontor:

OSCAR ANDERSSON.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1923. Den 29 November XVII.

N:o 66.

Drätselkammarens skrivelse ang. anskaffande av en ny ambulansautomobil.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 180 i dess protokoll för den 25 sistlidne oktober hava Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande remitterat Hälsovårdsnämndens i staden framställning därom att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å förslagsvis 12,500 kronor för anskaffande av en ny ambulansautomobil.

Drätselkammaren får i anledning härav anföra.

I de motiv, som av Hälsovårdsnämnden anförts för anskaffande av en ny ambulansautomobil, instämmer Drätselkammaren till fullo och får efter tagen den av de offerter, som genom särskilt utsedda kommitterade, stadens drätseldirektör och byggnadschef, förelagts Hälsovårdsnämnden, förklara, att Drätselkammaren för sin del delar Hälsovårdsnämndens mening att det lämpligaste sättet för anskaffande av ny ambulansautomobil är att inköpa ett chassis och utföra karosseripåbyggnaden å brandverkets verkstäder.

Drätselkammare får sålunda med tillstyrkan till Hälsovårdsnämndens framställning föreslå Stadsfullmäktige, att för anskaffande av en ny ambulansautomobil anslå ett belopp av 12,500 kronor att gäldas av i innevarande års budget upptaget anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 8 november 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter beslut av Stadsfullmäktige den 25 januari 1917 att anslå ett belopp av 4,750 kronor för inköp av en ambulansautomobil för stadens räkning blev en dylik automobil av märket "Ford" anskaffad.

Denna automobil motsvarar, oaktat de reparationer, delvis av rätt

N:o 66.
Ang. anskaffande av ny ambulansautomobil.

omfattande art, den under de senare åren undergått, ej de fordringar man måste ställa på ett transportmedel av denna art, utan lära transporterna i många fall vara synnerigen påfrestande för de sjuka.

Dessutom inträffar allt som oftast felaktigheter med automobilen, och gjorda rekvisitioner av densamma kunna till följd härav ej fullgöras.

Hälsovårdsnämnden kan ej längre taga på sitt ansvar konsekvenserna av anförda missföhållanden, utan föreslår Stadsfullmäktige att anslag beviljas för anskaffande av en nya ambulansautomobil.

Nämnden föranledes till detta förslag så mycket mer av följade förhållande.

Staden är nämligen till följd av överenskommelse med länets landsting skyldig, att när det nya länslasarettet tagits i bruk, ombesörja ambulanstransporter från järnvägsstationen till lasarettet, därest ej vid angivna tidpunkt spårvägsförbindelse vore anordnad mellan staden och lasarettet.

Då ej torde vara att räkna med spårvägsfrågans lösande inom en så snar framtid, kan utgiften för staden ej undvikas utan endast uppskjutas ett eller annat år, ty under alla förhållanden är omöjligt att den nuvarande ambulansautomobilen kan betjäna den nya uppgift, som tillkommer vid lasarettets öppnande.

Sedan Nämnden gjort sig underrättad om priserna å fullt färdiga ambulansautomobiler, har Nämnden funnit det för staden mest ekonomiska vara att inköpa ett chassis och utföra ambulanskarosseriet å brandkårens verkstäder.

Infordrade prisuppgifter giva vid handen att ett förstklassigt chassis kan inköpas för en kostnad av cirka 9,500 kronor.

Karosseriet torde komma att belöpa sig till omkring 3,000 kronor.

Hälsovårdsnämnden hemställer därför,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å förslagsvis 12,500 kronor för anskaffande av en ny ambulansautomobil.

Västerås den 19 oktober 1923.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 67.

Drätselkammarens skrivelse ang. den tillfälliga bostadsförmedlingen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Åberopande Stadsfullmäktiges beslut under § 140 i dess protokoll för den 30 augusti och under § 161 i dess protokoll för den 27 september innevarande år rörande åtgärder i anledning av befarade svårigheter vid oktoberflyttningen får Drätselkammaren härmed överlämna särskilt utsedda kommitterades redogörelse i ämnet, ävensom meddela Stadsfullmäktige, att de särskilt utsedda delegerades uppdrag, förutom ett mindre av Fattigvårdsstyrelsen utbetalt belopp för hjälp till hyra, föranlett följande utgifter:

arvode till byråföreståndaren	kr. 525: —
annonskostnader, städning och eldning omkring	„ 50: —
Summa Kronor	575: —

Drätselkammaren får vidare i anledning av det givna uppdraget meddela Stadsfullmäktige, att angivna kostnader gäldats av innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 8 november 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Kommitterade för undersökning och reglering av bostadsförhållandena på hyresmarknaden i staden den 26 september 1923 avgivit meddelande om dittills vidtagna åtgärder, har det befunnits nödvändigt att fortsätta den hyresförmedlande verksamheten till och med den 27 okt. Då arbetet härutinnan sålunda nu är avslutat, får kommittén härmed avgiva meddelande om verksamheten i dess hela omfattning.

Såsom i ovanberörda skrivelse meddelats utgjorde anmälda bostadslösas antal 121. Genom åtgärder, huvudsakligen vidtagna av den för ändamålet inrättade byrån kunde denna siffra reduceras till 37. Seder-

N:o 67.
Ang. den tillfälliga bostadsförmedlingen.

mera har under tiden för denna byrås verksamhet tillkommit ytterligare 67. Det antal, som således slutgiltigt stod i behov av bostad utgjorde 104. Av dessa hava 27 dels genom byråns hjälp lyckats få kvarbo i förut innehavd lägenhet och dels på egen hand skaffat sig bostad, vadan 77 familjer erhållit annan lägenhet genom byråns direkta förmedling.

Av anförda 104 familjer hava 24 sökt enkelrum; 74 rum och kök; 5 2 rum och kök samt 1 3 rum och kök.

Beträffande de 77 familjer, som erhållit bostad fördela sig dessa med avseende å bostadens storlek på följande sätt: aderton ha erhållit enkelrum; femtioen ha erhållit 1 rum och kök; sju ha erhållit 2 rum och kök samt en 3 rum och kök.

Bakom anförda siffror döljer sig avsevärt arbete. Byråns verksamhet har nämligen icke inskränkt sig endast till anvisning av bostäder, utan gått i författning om anskaffande av sådana samt träffat överenskommelse med respektive hyresvärdar.

Förutom här angivna bostadsförmedling har ett sjuttiotal andra hyresangelägenheter, huvudsakligen uppkomna genom tvister mellan hyresgäster och hyresvärdar, ordnats av byrån.

Av vad här nu i korthet anförts torde med all tydlighet framgå, att de av Stadsfullmäktige beslutade och av Kommittén verkställda åtgärderna i angivet syfte varit starkt av behovet påkallade.

Västerås den 29 oktober 1923.

Å Kommitterades vägnar:

E. EDV. KARLSSON.
Ordförande.

Axel Norén.

Bostadssökandenas antal har varit 104.

Därav har	24	sökt	enkelrum
„ „	74	„	rum och kök
„ „	5	„	2 rum och kök
„ „	1	„	3 rum och kök
Summa	104		

Av dessa har 77 erhållit bostad.

Därav har	18	fått	enkelrum
„ „	51	„	rum och kök
„ „	7	„	2 rum och kök
„ „	1	„	3 rum och kök
Summa	77		

Förutom denna bostadsförmedling har genom byrån ett sjuttiotal andra hyresangelägenheter ordnats uppkomna genom tvister mellan hyresgäster och hyresvärdar.

N:o 68.

Kungl. Maj:ts utslag å anförda besvär över Stadsfullmäktiges beslut ang. nöjesskatt.

Res.

Överlämnas till Stadsfullmäktige för kännedom.

Västerås Rådhus den 5 november 1923.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

RESOLUTION.

Överlämnas till Magistraten i Västerås för att delgivas Stadsfullmäktige i staden.

Västerås slott i landskontoret den 2 november 1923.

WALTER MURRAY.

Axel Rudberg.

Avskrift av utslag på besvär av Aktiebolaget Svensk Filmindustri i fråga om Stadsfullmäktiges i Västerås beslut angående befrielse från nöjesskatt för teaterföreställningar i staden.

Kungl. Maj:ts

utslag på de besvär, Aktiebolaget svensk filmindustri i underdånighet anfört över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Västmanlands län den 3 oktober 1922 meddelade utslag i fråga om stadsfullmäktiges i Västerås beslut angående befrielse från nöjesskatt för teaterföreställningar i staden; i anledning av vilka besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande efter vederbörandes hörande avgivit infordrat utlåtande den 19 februari 1923;

Givet i regeringsrätten den 27 september 1923.

Stadsfullmäktige i Västerås, som den 29 december 1921 beslutat införande av nöjesskatt i Västerås, bestämde genom beslut den 26 januari 1922, så vitt nu är i fråga, att tillsvidare skulle gälla, att teaterföreställningar med undantag av revyer skulle vara befriade från sådan skatt.

Häröver anförde jämte andra bolaget besvär hos Kungl. Maj:ts be-

N:o 68. *Ang. nöjesskatt.*

fallningshavande under yrkande, att Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut måtte undanröjas. Till stöd härför åberopades, att förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar lade hinder i vägen för beslut om dylik generell befrielse. Uttrycket i 2 § 2 mom. av förordningen "när skäl därtill äro" måste förstås sålunda, att befrielse från skatt skulle kunna lämnas allenast beträffande verkligen förädlande och värdefulla nöjestillställningar.

Genom överklagade utslaget utlät sig Kungl. Maj:ts befallningshavande sålunda: Enär med hänseende till den kulturella betydelse som trots kända avigsidor måste tillerkännas teaterverksamheten, stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut icke kunde anses stå i strid med den ovan angivna författningsföreskriften om rätt för den beslutande kommunala myndigheten att, när skäl därtill voro, medgiva befrielse från utgörande av nöjesskatt beträffande visst slag av under författningen inordnade nöjestillställningar, samt de hos Kungl. Maj:ts befallningshavande klagande i övrigt icke visat, att klandrade beslutet kränkte deras enskilda rätt eller eljest vilade på orättvis grund eller att det icke tillkommit i laga ordning eller att det stode i strid med allmän lag eller författning eller annorledes överskrede deras befogenhet, som fattat beslutet, funne Kungl. Maj:ts befallningshavande lagligt lämna besvären utan avseende.

Hos Kungl. Maj:t fullföljer bolaget den förut i målet förda talan.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit Sig föredragas ovan berörda besvär och finner skäl ej hava förekommit, som kan verka ändring i Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag. Det länder vederbörande till underdånig efterrättelse.

Under Kungl. Maj:ts sekret:
(L. S.)

Carl Edelstam.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:
A. Wennerholm.

N:o 69.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp af fastigheten N:o 7 i kv. Erl'ng.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För bebyggande av tomten N:o 7 inom byggnadskvarteret Erling har genom stadens förmedling utlämnats ett byggnadslån stort 20,000 kronor till säkerhet varför överlämnats inteckningar i fastigheten till

N:o 69.
Ang. inköp av fastigheten N:o 7 Erling.

samma belopp liggande i förmånsrättshänseende närmast efter ett intecknat kapitalbelopp å 29,400 kronor.

Vid exekutiv auktion å fastigheten den 26 nästlidne oktober har Drätselkammaren för att skydda det intecknade byggnadslånet och i förhoppning om att vid en framtida försäljning av fastigheten kunna utfå en köpeskilling, som åtminstone delvis täcker detta lån, åt staden inköpt fastigheten för en köpeskilling av 35,000 kronor.

För bedömande av fastighetens värde bör anmärkas, att köpeskillingen med 1,800 kronor understiger fastighetens taxeringsvärde, att fastighetens areal är 1,366 m² och att däråå är uppfört ett boningshus i två våningar, innehållande 2 lägenheter vardera å 3 rum och kök jämte bekvämligheter samt att den årliga hyresavkastningen av fastigheten borde kunna motsvara 6 % å köpeskillingen.

Av köpeskillingen skall kontant gäldas kostnaderna för den exkutiva auktionen samt upplupen ränta å de inteckningslån, som utgå med bättre förmånsrätt än stadens, tillhopa omkring 2,200 kronor, och resterande del erläggas i form av övertagande av betalningsskyldigheten för dessa inteckningslån.

Drätselkammare hemställer, att Stadsfullmäktige ville med godkännande av inköpet, dels för gäldande av den kontanta delen av köpeskillingen anvisa ett anslag å 2,200 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, som kunna vara för staden antagliga, åter försälja fastigheten.

Västerås den 8 november 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 70.

Drätselkammarens skrivelse ang. tilläggsanslag för reparation av stadens växthus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren överlämnar härmed för avgörande en framställning från Planteringsnämnden att ett anslag å 2,035 kronor 33 öre måtte anvisas för täckande av uppkommen brist i ett i Nämndens stat för innevarande år upptaget anslag för reparation av stadens växthus och drivbänkar och får härvid såsom sitt yttrande hemställa, att Stadsfullmäktige måtte bifalla framställingen med det tillägg till ett beslut härom, att

N:o 70. *Ang. tilläggsanslag för reparation av stadens växthus.*

anslaget måtte utgå av det i innevarande års stat anvisade anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 15 november 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 29 december 1922 anslogo Stadsfullmäktige, efter tillstyrkan av Drätselkammaren, på framställning av Planteringsnämnden 2,000 kronor för reparation av stadens växthus och drivbänkar.

Då arbetena nu förliden sommar togo sin början visade det sig att växthusen befunno sig i avsevärt sämre skick än vad Planteringsnämnden vid dess begäran om anslag hade anledning antaga, varför det blev nödvändigt att företaga mer omfattande reparationer än som ursprungligen avsetts. Så var virket i växthusens väggar på en del ställen helt uppruttet, varför fullständig ombyggnad måste företagas.

Taken måste i stort sett helt och hållet omläggas. Kostnaderna för reparationer hava i anledning härav kommit att uppgå till 4,035 kronor 33 öre eller med 2,035 kronor 33 öre överskridande beviljat anslag. Till följd härav får Platneringsnämnden hemställa, att Stadsfullmäktige ville för täckande av i 1923 års anslag för reparationer av växthusen uppkommen brist anslå 2,035 kronor 33 öre.

Västerås den 10 november 1923.

För Planteringsnämnden:
CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

N:o 71.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag för ordnande av stadens förråd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under utredning i Drätselkammaren ligger för närvarande en fråga om ordnande av stadens förrådsväsende eventuellt genom inrättande av

N:o 71.
Ang. anslag för ordnande av stadens förråd.

ett centralförråd med särskild bokföring, vilken utredning emellertid icke fortskridit så långt, att något definitivt förslag i frågan kan framläggas.

Emellertid synes redan nu en del förberedelser för det slutgiltiga ordnandet av frågan kunna vidtagas, och skulle syftet med dem vara en bättre disposition av utrymmena inom nuvarande förrådet och en komplettering av arbetsanordningarna. Av här bifogade av byggnadschefen Smitt upprättade beräkning av kostnaden framgår arten av dessa förberedande arbeten.

Uder hänvisning härtill hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för ett förberedande ordnande av stadens förråd anvisa ett förslagsanslag å 5,000 kronor att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 15 November 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I samband med ordnandet av stadens förråd behövas en del smärre ändringsarbeten utförda:

1)	Snickarboden utökas, limfyr anordnas	1,600: —
2)	Nuvarande stolpskjulet utökas mot väster	350: —
	samt mot öster för anordnande av kokhus för beredning av rödfärg samt plats för ässja	1,200: —
	ny vägg å skjulets norra sida, 30 m.	225: —
3)	Flyttning av staket samt delvis nytt sådant	200: —
4)	Uppsättning av hyllor och fack	500: —
5)	Flyttnings- och transportarbeten	1,500: —
6)	Utbytande av elektriska ledningar av zink	304: —
7)	Div. ändringsarbeten å gården Kungsängen N:o 7	280: —
8)	Nya grindar vid d:o	65: —
	Summa Kronor	6,224: —

Härjämte meddelas att för försålt skrot erhållits kr. 777: 50, vadan därutöver erforderligt anslag beräknas till kronor 5,446: 50, ett belopp som jag sålunda hemställer att Drätselkammaren ville disponera för detta ändamål.

Västerås den 15 november 1923.

Gösta Smitt.

N:o 72.

Drätselkammarens skrivelse ang. fortsatt arbete för djuphamnsanläggningen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I härvid fogade skrivelse hava djuphamnsbyggnadskommitterade, med anmälan att arbetet med byggande av djuphamn vid Carlsberg fortskridit så långt att, enligt det fastställda programmet för hamnanläggningen, uppförandet av kaj snarast kan taga sin början, anhållit att för detta arbetes utförande i huvudsak efter av stadens byggnadschef uppgjorda ritningar och beräkningar ett anslag å 270,000 kronor måtte ställas till förfogande, och får Drätselkammaren, med förklaring att Drätselkammaren icke kommer att lämna någon möda ospard för att intressera statsmakterna att även i fortsättningen i någon form bidraga till täckandet av kostnaderna för djuphamnen, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

> att för fullföljande av djuphamnsanläggningen enligt den fastställda planen, närmast genom utförande av kajbyggnaden, förskottsvis av tillgängliga medel anvisa ett anslag å intill 270,000 kronor samt bemyndiga Drätselkammaren att söka utverka statsmakternas bistånd i någon form för finansiering av de kostnader, som härmed bliva förenade, samt därefter för Stadsfullmäktige framlägga förslag huru anslaget slutligen skall gäldas.

Västerås den 15 November 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Den 21 December 1922 beslöto Stadsfullmäktige enhälligt, med definitivt fastställande i huvudsak av det av stadens byggnadschef utarbetade och av särskilda utredningskommitterade framlagda förslaget till djuphamnen vid Carlsberg, lämna ett anslag av 260,000 kronor till vissa förberedande arbeten för hamnanläggningen, vilka skulle utföras såsom nödhjälpsarbete genom Södra Sveriges Statsarbeten enligt särskild med statens arbetslöshetskommission träffad preliminär uppgörelse.

Dessa arbeten, som omfatta schaktnings- och fyllnadsarbeten för

N:o 72.
Ang. fortsatt arbete för djuphamns-anläggningen

hamnplanen, anläggande av tillfartsväg och järnvägsspår ned till hamnen samt byggande av fångdamm och urschaktning för den blivande kajen, hava nu fortskridit så långt, att själva kajbyggnaden snart kan påbörjas. Specialritningar för denna kajbyggnad hava utförts av stadens byggnadschef och kostnadsberäkning upprättats för densamma, slutande å ett belopp av 270,000 kronor.

Då det är av stor betydelse ur synpunkten av arbetets rationella bedrivande, att kajbyggnadsarbetet får sättas i gång så snart de härför erforderliga förarbetena blivit utförda, och då detta även är av vikt, i fall staden skall kunna i enlighet med sin utfästelse till statsmakterna hava djuphamnen färdig att mottaga djupgående fartyg vid tidpunkten för farledsupprensningens i Mälaren fullbordan, vilken tidpunkt enligt upprepade meddelanden från Kungl. Vattenfallsstyrelsen beräknas infalla senast vid öppnandet av 1925 års seglation, vilja kommitterade härmed överlämna byggnadschefens ovanberörda ritningar och kostnadsförslag under anhållan, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige framlägga förslag om besluts fattande rörande utförande av även nu ifrågavarande del av anläggningen.

Huruvida statshjälp är att påräkna i den form som hittills utgått, d. v. s. att arbetet helt eller delvis utföres genom Södra Sveriges Statsarbeten såsom nödhjälpsarbete är för ögonblicket svårt att angiva. Så mycket torde emellertid kunna sägas, att vederbörande statsorgan icke äro främmande för en sådan anordning i det att de förklarat sig villiga något längre fram upptaga denna fråga till bedömande.

Kommitterade vilja därjämte meddela, att de ansett sig icke böra underlåta att vidtaga vissa förberedande åtgärder för det nu ifrågasatta arbetet. På grund av möjligheten att medan sjöfarten är öppen för en billigare kostnad anskaffa grus och även för att utnyttja ett förmånligt avtal om grusleverans pr. järnväg i samband med sådan leverans för den förut beslutade och nu nästan fullbordade spåranläggningen till djuphamnen, pågår nu transport och uppläggande inom djuphamnsområdet av det för betongjutningen i kajkroppen erforderliga gruset.

Kommitterade få sålunda föreslå, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige väcka förslag om utförande av kajen vid den blivande djuphamnen och vidtaga åtgärder för anskaffande av de medel, som härför äro erforderliga.

Västerås den 13 November 1923.

På Djuphamnsbyggnadskommitterades vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Theofil Öberg.

Kostnadsförslag till kajmur av armerad betong.

Schaktning, 1,000 m³ à kr. 4: —	4,000: —
Grundförstärkning av sten, 500 m³ à kr. 15: —	7,500: —
Transport	11,500: —

N:o 72.

Ang. fortsatt arbete för djuphamns-anläggningen.

	Transport	11,500: —
Formar för betonggjutning, 9,400 m² à kr. 3: —		28,200: —
Betong 1:4:6, 4,050 m³ à kr. 35: —		141,750: —
Armeringsjärn, 150,000 kg. à kr. 0: 30		45,000: —
Nubbsten till beklädnad, 600 m² à kr. 20: —		12,000: —
Granitlist till muren, 220 m² à kr. 50: —		11,000: —
Pållare av stålgjutgods, 17 st. à kr. 440: —		7,480: —
Diverse och oförutsedda kostnader c:a 5 %		13,070: —
	Summa Kronor	270,000: —

Västerås den 1 November 1923.

Gösta Smitt.

N:o 73.

Drätselkammarens skrivelse ang. viss ändring i överenskommelsen rörande ordnande av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets och A.-B. Svenska Metallverkens industriområden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I härvid fogad skrivelse har Aktiebolaget Svenska Metallverken på anförda skäl föreslagit den ändring i överenskommelsen den 18 November 1920 emellan staden å ena och bolaget samt Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget å andra sidan angående reglering av bolagens industriområden, att bolaget enligt 5:te punkten i överenskommelsen ålagd skyldighet att före ingången av år 1925 hava borttagit de byggnader, som vore hinderliga för utläggning av en 18 meter bred gata öster om järnvägslinjen från Pilgatan norrut måtte förfalla och skyldigheten inträda först sedan ett år förflutit från 1 Oktober infallande närmast efter den dag uppsägning från stadens sida skett, och får Drätselkammaren med överlämnande av framställningen till Stadsfullmäktige för avgörande såsom sitt yttrande över densamma föreslå

att Stadsfullmäktige ville besluta biträda ändringsförslaget.

Västerås den 15 November 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 73.
Ang. viss ändring i överenskommelsen rörande ordnande av Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets och A.-B. Svenska Metallverkens industriområden.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Uti den överenskommelse, som träffades den 18 november 1920 mellan Västerås stad genom dess Drätselkammare, å ena, och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Aktiebolaget Svenska Metallverken, å andra sidan, föreskrevs uti punkt 5:o bl. a. att de för utläggning till full bredd av en 18 meter bred gata öster om S. W. B. järnvägs område från Pilgatan norrut, så långt A.-B. Svenska Metallverkens ägor sträckte sig, hinderliga byggnaderna "icke behöva bortföras före ingången av år 1925", men att de alltså till sagda tid borde vara borttagna. Då med hänsyn till den knappa bostadstillgång, som för närvarande förefinnes, ävensom till andra hithörande omständigheter ett dylikt bortförande under nästkommande år måste anses medföra avsevärda olägenheter, få vi vördsamt föreslå att nu ifrågakomna föreskrift ändras så, att orden: "före ingången av år 1925" utgå och ersättas med orden: "förr än ett år förflutit från 1 oktober i det år, varunder tidigare än nyssagda dag uppsägning från stadens sida verkställts".

För den gatumark, som av ovannämnda byggnader tages i anspråk, äro vi villiga att under den utsträckta tiden betala en tomthyra av kr. 100: —, per år räknat.

Västerås den 14 November 1923.

Aktiebolaget Svenska Metallverken.
Erik Falk.

N:o 74.

Drätselkammarens skrivelse ang. inköp av tomten N:o 10 kv. Erland.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bland de byggnadslån staden förmedlade av 1920 års statsanslag ur bostadslånefonden till olika byggnadsföretagare i staden var även ett lån å 11,000 kronor för bebyggande av tomten N:o 8 i byggnadskvarteret Erling.

De till säkerhet för detta lån liggande inteckningarna blevo värdelösa vid fastighetens försäljande exekutivt under år 1922 för en köpeskilling, som icke till någon del täckte dessa inteckningars belopp.

Sedan staden av låntagaren utkrävt dels förfallen annuitet å detta lån, dels upplupen ränta å ogulden köpeskilling och annan ersättning vid försäljning till låntagaren av tomten N:o 10 inom byggnadskvarteret Er-

N:o 74. *Ang. inköp av tomten N:o 10 i kv. Erland.*

land, har låntagaren meddelat, att han i avsaknad av medel icke kan fullgöra denna betalningsskyldighet ävensom föreslagit, att staden ville återförvärva sistnämnda och fortfarande obebyggda tomt, därvid den av låntagaren kontant erlagda köpeskillingen skulle gå i avräkning å hans skuld. För återköpet fordras icke något kontant utlägg av staden annat än till lagfartskostnader.

Som Drätselkammaren funnit förlusten å förenämnda bostadssubvention minskas genom ett dylikt återköp, hemställer Drätselkammaren

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren åter inköpa tomten N:o 10 inom byggnadskvarteret Erland samt därefter försälja fastigheten till pris och på villkor, som äro för staden antagliga.

Västerås den 15 November 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

N:o 75.

Lönenämndens skrivelse ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom yttrande över Hälsovårdsnämndens och Fattigvårdsstyrelsens till Lönenämnden genom Stadsfullmäktiges beslut den 28 Juni innevarande år remitterade framställningar angående åtgärder för möjliggörande av att vissa dem underlydande befattningshavare — vad Hälsovårdsnämnden angår stadssjuksköterskorna, och för Fattigvårdsstyrelsens vidkommande husmodern och sjuksköterskorna vid ålderdomshemmet Karlslund samt föreståndarinnan för barnhemmet Fridsborg — måtte tillförsäkras pensionsrätt i statens pensionsanstalt för folkskollärare m. m., får Lönenämnden nu, med återställande av samtliga handlingar, i ärendet anföra följande.

Framställningarna hava föranletts av de erfarenheter, som gjorts i fråga om möjligheten att få kvalificerade personer — eller av Kungl. Medicinalstyrelsen godkända sjuksköterskor — anställda i befattningarna. Konkurrensen från andra sjukvårdsanstalter med för befattningshavarna ordnade pensionsförhållanden har medfört, att anställningarna i stadens tjänst icke blivit annat än övergångsanställningar, vilket vållat osäkerhet och varit till skada för sjukvården. Härjämte har åberopats det berättigade uti att den personal, som undantagsvis en längre tid varit anställd hos staden, bliver likställd i pensionshänseende med personal vid dylika andra anstalter.

De åberopade förhållandena utgöra enligt Lönenämndens uppfattning bärande skäl för ett tillmötesgående av de framförda önskemålen ifråga om pensioneringen. Emellertid möta en del svårigheter för ernående av detta syfte sammanhängande med de detaljerade villkor, som uppställas för en dylik pensionsrätt. Såsom framgår av det tjänstememorial, som avgivits av Kungl. Medicinalstyrelsens inspektris för sjuksköterskeväsendet i riket och bilagts handlingarne, kräves härför en omreglering av tjänsterna såväl i löneavseende som även i avseende å sättet för deras tillsättande — i lönehänseende på sådant sätt, att ifrågavarande befattningshavare i viss mån komma att intaga en särställning inom lönestaten. Beträffande risken för att denna särställning komme att medföra ett sönderbrytande av lönestaten eller möjligheten att undgå denna risk, yttrar sig Lönenämnden närmare i annat sammanhang.

N:o 75.
Ang. pensoinering av stadens sjuksköterskor m. fl.

Ifrågavarande befattningshavare äro redan uppdelade i två kategorier vilken uppdelning jämväl är av beteydelse för omregleringen, nämligen sådana, som åtnjuta och sådana, som äro i avsaknad av in natura förmåner. Till den förra kategorien höra husmodern och sköterskorna vid ålderdomshemmet, föreståndarinnan vid barnhemmet och de två stadssjuksköterskor, som äro stationerade å epidemiska sjukhuset, till den senare kategorien de två övriga stadssjuksköterskorna.

De med de förra befattningarna förenade förmånerna äro för närvarande följande:

grundlön enligt lönestatens 4:de lönegrupp 600 kronor jämte tre ålderstillägg vartdera å 48 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring samt härå belöpande dyrtidstillägg efter nuvarande indextal 177 i de olika lönegraderna respektive 462: —, 498: 96, 535: 92 och 572: 88. Dessutom åtnjuta befattningshavarna såsom naturaförmån fri kost, fri möblerad bostad, fri värme, fritt lyse och fri tvätt, vartill kommer förmånen av semester under 1 månad årligen med bibehållna löneförmåner och, där naturaförmånerna härunder ej åtnjutas, kostpenningar, uppgående till 1 kr. 50 öre pr dag.

Förmånerna för andra kategoriens befattningar äro:

grundlön enligt lönestatens 6:te lönegrupp 750 kronor jämte tre ålderstillägg à 57 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring samt däråbelöpande dyrtidstillägg efter nuvarande indextal 177 i de olika lönegraderna respektive 577: 50, 621: 39, 665: 28 och 709: 17 kronor. Härtill kommer såsom ytterligare förmån rätt för befattningshavaren att vid sjukvård erhålla ersättning enligt taxa samt en månads tjänstledighet årligen.

De oeftergivliga villkor i löne- och förmånshänseende, som uppställas för att en sköterskетjänst å anstalt, med vilken första kategorien befattningshavare skola jämställas, skall kunna erhålla pensionsrätt i förenämnda anstalt äro, enligt det omförmälda tjänstememorialet, följande:

Den kontanta minimiavlöningen får icke understiga 700 kronor pr år, vartill skola komma tre ålderstillägg, vartdera à 150 kronor, efter respektive 3, 6 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Sköterska skall vidare å anstalten fritt erhålla kost, möblerad bostad i eget rum, värme, lyse. tvätt samt sjukvård, samt vidare åtnjuta en sammanhängande semester av minst en månad, under vilken tid hon skall åtnjuta full lön inberäknat dyrtidstillägg samt full ersättning för de naturaförmåner hon under semestern avstår. Såsom önskemål dock ej villkor för inlösning i anstalten framhålles bland annat, att dyrtidstillägg på de kontanta avlöningsbeloppen böra utgå enligt samma grunder och till minst samma belopp, som äro eller varda bestämda för statsanställda.

Vad angår befattningshavarna, hänförliga till första kategorien kräves alltså en omreglering av de kontanta lönebeloppen, dock ej i den meningen, att befattningarna skulle insättas i annan och högre lönegrupp. Vad som erfordras är allenast en bestämmelse av det innehåll — i överensstämmelse i övrigt med avsikten att vid den tidpunkt, då levnadsomkostnaderna kommit i ett stabilt läge, sammanlägga dyrtidstilläggen med den övriga kontanta lönen till egentlig lön — att av det sammanlagda beloppet av egentlig lön och dyrtidstillägg för befattningsha-

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

varne i fråga skall i första lönegraden 700 kronor, i andra lönegraden 700 + 150 kronor o. s. v. med 150 kronors ökning i varje lönegrad utgöra egentlig lön och resterande belopp vara dyrtidstillägg med det tillägget, att den kontanta årliga avlöningen — egentlig lön + dyrtidstillägg — ej får understiga 700, 850, 1,000 och 1,150 kronor i respektive lönegrader. En bestämmelse av sådant innehåll kan icke medföra ett förryckande av lönegruppernas inbördes förhållanden under andra och — tämligen otänkbara — förhållanden, än att indextalet skulle sjunka så mycket att den egentliga lönen jämte dyrtidstillägg för andra jämförbara befattningshavare skulle understiga vad som nu ifrågavarande genom en dylik bestämmelse skulle få sig tillerkänd som egentlig lön. Denna möjlighet är i övrigt icke av någon större betydelse vid det förhållande, att lönestaten icke upptager andra jämförbara befattningshavare — i dess 4:de lönegrupp äro icke andra befattningshavare än dem, det nu gäller, insatta.

De övriga förmåner, vars åtnjutande utgöra villkor för pensionsrät ti anstalten, äro befattningshavarna redan tillförsäkrade.

Vad åter angår de två ej å anstalt stationerade stadssjuksköterskorna skola dessa i löne- och förmånsavseende för pensionsrättens erhållande jämställas med distriktssjuksköterska, till vars avlöning statsbidrag utgår jämlikt Kungl. kungörelsen den 30 april 1920 (Svensk författningssamling N:o 234/1920).

Enligt denna författning skall sådan distriktssköterska hava en kontant begynnelselön av minst 500 kronor pr år och en kontant slutlön efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring av minst 700 kronor pr år samt därjämte åtnjuta fri kost, fri möblerad bostad, fri värme, fritt lyse och fri tvätt eller ock kontant ersättning för nämnda naturaförmåner. I den kontanta lönen må icke inräknas ersättning, som kan tillkomma distriktssköterska för utförande av särskilda förrättningar. Under tid, då hon utövar sjukvård i mindre bemedlades hem skall hon i stället för fri kost av sjukvårdsområdet åtnjuta ersättning för kost. För tid, varunder hon utövar sjukvård i bemedlades hem och där åtnjuter fri kost, må kostersättning indragas. Utöver nu angivna löneförmåner äger distriktssköterska av bemedlade personer, av vilka hon anlitas för sjukvård eller rådfrågning, erhålla ersättning enligt taxa, som fastställes av styrelsen för sjukvårdsområdet så ock reseersättning. Distriktssköterska, till vars avlöning statsbidrag utgår, skall vara berättigad till en månads årlig semester med skäliga kostpenningar under semestertiden.

Jämväl beträffande de två stadssjuksköterskorna, i vilkas löneförmåner icke ingå några naturaförmåner, måste för pensionsrättens vinnande genomföras en lönereglering. Dessa sjuksköterskors tjänsteförhållanden förete i jämförelse med de övriga stadssjuksköterskorna den olikhet, att de äga uppbära ersättning enligt särskild taxa för åt enskild lämnad sjukvård, vilket ansetts motväga frånvaron av naturaförmåner. Av lönesammanställningen här ovan framgår, att de uppfyllda villkoren i avseende å den kontanta lönen, men icke i fråga om naturaförmåner eller kontant ersättning för dessa. Någon lämpligare utväg för reglering av dessa sjuksköterskors avlöningsförmåner, möjliggörande för dem en pensionsrätt, som den föreslagna, synes icke stå öppen, än ett beslut

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

av Stadsfullmäktige att viss del av den kontanta avlöningen och dyrtidstillägget skall utgöra ersättning för avsaknaden av naturaförmåner. Denna ersättning bör lämpligen utgå med samma belopp, varmed staden ersätter landstinget, som för närvarande förhyr stadens epidemisjukhus, de förmåner de båda andra stadssjuksköterskorna där åtnjuta. Denna ersättning utgår med två kronor för sköterska och dag, alltså pr år med 730 kronor. Den kontanta avlöningen för de stadssjuksköterskor, varom nu är fråga, överskjuter avlöningen för stadssjuksköterskorna, stationerade å epidemisjukhuset, med 150 kronor i första, 159 i andra, 168 i tredje och 177 kronor i fjärde lönegraden Detta överskjutande belopp jämte så mycket av det vid varje tid utgående dyrtidstillägget, att sammanlagda beloppet utgör 730 kronor, skulle anses utgöra ersättning för avsaknaden av naturaförmåner och resten utgöra dyrtidstillägg. En förklaring härom av Stadsfullmäktige bör lämpligen kompletteras med det tillägg, att den kontanta lönen inkluderande nämnda ersättning, icke må understiga distriktssköterskas avlöning i motsvarande lönegrad + 730 kronor.

Vidkommande formen för inlösen i pensionsanstalten anser Lönenämnden Alt. I i Fattigvårdsstyrelsens skrivelse vara att förorda. Utom att detta alternativ torde medföra de minsta kostnaderna för stadskassan — utgiften skulle vara kommunal fyllnadspension — ligger det icke i stadens intresse att retroaktivpensionera befattningshavare och härigenom bereda annan arbetsgivare, i vars tjänst han möjligen övergår, några fördelar.

Lönenämnden förordar alltså att inlösning i anstalten sker med pension från anstalten, beräknad på tiden från och med det år ansökan om inträde beviljas och till inträdd pensionsålder, och att staden i varje pensionsfall beviljar den fyllnadspension, som belöper å tjänstetiden där förut.

Vad angår de för vinnande av inträde i anstalten erforderliga ändringarna i gällande instruktion, har Medicinalstyrelsens inspektris härom utförligt yttrat sig i tjänstememorialet, och hänvisar Lönenämnden i denna del av ärendet härtill.

Lönenämnden tillåter sig alltså föreslå, att Stadsfullmäktige för möjliggörande av att befattningarna som husmoder och sjuksköterska vid ålderdomshemmet Karlslund, föreståndarinna för barnhemmet Fridsborg och som stadssjuksköterska förenas med pensionsrätt i statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl., ville besluta

att av den sammanlagda kontanta avlöningen således inklusive dyrtidstillägg, som för närvarande åtnjutes i befattningarna som husmoder och sjuksköterska vid ålderdomshemmet Karlslund, föreståndarinna vid barnhemmet Fridsborg och stadssjuksköterska med stationering å epidemiska sjukhuset, 700 i 1:sta, 850 i 2:dra, 1,000 i 3:dje och 1,150 i 4:de lönegraden skall vara egentlig lön och resterande del dyrtidstillägg, och att sålunda sammanlagda årliga avlöningen i respektive lönegrader ej får understiga dessa belopp;

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

att befattningarna som stadssjuksköterska ej stationerad å anstalt, skall i lönehänseende jämställas med distriktssjuksköterska, för vars avlöning utgår statsbidrag jämlikt Kungl. Kungörelsen den 30 april 1920 på sådant sätt, att vad som av egentlig lön enligt den fastställda lönestaten för stadens befattningshavare i varje lönegrad överskjuter annan stadssjuksköterskas avlönnig jämte så mycket av dyrtidstillägget, att sammanlagda beloppet utgör 730 kronor, skall utgöra ersättning för avsaknad av naturaförmåner, dock att den kontanta lönen, inkluderande denna ersättning, icke får understiga distriktssjuksköterskas avlöning i motsvarande lönegrad + 730 kronor;

att samtliga nu nämnda befattningar skola anmälas för erhållande av pensionsrätt uti statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.;

att staden vad angår de nuvarande befattningshavarna förbinder sig att vid inträdd pensionsålder bevilja den fyllnadspension, som kan belöpa å tjänstetid före tiden för inträdet i anstalten;

att jämväl stadssjuksköterska ej stationerad å epidemiska sjukhuset, årligen skall vara berättigad till en månads semester med obeskurna kontanta löneförmåner;

samt att såsom kompetensvillkor för anställning i samtliga befattningar skall, med ändring i hithörande delar av vad nu gällande instruktioner innehålla, gälla:

för att antagas erfordras, att fullständigt hava genomgått av staten godkänd sjuksköterskeskola eller av Medicinalstyrelsen befunnits hava förvärvat det mått av kunskap och färdighet, som godkänd sådan skola avser att bibringa.

Västerås den 23 november 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 2 juni 1921 har Hälsovårdsnämnden, vid det tillfälle då vederbörande styrelser och nämnder bereddes till-

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

fälle yttra sig över den dåvarande löneregleringskommitténs förslag till löner för stadens befattningshavare, föreslagit att stadssjuksköterskorna skulle anställas under sådana villkor och med sådana löner att inträde kunde beredas dem i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., d. v. s. att befattningarna skulle regleras i och för desammas förenande med pensionsrätt ur sagda anstalt.

Hälsovårdsnämndens förslag vann då ej Stadsfullmäktiges bifall.

Med det nu rådande systemet — sköterskornas anställande med lägre löner än de för reglerade tjänster och sköterskornas eventuella pensionering av staden — torde emellertid i längden sjukvården i staden bliva lidande. Sköterskor, som anställas i stadens tjänst söka sig inom kort till kommuner och anstalter, där tjänsterna äro reglerade och tjänsteår för pension sålunda få räknas, varför staden torde få räkna med att endast anställa sådana sköterskor med den ringa utbildning, att de ej äro kompetenta att anställas å reglerade tjänster.

Dessa omständigheter föranleda Nämnden, helst som från de nu tjänstgörande två stadssjuksköterskorna — två tjänster äro vakanta — framställning inkommit om åtgärders vidtagande för tjänsternas reglerande, att återupptaga frågan om reglering av sjuksköterskетjänsterna på så sätt, att sköterskorna kunna vinna inträde i statens anstalt för pensionering av desamma.

I förevarande fråga måste emellertid stadskommunen betraktas såsom en enhet, i reglementet för pensionsanstalten kallad huvudmannen, med skyldighet enligt reglementet för huvudmannen att reglera alla likartade befattningar hos huvudmannen. Följden härav är att ej enbart reglering kan ske av stadssjuksköterskетjänsterna utan samtidigt enahanda reglering av motsvarande befattningshavare hos fattigvården. Hälsovårdsnämnden har sig ock bekant att åtgärder i detta syfte av Fattigvårdsstyrelsen vidtagits.

Hälsovårdsnämnden har för att förbereda ärendet för den behandling det kommer att undergå i Lönenämnden inhämtat upplysningar från Medicinalstyrelsen, vilka upplysningar här bifogas.

En jämförelse mellan nuvarande löner och fordringarna för reglerings genomförande ter sig sålunda:

I. *Stadssjuksköterska, äger för meddelad sjukvård att utom fastställd lön erhålla ersättning* enligt bestämd taxa samt fri kost, om sådan kan beredas henne.

Lön utgår för närvarande med 660 kronor om året med tre ålderstillägg à 51 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst samt fri telefon. (Vid utgående dyrtidstilläggs storlek fästes vid reglering intet avseende).

Vid reglering böra följas de bestämmelser, som gälla för distriktssköterska, se Svensk Författningssamling N:o 234/1920, § 3 mom. 7, som här bifogas.

II. *Stadssjuksköterska, med uppgift att utan särskild ersättning* vårda obemedlade och mindre bemedlade sjuka.

Lön utgår för närvarande med 600 kronor om året med tre ålderstillägg à 48 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänst (dyrtidstillägg) och fritt vivre.

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

Vid reglering böra följas bestämmelserna för sjuksköterskeketjänst å anstalt, bifogade cirkulärskrivelse bilaga A.

Härutöver uppställas en del instruktionsförändringar, vilka framgå av det bilagda tjänstememorialet.

Regleringens genomförande torde kunna ske efter skilda linjer. Då dessa emellertid äro beroende av faktorer, vilka mera beröra lönenämndens behandling av ärendet, har Hälsovårdsnämnden ansett sig icke böra framlägga förslag härutinnan.

Nämnden hemställer sålunda, att Stadsfullmäktige ville vidtaga åtgärder för reglering av stadssjuksköterskeketjänsterna i staden i och för befattningarnas förenande med pensionsrätt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.

Följande handlingar bifogas:

1:o) Sköterskornas framställning;

2:o) Skrivelse från förste stadsläkaren till Hälsovårdsnämnden i ärendet;

3:o) Kungl. Medicinalstyrelsens skrivelse i ämnet med
a) cirkulärskrivelse,
b) tjänstememorial;

4:o) Reglemente rörande pensionering av folkskollärare m. fl.;

5:o) Svensk Författningssamling N:o 234/1920;

6:o) Visst meddelande angående retroaktivavgifter från folkskollärarnas m. fl. pensionsanstalt.

Västerås den 20 juni 1923.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Västerås stads Hälsovårdsnämnd.

Efter av Eder meddelat uppdrag har Eder sekreterare E. Plantin den 28 februari 1923 till Medicinalstyrelsen avlåtit en av fyra bilagor åtföljd skrivelse med hemställan om uppgift i fråga om avlöningar, utbildning m. m., som av Styrelsen komme att uppställas för godkännande av reglering för de i Västerås stads tjänst anställda två olika slag av sjuksköterskor.

I ärendet har Medicinalstyrelsen infordrat yttrande av sin inspektris för sjuksköterskeväsendet, vilken i följd härav avgivit ett den 17 april 1923 dagtecknat tjänstememorial. I detta har inspektrisen, efter granskning av i den inkomna skrivelsen och därtill hörande bilagor innehållet

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

förslag, angivit de ändringar i förslaget, som borde vidtagas för erhållande av det åsyftade godkännandet, och får Styrelsen med tillkännagivande att Styrelsen godkänner de av inspektrisen i berörda P. M. gjorda uttalandena, härmed såsom svar å den gjorda förfrågningen överlämna en styrkt avskrift av denna P. M.

Stockholm den 7 maj 1923.

På Kungl. Medicinalstyrelsens vägnar:

E. Sederholm.

Gustaf Tägtström.

TJÄNSTEMEMORIAL

i ärende D. n:o 323 A: 1923 rörande vissa förfrågningar, från Hälsovårdsnämnden i Västerås beträffande de villkor som med avseende på löneförmåner, utbildning m. m. böra uppställas, för att reglering av stadssköterskетjänsterna i Västerås skola kunna erhålla Medicinalstyrelsens godkännande.

I insänd skrivelse av den 28 februari 1923 meddelar Hälsovårdsnämnden, att i Västerås finnes anställda stadssköterskor av två slag, dels sådana, vilka för meddelad sjukvård äga att, utom fastställd lön, erhålla ersättning enligt bestämd taxa, dels sådana, som hava till uppgift att, utan särskild ersättning, vårda obemedlade och mindre bemedlade sjuke. De senares löneförmåner äro: Grundlön 600 kronor jämte tre ålderstillägg à 48 kronor vartdera efter 3, 6 och 9 års tjänst, dyrtidstillägg (för närvarande 498 kronor i första lönegraden) jämte "fritt vivre" (varmed antagligen menas fri möblerad bostad med värme och lyse, tvätt samt kost) å epidemisjukhuset i Västerås.

De förstnämnda stadssköterskorna åtnjuta i begynnelselön 660 kronor, vartill komma tre ålderstillägg à 51 kronor vartdera efter 3, 6 och 9 års tjänst jämte dyrtidstillägg (för närvarande belöpande sig till 547 kronor för år i lägsta lönegraden) samt fri telefon. Taxan är *minst* 1 krona för dygn, för närvarande 2 kronor, och fri kost, om sådan kan beredas henne.

I medsända instruktioner för respektive slag av sköterskor hava intagits, bland annat, bestämmelser rörande den utbildning, som fordras för anställning som stadssköterskor så lydande: "Såsom kompetensvillkor" för sköterska av förstnämnd kategori "fordras att hava genomgått någon ordnas kurs i sjukvård", och för sistnämnda sköterska har man bestämt, "att hon skall hava avlagt godkänd sköterskeexamen."

Enligt samma instruktion äger de sköterskor, som äro anställda för sjukvård i obemedlades m. fl. hem, åtnjuta en månads *semester* årligen men de andra sköterskorna — de som skola tjänstgöra i bemedlade hem — hava rätt att årligen erhålla en månads *tjänstledighet.*

N:o 75.
Ang. pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

Ifrågavarande bestämmelser om utbildning, överensstämma icke med vad som härom är stadgat i gällande författning (S. F. S. n:o 236:1920). Då det gäller sköterskornas löner m. m., synes dessa icke heller sådana, att de böra godkännas.

På grund härav torde det för erhållande av det åsyftade godkännandet erfordras, att vissa ändringar vidtages.

Sålunda bör bestämmelsen om sköterskornas kompetens givas följande lydelse: "För att antagas till stadssköterska i Västerås erfordras, att fullständigt hava genomgått av staten godkänd sjuksköterskeskola eller av Medicinalstyrelsen befunnits hava förvärvat det mått av kunskap och färdighet, som godkänd sådan skola avser att bibringa."

Vad sköterskornas löneförmåner beträffar, torde de sköterskor, som erhålla bostad och kost å epidemisjukhuset, böra i lönehänseende likställas med anstaltssköterskorna. I detta avseende hänvisas till bifogade cirkulär av den 13 juli 1920 Bil. A.

Vid fastställandet av lön för de sköterskor, som utom årligt lönebelopp även hava rätt erhålla ersättning enligt taxa, böra följas de bestämmelser, som gälla för distriktssköterska, till vars avlöning statsbidrag utgår enligt S. F. S. n:o 234:1920 § 3 mom. 7. Författningen bifogas.

Dessutom böra båda kategorierna sköterskor beviljas en månads *semester* (således med rätt att under densamma bibehålla lönen).

I övrigt erinras att, enligt bestämmelserna i pensionsreglementet, (S. F. S. n:o 878:1919) § 5 mom. c) och d), staden torde vara skyldig anmäla samtliga av staden anställda sköterskor för erhållande av pensionsrätt, sålunda exempelvis även sköterskorna å fattigvårdsanstalten Karlslund.

Stockholm den 17 april 1923.

Kerstin Nordendahl.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Filip Peyron.

Till Stadsfullmäktige i Västerås

Sedan enligt bifogade skrivelser samtliga i fattigvårdens tjänst anställda av Kungl. Medicinalstyrelsen godkända sköterskor samt husmodern vid Ålderdomshemmet hemställt att Fattigvårdsstyrelsen måtte vidtaga åtgärder för deras inträde i Folkskollärarnes m. fl. pensionskassa, har Fattigvårdsstyrelsen låtit utreda frågan genom förvaltningsutskottet samt efter övervägande ansett sig i princip böra yrka bifall till framställningen.

Såsom skäl för denna styrelsens ståndpunkt kan anföras, att anslutning till sagda pensionskassa för därtill berättigad personal, har sökts av flera av landets fattigvårdsstyrelser, och det är att förvänta att sedan frågan genom vissa Medicinalstyrelsens åtgärder blivit mera aktuell, än-

N:o 75.
Ang pensionering av stadens sjuksköterskor m. fl.

nu flera av sagda styrelser komma att vidtaga åtgärder i berörda avseende. Då sådana tjänster, som ordnats med pensionsrätt i statens pensionskassa måste i pensionshänseende vara mera förmånliga än andra och därför mera eftersökta blir en given följd härav, att för kommun, som icke kan tillförsäkra sina sjuksköterskor denna rätt till pension, uppstår stora svårigheter att i sin tjänst erhålla av Kungl. Medicinalstyrelsen godkända sköterskor, vilket givetvis blir till sjukvårdens nackdel och även torde inverka på rätten att för å fattigvårdsanstalt lämnad sjukvård erhålla stats- och landstingsbidrag.

Beträffande sättet för sköterskornas inlösning i pensionskassan, vill Fattigvårdsstyrelsen utan särskilt yrkande framhålla att tre särskilda möjligheter synas föreligga:

1. inlösning med tjänsteårsberäkning fr. o. m. det år ansökan om inlösen i kassan beviljas och därefter beräknad del av pension;
2. erläggande av retroaktivavgift beräknad för varje särskilt fall med därav följande rätt till retroaktiv tjänsteårsberäkning och full pension från kassan vid uppnådd pensionsålder samt
3. erläggande av generell retroaktivavgift för ett visst antal år.

Med det först angivna alternativet följer att staden måste ikläda sig fyllnadspension beräknad å tjänsteår, som ligga före det år inträde i kassan beviljades; annan kostnad har staden i detta fall icke att ikläda sig. Beträffande alt. 2 har staden att ikläda sig en engångsutgift beräknad i varje fall på antalet retroaktiva tjänsteår. Utom det att denna väg torde medföra betydande engångskostnader föreligger den risken, att därest befattningshavare avlider eller avflyttar före uppnådd pensionsålder har staden icke något som helst vederlag för sålunda utbetalda medel. Vid tillämpningen av alt. 3 torde retroaktivavgiften lämpligast böra beräknas å befattningshavare med lägsta antalet tjänsteår samt lika för samtliga befattningshavare. I detta fall föreligger skyldigheten till fyllnadspension beräknad på tjänsteår, som ligga bortom tid, för vilken retroaktivavgift erlagts.

I vetskap om att Hälsovårdsnämnden i hithörande ärende tidigare verkställt allsidig utredning rörande löne-, anställnings- och semester- m fl. villkor får Fattigvårdsstyrelsen under hänvisning härtill samt under åberopande av vad ovan anförts hemställa det Stadsfullmäktige måtte gå i författning om att förena av Kungl. Medicinalstyrelsen godkända innehavare av sjuksköterskетjänster vid Ålderdomshemmet och barnhemmet samt husmoderstjänsten vid Ålderdomshemmet med pensionsrätt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.

Västerås den 29 maj 1923.

För Fattigvårdsstyrelsen:
AXEL ENBLOM.
ordförande.

Axel Norén.

N:o 76.

Lönenämndens skrivelse ang. skoltandläkarens avlöning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av det uppdrag, som enligt beslut av Stadsfullmäktige den 25 nästlidne oktober lämnats Lönenämnden att till Stadsfullmäktiges sammanträde innevarande månad inkomma med det förslag, som kunde föranledas av en anmälan av Folkskolestyrelsen att tandvården vid folkskolans klinik måst nedläggas på grund av omöjlighet att med nuvarande löneförmåner få befattningen såsom skoltandläkare besatt, får Lönenämnden anföra följande.

Ett biträdande av Folkskloestyrelsens förslag angående uppflyttning av skoltandläkaretjänsten från 40:de till 44:de lönegruppen i lönestaten för stadens befattningshavare, varigenom befattningen skulle i första lönegraden och efter nuvarande indextal 177 avlönas med 9,080 kronor, skulle enligt Lönenämndens förmenande innebära en större utgift än som är nödvändig för tandvårdens ordnande förutom att det även i andra avseenden skulle innebära betänkliga konsekvenser.

Lönenämnden har av en tillgänglig sammanställning av utgifterna för skoltandvården i en del städer inhämtat, att avlöningen till skoltandläkare i allmänhet är lägre än den härstädes enligt lönestaten utgående, vilken inberäknat dyrtidstillägg efter index 177 i lägsta lönegraden är 7,510: 40 kronor och i högsta 8,487: 48 kronor. För att nämna exempel bland flera, är i Jönköping, en av de få städer där befattningen är uppförd å ordinarie stat, skoltandläkarens grundlön 5,500 kronor med tre ålderstillägg à 500 kronor jämte ett fixt dyrtidstillägg å 961: 02 kronor oberoende av lönegraderna, och i Karlskrona, där tandoperationerna med lika antal skolpliktiga barn som härstädes äro till antalet större, är arvodet för skoltandläkaren satt till 6,000 kronor utan dyrtidstillägg. I Malmö, där tandvården utövats av fem tandläkare, har arvodet utgått till vardera av dem med 5,000 kronor + ett dyrtidstillägg, som är lägre än det härstädes utgående.

Med denna jämförelse för ögonen finner Lönenämnden det motbjudande ej minst på grund av nuvarande ekonomiska läge att staden skall låta sig tvingas att för tandvården vid folkskolorna ikläda sig större kostnader, än som äro skäliga.

En följd av ett beslut i enlighet med Folkskolestyrelsens förslag bleve att skoltandläkaren i lönehänseende likställdes med chefen för stadens folkskoleväsende, folkskoleinspektören, vilket synes vara en oriktig avvägning av dessa båda tjänsters inbördes ställning.

De erfarenheter, som gjorts i fråga om upprätthållande av tandvården vid folkskolorna, synes mera tala för att ett anslag härför ställes till förfogande än för anställandet å fast stat av en befattningshavare för

N:o 76. *Ang. skoltandläkarens avlöning.*

tandvården, och vill Lönenämnden anvisa den förra utvägen såsom ett försök till frågans ordnande. Skulle även denna visa sig vara stängd, torde i varje fall tillsvidare stå öppet att hänvisa de barn, som äro i större behov av tandvård, till behandling av i staden praktiserande tandläkare, och att bestrida kostnaden för denna ur anslaget ifråga.

Lönenämnden har ansett detta anslag för år 1924 böra utgå med samma belopp som den kontanta avlöningen inklusive dyrtidstillägg efter nu gällande indextal i lägsta lönegraden i skoltandläkaretjänsten utgjort, eller 7,500 kronor, och föreslår alltså

att Stadsfullmäktige ville för ordnandet av tandvården vid folkskolorna under år 1924 i folkskoleväsendets budget för samma år anvisa ett anslag av uttaxerade medel å 7,500 kronor.

Västerås den 23 November 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av att skoltandläkare ej stått att erhålla, har folkskolestyrelsen sett sig nödsakad att nedlägga verksamheten å tandkliniken för innevarande termin. Stadsfullmäktiges beslut att först i samband med budgetbehandlingen ordna frågan angående skoltandläkarens löneförmåner måste sannolikt ha till följd, att platsen ej heller kan besättas till nästkommande vårtermins början, varom styrelsen med hänvisning till sin skrivelse i ärendet av den 4 sistlidne maj ville bringa till Stadsfullmäktiges kännedom.

Västerås den 18 september 1923.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:
FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt inneliggande protokollsutdrag förnyar Folkskolestyrelsen sin vid Stadsfullmäktiges sammanträde i december månad sistlidet år behandlade framställning angående uppflyttning av befattningen såsom

N:o 76.
Ang. skoltandläkarens avlöning.

skoltandläkare från 40:de till 44:de lönegruppen enligt gällande lönestat för stadens befattningshavare, och får Lönenämnden, till vilken denna framställning överlämnats för beredning under åberopande av, att tandvården vid stadens folkskolor kunnat av Folkskolestyrelsen ordnas på ett tillfredsställande sätt under vårterminen med anlitande av det härför anvisade anslaget, och att det icke synes vara uteslutet att så även kan ske under resten av detta år, särskilt i betraktande av att skoltandläkaren härunder kan beredas högre avlöning ur detta på antalet läsmånader fördelade anslag än den, som skulle till honom utgå enligt 44:de lönegruppen, 1:sta lönegraden i nu gällande lönestat — löneförmånerna häri äro efter nuvarande indextal: grundlön 6,000 kronor och dyrtidstillägg 3,080 kronor, tillhopa 9,080 kronor —, hemställa, att Folkskolestyrelsens framställning icke måtte åtminstone för innevarande år föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 8 juni 1923.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll vid folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 4 maj 1923.

§ 53.

Vid folkskolestyrelsens sammanträde den 8 sistlidne september hemställde folkskolestyrelsen hos stadsfullmäktige, att skoltandläkaretjänsten, som i gällande löneregleмente uppförts i 40:de lönegruppen med en begynnelselön av 4,800 kr., måtte uppflyttas i 44:de gruppen med en begynnelselön av 6,000 kronor. Anledningen till nämnda framställning var, att innehavaren av befattningen ifråga den 19 maj 1922 uppsagt sin tjänst, och att sedan platsen ledigförklarats ingen sökande anmält sig. Framställningen ifråga blev emellertid av stadsfullmäktige avslagen, varvid dock för innevarande år ett belopp av 9,000 kronor ställdes till folkskolestyrelsens förfogande, för den händelse tandläkare ej stode att erhålla enligt de reglementerade lönevillkoren. Platsen förklarades så ledig igen, varvid tvenne sökande anmälde sig, av vilka den ene återtog sin ansökan under förklaring, att han erhållit förmånligare anställning; den återstående, en 67-årig dispenserad tandläkare, ansåg styrelsen sig omöjligt kunna reflektera på. För innevarande termin har emellertid styrelsen lyckats få läkare anställd för det högre beloppet, men fr. o. m. höstterminen är tjänsten ånyo vakant. Då styrelsen finner det lönlöst att på de gamla villkoren ledigförklara tjänsten på nytt, ser styrelsen sig nöd-

N:o 76.
Ang. skoltandläkarens avlöning.

sakad att förnya sin framställning om tjänstens uppflyttande i 44:de gruppen av gällande löneregleme nte och enträget anhålla, att stadsfullmäktige behagade villfara denna styrelsens hemställan.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan.

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar:
Em. Granér.

öström & Åkerberg, Västerås 1923

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1923. Den 27 December XIX.

N:o 77.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1924.

Utgifter:

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp	Ränta	
a.	**Obligationslån:**			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	149,000: —	5,680: —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	245,000: —	8,424: —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	1,328,000: —	53,120: —	
4.	„ „ 1907 à 4.5 %	1,574,000: —	70,830: —	
5.	„ „ 1910 à 4.5 %	2,527,000: —	112,612: 50	
6.	„ „ 1916 à 5 %	1,008,000: —	50,400: —	
7.	„ „ 1919 à 6 %	2,915,000: —	174,900: —	
8.	„ „ 1922 à 5 %	1,983,000: —	98,725: —	574,691: 50
b.	**Andra amorteringslån:**			
	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4 3/4 %	232,229: 83	11,030: 92	
2.	„ 1917 à 4 3/4 %	235,135: 10	11,168: 92	
3.	„ 1918 à 4 3/4 %	333,072: 10	15,820: 92	
4.	„ 1918 à 5 1/4 %	334,866: 01	17,580: 47	
5.	„ 1920 à 6 %	205,680: 10	12,340: 81	
6.	„ 1921 à 5 % upptaget från Kungl. statskontoret (Bostadslån)	298,040: —	11,921: 60	79,863: 64
			Transport	654,555: 14

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Utgifter.

	Transport	654,555: 14

2. Andra lån och skulder.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
c. **Upplånta medel:**			
1. Från div. fonder (dep. ränta)	208,500: —	8,000: —	
2. Från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. Från Järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,612,787: 58	—: —	
4. För inköp av gatsten (31/5 1917) à 3 %	28,990: —	869: 70	
5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	37,000: —	200: —	
6. Vallövska donationsfonden à 5 1/2 %	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9. Ränta å tillfälliga lån		75,000: —	88,169: 70
d. **Lånekostnader:** provisioner			1,000: —
		Summa Kronor	743,724: 84

1 B. Lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a. **Obligationslån:**	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	149,000: —	14,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000: —	245,000: —	22,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,328,000: —	48,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %	2,000,000: —	1,574,000: —	38,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %	3,000,000: —	2,527,000: —	49,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,008,000: —	13,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	2,915,000: —	24,000: —	
8. „ „ 1922 à 5 %	2,000,000: —	1,983,000: —	17,000: —	225,000: —
			Transport	225,000: —

b. **Andra amorteringslån:**	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
			Transport	225,000: —
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1. År 1916 à 4 3/4 %	250,000: —	232,229: 83	3,043: 27	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	250,000: —	235,135: 10	2,905: 27	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	350,000: —	333,072: 10	3,882: 94	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	350,000: —	334,866: 01	3,519: 76	
5. „ 1920 à 6 %	210,000: —	205,680: 10	1,616: 11	14,967: 35
			Summa Kronor	239,967: 35

2. Fattigvård.

(Bil. litt. A 1 och 2).

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			600,375: 79
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår: Fattigvårdsbyrån:			
Å lön och dyrtidstillägg för skrivbiträde	525: —		
D:o för tillsyningsmannen	312: —		
Å anslaget tillfälliga understöd med penningar	2,000: —		
Å anslaget understöd in natura	5,000: —		
Å anslaget underhåll och tillsyn av utackorderade barn	2,000: —		
Å anslaget bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utackorderade barn	300: —		
Å anslaget till hushållet vid barnhemmet Fridsborg	800: —		
Å anslaget till oförutsedda utgifter	1,000: —	11,937: —	
Avgår: Ålderdomshemmet:			
Å anslaget till hushållet	5,000: —		
Å anslaget till renhållning	400: —		
Å anslaget till underhåll och anskaffning av inventarier	2,000: —		
Å anslaget till sjukvårdsartiklar och medicin	1,000: —		
Å anslaget till begravningskostnader	800: —		
Å anslaget till oförutsedda utgifter	1,000: —	10,200: —	22,137: —
		Summa Kronor	578,238: 79

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

4 A. Folkskolan.

(Bil. litt. B 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		826,257: 40
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till underhåll och rep. å fastigheter	7,000: —	
Anslaget till avlöning åt en e. o. folkskollärarinna	1,034: —	
Å anslaget till avlöning åt lärare i flickslöjd (I grupp)	300: —	
Å anslaget till arvode åt skolläkaren	400: —	
Å anslaget till arvode åt tillsyningslärare	630: —	
Å anslaget till tillsyningslärare		
för gossar	150: —	
för flickor	150: —	300: —
Anslaget till gymnastiklärare	1,020: —	
Å anslaget till bibliotekarie för lärjungebiblioteket	75: —	
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	155: —	
Å anslaget till omkostnader för Herrgärdsskolans trädgård	150: —	
Å anslaget till material i läs- och skrivämnen	1,000: —	
Å anslaget till slöjdmaterial för gossar	1,000: —	
Å anslaget till slöjdmaterial för flickor	1,000: —	
Å anslaget till förbrukningsmaterial för skolköken	700: —	3,700: —
Å anslaget till undervisningsmaterial för skolornas förråd	1,000: —	
Å anslaget till tryckning- och annonskostnader	200: —	
Å anslaget till lärarepersonalens bibliotek	100: —	
Å anslaget till lärjungebiblioteket	100: —	
Anslaget bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen	1,000: —	
Å anslaget till avlöning åt baderskor	200: —	
Å anslaget till sotning	200: —	
Å anslaget till brandförsäkringsavgifter	250: —	
Å anslaget till telefonavgifter	200: —	
Å anslaget till smärre rep. av material o. inventarier	1,000: —	
Å anslaget till oförutsedda utgifter	1,000: —	
Å anslaget till barnavårdsnämnden för utackordering av barn i enskilda hem	500: —	
Transport	20,514: —	826,257: 40

Transport	20,514: —	826,257: 40	
Å anslaget till oförutsedda utgifter för barnavårdsnämnden	300: —		
	20,814: —		

Tillkommer:

Lokalhyra för skomakerislöjden	300: —		
Ersättning för skolbad till Varmbadhuset	3,150: —	3,450: —	17,364: —
		Summa Kronor	808,893: 40

4 B. Högre folkskola.

(Bil. litt. B 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		26,589: 50
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till undervisningsmaterial	100: —	
Å anslaget till trycknings- och annonskostnader	150: —	250: —
	Summa Kronor	26,339: 50

4 D. Allmänt läroverk.

a. **Underhåll av fastighet**			200: —
b. **Löner och arvoden:**			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920)		2,000: —	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)		430: —	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)		900: —	3,330: —
c. **Övriga utgifter:**			
Ersättning till Varmbadhuset för skolbad			450: —
		Summa Kronor	3,980: —

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

(Bil. litt. C 1 och 2).

a. **Högre flickskolan:**		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 1/2 % å kr. 30,000: — eller kr. 1,650: — förslagsvis (31/3 1910, 29/9 1921)	1,600: —	
Transport	1,600: —	

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Utgifter.*

	Transport	1,600: —	
2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)		345: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser (28/12 1920) förslagsvis		760: —	
4. Ersättning för skolbad till Varmbadhuset		450: —	3,155: —
b. **Arbetareinstitutet:** ...			
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (26/4 1923)		2,000: —	
2. Anslag till arbetareinstitutets bibliotek		15,000: —	17,000: —
c. **Tekniska skolan:**			
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1924, förslagsvis		27,400: —	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan		1,000: —	28,400: —
	Summa Kronor		48,555: —

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. litt. D 1 och 2).

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		59,061: 05	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till förbrukningsartiklar åt barnmorskorna	100: —		
Å anslaget till telefonavgifter för tillsyningsmännen (3 app.)	240: —		
Å anslaget till tuberkulosföreningen	1,000: —		
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	17: —	1,357: —	57,704: 05

B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		3,490: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		22,427: 20
	Summa Kronor	83,621: 25

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator	15,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	15,150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar och erforderliga vägförbättringar	25,000: —

6 C. Planteringar.

(Bil. litt. E 1 och 2).

Enligt Planteringsnämndens förslag		59,201: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till Vasaparken	1,500: —		
Å anslaget till Stadsparken	300: —		
Å anslaget till planteringar utmed Hamngatan m. fl. platser	500: —		
Å anslaget till Rudbecksparken	200: —		
Å anslaget till Djäkneberget	500: —		
Å anslaget till Stallhagen m. fl. plaster	500: —		
Å anslaget till Elba och östra holmen	800: —		
Å anslaget till Botaniska trädgården	500: —		
Å anslaget till gräsfrö och lökväxter	500: —		
Å anslaget till körslor för alla planteringar	500: —		
Å anslaget till växthus och drivbänkar	750: —		
Å anslaget tillsyn av fåglar i Svartån	200: —		
Å anslaget till olycksfallsförsäkring, läkarevård och medicin	200: —		
Å anslaget till oförutsedda utgifter	300: —		
Anslaget till esplanad i Ringvägen	2,000: —		
Anslaget till esplanad i Lidmansvägen	800: —		
Anslaget till träsoffor å Djäkneberget	100: —		
Anslaget till promenadväg vid Biskopsgården	500: —	10,650: —	48,551: —

6 D. Gatubelysning.

(Bil. litt. F 1 och 2).

a. Gasbelysning	37,200: —		
b. Elektrisk belysning	35,820: —	73,020: —	
Avgår för belysning vid hamnen		1,300: —	71,720: —
c. Anskaffning av en elektrisk lampa			80: — 71,800: —
		Transport	160,501: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

		Transport	160,501: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		16,000: —	
1. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300: — kr.	3,900: —		
för sopning å söndagarna under maj—september: 24 dagar à 13: — kr.	312: —	4,212: —	20,212: —
		Summa Kronor	180,713: —

7. Avloppsledningar.

(Bil. litt. F 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		56,601: —
	Summa Kronor	56,601: —

8 A. Hamnen.

(Bil. litt. G 1 och 2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag		243,199: 04

8 B. Hamnmaskiner.

(Bil. litt. G 1 och 2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag		14,250: —
	Summa Kronor	257,449: 04

10 A. Renhållningsverk.

(Bil. litt. H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		109,585: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till inköp av kärl	200: —	
Å anslaget till inköp av torvmull	1,000: —	
Transport	1,200: —	109,585: —

Transport	1,200: —	109,585: —	
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	60: —		
Å anslaget till kontorsböcker och skrivmaterial	100: —		
Å anslaget till underhåll av fabriken och övriga hus	300: —		
Å anslaget till läkare- och veterinärarvode	100: —		
Å anslaget till medicin för hästar och sjukvårdsavgifter för arbetare	100: —		
Å anslaget till diverse utgifter	250: —	2,110: —	107,475: —

10 B. Svingården.

(Bil. litt. H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		25,500: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Arrende för svingården	5,000: —		
Avgår:			
Å anslag till avlöningar	400: —	4,600: —	30,100: —
		Summa Kronor	137,575: —

11. Vattenledningsverk.

(Bil. litt. F 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag			133,217: —
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget diverse utgifter för den gemensamma förvaltningen		500: —	
Å anslaget till driftkostnader		300: —	
Å anslaget till underhållskostnader		1,400: —	2,200: —
		Summa Kronor	131,017: —

12. Gasverk.

(Bil. litt. F 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag			285,300: —
		Summa Kronor	285,300: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

13. Elektricitetsverk.

(Bil. litt. F 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		395,200: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å avlöningar för den gemensamma förvaltningen ...	500: —	
Å anslaget diverse utgifter för den gemensamma förvaltningen	750: —	
Å anslaget till övriga driftkostnader	2,700: —	3,950: —
Summa Kronor		391,250: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

(Bil. litt. I 1 och 2).

Enligt Badhusstyrelsens förslag	2,800: —

17 B. Varmbadhuset.

(Bil. litt. I 1 och 3).

Enligt Badhusstyrelsens förslag		64,500: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till underhåll av linne	300: —		
Å anslaget till renhållning och städning	50: —		
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	110: —		
Å anslaget till oförutsedda utgifter	300: —		
Å anslaget till diverse underhållsarbeten	2,800: —	3,560: —	60,940: —

17 C. Klapphuset.

a. **Underhåll och reparationer:**			
Underhåll av fastigheten		100: —	
b. **Löner och arvoden;**			
Arvode för tillsyn		100: —	200: —
Transport			63,940: —

		Transport	63,940: —

17 D. Båttrafiken.

Enligt bil. litt. K.			49,500: —

17 E. Vedgården.

Enligt bil. litt. L			74,000: —
		Summa Kronor	187,440: —

18. Brandväsendet.

(Bil. litt. M 1 och 2).

Enligt Brandstyrelsens förslag			101,647: 60
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Hyra för bostäder åt brandmanskapet i Borgmästaregården		6,200: —	
Avgår:			
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	130: —		
Å reservanslaget för sjukdomsfall	100: —		
Å trycksaker och skrivmaterial	50: —		
Å underhåll av brandtelegrafen	100: —		
Å läkarevård och läkararvode	100: —		
Å anslaget till oförutsedda behov	300: —		
Å anslaget till gradbeteckningar m. m.	200: —	980: —	5,220: —
		Summa Kronor	106,867: 60

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. **Rådhuset:**				
1. Underhåll av fastighet			500: —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier			200: —	
3. Övriga utgifter:				
Brandförsäkringspremier	166: —			
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	941: —	
		Transport		941: —

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Utgifter.*

	Transport		941: —
b. **Polis- och Brandstationen:**			
1. Underhåll av fastigheten	500: —		
övriga utgifter:			
2. Brandstodspremier och vattenavgift	200: —		
3. Skatter	75: —		
4. Gaturenhållning	75: —		
5. Sotning	100: —		
6. Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25 kr.	100: —		
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning	150: —		1,200: —
c. **Stadshotellet:**			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen			
Ett års ränta ... 20,688: 70			
Ett års amort. ... 17,751: 67		38,440: 37	
2. Underhåll av fastigheten och inventarier	1,500: —		
3. Kostnad för uppvärmning. (Häri ingår avlöning och bostad för eldaren)	15,000: —		
4. Skatter	4,500: —		
5. Brandstodspremier	650: —		
6. Renhållning	800: —		
7. Sotning	350: —		
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25 kr.	1,000: —		23,800: —
d. **Sundinska huset:**			
1. Underhåll av fastigheten	400: —		
2. Skatter	1,000: —		
3. Brandstodspremier	140: —		
4. Renhållning	50: —		
5. Sotning	75: —		
6. Vattenavgift	100: —		
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden; 30/9 1920)	8,000: —		9,765: —
e. **Tullhuset:**			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Vattenavgift och sotning	30: —		
3. Brandstodspremier och utskylder	90: —		170: —
f. **Paviljongen i Stadsparken:**			
1. Underhåll av fastigheten	200: —		
2. Skatter	300: —		
Transport	500: —		35,876: —

Transport	500:—	35,876:—	
3. Brandstodspremier	240:—		
4. Sotning	50:—		
5. Amortering å tillbyggnadskostnaden kr. 35,000:— (29/3 1920, 5:te året)	5,250:—	6,040.—	
g. Gårds- och tomtfastigheter:			
1. Underhåll av fastigheter	10,000:—		
2. Skatter	12,000:—		
3. Brandförsäkringspremier	5,000:—		
4. Renhållning	3,000:—		
5. Sotning	2,500:—		
6. Vattenavgifter m. m.	4,500:—	37,000:—	
h. Hamnmagasinen:			
1. Underhåll av fastigheten	200:—		
2. Skatter	1,300:—		
3. Brandstodspremier	400:—	1,900:—	
i. Hamnplanen och materialgården:			
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	4,000:—		
2. Justering av spår m. m.	1,000:—	5,000:—	
j. Hamnpaviljongen:			
1. Underhåll av fastigheten	100:—		
2. Skatter	150:—		
3. Brandförsäkringspremier	94:—		
4. Vatten och sotning	30:—	374:—	
k. Kabinettet:			
1. Underhåll av fastigheten	50:—		
2. Löner och arvoden	1,200:—		
3. Skatter	—:—		
4. Brandförsäkringspremier	50:—		
5. Vatten- och klosettavgift	250:—		
6. Bränsle, lyse och diverse	250:—	1,800:—	
l. Epidemisjukhuset:			
1. Underhåll av fastigheten	1,000:—		
2. Brandförsäkringspremier	158:26	1,158:26	89,148:26
		Transport	89,148:26

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

		Transport	89,148:26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

(Bil. litt. H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		112,842:20	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslag till driftkostnader för motorplog	300:—		
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	200:—	500:—	112,342:20

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a. **Egendomen Carlsberg:**			
1. Underhåll av fastigheten		50:—	
2. Skatter		1,200:—	1,250:—
b. **Hästholmarne:**			
1. Underhåll av fastigheter och bryggor ...		1,200:—	
2. Underhåll av inventarier		100:—	
3. Skatter		900:—	
4. Brandförsäkringsavgifter		356:—	
5. Diverse utgifter		300:—	
6. Ordningsman, lön för 4 mån.		1,000:—	3,856:—
c. **Diverse jordägor:**			
1. Skatter:			
För Kungsängen	400:—		
För östra utmarken	400:—		
För Viksängs villaområde.....	60:—		
För diverse jordägor	2,640:—	3,500:—	
2. Arrenden och avgälder:			
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	30:—		
S. k. Falkenbergska tomten...	200:—		
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	30:—		
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	15:—		
Transport	275:—	3,500:—	5,106:— 201,490:46

Transport	275: —	3,500: —	5,106: —	201,490: 46
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	857: 07			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång	335: 61			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 60			
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarna (Koloniträdgårdarna)	200: —			
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdarna)	350: —			
6. Arrende för Domkyrkosysslomannens lönejord i norra kvarteret n:r 119	20: —			
7. Arrende för tomten n:r 68 i Norra kvarteret (till Domprosten)	40: —	2,193: 28	5,693: 28	
d. **Övriga utgifter:**				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreatursstorget			750: —	11,549: 28

20 D. Skogar.

(Bil. litt. H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	4,940: —
Summa Kronor	217,979: 74

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

21. Magistrat och Rådstuvurätt.

(Bil. litt. N 1).

a. **Anskaffning och underhåll av inventarier**				700:—
b. 1. **Löner och arvoden:**				
Borgmästaren	6,000:—			
Civilrådmannen, 44:IV	6,900:—			
Brottmålsrådmannen, 44:IV	6,900:—			
3:dje rådmannen, 40:I	4,800:—			
Stadsnotarien, 40:IV	5,547:—			
Stadsfiskalen, 31:IV	3,867:—			
Stadsvaktmästaren, 17:IV	2,109:—	36,123:—		
b. 2. **Dyrtidstillägg:**				
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		17,823:—	53,946:—	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis		1,500:—		
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1924		800:—	2,300:—	56,246:—
c. **Renhållning**				1,500:—
d. **Belysning**				400:—
e. **Uppvärmning**				800:—
f. **Övriga utgifter:**				
1. Tryck och annonskostnader			2,000:—	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten			1,800:—	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren			5:—	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren			20:—	
5. Telefonavgifter för ledningar till:				
Borgmästarens ämbetsrum och bostad		392:—		
Civilrådmannen		130:—		
Brottmålsrådmannen		130:—		
Stadsnotarien		200:—		
3:dje Rådman		130:—		
Rådhusets tambur		340:—		
Stadsvaktmästaren		80:—	1,402:—	5,227:—
g. **Oförutsedda utgifter**				100:—
			Summa Kronor	64,973:—

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

(Bil. litt. N 1 och 2)

a.	**Anskaffning och underhåll av inventarier**			150:—
b. 1.	**Löner och arvoden:**			
	Kronokassören	2,600:—		
	Stadsfogden	3,500:—		
	1:sta skrivbiträdet, 14:III	1,680:—		
	2:dra skrivbiträdet, 12:III	1,476:—		
	6 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Sten, Larsson, Sundkvist, Nordmark), 16:IV à 2,001:	12,006:—	21,262:—	
b. 2.	**Dyrtidstillägg:**			
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175	14,202:—	35,464:—	
b. 3.	Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören reservationsvis		210:—	
5.	Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden		750:—	
6.	Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		210:—	
7.	Arvode till mantalsskrivningsombud		700:—	
8.	Understöd åt f. fjärdingsman Törn för 1924		300:—	
9.	Understöd åt f. fjärdingsman Vallin		1,000:—	38,634:—
c.	**Kronouppbördskontoret:**			
1.	Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750:—	
2.	Renhållning: Rådhusets annex		600:—	
3.	Belysning: Rådhusets annex		75:—	
4.	Uppvärmning: Rådhusets annex		250:—	1,675:—
d.	**Exekutionsbetjänternas tjänsterum:**			
1.	Hyra		300:—	
2.	Renhållning		275:—	
3.	Belysning		50:—	
4.	Uppvärmning		100:—	725:—
e.	**Övriga utgifter:**			
1.	Tryck- och annonskostnader		1,200:—	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		800:—	
3.	Olycksfallsförsäkringspremie		10:—	
4.	Läkararvode för exekutionsbetjänterna		100:—	
5.	Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180:—	
		Transport	2,290:—	41,184:—

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Utgifter.*

	Transport	2,290: —	41,184: —
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	240: —		
Kronokassören	260: —		
Exekutionsbetjänterna	280: —	780: —	3,070: —
f. **Oförutsedda utgifter**			100: —
	Summa Kronor		44,354: —

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. litt. N 1 och 3 samt O 1 och 2).

Enligt Polisnämndens förslag		201,649: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Anslaget till beklädnadsersättning åt poliskommissarien, överkonstaplar och detektivöverkonstapel ...	1,125: —	
Å anslaget slitningsersättning till 4 detektivkonstaplar	450: —	
Å anslaget till belysning	100: —	
Å anslaget till premier för olycksfallsförsäkring	250: —	
Å anslaget till oförutsedda utgifter	100: —	2,025: —
Summa Kronor		199,624: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

(Bil. litt. P).

a. **Pensionsnämnden för Västerås stad:**			
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis		350: —	
2. Arvode åt ordförande	400: —		
2. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp ...	800: —	1,200: —	
3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		500: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis		100: —	
5. Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		400: —	2,550: —
b. **Pensionsnämnden för S:t Ilian:**			
1. Arvode åt ordföranden		100: —	
2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter		75: —	225: —
		Transport	2,775: —

Transport		2,775: —
c. **Pensionsnämnden för Lundby:**		
1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —
d. **Levererade grundavgifter**		58,000: —
e. **Bidrag till pensionstillägg och understöd**		10,000: —
Summa Kronor		71,000: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. **Anskaffning och underhåll av inventarier**		600: —
b. 1. **Löner och arvoden:**		
Drätseldirektören 56: IV	11,040: —	
Byggnadschefen 51: IV	9,315: —	
Stadsombudsmannen 44: IV	6,900: —	
Notarien i stadens kansli 36: III	4,488: —	
Stadskamreraren 42: II	5,673: —	
Kassörska 19: I	1,920: —	
Stadsbokhållaren 22: IV	2,631: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14: V 1,785: —		
300: —	2,085: —	
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14: II	1,575: —	
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret 13: II	1,479: —	
Stadsinspektoren 29: IV	3,531: —	
1 arbetsförman (Pettersson) 18: III	2,088: —	
2 arbetsförmän (Råberg, Johansson) 18: II à 1,959: —	3,918: —	
1 arbetsförman (Westholm) 18: II	1,959: —	
1 förrådsförman (Barklund) 18: III	2,088: —	
Transport	60,690: —	600: —

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Utgifter.*

	Transport	60,690: —		600: —
	Rådhusvaktmästaren 17: II ...	1,863: —		
	1 körkarl (Eriksson) 15: IV...	1,893: —		
	1 körkarl (Persson) 15: III ...	1,782: —		
	1 körkarl (Andersson) 15: II...	1,671: —	67,899: —	
b. 2.	**Dyrtidstillägg:**			
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 175		39,360: —	
	Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		6,500: —	
	Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode ...		1,200: —	
	Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens (30/12 1919)		1,400: —	
	Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman och körkarlar...		100: —	
	Arvode för en byggmästare (29/12 1920)...		6,800: —	123,259: —
c.	**Pension och dyrtidstillägg** åt f. stadskamrer B. Carlsson (3,250: — + 1,375), förslagsvis			4,625: —
d.	**Renhållning:** Rådhuset och annexet			2,000: —
e.	**Belysning:** Rådhuset och annexet			400: —
f.	**Uppvärmning:** Rådhuset och annexet			1,050: —
g.	**Övriga utgifter:**			
1.	Tryck- och annonskostnader		10,000: —	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500: —	
3.	Olycksfallsförsäkringspremie		20: —	
4.	Premie för inbrottsförsäkring		198: —	
5.	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfullmäktiges ordförande...	80: —		
	Drätselkammarens ordförande	80: —		
	Drätseldirektörens exp. och bostad	260: —		
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	260: —		
	Notariens vid stadens kansli exp. och bostad	260: —		
	Byggnadschefens exp. och bostad	260: —		
	Stadskamrerarekontoret	260: —		
	Stadskamrerarens bostad	80: —		
	Stadsinspektorens exp. och bostad	260: —		
	Transport	1,800: —	11,718: —	131,934: —

Transport	1,800: —	11,718: —	131,934: —	
Byggmästare Alb. Anderssons bostad	80: —			
Rådhusvaktmästarens bostad..	80: —			
Arbetsförman Råberg	80: —			
Arbetsförman Vestholm	80: —			
Arbetsförman Pettersson	80: —			
Arbetsförman Johansson	80: —			
Förrådet	130: —	2,410: —		
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200: —		
7. Diverse och oförutsedda utgifter		800: —	16,128: —	
h. **Stallet:**				
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar		2,500: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		350: —	2,850: —	150,912: —

27 B. Byggnadsnämnden.

(Bil. litt. R 1 och 2).

Enligt Byggnadsnämndens förslag	30,815: 50	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslaget till telefonavgifter	40: —	30,775: 50

27 C. Automobiler.

a. **Underhåll och reparationer**	1,000: —	
b. **Löner och arvoden:**		
1 bilförare, förslagsvis	2,700: —	
c. **Driftkostnader:**		
Bensin och smörjoljor m. m.	2,000: —	
d. **Diverse utgifter:**		
Diverse	200: —	5,900: —
	Summa Kronor	187,587: 50

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Utgifter.

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

(Bil. litt. S 1—5).

a. **Sociala ändamål:**

1.	Arbetsstugan (29/12 1910)	5,600: —	
	med avdrag av anslag från Sundinska fonden	1,000: —	4,600: —
2.	Barnkrubban (28/12 1918)		2,500: —
3.	Barnhemmet (28/12 1918)		500: —
4.	Natthärberget		300: —
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt (30/9 1907 och 29/12 1920)		2,900: —
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909) förslagsvis		2,500: —
7.	Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/11 1918), förslagsvis		11,000: —
8.	Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)		600: —
9.	Anslag till Barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)		600: —
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		450: —
11.	Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)		2,000: —
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)		3,000: —
16.	Anslag till Nykterhetsnämnden		200: —
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)		1,200: —
18.	Anslag till Västerås idrottsorganisationer för förhyrning av mark till idrottsplats		800: —
	Anslag till Nykterhetskurs i Västerås år 1924		500: — 33,650: —

b. **Taxeringsnämnderna:**

1.	Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimma		2,000: —
2.	Biträde åt ordförandena		800: —
3.	Lokalhyra med lyse, värme och städning		200: —
4.	Annonsering och telefon		400: —
5.	Skrivmaterial och diverse		75: — 3,475: —
		Transport	37,125: —

Transport		37,125: —
c. **Diverse utgifter:**		
1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg (18/12 1914), förslagsvis	600: —	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	1,000: —	
3. Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)	5,000: —	
4. Årsavgift till Svenska stadsförbundet à kr. 7: 50 för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	2,272: 50	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation (29/1 1920)	530: 25	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar à kr. 12: — (26/10 1911)	720: —	
7. Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	2,000: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord	200: —	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer (4:de året)	40,000: —	
14. Anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid, kr. 27,000: —, att amorteras på 5 år (3:dje året)	5,400: —	58,849: 75
Arbetslöshetsunderstöd		15,000: —
Summa Kronor		110,974: 75

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslaget	86,435: 46
Summa Kronor	86,435: 46

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Inkomster.

Inkomster.

Behållning från sist avslutade räkenskapsår	183,949: 92	
Avgår:		
Avskrivning å makadam	15,000: —	168,949: 92
Summa Kronor		168,949: 92

1 A. Räntor och Aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. **Obligationslån:**			
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	18,695: —	708: 90	
1896 „ „ à 3.6 %	56,910: —	1,977: 30	
1902 „ „ à 4 %	49,810: —	1,992: 40	
1907 „ „ à 4 1/2 %	543,270: —	24,447: 15	
1910 „ „ à 4 1/2 %	934,080: —	41,625: 45	
1916 „ „ à 5 %	396,638: —	19,831: 90	
1919 „ „ à 6 %	649,375: 57	38,962: 53	
1922 „ „ à 5 %	532,294: 21	26,500: 63	156,046: 26
2. **Folkskolestyrelsen:**			
1892 års lån à 4 %	37,250: —	1,420: —	
1902 „ „ à 4 %	142,760: —	5,607: 20	
1907 „ „ à 4 1/2 %	32,500: —	1,462: 50	
1910 „ „ à 4 1/2 %	281,140: —	12,523: 73	
1916 „ „ à 5 %	21,820: —	1,091: —	
1919 „ „ à 6 %	146,850: —	8,811: —	
1922 „ „ à 5 %	64,447: 50	3,208: 56	34,123: 99
3. **Fattigvårdsstyrelsen:**			
1892 års lån à 4 %	7,450: —	284: —	
1902 „ „ à 4 %	16,799: 20	671: 97	
1919 „ „ à 6 %	242,916: 67	14,575: —	
1922 „ „ à 5 %	382,719: —	19,053: 93	34,584: 90
4. **Kyrkorådet:**			
1896 års lån à 3.6 %	7,020: —	244: 80	
Ränta å tillfälligå lån för kyrkogårdsanläggning m. m.		22,245: 20	
1910 års lån à 4,5 %	46,000: —	2,070: —	24,560: —
		Transport	249,315: 15

		Transport	249,315: 15
5. **Hamnen:**	Resterande lånebelopp	Ränta	
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	19,905: —	995: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4 1/2 %	143,125: —	6,440: 63	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	104,020: —	5,201: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 % ...	8,250: —	412: 50	
För malmlossningskran n:o 2 à 5 % ...	18,750: —	937: 50	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % å kronor	145,750: —	8,745: —	22,731: 88
b. **Andra amorteringslån:**			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
Räntor å av staden utlämnade lån			47,000: —

2. Andra lån och skulder.

a. Ränta av Elementarläroverket för flickor å kronor 3,500: — à 4 1/2 %	157: 50	
b. Ränta å beräknad brist i hamnkassan	9,690: 18	
c. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr.	10,800: —	
d. Ränta å kr. 1,000: — lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 1/2 %	45: —	20,692: 68

3. Aktier.

a. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74,700: — à 4 %		2,988: —
b. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden	—: —	
c. Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier kronor 300,000: — à 4.75 %	—: —	
	Summa Kronor	342,727: 71

1 B. Lån.

a. **Obligationslån:**	Resterande lånebelopp	Årets amortering
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
Upptaget år 1892 à 4 %	18,695: —	1,945: —
„ „ 1896 à 3,6 %	56,910: —	3,970: —
„ „ 1902 à 4 %	49,810: —	2,250: —
	Transport	8,165: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Inkomster.

	Transport	8,165: —	
Upptaget år 1907 à 4 1/2 %	543,270: —	13,110: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	934,080: —	18,140: —	
„ „ 1916 à 5 %	396,638: —	5,125: —	
„ „ 1919 à 6 %	649,375: 57	5,346: 49	
„ „ 1922 à 5 %	532,294: 21	4,563: 29	54,449: 78
2. **Folkskolestyrelsen:**			
Upptaget år 1892 à 4 %	37,250: —	3,500: —	
„ „ 1902 à 4 %	142,760: —	5,160: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %	32,500: —	1,000: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	281,140: —	5,670: —	
„ „ 1916 à 5 %	21,820: —	290: —	
„ „ 1919 à 6 %	146,850: —	2,300: —	
„ „ 1922 à 5 %	64,447: 50	552: 50	18,472: 50
3. **Fattigvårdsstyrelsen:**			
Upptaget år 1892 à 4 %	7,450: —	700: —	
„ „ 1902 à 4 %	16,799: 20	607: 20	
„ „ 1919 à 6 %	242,916: 67	2,000: —	
„ „ 1922 à 5 %	382,719: —	3,281: —	6,588: 20
4. **Kyrkorådet:**			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	7,020: —	440: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	46,000: —	1,000: —	1,440: —
5. **Hamnen:**			
För äldre hamnbyggnaden	19,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån	143,125: —	5,725: —	
1916 „ „	104,020: —	1,342: —	
1919 „ „	145,750: —	1,200: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	8,250: —	275: —	
För malmlossningskran n:r 2, kapitalåterstod	18,750: —	625: —	12,167: —
b. **Andra amorteringslån:**			
Kapitalavbetalningar:			
Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering			9,350: —
Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond	264,944: —		
Transport	264,944: —		102,467: 48

Transport	264,944: —		102,467: 48
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:			
Amortering	54,449: 78		
Ränta	156,046: 26	210,496: 04	
Återstår till avsättning		54,447: 96	
Summa Kronor			102,467: 48

2. Fattigvård.

(Bil. litt. A 1 och 2).

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			58,850: —
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Allmänna fattigvården:			
Å ersättning från landstinget		3,000: —	
Ålderdomshemmet:			
Å ersättning för främmande understödstagare	2,000: —		
Å ersättning av betalande vårdtagare	1,000: —		
Å inkomst för verkställda arbeten	1,000: —		
Å pension för understödstagare	6,000: —	10,000: —	13,000: —
Summa Kronor			71,850: —

4 A. Folkskolan.

(Bil. litt. B 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			340,278: 38
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å statsbidrag till avlöning åt en e. o. folkskollärarinna		641: —	
Å statsbidrag till slöjdundervisning för en slöjdgrupp		146: 88	
Å statens dyrtidstillägg		291: 50	
Å fattigvårdens bidrag till barnavårdsnämnden		200: —	1,279: 38
Summa Kronor			338,999: —

4 B. Högre folkskola.

(Bil. litt. B 1 och 2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag			15,587: —
Summa Kronor			15,587: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Inkomster.

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. litt. D 1 och 2).

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag ..... 4,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag 25,427: 20

Summa Kronor 30,127: 20

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

A. Gatuläggningen.

Försäljningsmedel ..... 500: —

B. Planteringar.

(Bil. litt. E 1 och 2).

Enligt Planteringsnämndens förslag ..... 7,550: —

E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs och Herrgärdsskolan	725: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,525: —
Summa Kronor		10,575: —

8. Hamnen.

(Bil. litt. G 1 och 2).

A. Den egentliga hamnen.

Enligt Hamnstyrelsens förslag 243,199: 04

B. Hamnmaskiner.

Enligt Hamnstyrelsens förslag ..... 14,250: —

Summa Kronor 257,449: 04

10 A. Renhållningsverket.

(Bil. litt H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 69,500: —

10 B. Svingården.

(Bil. litt H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag ..... 35,200: —

Summa Kronor 104,700: —

11. Vattenledningsverket.

(Bil. litt. F 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 143,400: —

Summa Kronor 143,400: —

12. Gasverket.

(Bil. litt. F 1 och 2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 285,300: —

Summa Kronor 285,300: —

13. Elektricitetsverket.

(Bil. litt. F 1—3).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag ..... 573,400: —
Enligt Drätselkammarens förslag tillkommer ..... 58,300: — 631,700: —

Summa Kronor 631,700: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

a. **Kallbadhuset:** (Bil. litt. I 1 och 2).

Enligt Badhusstyrelsens förslag ..... 3,000: —

Transport 3,000: —

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Inkomstcr.*

		Transport	3,000: —
b.	**Varmbadhuset:** (Bil. litt. I 1 och 3).		
	Enligt Badhusstyrelsens förslag	64,500: —	
	Enligt Drätselkammarens förslag:		
	Tillkommer:		
	Ersättning för simundervisningsbad	4,050: —	68,550: —
d.	**Båttrafiken:** (Bil. litt. K).		
	1. Persontrafik	16,000: —	
	2. Godstrafik	33,500: —	49,500: —
e.	**Vedgården:** (Bil. litt L).		
	Inkomster av vedförsäljningen		74,000: —
		Summa Kronor	195,050: —

18. Brandväsendet.

(Bil. litt. M 1 och 2).

Enligt Brandstyrelsens förslag		12,950: —
	Summa Kronor	12,950: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

c.	**Stadshotellet:**			
	1. Hyror:			
	Källarmästare Stomberg	15,000: —		
	Västerås Systembolag	17,500: —		
	Sällskapet	2,250: —		
	Upplands Enskilda bank	4,500: —		
	A.-B. Göteborgs bank	2,000: —		
	Barberare Jonsson	800: —	42,050: —	
	2. Avgifter för festvåningens användande...		2,000: —	
	3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: —	58,050: —
d.	**Sundinska huset:**			
	Hyresinkomster			11,200: —
e.	**Tullhuset:**			
	Hyra för kontor			500: —
			Transport	69,750: —

		Transport	69,750: —
f. **Paviljongen i Stadsparken:**			
Hyresinkomster			7,105: 37
g. **Gårds- och tomtfastigheter:** (Bil. litt. T).			
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter			167,750: —
h. **Hamnmagasinen:**			
Hyror för magasinsutrymmen av:			
Magasin n:o 1, A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o		6,600: —	
Axel Ericson & C:o, magasin n:o 3		2,200: —	
		437: 50	
A.-B. John A. Fors, magasin n:o 2		6,000: —	
C. H. Lind, magasin n:o 3		2,175: —	
A.-B. Hakon Swenson, magasin n:o 3		2,025: —	
A.-B. Rude & C:o, magasin n:o 4		1,500: —	20,937: 50
i. **Hamnplanen:**			
Platshyror av:			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B.		2,128: —	
Kafferosteriet Pyramiden		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingenjör Paul Andersson		100: —	
Grosshandl. G. Laurell	495: —		
D:o	1,600: —		
D:o	1,930: —	4,025: —	
Vatten- och Gasverksstyrelsen		1,050: —	
Myggbo Sågbolag		562: 50	
Järnhandl. Erik Sundström		1,125: —	
Järnhandl. Bröderna Larsson		500: —	
Allm. Svenska Elektr. A.-B....	207: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B....	525: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt	7,556: —	8,288: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		180: —	
Stadens vedgård		4,000: —	
K. E. Andersson		1,063: —	25,939: —
j. **Hamnpaviljongen:**			
Hyresinkomster			2,500: —
k. **Kabinettet:**			
Inkomster			800: —
		Transport	294,781: 87

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Inkomster.

	Transport	294,781:87	
1. **Epidemisjukhuset:**			
Hyra	30,000:—		
Tilläggshyra	7,591:19	37,591:19	332,373:06

20 B. Lantegendomar under eget bruk.
(Bil. litt. H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		112,880:—

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. **Egendomen Carlsberg**		1,000:—	
b. **Hästholmarna:**			
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	4,500:—		
2. Hyra för serveringspaviljong å östra holmen	2,000:—	6,500:—	
c. **Diverse jordägor:**			
1. östra utmarken:			
Arrenden:			
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)	3,500:—		
Gustavsslätt (F. T. Larsson) utgår 14/3 1927	266:—		
Andersborg (G. Andersson)	500:—		
Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)	550:—		
Kristiansborg (stadens lantbruk)	3,000:—		
Hovdestalund (E. Johansson)	700:—		
Ett område (Folkets park)	70:—		
Malma gård (stadens lantbruk)	3,500:—		
Svingården	5,000:—	17,086:—	
2. Västra utmarken:			
Arrenden:			
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år 1926:			
G. Andersson	35:—		
Doktor Holm	50:—		
Förman Hedkvist	25:—		
Rich. Blom	30:—		
Trnasport	140:—	24,586:—	445,253:06

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Inkomster.*

Transport	140: —		24,586: —	445,253: 06
Jenny Lindhagen	25: —			
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson)	3: —	168: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin	5: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson	5: —	40: —		
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget), t. o. m. år 1949		25: —		
Ett område av Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofig. 544 och del av 545 (Västerås Skeppsvarv) ...	540: —			
ägofig. 546	30: —	570: —		
Ett område intill Solgården (Axel Eklundh)	10: —			
Ett område intill Solbacken...	30: —			
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)	25: —			
Ett område intill Carlsberg: Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
för mark	500: —	630: —	1,453: —	
d. **Viksäng:**				
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944		310: —		
Kapten H. Slettengren		75: —	385: —	
e. **Diverse arrenden:**				
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)		35: —		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman) utgår 14/3 1926		75: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken) ...		100: —		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Asea)		45: —		
Koloniträdgårdarna vid Lustigkulla		165: —		
Koloniträdgårdarna vid Biskopsängen		750: —		
Transport		1,170: —	26,424: —	445,253: 06

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Inkomster.*

Transport	1,170: —	26,424: —	445,253: 06
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden	600: —	2,365: —	
f. **Arrende för fiskvatten:**			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)	50: —		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskarrenden	100: —	300: —	
g. **Hyresmedel:**			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6 Norra kvarteret	300: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen, förslagsvis	500: —		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)	648: —		
Serveringspaviljongen å Djäkneberget	300: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	300: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan	25: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Karuseller och skjutbanor m. m.	1,000: —		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	700: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus	25: —	13,241: 80	42,330: 80

C. Skogar.

(Bil. litt. H 1 och 2).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	2,000: —
Summa Kronor	489,583: 86

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. litt. O. 1 och 2.)

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150: —
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4,000: —
Summa Kronor	7,150: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision, förslagsvis	500: —
Summa Kronor	500: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundavgifter	46,000: —
Summa Kronor	46,000: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.

(Bil. litt. R 1 och 2).

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,000: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	9,000: —
Summa Kronor	12,000: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	56,994: —
b. Källarfrihetsmedel	349: 05
Summa Kronor	57,343: 05

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Inkomster.

31. Diverse inkomster.

a.	Bötesmedel	1,500: —
b.	Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	100: —
c.	Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —
d.	Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	400: —
e.	Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3,300: —
	Summa Kronor	9,300: —

32. Skatter.

a.	Hundskatt à 25 kr. pr hund		12,000: —	
b.	Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)		1,800: —	
c.	Skogsaccis		100: —	
d.	Utdebitering av kr. 9: — för varje fulla 100 kr. av kr. 22,274,080: —, utgörande under 1923 inom kommunen beräknad inkomst för vilken bevillning skall erläggas	2,004,667: 20		
	varifrån avgår beräknad avkortning	200,667: 20	1,804,000: —	
e.	1. Progressivskatt, kommunandel, förslagsvis		49,000: —	
f.	Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid	91: 64		
	För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926	360: 32	451: 96	
g.	Nöjesskatt förslagsvis		36,000: —	
h.	Automobilskatt		13,400: —	1,916,751: 96
	Summa Kronor			1,916,751: 96

N:o 77.
Budgetförslag 1924.
Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten för år 1924.

	Utgifter	Inkomster	överskott	Brist
Behållning från sist avslutade räkenskapsår	—: —	168,949: 92	168,949: 92	—: —
1. a. Räntor m. m.	743,724: 84	342,727: 71	—: —	400,997: 13
1. b. Lån	239,967: 35	102,467: 48	—: —	137,499: 87
2. Fattigvård	578,238: 79	71,850: —	—: —	506,388: 79
4. a. Folkskolan	808,893: 40	338,999: —	—: —	469,894: 40
4. b. Högre folkskolan	26,339: 50	15,587: —	—: —	10,752: 50
4. d. Allmänt läroverk	3,980: —	—: —	—: —	3,980: —
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	48,555: —	—: —	—: —	48,555: —
5. Hälso- och sjukvård.....	83,621: 25	30,127: 20	—: —	53,494: 05
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	180,713: —	10,575: —	—: —	170,138: —
7. Avloppsledningar	56,601: —	—: —	—: —	56,601: —
8. Hamnen	257,449: 04	257,449: 04	—: —	—: —
10 Renhållningsverk och svingård	137,575: —	104,700: —	—: —	32,875: —
11. Vattenledningsverk	131,017: —	143,400: —	12,383: —	—: —
12. Gasverk	285,300: —	285,300: —	—: —	—: —
13. Elektricitetsverk	391,250: —	631,700: —	240,450: —	—: —
17. Andra kommunens affärsföretag	187,440: —	195,050: —	7,610: —	—: —
18. Brandväsen	106,867: 60	12,950: —	—: —	93,917: 60
20. Fastighetsförvaltningen ...	217,979: 74	489,583: 86	271,604: 12	—: —
21. Magistrat och rådstuvurätt	64,973: —	—: —	—: —	64,973: —
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	44,354: —	—: —	—: —	44,354: —
23. Polisväsen och fångvård...	199,624: —	7,150: —	—: —	192,474: —
24 Auktionsväsende	—: —	500: —	500: —	—: —
26. Allmän pensionsförsäkring	71,000: —	46,000: —	—: —	25,000: —
27. Övriga förvaltningskostnader	187,587: 50	12,000: —	—: —	175,587: 50
28. Anslag och bidrag till div. ändamål	110,974: 75	—: —	—: —	110,974: 75
29. Oförutsedda utgifter	86,435: 46	—: —	—: —	86,435: 46
30. Allmänna bidrag av staten	—: —	57,343: 05	57,343: 05	—: —
31. Diverse inkomster	—: —	9,300: —	9,300: —	—: —
32. Skatter	—: —	1,916,751: 96	1,916,751: 96	—: —
Summa Kronor	5,250,461: 22	5,250,461: 22	2,684,892: 05	2,684,892: 05

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Fattigvården.

Bil. Litt. A. 1.

Utdrag ur protokoll, fört vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträde den 25 september 1923.

§ 173.

Beslöt Fattigvårdsstyrelsen att till Stadsfullmäktige avgiva följande

Förslag

till

Inkomst- och utgiftsstat för Västerås stads fattigvård år 1924.

Utgifter:

A. Allmänna fattigvården.

a) **Löner och arvoden:**			
1. Sysslomannen, lön (39: II)		4,737: —	
2. Kontorsbiträdet, lön (14: I)...	1,470: —		
Personligt lönetillägg	300: —	1,770: —	
3. Tillsyningsmannen, lön (20: I)		2,010: —	
4. Sifferrevisor, arvode		800: —	
		9,317: —	
b) **Dyrtidstillägg:**			
Dyrtdistillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 175) förslagsvis		5,453: 10	14,770: 10
c) **Räntor och amorteringar:**			
1892 års lån:			
Ränta 4 %		307: 66	
Amortering		700: —	
1902 års lån:			
Ränta 4 %		685: 12	
Amortering		607: 20	
	Transport	2,299: 98	14,770: 10

	Transport	2,299: 98	14,770: 10
1919 års lån:			
Ränta 6 %		14,586: 76	
Amortering		2,000: —	
1922 års lån:			
Ränta 5 %		19,053: 93	
Amortering		3,281: —	41,221: 67
d) **Understödskostnader:**			
1. Ordinarie understöd med penningar		205,000: —	
2. Tillfälliga understöd med penningar		40,000: —	
3. Understöd in natura		55,000: —	300,000: —
e) **Utackorderade barn:**			
1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn		33,000: —	
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utackorderade barn		2,300: —	35,300: —
f) **Anstaltsvård:**			
1. Hospitalsvård		16,000: —	
2. Lasarettsvård		8,600: —	
3. Sanatorievård		5,500: —	
4. Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre-, sinnesslöanstalter och poliklinisk vård m. m.		8,000: —	
5. Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård		5,000: —	43,100: —
g) **Diverse omkostnader:**			
1. Återbetalning till främmande kommuner		15,000: —	
2. Medikamenter		4,000: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial		700: —	
4. Städning, hyra, bränsle och lyse på fattigvårdsbyrån		2,125: —	
5. Telefon		175: —	
6. Diakonissornas anslag		10,000: —	32,000: —
h) **Barnhemmet Fridsborg:**			
1. Hushållet		4,800: —	
2. Löner:			
Föreståndarinnan, lön 4: IV	744: —		
2 biträden à 30: — kr. i mån.	720: —		
	Transport 1,464: —	4,800: —	466,391: 77

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Fattigvården.*

	Transport	1,464:—	4,800:—	466,391:77
	Dyrtidstillägg (index 175), förslagsvis	1,098:—	2,562:—	
3.	Beklädnad och div. förbrukningsart		1,200:—	
4.	Bränsle, lyse och vatten		1,300:—	
5.	Hyra för fastigheten		1,200:—	
6.	Underhåll av inventarier		470:—	
7.	Diverse utgifter, telefon m. m.		300:—	11,832:—
i)	**Oförutsedda utgifter**			2,000:— 480,223:77
j)	**Löner och arvoden:**			
	Föreståndaren, lön (29:I) 3,000:— med avdrag för naturaförmåner 845:— kr. förslagsvis		2,155:—	
	Maskinisten, lön (17:II) 1,863:— med avdrag för naturaförmåner 535:— kr. förslagsvis		1,328:—	
	Vaktmästaren, lön (17:I) 1,740:— med avdrag för naturaförmåner 660:— kr. enl. best. i Lönenämnden 13/6 1923		1,080:—	
	Husmodern, lön (4:III)		696:—	
	1 sjuksköterska, lön (4:IV)		744:—	
	3 sjuksköterskor, lön (4:I) à 600:—		1,800:—	
	1 sjukvårdare, lön (7:I)		840:—	
	5 sköterskebiträden, lön à 360:—		1,800:—	
	1 kokerska		450:—	
	2 köksbiträden, lön à 360:—		720:—	
	1 tvätterska, lön		450:—	
	1 tvättbiträde, lön		360:—	
	Predikanten		500:—	
	Semesterpengar till personalen		500:—	
			13,423:—	
k)	**Dyrtidstillägg:**			
	Dyrtidstillägg för föreståndare, maskinist, vaktmästare, husmoder, sköterskor, vårdare, kokerska och samtliga biträden, (index 175) förslagsvis		10,547:25	23,970:25
l)	**Pensioner:**			
	Pensionsersättning till f. d. vaktmästare Lundbergs änka	500:—		
	dyrtidstillägg	250:—	750:—	
	Transport		750:—	23,970:25 480,223:77

	Transport	750:—	23,970:25	480,223:77
Pension till f. d. syssloman Larsson	1,710:15			
dyrtidstillägg (49,33 %)	843:62	2,553:77	3,303:77	
m) **Hushållet:**				
Mathållning för understödstagare och tjänstepersonal...			45,000:—	
n) **Renhållning:**				
Tvättmedel (såpa, tvål och tvättpulver m. m.)		1,200:—		
Torvmull m. m.		180:—	1,380:—	
o) **Underhåll och anskaffning av inventarier m. m.:**				
Underhåll och nyanskaffning av sängkläder, linne och div. materialer			5,000:—	
p) **Underhåll av fastigheter:**				
Underhåll av Ålderdomshemmets byggnader			3,000:—	
r) **Förbrukningsartiklar:**				
Sänghalm		200:—		
Snus		918:—		
Beklädnad		5,000:—	6,118:—	
s) **Bränsle, lyse och vatten:**				
900 kbm. ved à 11:—		9,900:—		
3,000 hl. koks à 2:—		6,000:—		
Vattenavgifter		2,200:—		
Elektrisk belysning och gasförbrukning		2,800:—	20,900:—	
t) **Diverse omkostnader:**				
Sjukvårdsartiklar och medicin		5,000:—		
Begravningskostnader		2,300:—		
Flitpengar		1,200:—		
Telefon		480:—	8,980:—	
u) **Underhåll av trädgård och planteringar**			500:—	
Oförutsedda utgifter			2,000:—	120,152:02
		Summa Kronor		600,375:79

Inkomster:

A. Allmänna fattigvården.

f) **Ersättning från landstinget** för lämnad vård å sanatoriet, lasarett och hospital m. fl. enl. §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14/6 1918		25,000:—
	Transport	25,000:—

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Fattigvården.

	Transport	25,000: —	
g) **Diverse inkomster:**			
Återbetalningar och div. inkomster	2,500: —		
Bötesandelar	1,000: —	3,500: —	

B. Ålderdomshemmet.

d) **Vårdavgifter:**			
Ersättning för främmande understödstagare	6,000: —		
Ersättning av betalande vårdtagare	3,000: —		
Ersättning av landstinget för lämnad sjukvård enl. 41 § fattigvårdslagen åt kroniskt sjuka	3,000: —		
Ersättning av d:o för tuberkulosvård	4,000: —		
Statsbidrag för tuberkulosavdelningen beräknad på 5,000 vårddagar à 1: 85	9,250: —	25,250: —	
c) **Diverse inkomster:**			
Av understödstagarne verkställda arbeten ...	2,100: —		
Pension för understödstagarne	3,000: —	5,100: —	58,850: —
Drätselkammaren:			
Inkomst av uttaxerade medel			541,525: 79
		Summa Kronor	600,375: 79

I anslutning till sålunda beslutat statförslag beslöt Fattigvårdsstyrelsen att beträffande nedan angivna anslagsäskanden såsom motivering anföra följande:

Allmänna fattigvården.

1:o) Löner och arvoden:

Kontorsbiträdet har under angiven motivering i bifogad skrivelse begärt uppflyttning i högre lönegrupp. Denna begäran har styrelsen, ehuru erfarenheten till fullo bestyrkt styrelsens uppfattning, att tjänsten redan från början borde inrättats som kassörsketjänst, av vissa formella skäl icke kunnat biträda förnärvarande. Tjänsten, som med avseende på arbetets art och omfattning, torde närmast kunna jämföras med kassörsketjänsten vid Gasverket, är således icke någon biträdestjänst i vanlig mening, utan motiverar handhavandet av kassan och kassabokens förande mer än väl förbättrade löneförmåner, som tillsvidare föreslås böra utgå i form av personligt lönetillägg med 300: — kr. och därpå belöpande dyrtidstillägg.

Beträffande tillsyningsmannatjänsten har ännu ett år bestyrkt Fattigvårdsstyrelsens i samband med avgivandet av 1922 års inkomst- och utgiftsstat uttalade mening om det konstanta behovet av en tillsyningsman. Tjänsten kan under inga förhållanden vara av övergående natur, såsom av Lönenämnden tidigare framhållits. Det senast i fattigvårdshänseende normala året i staden har att uppvisa 2,711 understödstagare, därav 1,008 med permanent understöd, och det kan med säkerhet antagas att dessa siffror knappast komma att understigas, när normala tider återinträda. Under sådant förhållande och då de flesta städer av Västerås storlek ha i sin tjänst anställda en och i flera fall två tillsyningsmän, framgår ytterligare med all tydlighet tjänstens behövlighet.

Den för tjänsten utfärdade och i samband med förra statförslaget avlämnade instruktionen torde yttermera understryka styrelsens mening, att tjänsten ur såväl fattigvårdande som ekonomisk synpunkt är av stor betydelse.

Då tjänsten är av den art, att den enligt Fattigvårdsstyrelsens mening kräver särskilda såväl personliga som tekniska kvalifikationer, hade den förtjänat inrymmas i högre lönegrupp, men styrelsen har dock stannat för den förut föreslagna 20:de gruppen.

2:o) Understödskostnader:

Fattigvårdsstyrelsen har, trots att hittills utgivet understöd av årets anslag visar att anslagsposterna under denna rubrik icke äro tillräckliga, dock vågat stanna vid samma anslagsäskande som för innevarande år. Detta har skett under den förhoppningen, att nu skönjbara förbättringar på arbetsmarknaden komma att fortsätta. Därest så icke sker korsas med säkerhet Fattigvårdsstyrelsens strävan att nedbringa fattigvårdskostnaderna på denna punkt och torde då tilläggsanslag sedermera bliva nödvändigt.

N:o 77. Budgetförslag 1924. Fattigvården.

3:o) Utackorderade barn:

Detta anslagskrav har kunnat något nedbringas, enär fosterlegorna i några fall blivit sänkta; dessutom har inspektionen av de utackorderade barnen tillsvidare inordnats i sysslomannens arbetsuppgifter.

4:o) Anstaltsvård:

De tre första under denna rubrik upptagna anslagskraven ha icke kunnat undgå höjningar, till största delen beroende på depressionens reducerande inverkan på förmågan att erlägga sjukkasseavgifter och därav följande uteslutning ur sjukkassa, som givetvis inverkat på vederbörandes förmåga att erlägga kostnaderna för sjukhusvård vid iråkad sjukdom.

Samtliga dessa förhöjningar motsvaras dock av höjningen av inkomstposterna från landstinget.

Beträffande begärd höjning av anslaget för beredande av kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård, kan anföras, att årets anslag härför är otillräckligt. Fattigvårdsstyrelsen är i varje fall beroende av Kungl. Pensionsstyrelsen, som, för beviljande av sjukvård eller yrkesutbildning, uppställer såsom villkor, att kommunen bidrager med viss för varje särskilt fall angiven summa. Ehuru Fattigvårdsstyrelsen motser, att anslaget även med nu begärd förhöjning blir otillräckligt för att bereda sjukvård och yrkesutbildning till den omfattning, som lagen härom angiver och Pensionsstyrelsens beslut påkallar, vill styrelsen såvitt möjligt dock söka ordna hithörande angelägenheter inom ramen av angiven summa.

5:o) Barnhemmet Fridsborg:

Anslaget för barnhemmet har styrelsen nödgats föreslå förhöjt, enär det visar sig att innevarande års anslag är högst otillräckligt. Då det anföres att barnantalet, som på hemmet underhålles, utgör sexton samt personalen utgöres av tre personer, torde framgå att det begärda anslaget icke är för högt tilltaget.

Ålderdomshemmet.

6:o) Löner och arvoden:

Samtliga löner grunda sig på Stadsfullmäktiges beslut.

7:o) Pension:

Anslagsäskandena under denna rubrik grunda sig på Stadsfullmäktiges beslut.

8:o) Hushållet:

Det för innevarande år anvisade anslaget är otillräckligt. Sedan genom Hälsovårdsnämndens beslut styrelsen icke längre får driva svinodling vid Karlslund, har hushållet berövats en årlig tillgång på omkring

2,000: — kr. Dessutom torde den för tuberkulosavdelningen upprättade särskilda utspisningsstaten förorsaka något högre kostnader.

9:o) Underhåll av Ålderdomshemmets byggnader:

Anslagskravet härför har ökats på den grund att samtliga tak- och stuprännor på gamla huvudbyggnaden måste ersättas med nya, därjämte måste en del andra smärre reparationer verkställas, som icke kunna utföras med hemmets personal.

10:o) Bränsle, lyse och vatten:

Beträffande härunder upptagna anslagskrav kan anföras att koksen och förbrukningen av elektrisk ström och gas felberäknats i innevarande års stat. För att motsvara behovet behöves minst 3,000 hl. koks och även med hänsyn tagen till sänkningen av gas- och ljuspriset visar hittillsvarande kostnader härför en höjning av anslaget av 400: — kr. behövlig.

11:o) Diverse omkostnader:

Anslaget för flitpengar åt understödstagarne ha fördubblats, detta därför att deras arbetskraft utnyttjas på ett mera effektivt och lämpligt sätt för arbeten såväl inom som utom hemmet, varför åtskilliga kostnader härför inbesparas. Och med tillämpning av flitpenningssystem, som hittills följts, uppgå kostnaderna minst till den begärda summan.

För två telefoner har upptagits en särskild summa, beräknad efter den verkliga kostnaden.

12:o) Underhåll av trädgård och planteringar:

Härför har tidigare icke upptagits något särskilt anslag. Inköp av fröer, prydnads- och bärbuskar samt verktyger m. m. har dock krävt särskilda kostnader, som nu ytterligare ökas genom anläggning av kökskrädgård på området norr om Skerikesvägen samt underhåll av parkanläggningen kring Ålderdomshemmet.

13:o) Oförutsedda utgifter:

Styrelsen har tidigare för detta ändamål erhållit ett anslag på tiotusen kronor. För innevarande år reduceras denna summa till två tusen. Då emellertid denna summa i betraktande av att inkomst- och utgiftsstaten rör sig omkring sexhundratusen kronor är allt för obetydlig, har Fattigvårdsstyrelsen beslutat hemställa att samma summa som under denna rubrik begärts för yttre fattigvården även måtte beviljas för Ålderdomshemmet.

In fidem:
Axel Norén.

Justeras:
Axel Enblom. Unda Bohman. F. H. Berglind.

— — — — — — — — — — — — — — —

Rätt utdraget ur protokollet, intygar:
Axel Norén.

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Fattigvården.

Avskrift. Bil. Litt. A. 2.

Till Västerås Fattigvårdsstyrelse, Västerås.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla att Fattigvårdsstyrelsen godhetsfullt ville taga i övervägande huruvida jag, från och med år 1924, måtte kunna flyttas till en högre lönegrupp än 14: I, efter vilken min avlöning hittills utgått.

Mitt arbete på fattigvårdsbyrån består uti kassans och kassabokens skötande samt införingen till registret.

Till belysande av arbetets storlek ber jag få nämna, att antalet kassaverifikationer från årets början till 31/8 utgör 5,315 st. samt därtill omkring 200 poster pr månad som i kassaboken införas på ett nummer.

Västerås den 14 september 1923.

Elin Isaksson.

Rätt avskrivet intyga:

L. Larsson. *Axel Norén.*

Bil. Litt. B. 1.

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Folkskolan.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor år 1924.

Utgifter:

a. 1.	Underhåll och reparation av fastigheter		19,000: —
2.	Anskaffning och underhåll av inventarier		2,500: —
b.	**Löner och arvoden:**		
	Folkskoleinspektören, 44: IV		6,900: —
	Folkskollärare:		
	7 ord. lärare (Dahlberg, Näslund, Wasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein)		
	Lön i 4:de lönegraden å kr.	4,708: —	32,956: —
	1 ord. lärare (Vallander)		
	Lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura)		3,418: —
	5 ord. lärare (Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pettersson)		
	Lön i 3:dje lönegraden å kr.	4,386: —	21,930: —
	3 ord. lärare (Karlsson, Segerström, Söderholm)		
	Lön i 3:dje lönegraden (bostad o. bränsle in natura)	3,096: —	9,288: —
	Ersättning till Söderholm för ett felande rum med bränsle, 1/2 år		150: —
	8 ord. lärare (M. Carlsson, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall, S. Granér, Jäderlund)		
	Lön i 2:dra lönegraden å kr.	4,064: —	32,512: —
	11 ord. lärare (Lindgren, Greijer, Skoglund, Elovsson, Nordlund, B. Gustafsson, Sandén, H. Gustavsson, Eriksson, Sandahl, Silén)		
	Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,743: —	41,173: —
	Transport		145,327: — 21,500: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Folkskolan.

	Transport	145,327: —	21,500. —
1 ord. lärare (ej tillsatt)			
Lön i 1:a lönegraden för 1/2 år å kr.		1,871: 50	
1 vik. lärare, lön för tiden 15 jan.—7 juni		1,459: —	
1 e. o. lärare, lön för tiden 25 aug.—18 dec.		1,175: —	
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman)			
Lön i 4:de lönegraden å kr.	3,727: —	37,270: —	
5 ord. lärarinnor (Maunsbach, F. Bostrand, Bolin, E. Bostrand, Andersson)			
Lön i 3:dje lönegraden å kr.	3,512: —	17,560: —	
9 ord. lärarinnor (Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson, Engström, E. Eriksson, Emanuelsson)			
Lön i 2:dra lönegraden å kr.	3,298: —	29,682: —	
2 ord. lärarinnor (Verner, Landelius)			
Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,353: —	4,706: —	
Bostad och bränsle till Landelius för 1/2 år		472: 50	
8 ord. lärarinnor (Hjelmqvist, Frend, Råström, Kraft, Nordkvist, Vickman, Schelin, Lindström)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,083: —	24,664: —	
2 e. o. lärarinnor, lön för tiden 25 aug.—18 dec.	1,034: —	2,068: —	
Småskollärarinnor:			
21 ord. lärarinnor (O. Berg, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm, Boije-Carlsson, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,480: —	52,080: —	
	Transport	318,335: —	21,500: —

	Transport	318,335: —	21,500: —
4 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson, Billby, Sjölund)			
Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura	1,870: —	7,480: —	
Bostad och bränsle till Sjölund för 1/2 år		305: —	
5 ord. lärarinnor (S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson, S. Svensson, M. Andersson)			
Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,319: —	11,595: —	
1 ord. lärarinna (Pettersson)			
Lön i 3:e lönegraden å kr.		1,709: —	
(Bostad och bränsle in natura)			
8 ord. lärarinnor (Källbäck, Svedin, Persson, G. Olsson, H. Eriksson, A. Söderholm, v. Essen, Norman)			
Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,158: —	17,264: —	
3 ord. lärarinnor (Thunell, L. Pettersson, Verner)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.	1,997: —	5,991: —	
b. 2. **Lärare i slöjd och huslig ekonomi:**			
2 lärare i slöjd (Brandt, Ljung)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,727: —	7,454: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten)			
Lön i 3:e lönegraden å kr.		3,512: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson)			
Lön i 2:a lönegraden å kr.		3,298: —	
3 lärarinnor i slöjd (Wahlbäck, Molander, Lindqvist)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,580: —	7,740: —	
2 lärarinnor i slöjd (Wahlström, Hahr)			
Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,419: —	4,838: —	
2 lärarinnor i slöjd (Wimnell, Morberg)			
Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,258: —	4,516: —	
3 lärarinnor i slöjd (Palmén, Hellqvist, Fotmeijer)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,097: —	6,291: —	
	Transport	400,328: —	21,500: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Folkskolan.

	Transport	400,328: —	21,500 —
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Tunell, Granér)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,780: —	5,560: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.		2,297: —	408,185: —
Dyrtidstillägg			109,000: —

b. 3. **Diverse undervisningsarvoden:**

För undervisning i slöjd för gossar	10,540: —	
Till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning	1,350: —	
Vikariearvode	7,000: —	
Privatläsning	600: —	19,490: —

b. 4. **Vaktmästare och städerskor:**

Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, 17:4, Andersson, 17:4, Sahlkvist, 17:4, och Ekström, 17:3	4,933: —	
Ersättning för ett rum till vaktmästaren Ekström vid Herrgärdsskolan	300: —	
Bostad och bränsle in natura.		
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode	830: —	
(Bostad och bränsle in natura fr. o. m. 1 juli).		
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	965: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode	630: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (H. Ekman) arvode ...	570: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin) arvode ...	570: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	700: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson) arvode	700: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode ...	1,085: —	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	525: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode...	570: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	570: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund) arvode ...	570: —	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	220: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) arvode ...	280: —	
(Bostad å ett rum och kök, bränsle o. lyse in natura)		
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	395: —	
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode ...	450: —	
Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor å kr. 8: —	160: —	15,023: —
Dyrtidstillägg till vaktmäst. Ekman, Andersson, Sahlkvist o. Ekström		6,136: 65
Transport		579,334: 65

	Transport		579,334: 65
b. 5. **Diverse arvoden:**			
Till skolläkaren		1,800: —	
„ sjukgymnastik		840: —	
„ simläraren		1,708: —	
„ simlärarinnan		1,386: —	
„ 3 tillsyningslärare å 500: —, 1 å 400: — samt 2 å 100: —		2,100: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar		500: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor		500: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen		850: —	
„ gymnastikinstruktör och instruktris å 510: —		1,020: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket		250: —	10,954: —
g. **Pensioner:**			
Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist		800: —	
„ f. folkskolläraren P. V. Verkelin		800: —	
„ f. folkskolläraren J. P. Malmberg		800: —	
„ f. folkskolläraren F. Söderholm		800: —	
„ f. folkskolläraren G. Ahlm		800: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm		500: —	
„ f. småskollärarinnan J. Kjellin		600: —	
„ f. småskollärarinnan H. Törngren		390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström		910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka		200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson		200: —	
„ f. städerskan C. Svedin		300: —	
„ f. städerskan E. Froberg		300: —	7,400: —
Dyrtidstillägg till pensionärer			4,305: —
h. **Premier för olycksfallsförsäkring**			290: —
i. **Skolträdgårdarna:**			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	900: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,900: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.		550: —	
	Transport	4,650: —	602,283: 65

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Folkskolan.*

	Transport	4,650: —	602,283: 65
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		850: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader 500: —			
Arvode till trädgårdsläraren 250: —	750: —		
Omkostnader vid Jakobsbergs skola	200: —		
Omkostnader vid Lundby kyrkskola	250: —		
Omkostnader vid Rosenlunds skola	200: —	1,400: —	8,650: —
j. **Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:**			
1. Materiel i läs och skrivämnen		23,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar		3,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor		7,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken		3,500: —	36,500: —
k. **Undervisningsmateriel till skolornas förråd**			3,000: —
m. **Tandklinik:**			
1. Lokalhyra		500: —	
2. Tandläkare, lön		6,000: —	
3. Tandläkare, dyrtidstillägg		3,000: —	
4. Arvode till biträde		1,400: —	
5. Förbrukningsartiklar		1,000: —	
6. Eldning och renhållning (50 kr. i mån.)		450: —	12,350: —
n. **Trycknings- och annonskostnader**			2,000: —
o. **Lärare- och lärjungebiblioteken:**			
Lärarepersonalens bibliotek		500: —	
Lärjungebiblioteket		600: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50: —	1,150: —
p. **Stipendier och skolresor:**			
Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen		1,000: —	
Bidrag till skolresor för lärjungarna		500: —	1,500: —
r. **Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn** (förslagsvis)		8,000: —	
Eldning och städning		300: —	8,300: —
		Transport	675,733: 65

	Transport	675,733: 65	
s. **Vatten, värme och belysning:**			
1. Vattenavgifter	2,200: —		
2. Uppvärmning	30,000: —		
3. Belysning	2,500: —	34,700: —	
t. **Skolbad:**			
Avlöning till baderskor	900: —		
Handdukstvätt och tvål	900: —	1,800: —	
u. **Renhållning:**			
1. Skurning och rengöring	6,000: —		
2. Renhållning av gårdar	800: —		
3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	725: —		
4. Sotning	600: —	8,125: —	
v. **Diverse utgifter:**			
1. Brandstodsavgifter	1,250: —		
2. Post- och telefonavgifter	2,000: —		
3. Smärre reparationer av materiel och inventarier	4,000: —		
4. Barnbespisning (förslagsvis)	12,000: —		
5. Anslag till föreningen Västerås skollovskolonier	7,000: —		
6. Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	2,000: —		
7. Oförutsedda utgifter	2,000: —	30,250: —	
x. **Barnavårdsnämnden:**			
1. För barn intagna å skyddshem	3,000: —		
2. För utackordering i enskilda hem	4,000: —		
3. Arvode till sekreteraren	525: —		
4. Arvode till ombudsman och barnavårdsmän	10,000: —		
5. Diverse och oförutsedda utgifter	500: —	18,025: —	

Utgifter för räntor och amortering:	Resterande lånebelopp kr.	Räntor kr.	
y. 1. Obligationslån:			
1892 års	37,250: —	1,420: —	
1902 „	142,760: —	5,607: 20	
1907 „	32,500: —	1,462: 50	
1910 „	281,140: —	12,523: 73	
1916 „	21,820: —	1,091: —	
1919 „	146,850: —	8,811: —	
1922 „	64,447: 50	3,208: 56	34,123: 99
		Transport	802,757: 64

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Folkskolan.

		Transport	802,757: 64
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa å 4,5 %	17,013: 53	759: 60	
Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	36,424: 82	1,822: 24	
Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	13,391: 32	669: 55	3,251: 39

z. **Lån: Kapitalavbetalningar:**

		Amortering kr.	
1. Obligationslån:			
1892 års å 4 %	37,250: —	3,500: —	
1902 „ „ 4 %	142,760: —	5,160: —	
1907 „ „ 4,5 %	32,500: —	1,000: —	
1910 „ „ 4,5 %	281,140: —	5,670: —	
1916 „ „ 5 %	21,820: —	290: —	
1919 „ „ 6 %	146,850: —	2,300: —	
1922 „ „ 5 %	64,447: 50	552: 50	18,472: 50
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa	17,013: 53	539: 46	
Västmanlands Läns Sparbank	36,424: 82	929: 96	
Västmanlands Läns Sparbank	13,391: 32	306: 45	1,775: 87
		Summa Kronor	826,257: 40

Inkomster:

4 A. Folkskolan.

a. **Statsbidrag:**

1. Till folkskolan:			
För 8 ord. lärare å kr. 2,810: —	22,480: —		
„ 9 ord. lärare å kr. 2,510: —	22,590: —		
„ 8 ord. lärare å kr. 2,210: —	17,680: —		
„ 11 ord. lärare å kr. 1,910: —	21,010: —		
„ 1 ord. lärare för ½ år	955: —		
„ 1 e. o. lärare för tiden 25/8—18/12	736: —		
„ 1 vik. lärare för tiden 15/1—7/6	914: —		
„ 10 ord. lärarinnor å kr. 2,310: —	23,100: —		
„ 5 ord. lärarinnor å kr. 2,110: —	10,550: —		
„ 11 ord. lärarinnor å kr. 1,910: —	21,010: —		
„ 8 ord. lärarinnor å kr. 1,710: —	13,680: —		
„ 2 e. o. lärarinnor för tiden 25/8—18/12 å kr. 641: —	1,282: —	155,987: —	
		Transport	155,987: —

	Transport	155,987: —	
2. Till småskolan:			
För 25 ord. lärarinnor å kr. 1,530: —	38,250: —		
„ 6 ord. lärarinnor å kr. 1,380: —	8,280: —		
„ 8 ord. lärarinnor å kr. 1,230: —	9,840: —		
„ 3 ord. lärarinnor å kr. 1,080: —	3,240: —	59,610: —	
3. Till slöjdundervisningen:			
För gossar: 50 grupper å kr. 146: 88	7,344: —		
„ flickor: 82 grupper å kr. 146: 88	12,044: 16	19,388: 16	
4. Till undervisning i huslig ekonomi 18 kurser å kronor 229: 50		4,131: —	
Dyrtidstillägg:			
5. Till lärare i läs- och skrivämnen	81,565: 22		
6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi ...	8,710: —	90,275: 22	
7. Till lärjungebiblioteket		150: —	
b. **Barnbespisningen,** anslag från Wahlbeckska fonden		2,000: —	
c. **Arrendemedel:**			
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden		37: —	
d. **Hyresmedel:**			
För bostäder till lärare	5,900: —		
För uthyrning av skollokaler	100: —	6,000: —	
e. **Barnavårdsnämnden:**			
Av Fattigvårdsstyrlesen för barn vid skyddshem	1,200: —		
Av Fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn	1,000: —		
a. 8. Statsbidrag	500: —	2,700: —	340,278: 38
f. Anslag från staden till folkskoleväsendet		463,654: 02	
g. Anslag från staden till barnavårdsnämnden		15,325: —	
h. Anslag från staden till skollovskolonierna		7,000: —	485,979: 02
		Summa Kronor	826,257: 40

N:o 77.

Budget-förslag 1924. Folkskolan.

Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås högre folkskola år 1924.

4 B. Högre folkskolan.

Utgifter:

a. **Undervisningsmateriell**		500: —
b. **Löner och arvoden:**		
Arvode till skolans rektor	900: —	
1 ord. lärare (Fröier), lön i 4:e lönegraden	6,220: —	
1 ord. lärare (Karlfors), lön i 2:a lönegraden	5,398: —	
1 ord. lärarinna (Gerland), lön i 1:sta lönegraden	4,114: —	
Arvode till timlärare och sjukvik.	2,500: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Dyrtidstillägg	5,000: —	24,632: —
c. Trycknings- och annonskostnader		550: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
e. Biblioteket		300: —
Summa Kronor		26,589: 50

Inkomster:

a. Stastbidrag till avlöningar	11,122: —	
Statsbidrag till dyrtidstillägg	4,315: —	
Statsbidrag till biblioteket	150: —	15,587: —
b. Anslag från staden		11,002: 50
Summa Kronor		26,589: 50

Bil. Litt. B. 2.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Folkskolan.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 5 oktober 1923.

§ 88.

Upptogs till behandling förslag till 1924 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, och uppgjordes nämnda förslag i överensstämmelse med bifogade bilaga för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

1. Efter prövning av inkomna ansökningar (Bil. 2 a—h) om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1 januari 1924 fann styrelsen följande skolans befattningshavare därtill berättigade:

Folkskoleinspektören Em. Granér	i 4:e	lönegraden
Folkskolläraren H. Pettersson	i 3:e	„
„ A. Segerström	i 3:e	„
„ I. Karlsson	i 3:e	„
„ E. Granér	i 3:e	„
Folkskollärarinnan Eva Emanuelsson	i 2:a	„
Småskollärarinnan Maria V. Carlsson	i 4:e	„
„ Ester Sjölund	i 4:e	„
Slöjdläraren K. A. Karlsson	i 2:a	„
Slöjdlärarinnan Nanna Morberg	i 2:a	„

2. Rörande användningen av det äskade anslaget till underhåll och reparation av fastigheter får styrelsen hänvisa till bifogade av reparationskommitterade uppgjorda förslag. Detta upptager emellertid trenne större poster på tillhopa 4,836 kr. vilka anvisats för innevarande år till reparation och ommålning av Skepparbacks- och Mariabergsskolornas ytterväggar samt indragning av vatten- och avloppsledning vid Jakobsbergs skola. Dessa arbeten ha dock ej kommit till utförande i år av det skälet, att beträffande Skepparbacksskolan omläggningen av taket ej hann att slutföras, innan höstterminen började, och reparationen och ommålningen av ytterväggarna ansågs lämpligen böra få anstå tills takarbetet vore färdigt. Ovannämnda arbete vid Jakobsbergs skola åter är i viss mån beroende av det förslag till ny lärosal vid skolan, som folkskolestyrelsen ingivit till Stadsfullmäktige, rörande vilket förslag beslut ännu ej fattats. De för sagda arbeten erforderliga medlen finnas tillgängliga i innevarande års stat.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Folkskolan.*

3. Från och med nästa hösttermin föreslås inrättandet av två nya e. o. folkskollärarinnetjänster och en ny e. o. folkskollärareтjänst, av vilka förstnämnda en är avsedd för en ny klassavdelning i Jakobsberg, den andra e. o. folkskollärarinne- ävensom den e. o. folkskollärareтjänsten för folkskolans 3:e klass i den egentliga staden. Samtliga dessa tjänster motiveras med det höga barnantalet, vilket vad 3:e klass beträffar f. n. v. uppgår till i medeltal 46: 6 medan skolans reglemente som maximum endast tillåter 40. Genom den nya klassavdelningen i Jakobsberg kan den länge närda planen förverkligas att få en särskild 7:e klass bildad för Jakobsberg och Hammarby. Hittills ha ifrågavarande barn måst hänvisas till de västra skolorna i den egentliga staden, varigenom dock, särskilt vad flickklasserna beträffar, barnantalet blivit alltför stort. För ordnandet av lokalfrågan för den nya klassen har i annat sammanhang förslag ingivits till Stadsfullmäktige.

Till den härav betingade förändringen från bostad in natura till kontant ersättning åt en folk- och en småskollärarinna fr. o. m. 1 nästkommande juli har vid budgetsförslagets upprättande hänsyn tagits ävensom till det förhållandet, att från sagda dag bostad å ett rum och kök kan upplåtas i Jakobsbergs skolhus åt vaktmästaren därstädes. Ersättningen till honom har av styrelsen från 1 juli beräknats sålunda: vaktmästararvodet höjt i förhållande till det ökade arbetet till 1,155 kr., varifrån avgår värdet av ett rum och kök (båda mycket små) kr. 300 samt bränsle kr. 160: —. Arvodet pr år skulle alltså komma att uppgå till kr. 695: — jämte bostad och bränsle.

4. Genom de sålunda föreslagna nya klasserna tillkomma 5 grupper i syslöjden, vilken omständighet motiverar höjningen av anslaget till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning.

5. Anslaget till privatundervisning har föreslagits något höjt, då undervisning — om ock i mycket ringa utsträckning — måste beredas sinnesslöa barn, vilka anmälts till anstaltsvård å Sofielund men som på grund av utrymmesbrist icke kunna mottagas.

6. För skolläkaren, tillsyningslärarne och bibliotekarien för skolans lärjungebibliotek föreslås arvodena höjda. De, som förut utgått ha efter de två sista årens reduceringar kommit att bli alltför låga i förhållande till det arbete, som åligger vederbörande befattningshavare. Denna uppfattning, för vilken styrelsen även tidigare givit uttryck, har ytterligare bekräftats av en undersökning beträffande de arvoden, som utgå för samma ändamål i andra även mycket mindre städer.

För skolans baderskor påkallas även en förbättring av deras genom reduceringarna alltför knappt tillmätta arvodesbelopp, vilket i år t. o. m. understiger det som utgick år 1915. Sistnämnda år var näml. anslaget till tvenne baderskor 500 kr., medan det för innevarande år till trenne utgör 700: — kr. Arbetet för vardera har heller ingalunda minskat, ty tillkomsten av 7:e klassen ävensom inkorporeringen av S:t Ilian och Lund-

by har ökat antalet badavdelningar, så att dessa fördelade på tre baderskor blir ungefärligen lika stort som förut på två.

7. Anslaget till fri undervisningsmateriell för skolköken har för i år visat sig otillräckligt, varför höjning måst äskas.

8. De lokaler i gården Stora gatan 5, som upplåtits för skomakerislöjden, äro så trånga och även i övrigt så otjänliga för sitt ändamål, att deras ersättning med andra synas styrelsen i hög grad påkallad. Ett tillfälle härtill har också erbjudit sig, i det att ingen hyresgäst anmält sig till den lediga lägenheten efter pensionerade folkskolläraren G. Ahlm i gården Västgötegatan 11. Styrelsen har därför ansett lämpligt, att sagda lägenhet upplåtes åt slöjdläraren Brandt i utbyte mot den han bebor i Skepparbacksskolan, vilken åter erbjuder tillräckliga och ändamålsenliga lokaler för skomakerislöjden. Genom att förlägga denna till en skola avlägsnas också de olägenheter, som det innebär, att skolbarnen under rasterna skola hålla till på en privatgård, där det visat sig svårt att hålla grannsämja.

Vad läget beträffar torde detta kunna betecknas som ganska centralt, med hänsyn till att skomakerislöjden mottager barn från alla skolor med undantag för Lundby kyrkskola och Rosenlund, sålunda även från Hammarby och Jakobsberg.

9. Västerås skollovskolonier anhålla att för nästkommande år få sig anvisat samma belopp, som utgått för i år, vilket av styrelsen tillstyrkes.

10. Till oförutsedda utgifter föreslår styrelsen höjning, som motiveras med att en så omfattande verksamhet som den, vilken skolväsendet representerar, svårligen kan undgå att möta smärre utgiftsbehov, som ej kunnat förutses, då budgetförslaget upprättades. Det belopp, som för ändamålet äskas, torde också med hänsyn till nämnda förhållande kunna betecknas som ganska blygsamt.

11. Beträffande högre folkskolan må påpekas, att styrelsen efter vederbörlig framställning av ord. läraren I. Fröier uppfört honom i 4:e lönegraden. Då emellertid skolöverstyrelsen äger att träffa avgörande härom, är frågan om uppflyttning beroende av överstyrelsens beslut i ärendet.

12. Materiellanslaget, som förra året fick vidkännas en mycket stark beskärning, har måst höjas för att möjliggöra rengöring och reparation av skolans skrivmaskiner.

13. I likhet med vad som hittills tillämpats föreslås, att kommunalt dyrtidstillägg må utgå efter reducerat indextal å den del av den kontanta minimiavlöningen, varå staten ej beräknar dyrtidstillägg.

Västerås som ovan.

Em. Granér.

Rätt ur protokellet, betygar:

Em. Granér.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Under-visnings-ändamål.

Bil. Litt. C. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1924 bevilja institutet ett anslag av 17,400: — kr. för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Den synnerligen kraftiga ökning i bibliotekets frekvens, som konstaterats under de senaste åren, har fortsatt även under innevarande år. Under år 1920 utgjorde antalet boklån 59,302, år 1921 71,355, år 1922 82,224. För innevarande år torde utlåningssiffran avsevärt överstiga 90,000. En sådan användning av biblioteket är säkerligen för varje tänkande person i vårt samhälle en synnerligen glädjande företeelse. Dock medför givetvis denna stora frekvens en mycket stark påfrestning av bibliotekets bokbestånd, som ännu ej är större än omkring 9,000 band. Bokbeståndet behövde allra minst fördubblas, vilket givetvis dock under nuvarande ekonomiska förhållanden är otänkbart. Genom ett omsorgsfullt urval vid inköp av ny litteratur har det dock till synes lyckats styrelsen att vidmakthålla och vidare utveckla det fria studieintresset och läslusten i vår stad.

Med hänsyn till här berörda förhållanden skulle givetvis anslaget till inköp av ny litteratur under nästa år behövt betydligt höjas, vilket också av styrelsen påpekades förlidet år. Men då stadens ekonomi även f. n., efter vad styrelsen har sig bekant, befinner sig i svårt läge, så har styrelsen ej begärt någon höjning av detta anslag.

På grund av den flitiga användningen av biblioteket så har det visat sig, att anslaget för inbindning och reparationer varit avsevärt för lågt. Utgifterna härvidlag voro för år 1921 kr. 2,305: 50 och för år 1922 kr. 2,091: 20. Även för innevarande år kommer detta anslag att rätt avsevärt överskridas, varför styrelsen nödgas att för detta ändamål begära en förhöjning från 1,500 kr. till 2,000 kr.

Då nuvarande bibliotekarien tjänstgjort å biblioteket över två år mot ganska låg avlöning, och då arbetet här ständigt ökas, så att numera bl. a. allt katalogiseringsarbete måste utföras utom den ordinarie expeditionstiden, så har bibliotekarien begärt en något ökad avlöning. Av samma skäl har även biblioteksbiträdet begärt höjning i sitt arvode. På grund av att styrelsen inser det berättigade i deras begäran och då styrelsen med tillfredsställelse kan vitsorda, att såväl bibliotekarien som biträdet utföra ett synnerligen intresserat och gott arbete i bibliotekets tjänst, ser sig styrelsen nödsakad att begära en höjning av anslaget till avlöningar med 700: — kr.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Undervisningsändamål.*

Till jämförelse såväl med avseende på bokbestånd och antal boklån som antalet av anställd personal och dennas avlöningar meddelas följande uppgifter från med Västerås i bibliotekshänseende jämförliga orter:

Plats	Bokbestånd 31 dec. 1922	Antal boklån 1922	Antal personal	Bibliotekariens avlöning	Biträdets avlöning	Anm.
Gustav Vasa församlings bibliotek, Stockholm...	12,547	60,617	4			Hela lönestaten för 1923 är kr. 14,150:
Norrköpings stadsbibliotek	100,000	55,000	4	7,560: —	2,400: —	
Hälsingborgs stadsbibliotek	16,206	99,093	2	5,004: —	3,360: —	
Västerås Arbetareinstituts bibliotek	7,587	82,224	2	3,600: —	2,000: —	

Av dessa uppgifter framgår ju otvetydigt, dels att härvarande biblioteks bokbestånd är avsevärt lägre men utlåningssiffran i förhållande till bokbeståndet är ojämförligt högre än på någon annan plats, dels att personalens avlöningsförhållanden här äro avsevärt sämre.

Huru gärna styrelsen än önskat att även för nästa år kunnat sänka sina anslagskrav, har detta som synes ej varit möjligt utan att äventyra bibliotekets viktiga uppgift. Dock vågar styrelsen uttala den förhoppningen, att Stadsfullmäktige inser det berättigade i styrelsens krav och även nu visar sitt varma intresse för institutets verksamhet.

Västerås den 19 oktober 1923.

På Västerås Arbetareinstituts styrelses vägnar:
CLAES UGGLA.

Georg Leontein.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Under-visnings-ändamål.

Bil. Litt. C. 2.

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för Västerås Arbetareinstitut sammanträde den 19 oktober 1923.

§ 2.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för biblioteket för år 1924:

Inkomster:

Beräknat anslag från Västerås stad	17,400: —
Statsanslag	400: —
Summa Kronor	17,800: —

Utgifter:

Avlöningar	7,390: —
Inköp av litteratur	4,000: —
Inbindning och reparation av böcker	2,000: —
Hyra	2,400: —
Bränsle och lyse	800: —
Rengöring, eldning och extra vakthållning	600: —
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	610: —
Summa Kronor	17,800: —

Västerås som ovan:

Georg Leontein.

Rätt ur protokollet, betygar:
Georg Leontein.

Bil. Litt. D. 1.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Hälsovårds-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924 och i anledning därav anföra.

Det andre stadsläkaren av Stadsfullmäktige den 25 mars innevarande år beviljade extra arvode å 1,600 kronor är upptaget i föreliggande statförslag, men vill Nämnden, då intet härom i Stadsfullmäktiges beslut finnes stadgat ifrågasätta, huruvida anslaget ej bör utgå å fattigvårdens stat, då arvodet är tillerkänt andre stadsläkaren för det merarbete, som är förenat med handhavandet av sjukhusvården vid ålderdomshemmet Karlslund.

Distriktsläkaren, som räknar tjänsteår från och med år 1921, är således fr. o. m. 1924 års ingång berättigad till ett ålderstillägg.

Enär av vederbörande myndigheter beslut ej fattats rörande det av Fattigvårdsstyrelsen och Hälsovårdsnämnden gemensamt till Stadsfullmäktige avgivna förslaget om reglering av vissa befattningar, däribland stadssjuksköterskетjänsterna, i för dessa befattningars förenande med pensionsrätt i statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl. upptagas här löner för stadssjuksköterskorna enligt nu gällande lönestat.

Beträffande frågan om ersättning till länets epideminämnd för tvenne stadssjuksköterskors förmån av bostad och fritt vivre å epidemisjukhuset, har överenskommelse nu träffats att sköterskorna tills vidare under löpande arrendeperiod få bibehållas vid de förmåner de hittills åtnjutit å epidemisjukhuset mot en ersättning av 2 kronor för dag för dem vardera, dock att denna ersättning icke skall utgå under sköterskas semestermånad om hon då icke vistas å sjukhuset, samt under villkor att staden genast efter tillsägelse av epideminämnden avlämnar de av ifrågavarande sköterskor disponerade rummen i händelse dessa bliva erforderliga för tillgodoseende av sjukvården å sjukhuset.

Någon avsevärdare sänkning av innevarande års anslag under "diverse utgifter" är ej möjlig.

Av Västerås stads förening mot tuberkulos gjord framställning om enahanda anslag för föreningens verksamhet för år 1924 som för innevarande år tillstyrkes av Nämnden.

Då Nämnden f. n. finner löneреglering för föreståndaren för köttbesiktningsbyrån och för vaktmästaren därstädes opåkallad föreslår Nämnden, under hänvisning till vad i ärendet förut anförts i 1923 års budgetsförslag, att för år 1924 må till föreståndaren utgå ett extra arvode å 2,000 kronor och till vaktmästaren ett å 600 kronor.

Den senare skall från 1924 års ingång komma i åtnjutande av ett ålderstillägg.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Hälsovårdsnämnden.*

Dyrtidstillägg för Nämndens befattningshavare äro genomgående beräknade efter indextalet 175.

Nämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924.

Västerås den 4 oktober 1923.

För Hälsovårdsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. D. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd år 1924.

Utgifter:

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

b. 1. **Löner och arvoden:**

1:ste stadsläkaren, 32: IV		4,035: —
2:dre stadsläkaren, 28: IV	3,363: —	
Extra arvode (28/3 1923)	1,600: —	4,963: —
Distriktsläkaren, 21: II		2,244: —
1:ste tillsyningsmannen, 24: III		2,676: —
Tre tillsyningsmän, 18: IV à 2,217: —		6,651: —
En stadssjuksköterska, 6: IV ...		921: —
En stadssjuksköterska, 6: I ...		750: —
Två stadssjuksköterskor för de mindre bemedlade, 4: I à kr. 600	1,200: —	
Kost å Epidemisjukhuset, förslagsvis	1,350: —	
Kostpengar under semester, 60 dagar à 1: 50	90: —	2,640: —
Transport		24,880: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Hälsovårds-nämnden.

Transport	24,880: —		
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	800: —		
Ersättning för bostad	350: —		
Ersättning för bränsle	150: —		
	1,300: —	3,900: —	28,780: —
Ersättning till tre tillsyningsmän och två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped		150: —	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		14,884: 05	43,814: 05
b. 2. **Pensioner:**			
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström	400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell	500: —	900: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		450: —	1,350: —
c. **Diverse utgifter:**			
1. Barnmorskorna:			
Tre telefoner à 80: —	240: —		
Förbrukningsartiklar	200: —	440: —	
2. Kostnader för skyddskoppympning		100: —	
3. Telefonavgifter		1,292: —	
4. Desinfektionskostnader		400: —	
5. Tryck- och annonskostnader		200: —	
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.		1,500: —	
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)		5,000: —	
Lokalhyra till d:o		600: —	
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:			
Annonsering, tryck m. m.	100: —		
Skjutsar vid besiktningar och diverse utgifter	100: —	200: —	
9. Ambulansautomobilen:			
Drift- och underhållskostnader	700: —		
Skötsel och underhåll å brandstationen	2,200: —	2,900: —	
Transport		12,632: —	45,164: 05

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Hälsovårdsnämnden.*

	Transport		12,632: —	45,164: 05
10. Premie för olycksfallsförsäkringar			65: —	
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1924	600: —			
Städning, eldning och belysning	600: —	1,200: —	13,897: —	59,061: 05

B. Bostadsinspektionen.

b. **Löner och arvoden:**

Bostadsinspektrisen, 19: I	1,920: —		
Dyrtidstillägg	1,440: —	3,360: —	
Ersättning för hållande av velociped		30: —	3,390: —

c. **Övriga utgifter:**

Tryck, annonser och diverse	100: —	3,490: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

b. **Löner och arvoden:**

Föreståndaren, 29: IV	3,531: —			
Extra arvode	2,000: —	5,531: —		
En andre besiktningsman, arvode, (28/12 1918)		1,300: —		
Vaktmästaren, 11: II	1,287: —			
Extra arvode	600: —			
	1,887: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme	535: —	1,352: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920) ...		2,800: —		
Två mikroskopister, arvode à 1,200: —		2,400: —		
		13,383: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		3,334: 20	16,717: 20	

c. **Diverse utgifter:**

1. Värme, belysning och vatten	700: —		
2. Telefon	120: —		
3. Tvätt	250: —		
4. Underhåll av byggnader	1,000: —		
5. Hyra	3,000: —		
6. Premie för olycksfallsförsäkring	40: —		
7. Diverse	600: —	5,710: —	22,427: 20
		Summa Kronor	84,978: 25

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Hälsovårds-nämnden.

Inkomster:

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Bidrag av Landstinget till 1:ste stadsläkarens avlöning	3,000: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	500: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1,000: —	
4. Protokollslösen	200: —	4,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter	22,427: 20	
Vågavgifter	3,000: —	25,427: 20
Brist att genom uttaxering fyllas		54,851: 05
	Summa Kronor	84,978: 25

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Planterings-nämnden.

Bil. Litt. E. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924 och i anledning därav anföra.

För skötsel och underhåll av Vasaparken begäres ett i jämförelse med innevarande års stat med 1,000 kronor förhöjt anslag. Det visar sig nämligen omöjligt att hålla ifrågavarande, stadens förnämsta plantering i ett för staden värdigt skick med det anslag som nu utgår. Skulle anslaget ej kunna beviljas måste givetvis en del underhållsarbeten nästa år inställas. Planteringsnämnden vill slutligen erinra om att i anslaget ingår Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets bidrag å 500 kronor, varför stadens egen kostnad bliver 4,500 kronor.

Då fler esplanader tillkommit, nämligen i Vasagatan, Tessingatan och Utanbygatan, hemställer Nämnden att anslaget å 6,000 kronor för esplanadernas underhåll höjes till 6,500 kronor.

Innevarande års anslag för underhållet av Elba och Östra holmen torde vara för lågt tilltaget och medger ej den för dessa naturparker behövliga omvårdnaden.

Instundande år är omfattande gallring på holmarna nödvändig och hemställes att anslaget ökas med 500 kronor.

I och för behövliga underhållsarbeten anhåller Nämnden att anslaget för växthus, drivbänkar m. m. ökas med 50 kronor.

Enligt mellan staden och Svenska Kommunalarbetareförbundets avdelning n:o 73 i Västerås gällande avtal skola stadens timavlönade arbetare åtnjuta semester och därunder avlöning. Hittills har praktiserats att kostnaden för semester fördelats på anslagen för olika arbeten. Då dessa anslag emellertid ej synas kunna bära denna utgift utan motsvarande arbetsprestation anhålles om ett särskilt anslag å 500 kronor för ändamålet.

Under rubriken "Extra utgifter" äskas en del anslag för vilka här nedan redogöres.

Sedan ledningsarbetena i Norra Ringvägen mellan Kopparbergsvägen och Engelbrektsgatan fullbordats torde den avsedda esplanaden böra utläggas. För fullständig utfyllning med jord, grässådd och trädplantering hemställes om ett anslag å 2,000 kronor.

Bostadsbolaget Mimer, som haft sina förrådsskjul uppställda i Lidmansvägen, har nu borttagit dem därifrån, varför hinder ej vidare möter att utlägga esplanaden i Lidmansvägen. Då vägen ej är framdragen till Stora gatan får Nämnden dock tillsvidare inskränka sitt förslag att omfatta anläggning av esplanad i Lidmansvägen, mellan Västermalmsgatan och Kristinagatan. För detta ändamål begäres ett belopp av 800 kronor.

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Planterings-nämnden.*

Sedan länge har förslag förelegat om att gångvägen öster om Svartån, vilken väg nu är anlagd nedanför Gamla begravningsplatsen fram till Västerås kvarn, skulle utläggas även mellan Biskopsbron och Gamla begravningsplatsen, nedanför biskopsgården (norra kvarteret N:o 24) och fastigheten norra kvarteret N:ris 25 och 114.

Planteringsnämnden hemställer att Stadsfullmäktige ville anslå förslagsvis 500 kronor för påbörjande av arbetena för ifrågavarande gångvägs anläggning. Nämnden anser sig dock böra påpeka att totalkostnaderna för vägens utläggande komma att uppgå till mångdubbelt högre belopp än det, som här förberedelsevis äskas.

För anordnande av träsoffor å Djäkneberget samt slutligen för inköp av tre gräsklippningsmaskiner begäres respektive 100 och 300 kronor.

Dyrtidstillägg för Nämndens befattningshavare är beräknat efter indextalet 175.

Planteringsnämnden hemställer, att Stadsfullmäkeige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1924.

Västerås den 15 oktober 1923.

För Planteringsnämnden:
CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

Bil. Litt. E. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads planteringar år 1924.

Utgifter:

a. **Löner och arvoden:**

Stadsträdgårdsmästaren, 30: II	3,333: —	
Trädgårdsmästaren, 18: I	1,830: —	
Elever, förslagsvis	4,000: —	
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1924	1,050: —	
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	3,473: —	
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	14,436: —
Transport		14,436: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Planterings-nämnden.

	Transport	14,436: —
c. **Skötsel och underhåll:**		
1. Vasaparken	5,000: —	
2. Stadsparken	1,800: —	
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring domkyrkan	4,550: —	
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	6,500: —	
4. Rudbecksparken	700: —	
5. Djäkneberget	3,000: —	
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,500: —	
7. Elba och östra holmen	2,000: —	
8. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —	
9. Slottsparken	1,000: —	
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	2,000: —	
11. Körslor till alla planteringar	3,000: —	
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3,750: —	
13. Reparation av redskap	750: —	
14. Grus till alla planteringar	2,000: —	
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	300: —	
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —	
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp.	600: —	
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —	
19. Oförutsedda utgifter	800: —	
20. Ersättning till timavlönade arbetare under semester	500: —	41,065: —
d. **Extra utgifter:**		
Anläggning och plantering av esplanaden i Norra Ringvägen mellan Engelbrektsgatan och Kopparbergsvägen	2,000: —	
Ordnande av esplanaden i Lidmansvägen, mellan Kristinagatan och Västermalmsgatan	800: —	
Anskaffning och uppsättande av träsoffor å Djäkneberget	100: —	
Påbörjande av arbeten för anläggande av promenad utmed Svartån mellan Biskopsbron och Gamla begravningsplatsen	500: —	
Nyanskaffning av tre gräsklippningsmaskiner	300: —	3,700: —
Summa Kronor		59,201: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Planterings-nämnden.

Inkomster:

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringar vid domkyrkan	4,500: —	
1. Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	50: —	
2. Anslag för vård av slottsparken	1,000: —	
5. Ersättning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	
3. Försäljningsmedel och dekoreringar	1,500: —	7,550: —
Brist att genom uttaxering fyllas		51,651: —
Summa Kronor		59,201: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. F. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För stadens vatten- & avloppsledningss- samt gas- & elektricitetsverk får Vatten- & Gasverksstyrelsen härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1924, och får styrelsen samtidigt anföra följande.

Dyrtidstillägg.

Dyrtidstilläggen äro beräknade efter ett indextal av 175.

Utgifter.

På grund av rådande ekonomiska förhållanden har styrelsen med avseende på utgiftsstaten insatt så lågt beräknade summor som möjligt. Sänkning har dock ej kunnat ske av alla utgiftsposter, beroende på antingen att summorna redan förut äro så lågt beräknade som möjligt, eller också att nya gatuledningar tillkommit i sådan utsträckning, att för ledningsnäten nu skulle fordras ökade utgifter men styrelsen likväl stannat vid de för innevarande år upptagna summorna. Så har dock icke uteslutande kunnat ske med avseende på räntor och amortering, som, särskilt beträffande avlopsledningarna, ökat i väsentlig grad, beroende på de stora utbyggnader, som i år ägt rum, därvid må nämnas nytt huvudavlopp från Västra förstaden till Mälaren samt kulvert i Bergslagsvägen och Tegnérgatan.

Förrådsbyggnaden.

Styrelsen har under diverse utgifter upptagit en summa av 1,000 kr. till omändringsarbeten i gamla förrådsbyggnaden för erhållande av bättre centralisering genom inrättande av verkstad för justering och reparation av gas- och vattenmätare, gasautomater och belysningsapparater m. m.

Uthusbyggnad.

För bestridande av kostnaden för uppförande av en uthusbyggnad å förrådsgården begärde och erhöll styrelsen vid behandling av innevarande års stat ett anslag av 7,800: — kr. att fördelas lika mellan innevarande och nästkommande år. Hälften av anslaget utgör 3,900 kr., men blev av förbiseende endast upptaget 3,700 kr. i 1923 års stat. Då därjämte verkliga kostnaden synes bliva något större än den beräknade, har styrelsen i staten för nästa år upptagit resterande belopp med i runt tal 4,300 kr.

Gemensamma kostnaderna.

Uppdelningen mellan verken av de gemensamma kostnaderna har skett efter samma fördelningsprocent som för innevarande år.

Vattenverket. Maskinistsyssla.

Vid vattenverket har en maskinistsyssla indragits. Före detta års slut skola nämligen elektriskt drivna apparater uppsättas, vilka på automatisk väg skola till- och frånkoppla maskinerna, medförande bl. a. den fördelen, att maskinisterna i regel skulle befrias från nattjänstgöring, och kan styrelsen på grund härav föreslå indragning av en maskinistplats. Den automatiska anläggningen är beräknad till en kostnad av 4,500 kr., vilken summa styrelsen upptagit i vattenverkets stat.

Arrende.

Rörande arrende för den mark, som erfordras för vattenverket i Hesslö, så har numera det kontrakt, som var upprättat med arrendatorn av

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Hesslö egendom, upphört. Enligt detta kontrakt uppbar arrendatorn ett årligt arrende från staden av 500 kr. Liknande arrende utgick även till K. Domänstyrelsen, med vilken numera nytt avtal rörande markupplåtelse för verket träffats, skolande arrendesumman nu utgå med 1,600 kr. om året, men bortfaller då arrendet till arrendatorn. Den skedda förhöjningen, mot vilken Vatten- & Gasverksstyrelsen gjorde invändningar, motiverade Domänstyrelsen dels med den stora nytta, platsen bereder staden genom förekomsten av vatten och dels därmed att även arrendatorn fått sitt arrende höjt.

Rörnätsförmannen.

Utgående ifrån att lönen till förmannen för gatuledningsnäten fördelas lika mellan resp. verk, skall vartdera av dessa deltaga med i runt tal 1,275: — kr., vilket också iakttagits i förslaget.

Gaspris.

Beträffande gasverket så föreslår styrelsen, att priset å gas, som i år är 28 öre, sänkes till 24 öre, motsvarande en sänkning av närmare 14,5 %. Vid en beräknad gasåtgång till enskilda av 700,000 kbm. samt att kol erhållas till det vid senaste köp erlagda pris, 29: 80 per engelsk ton för första klassens kol fritt Västerås, skulle vid ett pris av 24 öre likväl en vinst av 18,000 kr. uppstå, men har styrelsen av tidigare anförda skäl rörande avskrivning av kol även nu måst tillgodoskriva kolkontot denna vinst och därför ej visat dylik i staten.

Gatubelysning.

Genom gasprisets sänkning och minskade materialkostnader minskas kostnaden för gatubelysningen från 41,600: — till 37,200: — kr.

Justerarebefattning.

I lönestaten för fast anställd personal äro två befattningar som mätarejusterare vid gasverket upptagna. Under detta år har ene innehavaren av dessa platser lämnat sin befattning. Som styrelsen har för avsikt att låta utföra de med denna befattning förenade arbeten genom timavlönad personal, har platsen ej blivit tillsatt med innehavare på fast lönestat.

Elektr. taxor.

Vid fastställande av 1921 års inkomst- och utgiftsstat beslöto Stadsfullmäktige höja taxorna å elektrisk ström med i runt tal 1/3. Med undantag av smärre utjämningar, som för innevarande år företogos vid en del krafttaxor, tillämpas sedan berörda tid dessa högre taxor oförändrade. På grund av ändrade tider har styrelsen därför ansett förhållandena påfordra, att taxorna åter sänkas, dock icke till den grad, som svarar mot prisen före år 1921. Priset å t. ex. belysningsström, som nu är 40 kilowattimmen, var vid denna tid 30 öre, men föreslår styrelsen nu 35 öre, motsvarande en sänkning med 12,5 %. Föreslagna sänkningar av övriga taxor motsvara i regel ungefär samma procenttal. I det efterföljande lämnas en kort redogörelse över de föreslagna sänkningarna samt sådana ändringar i övrigt, som med ledning av vunna erfarenheter kunna anses påkallade.

Taxa 1. För större kraftabonnenter med jämn drift. Strömspänning 6,000 volt. Nu beräknas en fast avgift av 100 kr. per maximal kilowatt och år samt kilowattimmepris enligt fallande skala med 5, 4, 3.5 och 3 öre. Styrelsen föreslår 90 kr. i fast avgift samt 4, 3,5 och 3 öre kilowattimmen med annan indelning av den fallande skalan, varigenom taxan erhåller en lämplig avvägning med avseende på olika förbrukningar. Enligt taxans sista punkt skall ström utlämnas efter taxa 2, när statens kraftverk på

Budget-förslag 1924. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

grund av minskad vattenföring i Dalälven inskränker kraftleveransen till staden. Denna bestämmelse rörande tillämpning av taxa 2 har styrelsen måst lindra, så att vid dylika tillfällen kraft skall utlämnas till 5 öre kilowattimmen och denna tilläggstariff endast tillämpas, om styrelsen med avseende på elektricitetsverkets driftförhållanden anser så erforderligt.

Taxa 2. För mindre och större kraftabonnenter med oregelbunden drift; lågspänd ström. Kilowattimmeprisen äro 23, 20 och 18 öre, beroende på strömmängderna. Styrelsen föreslår 22, 18 och 15 öre, även här med annan indelning av förbrukningskvantiteterna för ernående av ett bättre avvägt förhållande mellan pris och förbrukningsmängd.

Taxa 3. För mindre kraftabonnenter med jämn drift; lågspänd ström. Nuvarande avgifter beräknas efter 112 kr. per maximal kilowatt och år samt 7 öre kilowattimmen. Styrelsen föreslår 100 kr. per kilowatt och 6 öre kilowattimmen samt därjämte att nuvarande bestämmelse rörande prisökning å effektbelopp under 1 kilowatt skall bortfalla för att därigenom göra taxan mera användbar för kokströmsändamål, där små kraftbelopp erfordras.

Taxa 4. För belysningsabonnenter. Nuvarande pris per kilowatttimme äro 40, 38 och 34 öre. Styrelsen föreslår 35, 33 och 30 öre, med bibehållande av övriga bestämmelser orubbade.

Taxa 5. För mindre kraftabonnenter, som samtidigt uttaga belysningsström för sin drift. Enligt denna taxa utfå mindre kraftabonnenter, som använda sig av taxa 2, även ström för belysningsändamål genom samma mätare mot ett tilläggspris av 5 kr. per lampa och år. Dessa abonnenter komma sålunda i åtnjutande av prissänkningen enligt taxa 2. Då tillägget för belysningsström gäller årsackord, vilka i regel synnerligen väl utnyttjas, föreslår styrelsen icke någon sänkning av årsackordspriset.

Taxa 6. För belysningsabonnenter, som utfå ström efter årsackord. När ström jämlikt denna taxa utlämnas enligt årsackord och sålunda utan uppmätning, ligger det nära till hands att abonnent ej iakttager sparsamhet, utan snarare tvärtom, vartill kommer att icke sällan fall påträffas, då strömmen användes till andra ändamål än de kontrakterade, vilket gör att dylik taxa visat sig icke vara med verkets fördel förenlig. Genom användning i möjligast stora utsträckning av s. k. strömbegränsare synes emellertid abonnentantalet minskas undan för undan. Styrelsen har icke velat föreslå taxans slopande men kan icke heller av nyssnämnda orsak föreslå sänkning av ackordspriset, som utgör 4 kr. per enhet om 10 watt och år, motsvarande för en 16-ljus lampa 8 och en 25-ljus lampa 12 kronor.

Taxa 7. För värmeändamål mot en årlig grundavgift av 40 kr. per kilowatt samt 4 öre kilowattimmen, med en minimiförbrukningsavgift av 20 kr. Styrelsen föreslår en grundavgift av 30 kr. samt 2 öre per kilowattimme, ävensom att bestämmelsen om minimiförbrukningsavgift bortfaller och i det stället föreskrives, att abonnement ej får omfatta mindre än 0,5 kilowatt samt att mätare, som ej blott in- och urkopplar strömmen på bestämda tider utan även registrerar såväl högsta kraftbelopp som uttagits som ock antalet kilowattimmar, alltid skall finnas. Strömmen får

endast uttagas nattetid, och som tillgången på ström då är ganska riklig, har styrelsen föreslagit ovanberörda sänkning.

Taxa 8. För belysnings- och andra hushållsändamål mot en avgift av 27 öre per kvm. golvyta och år samt 16 öre kilowattimmen. Styrelsen föreslår 26 öre per kvm. golvyta samt 14 öre för de första 500 kilowattimmarna, 11 öre för de följande 500 samt 8 öre för all ström därutöver. Genom fallande prisskala har styrelsen velat erbjuda tillfälle att genom elektriska strömmen bereda ett konkurrenskraftigt bränsle till kokning, samtidigt som avnämare efter denna taxa genom uttagning av en jämn strömmängd under större delen av dygnet skulle bidraga till utjämning av belastningen i verket. Under senaste tiden hava nämligen s. k. ackumulerande elektriska spislar kommit i marknaden, vilka äga den värdefulla egenskapen att de under tid, då kokning ej pågår, kunna mottaga ström och binda värmet från denna för att vid kokning lämna från sig den värmemängd, som då erfordras. Styrelsen har emellertid ej kunnat procentuellt sänka den fasta grundavgiften i samma mån som förbrukningsavgifterna. Det har nämligen visat sig, att i stora flertalet fall en grundavgift av 27 öre ej kompenserat skillnaden i belysningspris enligt taxa 4, 40 öre, och taxa 8, 16 öre, vilket gjort att ett stort antal abonnenter övergått till taxa 8 utan att sedermera använda sig av taxan för andra hushållsändamål än belysning, som genom taxa 8 ställt sig billigare.

Lantbrukare tillhörande Lundby och S:t Ilians Elektriska Distributionsförening fingo ävenledes sina taxor höjda med ingången av år 1921 och utgå avgifterna f. n. efter 5 kr. per hektar åkerjord och år samt 7 öre kilowattimmen. För dessa föreslår styrelsen att grundavgiften sänkes till 4 kr., men att förbrukningspriset bibehålles, alldenstund tillsyn av mätare samt avläsning m. m. för dessa är förenat med större kostnader. Avgifterna för landsdistributionen äro intagna under taxa 9 i elektricitetsverkets tariffer.

Sammanlagda summan av de föreslagna sänkningarna utgör 58,300 kr., varav huvudparten kommer på belysningstaxan (taxa 4) med 40,000 kronor.

I efterföljande visas en jämförelse mellan budgetförslagen för i år och nästa år.

		Inkomster:	Utgifter:	Behållning: 1923	Behållning: 1924
Vattenverket	1923	143,700: —	133,357: —	10,343: —	—
„	1924	143,400: —	133,217: —	—	10,183: —
Gasverket	1923	308,900: —	308,900: —	—	—
„	1924	285,300: —	285,300: —	—	—
El.-verket	1923	618,500: —	410,944: —	207,556: —	—
„	1924	573,400: —	395,200: —	—	178,200: —
			S:ma behållning	217,899: —	188,383: —
Avloppsledn.	1923	86,850: —	36,250: —	Skillnad 50,600: —	
„	1924	95,101: —	38,500: —		56,601: —
				Överskott 167,299: —	131,782: —

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Till anskaffande av vattenmätare och inventarier hemställer styrelsen om ett förslagsanslag av 4,000 kr. samt till serviser och diverse mindre oförutsedda ledningsutsträckningar likaledes om ett förslagsanslag med 10,000 kr., båda att utgå av lånemedel.

Om utökad gatubelysning hemställer styrelsen endast med 1 st. elektr. lampa, som är av särskilt behov påkallad för Anderslund och till detta angränsande tätt bebyggda områden. Till styrelsen hava en del framställningar gjorts rörande gatubelysning å skilda områden, men har styrelsen på grund av rådande ekonomiska förhållanden f. n. ej ansett lämpligt framkomma med förslag om utökning av den allmänna belysningen.

Med avseende å styrelsens förslag till sänkning av gaspriset och elektriska taxorna har stadens drätselдirektör, i avbidan på stadens budgetförslag i sin helhet, velat ställa sig avvaktande och med anledning härav avgivit följande yttrande:

"I fråga om styrelsens beslut att föreslå sänkta taxor för leverans av gas och elektrisk ström är jag visserligen överens med styrelsen så till vida, att de föreslagna sänkningarne kunna anses försvarliga enbart ur synpunkten av vederbörande verks ekonomi, sådan den för närvarande gestaltar sig. Dock synes mig härutinnan även hänsyn böra tagas till stadskommunens ekonomiska förhållanden i dess helhet.

Vad då först angår gaspriset, så har gasverket de senaste åren icke kunnat redovisa någon som hälst vinst till stadskassan, utan har denna helt gått åt till att avbetala den förlust gasverket lidit å inneliggande kollager vid tidpunkten för det stora prisfallet å kol vid världskrigets slut. Å denna förlust återstår ännu ett icke obetydligt belopp oguldet. En prissänkning å gasen framskjuter den tidpunkt, då gasverket ånyo kan giva vinst. Under sådana förhållanden och då stadens ekonomi är sådan, att någon vinst snarast möjligt även från gasverket vore ett välkommet tillskott i stadens inkomster, synes det mig kunna starkt ifrågasättas, om det är lämpligt att genomföra någon sänkning av taxan, innan ifrågavarande kristidsskuld blivit betalad, särskilt som härtill kommer, att någon prissänkning å övriga bränslen icke är att vänta inom den närmaste tiden.

Beträffande de elektriska taxorna, visar det upprättade budgetförslaget, som kalkylerats med hänsyn till den föreslagna taxenedsättningen, att stadens vinst från elektricitetsverket skulle icke obetydligt nedgå i jämförelse med innevarande års budget. Det är känt, att den beskattningsbara inkomsten i staden samtidigt nedgått med omkring 25 %. I följd av den relativa stabilitet, som uppnåtts i fråga om varu- och arbetspriser, möter det självfallet mycket stora svårigheter att inskränka på stadens löpande utgifter. En höjning av den redan mycket höga kommunalskatten bör undvikas eller i varje fall göras så lindrig som möjligt. En nedsättning av elektricitetsverkets vinst verkar givetvis i motsatt riktning. Då ett orubbat pris på elektrisk ström, som dock långt ifrån kan betraktas som oskäligt, enligt mitt förmenande är vida att föredraga framför en motsvarande höjning av kommunalskatten, kan det ifrågasättas, om den föreslagna taxesänkningen för närvarande är ur mera allmän synpunkt motiverad, även om vinsten av elektricitetsverket för mången kan

synas hög. I sistberörda avseende kan dock framhållas, att staden genom sina stora kostnader för gator och trafikleder, i vilka ledningarna äro framdragna och för vilka elektricitetsverket ej betalar någon som hälst koncessionsavgift, kan hava full rätt att tillgodogöra sig en relativt riklig vinst på ifrågavarande rörelse.

Med det anförda har jag velat förbehålla mig frihet att vid beredningen av stadens budget för nästkommande år i händelse av behov verka för bibehållande av nuvarande taxor på gas och elektrisk ström oförändrade."

Med ledning av vad styrelsen här anfört hemställes att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att den ena av maskinistbefattningarna i vattenverket indrages samt att för anskaffande av automatisk anordning för verkets drift får användas 4,500 kr. att utgå av verkets inkomster;

2:o) att den ena av de i stat upptagna justerarebefattningarna vid gasverket, vars innehavare nyligen utträtt ur verkets tjänst, indrages;

3:o) att efter avläsningen för innevarande års 4:de kvartal priset å gas skall utgå efter 24 öre per kubikmeter;

4:o) att likaledes efter avläsningen för innevarande års 4:de kvartal priset å elektrisk ström skall utgå efter de förslag, styrelsen i det föregående anfört, och skulle taxorna därvid erhålla följande lydelse (hänvisas till bilaga 1);

5:o) att 1 st. elektrisk lampa skall uppsättas vid Anderslundsgatan samt för detta ändamål av uttaxerade medel anvisas 80 kr.;

6:o) att till anskaffande av vattenmätare och varaktiga inventarier anvisa ett förslagsanslag å 4,000 kr. att utgå av lånemedel;

7:o) att likaledes av lånemedel bevilja ett förslagsanslag å 10,000 kr. till nya serviser och diverse mindre ledningsarbeten; samt

8:o) att i övrigt godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1924.

Västerås den 6 november 1923.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. F. 2.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken år 1924.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV		8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36: II		4,269: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36: II		4,269: —
Kamreraren, 36: II		4,269: —
Bokhållaren, 19: III		2,190: —
Kassörskan, 19: IV		2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV		2,325: —
Manligt kontorsbiträde 1:a klass 15: II, 2 st. à 1,671: —		3,342: —
Kvinnligt kontorsbiträde 1:a kl. 14: IV	1,785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1,835: —
Manligt kontorsbiträde 2:a kl., 13: IV		1,677: —
Avläsareförmannen, 17: IV		2,109: —
Avläsare, 16: III, 3 st. à 1,884: —		5,652: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		27,036: —
Ritbiträde, förslagsvis		1,800: —
Siffergranskare		1,400: —
Springpojkar		1,000: —
Extra hjälp vid semester, fullgörande av värnplikt etc., förslagsvis...		500: —
	Kronor	74,623: —

Därav påföres:

Vattenverket	13,400: —
Avloppsledningarna	6,700: —
Gasverket	19,400: —
Elektricitetsverket	30,600: —
Installationsarbeten	4,523: —
Kronor	74,623: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	5,500: —
Olycksfallsförsäkring	1,500: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmateriel, annonser m. m.	5,800: —
Telefonavgifter	2,800: —
Renhållning, eldning, städning och belysning för kontor och förråd	5,000: —
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	4,000: —
Ändringsarbeten i gamla förrådsbyggnaden	1,000: —
Diverse såsom resor, föreningsavgifter m. m.	1,000: —
Uppförande av en uthusbyggnad för förrådsmaterial resterande kostnad	4,300: —
Kronor	30,900: —

Därav påföres:

Vattenverket	5,500: —
Avloppsledningarna	2,800: —
Gasverket	8,000: —
Elektricitetsverket	12,700: —
Installationsarbeten	1,900: —
Kronor	30,900: —

Vattenverket.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	141,700: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	143,400: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			22,300: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			11,400: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		13,400: —	
Maskinmästaren, 20: IV	2,433: —		
Maskinisten, 16: IV	2,001: —		
Rörnätsförmannen, 18: IV	2,217: —		
Vårdaren av vattenborgen, 14: IV	1,785: —		
Transport	8,436: —	13,400: —	33,700: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport	8,436: —	13,400: —	33,700: —
Pensionären Sofia Risberg (25/11 1920)	500: —		
Pensionären Augusta Lönnqvist (28/3 1923)	600: —		
Understödstagare J. G. Johansson (25/1 1923)	600: —		
	10,136: —		
Dyrtidstillägg	6,982: —		
	17,118: —		
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,690: —	15,428: —	28,828: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,500: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		900: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö	1,600: —		
Avgift till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,750: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö		375: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Avskrivning av fordringar, diverse		1,400: —	10,225: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		32,520: —	
Amortering		25,994: —	58,514: —
		Kronor	131,267: —
Härifrån avgår avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
Avloppsledningarna		1,275: —	
Gasverket		1,275: —	2,550: —
		Kronor	128,717: —
Engångskostnad för automatisk anordning för driften			4,500: —
		Kronor	133,217: —
Inkomster utöver utgifter			10,183: —
		Kronor	143,400: —

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Förvaltningen enligt ovan	6,700: —	
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2,100: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,275: —	
Transport	10,075: —	

Transport	10,075: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	3,500: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	8,500: —	22,075: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar samt pumpstationen		7,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		2,800: —
Räntor och amortering:		
Enligt plan för obligationslånen:		
Räntor	50,404: —	
Amortering	12,822: —	63,226: —
		95,101: —
Varifrån avgår avgifter för cirka 1,540 st. vattenklosetter à 25: —		38,500: —
Återstår Kronor		56,601: —

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	37,200: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	184,200: —
Koks och tjära	63,400: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	285,300: —

Utgifter:

Driftkostnader:		
Gaskol	114,399: —	
övriga omkostnader	16,000: —	130,399: —
Underhållskostnader:		
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare		24,400: —
Avlöningar och pensioner:		
Förvaltningen enligt ovan	19,400: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —	
Justerare, 17: IV	2,109: —	
Pensionären A. H. Eriksson (30/10 1919)	1,170: —	
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —	6,410: —
Transport	25,810: —	154,799: —

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport	25,810: —	154,799: —
Dyrtidstillägg	4,168: —	
Eldare	26,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275: —	
	57,253: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för gasmästaren	845: —	56,408 —

Diverse utgifter:

Förvaltningen enligt ovan	8,000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder	3,400: —	
Bränsle åt gasmästaren	250: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren	900: —	
Analyser, skjutsar m. m.	500: —	
Avskrivning av fordringar	2,700: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)	2,800: —	18,550: —

Räntor och amortering:

Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):		
Räntor	26,533: —	
Amortering	22,496: —	49,029: —
Femte årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—18 (15 år)		5,514: —
Inköp av gasmätare år 1924, förslagsvis		1,000: —
	Kronor	285,300: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	35,820: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	537,000: —
Installationsarbeten	580: —
Kronor	573,400: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk energi	104,000: —	
Övriga driftkostnader	17,700: —	121,700: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare	41,000: —
Transport	162,700: —

N:o 77, *Budgetförslag 1924. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

		Transport	162,700: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		30,600: —	
Maskinmästaren, 26: IV	3,027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109: —	6,327: —		
Montörförmannen, 19: IV	2,325: —		
Mätarejusteraren, 17: II	1,863: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —		
Pensionären Hilma Boholm (22/2 1923)	675: —	14,717: —	
Dyrtidstillägg		10,238: —	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester och sjunde skift, förslagsvis		3,000: —	
		58,555: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		845: —	57,710: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		400: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		1,000: —	4,400: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		12,700: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		34,900: —	
Bränsle åt maskinmästaren		250: —	
Skjutsar och diverse		600: —	
Avskrivning av fordringar		4,000: —	52,450: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	43,513: —		
Turbinhuset	1,972: —	45,485: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	46,923: —		
Turbinhuset	1,767: —	48,690: —	94,175: —
Femte årets amortering av elektr. mätare inköpta åren 1916—1918 (8 år)		15,765: —	
Inköp av elektr. mätare år 1924, förslagsvis		8,000: —	23,765: —
		Summa utgifter	395,200: —
Inkomster utöver utgifter			178,200: —
		Summa Kronor	573,400: —

Västerås den 6 november 1923.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. litt. F. 3.

Taxor å elektrisk ström.

Taxa 1.

Tariff för kraft. Växelström, normalspänning 6,000 volt.
(För större abonnenter med kontinuerlig drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av kr. 90: — per maximal kilowatt och år;

b) en förbrukningsavgift av:
4 öre kilowattimmen för de första 50,000 kW.-tim.,
3,5 öre kilowattimmen för de följande 50,000 kW.-tim.,
3 öre kilowattimmen för all ström därutöver.
Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, är 20 kilowatt.
Betalning utgår för följande minimibelopp:

a) 80 % av den effekt, som av abonnenten för året rekvirerats;

b) en förbrukningsavgift motsvarande 1,800 timmars användningstid pr driftsår av det effektbelopp, för vilket grundpris enligt förestående bestämmelser skall utgå.

För del av år beräknas grundpris efter kr. 1: 75 per kilowatt och vecka, därvid påbörjad vecka räknas som hel sådan.

Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Enligt denna taxa uttagen ström får även användas för belysningsändamål i de fabrikslokaler inom vilka kraften användes.

Vid tillfällen då Vattenfallsstyrelsen på grund av lågvatten i Dalälven inskränker kraftleveransen, skall, om Vatten- och Gasverksstyrelsen med hänsyn till elektricitetsverkets driftförhållanden finner anledning så besluta, förbrukningspriset utgå efter 5 öre kilowattimmen.

Taxa 2.

Tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.
(För mindre abonnenter med intermittent drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

de första 3,000 kW.-timmarna med 22 öre pr kW.-timme,
de följande 5,000 kW.-timmarna med 18 öre pr kW.-timme,

all ström därutöver med 15 öre pr kW.-timme.

Årliga avgiften beräknas i varje fall till 25: — kronor, även om förbrukningen icke skulle motsvara denna summa. Abonnent äger dock att utfå kraftström efter samma pris som för belysningsström, i vilket fall berörda minimiavgift bortfaller.

Taxa 3.

Kombinerad tariff för kraft och värme. Likström och lågspänd växelström.

(För mindre och större abonnenter med kontinuerlig drift).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) en grundavgift av kr. 100 pr maximal ansluten kilowatt och år samt

b) en förbrukningsavgift av 6 öre kilowattimmen.

Minsta belopp, varom avtal kan träffas, är 0.5 kilowatt. Kraftbeloppet må dock, om styrelsen därtill finner anledning, sättas lägre.

Till grund för beräkning av maximalbelastningen lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar.

Taxa 4.

Belysningstariff. Likström och lågspänd växelström.

(För belysningsabonnenter):

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

de första 1,000 kW.-timmarna med 35 öre pr kW.-timme,
de följande 4,000 kW.-timmarna med 33 öre pr kW.-timme,
all ström därutöver med 30 öre pr kw.-timme.

Taxa 5.

Specialtariff. Likström och lågspänd växelström.

(För mindre kraftabonnenter, som samtidigt uttaga belysningsström för sin drift).

Vid kraftanläggningar intill 3 kilowatts anslutningsvärde kunna lampor kopplas efter kraftmätaren (enligt taxa 2) mot en årlig tilläggsavgift per ansluten lampa av kr. 5: —. Högsta tillåtna lampstorlek är 30 watt.

Taxa 6.

Ackordstariff för belysning. Likström och lågspänd växelström.

(För små belysningsabonnneter).

Vid årsackord, utan uppmätning av strömförbrukningen, men med strömbegränsare (för kontroll av belastningen), betalas för varje enhet av 10 watt och år kr. 4: —.

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Minsta belopp, varom avtal kan träffas, är 20 och största 120 watt, motsvarande resp. 1 st. 16 och 4 st. 25-ljus lampor.

Lampantalet får icke överstiga 4 stycken.

Lampor fordra:

1 st. 16-ljus metalltrådslampa c:a 20 watt = 2 enheter
1 „ 25-ljus „ „ 30 „ = 3 „
1 „ 50-ljus „ „ 50 „ = 5 „

Abonnent, som uttager ström efter mätare, är icke berättigad att samtidigt uttaga ström efter årsackord.

Taxa 7.

Värmetariff. Likström och lågspänd växelström.

(För värmeändamål).

För energi till värmeändamål, som endast tillhandahålles nattetid, betalas:

a) en grundavgift av 30 kronor per maximal ansluten kilowatt och år samt

b) en förbrukningsavgift av 2 öre pr kilowattimme.

Minsta effektbelopp, varom avtal kan träffas, skall motsvara 0.5 kilowatt.

För undvikande av missbruk skall mätare, som in- och urkopplar strömmen samt registrerar maximalbelastning och förbrukning, uppsättas. För dylik mätare skall reglementerad hyra erläggas.

Till grund för bestämmande av effektbeloppets storlek för varje år räknas den högsta belastning, som under något av kvartalen registrerats. Ev. tilläggsavgift beräknas vid avläsningen för årets sista kvartal.

Taxa 8.

Kombinerad utrymmes- och mätaretariff. Likström och lågspänd växelström.

(För belysning och andra hushållsändamål, såsom kokning, uppvärmning, strykning etc.)

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av 26 öre pr kvm. golvyta av bostadslägenheten, därvid alla utrymmen utan undantag medräknas, samt

b) en förbrukinngsavgift av:

14 öre kilowattimmen för de första 500 kW.-tim.,
11 öre kilowattimmen för de följande 500 kW.-tim.,
8 öre kilowattimmen för all ström därutöver.

Högsta effektbelopp, abonnent samtidigt får tillgodogöra sig såväl för belysnings- som andra ändamål, är 1,000 watt eller ev. därutöver intill den myckenhet, som svarar mot den för hans hela belysningsinstallation erforderliga strömmängden. Om så anses erforderligt, må s. k. strömbegränsare anbringas.

Minsta grundavgift skall utgöra 10 kr. pr år.

Det förutsättes, att abonnent, som använder sig av denna taxa, under vintermånaderna undviker användning av hushållsapparater under tiden från solnedgången till kl. 7 e. m., men att abonnent eljest använder sig av elektrisk ström även för andra än belysningsändamål.

Taxa 9.

Kombinerad tariff för kraft och lyse. Växelström, normalspänning 6,000 volt.

(För lantbrukare).

Av förbrukningen under ett kalenderår hos samma konsument inom samma egendom betalas:

a) ett grundpris av 4 kr. per andel och år, därvid en andel motsvarar 1 hektar åkerjord eller 1 st. ljuspunkt samt

b) ett förbrukningspris av 7 öre kilowattimmen, mätt på högspänningssidan. Sker uppmätning på lågspänningssidan, skall abonnenten ersätta tomgångsförlusterna i transformatorn.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Hamnen.

Bil. Litt. G. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924 och i sådant avseende anföra.

Anslaget för underhåll av kajer, dukdalber och båtbryggor torde ej kunna sänkas, då såväl kajer som ock i synnerhet båtbryggor måste undergå genomgripande reparationer.

Anslaget för grusning å hamnen är något sänkt, men är det nu äskade anslaget erforderligt för fullbordande av den i motiveringen till innevarande års budgetförslag omförmälda grusningen av hamnområdet väster om Svartån.

Hamnkaptenen som räknar tjänsteår fr. o. m. 1921, är från och med år 1924 berättigad till ett ålderstillägg.

Med hänsyn till pågående utredning om inordnande under hamnförvaltningen av större områden än hittills och ty åtföljande större arbetsbörda för biträdet å hamnkontoret upptages i budgetförslaget förslagsvis 1,500 kronor för ifrågavarande biträdes avlöning, innebärande en höjning av 300 kronor av nuvarande anslag.

Posten ersättning till befäl å fartyg för förrättad uppbörd är höjd med 500 kronor eller med 10 % å det med 5,000 kronor förhöjda uppbördsbeloppet av hamnavgifter för varor av fartyg i regelbunden trafik, vilket senare belopp återfinnes å inkomstsidan.

Under rubriken övriga utgifter tillkommer ett belopp av 150 kronor, premier för olycksfallsförsäkring, för vilken utgift förut ej särskilt anslag begärts.

Utgiftsposten skrivmaterial och tryck har tillförts 50 kr. från anslaget för städning och eldning.

I innevarande års budget finnes innanför linjen upptaget som ytterligare kostnad för nya hamnbyggnaden förslagsvis 100,000 kronor.

I dess motivering till innevarande års budgetförslag meddelade Hamnstyrelsen att häri icke inginge kostnad för muddring från och med den 1 juli 1918.

Sedan numera utredning verkställts i detta hänseende har totalkostnaden beräknats till 180,000 kronor, häri ingående muddring samt på arbetet belöpande amorteringar och räntor intill 1923 års slut på mudderverkets anskaffningskostnad (5:te årets amortering).

Inkomsterna av hamnavgifter för varor av fartyg i regelbunden trafik beräknas, som förut nämnts, komma att stiga.

Någon förändring i övriga inkomster torde ej vara att förvänta med undantag av inkomsten för uthyrning av upplagsplatser, som ej kan beräknas till mer än hälften av innevarande års inkomst.

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Hamnen.*

Å inkomstsidan tillkommer slutligen en ny post, inkomster utöver utgifterna å hamnmaskinernas budget.

I hamnmaskinernas budget märkes att kranarna N:ris 2 och 6 med 1923 års utgång äro betalda, varför utgiften amortering och ränta för dessa kranar utgår.

Årets erfarenheter rörande utgifter för ström till kranarna och inkomster av kranhyror föranleder Styrelsen att vidtaga en del mindre förändringar i dessa bägge poster, varjämte Styrelsen i samband härmed velat meddela, att kran N:o VII troligen under större delen av år 1924 kommer att vara uthyrd till Djuphamnsbygget.

Dyrtidstillägg å löner hava beräknats efter indextalet 175.

Styrelsen hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för hamnen för år 1924.

Västerås den 16 oktober 1923.

På Hamnstyrelsens vägnar:
K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

Bil. Litt. G. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads hamn år 1924.

A. Den egentliga hamnen:

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår (1922)		161,502:98
a) **Nyanläggningar:**		
a 1) **Underhåll och reparationer:**		
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor	8,000:—	
2. Grusning å hamnen	2,000:—	
3. Av hamnskjulen	200:—	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar	250:—	10,450:—
b) **Löner och arvoden:**		
Hamnkaptenen, 31:II	3,489:—	
Dyrtidstillägg	2,170:—	
Biträdet å hamnkontoret, förslagsvis	1,500:—	
Transport	7,159:—	171,952:98

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Hamnen.*

	Transport	7,159: —	171,952: 98
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden 20,000 kr.		2,000: —	13,159: —

c) **Övriga utgifter:**

1. Hamnkontoret:			
Hyra av lokal	500: —		
Skrivmaterial och tryck	200: —		
Telefonavgifter	400: —		
Städning och eldning	250: —	1,350: —	
2. Belysning å hamnen		1,500: —	
3. Renhållning å hamnen		1,800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —	
Premie för olycksfallsförsäkring		150: —	4,948: —

d 1) **Räntor:**

Hamnbyggnaden:
(Enl. av stadsfullmäktige den 22/12 1900 godkänd plan).

Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp	Ränta:		
1896 års lån à 5 %	19,905: —	995: 25		
1907 års lån à 4 1/2 %	143,125: —	6,440: 63		
1916 års lån à 5 %	104,020: —	5,201: —		
1919 års lån à 6 %	145,750: —	8,745: —	21,381: 88	
Förskotterat av drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden:				
Förslagsvis 180,000 kr., ränta härå efter 6 %		10,800: —		
Brist från sist avslutade räkenskapsår 161,502: 98, ränta härå efter 6 %		9,690: 18	20,490: 18	41,872: 06

d 2) **Lån:**

Andel i obligationslån:	Ursprungligt lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
1896 års lån à 5 %	91,905: 01	19,905: —	3,000: —	
1907 års lån à 4 1/2 % (Beslutat år 1907).	229,000: —	143,125: —	5,725: —	
1916 års lån à 5 % (Beslutat år 1914).	113,000: —	104,020: —	1,342: —	
1919 års lån à 6 % (Beslutat år 1917).	150,000: —	145,750: —	1,200: —	11,267: —
			Summa Kronor	243,199: 04

Inkomster:

f) **Hamnavgifter för varor:**			
1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	20,000: —		
2. Av andra fartyg	16,000: —	36,000: —	
g) **Hamnavgifter för fartyg:**			
1. För ångfartyg	3,000: —		
2. För segelfartyg	600: —		
3. För pråmar	2,500: —	6,100: —	
i) För uthyrning av båtplatser		3,800: —	
k) För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		500: —	
l) För uthyrning av varuskjul		700: —	
m) För uthyrning av mark för fotogenmagasinen		3,000: —	50,100: —
Inkomster utöver utgifterna å hamnmaskinernas budget			1,050: —
Brist			192,049: 04
		Summa Kronor	243,199: 04

B. Hamnmaskiner.

Utgifter:

a 3) **Räntor:**			
Inlösenkostnad för kran N:o IV, Drätselkammarens äldre gruskran, ...	3,000: —		
Fjärde, 1924 års amortering		600: —	
Inlösenkostnad för kran N:o VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —		
Fjärde, 1924 års amortering		2,700: —	3,300: —
b) **Löner och arvoden:**			
En maskinistförman, 18: I (extra stat)	1,830: —		
Dyrtidstillägg	1,372: —	3,202: —	
Kranskötare, förslagsvis		3,400: —	6,602: —
c) **Driftskostnader:**			
Strömförbrukning för kran:			
N:o I	300: —		
„ II	200: —		
„ III (Tillhör Tegel o. Murb. Akt.-B.)	—: —		
„ IV	100: —		
Transport	600: —		9,902: —

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Hamnen.*

Transport	600: —		9,902: —
„ V	100: —		
„ VI	350: —		
„ VII	—: —		
„ VIII	100: —	1,150: —	
d) Underhåll och reparationer av kranar		2,000: —	
e) Diverse utgifter, förslagsvis		148: —	3,298: —
Inkomster utöver utgifterna			1,050: —
		Summa Kronor	14,250: —

Inkomster:

f) **Kranhyror för kran:**			
1. N:o I	4,000: —		
2. „ II	3,500: —		
3. „ IV	800: —		
4. „ V	800: —		
5. „ VI	4,000: —		
6. „ VII	500: —		
7. „ VIII	500: —	14,100: —	
g) Markhyra för kran N:o III		150: —	14,250: —
		Summa Kronor	14,250: —

Bil. Litt. H. 1.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed avgiva dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924 samt rörande däri upptagna utgifts- och inkomstposter anföra.

Renhållningsverkets utgifter:

Anskaffning och underhåll av inventarier:

Posterna "underhåll av kärl" och "reparationer av fordon och redskap" hava sammanförts med respektive utgiftsposter "inköp av kärl" och "inköp och underhåll av inventarier", varjämte de sammanslagna posterna något sänkts.

Löner och arvoden:

Innehavaren av soparebefattningen har under året avlidit. Då det med befattningen förenade arbetet ej utföres året om utan endast då marken är bar, föreslår Nämnden att befattningen indrages och att arbetet för framtiden verkställes av timavlönad renhållningspersonal. Anslag för avlönande av ordinarie sopare är därför ej upptaget.

Inköp av torvmull:

Denna post har på grund av höjda priser på torvströ och torvmull måst höjas med 1,000 kronor.

Övriga utgifter:

Brandstodsavgifter:

Posten har på grund av höjda brandförsäkringsvärden höjts till 650 kronor.

Telefon- och sotningsavgifter:

I dessa utgiftsposter har måst vidtagas en obetydlig förhöjning.

Diverse utgifter:

Posten har höjts med 250 kronor, då häri ingår arvode för sifferrevisor samt kommunalskatt för renhållningsverkets bostadshus.

Renhållningsverkets inkomster:

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Lant-egendoms-nämnden.*

Hämtningsavgifter:

Till följd av Stadsfullmäktiges bselut den 25 oktober innevarande år hava dessa höjts från 15,000 till 54,000 kronor.

Svingårdens utgifter:

Arrende för Svingården:

Då de betydande inkomsterna av svingården, sedan densamma anlades, numera till fullo betalt ifrågavarande anläggningskostnad, hemställer Lantegendomsnämnden, att Stadsfullmäktige ville medge att från och med år 1924 arrendeavgift för svingården ej vidare skall erläggas.

Lantbrukets utgifter:

Anskaffning och amortering:

Hänvisande till föregående års beslut av Stadsfullmäktige hemställer Nämnden, att Stadsfullmäktige ville medgiva anstånd även för år 1924 med erläggande av amorteringar. Beloppen upptagas därför innanför linjen och beräknas härå endast ränta.

I samband härmed får Nämnden anmäla att kostnaden för inköp av 10 st. kor till fullo guldits under år 1922. Bokslutet för detta år var ej avslutat, då Nämnden uppgjorde förslag till utgifts- och inkomststat för år 1923, varför Nämnden, saknande kännedom om att angivna års bokslut komme att visa sådant överskott att kostnaden med en gång kunde gäldas, hemställde om anstånd med amortering för år 1923.

Driftkostnad:

Arrendet för östra utmarken är höjt med 300 kronor, enär vid nyligen skedd förnyad utarrendering av lägenheten Andersborg, den del av östra utmarken, som förr varit utarrenderad i samband med lägenheten, numera övertagits av stadens eget lantbruk, betingande en arrendesumma av 300 kronor.

Arrendet av Kristiansborg är höjt med 37 kronor, motsvarande arrendet för ett jordområde i Iggeby gärde under folkskolans disposition (den s. k. Staubska fonden).

Produkter av egen skörd samt inköpt:

Utgiftssumman för utsäde har på grund av att större arealer skola besås ökats med 1,632 kronor.

Utgiftssumman för utfodring till ladugården har på grund av större koantal ökats med 980 kronor.

Övriga utgifter:

Utgiftssumman för utskylder har måst ökas med 300 kronor.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

Lantbrukets inkomster:

I arrendeavgift för trädgården vid Malma har ej kunnat erhållas mer än 900 kronor.

Vägunderhållet är i likhet med i 1923 års stat upptaget till 15,000 kr.

Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare är genomgående beräknat efter indextalet 175.

Lantegendomsnämnden hemställer, att Stadsfullmäkitge ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924.

Västerås den 7 November 1923.

För Lantegendomsnämnden:
MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. H. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads lantegendomsnämnd år 1924.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a) **Anskaffning och underhåll av inventarier:**			
1. Inköp och underhåll av kärl		1,000: —	
2. Inköp av och underhåll av inventarier, förslagsvis...		2,500: —	
3. Beklädnadspersedlar		1,300: —	4,800: —
b) **Löner och arvoden:**			
1 och 2. Förvaltarens lön 41: IV	5,883: —		
Kontorsbiträde av 2:a klass, lön 12:IV.....	1,569:—		
Personligt lönetillägg 175: —	1,744: —		
En förman, lön 18: IV	2,217: —		
Transport	9,844: —		4,800: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

	Transport	9,844:—		4,800:—
	En fodermarsk, lön 17:IV ...	2,109:—		
	Tio renhållningsarbetare (Malmén, Karlsson, Andersson, Sunesson, Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin och Kihlgren), lön 16:IV à 2,001:—	20,010:—		
	En renhållningsarbetare (Persson), lön 16:III)	1,884:—		
	Tre renhållningsarbetare (Johansson, Karlsson o. Dahl), lön 16:II à 1,767:—	5,301:—	39,148:—	
	Dyrtidstillägg till ovanstående		27,812:—	66,960:—
	Avgår bostadsförmåner, värderade till (1 à 1,800:—, 2 à 550:—, 4 à 337:50, 10 à 375:—			8,000:—
				58,960:—
3.	Hyra för bostäder till 10 arbetare (à 375:—)			3,750:—
4.	Extra kontorsbiträde			1,000:—
5.	Extra arbetare			13,000:—
6.	Kostnader för arbetarnes semester			2,500:— 79,210:—
c)	Inköp av torvmull			10,000:—
d)	**Stallet:**			
1.	Utfodring			5,450:—
2.	Hästskoning			900:—
3.	Underhåll av seldon, täcken och presenningar			1,000:—
4.	Försäkring av hästar			200:— 7,550:—
e)	**övriga utgifter:**			
1.	Hyra för kontor			1,000:—
2.	Olycksfallsförsäkring			300:—
3.	Kontorsböcker och skrivmaterial			400:—
4.	Vattenavgifter			175:—
5.	Sotningsavgifter			65:—
6.	Upphämtning av sopor söndagar			1,000:—
7.	Brandstodsavgifter			635:—
8.	Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, förvaltarens och biträdets bostäder, samt städning å kontoret			500:—
9.	Underhåll av fabriken och övriga hus			1,000:—
10.	Telefonavgifter			650:—
11.	Läkare och veterinärarvode			250:—
12.	Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare			300:—
13.	Drivkraft för blandningsmaskin			1,000:—
14.	Diverse utgifter			750:— 8,025:—
			Summa Kronor	109,585:—

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	2,500:—
Försäljning av torvmullspudrett	12,000:—
Försäljning av torvmull	1,000:—
Hämtningsavgifter	54,000:—
Summa Kronor	69,500:—

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder, förslagsvis	13,000:—
b. Inköp av grisar, förslagsvis	2,000:—
c. Avlöningar	4,000:—
d. Transport av svinmat och övriga körningar	4,000:—
e. Ved, lyse och diverse	2,500:—
Summa Kronor	25,500:—

Inkomster:

Försäljning av fläsk (330 st. svin à 110:—)	35,200:—
Summa Kronor	35,200:—

Lantbruket.

Utgifter:

a) **Anskaffning och amortering:**

1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis			2,000:—	
4:de och 5:te årens amortering av inventarier, reparationer och inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	25,720:—			
3:dje och 4:de årens amortering av mjölkmaskiner och transformator	2,700:—	28,420:—		
Ränta härå efter 6 %			1,705:20	3,705:20

b) **Driftkostnad:**

1. Arrende för Nordanby	1,500:—	
2. Arrende för Kungsängen	200:—	
3. Arrende för del av östra utmarken	2,000:—	
4. Arrende för Malma	3,500:—	
5. Arrende för Kristiansborg	3,037:—	
Transport	10,237:—	3,705:20

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

	Transport	10,237:—	3,705:20
6. Arrende för del av Carlsberg		200:—	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare		50,000:—	60,437:-
c) **Produkter av egen skörd samt inköpt:**			
1. Till utsäde: Nordanby	2,590:—		
Malma	2,760:—		
Kristiansborg	1,100:—	6,450:—	
2. Till stallet: Nordanby	4,260:—		
Malma	6,420:—		
Kristiansborg	3,320:—	14,000:—	
3. Till ladugården		7,550:—	28,000:—
d) **Underhåll och reparationer:**			
1. Underhåll av seldon		900:—	
2. Underhåll av fordon och redskap		2,000:—	
3. Underhåll av hus		2,000:—	4,900:—
e) **Övriga utgifter:**			
1. Hästskoning		600:—	
2. Häst- och brandförsäkring		1,200:—	
3. Driftkostnad för motorplogen		1,500:—	
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket		4,000:—	
5. Läkare, veterinär och medicin		500:—	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder		2,000:—	
7. Avverkningskostnad för ved		500:—	
9. Hägningskostnader		500:—	
10. Diverse utgifter (skördegarn, strömavgifter m. m.)		3,000:—	
11. Olycksfallsförsäkring		500:—	14,300:—
f) **Jordförbättringar:**			
1. Täckdikning, stensprängning och kalkning			1,500:—
Summa Kronor			112,842:20

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter:			
Nordanby		29,700:—	
Malma		35,930:—	
Kristiansborg		16,850:—	82,480:—
2. Från ladugården			13,500:—
3. Körningar			14,200:—
4. Trädgården vid Malma			900:—
5. Hyra för stora byggnaden vid Kristiansborg			1,000:—
6. Hyra för potatislotter			800:—
Summa Kronor			112,880:—

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

Skogarna.

Utgifter:

a) **Löner och arvoden:**

Skogvaktaren, lön 18:IV	2,217:—		
Dyrtidstillägg	1,598:—	3,815:—	
Avgår för bostad och vedbrand		600:—	
		3,215:—	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350:—	3,565:—

b) **Övriga utgifter:**

1. Skogvaktaren för hållande av cykel	30:—	
2. Telefonavgift	100:—	
3. Hägningskostnader	70:—	
4. Skogskultur	300:—	
5. Utskylder	425:—	
6. Rensning av gamla skogsdiken	250:—	
7. Oförutsedda utgifter	200:—	1,375:—
Summa Kronor		4,940:—

Inkomster:

Rotvärde av 400 kbm. ved à 5:—	2,000:—
Summa Kronor	2,000:—

Vägunderhållet.

Grusning av vägar, förslagsvis	15,000:—
Summa Kronor	15,000:—

Sammandrag.

	Utgifter:	Inkomster:	överskott:	Brist:
Renhållningsverket	109,585:—	69,500:—	—	40,085:—
Svingården	25,500:—	35,200:—	9,700:—	—
Lantbruket	112,842:20	112,880:—	37:80	—
Skogarna	4,940:—	2,000:—	—	2,940:—
Vägunderhållet	15,000:—	—	—	15,000:—
Summa Kronor	267,867:20	219,580:—	9,737:80	58,025:—

Brist att genom uttaxering fyllas 48,287:20

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Badhus-styrelsen.

Bil. Litt. I. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för Västerås stads kall- och varmbadhus under nästkommande år.

Genom det anslag å kronor 3,950: — som Stadsfullmäktige beviljade i innevarande års stat för varmbadhuset till diverse målningsarbeten samt kakelbeklädnad av väggarnas nedre del jämte omläggning av golv i övre värmestugan samt billighetsbadstun, försattes dessa lokaler i ett prydligt och ändamålsenligt skick. Då I. klassens badstu, med de dyrare bad som där serveras, samt nedre värmestugan i simhallen befinna sig i sådant skick att de nödvändigtvis måste repareras, har Badhusstyrelsen, som finner att golven i dessa lokaler icke behöva omläggas, på grund av de mindre ömtåliga rum som äro därunder belägna, ansett nödvändigt, att i 1924 års stat begära ett extra anslag å kronor 2,800: — till underhåll av fastigheten för kakelbeklädnad av väggarna i I. klassens badstu och nedre värmestugan i simhallen, av vilket belopp, kronor 700: —, är avsett till diverse målningsarbeten i nyssnämnda lokaler samt yttre målning av en del fönster som äro i behov av sådan.

Genom beviljandet av nu begärda anslag får samtliga bad- och värmestugor en väggbeklädnad vilken är den mest hygieniska och som torde räcka en avsevärd tid framåt.

På samma gång vill Styrelsen fästa uppmärksamheten på, att i nu upprättade inkomst- och utgiftsstat har anslaget till badingredienser sammanslagits med posten förbrukningsartiklar, utan att något högre belopp härtill begärts.

Enligt upprättat schema för stadens folkskolor pågår simundervisning i varmbadhuset under följande tider:

måndagar kl. 1—5 e. m.,
tisdagar kl. 11 f. m.—1 e. m. samt 2—5 e. m.,
onsdagar kl. 11 f. m.—4 e. m.,
torsdagar kl. 11 f. m.—1 e. m. samt 2—5 e. m.,
fredagar kl. 12 midd.—5 e. m.;

läroverket för gossar åtnjuta simundervisning:
måndagar kl. 5—6 e. m.,
onsdagar kl. 4—5 e. m. och

läroverket för flickor:
tisdagar kl. 5—6 e. m.,
fredagar kl. 5—6 e. m.

Sammanlagda veckotimmar utgör sålunda 28. De avgiftsfria bad som serverades under år 1922 utgjorde 10,053 st.

Budget-förslag 1924. Badhus-styrelsen.

Detta stora antal bad inverkar givetvis menligt på badfrekvensen i vad rörer simhall med värmestuga, enär allmänheten icke kan finna särdeles behag i att begagna sig av simbasängen då denna till större delen tages i besittning för simundervisning. Härförutom drabbas badhusets ekonomi av dels den kostnad, som de avgiftsfria baden i och för sig medför och dels en merutgift på c:a 50 kronor pr vecka för 7 timmars extra eldning som kräves för de bad som taga sin början före den ordinarie badtiden.

Då varje verks stat bör belastas med de utgifter som beröra detsamma, får Badhusstyrelsen, med anledning av vad här ovan anförts, anhålla, att i folkskolans och läroverkens stater måtte upptagas utgifter, att krediteras varmbadhuset, till fria bad för simundervisningen. Ifrågavarande anslag böra beräknas efter 60 öre pr bad för de som taga sin början före den ordinarie badtiden och 30 öre pr bad som sammanfaller med denna tid, vilket torde motsvara badhusets självkostnader.

Utgår man ifrån de avgiftsfria badens antal under nästlidet år skulle således de olika staterna belastas:

folkskolan med c:a	3,150: —
läroverket för gossar med c:a	450: —
läroverket för flickor med c:a	450: —
Kronor	4,050: —

Beträffande i förslaget för kallbadhuset under punkt b) upptagna belopp å kr. 900: —, för isväckning samt diverse arbeten, har Styrelsen förut saknat kännedom om de kostnader som uppkomma för dessa arbeten.

Västerås den 19 oktober 1923.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Badhus-styrelsen.

Bil. Litt. I. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomsstat för Västerås stads Kallbadhus år 1924.

Utgifter:

a) **Avlöningar:**		
En biljettförsäljerska	420:—	
En biträdande simlärarinna	420:—	
En biträdande simlärare	420:—	
Arvode till kontrollanten	200:—	1,460:—
b) **Övriga utgifter:**		
Annonser och trycksaker	150:—	
Isväckning samt diverse arbeten	900:—	
Utskylder	40:—	
Brandförsäkringspremie	130:—	
Oförutsedda utgifter	40:—	
Anskaffning av 2 st. väggur, att placeras i herr- och damavdelningen à 40:—	80:—	1,340:—
	Kronor	2,800:—

Inkomster:

Badavgifter	2,900:—	
Uthyrning av badhuset vid simuppvisningar	100:—	3,000:—
	Kronor	3,000:—

Västerås den 19 oktober 1923.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. Litt. I. 3.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Badhus-styrelsen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Varmbadhus år 1924.

Utgifter:

Andel i obligationslån:			
Ränta	9,432:92		
Amortering	4,124:33	13,557:25	
a) **Avlöningar:**			
Badmästaren: 16:IV	2,001:—		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	845:—	1,156:—	
Maskinisten: 16:IV	2,001:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535:—	1,466:—	
Eldaren: 14:IV (Anställd den 14 september 1914)		1,785:—	
Biljettförsäljerska: 9:IV		1,245:—	
Badaren: 13:III		1,479:—	
En baderska, lön	750:—		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535:—	215:—	
3 baderskor, lön à 750:—		2,250:—	
1 vakt i simhall, lön		1,020:—	
1 vakt i folkbadet, lön		930:—	
2 tvätterskor, lön à 1,020:—		2,040:—	
Provisioner, förslagsvis		4,200:—	
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500:—	
Dyrtidstillägg, förslagsvis		11,625:15	
Arvode till kontrollanten		600:—	31,511:15
b) **övriga utgifter:**			
1. Bränsle		16,000:—	
2. Elektrisk belysning		1,800:—	
	Transport	17,800:—	31,511:15

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Badhus-styrelsen.

	Transport	17,800: —	31,511: 15
3.	Underhåll av inventarier	900: —	
4.	Underhåll av linne och nyanskaffning	1,500: —	
5.	a) Underhåll av fastigheten	1,000: —	
	b. Diverse målningsarbeten samt kakelbeklädnad av väggarna i nedre värmestugan och I. kl. badstu	2,800: —	
6.	Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —	
7.	Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	600: —	
8.	Renhållning och städning	200: —	
9.	Skriv- och trycksaker	500: —	
10.	Telefon	275: —	
11.	Läkararvode och medicin	100: —	
12.	Brandförsäkringspremie	250: —	
13.	Olycksfallspremie	200: —	
14.	Förbrukningsartiklar (Häri ingår badingredienser)...	3,000: —	
15.	Utskylder	2,200: —	
16.	Oförutsedda utgifter	463: 85	32,988: 85
		Kronor	64,500: —

Inkomster:

Badavgifter:

1.	Karbad	21,000: —	
2.	I kl. badstu	11,500: —	
3.	Simhall med värmestuga (vinter)	8,000: —	
4.	Simhall med värmestuga (sommar)	8,000: —	
5.	Medicinska bad	3,000: —	
6.	Billighetsbadstu	10,000: —	
7.	Skolbad	3,000: —	64,500: —
		Kronor	64,500: —

Västerås den 19 oktober 1923.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. Litt. K.

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Ångbåts-trafiken.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Ångbåtstrafik år 1924.

Utgifter:

a.	**Underhåll och reparationer:**			
	1. Ångfärgan Elba (sjövärdighetsbesiktning)		1,700: —	
	2. Ångfartyget Arosia		700: —	
	3. Pråmar		1,500: —	3,900: —
b.	**Löner och arvoden:**			
	Arvode för tillsyn och handhavandet av stadens ångbåtstrafik		1,000: —	
	Lön till befäl och manskap å:			
	1. Arosia:			
	Befälhavare	3,500: —		
	Maskinist	3,300: —		
	Besättningsmän	2,000: —	8,800: —	
	2. Elba:			
	Befälhavare	2,000: —		
	Maskinist	1,500: —		
	Besättningsmän	1,500: —		
	Polettförsäljare	500: —		
	Extra betjäning sön- och helgdagar	200: —	5,700: —	
	3. Pråmar:			
	Pråmskeppare		4,800: —	20,300: —
c.	**Anskaffning och underhåll av inventarier:**			
	För ångaren:			
	Elba		250: —	
	Arosia		250: —	
	Pråmarne		600: —	1,100: —
d.	**Driftkostnader:**			
	1. Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.		700: —	
	2. Bränsle		5,500: —	6,200: —
			Transport	31,500: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Ångbåts-trafiken.

		Transport	31,500: —
f.	**Övriga utgifter:**		
1.	Diverse	800: —	
2.	1/5 amortering å kostnaden, kronor 55,000: — för inköp av Arosia (5:te året)	11,000: —	
3.	1/5 amortering å kostnaden, kronor 31,000: — för inköp av pråmar (5:te året)	6,200: —	18,000: —
		Summa Kronor	49,500: —

Inkomster:

Inkomster av:			
1.	Persontrafik	16,000: —	
2.	Godstrafik	33,500: —	49,500: —
		Summa Kronor	49,500: —

Västerås i November 1923.

För Stadens Ångbåtstrafik:

K. KÄTTSTRÖM.

Bil. Litt. L.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Vedgården.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås Drätselkammares vedgård år 1924.

Utgifter:

a)	**Hyror:**		
	1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård, 8,000 kvm. à 50 öre	4,000: —	
	2. För kontor	500: —	
	3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	500: —	5,000: —
b)	**Nyanskaffning och underhåll:**		
	1. Underhåll av maskiner och material		2,000: —
c)	**Löner och arvoden:**		
	1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	11,000: —	
	2. Avlöning till arbetare	19,000: —	30,000: —
d)	**Räntor:**		
	Ränta å rörelsekapital		12,000: —
e)	**Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:**		
	1. Lyse, värme och städning	500: —	
	2. Skrivmaterial, tryck- och annonskostnad	800: —	
	3. Försäkringspremier	1,200: —	
	4. Läkarearvode och medicin	500: —	
	5. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	2,000: —	
	6. Utkörning av ved	20,000: —	25,000: —
		Summa Kronor	74,000: —

Inkomster:

a)	**Bruttoinkomst av rörelsen**		74,000: —
		Summa Kronor	74,000: —

Västerås den 2 November 1923.

A. G. ERIKSSON.

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Brandverket.

Bil. Litt. M. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen överlämnar härmed för godkännande sitt förslag till budget under år 1924 för brandverket och tillåter sig därvid anföra följande.

Vid uppgörandet av förslaget har Brandstyrelsen haft i sikte nödvändigheten av att hålla anslagen till de olika ändamålen inom snävast möjliga ram och torde därför desamma vid risk av deras överskridande icke kunna ytterligare beskäras. Erfarenheten rörande förbrukningen av anslagen under innevarande år, för vilket även budgeten uppgjorts i sparsamhetens tecken, visar detta.

Brandstyrelsen har uppmärksammat att Stadsfullmäktiges beslut den 27 februari 1919 att tillerkänna änkan efter brandmästaren K. F. Sandberg en pensionsersättning av 500 kronor avsett allenast år 1919, ity att Stadsfullmäktige därvid uttalat att ersättningen borde bestämmas år efter år. I anledning härav hemställer Brandstyrelsen att ersättningen såsom hittills under åren efter 1919 måtte bestämmas skola utgå med 500 kronor jämte å dylika ersättningar vanligen belöpande dyrtidstillägg.

Dyrtidstilläggen hava i budgetsförslaget beräknats efter ett indextal av 175.

Sedan samtliga brandmän numera erhållit bostäder inom brandstationen och den s. k. Borgmästaregården erfordras icke vidare något hyresanslag.

Anslaget till kol, ved och lyse har höjts med 250 kronor i anseende till kolprisets tendens till stegring och även i ändamål att till år 1924 skulle kunna överföras och med det förhöjda anslaget utjämnas den brist å något hundratal kronor, som Brandstyrelsen förväntar skola uppkomma i anslaget under innevarande år.

Under hänvisning till vad Brandstyrelsen förut vid skilda tillfällen anfört angående möjligheten av rekrytering av brandkårens reserv, i händelse en nedskärning av arvodena till denna komme att beslutas, hemställer Brandstyrelsen, att dessa arvoden fortfarande måtte utgå med samma belopp som under innevarande år.

Den successiva förnyelsen av slang och kopplingar kräver för nästa år samma anslag, som i innevarande års stat anvisats för nyanskaffningar.

I vilket avseende efterlevnaden av den nya brandstadgan för riket, som i fråga om sin tillämpning träder i kraft vid årsskiftet, kommer att medföra särskilda utgifter för staden är svårt att nu bedöma. Ny brandordning i anslutning till denna stadga är under utarbetande i Brandstyrelsen, och förbehåller sig styrelsen att i samband med fastställelse av

sådan brandordning få inkomma med anslagsäskanden, som härav kunna föranledas. Allenast i fråga om kostnaden för brandsyn har i budgetförslaget beräknats ett asnlag av 1,000 kronor, vilket, enär brandsynen kommer att omläggas, måste erhålla karaktär av ett förslagsanslag. N:o 77. *Budgetförslag 1924. Brandverket.*

Å inkomstsidan har vinsten av verkstäderna beräknats lägre på grund av utsikten av mindre arbete. Däremot har Brandstyrelsen uppfört en inkomstpost å 500 kronor under titeln "Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder". Dessa körningar hava numera tagit en sådan omfattning att Brandstyrelsen beräknar att en brandman under 1 dag i veckan undandrages tjänsten. Detta föranleder i sin tur utbetalning av övertidsersättning i de fall, denna arbetskraft måste ersättas med annan, som av en eller annan anledning är berättigad till dylik ersättning, vilken merutgift jämte övriga utgifter som äro förenade med dylika körningar rimligen böra ersättas brandverket.

Budgetförslaget utvisar en minskning i uttaxeringen för brandverkets behov i jämförelse med den för innevarande år fastställda staten av 7,789 kronor 4 öre.

Västerås den 1 november 1923.

För Brandstyrelsen:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. M. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Brandväsende år 1924.

Utgifter:

a) **Pensioner:**		
f. brandchefen C. G. Sjöqvist	2,000: —	
f. tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922)	150: —	
Avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka (27/2 1919)	500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis	325: —	2,975: —
Transport		2,975: —

N:o 77.

Budget-förslag 1924. Brandverket.

		Transport	2,975: —
b) **Löner och arvoden:**			
brandchefen, 36: III	4,488: —		
vice brandchefen, 31: III	3,678: —		
1:ste brandmästaren, 22: IV	2,631: —		
2:dre brandmästaren, 20: IV	2,433: —		
1:ste brandförman, 18: IV	2,217: —		
2:dre brandförman, 17: IV	2,109: —		
Maskinist, 17: IV	2,109: —		
4 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask) 16: IV à 2,001: —	8,004: —		
5 brandmän (A. Johansson, Junggren, E. Johansson, Karlsson, Isaksson) 16: III à 1,884: —	9,420: —		
7 brandmän (E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj . Andersson, Lundin ,Schenning) 16: II à 1,767: —	12,369: —		
1 brandman (K. S. Johansson) 16: I	1,650: —		
Arvode till verkstadsförman (enligt beslut av Brandstyrelsen den 10/1 1922)	500: —		
	51,608: —		
Avgår värdet av bostadsförmån	10,862: 50	40,745: 50	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175		36,557: 10	77,302: 60
d) Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna			2,500: —
f) **Diverse utgifter:**			
1. Olycksfallsförsäkring för personalen		440: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall		200: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial		300: —	
4. Tvätt, skurning och städning		400: —	
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren		400: —	
6. Underhåll av brandredskapen		1,000: —	
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna		400: —	
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)		980: —	
9. Brandstodsavgifter för inventarier		120: —	
10. Läkarearvode och sjukvård		300: —	
11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor		1,000: —	
12. Löner till 2 skorstensfejare à 25: —		50: —	
13. Oförutsedda utgifter		800: —	
14. Beklädnad à 180 kr. för 20 man förslagsvis		3,600: —	
15. Reservanslag till semestervikarier		700: —	
	Transport	10,690: —	82,777: 60

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Brandverket.

Transport	10,690: —	82,777: 60
16. Reservanslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarier, förstörda kläder m. m.	500: —	
17. Reservanslag för körningar med piketbilen för styrelser och nämnder	200: —	11,390: —
g) **Brandkårens reserv:**		
Ångsprutchefen	200: —	
vice ångsprutchefen	100: —	
1:ste maskinist	200: —	
2:dre maskinist	100: —	
2 eldare à 75 kronor	150: —	
20 man à 60 kronor	1,200: —	
Övningar med manskapet	400: —	
Telefon till ångsprutchefen	80: —	
Stenkol till och underhåll av stora ångsprutan	100: —	2,530: —
h) **Allmänna brandstyrkan:**		
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —	550: —
i) **Nyanskaffningar:**		
Slang och kopplingar	2,000: —	
Mekaniska strålrör	200: —	2,200: —
k) **Fastigheter:**		
8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen, 100,000: —	8,000: —	
l) Brandsynekostnader		1,000: —
m) Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna		1,200: —
Summa Kronor		101,647: 60

Inkomster:

m) **Verkstäderna:**		
1. Smidesverkstaden 2. Snickareverkstaden 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	10,000: —	
n) Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	2,200: —	
Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder	500: —	
o) Ersättning för eldning åt polisen	100: —	
p) Ersättning för tillsyn och skötsel av enskildas brandskåp	150: —	12,950: —
Brist att genom uttaxering fyllas		88,697: 60
Summa Kronor		101,647: 60

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Magistratens förslag.

Bil. Litt. N. 1.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Magistraten får härmed anhålla, att Drätselkammaren ville, i likhet med vad under ett flertal föregående år ägt rum, uppgöra förslag till nästkommande års inkomst- och utgiftsstat, och anhåller Magistraten, att Drätselkammaren därvid ville iakttaga följande.

Magistrat och rådhusrätt.

Anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier i Magistratens expedition, nedsattes i fjol till 800 kronor. Visserligen har detta anslag på grund av nödvändiga inköp av skrivmaskiner överskridits, men anser Magistraten att beloppet 800 kronor bör vara tillräckligt för nästkommande år.

Löner och arvoden för borgmästaren, rådmännen, stadsnotarien, stadsfiskalen och stadsvaktmästaren böra upptagas till de belopp, gällande lönestat bestämmer, med dyrtidstillägg i likhet med övriga befattningshavare inom staden.

Rådmannen Hedenström torde från nästa år vara berättigad till ett första ålderstillägg.

Magistraten vidhåller dock, att tredje rådmannens lön bör fastställas till samma belopp som för de övriga rådmännen gäller. I anledning av Stadsfullmäktiges remiss i frågan den 22 februari 1923 kommer emellertid Magistraten senare att härom göra särskild framställning. I samband härmed kommer Magistraten även att göra framställning om bidrag till avlöning av skrivbiträde å stadsnotariens och tredje rådmannens expeditioner.

Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, bör enligt för dem gällande lönestater beräknas sålunda: för borgmästaren under en och en halv månad samt för rådmännen och stadsnotarien vardera under en månad, sålunda tillsammans fem och en halv månad.

Efter 400 kronor per månad, vilket belopp i gällande lönestat för rådmännen och stadsnotarien är bestämt, utgör sammanlagda semesteranslaget ..... kronor 2,200: —

Erfarenheten under innevarande år har ytterligare bekräftat vad Magistraten förut härom anfört. Med den arbetsbörda som åvilar en var av Magistratens och Rådhusrättens tjänstemän, kan icke en av dem utan synnerlig olägenhet och då endast för kortare tid, uppehålla två tjänster. Ett belopp av 400 kronor för månad, måste anses skäligt, då vikarien — såsom vid flere tillfällen skett — måst tagas utanför staden. Årets anslag torde komma att överskridas med c:a 300 kronor, men har Rådhusrätten under året lyckats erhålla viss vikarie för 300 kronor i månaden; men finns ej utsikt att fortfarande erhålla samme man för samma belopp.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Magistratens förslag.*

Anslaget till tillfälliga biträden 800 kronor torde även om hänsyn tages till de med 1924 års riksdagsmannaval ökade kostnader, få anses tillräckligt.

Anslagen till renhållning och belysning, tryck- och annonskostnader samt skrivmaterial och bokbinderiarbeten torde kunna sättas till samma belopp som i innevarande års stat; och torde i övrigt staten för Magistraten och Rådhusrätten för nästkommande år beräknas lika som för innevarande år.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

I avseende å löner och dyrtidstillägg åt nu befintliga befattningshavare åberopar Magistraten vad här förut anförts beträffande befattningshavare hos Magistraten och Rådhusrätten.

Magistraten har från kronouppbördskassören emottagit en framställning om anslag å 1,800 kronor till avlöning åt ett av de tvänne biträden, som ej avlönas av staden. Magistraten får tillstyrka bifall till denna framställning under åberopande av vad Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige den 27 juni innevarande år anfört och såsom ytterligare skäl härför åberopa, att, enligt vad Magistraten inhämtat sportelinkomsten nedgått i det att den å nu instundande kronouppbörd beräknade debetsedelslösen nedgått med ett belopp av c:a 900 kronor mot vad förut beräknats samt att någon inskränkning av antalet skrivbiträden å kronouppbördskontoret icke kan äga rum.

I övrigt torde staten för kronouppbörds- och exekutionsväsen bibehållas oförändrad.

Polisväsen och fångvård.

I avseende å behöriga anslag för polisväsen och fångvård åberopar Magistraten bilagda skrivelse från Polisnämnden med därvid fogade förslag till utgifts- och inkomststat, enligt vilken bör uttaxeras ett belopp av 194,499 kronor.

F. polismannen E. Kindblom har inkommit med skriftlig begäran om förhöjd pension vilken skrivelse överlämnas härvid och får Magistraten tillstyrka bifall till höjnnig av pensionen med skäligt belopp.

I staten för innevarande år bland inkomster under denna titel är upptaget ett belopp Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden, kronor 3,150: —. Något sådant belopp återfinnes emellertid icke bland utgifterna i staten.

Upptages nämnda belopp bland inkomster uti innevarande års stat, bör detsamma även upptagas bland utgfiterna för extra polisbevakning vid särskilda tillfällen, då sådan kan anses erforderlig.

Beträffande vägarna.

Magistraten vill erinra om nödvändigheten att erforderlig mängd grus måste framföras för att kunna vid behov påläggas vägarna.

Angående revisionen.

Magistraten får anhålla, att ett visst årligt anslag, förslagsvis 800 kronor, måtte i staten upptagas för att av stadens revisorer användas för utförande av med revisionsarbetet förenad extra siffergranskning eller anlitande av sakkunnig. Såsom skäl härför får Magistraten erinra, att, då stadens räkenskaper under de senaste åren vuxit och uppdraget att vara revisor är ett förtroendeuppdrag, något måste göras för underlättande av revisorernas arbete, så att detsamma måtte kunna verkställas med till-

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Magistratens förslag.*

börlig noggrannhet och sakkunskap samt inom den tid, som lagen föreskriver.

Till Magistraten inkomna förslag till utgifts- och inkomststat för:

Hälsovårdsnämnden
Byggnadsnämnden
Hamnstyrelsen
Planteringsnämnden
Fattigvårdsstyrelsen och
Pensionsnämnden för Västerås stads distrikt

överlämnas härhos.

Beträffande planteringsnämndens förslag att gångvägen öster om Svartån nedanför Gamla begravningsplatsen skulle utläggas även mellan Biskopsbron och Gamla begravningsplatsen nedanför biskopsgården (Norra kvarteret n:r 24 och fastigheten norra kvarteret n:r 25 och 114) erinrar Magistraten att, enligt vad Magistraten har sig bekant, Domkyrkokommissionen, vilken för Domkyrkans räkning omhänderhar biskopsgården, anser att biskopsgården har äganderätt till Svartåns strandområde nedanför biskopsgården samt att innan äganderättsfrågan till detta strandområde blivit avgjord, staden icke lärer kunna förfoga över detta strandområde.

Västerås Rådhus den 15 november 1923.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

Bil. Litt. N. 2.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Magistratens förslag.

Till Magistraten i Västerås.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistlidne September har min motiverade begäran att återbekomma det anslag av 1,800 kronor, varom fråga varit, avslagits.

Då nu tiden är inne för uppgörande av nästa års budget, nödgas jag åter göra hemställan om återbekommande av nämnda anslag.

Det är min plikt som uppbördsman bestämt säga ifrån, att jag ej kan avstå mer än 1,800 kronor till tjänstebiträden, vilket redan det utgör en kännbar ekonomisk uppoffring, allrahelst som sportlerna med detta år åter betydligt sjunkit. Därjämte är det min plikt likmätigt tillse att tjänsten skötes på ett tillfredsställande sätt, och detta kan ej ske på annat sätt än att å kronouppbördskontoret tillräcklig och ordentligt avlönad arbetskraft finnes tillgänglig.

Jag får därför hemställa, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige utverka ett anslag av 1,800 kronor till avlöning åt ett av de tvänne biträden, vars avlöning jag nu själv bestrider.

Västerås kronouppbördskontor den 10 November 1923.

Axel Eklund.

Bil. Litt. N. 3.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknad, som varit i tjänst som poliskonstapel i Västerås stad i 20 år och därefter i omkring 12 år erhållit en årlig pension av 500 kronor, får härmed vördsamt anhålla, att från och med nästkommande år få denna pension med skäligt belopp höjd.

Orsaken härtill är den, att jag nu börjar bliva gammal, 58 år, och därför icke orkar utföra något arbete, så att jag därigenom kan förtjäna något för mitt och min hustrus uppehälle. Min hustru kan ej heller förtjäna något för vårt uppehälle. Det torde även vara självklart, att det är omöjligt för två personer att för ett år reda sig på en så liten pension, som 500 kronor.

Västerås den 20 november 1923

E. Kindblom.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Polisen.

Bil. Litt. O. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed överlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924 och i anledning därav anföra.

Sedan till Polisnämnden ingivits till Stadsfullmäktiges lönenämnd ställda framställningar

dels från poliskommissarien och överkonstaplarna om en beklädnadsersättning å 225 kronor för år;

dels från detektivöverkonstapeln om en beklädnadsersättning av 300 kronor för år;

dels ock från detektivkonstaplarna om höjning av till dem utgående slitningsersättning för år från 112 kronor 50 öre till 225 kronor, och Polisnämnden till Lönenämnden med tillstyrkan av bifall överlämnat dessa framställningar, dock beträffande detektivöverkonstapeln med förordande endast av 225 kronor, upptager nu Polisnämnden ifrågavarande belopp i budgetförslaget.

Enär polispersonalen för närvarande undergår utbildning till automobilförare hemställer Polisnämnden att för täckande av kostnader i samband härmed, kompetensbevis, körkort m. m., Stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 600 kronor.

Dyrtidstillägg äro genomgående beräknade efter indextalet 175.

Nämnden hemställer att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1924.

Västerås den 23 oktober 1923.

För Polisnämnden:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. O. 2.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Polisen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Polisnämnd år 1924.

Polisväsen och Fångvård.

Utgifter:

a.	Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		1,500: —
b.	**Löner och arvoden:**		
	Poliskommissarien, 29: IV	3,531: —	
	Detektivöverkonstapeln, 24: IV	2,829: —	
	3 överkonstaplar, 22: IV à kr. 2,631: — (Andersson, Winroth och Karlsson)	7,893: —	
	4 inspektionskonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —	
	4 detektivkonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Veimer, Forslund, Meyner och Söder)	8,868: —	
	7 poliskonstaplar, 17: IV à kr. 2,109: — (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 10 Kraft, 14 Persson, 24 Ström, 18 Sporre och 19 Morlin)	14,763: —	
	8 poliskonstaplar, 17: III à kr. 1,986: — (2 Svensson, 8 Johansson, 16 Karlsson, 21 Carlsson, 4 Bergström, 9 Wass, 26 Andersson och 28 Svalberg)	15,888: —	
	13 poliskonstaplar, 17: II à kr. 1,863: — (5 Fält, 6 Jonsson, 11 Gustafsson, 12 Brohmé, 23 Qviberg, 25 Hising, 29 Bertilsson, 31 Dahlin, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 32 Mårtensson)	24,219: —	
	6 poliskonstaplar, 17: I à kr. 1,740: — (7 Grip, 13 J:son Deander, 33 Gustafsson, 34 Johansson, 35 Pettersson och 36 Ullberg)	10,440: —	
	2 extra konstaplar, lön enligt Stadsfullmäktiges beslut, § 119, mom. 42, den 27 juni 1921, 17: I à kr. 1,740: — (37 Eriksson och 30 Lundkvist)	3,480: —	
	Transport	100,779: —	1,500: —

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Polisen.*

	Transport	100,779: —	1,500: —
1 extra poliskonstapel, 16: I à kr. 1,650: — (27 Lundius)	1,650: —	102,429: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 175		74,796: —	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 225 kr. pr man, förslagsvis	9,225: —		
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à kr. 225: —	900: —		
Beklädnadsersättning åt poliskommissarien och tre överkonstaplar à kr. 225: —	900: —		
Slitningsersättning åt detektivöverkonstapeln	225: —	11,250: —	188,475: —
c. **Pensioner:**			
f. poliskostapeln E. F. Kindblom	500: —		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn, (26/6 1919) pensionsersättning	1,000: —		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2,100: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,050: —	3,150: —
d. **Renhållning:**			
Städning av tjänstelokalerna à 102 kr. pr månad			1,224: —
e. Belysning			500: —
f. **Uppvärmning:**			
Bränsle inklusive ersättning till brandkåden för eldning av ugnarna			1,500: —
g. **Övriga utgifter:**			
1. Premier för olycksfallsförsäkring		500: —	
2. Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Läkarearvode åt poliskåren		800: —	
4. Telefonavgifter för polisstationen m. m.		1,000: —	
6. Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal		800: —	
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset		600: —	4,700: —
Utbildning av polispersonalen till automobilförare			600: —
		Summa Kronor	201,649: —

Inkomster:

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden		3,150: —	
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning		4,000: —	7,150: —
Brist att genom uttaxering fyllas			194,499: —
		Summa Kronor	201,649: —

Bil. Litt. P.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Pensions-nämnden.

Utdrag av protokoll vid pensionsnämndens i Västerås stads pensionsdistrikt av Västmanlands län sammanträde den 2 oktober 1923.

Närvarande: Ordföranden E. V. Åsberg. Pensionsstyrelsens ortsombud Henning Ericson i Kolbäck. Ledamöterna R. Pettersson, E. Keijser, Agnes Söderkvist, Gerda Nilsson, A. Åberg, C. R. Vennberg.

§ 1.

Företogs till behandling frågan om upprättande av nämndens utgiftsstat för nästkommande år; och beslöts med ledning av föregående års stater och uppgift från drätselkamrerarekontoret om förbrukningen av årets anslag beräkna samtliga poster med undantag av posten "läkarebetyg" och "annonser och kungörelser" lika med föregående års av Stadsfullmäktige godkända stat.

Beträffande posten "läkarebetyg och läkareutlåtanden i ömmande fall" upplystes, att läkarna icke åtnöjdes med förut för varje läkareutlåtande beräknat belopp tre kronor, utan att enligt deras taxa ersättning utginge med fem kronor, för intyg. Enligt senaste av Pensionsstyrelsen för läkareutlåtanden i och för sjukvård fastställd taxa utgjorde ersättningen 10 resp. 15 kronor för läkareutlåtande beroende på dess omfattning, av vilka belopp sökande (hans anhöriga, kommun eller annan) hade att erlägga fem kronor till läkaren, varefter Pensionsstyrelsen sedermera tillsände läkaren kvartalsvis återstående ersättningsbelopp 5, resp. 10 kronor. På grund härav vore det nödvändigt, att ersättningen till läkare, som utfärdade läkarebetyg för erhållande av pension eller läkareutlåtande för sjukvård elller yrkesutbildning höjdes från förut av nämnden beräknat belopp tre kronor till fem kronor. Såsom villkor för utanordnande av dylik ersättning av kommunens medel, skulle dock föreskrivas intyg av Pensionsnämndens ordförande eller någon dess ledamot att dylikt intyg vore för nämndens prövning av vederbörande ansökning erforderligt samt intyg av fattigvårdens tjänsteman om medellöshet. Ersättningen till läkarna borde därefter utanordnas kvartalsvis enligt räkning, därvid berörda intyg skulle bifogas räkningen. Med hänsyn till för nämnden kända förhållanden kunde beräknas, att omkring 100 dylika utlåtanden erfordras för år. Anslaget för ifrågavarande behov behövde således höjas från 200 kronor till 500 kronor. Då pensionsnämnden emellertid ansåg att det

N:o 77. *Budget-förslag 1924. Pensions-nämnden.*

vore ett fattigvårdens intresse att vederbörande erhölle pensionstillägg, ev. understöd samt sjukvård, samt enligt vad pensionsnämnden inhämtat, fattigvårdsstyrelsen i sitt statförslag upptagit anslag för det bidrag till sjukvård, som ej utginge från Kungl. Pensionsstyrelsen, får Pensionsnämnden anhålla att ifrågavarande anslag 500 kronor överföres från Pensionsnämndens stat till fattigvårdsstyrelsens stat.

Anslaget till "annonser och kungörelser" kan, med hänsyn till att varje sammanträde icke annonseras i tidningarna, utan att med hänsyn till besparing, sammanträdena bruka ajourneras och endast kungöras vid längre mellantid mellan de olika sammanträdena, nedsättas från 200 kronor till 100 kronor.

Med ledning av det förestående upprättades följande förslag till

Utgiftsstat för 1924:

Dagtraktamente för vice ordförande och nämndens övriga ledamöter efter 4 kronor för dag och med ett beräknat antal av 15 sammanträden, förslagsvis		350:—
Arvode åt ordföranden	400:—	
Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	800:—	1,200:—
För läkarebetyg och läkareutlåtanden i ömmande fall, (att överföras till fattigvårdsstyrelsens stat), förslagsvis		500:—
Annonser och kungörelser, förslagsvis		100:—
Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		400:—
	Kronor	2,550:—

Som ovan.

In fidem:
Victor Åsberg.

Justerat den 3/10 1923.
Gerda Nilsson. Carl Wennberg.

Rätt utdraget betygar. Västerås den 5 oktober 1923.

Victor Åsberg.
Ordförande i Västerås stads pensionsnämnd.

Bil. Litt. R. 1.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Byggnads-nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden överlämnar härmed till Stadsfullmäktige för fastställelse sitt förslag till utgifts- och inkomststat för Nämnden under år 1924 och anför i anledning av samma förslag följande.

I jämförelse med staterna för innevarande och en del föregående år hava å utgiftssidan icke upptagits något anslag till extra biträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren och till förarbeten för registerkarta. Denna utgiftsbesparing har föranletts därav, att arbetet med upprättande av registerkarta numera slutförts. I stället skall tillkomma det arvode, som kommer att utgå till registerföraren, men har Nämnden, enär härom ännu ej någonting är bestämt, icke infört något anslag härför i budgetförslaget utan överlåter åt Drätselkammaren, som i samband med val av ny registerförare efter Borgmästaren John Karlsson kommer att närmare utreda arvodesfrågan att komplettera förslaget härutinnan.

Utgifterna utom löner och arvoden med däråå eventuellt belöpande dyrtidstillägg, som upptagits efter den fastställda lönestaten och gällande bestämmelser i övrigt, hava beräknats efter anslagsförbrukningen under innevarande år.

På grund av stagnationen i byggnadsverksamheten och å fastighetsmarknaden har Byggnadsnämnden beräknat inkomsterna under år 1924 till 2,000 kronor.

Statförslaget, sådant det av Nämnden upprättats, utvisar i jämförelse med den för innevarande år fastställda budgeten en minskning uti det belopp, som skall uttaxeras å 1,647 kronor 37 öre.

Västerås den 17 oktober 1923.

För Byggnadsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Byggnads-nämnden.

Bil. Litt. R. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Byggnadsnämnden år 1924.

Utgifter:

a) Anskaffning och underhåll av inventarier			400: —
b) **Löner och arvoden:**			
Stadsarkitekten, arvode	3,000: —		
Stadsarkitekten, reseersättning	1,000: —	4,000: —	
Bitr. stadsingenjören, lön 32: IV	4,035: —		
Personligt lönetillägg	1,000: —	5,035: —	
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och biträdande stadsingenjören efter index 175		4,660: 50	13,695: 50
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren			10,500: —
c) **Pension:**			
F. stadsingenjören F. Gewalt		3,000: —	
Dyrtidstillägg efter index 175		1,300: —	4,300: —
d) **övriga utgifter:**			
1. Kostnader för besiktningar		100: —	
2. Hantlangning		1,000: —	
3. Telefon och postavgifter		220: —	
4. Annonskostnader		100: —	
5. Rit- och skrivmaterial		500: —	1,920: —
		Kronor	30,815: 50

Inkomster:

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	2,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas	28,815: 50
Kronor	30,815: 50

Bil. Litt. S. 1.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Arbets-stugan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås arbetsstuga får härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige i överensstämmelse med nedanstående förslag till utgifts- och inkomststat behagade för år 1924 bevilja arbetsstugan ett anslag av kr. 5,600: —. Ehuru antalet barn, som deltager i arbetsstugans verksamhet, är synnerligen stort, har det äskade anslaget kunnat nedbringas med 400 kr. i förhållande till det, som för innevarande utgår. Då vi tro, att arbetsstugans verksamhet har en betydelsefull både fostrande och hjälpande uppgift, våga vi hoppas, att Stadsfullmäktige skall trots de hårda tiderna finna utväg att bevilja vår hemställan.

Förslag till Inkomst- och Utgiftsstat för Västerås arbetsstuga år 1924.

Inkomster:

Försäljning av arbeten	1,580: —
Anslag från stadskassan	5,600: —
Kronor	7,180: —

Utgifter:

Löner:		
Fröken Andersson	1,260: —	
Fru A. Malmborg	900: —	
Fröken E. Haake	720: —	
Herr S. Magnusson	900: —	
Augusta Sundell	300: —	4,080: —
Hushållet		1,500: —
Materialier		800: —
Omkostnader		800: —
Kronor		7,180: —

Västerås i november 1923.

Å Styrelsens vägnar:
GEORG ROBSAHM.

Em. Granér.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Arbetsför-medlingen.

Bil. Litt. S. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling får härmed överlämna bifogade inkomst- och utgiftsstat och tillika anhålla, att Stadsfullmäktige måtte bevilja anstalten det i staten såsom anslag från Västerås stad upptagna beloppet, 3,400 kronor.

Västerås den 5 nov. 1923.

Å Styrelsens vägnar:
CLAES UGGLA.

Bil. Litt. S. 3.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling den 7 juli 1923.

§ 5.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för år 1924.

Inkomster:

Anslag av Västmanlands Läns landsting	15,500: —
„ „ Västerås stad	3,400: —
„ „ Arboga stad	600: —
„ „ Köpings stad	600: —
„ „ Sala stad	800: —
Beräknat anslag för särskilda anordningar, som vidtagits för arbetsförmedling för landsbygdens behov	1,200: —
Kronor	22,100: —

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Arbetsförmedlingen.

Utgifter:

Löner:		
Föreståndaren	3,600: —	
1:sta assistenten	2,880: —	
2:dra assistenten	2,160: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Arboga	1,152: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Köping	1,152: —	
Föreståndaren för avdelningskontoret i Sala	1,440: —	12,384: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal, 37 % å grundlönerna		4,582: 08
Hyra		2,400: —
Städning, lyse och bränsle		1,100: —
Annonsering		200: —
Reseunderstöd		200: —
Tillfälliga biträden		1,000: —
Diverse utgifter		233: 92
	Kronor	22,100: —

Anm. Utgifter för telefon, postporto, formulär och blanketter hava icke upptagits i staten, enär dessa utgifter helt täckas av statsmedel.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Arbetarnas bildnings-förbunds lokalavdelning i Västerås.

Bil. Litt. S. 4.

Till Västerås stads Drätselkammare.

Undertecknad styrelse, anhåller härmed vördsamt om ett anslag av 2,275 kronor för bedrivande av vår biblioteksverksamhet under år 1924.

För bedömande av denna anhållan åberopas följande statförslag:

Utgifter:

Hyra för bibliotek och lä rum	875: —
Värme och städning för d:o	320: —
Arvoden	265: —
Tidskrifter för läsrummet	100: —
Katalogkostnader	75: —
Arbetsmaterial	55: —
Nyanskaffning av inventarier	50: —
Bindningskostnader	700: —
Brist i 1923 års stat (skuld)	155: —
Kronor	2,590: —

Inkomster:

Avgifter från anslutna organisationer	85: —
Anslag från olika föreningar	230: —
Anslag från Västerås stad	2,275: —
Kronor	2,590: —

Ehuru bindningskostnaden sedan förra året nedgått med 30 öre per band, ha vi ej kunnat få ned denna post mera, beroende på, dels bokbeståndets ökning, dels att vi under det gångna året, trots en besparing, ej haft råd att binda det antal som en rationell vård av bokbeståndet skulle fordrat.

Med hänsyn till förhållandena, ha vi sökt hålla utgiftssiffrorna snarare i under- än överkant och hoppas därför att Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige tillstyrker ovanstående anslag.

Västerås den 25 okt. 1923.

För Arb. Bildningsförbunds avd., Västerås.
RICH. SÖDERQUIST.

Bil. Litt. S. 5.

N:o 77.
Budget-förslag 1924. Nykterhets-kurs.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som har till syftemål att befrämja upplysningsarbetet i nykterhetsfrågan och därmed sammanhängande etiska, socialekonomiska och hygieniska spörsmål, anordnar för sådant ändamål bl. a. allmänna upplysningskurser i alkoholfrågan. T. o. m. år 1923 hava 114 dylika kurser hållits.

Vid organiserandet av dessa kurser har samarbete ägt rum mellan Centralförbundet och alla för ett objektivt upplysningsarbete intresserade, oberoende av olika principiella ståndpunkter i övrigt. I överensstämmelse härmed och i enlighet med Kungl. Maj:ts föreskrift äro även politiska och religiösa strider eller förhandlingar förbjudna.

Erfarenheterna från hittills hållna kurser, har också visat, att på detta område ett intressant och fruktbringande samarbete kunnat ske mellan de olika meningsriktningarna på det nykterhetspolitiska området. Så ha ej blott nödiga anslag beredvilligt lämnats utan jämväl i övrigt — vid kursprogrammens utarbetande etc. — har intresset och samförståndet varit fullständigt. Och så långt Centralförbundet av uttalanden av pressen eller annorledes kunnat inhämta, ha kurserna överallt vunnit erkännande för vederhäftighet och objektivitet.

Inom Västmanlands län ha allmänna upplysningskurser tidigare anordnats i Västerås (1907), Köping (1912) och Sala (1919).

Därest behövliga anslag kunna erhållas, ärnar Centralförbundet förlägga nästa kurs inom detta län till *Västerås* under år 1924.

Med ledning av erfarenheten från en av de senast hållna kurserna, nämligen Centralförbundets 108:de allmänna upplysningskurs i Linköping 23—27 februari 1923 har utgifterna beräknats till kronor 7,000. Totala utgiftssumman för nämnda kurs var 7,717 kronor.

Beträffande kursens program får Centralförbundet hänvisa till vad därom säges i en till denna ansökan fogad bilaga. (Bil. till. cirkulär n:r 2), vari bl. a. redogöres för orsaken därtill, att programmets utarbetande måste anstå till dess anslagsfrågorna blivit avgjorda.

Under åberopande av vad sålunda anförts får Cenralförbundet för nykterhetsundervisning vördsamt anhålla,

att Stadsfullmäktige i Västerås måtte anslå ett belopp å kr. 1,200: — såsom bidrag till den av Centralförbundet för år 1924 planerade allmänna

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Nykterhetskurs.*

upplysningskursen i Västerås samt att meddelande om beslutat anslag sändes till undertecknad Carlsson snarast möjligt.

Stockholm och Västerås i september 1923.

För Centralförbundet för nykterhetsundervisning:
S. H. KVARNZELIUS.
Landshövding. Centralförbundets ordförande.

Aug. Ljunggren.
Riksdagsman. Centralförbundets ledare.

För Kursbestyrelsen i Västerås:
WALTER MURRAY.
Landshövding. Kursbestyrelsens ordf.

Manfred Carlsson.
Folkskollärare. Kursbestyrelsens sekr.

Kursens program, som uppgöres av Centralförbundet efter samråd med den lokala kursbestyrelsen, kommer att i god tid före kursens början tillhandahållas anmälda deltagare.

På förekommen anledning torde böra meddelas, att erfarenheten givit vid handen, att det icke låter sig göra att uppgöra programmet i så god tid, att det kan föreläggas de korporationer etc., av vilka anslag begäres. Det ligger för det första i sakens natur, att kursen icke alls kan komma till stånd med mindre dylika anslag i viss omfattning lämnas. Och redan på denna grund kan programmet icke utarbetas och avtal träffas med föreläsare, förrän anslagsfrågan blivit klar.

Men även andra omständigheter inverka härvid. Så t. ex. har det visat sig, att åtskilliga föreläsare, vilkas medverkan det är av vikt att kunna erhålla, icke flera månader i förväg se sig i stånd att giva definitivt besked. Och då det vid dessa kurser är utav den allra största betydelse, att de högst kvalificerade föreläsare, som stå till buds, engageras, så nödgas man alltså taga den största hänsyn till detta intresse vid kursens planerande.

Man har dessutom vågat hoppas, att de anslagsbeviljande korporationerna skola hava det förtroendet till Centralförbundet och dess lokala kursbestyrelse, att vid programmets utarbetande objektivitet och saklighet skola vara bestämmande. Redan den omständigheten, att förbundet utan anmärkning tidigare organiserat betydligt över ett hundra dylika kurser, torde böra få anses som garanti härutinnan. Men dessutom bör ihågkommas, att de lokala kursbestyrelserna sammansättas på ett sådant

sätt, att olika uppfattningar och synpunkter kunna göra sig gällande till förhindrande av ensidighet vid programmets uppgörande.

Centralförbundet vill emellertid redan nu tillkännagiva, att man tänkt sig kunna vid kursen lämna översikter över några av följande frågor och med dessa i samband stående.

Alkohol och folkhälsa.
Alkoholens sociala verkningar.
Alkoholfrågan från nationalekonomisk och statsfinansiell synpunkt.
Restriktionssystemet och nykterhetsnämnderna.
Samhällets skyddsåtgärder mot olaga sprithantering.
Nykterhetsfrågans läge i Sverige och utlandet.
Alkoholfrågan och det uppväxande släktet.

Det skall bliva förbundet angeläget att för behandling av dessa och närliggande ämnen söka engagera de främsta experter, som i de olika frågorna kunna stå till buds.

I samråd med Social- och Kontrollstyrelserna anordnas i samband med kursen konferens med ombud för nykterhets- och fattigvårdsnämnderna inom länet.

Det bör till sist uttryckligen betonas, att fullständig objektivitet föreskrives beträffande principiella skiljaktigheter i förbudsfrågan. Denna objektivitet har enstämmigt vitsordats beträffande hittills hållna kurser. Ej heller skola förekomma några politiska och religiösa strider eller förhandlingar.

För Centralförbundet för Nykterhetsundervisning:
AUGUST LJUNGGREN.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Gårdar och tomter.

Bil. Litt. T.

Förslagsvis beräknade inkomster för stadens gårdar och tomter år 1924.

Taxeringsvärde		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor
18,600: —	Gården N:o 65 b, Västra kvarteret	30,000: —	1,635: —
34,800: —	„ „ 85 „ „	42,000: —	3,375: —
25,400: —	„ „ 86 „ „	20,000: —	1,945: —
36,000: —	„ „ 93 „ „	25,000: —	2,840: —
15,400: —	„ „ 94 „ „	8,000: —	700: —
28,400: —	„ „ 98 „ „	15,500: —	950: —
8,200: —	„ „ 99 „ „	4,500: —	275: —
74,000: —	„ „ 109 „ „	42,000: —	3,600: —
40,100: —	„ „ 112 „ „	42,000: —	2,480: —
31,600: —	„ „ 116 „ „	17,000: —	1,850: —
14,200: —	„ „ 119 „ „	4,500: —	500: —
62,800: —	„ „ 133 „ „	60,000: —	5,000: —
143,000: —	„ „ 147 „ „	180,000: —	13,500: —
20,000: —	„ Granneborg	21,000: —	1,236: 25
10,000: —	„ Loviselund	6,000: —	775: —
5,400: —	„ Nedre Backa	3,400: —	284: —
23,600: —	„ Adolfsberg	15,000: —	1,000: —
7,000: —	„ Kristineberg	7,000: —	900: —
40,000: —	„ Fridsborg	20,000: —	1,500: —
10,400: —	„ N:o 35 Västermalm	7,000: —	500: —
6,300: —	„ Stenbo (skänkt)	—: —	250: —
5,300: —	„ Rosenberg	7,000: —	200: —
21,400: —	„ N:r 72 & 73 Södra kvarteret	37,000: —	600: —
7,400: —	„ „ 73 b „ „	5,400: —	700: —
26,800: —	„ „ 74 „ „	32,000: —	1,450: —
9,300: —	„ „ 75 (Arbetsstugan)	1,800: —	—: —
3,600: —	„ „ 76 Södra kvarteret	—: —	300: —
23,200: —	„ „ 78 „ „	35,000: —	4,625: —
18,400: —	„ „ 83 „ „	21,000: —	3,050: —
26,100: —	„ „ 90 „ „	40,000: —	3,270: —
35,000: —	„ „ 91 „ „	35,000: —	2,800: —
13,700: —	„ „ 92 „ „	19,000: —	1,570: —
92,000: —	„ „ 110 „ „	130,000: —	8,355: —
43,000: —	„ „ 111 „ „	33,750: —	3,100: —
	Transport	966,850: —	75,115: 25

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Gårdar och tomter.*

Taxeringsvärde		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor
	Transport	966,850: —	75,115: 25
68,000: —	Gården N:o 112 Södra kvarteret	65,000: —	4,270: —
22,000: —	„ Gamla Varmbadhuset	7,000: —	500: —
22,100: —	„ Kungsdal	45,000: —	4,205: —
86,000: —	„ N:r 1 Norra kvarteret	44,750: —	10,560: —
72,000: —	„ „ 2 „ „	50,000: —	4,810: —
65,600: —	„ „ 3 & 4 „ „	55,000: —	5,360: —
17,200: —	„ „ 5 „ „	12,000: —	705: —
21,000: —	„ „ 6 „ „	7,475: —	1,150: —
9,000: —	„ „ 7 „ „	11,000: —	650: —
52,000: —	„ „ 21 „ „	30,000: —	6,200: —
117,000: —	„ „ 38 „ „	235,000: —	10,310: —
190,000: —	„ „ 39 „ „	200,000: —	13,860: —
14,800: —	„ „ 43 „ „	14,400: —	1,600: —
23,600: —	„ „ 119 Z „ „	28,000: —	1,550: —
8,800: —	„ Nyby	6,000: —	400: —
107,200: —	„ N:r 5 Gude	120,000: —	10,550: —
10,100: —	„ Kristinedal	12,000: —	830: —
15,600: —	„ Katrinelund N:r 14—15—16	14,000: —	2,500: —
43,600: —	„ Gården Kungsängen N:r 7	125,000: —	3,895: —
12,900: —	„ Vargbo litt. D	22,500: —	400: —
21,200: —	„ Lustigkulla 4 & 5	30,000: —	1,900: —
12,000: —	„ Backa N:r 1	13,000: —	500: —
4,000: —	„ Manneborg	—: —	500: —
65,000: —	„ Myggbo	—: —	3,590: —
17,400: —	„ Hemdal N:r 150	20,000: —	1,750: —
—: —	Mark inlagd till tomten N:r 5 Klara (Ströms sterbhus)	—: —	10: —
—: —	Ett område av Svantegatan (Major Mossberg)	—: —	15: —
—: —	Ett område av Svantegatan (Dir. Falk)	—: —	15: —
—: —	Tomten N:r 84 b Västra kvarteret (Fru (Lindroth)	—: —	10: —
—: —	Mark av lägenheten Nyro (Larsson)	—: —	25: —
—: —	Ett område av Mariaberget (Borgm. Karlsson)	—: —	10: —
—: —	Ett område inlagt till tomten N:r 38 Norra kvarteret	—: —	5: —
2,785,000: —	Summa Kronor	2,133,975: —	167,750: 25

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 15 november 1923.

OSCAR ANDERSSON.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Drätsel-kammarens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till det av kammaren med ledning av upprättade specialförslag samt stadens räkenskaper uppgjorda förslaget till Västerås stads utgifts- och inkomststat för år 1924 avgiva följande betänkande.

Även denna gång har budgetarbetet och det i än högre grad än tillförene försvårats genom ytterligare nedgång i den till bevillning beskattade inkomsten, som motsvarar ej mindre än nära 25 % i förhållande till närmast föregående år. För att giva en bild av de oerhörda fluktuationerna i detta hänseende under de senare åren meddelas följande uppställning:

Budgetår	Beskattningsbar inkomst	Utdebitering
1917	19,776,100: —	6.75 %
1918	32,383,700: —	6.75 %
1919	41,913,700: —	7.25 %
1920	48,305,300: —	8 %
1921	56,579,500: —	8 %
1922	45,449,500: —	10 %
1923	29,414,700: —	9 %
1924	22,274,100: —	—

Man får sålunda gå tillbaka ända till år 1917 för att finna ett lägre inkomstbelopp än det, som ligger till grund för den uttaxering, vilken nu skall bestämmas. I jämförelse med år 1921, då den var som högst, utgör inkomsten enligt innevarande års taxering endast omkring 40 % av denna.

Det ligger i öppen dag, att en budgetberedning under sådana förhållanden erbjuder mycket stora svårigheter, i all synnerhet som Drätselkammaren framförallt därvid uppställt som önskemål att söka bibehålla utdebiteringen vid samma procentsats, eller 9 kronor pr bevillningskrona, som gällt för innevarande år, detta i synnerhet som den kyrkliga budgeten icke kunnat regleras utan ej höjning med 22 öre (från 50 till 72 öre) pr bevillningskrona av utdebiteringen för kyrkliga ändamål. Stadens skattskyldiga medborgare böra icke så vitt det över huvudtaget är möjligt att undvika det, rimligen belastas med högre skattetunga än den nuvarande för kommunala ändamål. Skattebördan är ändock sådan, att det veterligen för många skattskyldiga innebär mycket kännbara uppoffringar och stora svårigheter att komma ut med denna dryga utgift. De stora restlängderna efter uppbörderna bära härom ett nogsamt vittnesbörd. — Det har dock trots alla svårigheter lyckats Drätselkammaren att framlägga ett budgetförslag, som icke kräver högre ut-

taxering än den nuvarande eller 9 %. Detta har dock icke kunnat ske, utan att de särskilda styrelsernas och nämndernas anslagskrav, ehuru deras statförslag i allmänhet uppgjorts med erkännansvärd moderation, måst beskäras på ett sätt som, ehuru oundvikligt och nödvändigt, i vissa fall måhända kommer att betecknas såsom alltför hårdhänt. Då Drätselkammaren sökt att lika skoningslöst gå fram över anslagen under de titlar i staten, som höra till Drätselkammarens direkta förvaltningsområde, hoppas Drätselkammaren vinna förståelse för sina åtgöranden. Men utöver nedprutningar på anslagen hava särskilda åtgärder måst vidtagas för att få budgeten att balansera med oförändrad utdebitering. För att kunna även för nästa år erhålla anslag enligt den från början uppgjorda planen för gäldande av årets andel i den del av aktieteckningen i byggnadsaktibolaget Mimer, som skall bestridas av uttaxerade medel, har Drätselkammaren nödgats för nästa år inställa förräntningen av järnvägsmedelsfonden, och i ändamål att erhålla ett med hänsyn till de anspråk, den ännu fortfarande arbetslösheten kan komma att ställa, något så när tillräckligt anslag för oförutsedda behov, vilket dock blir endast ungefär hälften av innevarande års anslag, har Drätselkammaren sett sig nödsakad avstyrka den föreslagna nedsättningen i de elektriska taxorna.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Det är givet, att det under dylika förhållanden upprättade budgetförslaget knappast kan betecknas såsom starkt. Så mycket angelägnare måste det då vara, att de gjorda åtstramningarna med avseende på anslagsbeviljandet uppmärksammas av vederbörande och att anslagens handhavande redan från början sker under föresats att de skola räcka till och helst lämna överskott. Den maning till sparsamhet, som Drätselkammaren under de senaste åren i samband med budgetens framläggande uttalat, kan Drätselkammaren så mycket mindre nu underlåta att förnya, som den för närvarande om någonsin måste anses vara väl på sin plats och av en tvingande nödvändighet påkallad.

UTGIFTERNA:

Dyrtidstillägg.

Dyrtidstilläggen för stadens befattningshavare, vilka äro bestämda till detta års slut och rörande vilka förslag för nästkommande år är att förvänta från Lönenämnden, äro i budgetförslaget genomgående beräknade efter samma grunder, som nu alltsedan 1921 års början gälla, och efter ett antaget medelindextal för nästkommande år av 175. I innevarande års budget är beräkningen gjord efter 180 som medeltal. Det verkliga medelindextalet har varit 177.75 eller sålunda något lägre.

Arvoden.

Då levnadskostnaderna numera uppnått relativ stabilitet och arvodesbeloppen under de två senaste åren nedsatts med tillsammans 30 %, vill Drätselkammaren icke nu föreslå någon ytterligare nedsättning i detta avseende, men å andra sidan måste Drätselkammaren motsätta sig varje höjning av nu utgående arvoden.

Räntor.

Såsom ovan omförmälts föreslår Drätselkammaren, att järnvägsmedelsfonden, som ju är en stadens egen fond och som uppkommit genom försäljning av stadens förutvarande aktier i Stockholm—Västerås—Berg-

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

slagens Nya Järnvägsaktiebolag, för år 1924 lämnas oförräntad. Härigenom uppkommer en utgiftsbesparing av i runt tal 80,000 kronor. Å andra sidan kan givetvis icke såsom hittills skett, under motsvarande titel på inkomstsidan uppföras den vanliga inkomsten 50,000 kronor, vadan nettobesparingen blir omkring 30,000 kronor. För förräntning av sedan förra året beviljade lånemedelsanslag och inför den nyligen skedda räntehöjningen har anslaget till räntor å tillfälliga lån måst höjas från 50,000 till 75,000 kronor.

Fattigvården.

Under åberopande av vad som bestämdes då sysslomannabefattningen och kontorsbiträdestjänsten å fattigvårdsbyrån inrättades, och under framhållande av, *att* även om kassagöromålen ombesörjas av kontorsbiträdet, detta sker under sysslomannens inseende och på hans ansvar, *att* nuvarande kontorsbiträdet så nyligen erhållit sin anställning som den 1 mars 1922, *att* vid jämförelse med vad som i allmänhet betalas i avlöning för befattningar av ifrågavarande slag den nu utgående måste betraktas som skälig, samt *att* staden för närvarande så vitt möjligt måste söka undvika att tynga sin ekonomi med nya eller ökade utgifter, nödgas Drätselkammaren avstyrka Fattigvårdsstyrelsens framställning om personligt lönetillägg åt kontorsbiträdet.

Av i huvudsak samma skäl och under hänvisning till vad Drätselkammaren anförde vid behandlingen av innevarande års stat, då samma framställning från Fattigvårdsstyrelsen avstyrktes och även av Stadsfullmäktige avslogs, måste Drätselkammaren jämväl nu avstyrka styrelsens begäran rörande tillsyningsmannen såväl beträffande denna tjänsts uppförande på ordinarie stat — vilket, ehuru icke uttryckligen utsagt, dock synes vara styrelsens mening — som ock i fråga om förändring av hans avlöning, utan hemställer att anslag på samma sätt som för innevarande år för ändamålet beviljas även för år 1924 eller sålunda till avlöning av en t. f. tillsyningsman 1,830 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg efter samma grunder, som gälla för stadens ordinarie befattningshavare.

Drätselkammaren delar Fattigvårdsstyrelsens förhoppning, att de nu skönjbara förbättringarna på arbetsmarknaden skola åstadkomma lättnad i fattigvårdens utgifter. Under tiden efter upprättandet av styrelsens statförslag har fattigvårdens ekonomi för innevarande år kunnat bättre överblickas, och då det, även om en del anslag, särskilt sådana av tillfällig natur, redan blivit överskridna vill synas, som om fattigvårdens stat i dess helhet för innevarande år ej skall behöva visa underskott, låt vara att detta till stor del beror på ökningar på inkomstsidan, tilltror sig Drätselkammaren föreslå en del mindre sänkningar i understödskostnaderna, som närmare framgå av Drätselkammarens budgetförslag. Detta gäller visserligen ej det stora anslaget till ordinarie understöd, men bör därför icke något underlåtas i tillsynen över, att även detta anslag handhaves med all den varsamhet och omtanke, som betingas av nödvändigheten av, att stadens utgifter på alla områden begränsas.

Beträffande barnhemmet Fridsborg har Drätselkammaren, oaktat den höga kostnad av underhållet pr barn, som enligt styrelsens förslag skulle

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

uppgå till omkring 740 kronor för året, ej velat föreslå annan ändring, än att hushållsanslaget nedsatts med 800 kronor till 4,000 kronor, vilket ändock innebär en förhöjning av 700 kronor från innevarande år, men lämnat de övriga föreslagna höjningarna utan annan erinring än den allmänna maningen till sparsamhet vid anslagens handhavande, som Drätselkammare förut uttalat.

Med hänsyn till den mycket ringa utsträckning, vari anslaget till oförutsedda utgifter, för närvarande 2,000 kronor gemensamt för hela fattigvårdens stat, tagits i anspråk såväl under 1922 som hittills under innevarande år, har Drätselkammaren nedsatt beloppet till 1,000 kronor. Då beträffande det nya anslag å 2,000 kronor till oförutsedda utgifter för ålderdomshemmet, som Fattigvårdsstyrelsen begär, Drätselkammaren tillstyrker 1,000 kronor, skulle ändock samma anslagsbelopp för fattigvårdsförvaltningen i dess helhet i detta avseende ställas till förfogande, som för innevarande år.

I fråga om föreståndarens för ålderdomshemmet avlöning har Fattigvårdsstyrelsen från det kontanta avlöningsbeloppet för befattningshavarens naturaförmåner, utgörande enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 september 1923 tre rum och kök med värme, avdragit 825 kronor. Då det tillkommer Lönenämnden att framställa förslag om värdesättning av naturaförmåner för nästkommande år, har Drätselkammaren endast velat fästa uppmärksamheten vid nu nämnda förhållande.

Jämväl i fråga om kostnaderna för ålderdomshemmet har Drätselkammaren ansett sig, inför nödvändigheten av inskränkningar på alla områden, kunna, jämväl i anslutning till de noggranna och nu mera kända siffrorna för innevarande år, föreslå en del nedsättningar i de begärda anslagen, på sätt framgår av Drätselkammarens budgetförslag, och uttalar Drätselkammaren därvid den förhoppningen, att det skall lyckas vederbörande inom fattigvårdsförvaltningen att genom aktgivande på allt vad som kan åstadkomma minskning i anstaltens utgifter hålla sig även inom de nu föreslagna anslagens ram.

Folkskolan.

Det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget till underhåll och reparation av fastigheter överstiger innevarande års anslag med 4,000 kronor. Drätselkammaren har därför ansett sig nödsakad fästa något större uppmärksamhet vid detta anslagskrav. Styrelsens uppgift, att kostnaden för vatten- och avloppsledningar i Jakobsbergs skola, 2,500 kronor, ingick redan i anslaget för innevarande år är endast så tillvida riktig, att kostnaden ifråga ingick i den summa, som av styrelsen begärdes, men anslaget nedsattes vid statens fastställande med uttryckligt angivande, att nämnda ledningsanläggning ej borde komma till utförande. Drätselkammaren kan icke heller i år tillstyrka detta arbete. Däremot har Drätselkammaren intet emot, att den yttre uppsnyggningen av Skepparbacks- och Mariabergsskolorna, vartill anslag redan för i år beräknats, kommer till utförande nästa år. Likaså tillstyrker Drätselkammaren de inre reparationerna i Skepparbacksskolan. Den föreslagna framdragningen av vatten och avlopp till bottenvåningen av gymnastikhuset vid Djäknebergsskolan, endast behövlig vid skurning av lokalerna, kan Drätselkammaren ej tillstyrka,

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

ej heller särskilt anslag till reparationer i skolsalar och bostäder i Hammarby skola, vilka lokaler befunnits vara i på det hela taget mycket gott stånd. Då Herr Ahlms f. d. bostadslägenhet redan i år blir färdigreparerad och anslaget för innevarande år väl kan bära denna kostnad, behöver ej särskilt belopp för ändamålet beräknas för nästa år. I det hela har, synes det Drätselkammaren, beräkningen av kostnaderna för olika arbeten gjorts rätt riklig. Med hänsyn härtill och då det, trots de detaljerade reparationsförslagen, avsevärt stora belopp för oförutsedda kostnader å nära 3,500 kronor synes kunna reduceras till omkring 500 kronor, anser sig Drätselkammaren icke kunna tillstyrka högre anslag för det hela än 12,000 kronor. Då av innevarande års anslag å 15,000 kronor till oktober månads slut ej förbrukats mera än 10,680 kronor, borde Drätselkammarens beräkning hålla streck.

Vad angår styrelsens förslag om inrättande från och med höstterminen 1924 av två nya e. o. folkskollärarinnetjänster och en ny folkskollärareтjänst, har Drätselkammaren intet att erinra emot, att för uppdelning av de mycket stora klassavdelningarna, hörande till 3:dje skolåret, inrättas tills vidare från höstterminen 1924 en e. o. lärarinne- och en e. o. läraretjänst. Däremot synes det icke, särskilt i betraktande av, att stadens folkmängd för närvarande är stadd i någon tillbakagång och att detta förhållande även i någon mån måste anses påverka lärjungeantalet i folkskolan i samma riktning, vara absolut nödvändigt, att inrätta en särskild 7:de klass för Jakobsberg och Hammarby, utan bör med hänsyn till den sparsamhet, som i allo måste iakttagas, skolgången härvidlag även tillsvidare kunna ordnas som hittills, varför Drätselkammaren avstyrker förslaget om den nya e. o. lärarinnetjänst, som för nämnda ändamål föreslås. Stadsfullmäktige hava visserligen efter tillstyrkan av Drätselkammaren bifallit styrelsens förslag om anordnande av en ny lärosal vid Jakobsbergs skola, men i betraktande av den knapphet på undervisningslokaler för folkskolan som sedan länge varit rådande här i staden, har angivna åtgärd ändock fullt skäl för sig. — Drätselkammaren förordar alltså, att i 1924 års stat anvisas medel för avlöning till en ny e. o. folkskollärarinnetjänst och en ny e. o. folkskollärareтjänst för höstterminen 1924, under hemställan, att Folkskolestyrelsen ville, innan tjänsterna tillsättas, efter verkställd undersökning med hänsyn till barnantalet taga under ytterligare omprövning, huruvida tjänsternas tillsättande är oundgängligen behövligt, i all synnerhet som av klassuppdelningen följer, utom för lärarelönerna, även ökad kostnad för slöjdundervisning.

Av Drätselkammarens nyssnämnda förslag följer också, att en av de fem nya slöjdgrupper, vartill anslag under annan rubrik äskas, skulle bortfalla.

Drätselkammaren, som anser att de nuvarande tidsförhållandena icke inbjuda till löneförhöjningar av något slag och som genomgående avstyrker alla förslag härutinnan, måste sålunda även avstyrka de förslag till förhöjningar av nu utgående arvoden, vilka av Folkskolestyrelsen föreslagits.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselknmmarens förslag.*

Inför nödvändigheten, att på alla sätt inskränka stadens utgifter nödgas Drätselkammaren föreslå, att det sedan några år utgående anslaget till gymnastikinstruktör och instruktris, vilket uppkom under vida bättre ekonomiska förhållanden än de nuvarande, såsom icke oundgängligen nödvändigt, från och med nästkommande år och tillsvidare indrages.

Anslaget till premier för olycksfallsförsäkring kan, sedan premiesatserna av Riksförsäkringsanstalten nedsatts och efter verkställd omräkning, beräknas till ännu högre belopp än det i styrelsens statförslag upptagna.

I fråga om anslagen till skolträdgårdarna, har Drätselkammaren icke vidtagit annan åtgärd, än att de beräknade omkostnaderna för Herrgårdsskolans trädgård, vilka i förhållande till andra skolträdgårdar synes något höga och böra kunna genom försiktigt användande nedbringas, nedsatts med 150 kronor.

Genom noggrann undersökning av kostnaderna för 1922 och de 10 första månaderna innevarande år har Drätselkammaren i sitt förslag nedsatt de begärda anslagen till fri undervisningsmaterial och till undervisningsmaterial för skolornas förråd med sammanlagt 4,700 kronor.

Frågan om anslag till tandkliniken, såsom beroende på i särskild ordning väckt förslag rörande avlöning åt skoltandläkaren, över vilket förslag yttrande av Lönenämnden förväntas, har av Drätselkammaren för närvarande lämnats å sido.

Mindre nedsättningar hava av Drätselkammaren föreslagits beträffande tryck och annonskostnader samt bibliotekskostnader.

Beträffande stipendier och skolresor är Drätselkammaren av den uppfattningen, att bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen icke är en alldeles nödvändig angelägenhet för kommunen, vadan anslaget för ändamålet kan utan olägenhet tills vidare och i avbidan på bättre tider indragas, vilket därför ock av Drätselkammaren av för en var uppenbar anledning föreslås.

Beträffande förslaget om förläggning av skomakerislöjden till Skepparbackskolan genom upplåtande av slöjdläraren Brandts bostad för ändamålet, medan Brandt skulle beredas kostnad i en ledigbliven lägenhet i lärarebostället vid Västgötegatan, är Drätselkammaren så till vida överens med Folkskolestyrelsen, att den finner lämpligt, att utbyte av bostad sker. Däremot kan Drätselkammaren ej tillstyrka skomakerislöjdens förflyttning till nämnda skolhus, dels därför att lokalen ej blir så centralt belägen som önskligt vore och dels emedan den nuvarande slöjdlärarebostaden utan nämnvärd förändring lämpar sig synnerligen väl för inrättande av en vanlig undervisningslokal. Genom en dylik förändrad användning av bostaden erhålles ett välkommet tillskott av lärosalar. Därest skomakerislöjden icke lämpligen bör bibehållas i den nuvarande lägenheten, torde större svårighet ej möta att anskaffa annan för ändamålet tjänlig och centralt belägen lokal. — Drätselkammaren får sålunda för sin del föreslå, att den nuvarande bostadslägenheten i Skepparbackssskolan apteras till klassrum med tillhörande kapprum och att åt slöjdläraren Brandt upplåtes bostad i lärarebostadshuset vid Västgötegatan. I an-

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

slutning till detta förslag har Drätselkammaren i sitt budgetförslag upptagit det förutvarande anslaget till lokalhyra för skomakerislöjden.

Den föreslagna arvodesförhöjningen till skolans baderskor kan Drätselkammaren av ovan angivna skäl ej tillstyrka.

En del anslag i övrigt under folkskolans stat har Drätselkammaren ansett sig böra nedsätta med större eller mindre belopp, på sätt närmare framgår av Drätselkammarens budgetförslag. Vad särskilt angår anslaget till oförutsedda utgifter kan Drätselkammaren icke tillstyrka den förhöjning med 1,000 kronor, som av Folkskolestyrelsen begärts, i all synnerhet som det nuvarande anslaget för närvarande, givetvis i följd av budgetförslagets stora fullständighet och utförliga specificering i övrigt, visar sig väl räcka till.

I likhet med Folkskolestyrelsen hemställer Drätselkammaren, att föreningen Västerås skollovskolonier för år 1924 beviljas ett anslag av 7,000 kronor, att utgå av uttaxerade medel.

Drätselkammaren upptager här till behandling det av Badhusstyrelsen väckta förslaget, att varmbadhuset måtte tillgodoföras sina självkostnader för simundervisningen för folkskolans och läroverkens lärjungar, och då Drätselkammaren finner förslaget väl motiverat, har Drätselkammaren såsom utgift i folkskolans stat uppfört ett anslag å 3,150 kronor såsom ersättning till varmbadhuset för den fria simundervisningen beträffande elever från folkskolan.

Högre folkskolan.

Vad angår utgifterna under Högre folkskolans stat har Drätselkammaren ingen annan ändring att föreslå än mindre jämkningar av sparsamhetsskäl i de begärda anslagen till undervisningsmaterial samt trycknings- och annonskostnader, i vilket sistnämnda hänseende Drätselkammaren särskilt vill framhålla, att det synes överflödigt att påkosta tryckning av årsredogörelsen.

Allmänna läroverket.

Hyresbidraget till rektor och arvodet för simundervisning äro upptagna till samma belopp som för innevarande år.

Beträffande anslaget till terminsavgifter, har framställning om sådant anslag även för år 1924 inkommit från läroverkets rektor, därvid rektor på grund av lärjungeantalets ökning hemställt, att anslaget om möjligt måtte höjas från 900 till 1,000 kronor. Av skäl, som förut i detta betänkande anförts, anser sig dock Drätselkammaren icke kunna förorda någon förhöjning, utan hemställer, att Stadsfullmäktige ville jämväl för år 1924 av uttaxerade medel anslå 900 kronor för bestridande av terminsavgifter till ljus- och vedkassan, helt eller delvis, för mindre bemedlade välartade lärjungar från Västerås stad vid högre allmänna läroverket i Västerås.

Då jämlikt § 219 i gällande läroverksstadga läroverkets byggnadsfond skall bestrida bland annat kostnad för brandförsäkring av lärover-

kets fastigheter, har Drätselkammaren i förslaget ej uppfört något anslag till brandförsäkring under förevarande titel. N:o 77. *Budgetförslag 1924.*

I anslutning till vad ovan anförts rörande folkskolan, har Drätselkammaren här upptagit ett anslag å 450 kronor såsom ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad. *Drätselkammareus förslag.*

Anslagen under denna titel grunda sig på tidigare av Stadsfullmäktige fattade beslut, utom det nya anslaget å 450 kronor såsom ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad. **Flickskolan.**

För institutets föreläsningsverksamhet har uppförts det av Stadsfullmäktige den 26 April innevarande år beviljade anslaget. **Arbetareinstitutet.**

Beträffande biblioteksverksamheten har framställning inkommit från institutets styrelse om anslag för nästkommande år, därvid begärts ett anslagsbelopp av 17,400 kronor, motsvarande en höjning av 1,210 kronor från innevarande års anslag å 16,190 kronor. Höjningen motiveras av höjningar i avlöningskontot med 700 kronor och i kostnaden för inbindning av böcker med 500 kronor.

Då Drätselkammaren i detta liksom i andra fall måste motsätta sig löneförhöjningar för närvarande och i övrigt anser, att även Arbetareinstitutets styrelse i fråga om sin vreksamhet måste inrätta sig efter rådande förhållanden samt då den stora sänkningen i bevillningskronornas antal gör inknappning på alla håll till en bjudande nödvändighet, måste Drätselkammaren förorda någon sänkning av ifrågavarande anslag och hemställer sålunda, att Stadsfullmäktige ville till upprätthållande av Västerås Arbetareinstituts verksamhet för år 1924 av uttaxerade medel anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

Något statförslag för stadens lärlings- och yrkesskolor, avseende tiden efter den 1 juli 1924 har ännu ej inkommit. Under erinran, att Stadsfullmäktige vid behandling av stadens budget för år 1923 fastställde stat för ifrågavarande läroanstalt, dels för vårterminen 1923 och dels för läsåret 1923—1924, samt att sistnämnda stat upptog ett kommunalt anslag av 27,400 kronor, varav hälften upptogs i stadens budget jämte anslaget för vårterminen 1923, har Drätselkammaren nu i avvaktan på statförslag för tekniska skolan för läsåret 1924—1925 i sitt budgetförslag insatt ett förslagsanslag av 27,400 kronor, således motsvarande uttaxeringen för läsåret 1923—1924, för upprätthållande av läroanstaltens verksamhet under år 1924. **Tekniska skolan.**

I Hälsovårdsnämndens förut starkt beskurna och med försiktighet beräknade statförslag, har Drätselkammaren icke kunnat föreslå några större förändringar. Drätselkammaren har ej anledning yttra sig om annat än ett par av mera principiell betydelse. **Hälso- och sjukvård.**

Drätselkammaren erinrar om vad som tidigare förekommit rörande anslag till bostadstelefoner åt exekutionsbetjänterna och hurusom denna fråga slutligen löstes på det sätt, att det för detta ändamål beviljade anslaget indrogs i samband med inrättandet av en exekutionsbetjänternas byrå, försedd med av staden bekostad telefon. Då det numera finnes

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

en med telefon utrustad hälsovårdsbyrå, som utgör samlingspunkt för hälsovårdstillsyningsmännen och där de dagligen kunna få sina order och avlämna rapporter, finner Drätselkammaren det överflödigt, att tillsyningsmännen på stadens bekostnad hållas med bostadstelefoner. Detta gäller dock ej förste tillsyningsmannen. — Drätselkammaren föreslår därför, att anslag från och med nästkommande år tills vidare ej beviljas till bostadstelefoner åt hälsovårdstillsyningsmännen, och har Drätselkammaren i anslutning härtill nedsatt telefonanslaget med 240 kronor, motsvarande kostnaden för tre telefonabonnement efter lägsta tariffen.

Beträffande det av Hälsovårdsnämnden förordade anslaget till tuberkulosföreningen med samma belopp som för innevarande år eller 5,000 kronor, nödgas Drätselkammaren, trots föreningens mycket välgörande verksamhet och i trots av att anslaget även något nedsatts för innevarande år, då det här är fråga om en rent enskild verksamhet och denna dessutom genom stort medlemsantal och på annat sätt kan bereda sig avsevärda inkomster och dessutom enligt uppgift har god ekonomi, påyrka nedsättning av anslaget med 1,000 kronor; och hemställer Drätselkammaren sålunda, att Stadsfullmäktige ville till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av föreningens dispensärverksamhet av uttaxerade medel för år 1924 anslå 4,000 kronor jämte den av staden förut anvisade lokalen hyresfritt.

Beträffande den av Hälsovårdsnämnden framförda frågan, att 2:dre stadsläkarens extra arvode för arbete vid ålderdomshemmets sjukhus skulle upptagas på fattigvårdens stat, finner Drätselkammaren det lämpligast, att hela avlöningen redovisas på ett ställe, i all synnerhet som en åtgärd i antydd riktning strängt taget även borde avse icke blott en avsevärd del av denne läkares utan även distriktsläkarens fasta avlöning, varför Drätselkammaren föreslår, att någon åtgärd i anledning av Hälsovårdsnämndens erinran ej vidtages.

Gatuläggningar.

Då betydande anslag finnas reserverade till större redan beslutade gatuarbeten, enligt Drätselkammarens förmenande fullt tillräckliga för arbeten av detta slag under nästkommande år och då på grund av inträdda förhållanden någon gatuomläggning eller nyanläggning skulle befinnas vara mera angelägen än den redan beslutade, ändrad disposition av redan beviljade anslag kan vidtagas, föreslår Drätselkammaren nu intet nytt anslag till större gatuarbeten.

Till bestridande av kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator har i Drätselkammarens budgetförslag uppförts ett anslag av 15,000 kronor eller 5,000 kronor mindre än för innevarande år.

Vägar.

Lantegendomsnämnden har beräknat kostnaderna för väghållning å de allmänna vägarna till den del den åvilar staden till 15,000 kronor. Med försiktig användning torde någon nedsättning häri kunna göras, liksom ock Drätselkammaren anser sig kunna åtnöjas med lägre anslag

till annat vägunderhåll, som bör ankomma på staden. Emot 30,000 kronor i innevarande års stat har Drätselkammaren sålunda beräknat 25,000 kronor för år 1924 till vägkostnader, därav 12,500 kronor för stadens allmänna väghållningsskyldighet och 12,500 kronor för vägförbättringar inom stadens utomplansområden.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Planteringar.

Det har icke kunnat undgå att väcka Drätselkammarens uppmärksamhet, att Planteringsnämnden ansett sig kunna framlägga ett statförslag, som innebär en icke obetydlig förhöjning i jämförelse med innevarande års stat. Det må visserligen erkännas, att stadens planteringar skötas och hållas i ett synnerligen prydligt och vårdat skick. Men under nuvarande ekonomiska förhållanden är det icke försvarligt att lägga ned mer än de allra nödvändigaste kostnader på denna del av stadens förvaltning, där man dock i mindre grad än på de flesta andra områden kan tala om oundgängligen nödvändiga behov. Hur önskvärt det än är, att planteringarna hållas tilltalande coh vackra, är dock här fråga om ett område där besparingar kunna och måste göras. Det går an att uppskjuta omläggningar av gräsmattor, att icke så ofta slå och klippa dem, att inskränka på blomsterutsättningar och trädbeskärningar o. s. v. Drätselkammaren har därför sett sig tvungen vidtaga nedsättningar i nästan alla anslagsposter i större eller mindre grad. Den sammanlagda anslagssumman till planteringarnas skötsel och underhåll kommer dock icke enligt Drätselkammarens förslag att med mer än 4,700 kronor understiga motsvarande anslagssumma för innevarande år, vilket i betraktande av de allvarliga ekonomiska förhållandena väl må anses som ganska skonsamt.

Beträffande de begärda anslagen till extra utgifter, nödgas Drätselkammaren avstyrka samtliga anslag med undantag av anslaget till anskaffning av gräsklippningsmaskiner. De nya esplanadanläggningar, som föreslås, kunna utan större olägenhet anstå, den i Norra Ringvägen särskilt som det är ovisst, när erforderlig fyllningsmassa över den nyanlagda kulverten kan erhållas, och den i Lidmansvägen, då här endast blir halvgjort arbete, så länge icke esplanaden kan öppnas ända fram till Stora gatan. Beträffande träsoffor å Djäkneberget är ju beloppet ringa, men det är fråga om en anskaffning, vartill såväl Drätselkammaren som Stadsfullmäktige tidigare ställt sig avvisande. Och vad slutligen angår frågan om promenadväg vid ån nedanför Biskopsgården är enligt vad Drätselkammaren har sig bekant och jämväl Magistraten erinrat, stadens förfoganderätt till marken i varje fall icke ostridig, och så länge denna fråga, åt vilken Drätselkammaren emellertid vill ägna sin uppmärksamhet, icke är klar, samt då det här gäller en så obetydlig del av den slutliga väganläggningskostnaden, kan Drätselkammaren ej finna lämpligt att nu upptaga anslag för ändamålet.

Gatubelysning.

Kostnaderna för gatubelysningen äro upptagna i överensstämmelse med Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag, varvid räknats med det lägre pris på gas, som av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagits.

N:o 77. *Budgetförslag 1924.*

Drätselkammarens förslag.

Att Drätselkammaren föreslår bibehållande av nuvarande taxor å elektrisk ström, inverkar icke på kostnaden för elektrisk gatubelysning, enär denna är av Vatten- och Gasverksstyrelsen beräknad efter samma grunder, som för närvarande gälla.

Beträffande ökad gatubelysning tillstyrker Drätselkammaren Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag och hemställer sålunda, att anslag i utgiftsstaten å 80 kronor uppföres för anordnande av en elektrisk gatulampa i Anderslundsgatan.

Gaturenhållning.

Anslaget till gaturenhållning är beräknat till 16,000 kronor mot 20,000 kronor i innevarande års stat.

Avloppsledningar.

Utgifterna för stadens avloppsledningar äro av Drätselkammaren upptagna enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Hamnen.

Beträffande Hamnstyrelsens förslag rörande inordnande under hamnförvaltningen av större områden än hittills, delar Drätselkammaren åtminstone så till vida styrelsens uppfattning, att hamnplaneområdena böra ställas under hamnförvaltningens tillsyn, huru det än kommer att bliva med ett eventuellt överförande i ekonomiskt hänseende, vilket ännu är beroende på vidare utredningar och överväganden. Då Drätselkammaren i övrigt ej har något att erinra emot Hamnstyrelsens, med stor försiktighet uppgjorda statförslag, äro utgifterna för hamnen och hamnmaskinerierna uppförda med samma belopp som enligt nämnda förslag.

Renhållningsverket.

Drätselkammaren tillstyrker Lantegendomsnämndens förslag, att antalet å ordinarie stat upptagna renhållningsarbetare nedsättes med en, avseende den, som tidigare varit uppförd med beteckningen sopare.

Några större nedsättningar i renhållningsverkets utgiftsstat hava icke kunnat göras, men har Drätselkammaren dock efter tagen noggrann kännedom om anslagsförbrukningen under nästlidet år och hittills under innevarande år verkställt de reduceringar i anslagen, vilka framgå av Drätselkammarens budgetförslag.

Svingården.

Emot Lantegendomsnämndens förslag rörande utgifter för stadens svingård har Drätselkammaren intet annat att invända än att avlöningskontot, som år 1922 uppgick till 3,722 kronor och hittills i år till 2,731 kronor, nedsatts med 400 kronor till 3,600 kronor, samt att Drätselkammaren upptagit förutvarande anslag, hyra för svingården 5,000 kronor, vilket Nämnden önskar få bortfört. Rörande sistberörda utgiftspost, anser Drätselkammaren, att, även om svingården skulle hava lämnat så stora vinstöverskott under de gångna åren, att anläggningen skulle kunna sägas vara betald, det bör skiljas mellan staden som ägare av svingården och såsom fastighetsägare och att staden därför i sistnämnda hänseende bör tillgodoföras skälig avkomst på anläggningskapitalet. Så betraktade också Stadsfullmäktige denna sak vid fastställandet av innevarande års budget, då samma förslag av Lantegendomsnämnden framfördes. Hur man än gör med denna sak inverkar det emellertid ej på uttaxeringen, då det här endast är fråga om en ren bokföringsåtgärd.

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken.

I fråga om löneutgifterna för de tekniska verkens gemensamma förvaltning, har Drätselkammaren icke vidtagit annan ändring, än att Drätselkammaren ansett sig kunna borttaga det begärda nya anslaget till extra

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

hjälp vid semester m. m. 500 kronor, i tanke att arbetena böra kunna så ordnas, att i tjänst varande personal få utfylla de luckor i personaluppsättningen, som uppstå vid dylika ledigheter, liksom det ordnas vid andra kommunala verk.

Den minskade utgiften torde kunna tillgodoföras elektricitetsverket, som får bära den drygaste andelen i de gemensamma kostnaderna.

Beträffande diverse utgifter för den gemensamma förvaltningen föreslår Drätselkammaren en sänkning av tillhopa 1,250 kronor, nämligen 500 kronor till läkarearvode, sjukhjälp och medicin, 250 kronor till olycksfallsförsäkring och 500 kronor till renhållning m. m. Vid fördelningen av sänkningen mellan verken torde 500 kronor tillgodoföras vattenverket och 750 kronor elektricitetsverket.

Emot det begärda anslaget å 1,000 kronor till omändringsarbeten i förrådsbyggnaden har Drätselkammaren intet att erinra.

Utöver den utgiftsminskning för vattenverket, som föranledes av ovannämnda ändringsförslag beträffande den gemensamma förvaltningen, föreslår Drätselkammaren för ifrågavarande verk endast ett par mindre nedsättningar, nämligen 300 kronor i anslaget till elektrisk ström m. m. och 1,400 kronor i anslaget till underhåll av fastigheter, maskiner m. m.

Drätselkammaren tillstyrker Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag, att den ena av maskinistbefattningarna vid vattenverket skall indragas samt att för anskaffande av automatisk anordning för verkets drift anvisas 4,500 kronor att utgå av verkets inkomster år 1924.

I fråga om gasverkets utgifter föreslås ingen ändring i styrelsens förslag, och förordar Drätselkammaren alltså även, att den ena av de i stat upptagna justerarebefattningarna vid gasverket indrages.

Vidkommande elektricitetsverkets utgiftsstat har Drätselkammaren i sitt budgetförslag, utöver de ovan omförmälda ändringarna, som hänföras till den gemensamma förvaltningen, endast gjort den ändringen att anslaget till "övriga driftkostnader" med hänsyn till förbrukningen av årets anslag nedsatts med 2,700 kronor.

Drätselkammaren tilstyrker slutligen framställningen om engångsanslag vid sidan om den egentliga budgeten och föreslår sålunda, att Stadsfullmäktige ville i och för nyanläggningar och nyanskaffningar för stadens tekniska verk av lånemedel anvisa dels till anskaffande av vattenmätare och varaktiga inventarier 4,000 kronor och dels till nya serviser och diverse mindre ledningsanläggningar 10,000 kronor eller tillhopa 14,000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning, i vad det avser anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Kallbadhuset.

Emot Badhusstyrelsens förslag till stat för stadens kallbadhus har Drätselkammaren intet att erinra.

Varmbadhuset.

Beträffande staten för varmbadhuset föreslår Drätselkammaren en del ändringar.

N:o 77. *Budgetförslag 1924.*

Nyanskaffningen av linne, ehuru utan tvivel önskvärt för att hålla förrådet vid makt, synes kunna något inskränkas, varför det begärda anslaget nedsatts med 300 kronor.

Drätselkammarens förslag.

I fråga om det extra anslag å 2,800 kronor, som Badhusstyrelsen begärt till kakelbeklädnad i I kl. badstu och simhallens nedre värmestuga, är arbetet ifråga, ehuru önskvärt, dock icke oundgängligen nödvändigt. Då dessutom arbetet icke kan komma till utförande förr än under nästa sommar, föreslår Drätselkammaren, att anslaget ej upptages i staten, men att det må bero på förnyad framställning av styrelsen och prövning av Stadsfullmäktige med hänsyn till stadens ekonomiska möjligheter framdeles, om särskilt anslag för ifrågavarande ändamål må kunna beviljas.

I övrigt har Drätselkammaren gjort en del smärre nedsättningar i förevarande statförslag.

Båttrafiken.

Utgifterna för stadens båttrafik äro beräknade till 49,500 kronor mot 53,600 kronor för innevarande år. I summan ingår 5:te och sista årets amortering å inköpssumman för Arosia och en del pråmar med icke mindre än 17,200 kronor. Då därefter alla stadens fartyg äro slutamorterade, uppkommer för följande år en betydlig lättnad i förevarande stat och rörelsen torde kunna lämna vinstöverskott.

Vedgården.

Även vedgårdens stat utvisar ett något nedsatt belopp.

Brandväsendet.

Drätselkammaren tillstyrker Brandstyrelsens förslag, att pensionsersättning må tillsvidare utgå till brandmästaren K. F. Sandbergs änka med 500 kronor om året med därå belöpande dyrtidstillägg enligt vad härom i särskild ordning beslutas.

Visserligen är särskilt hyresanslag för brandmännens bostäder i f. d. borgmästaregården icke direkt erforderligt, då denna fastighet tillhör staden. Men då det givetvis innebär en ekonomisk prestation till förmån för brandväsendet, att staden till dess förfogande ställt ifrågavarande fastighet och då det synes Drätselkammaren lämpligt, att i detta som i en hel del andra fall i budgeten och stadens bokföring visas de kostnader, varje verk drager, föreslår Drätselkammaren, att hyresbeloppet, som ju också då bör ingå i inkomsterna för stadens gårdar, fortfarande uppföres som utgift i staten för brandväsendet med oförändrat belopp 6,200 kronor.

I övrigt har Drätselkammaren nedsatt med mindre belopp en del av de av styrelsen uppförda anslagen, tillhopa med 980 kronor och hoppas Drätselkammaren, att Brandstyrelsen med den försiktiga hushållning, som även tidigare utmärkt detta verk, må kunna tillse, att även de nedsatta anslagen ej överskridas.

Slutligen erinrar Drätselkammaren att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån, som av Stadsfullmäktige för innevarande år bestämts genom beslut den 22 sistlidne februari, är beroende av särskilt beslut efter förslag av Lönenämnden.

Egendomar inom stadsplanen.

Drätselkammaren har sökt så långt som möjligt nedbringa utgifterna under denna titel. Sålunda hava utgifterna för stadshotellet kunnat nedbringas med omkring 2,000 kronor. Drätselkammaren vill dock härut-

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

innan anmärka, att det nyligen för Drätselkammaren anmälts, att en del av varmvattenledningarna befinna sig i bristfälligt skick och troligen måste repareras nästa sommar. Kostnad härför är ej beräknad i utgiftsstaten, utan måste, därest denna reparation ej kan längre uppskjutas, särskilt anslag för ändamålet disponeras.

Stadens gårdar kräva något ökade utgifter för brandförsäkring och renhållning på grund av att nya fastigheter tillkommit. Det begärda underhållsanslaget, 10,000 kronor, är upptaget i det knappaste laget. Visserligen har staden under särskilt de två senaste åren, sedan underhållet tidigare under kristiden blivit betydligt eftersatt, måst nedlägga rätt stora kostnader på gårdarnas underhåll. Efter anmälan till Stadsfullmäktige i vissa avseenden har därför årets anslag, också 10,000 kronor, måst betydligt överskridas, dels på grund av inträffade händelser, som legat utom all beräkning. Då de ökade underhållskostnaderna kunna täckas av hyresinkomster från nytillkomna fastigheter och av allmänna besparingar i årets stat har Drätselkammaren härmed endast velat anmäla förhållandet för Stadsfullmäktiges kännedom.

Lantegendomar.

I Lantegendomsnämndens statförslag för stadens eget lantbruk har Drätselkammaren vidtagit endast ett par mindre jämkningar. Emot Nämndens förslag, att tidigare beslutad amortering av inventarier skall ännu ett år uppskjutas och lantbruket endast påföras ränta å de belopp, som eljes skolat amorteras, har Drätselkammaren intet att erinra.

Jordar m. m.

Vad angår utgifterna för Hästholmarna har slutsumman kunnat sänkas något, ehuru Drätselkammaren upptagit förhöjt anslag till underhåll, och detta därför att i underhållet nu medtagits underhåll av bryggor, vilket tidigare ej skett. En av byggnadschefen föreslagen större reparation av den västra bryggan vid Elba, vilken befinner sig i ganska bristfälligt skick, är dock ej medräknad, då Drätselkammaren ännu ej ansett sig kunna taga slutlig ställning till detta förslag. Finner Drätselkammaren denna reparation ofrånkomlig, vill Drätselkammaren inkomma med särskild begäran om anslag för ändamålet.

Ett tidigare under förevarande titel upptaget anslag, senast å 800 kronor, för arrende av den s. k. Bergstrandska jorden, på vilken den nuvarande idrottsplatsen är belägen, är i det föreliggande budgetförslaget ej uppfört, enär Drätselkammaren beslutat att på grund av ständigt återkommande anspråk från ägaren på höjning av arrendesumman, icke vidare arrendera jorden, utan i stället överlåta denna angelägenhet åt idrottsorganisationerna, till vilka det nuvarande arrendebeloppet skulle överlämnas som fast anslag för ändamålet. Summan återfinnes därför under titeln anslag och bidrag till diverse ändamål.

Skogar.

Utgifterna för stadens skogar äro upptagna enligt Lantegendomsnämndens förslag.

Magistrat och Rådstuvurätt.

Enligt gällande lönestatsbestämmelser och Lönenämndens därpå grundade beslut om tjänsteårsberäkning är Rådmannen Hedenström först från och med år 1925 berättigad till uppflyttning i 2:dra lönegraden.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Även om det nuvarande semesteranslaget å 1,500 kr., förutsatt att alla semestrar för Magistratens tjänstemän ej fullt uttagits till november månads ingång, för innevarande år skulle visa sig icke fullt räcka till, torde det få antagas, att det icke skall bliva omöjligt att ordna med semestervikarier under nästkommande år utan att stadskassan i högre grad än hittills betungas för ändamålet, och har Drätselkammaren därför ansett sig kunna förslagsvis upptaga samma semesteranslag som för innevarande år.

I övriga anslag under Magistratens stat har Drätselkammaren vidtagit en del smärre jämkningar.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

Beträffande den nu återkommande framställningen om att staden skulle övertaga avlöningen för ytterligare ett biträde å kronouppbördskontoret, erinrar Drätselkammaren om, att Stadsfullmäktige den 27 September 1923, icke såsom kronouppbördskassören säger, avslagit hans framställning, utan under vissa villkor anvisade för innevarande år ett anslag av 1,000 kronor såsom bidrag till avlöning av biträden. Då emellertid frågan i dess förra skede förbereddes av Lönenämnden, under vars handläggning den också rätteligen hör, föreslår Drätselkammaren, att ifrågavarande nu gjorda framställning remitteras till Lönenämnden för yttrande. För sin del finner Drätselkammaren för närvarande ej anledning upptaga något anslag i budgeten för detta ändamål.

Exekutionsbetjänten Nordmark är från och med år 1924 berättigad till uppflyttning i högre lönegrad, vilket vid statens uppställande iakttagits.

Beträffande anslag till arvode åt mantalsskrivningsombud, hemställer Drätselkammaren att arvodet fortfarande, såsom vid fastställandet av innevarande års stat bestämdes, måtte utgå efter kr. 1: 40 pr. sammanträdes- eller arbetstimme. Anslagsbeloppet har med hänsyn till hittillsvarande förbrukning nedsatts från 900 till 700 kronor.

Vidkommande frågan om understöd åt f. fjärdingsmannen Vallin erinrar Drätselkammaren, att denna fråga vid behandlingen av innevarande års stat av Stadsfullmäktige remitterades till Lönenämnden, men att något yttrande ej ännu från Nämnden avgivits. Drätselkammaren har därför i avbidan på beslut i frågan liksom för innevarande år upptagit ett anslag i staten för ändamålet å 1,000 kronor. Med stöd av Stadsfullmäktiges fjolårsbeslut utbetalas i år motsvarande anslag kvartalsvis såsom understöd.

Mindre nedsättningar hava i övrigt gjorts i en del av anslagen under förevarande titel.

Polisväsen och fångvård.

Vad angår f. polismannen E. Kindbloms begäran om förhöjd pension, får Drätselkammaren under erinran, att å pensionsbeloppet utgår dyrtidstillägg såsom till övriga pensionärer, avstyrka bifall härtill.

Under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut vid fastställandet av senaste års stater, ser sig Drätselkammaren förhindrad tillstyrka det av Magistraten begärda anslaget till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen.

Beträffande de av Polisnämnden tillstyrkta framställningarna om beklädnadsbidrag åt poliskommissarien, överkonstaplarna och detektivöverkonstapeln samt förhöjd beräkning av slitningsersättningarna till detektiv-

konstaplarna, har Drätselkammaren, som för sin del avstyrker bifall för närvarande till dessa löneförbättringar, ansett att i avbidan på Lönenämndens förslag i ämnet anslag för ändamålet icke bör upptagas i budgeten, vilket iakttagits i Drätselkammarens statförslag. Däremot har Drätselkammaren i avvaktan på Lönenämndens förslag beträffande beklädnadsersättningarna i övrigt för år 1924 intet att erinra emot, att anslaget beräknas efter de ersättningsbelopp, som av Stadsfullmäktige den 22 Februari 1923 beviljats för innevarande år.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Framställningen om anslag till den redan påbörjade automobilförareutbildningen för polispersonalen, en anordning som synes välbetänkt, vill Drätselkammaren förorda, ehuru det borde hava varit riktigare, om anslaget begärts, innan utbildningen tagit sin början, i synnerhet som det härvidlag väl får anses vara fråga om ett nytt ändamål.

I övrigt har i Drätselkammarens statförslag gjorts en del mindre nedprutningar å de av Polisnämnden begärda anslagen.

Vad beträffar staten för stadens pensionsnämd har Drätselkammaren intet att erinra emot Nämndens förslag. Det utförligt motiverade förhöjda anslaget för läkarebetyg m. m. vill Drätselkammaren sålunda tillstyrka, men finner, ehuru vissa skäl tala härför, dock ej anledning förorda, att anslaget överföres till fattigvårdens stat, då det ju är beroende av Pensionsnämndens egna åtgärder, i vilken omfattning anslaget kommer till användning.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Det för bidrag till pensionstillägg och understöd beräknade beloppet, å vars storlek stadens myndigheter ej kunna inverka, har Drätselkammaren med ledning av hittills gjorda erfarenheter om anslagsbehovet, måst upptaga med 10,000 kronor mot 9,000 kronor i innevarande års stat.

Drätselkammaren har ansett sig kunna genom inknappning av en hel del anslag nedpressa utgifterna under denna titel med omkring 5,000 kronor, detta oaktat hyran för stadskamrerarekontoret ansetts böra höjas med anledning av den skedda utvidgningen och reparationen, vilken höjning emellertid återkommer på inkomstsidan såsom ökad inkomst för stadens gårdar. Notarien Plantin, Förmannen Westholm och Körkarlen Andersson äro berättigade till uppflyttning i högre lönegrad, vilket av Drätselkammaren iakttagits.

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Beträffande Magistratens förslag om ett särskilt anslag till kvalificerat revisorsbiträde, har Drätselkammaren visserligen intet emot, att revisionen av stadens räkenskaper verkställes så noggrannt som möjligt och på bästa möjliga sätt, men då särskilt Drätselkammaren för närvarande har en synnerligen väl kvalificerad och nitisk sifferrevisor, vilkens viktigaste uppgift ju är att undangöra detaljarbetet i revisionen och som givetvis skall med upplysningar och eljes stå de av Stadsfullmäktige valda revisorerna till förfogande, samt det nuvarande ekonomiska läget är sådant, att nya utgifter så vitt möjligt böra undvikas, anser Drätselkammaren att med den föreslagna anordningen bör kunna åtminstone någon tid anstå, varför Drätselkammaren hemställer, att ifrågavarande framställning icke för närvarande måtte föranleda till någon åtgärd.

På grund av årets erfarenheter har Drätselkammaren sett sig nödsakad höja anslaget till driftkostnader för stadens automobil — det är näm-

Automobiler.

N:o 77. *Budgetförslag 1924.* *Drätselkammarens förslag.*

ligen för närvarande endast en lastbil, som är hänförlig till denna titel — med 1,000 kronor. Å andra sidan har inkomsten av bilkörningar kunnat höjas med 2,000 kronor, vadan alltså denna stat i sin helhet förbättrats.

Anslag och bidrag till diverse ändamål. *Arbetsstugan*

Styrelsen för Västerås arbetsstuga har i särskild skrivelse anhållit om ett anslag för nästkommande år å 5,600 kronor eller 400 kronor mindre än innevarande års anslag. Drätselkammaren erinrar, att denna institution liksom barnkrubban, barnhemmet och natthärberget tidigare haft sitt ekonomiska stöd i Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål, och att stadskassan därefter med en mindre del bidragit till dessa institutioner, till dess att staden under krigsårens dyrtid, helt övertog ifrågavarande utgifter. Som staden dessutom under senare tid upphjälpt Sundinska fondens ekonomi genom förhöjd hyra för Sundinska huset, för närvarande utgående med 8,000 kronor, utom det att staden svarar för alla utgifter för fastigheten, har Drätselkammaren undersökt, i vad mån Sundinska fonden skulle kunna återigen börja understödja dessa institutioner. Det har därvid visat sig, att fonden under de senaste åren lämnat inkomstöverskott, ett överskott som vid nästa årsskifte kan beräknas uppgå till omkring 5,500 kronor, samt att överskottet under innevarande år ökas med något med än 1,000 kronor, oaktat räntan å fondens deponerade medel, 102,000 kronor, ej varit högre än 3 %. Under sådana förhållanden anser Drätselkammaren, att Sundinska fonden bör kunna för nästkommande år tillskjuta ett belopp av 1,000 kronor till upprätthållande av arbetsstugans verksamhet, och hemställer Drätselkammaren, som icke har något att erinra emot styrelsens för arbetsstugan statförslag, att Stadsfullmäktige ville för år 1924 till denna institution anslå dels 1,000 kronor av Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål inkomster och dels 4,600 kronor av uttaxerade medel.

Barnkrubban.

Styrelsen för Västerås barnkrubba har hemställt om samma anslag som för innevarande år eller 3,000 kronor. Drätselkammaren har tagit del av barnkrubbans räkenskaper för år 1922 och får med hänsyn till nödvändigheten av indragningar överallt, där det är möjligt, och då verksamheten synes kunna ekonomiseras med något mindre anslag, (anslaget för år 1914 var 1,000 kronor) föreslå, att Stadsfullmäktige ville till Västerås barnkrubba för år 1924 lämna ett anslag å 2,500 kronor att utgå av uttaxerade medel.

Barnhemmet.

Jämväl styrelsen för Västerås barnhem har hemställt om samma anslag som för innevarande år eller 1,000 kronor. Efter tagen kännedom om barnhemmets ekonomiska förhållanden och särskilt som dessa blivit avsevärt förbättrade genom en fördelaktig fastighetsaffär, torde en nedsättning i anslaget med 500 kronor kunna anses skälig, varför Drätselkammaren föreslår, att barnhemmet av uttaxerade medel i 1924 års stat beviljas ett anslag av 500 kronor.

N:o 77.
Budgetförslag 1924.
Drätselkammarens förslag.

Natthärberget.

Till Natthärbergets verksamhet torde Stadsfullmäktige för år 1924 anslå av uttaxerade medel enahanda belopp som för innevarande år eller 300 kronor.

Arbetsförmedlingen.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling har hemställt om ett anslag för år 1924 å 3,400 kronor eller 500 kronor mindre än årets anslag. Drätselkammaren erinrar att Stadsfullmäktige för år 1923 till anstalten anslagit dels 2,900 kronor som ordinarie anslag och dels ett extra anslag å 1,000 kronor. Med hänsyn till nödvändigheten att inskränka stadens utgifter kan Drätselkammaren icke tillstyrka, att det extra anslaget även skall utgå för år 1924, och hemställer därför, att Västmanlands läns arbetsförmedling för år 1924 anslås av uttaxerade medel ett belopp av 2,900 kronor.

Sjukkassorna.

I anledning av inkomna framställningar från vederbörande styrelser föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige även för år 1924 måtte bevilja dels Västerås sjukkassors fortsättningskassa anslag av stadens medel enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål eller med en krona för varje inom staden mantalsskriven medlem och härför anslå förslagsvis 2,500 kronor, dels ock Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr. sjukdag för sådan medlem, som nyss nämnts, på de villkor, som innehållas i Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, och härför anslå förslagsvis 11,000 kronor.

Sparvboet.

Drätselkammaren föreslår, i anledning av inkomna ansökningar, att Stadsfullmäktige måtte för år 1924 liksom för innevarande år anslå till barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 600 kronor samt till föreningen Vita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget eller 600 kronor, under villkor, att föreningen oavkortat överlämnar samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Slummen.

I anledning av en från föreståndarinnan för Västerås slumstation gjord framställning föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för år 1924 lämna slumstationen ett hyresbidrag av 450 kronor.

Musikanslag

Om än med någon tvekan på grund av det ekonomiska läget vill Drätselkammaren även för nästkommande år tillstyrka anslag till friluftS- och folkkonserter, men anser sig ej kunna förorda samma anslag som för innevarande år, 2,500 kronor, utan hemställer, att för år 1924 för ändamålet anvisas 2,000 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att fördela anslaget.

Arosgården.

På grund av inkommen framställning tillstyrker Drätselkammaren, att Arosgården för år 1924 beviljas ett anslag av uttaxerade medel å 3,000 kronor, innebärande en nedsättning av 1923 års anslag med 1,000 kronor.

Arbetarnas bildniagsförbund.

Från Arbetarnes bildningsförbunds avdelning i Västerås har inkommit en ansökning om ett anslag för år 1924 å 2,275 kronor, mot 1,500 kro-

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

nor för innevarande år, till förbundets biblioteksverksamhet. Drätselkammaren kan icke tillstyrka anslaget annat än med reducerat belopp än mindre någon förhöjning, då stadens ekonomi nödvändiggör inskränkning på alla områden. Drätselkammaren föreslår därför, att för ändamålet i 1924 års stat anvisa ett anslag å 1,200 kronor. Herr Westholm har reservationsvis yrkat, att ett anslag å 1,500 kronor skulle av Drätselkammaren förordas.

Idrottsplats.

Under hänvisning till vad ovan vid titeln jordar m. m. anförts, föreslår Drätselkammaren att för år 1924 anvisas ett anslag å 800 kronor att utgå till stadens idrottsorganisationer för arrendering av området för den nuvarande idrottsplatsen å Herrgärdet.

Socialpolitiska institutet.

Stadsfullmäktige hava den 30 sistlidne augusti till Drätselkammaren remitterat en skrivelse från institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning med hemställan om bidrag av staden till kostnaderna för institutets verksamhet under år 1924. Under erinran att Stadsfullmäktige förlidet år huvudsakligen av sparsamhetsskäl avslogo en liknande framställning från institutet, får Drätselkammaren även nu på samma grunder hemställa, att ifrågavarande framställning icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

Nykterhetskurs.

Till Drätselkammaren har överlämnats en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse från centralförbundet för nykterhetsundervisning med hemställan om ett anslag å 1,200 kronor såsom bidrag till en av förbundet för år 1924 planerad allmän upplysningskurs i Västerås. Drätselkammaren erinrar, att Stadsfullmäktige senast år 1919 anslagit medel till en dylik nykterhetskurs, då i Sala, med 250 kronor. Så stort belopp, som nu begärts, kan Drätselkammaren ej tillstyrka, utan hemställer, att Stadsfullmäktige ville så till vida tillmötesgå framställningen, att för ändamålet anvisas ett belopp av 500 kronor att utgå av uttaxerade medal i 1924 års stat.

Taxeringsnämnderna.

I fråga om anslag till ersättning åt de kommunalt utsedda ledamöterna i taxeringsnämnderna har Drätselkammaren beräknat detta till 2,000 kronor och föreslår, att ersättningen för år 1924 bestämmes skola utgå efter en krona 40 öre pr. sammanträdestimme.

Vidare föreslår Drätselkammaren att till taxeringsarbetet anslås: till biträde åt ordförandena 800 kronor, till lyse, värme och städning av lokal, som staden till äventyrs kan anvisa till sammanträden och deklarationsbyrå, förslagsvis 200 kronor, till annonsering och telefon högst 400 kronor samt till skrivmaterial och diverse högst 75 kronor.

Diverse utgifter.

I likhet med vad som skett i de 3 senaste staterna föreslår Drätselkammaren, att i 1924 års stat av uttaxerade medel anvisas ett anslag å 40,000 kronor till gäldande av del av aktieteckningen i Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås, med vilket belopp värdet av stadens aktieinnehav skall nedskrivas.

I övrigt äro under denna titel upptagna sedvanliga anslag, en del med mer eller mindre nedsatta belopp. Icke återkommande belopp äro amortering av köpesumman för fastigheten Kungsängen N:o 7, som nu är slutförd, samt anslag till djuphamnsanläggningen, vilket var ett engångsanslag. N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Då Hyresnämndens verksamhet upphört förekommer icke några utgifter under denna rubrik.

Sedan numera den kontanta understödsverksamheten med undantag av hyresbidrag avvecklats samt för närvarande utgifter, utom för hyresbidrag, förekomma för en del administrationskostnader till mindre belopp samt en del rese- och traktamentskostnader m. m. för arbetslösa, som hänvisas till arbeten på främmande ort, har Drätselkammaren i budgeten uppfört ett förslagsanslag under titeln arbetslöshetsunderstöd å 15,000 kr. Det låter sig ej för närvarande närmare beräkna, vad nästkommande år skall komma att kräva i kostnader för ändamålet. Skulle anslaget visa sig otillräckligt torde fyllnad kunna erhållas ur förslagsanslaget, som ju är avsett för oförutsedda behov. *Arbetslöshetsunderstöd.*

I och för bestridande av ofrånkomliga utgifter, som kunna bliva nödvändiga under nästkommande år, varutinnan Drätselkammaren närmast tänkt på en del nödhjälpsarbeten som måste anordnas, samt för att tillgodose under budgetåret uppkommande oförutsedda behov, har Drätselkammaren i budgetförslaget upptagit ett anslag å i runt tal 86,000 kronor. **Förslagsanslaget.**

INKOMSTERNA.

Behållningen från sist avslutade räkenskapsår (år 1922) utgör kronor 183,949: 92 mot kronor 142,182: 95 för år 1921, eller sålunda en ökning av i runt tal 42,000 kronor. Drätselkammaren erinrar om Stadsfullmäktiges beslut vid fastställandet av 1923 års budget att bemyndiga Drätselkammaren att till förstärkning av det i 1922 års budget upptagna beloppet för avkortningar av utskylder till den utsträckning, Drätselkammaren kunde finna lämpligt, använda uppkommande allmänna besparingar i 1922 års stat samt tillåta Drätselkammaren att av samma besparingar verkställa ytterligare avskrivning av stadens makadamförråd utöver de 20,000 kronor, varmed detta skett genom i 1922 års stat upptaget anslag med förslagsvis 15,000 kronor. Några dylika avskrivningar hava hittills ej skett av den anledningen, att Drätselkammaren velat avvakta budgetberedningen för år 1924 för att bättre kunna överblicka stadens allmänna ekonomiska ställning och träffa avgörande för sin del om och i vad mån ifrågavarande åtgärder böra vidtagas. Drätselkammaren anser emellertid, att åtminstone den tilltänkta avskrivningen av makadamförrådet bör ske, och har fördenskull i budgeten såsom första inkomstpost uppförts ovan angivna behållning, minskad med 15,000 kronor eller sålunda 168,949 kronor 92 öre. **Behållning.**

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Vad beträffar förstärkning av 1922 års avkortningsanslag vill det synas, som skatterestantierna nu inflyta avsevärt bättre än tidigare och att inkomsten av utskylder under innevarande år skall bliva något större än den i årets budget upptagna, varför Drätselkammaren icke anser sig böra försämra 1924 års budget genom att taga i anspråk större del av 1922 års behållning, än som ovan angivits.

Räntor och aktier.

På grund av Stadsfullmäktiges beslut under innevarande år att för upphjälpande av Aktiebolaget Arbetarebostäders ekonomi befria bolaget från betalningsskyldighet för tvänne större av staden i första hand upptagna och sedermera till bolaget utlämnade lån å tillhopa nära 550,000 kronor hava inkomsterna av räntor å av staden utlämnade lån måst nedsättas med omkring 30,000 kronor samt ytterligare med 2,000 kronor på grund av att en del andra låntagare blivit insolventa och vid skedda försäljningar av fastigheter, i vilka staden för dessa lån haft inteckningssäkerhet, inteckningarna helt eller delvis måst förfalla i följd av nedgången i fastighetsvärdena.

Fattigvård.

Efter verkställda beräkningar hava inkomsterna för fattigvården av Drätselkammaren upptagits till något högre belopp än de i Fattigvårdsstyrelsens statförslag upptagna, på sätt närmare angivits i budgetförslaget.

Folkskolan.

Drätselkammaren har beträffande inkomsterna å folkskolans stat vidtagit de förändringar, som betingas av Drätselkammarens vid utgifternas behandling omförmälda ändringsförslag beträffande avstyrkande av en av de nya lärarebefattningarna och anslag till en slöjdgrupp.

För ernående av överensstämmelse mellan beräkningarna å fattigvårdens och folkskolans stater beträffande ersättningen från den ena institutionen till den andra för utackorderade barn, bör inkomstbeloppet i detta hänseende i folkskolans stat nedsättas med 200 kronor.

Högre folkskolan.

Inkomsterna äro upptagna i överensstämmelse med Folkskolestyrelsens förslag.

Hälso- och sjukvård.

Emot Hälsovårdsnämndens inkomstberäkningar har Drätselkammaren intet att erinra.

Hamnen.

Inkomsterna för hamnen och hamnmaskinerierna äro upptagna enligt Hamnstyrelsens statförslag.

Renhållningsverk och svingård.

Inkomsterna under denna titel, som med något mer än 31,000 kronor överstiga motsvarande inkomster i 1923 års stat, vilket, trots de avsevärt lägre inkomsterna för svingården, beror på de höjda hämtningsavgifterna, äro av Drätselkammaren beräknade enligt Lantegendomsnämndens förslag.

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken.

Emot Vatten- och Gasverksstyrelsens inkomstberäkningar för vattenverket är från Drätselkammarens sida intet att erinra.

Vad gasverkets inkomster angår torde desamma åtminstone till någon del komma att vara beroende av, vilket gaspris som bestämmes. Drätselkammaren vill härutinnan ansluta sig till styrelsens förslag, i all synnerhet som en eventuellt högre vinst icke, så länge kristidsskulden för gaskol ej är slutamorterad, lämpligen bör användas till upphjälpande av stadens årsbudget, vartill kommer, att då Drätselkammaren ej kan förorda någon taxesänkning för elektrisk ström, genom nedsättningen av gaspriset erbjudes en välkommen lättnad i utgifterna för en mycket stor allmän-

het. Drätselkammaren tillstyrker alltså styrelsens förslag, att efter avläsningen för innevarande års 4:de kvartal priset på gas skall utgå efter 24 öre pr. kubikmeter. N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

På sätt ovan i betänkandet anförts, ser sig Drätselkammaren av ekonomiska skäl och då budgeten eljes icke skulle kunna balanseras utan skatteförhöjning, icke i stånd att tillstyrka de av styrelsen föreslagna sänkningarna i de elektriska taxorna. Det är nämligen enligt Drätselkammarens mening att föredraga att vidbliva status quo både beträffande skattesatsen och de elektriska taxorna än att nödgas höja skatten med 30 à 40 öre pr. bevillningskrona för att ernå den eljes önskvärda taxesänkningen. — Drätselkammaren hemställer sålunda, att det av Vatten- och Gasverksstyrelsen framlagda förslaget till sänkning av de elektriska taxorna icke må för närvarande föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

I överensstämmelse härmed har Drätselkammaren i sitt budgetförslag upptagit den förhöjda inkomst av elektricitetsverket, som under förutsättning av bibehållna taxor i styrelsens skrivelse angivits.

Varmbadhuset. Under hänvisning till vad Drätselkammaren ovan anfört vid behandlingen av utgifterna i folkskolans stat, föreslår Drätselkammaren, att till de av Badhusstyrelsen beräknade inkomsterna för varmbadhuset tillägges det av styrelsen i dess skrivelse föreslagna beloppet 4,050 kronor såsom gottgörelse för varmbadhusets självkostnader för simundervisningsbaden.

Brandväsendet. Emot Brandstyrelsens förslag, som i fråga om inkomster av verkstadsarbete utvisar en minskning av 2,000 kronor i jämförelse med innevarande år, har Drätselkammaren intet att erinra och tillstyrker Drätselkammaren sålunda även, att en inkomst av 500 kronor upptages såsom ersättning för körningar med den s. k. piketbilen åt styrelser och nämnder.

Egendomar inom stadsplanen. Inom denna titel upptagna inkomster förete förändringar såväl uppåt som nedåt. Hamnmagasinen och framförallt gårdarna, de senare på grund av nytillkomna fastigheter visa ökade inkomster, varemot minskning är att anteckna, särskilt av hyror å hamnplanen, där Drätselkammaren nödgats reducera en del hyresbelopp och en del uthyrningar upphört, allt beroende på den ekonomiska depressionen. Slutsumman för denna titel visar dock en höjning av omkring 5,000 kronor.

Lantegendomar och skogar. Inkomstbeloppen i Drätselkammarens budgetförslag överensstämma med Lantegendomsnämndens förslag.

Byggnadsnämnden. På grund av att inkomster influtit i ej ringa utsträckning sedan Nämndens statförslag uppgjordes anser Drätselkammaren, att inkomsterna av förrättningar och protokollslösen böra kunna beräknas till samma belopp som för innevarande år eller 3,000 kronor.

Allmänna bidrag av staten. Stadens ersättning för upphörda brännvinsförsäljningsmedel är enligt gällande författning omkring 5,000 kronor mindre år 1924 än för innevarande år.

Skatter. Sedan Stadsfullmäktige den 27 September 1923 bestämt hundskatten från och med den 1 Januari 1924 till 25 kronor pr. hund, har Drätselkammaren beräknat ifrågavarande skatteinkomst till 12,000 kronor emot 7,500 kronor i 1923 års stat.

N:o 77. *Budgetförslag 1924. Drätselkammarens förslag.*

Staden har att från och med nästkommande år räkna med en ny skattekälla nämligen dess andel i automobilskatten. Det är 1923 års skatt, som under år 1924 skall fördelas enligt grunderna i författningen om denna skatt. Beloppet är svårt att beräkna, då fördelningen sker för hela riket, men har Drätselkammaren med utgångspunkt från av Länsstyrelsen erhållna uppgifter rörande resultatet av 1923 års skatteuppbörd för länet ansett sig kunna beräkna ifrågavarande på staden ankommande skatteandel till 13,400 kronor.

Den kommunala progressivskatten visar fortfarande nedgående tendens och kan för år 1924 enligt från taxeringsmyndigheterna inkomna uppgifter beräknas endast till 49,000 kronor, mot 76,000 kronor i innevarande års samt 125,000 kronor i 1922 års stat.

Nöjesskatten däremot torde kunna upptagas till oförändrat belopp 36,000 kronor.

Då förhållandena med avseende på den kommunalskatt, varå uppbörd skall ske under nästkommande år, än ytterligare torde komma att förändras i den i förra årets budgetbetänkande angivna riktningen, att de svagaste skattebetalarna få betydligt nedsatta eller nästan inga skatter på grund av 1922 års arbetslöshet och låga inkomster, varför det nu kan med fog ställas i utsikt, att de debiterade skatterna skola inflyta i än större utsträckning än under innevarande år, anser sig Drätselkammaren kunna beräkna avkortningen i 1924 års budget till omkring eller något drygt 10 % av hela det uppdebiterade skattebeloppet mot 15 % i 1923 års stat.

Som ovan nämnts kan Drätselkammaren, under förutsättning, att Drätselkammarens budgetförslag i övrigt lämnas överhuvud taget orubbat, undgå att föreslå höjning av skattesatsen utan föreslå att den nuvarande bibehålles.

Uttaxeringen. Drätselkammaren föreslår alltså, att till bestridande av stadens utgifter enligt 1924 års stat i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i samma stat bestämmes en uttaxering för år 1923 å den sistnämnda år till utgörande av bevillning taxerade inkomsten i staden av nio procent, motsvarande enligt äldre beräkning nio kronor pr. bevillningskrona.

Västerås den 27 November 1923.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 77.
Budget-förslag 1924.
Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed jämlikt 60 § Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anhållan upprättade förslag till ugifts- och inkomststat för år 1924.

Magistraten får i anledning av förslaget göra följande erinringar:

Det av Drätselkammaren föreslagna anslaget för väghållning å de allmänna vägarna till den del det åvilar staden anser Magistraten alldeles för lågt. Till följd därav att staden under innevarande års höst varit i saknad av grus hava vägarna å stadens område icke under hösten kunnat repareras och befunno sig, innan desamma tillfröso, i det skick, att detsamma för staden varit fullkomligt skandallöst.

Magistraten vidhåller sin åsikt att, därest det av staden av stadsnödvändigt att vidtaga grundliga reparationer å vägarna och erinrar om nödvändigheten av att därför under nu rådande vinter framföres tillräckligt myckenhet gott väggrus.

För arbetena med vägarna under nästkommmande år anser Magistraten icke lägre anslag böra beviljas än det för innevarande år eller kronor 30,000: —.

Magistraten vidhåller sin avsikt att, därest det av staden av statsmedel erhållna "bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden 3,150 kronor" upptagas bland inkomster å polisväsendets stat, detsamma även bör upptagas bland utgifterna å samma stat. Något anslag av staden "till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen" har Magistraten icke begärt, men anser sig hava rätt att förfoga över samma bidrag.

Vidkommande den av Drätselkammaren föreslagna nedsättning i semesteranslaget för Magistratens ämbets- och tjänstemän från 2,200 kronor till 1,500 kronor vidhåller Magistraten vad Magistraten i sin skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 december 1922 och till Drätselkammaren den 15 november 1923 anfört.

Magistraten, som vidhåller vad Magistraten i sin skrivelse till Drätselkammaren den 15 nov. 1923 anfört, och tillika beträffande tjänsteårsberäkning för rådmannen Hedenström åberopar Drätselkammarens beslut den 14 juli 1921 i hithörande ärende, har i övrigt icke något att erinra mot Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1924, med det tillägg dock, att det med anledning av beräknade inkomster och utgifter i vissa fall synes Magistraten att något högre uttaxering än den av Drätselkammaren föreslagna erfordras.

Västerås rådhus den 4 december 1923.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

N:o 78.

Vederbörande revisorers berättelse över verkställd granskning av Strömsholms vågs räkenskaper för år 1921

Avskrift.

Undertecknade, som utsetts att i egenskap av revisorer granska Strömsholms Våg och Lastageplats samt Hamnstyrelsens för Strömsholms Vågs räkenskaper och förvaltning för år 1921, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande

Revisionsberättelse.

Tillgångarna utgjorde den 31 december 1921	39,911: 70
samt dess skulder samma dag	—: —
Kapitalbehållning Kr.	39,911: 70

mot kronor 38,937: 35 den 31 december 1920, alltså en ökning av kapitalbehållningen med kronor 974: 35.

Utgående Balans-Konto.

Debet.

Kassabehållning	400: 33
Insatt å bank	268: 24
Obligationer	12,153: 79
Fastigheter	25,347: 90
Inventarier	741: 44
Vågmästaren i avräkning	1,000: —
Kronor	39,911: 70

Kredit.

Västerås och Köpings städers Expropriationsfond	2,196: 43
Strömsholms Våg och Lastageplats	6,155: 29
Västerås och Köpings städers särskilda fond	31,559: 98
Kronor	39,911: 70

N:o 79.
Ang. dyrtidstillägg för 1:sta halvåret 1924.

Vi hava tagit del av Styrelsens protokoll och ha intet att därom erinra.

Siffergranskningen av räkenskaperna har utförts av undertecknade revisorer, utan anledning till anmärkning.

Värdehandlingarna hava inventerats och äro, så vitt vi kunnat bedöma, betryggande.

Kassan har denna dag kontrollerats och funnits överensstämma med kassaboken.

Som räkenskaperna äro med ordning förda och verificerade, få vi härmed tillstyrka full ansvarsfrihet för Hamnstyrelsen för den tid revisionen omfattar.

Köping den 30 maj 1922.

Carl J. Stålkrantz. *V. Anderson.* *K. Westerberg.*

Rätt avskrivet, betygar:
Henning Lindgren.

N:o 79.

Lönenämndens förslag ang. dyrtidstillägg för 1:sta halvåret 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att nu till avgörande föreligger fråga efter vilka grunder dyrtidstillägg under år 1924 skall utgå till stadens befattningshavare, inberäknat folkskolans lärarepersonal, och till stadens pensionärer, får Lönenämnden, vilken det enligt bestämmelse i reglemente tillkommer att härutinnan avgiva förslag, anföra följande.

I sina föregående halvårsvis återkommande skrivelser i detta ämne och senast den 15 juni 1923 (Stadsfullmäktiges handlingar 1923 N:o 43) har Lönenämnden gjort gällande — en åsikt som ock synes hava delats av Stadsfullmäktige — att allenast ett ekonomiskt nödläge för staden kan utgöra skäl att vidtaga ändringar i grunderna för dyrtidstilläggen — så mycket mera det enda skälet, som lönesystemet äger stor smidighet och anpassningsförmåga till växlingarna uti levnadsomkostnaderna.

I det förslag till budget för nästkommande år, enligt vilket uttaxeringen för kommunala behov bibehållits vid den nuvarande, har Drätselkammaren förutsatt ett bibehållande av nu gällande grunder, antagna av Stadsfullmäktige den 28 december 1922, för dyrtidstilläggen.

N:o 79.
Ang. dyrtidstillägg för 1:sta halvåret 1924.

Lönenämnden har ingen anledning att för sin del frångå denna förutsättning, då förhållandena icke utvecklat sig i den riktning, som, enligt vad förut anförts, utgör skäl för en ändring, och tillåter sig alltså med bibehållande av den praxis, som utbildats, att Stadsfullmäktiges beslut i denna angelägenhet i fråga om tid icke givits längre räckvidd än ett halvt år i taget, föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att de den 28 December 1922 antagna bestämmelserna angående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare, innefattande även folkskolans lärarepersonal och stadens pensionärer, skola gälla till den 1 juli 1924.

Västerås den 5 december 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 80.

Lönenämndens förslag ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava att under innevarande månad fatta beslut angående grunderna för avlöningen under år 1924 av folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal, och får Lönenämnden under hänvisning till Nämndens i särskilda skrivelser avgivna förslag angående ersättning för naturaförmåner och dyrtidstillägg, vilka även avse nyssnämnda personal och med meddelande, att Nämnden saknat anledning ifrågasätta någon ändring i de förut i dessa ämnen gällande bestämmelserna, antagna av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 i samband med fastställande av ny lönestat för stadens befattningshavare, föreslå dessa bestämmelsers prolongation och att Stadsfullmäktige alltså måtte besluta, att för år 1924 antaga följande

N:o 80.
Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1924.

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1924.

a) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:

1) lagstadgad minimilön,
2) statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits,
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyridstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

b) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg beräknat på sätt ovan angivits,

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare,

Beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare är särskilt förslag av Nämnden fastställt.

Västerås den 7 december 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 81.

Lönenämndens förslag ang. värdesättning av naturaförmåner för befattningshavare och ersättning för avsaknad av dylika förmåner.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det tillkommer Stadsfullmäktige att under innevarande månad fatta beslut om värdering under år 1924 av den vissa befattningshavare tillkommande in naturaförmånen av fri bostad och fri värme och angående den ersättning härför, som under samma år skall utgå till lärarepersonalen vid stadens folkskolor, och får Lönenämnden, som förberedelsevis behandlat denna fråga, under förklaring, att Nämnden härvid icke funnit förhållandena påkalla avvikelser från vad härutinnan varit fastslaget för innevarande år, föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta att för år 1924 skola i hithörande ämnen gälla 1923 års bestämmelser, eller

a) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skall ske med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	375: —
2 „ „ „	„	625: —
3 „ „ „	„	875: —
4 „ „ „	„	1,100: —
bostad i logement jämte därmed följande förmåner	„	300: —;

b) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp för:

1 rum och kök	Kr.	160: —
2 „ „ „	„	220: —
3 „ „ „	„	290: —
4 „ „ „	„	350: —;

c) att ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skall utgå med belopp för:

1 rum och kök	Kr.	450: —
„ 2 „ „ „	„	725: —
„ 3 „ „ „	„	1,000: —
„ 4 „ „ „	„	1,250: —;

d) att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp, varierande efter bostadens storlek, och som angivits under b) här ovan;

e) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skall härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är beräknad;

N:o 81. *Ang. värdesättning av naturaförmåner för befattningshavare och ersättning för avsaknad av dylika förmåner.*

f) att trädgårdslärarna i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode å 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda, arvodet skall kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

g) att ersättning för felande rum jämte bränsle i in natura förmån till personlen vid folkskolorna skall utgå med 300 kronor.

Västerås den 7 december 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 82.

Lönenämndens förslag ang. värdesättning av naturaförmåner för jordbruksförvaltaren och föreståndaren vid ålderdomshemmet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom ett tillägg till sitt förslag angående värdesättning för år 1924 av den vissa befattningshavare tillkommande förmånen av fri bostad och fri värme vill Lönenämnden härmed avgiva särskilt yttrande rörande vissa ifrågasatta avvikelser ifrån huvudförslaget.

Vad då till en början angår värderingen av den förmån bestående i bostad om 5 rum och kök samt fri värme, som är beredd stadens jordbruksförvaltare och vilken förmån enligt ett föregående beslut av Stadsfullmäktige för varje år skall värdesättas, anser Lönenämnden förhållandena icke påkalla någon ändring i det för innevarande år fastställda värdet och får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att jordbruksförvaltarens in naturaförmån av bostad och bränsle jämväl för år 1924 skall värdesättas till 1,500 kronor, och att ett mot detta värde svarande belopp skall avdragas å jordbruksförvaltarens kontanta avlöning.

N:o 82.
Ang. värdesättning av naturaförmåner för jordbruksförvaltaren och föreståndaren vid ålderdomshemmet.

I Fattigvårdsstyrelsens förslag till budget för fattigvården under år 1924 har Fattigvårdsstyrelsen upptagit värdet av fri bostad, 3 rum och kök, jämte värme för föreståndaren vid ålderdomshemmet Karlslund till 825 kronor. Som den föreståndaren tillhandahållna bostaden, även om rummen äro små, likväl icke kan anses vara mindervärdig, finner Nämnden värderingen härför böra ske efter de föreslagna allmänna bestämmelserna och får alltså hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att berörda förmån i enlighet härmed för år 1924 skall värdesättas till: bostaden 875 kronor och värmen 290 kronor, och att ett häremot svarande belopp skall avdragas å föreståndarens kontanta avlöning.

Västerås den 5 december 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 83.

Lönenämndens yttrande ang. beklädnadsersättning åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden har vid behandling av frågan efter vilka grunder värdesättningen för år 1924 bör ske av den vissa stadens befattningshavare tillkommande förmånen av fri tjänstebeklädnad ansett vissa fördelar vara förenade med ett uppskov med avgörandet av frågan till Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträde i slutet av januari månad nästkommande år. Då har nämligen avräkning skett mellan staden och dessa befattningshavare — de äro: extra brandman, brandman, förste och andre brandförman, extra poliskonstapel, poliskonstapel, inspektionskonstapel och renhållningsarbetare — utvisande beklädnadskontots ställning och härigenom en säkrare utgångspunkt för frågans bedömande vunnits.

Emellertid torde redan under innevarande månad Stadsfullmäktiges beslut böra vara fattat i anledning av framställningar om beklädnadsersättning från en del befattningshavare inom poliskåren, överlämnade till

N:o 83.
Ang. beklädnadsersättning åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.

Lönenämnden med tillstyrkan av Polisnämnden och av Drätselkammaren upptagna till behandling i sammanhang med avgivande av förslaget till stadens budget för år 1924.

Framställningarna avse att poliskommissarien och en var av överkonstaplarna, detektivöverkonstapeln och en var av detektivkonstaplarna skulle erhålla en årlig ersättning av 225 kronor från och med år 1924 för hållandet av uniform och för slitningar av kläder. Av befattningshavarna i fråga åtnjuter f. n. detektivkonstapel slitningsersättning utgående med halva beloppet av värdet av beklädnadsförmån för poliskonstapel.

Innan Nämnden övergår till behandling av dessa framställningar vill Nämnden angiva sin principiella ståndpunkt i allmänhet till lönefrågor och är denna, att allenast tvingande omständigheter böra föranleda ändring uti den av Stadsfullmäktige under år 1921 antagna lönestaten för stadens befattningshavare.

Med den lätthet en befattningshavare i allmänhet har att draga för honom fördelaktiga konsekvenser av ett ändringsbeslut i en lönefråga, som berör en med honom i något löneavseende jämställd person, och den skyldighet den beslutande myndigheten kan hava att taga en dylik kanske först framdeles uppenbarad konsekvens kan icke förutses vart det slutligen bär hän med ideliga ändringar i ett lönesystem. Ett är visst och det är, att en ändring här och en ändring där i lönestaten så småningom kommer hela lönesystemet med dess bärande principer på glid in i det ovissa. Ännu en omständighet, som gör det till en nödvändighet att bibehålla lönestaten orubbad, är att stadens ekonomi icke tillåter några ökade utgifter, som ej äro alldeles ofrånkomliga — så gott som undantagslöst avse lönefrågor ökade utgifter.

Vad nu föreliggande framställningar angå hava liknande förut varit föremål för Stadsfullmäktiges behandling, sits i december månad 1921. I sin skrivelse angående beräkning av värdet av beklädnadsförmån för år 1922, intagen i Stadsfullmäktiges handlingar 1921 N:o 97, har Lönenämnden avstyrkt en begäran om fri beklädnad för överkonstapel under åberopande av att befattningen vid inplacering i lönegrupp enligt den fastställda lönestaten i lön tillgodogjorts förlusten av fri beklädnad, och fattade Stadsfullmäktige även sitt beslut i enlighet med detta avstyrkande yttrande.

Med nuvarande indextal 177 åtnjuter en överkonstapel en kontant årlig avlöning i lägsta och högsta lönegraderna av resp. 3,817: 78 och 4,462: 52 kronor, därav fast lön 2,190 och 2,261 kronor, och en poliskonstapel i motsvarande lönegrader 3,079: 80 och 3,699: 36 kronor, därav i fast lön 1,740 och 2,109 kronor. Med tillägg av nuvarande fastställda värde — 225 kronor — av poliskonstapels beklädnadsförmån till dennes avlöning i övrigt, häri inberäknat även dyrtidstillägget, och beaktande av att detta senare är en del av årsavlöningen om ock rörlig blir skillnaden i avlöning mellan dessa befattningar i lägsta lönegraden 512: 98 och i högsta lönegraden 538: 16 kronor till överkonstapelns favör. Denna merlön anser Lönenämnden vara en tillräcklig ekvivalent för det

större ansvaret och mera kvalificerade arbete en överkonstapel åligger. N:o 83.

Då de med poliskommissarie- och detektivöverkonstapelsbefattningarna förenade löneförmånerna på liknande sätt avvägts vid befattningens inplacering i lönestaten och på grund av sin förut angivna principiella ståndpunkt till lönefrågor i allmänhet måste Lönenämnden vidbliva sin uppfattning i denna lönefråga och alltså i likhet med Drätselkammaren föreslå, att framsätllningarna om beklädnadsersättning till poliskommissarien och överkonstaplarna och sitningsersättning till detektivöverkonstapeln icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd. *Ang. beklädnadsersättning åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.*

Även beträffande framställningen om förhöjd slitningsersättning till detektivkonstaplarna ställer sig Lönenämnden avvisande. Med den ståndpunkt Nämnden intager att förmånen av ersättning för slitning av kläder i tjänsten i jämförelse med normal slitning av civila kläder i allmänhet i dagligt bruk och under erinran, att vid fastställandet av den nya lönestaten kläder i jämförelse med normal slitning av civila kläder i allmänhet i dagligt bruk och under erinran, att vid fastställandet av den nya lönestaten uttalades, att staden givetvis bör lämna särskild ersättning för det fall att kläder helt och hållet spolieras utan befattningshavares förskyllande under tjänsteutövning, ett uttalande som gäller icke blott detektivkonstaplarna utan även annan uniformerad befattningshavare, finner Lönenämnden detektivkonstaplarnas slitningsersättning böra även för framtiden beräknas till hälften av värdet av beklädnadsförmån för poliskonstapel, och hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville besluta att häri i anledning av nu föreliggande framställning icke skall göras någon ändring.

Västerås den 15 december 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Lönenämnden i Västerås.

Bilagda framställningar från poliskommissarien, överkonstaplarna, detektivöverkonstapeln och detektivkonstaplarna får Polisnämnden överlämna och med i framställningarna angiven motivering tillstyrka, att poliskommissarien och överkonstaplarna beviljas en kontant beklädnadsersättning för var och en av 225 kronor för år, att detektivöverkonstapeln beviljas en kontant slitningsersättning av 225 kronor för år samt att detektivkonstaplarna beviljas en kontant slitningsersättning för var och en av 225 kronor för år, allt från och med år 1924.

Nämnden får vidare anhålla att vid ärendets behandling Nämnden bringas i tillfälle närvara genom utsedd representant, sjukvårdaren Wass, samt slutligen meddela, att Nämnden i dess budgetförslag för år 1924

N:o 83. *Ang. beklädnadsersättning åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.*

upptagit anslag för här ovan omförmälta beklädnads- och slitningsersättningar.

Västerås den 23 oktober 1923.

För Polisnämnden:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Lönenämnden i Västerås.

Undertecknade få härmed vördsamt anhålla att beträffande uniformsbeklädnaden få komma i åtnjutande av samma förmåner som övriga befattningshavare vid ordningspolisen.

Dylika framställningar, i vad beträffar undertecknade överkonstaplar, hava åren 1921 och 1922 av polisföreningen "Kamraterna" här framförts hos lönenämnden, och få vi som stöd för denna vår begäran åberopa samma motivering som i förenämnda skrivelser.

Därjämte vilja vi framhålla att vår begäran denna gång är än mer berättigad, enär vår tjänstgöring sedan nämnda skrivelser inlämnats undergått en sådan reglering, att denna numera består av yttre tjänstgöring, varigenom uniformspersedlarna äro betydligt mera utsatta för slitning och utgifterna för anskaffning och underhåll av sådana betydligt ökats.

Vad åter beträffar poliskommissarien är dennes tjänsteåligganden sådana att han större delen av dygnet måste vara iförd uniform, vilket gör att uniformspersedlarna dagligen och stundligen äro utsatta för en jämn och stark slitning och ofta tarva reparation samt nyanskaffning. Då därtill fordras att denna befattningshavare, såväl som överkonstaplarna, alltid måste hava minst en snygg uniformsuppsättning, bliva utgifterna för uniformsbeklädnaden pr år avsevärt betungande.

Det torde även böra framhållas, att den beklädnadsersättning av 225 kronor per man, som för närvarande utgår till befattningshavarna vid poliskåren, ej på långt när räcker till anskaffning och underhåll av uniformen åt undertecknade, men torde nämnda belopp, därest det beviljas, i avsevärd mån komma att lindra de årliga utgifterna för uniformsbeklädnaden.

Västerås den 19 oktober 1923.

C. A. Linder.
Poliskommissarie.

Erik Winroth.
Polisöverkonstapel.

Victor Karlsson. *Maurits Andersson.*
Polisöverkonstaplar.

N:o 83.

Ang. beklädnadsersättning åt en del befattningshavare vid poliskåren m. m.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Då undertecknad icke åtnjuter fri beklädnad eller motsvarande ersättning härför, får jag vördsamt anhålla att bliva tillerkänd fri beklädnad eller ersättning härför med ett belopp av 300 kronor per år.

Som stöd härför får jag meddela, att min lön, i jämförelse med detektivöverkonstaplarnas löner i andra städer, är mindre än annorstädes och att detektiva polisens personal, däribland även detektivöverkonstaplarna, i alla Sveriges städer åtnjuta beklädnad eller beklädnadsanslag samt att jag i snart 26 år varit anställd i stadens tjänst.

Västerås den 19 oktober 1923.

Emil Carlsson.
Detektivöverkonstapel.

Till Lönenämnden i Västerås.

Undertecknade, detektivkonstaplar från Västerås, få härmed vördsamt anhålla att beklädnadsersättningen, som nu utgör 112 kronor och 50 öre per man och år, måtte höjas och utgå efter samma belopp som härvarande inspektionskonstaplar åtnjuta.

Som stöd för denna vår ansökan få vi åberopa, att i en del städer jämställda med Västerås, såsom Uppsala, Eskilstuna, Gävle, Sundsvall m. fl., beklädnadsersättningen varierar mellan 250 och 300 kronor och i en del städer, såsom i Örebro, är det fri beklädnad för detektiverna.

Vi äro här i staden likställda med inspektionskonstaplarna i lönehänseende och anse oss därför vara berättigade till samma förmåner då det gäller beklädnad.

I vår tjänstgöring händer det ej sällan, att vi få våra kläder mer eller mindre förstörda då vi nödsakas fullgöra våra uppdrag. Vi bliva t. ex. kommenderade att förrätta visitationer i källare, vindar och uthus etc., vilka uppdrag inspektionskonstaplarna äro befriade ifrån.

Västerås den 19 oktober 1923.

Gustaf Forslund. *C. K. Meyner.* *Georg Söder.*

J. E. Veimer.

N:o 84.

Lönenämndens skrivelse ang. understöd åt f. baderskan Lovisa Schön.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed för avgörande till Stadsfullmäktige överlämna en framställning från Badhusstyrelsen ställd till Lönenämnden angående utverkande av ett understöd antingen årligen eller ock att utgå som ett engångsbelopp till baderskan Lovisa Schön, vilken på grund av hög ålder avgått från sin befattning som baderska vid varmbadhuset, och får Lönenämnden såsom sitt yttrande föreslå, att stadsfullmäktige ville enligt det förra alternativet i Badhusstyrelsens förslag tilldela baderskan Schön ett årligt understöd från och med år 1924 å 300 kronor att utgå av uttaxerade medel å varmbadhusets stat och därvid tillika bestämma, att å detta årliga understöd icke skall utgå något dyrtidstillägg.

Västerås den 5 december 1923.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Västerås stads Lönenämnd.

Sedan baderskan Lovisa Schön inkommit till Badhusstyrelsen med ansökan om entledigande från sin befattning såsom baderska vid stadens varmbadhus på grund av hög ålder och därav följande oförmåga att sköta sitt arbete, samt på samma gång gjort hemställan om någon pension kunde beredas henne under hennes återstående levnad, får Badhusstyrelsen, som vid sitt senaste sammanträde behandlade detta ärende, härmed anföra följande:

Lovisa Schön, som den 20 nästkommande december fyller 67 år, kom till varmbadhuset såsom badstuvakt den 1 oktober 1910, slutade denna sin befattning den 1 maj 1911, varefter hon den 1 juni 1912 började som baderska å I klassens herravdelning, vilken befattning hon innehade till dess hon insjuknade den 27 april innevarande år. Sammanlagda tjänstetiden vid nuvarande varmbadhuset utgör således 11 år, 5 månader, 27 dagar. Härförutom har Lovisa Schön i c:a 4 år varit baderska vid gamla varmbadhuset från hösten 1897, samt efter någon mellantid under 5 somrar biljettförsäljerska vid kallbadhuset.

N:o 84.
Ang. understöd åt f. baderskan Lovisa Schön.

Med anledning därav får Badhusstyrelsen anhålla, att Lönenämnden behagade föreslå Stadsfullmäktige att besluta helst om ett årligt understöd av cirka 300 kronor till Lovisa Schön eller ock att en gratifikation för en gång måtte henne tillerkännas.

Lovisa Schöns skrivelse bifogas.

Västerås den 29 oktober 1923.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Till Styrelsen för Västerås stads varmbadhus.

Med anledning av att jag på grund av ålder (67 år den 20 dec. d. å.) och bristande hälsa är oförmögen att vidare utföra mitt arbete såsom baderska vid Västerås stads varmbadhus får jag härmed vördsamt anhålla om entledigande från denna min befattning, och, på samma gång vördsamt anhålla att någon pension beredes mig för min återstående levnad.

Västerås den 27 augusti 1923.

Lovisa Schön.

N:o 85.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till tekniska skolan för år 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning avgivit förslag till utgifts- och inkomststat för denna undervisning, avseende anslagsåret 1924—1925, får Drätselkammaren härmed överlämna detta förslag till Stadsfullmäktige och under erinran, att Stadsfullmäktige den 29 december 1922 avgivit utfästelse av visst innehåll för erhållande av statsbidrag för undervisningen även för det anslagsår styrelsens förslag avser och att stadens bidrag för undervisningen under år

N:o 85. *Ang. anslag till tekniska skolan för år 1924.*

1924 enligt statförslaget och förut av Stadsfullmäktige godkänd undervisningsbudget för anslagsåret 1923—1924 (jämför Stadsfullmäktiges handlingar 1922 sid. 422) uppgår till 27,200 kronor, hemställa, att Stadsfullmäktige ville fastställa nu föreliggande förslag till stat för yrkesundervisningen för anslagsåret 1924—1925 samt för denna undervisning under år 1924 av uttaxerade medel i 1924 års budget för staden anvisa 27,200 kronor.

Västerås den 6 december 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till sin skrivelse av den 27 nov. 1922 får styrelsen för Västerås stads anstalter för yrkesundervisning härmed framlägga bilagda förslag till inkomst- och utgiftsstat för anslagsåret 1924—1925, beräknad i väsentliga delar enligt samma princip som sist.

Av en jämförelse med staten för 1923—1924 framgår, att slutsumman kunnat nedpressas från 84,900: — kronor till 81,700: — kronor. Då emellertid även inkomsterna måste beräknas något lägre, sjunker Västerås stads bidrag endast från kronor 27,400: — till kronor 27,000: —, alltså endast en minskning med 400: — kronor.

För de lärare, som anställts med full tjänstgöring, har styrelsen tänkt sig samma lönebelopp, likaså till arvodena för timlärarna, vilkas antal dock decimerats genom att handelslärlingsskolan då upphört.

Vad lärlings- och yrkesskolan för byggnadsarbetare angår, så anser styrlesen fortfarande i princip, att denna bör nedläggas, så snart möjlighet yppats att bereda arkitekt A. Grane lämplig sysselsättning. Då de underhandlingar, som styrelsen i denna fråga fört, ännu ej lett till önskvärt resultat, får styrelsen härmed anhålla att denna skolform måtte tillsvidare få bestå, om ock i eventuellt successivt minskad omfattning, till dess styrelsen kan på tillfredsställande sätt ordna arkitekt Granes tjänstgöringsförhållanden. Någon ekonomisk fara för skolan kan styrelsen ej vänta härigenom, då lärlings- och yrkesskolan för byggnadsarbetare ej blott stått sig bäst av alla skolformerna under innevarande kristid utan även lämnat en ej obetydlig vinst, beroende på statsanslaget samt på att de allra flesta eleverna äro från långt avlägsna trakter och betala 400: — kronor var för hela kursen. Den mängd av förfrågningar, som även utan annonsering ideligen inströmmar, gör att styrelsen tror, att detta goda ekonomiska resultat även kommer att fortfara under avvecklingstiden.

N:o 85.
Ang. anslag till tekniska skolan för år 1924.

Härtill kommer att, så länge denna skolform består, arbetslösa Västeråsbor utan någon kostnad för staden eller för dem själva beräknas kunna få undervisning i ritning och räkning.

Västerås den 5 December 1923.

FREDR. FÅHRÆUS.
Ordf.

Sven Elvius.

Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Inkomst- och utgiftsförslag för anslagsåret 1924—1925.

Inkomster.

1.	Beräknade statsunderstöd:		
	A. i förevarande ansökning:		
	a) till avlöning åt rektor och övriga lärare	30,000: —	
	b) till inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	500: —	
	c) till underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	1,500: —	32,000: —
	B. till bibliotek, därest särskilt understöd i härför föreskriven ordning sökes		400: —
2.	Av landsting anvisade eller påräknade understöd		4,000: —
3.	Av hushållningssällskap anvisade eller påräknade understöd		—: —
4.	Av föreningar eller enskilda anvisade eller påräknade understöd		—: —
5.	Avkastning av donationer och fonder		400: —
6.	Lärjungeavgifter		16,600: —
7.	Säljbar produktion		1,300: —
8.	Att av kommunen tillskjutas		27,000: —
		Summa inkomster	81,700: —

Utgifter.

1.	Rektorsarvode	3,000: —	
2.	Övriga lärararvoden	55,500: —	58,500: —
3.	Inköp av stadigvarande undervisningsmateriell	1,000: —	
4.	Underhåll och förbrukning av undervisningsmateriell	3,000: —	4,000: —
		Transport	62,500: —

N:o 85.
Ann. anslag till tekniska skolan för år 1924.

	Transport	62,500: —
5.	Bibliotekskostnader	800: —
6.	Förbrukning av råvaror för den säljbara produktionen	1,300: —
7.	Avlöning till lärjungarna för produktivt arbete	—: —
8.	Stipendier och premier	400: —
9.	Kostnader för lokaler och inredning jämte belysning, uppvärmning och städning	9,500: —
10.	Administrationskostnader (utom rektorsarvode)	3,600: —
11.	Övriga utgifter	3,600: —
	Summa utgifter	81,700: —

N:o 86.

Drätselkammares yttrande ang. anordnande av tvättstuga vid ålderdomshemmet Karslund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande av den till Drätselkammaren remitterade framställningen av Nykterhetsnämnden angående dels anslag för Nämndens verksamhet under år 1924, dels ock ett uttalande av Stadsfullmäktige angående ordningen för utbetalningen av kostnaden för å alkoholistanstalt intagen person, får Drätselkammaren såsom eget yttrande dels hemställa, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget 450 kronor av uttaxerade medel i 1924 års stat, dels ock föreslå, att, enär större möjlighet synes föreligga för Fattigvårdsstyrelsen att få kostnaderna för anstaltsvård återgäldade och i denna ordning lämnad anstaltsvård icke väsentligen skiljer sig från annan anstaltsvård lämnad medellösa personer, varför kostnaderna belasta fattigvården, Stadsfullmäktige ville uttala sig för, att kostnaden för vård av alkoholister å anstalter skola, där vårdkostnaden icke betalas av patienten själv eller hans anhöriga, bestridas genom fattigvården.

Västerås den 6 December 1923.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 86.
Ang. anslag till nykterhetsnämnden m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås

Sedan flera år tillbaka utövar Nykterhetsnämnden sin övervakande verksamhet över såväl det allmänna nykterhetstillståndet i staden som ock över de personer, som behandlas enligt alkoholistlagen genom en särskild tillsyningsman, f. n. tillika ledamot av Nykterhetsnämnden.

Tillsyningsmannens arbete är ej blott av den största sociala betydelse utan även i ekonomiskt avseende gagnande för staden, därigenom att försumliga familjeförsörjare genom hans påverkan förmåtts att taga hand om sina familjer, och fattigvårdsutgifter därigenom undvikits.

För detta arbete, under innevarande år hittills omfattande ej mindre än 200 utredningar, kan enligt Nykterhetsnämndens mening ej lämnas mindre ersättning än 600 kronor för år.

Beräknande att förvaltningskostnaden kommer att uppgå till omkring 100 kronor för år 1924 och att statsbidrag kan erhållas till samma belopp som staden anslår, skulle för Nykterhetsnämndens verksamhet under år 1924 erfordras ett kommunalt anslag av 350 kronor.

Då Nykterhetsnämnden nu ej hemställer om anslag för bestridande av kostnaden för vård av alkoholister å anstalter, torde det vara önskvärt om ett uttalande från Stadsfullmäktiges sida att eventuella kostnader i detta hänseende gäldas genom stadens fattigvård.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville för Nämndens verksamhet under år 1924 anslå ett belopp av 350 kronor.

Västerås den 27 November 1923.

För Nykterhetsnämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 87.

Drätselkammarens yttrande ang. anordnande av tvättstuga vid ålderdomshemmet Karlslund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed återställa den för yttrande remitterade framställningen från Fattigvårdsstyrelsen angående omändring av nuvarande svinhuset vid ålderdomshemmet till tvättstuga m. m. och därvid hemställa, att Stadsfullmäktige ville för denna omändring anvisa begärt

N:o 87.
Ang. anordnande av tvättstuga vid ålderdomshemmet Karlslnnd.

anslag förslagsvis 3,600 kronor att utgå av det i staten för innevarande år avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 6 December 1923.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då sjukhuset vid Ålderdomshemmet stod inför sin omdaning måste den där befintliga tvättstugan utrymmas och i avvaktan på ekonomiavdelningens uppförande inrymmas i en för ändamålet uppförd provisorisk byggnad. Då emellertid uppförandet av ekonomiavdelningen låtit vänta på sig längre än som beräknats, har sagda för tillfälligt bruk avsedda tvättstugan kommit i sådant skick, att den ur flera synpunkter icke är möjlig att längre användas för avsett ändamål. Utom det att den är i hög grad bristfällig och allt för trång är den därjämte hälsovådlig för personalen, som där måste utföra sitt arbete. Under sådant förhållande har Fattigvårdsstyrelsen sett sig nödsakad att söka åstadkomma ett något bättre provisorium härutinnan. Även om den för nybyggnader vid Ålderdomshemmet tillsatta kommittén skulle efter verkställd utredning kunna angiva definitiv lösning av frågan i en eller annan riktning eller arbetet med ekonomibyggnadens uppförande inom snar framtid kan påbörjas, kvarstår dock intill dess denna byggnad blir färdig det oundgängliga behovet av ett förbättrat provisorium.

Såsom lämpligt härför har Fattigvårdsstyrelsen tänkt sig reparation och inredning av förutvarande svinhuset, som är uppfört av tegel. Här finnes möjlighet att utom tvättstuga ävenledes inreda mangel- och strykrum.

Hela kostnaden härför belöper sig enligt uppgjord kostnadsberäkning på sammanlagt 3,600: — kronor.

I anledning härav får Fattigvårdsstyrelsen hemställa att i avbidan på ekonomibyggnadens uppförande Stadsfullmäktige måtte besluta

att såsom ett bättre provisorium än det nuvarande inreda och reparera förutvarande svinhuset till tvättstuga med mangel- och strykrum och härför ställa till förfogande ett förslagsanslag på 3,600: — kronor.

Västerås den 26 November 1923.

För Fattigvårdsstyrelsen:

AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 88.

Beredningsutskottets förslag ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av utgången mandatstid, avsägelser och andra orsaker hava ledigheter uppkommit i stadens styrelser, nämnder och kommittéer, och får Beredningsutskottet nu för fyllande av dessa ledigheter avgiva följande valförslag.

Drätselkammaren.

I tur att avgå äro: Bankdirektören A. Sundström, Handlanden K. Kättström, Förmannen E. A. Westholm, Ingenjören Paul Andersson och Sjukbesökaren E. Keijser. Samtliga föreslås till omval för nästa 4-års period 1924—1927.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Med innevarande år utgår mandatstiden för ledamöterna Ingenjören C. Henning, Direktören K. Hägwall och Ingenjören L. Borggren samt suppleanten Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson, och hava av dessa Direktören K. Hägwall anhållit att ej komma ifråga till återval.

Beredningsutskottet föreslår till ny ledamot efter Herr Hägwall förutvarande suppleanten Herr K. Johansson, omval av Ingenjören C. Henning och Ingenjören L. Borggren samt till suppleant efter Herr Johansson Ingenjören P. Hiersemann, gällande valet för åren 1924—1927.

Hamnstyrelsen.

Beredningsutskottet föreslår återval för 5-års perioden 1924—1928 av i tur avgående ledamoten Handlanden K. Kättström och suppleanten Baningenjören C. Henning.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Avgående ledamoten Handlanden K. Kättström och suppleanten Hamnarbetaren C. J. Hellström föreslås till återval för åren 1924—1926.

Lönenämnden.

I tur att avgå genom lottning äro två av ledamöterna och en av suppleanterna. För den händelse Läroverksadjunkten S. M. Forsman utlottas, har han anhållit att icke bliva återvald, då han under år 1924 kommer att avflytta från staden.

Beredningsutskottet hemställer, att Stadsfullmäktige ville företaga utlottning samt återvälja de utlottade för 4-års perioden 1924—1927, dock att för det fall att Herr Forsman blir utlottad, i hans ställe till ny ledamot måtte utses Rektorn Hjalmar Thyresson, samt till suppleant efter denne Ingenjören Hj. Schultz.

Byggnadsnämnden.

Fabrikören C. A. Palmén har avsagt sig uppdraget att vara suppleant i Nämnden och får Beredningsutskottet i anledning härav föreslå att i Herr Palméns ställe såsom suppleant intill utgången av år 1926 måtte utses Fabrikören Johan Svensson.

N:o 88. *Ang. val av kommunala förtroendemän.*

Avgående ledamoten Veterinären M. Jonsson och suppleanterna Byggmästaren K. J. Karlsson och Bataljonsläkaren G. Wingren föreslås till återval. I stället för under omval stående Vaktmästaren G. P. Tärngren och Byggnadssnickaren F. O. Pettersson, vilka avsagt sig fortsatt uppdrag, att vara ledamöter i Nämnden, föreslår Beredningsutskottet suppleanten Sjukvårdaren J. O. Wass samt Ingenjören Th. Arvidsson samt till suppleant efter Herr Wass Förrådsarbetaren Axel Larsson, boende Timmermansgatan 1 b, gällande valet för samtliga för åren 1924—1927.

Hälsovårdsnämnden.

Fosterbarnsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår omval för tiden 1924—1927 av ledamöterna Fru Ida Grönberg, Järnsvarvaren C. O. Eng, Fru Agnes Ahlénius och Slöjdläraren A. Hammarsten samt av suppleanterna Fru Hanna Öhman, Fru Agnes Söderqvist, Fröken Augusta Hedberg och Småskollärarinnan Agnes Pettersson.

Brandstyrelsen.

Beredningsutskottet har inhämtat att ny brandordning i anledning av den nya brandstadgan för riket är under utarbetande och att i denna komma att intagas bestämmelser angående brandstyrelses sammansättning. I tur att avgå ur Brandstyrelsen äro ledamöterna Fabrikör J. Keijser, Tapetseraren C. Bäckman och suppleanterna Folkskolläraren I. Fröier och Målaremästaren C. Johansson.

Beredningsutskottet föreslår omval av de avgående för tiden intill dess ny brandordning blir för staden antagen och det nyval av brandstyrelse, som härav kan föranledas.

Fattigvårdsstyrelsen.

Enligt av Fattigvårdsstyrelsen avgivet valförslag föreslås till omval såsom vice ordförande i Styrelsen för åren 1924—1925 Måleriföreståndaren A. Lundkvist.

3:dje distriktet:

I tur avgående suppleanten och vice distriktschefen Karl Johan Eklund föreslås till återval.

4:de distriktet:

Distriktschefen och ledamoten J. V. Råberg, vice distriktschefen och suppleanten, Magasinsföreståndaren J. V. Jakobsson, föreslås till återval samt till ny vårdare efter Förmannen E. A. Westholm, vilken avsagt sig uppdraget, och intill utgången av år 1925 Metallarbetaren Fritz Thunberg, Stjärnhjelmsgatan 6.

6:te distriktet:

Till ledamot och distriktschef föreslår Beredningsutskottet måtte återväljas Sjukbesökaren Ejnar Keijser.

7:de distriktet:

Till ledamot och distriktschef föreslås omval av Fröken Unda Bohman och till suppleant och vice distriktschef likaså omval av Handlanden S. Ahlgren.

8:de distriktet:

I anledning av avsägelser av fortsatt uppdrag från Matvaruhandlanden F. H. Berglind och Fru Elin Svensson föreslås till ny ledamot och

N:o 88.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

distriktschef vårdaren Pastorn G. H. Kolmodin och till suppleant och vice distriktschef vårdaren Förmannen Hugo Svensson.

Till nya vårdare efter Herrar Kolmodin och Svensson intill utgången av år 1925 föreslås Överkonstapeln P. E. Winroth, Valsborg 4, och Hälsovårdstillsyningsmannen L. E. Jansson, Stora Johanneslund 1.

9:de distriktet:

Distriktschefen Fru Ida Grönberg och vice distriktschefen Byggmästaren E. A. Eriksson föreslås till återval.

10:de distriktet:

Beredningsutskottet föreslår att till distriktschef efter Järnsvarvaren Emil Collin, som avflyttat från staden, måtte utses vice distriktschefen Herr Oskar Blomkvist och till vice distriktschef efter denne senare vårdaren Fru Elin Sandberg samt till nya vårdare Fru Hanna Mörk, Jakobsbergsgatan 27, efter Fru Sandberg, samt skrivaren P. F. Blomkvist, Sveavägen 17, efter Fru Elna Vretlund, sam avsagt sig uppdraget, gällande valet för samtliga intill utgången av år 1925.

12:te distriktet:

Föreslås omval av ledamoten och distriktschefen Slaktaren Erik Johansson och suppleanten och vice distriktschefen Slaktaren Karl Johansson.

Samtliga val, där ej annat angivits, gälla åren 1924—1927.

Folkskolestyrelsen.

Med innevarande år utgår mandatstiden för Komministern A. Enblom, Handlanden C. Hedberg, Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson och Järnarbetaren R. Söderqvist, samtliga ledamöter i Styrelsen, och för suppleanterna Filaren C. A. Eriksson, och Tapetseraren G. Lindström.

Beredningsutskottet föreslår återval av samtliga för åren 1924—1927.

Lantegendomsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår återval för 4-års perioden 1924—1926 av samtliga i tur avgående ledamöter i Nämnden, Veterinären Martin Jonsson, Förmannen E. A. Westholm, Tapetseraren Carl Bäckman, f. Riksdagsmannen A. Lundblad och Metallpressaren Albert Tillman.

Taxeringsnämnderna.

Beredningsutskottet föreslår till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna för år 1924:

1:sta distriktet:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Järnarbetaren R. Söderqvist.

Suppleanter: Bokbindaren Robert Pettersson, Sågverksägaren A. R. Rudén och Verkstadsarbetaren Emil Thörn.

2:dra distriktet:

Ledamöter: Filaren R. Hult, Handlanden Fritiof Sandberg och Kammarskrivaren Enok Alvin.

Suppleanter: Gjutaren Axell Larsson, Bankkamreraren J. Hult och Grosshandlaren G. Laurell.

N:o 88.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

3:dje distriktet:

Ledamöter: Handlanden S. A. Edén, Slaktaren K. Johansson och Tubdragaren Karl Engdahl.

Suppleanter: Sågverksägaren A. Norén, Skomakaremästaren A. Vikerman och Tubdragaren Karl Kvist.

4:de distriktet:

Ledamöter: Handlanden Nils Åberg, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Fanjunkaren L. L. Lundin.

Suppleanter: Kalkylatorn Axel L. Hansson, Gjutaren Aug. Lindström och Sergeanten K. A. Jansson.

5:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren Axel Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Handlanden Alfred Lind.

Suppleanter: Kaptenen G. Robsahm, Förmannen Joh. Andersson och Handlanden John Björkstedt.

6:te distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och Kassören A. V. Hedberg.

Suppleanter: Disponenten Oscar Johansson, Kamreraren R. Beijnoff och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson.

7:de distriktet:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Folkskolläraren G. Leontein, Skohandlaren Arvid Nilsson och Metallarbetaren C. F. Flodell.

8:de distriktet:

Ledamöter: Överkonstapeln P. E. Winroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggnadsarbetaren G. R. Svan.

Suppleanter: Arkitekten V. Segerstedt, Handlanden J. E. Willebrand och Byggmästaren Edvin Johansson.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, f. Körsnären Albert Grönberg, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Löfgren, Guldsmeden C. E. Tengström och Plåtarbetaren Emil Johansson, boende Kristinagatan 25.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg, Bergsingenjören Gust. Lundberg och Kassören Aug. Jonsson.

Suppleanter: Snickaren J. B. Björklund, Målaremästaren John Lidman och Matvaruhandlaren Artur Åsberg.

N:o 88.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

11:te distriktet:

Ledamöter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Snickaren J. A. Johansson, Lägenhetsägaren Fredrik Wetter, Snickaren C. J. Frändberg och Lantbrukaren Jakob Pettersson.

Suppleanter: Direktören Carl Tour, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, f. Maskinisten C. F. Huggare och Lantbrukaren J. Jansson.

Tillika föreslår Beredningsutskottet, att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit nämnda.

Pensionsnämnderna.

Beredningsutskottet föreslår i anledning av att mandatstiden utgått för en del ledamöter och suppleanter samt av andra anledningar till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna för åren 1924—1927:

I distriktet för äldre stadsområdet:

Ledamöter: Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson, Kyrkoskrivaren R. Pettersson och Sjukbesökaren E. Keijser.

Suppleanter: Fröken Alma Raab, Tjänstemannen S. Svensson och Fattigvårdssysslomannen A. Norén.

I distriktet för f. S:t Ilians socken:

Ledamöter: Lantbrukaren A. Eklund och Lägenhetsägaren G. Skogman.

Suppleanter: Snickaren O. Blomqvist och f. Arrendatorn A. Karlsson.

I distriktet för Lundby socken:

Ledamöter: Ingenjören Karl Kiessling och Slaktaren C. A. Svanberg.

Suppleanter: Lantbrukaren C. A. Falk och Skrivaren P. F. Blomkvist.

Tillika föreslår Beredningsutskottet att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här ovan blivit nämnda.

Nykterhetsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår omval under tiden 1924—1927 av de i tur avgående Bankdirektören A. Sundström, Kassören C. Frithz, Andre stadsläkaren C. Idar och Fru Ida Fröström-Johansson ävensom att till ny ledamot efter Advokaten E. Browaldh, vilken avflyttat från staden, måtte intill utgången av år 1925 utses Rådmannen Victor Åsberg.

Tillika hemställer Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige enligt förslag av Nykterhetsnämnden ville utse suppleanter i Nämnden till ett antal av fyra och att härtill utses Doktor Lennart Bladini, Överkonsatpeln C. V. Karlsson, Lindaren Gunnar Jakobsson, Pilgatan 10, och Förmannen Johan Andersson, gällande valet av dessa för tiden 1924—1927, dock att efter två år lottning av halva antalet suppleanter skall verkställas, och föreslår Beredningsutskottet att sådan lottning omedelbart måtte ske.

Såsom en följd av denna utökning av Nämnden föreslår Beredningsutskottet att § 2 första stycket i gällande reglemente för Nykterhetsnämnden måtte erhålla följande ändrade lydelse: "Nämnden består av åtta le-

N:o 88.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

damöter och fyra suppleanter, vilka av Stadsfullmäktige utses för en tid av fyra kalenderår, dock att av dem, som första gången väljas, halva antalet efter lottning avgår vid andra årets slut".

Polisnämnden.

I tur att avgå äro samtliga ledamöter och suppleanter i Nämnden och föreslår Beredningsutskottet omval av ledamöterna Sjukvårdaren J. O. Wass, Målaren A. Vestling och Överkonstapeln C. V. Karlsson och av suppleanterna Svarvaren C. G. Pettersson och Poliskonstapeln David Karlsson samt till ny ledamot efter Advokaten E. Browaldh, vilken på grund av avflyttning från staden anhållit att icke bliva återvald, förutvarande suppleanten Brandchefen A. Danielsson. Till nya suppleanter efter denne senare och Kontorschefen A. Söder, som avflyttat till annan ort, föreslås Ingenjören Harald Håkanson och Tubdragaren Karl Andersson; gällande valet för samtliga intill utgången av år 1925.

Ombud vid mantalsskrivningen.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1924 av förutvarande ombuden Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Kassören Aug. Jonsson, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Snickeriförmannen Hugo Svensson.

Brandstodskommittén för fast egendom.

De avgående ledamöterna Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Byggmästaren J. A. Fredriksson och Fanjunkaren L. L. Lundin samt suppleanterna Ingenjören Paul Andersson och Byggmästaren Fritz Eklund föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för år 1924.

Terminsavgiftsnämnden.

Avgående ledamoten Borgmästaren John Karlsson och suppleanten Folkskolläraren I. Fröier föreslås till återval för åren 1924—1925.

Delegerade i förvaltningen av allmänna läroverkets byggnadsfond.

Ingenjören Harald Håkanson föreslås till återval för åren 1924—1927.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Samtliga avgående jämte deras suppleanter, nämligen: Häradshövdingen C. Uggla, Ingenjören H. Håkanson, Direktören K. Hägwall, Tapetseraren C. Bäckman, Studieledaren G. Hirdman, Grosshandlaren E. Andersson, Direktören E. Falk, Parkföreståndaren C. F. Thelander och Ingenjören S. Norberg, de två sistnämnda suppleanter, föreslås till omval för år 1924.

Hästuttagningsnämnden.

Ledamöterna Veterinären M. Jonsson, Hyrkusken A. Johansson, f. Landstingsmannen J. F. Olsson och Lantbrukaren C. J. Rörick samt suppleanten, Arrendatorn H. Thalin, föreslås till omval samt till ny suppleant Grosshandlaren Aug. Nissen, gällande valet för åren 1924—1927.

Gode män vid mätningsförrättningar.

Omval för åren 1924—1929 av de förutvarande Byggmästaren Alb. Andersson, Grosshandlaren J. Hygrell och Lägenhetsägaren J. V. Råberg föreslås.

N:o 88.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

Under omval stå samtliga ledamöter Fabrikören C. A. Palmén, f. Körsnären A. Grönberg, Fabrikören Johan Svensson, Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson och f. Maskinisten C. F. Huggare, och föreslår Beredningsutskottet att dessa måtte återväljas för åren 1924—1925.

Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetareklassen.

Samtliga avgående ledamöter Domprosten Fr. Fåhræus, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Brandchefen A. Danielsson, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman och Sjukbesökaren E. Keijser föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för nästa två-års period.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

I tur avgående Handelsföreståndaren J. A. Zander, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg och Sjukbesökaren E. Keijser föreslås till omval för åren 1924—1925.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Beredningsutskottet föreslår återval för tiden 1924—1925 av de i tur avgående ledamöterna Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fröken Hilda Pihlgren och f. Maskinisten C. F. Huggare samt till ny ledamot efter avlidne Folkskolläraren J. Valter intill utgången av år 1924 Måleriföreståndaren A. Lundkvist.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

I tur att avgå äro ledamoten från tjänstemannaklassen Drätseldirektören T. Öberg, från handlande- och hantverkareklassen f. Körsnären A. Grönberg och från arbetareklassen Tapetseraren C. Bäckman. Samtliga föreslås till omval för åren 1924—1925.

Delegerade för utdelning ur Noreliska fonden.

Domprósten Fr. Fåhræus föreslås till omval för åren 1924—1927.

Nämnden över Vahlbeckska välgörenhetsfonden.

Bankdirektören A. Sundström och Förmannen E. A. Westholm föreslås till återval för åren 1924—1925.

N:o 88.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.

I tur att avgå ur Nämnden äro Sjukbesökaren E. Keijser, Fru Ida Grönberg och Fattigvårdssysslomannen A. Norén.

Beredningsutskottet föreslår återval av de avgående intill utgången av år 1927.

Styrelsen för Elektrotekniska fackskolan i Västerås.

För åren 1924—1927 föreslås återval av de avgående Drätseldirektören T. Öberg och Handlanden K. Kättström.

Styrelsen för Västerås Arbetareinstituts förening.

Ingenjören H. Håkanson och Rektorn Hj. Thyresson föreslås till återval som ledamöter för åren 1924—1926.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling.

Ledamöterna Byggmästaren Edv. Karlsson och f. Maskinisten C. F. Huggare samt suppleanten Fabrikören J. R. Keijser föreslår Beredningsutskottet måtte återväljas för åren 1924—1926 samt att till ny suppleant för samma tid utses Svarvaren O. Lindström.

Revisorer i allmänhet.

I fråga om valet av revisorer av såväl stadens som andra institutioners räkenskaper föreslår Beredningsutskottet att detta val måtte avse en tid av två år. Härigenom vinnes fördelen för revisorerna att bättre kunna följa med räkenskaperna även under löpande revisionsår, och står ett sådant val i övrigt i överensstämmelse med den praxis, som på senare tid utbildats i en del andra städer.

Avsägelser av uppdraget att vara revisor resp. suppleant för sådan föreligga från Bergsingenjören Gustaf Lundberg och Handlanden John Björkstedt.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för åren 1923 och 1924.

Beredningsutskottet föreslår återval av Läroverksadjunkten O. A. Wetterling, Kassören A. Hedberg, Kamreraren E. Axell, Muraren G. Dahlfors, Disponenten O. Johansson, Handelsföreståndaren G. Thelander, Kaptenen G. Robsahm och Folkskolläraren G. Leontein samt till ny ordinarie revisor efter Herr Lundberg, Direktören C. Tour med Kamreraren E. Alrik Larsson, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, Folkskolläraren David Sjöholm, Revisorn H. Boström, Kamreraren Sven Ljungkvist och Arbetsförmedlingsföreståndaren K. Johansson till suppleanter, den sistnämnde ny efter Herr Björkstedt.

Revisor av Västerås Arbetareinstituts räkenskaper för åren 1923—1924.

Härtill föreslås omval av Ingenjören F. O. Berling med Måleriföreståndaren A. Lundkvist som suppleant.

N:o 88.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Revisorer för Västerås stads anstalters för yrkesundervisning räkenskaper för åren 1923—1924.

Härtill föreslås Direktören C. Tour och Kamreraren E. Axell, med Ingenjören Harald Håkanson och Kassören A. Hedberg som suppleanter.

Revisorer av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för åren 1923—1924.

Härtill föreslås Statens Lantbruksingenjör A. V. Nordin.

Revisorer av Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för åren 1923—1924.

Härtill föreslås Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

Revisorer av flickskolans räkenskaper för åren 1923—1924.

Beredningsutskottet föreslår återval av Folkskolläraren I. Fröier.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till sakkunniga att gå Rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1924 hemställer Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige måtte föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Handlanden K. Kättström, Maskinigenjören A. Axelson, Sjökaptenen Hjalmar Eriksson och Hamnkaptenen J. R. Benson.

Arbetslöshetskommittén.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1924 av ledamöterna Muraren G. Dahlfors, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Byggmästaren Edv. Karlsson, Bankdirektören A. Sundström, Byggnadschefen G. Smitt, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm, Ingenjören Paul Andersson, Överingenjören M. Schenström, Tubdragaren Karl Andersson och Skulptören Gust. Sund samt av suppleanterna Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingenjören Gust. Lundberg, Fattigvårdssysslomannen A. Norén, Målaren A. Vestling och Lindaren Fredr. Wetter.

Västerås den 17 December 1923.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 89.

Beredningsutskottets yttrande ang. budgetförslaget för år 1924.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter granskning av det av Drätselkammaren uppgjorda förslaget till stadens utgifts- och inkomststat för nästkommande år och prövning av därmed sammanhängande framställningar får Beredningsutskottet härmed avgiva följande utlåtande.

Den synnerliga omsorg varmed Drätselkammaren uppgjort statförslaget och den noggranna prövning, som Drätselkammaren härvid låtit varje kommunalt behov och utgifterna för sådana undergå, har föranlett att Beredningsutskottet i allt väsentligt kunnat instämma uti vad Drätselkammaren i olika avseenden föreslagit, och är det alltså allenast i mindre väsentliga detaljer som Beredningsutskottet hyser en mot Drätselkammaren avvikande mening, utan att detta i något som helst avseende inverkar på budgetförslaget i dess helhet.

Dyrtidstillägg. Emot Drätselkammarens beräkning av utgifterna för dyrtidstillägg har Beredningsutskottet ingen annan anmärkning att göra än att det synes vara väl sangviniskt att räkna med ett medelindextal för år 1924 av 175. Som emellertid den merutgift, som kan föranledas av ett högre indextal, kan bestridas inom ramen av den föreslagna uttaxeringen i den ordning, som här nedan antydes av Beredningsutskottet, har icke skäl förelegat för Utskottet att föreslå några ädringar i avseede å dyrtidstillägget ej heller uti det förslag, som av Lönenämnden framlägges att hittills antagna grunder för deras utgående skola bliva bestående under första halvåret 1924.

Arvoden. Beredningsutskottet ansluter sig till den av Drätselkammaren uttalade meningen angående avlöningar av arvodesnatur.

Fattigvården. I fråga om värdesättningen av den av föreståndaren vid ålderdomshemmet Karlslund åtnjutna in naturaförmånen av bostad och värme och de olika förslag, som härom framlagts av Fattigvårdsstyrelsen och Lönenämnden, tillstyrker Beredningsutskottet Lönenämndens förslag, innebärande att värdesättningen måtte ske i enlighet med de allmänna bestämmelser angående värdering av ifrågavarande förmån, som av Stadsfullmäktige efter förslag av Lönenämnden komma att antagas.

Folkskolan. Beredningsutskottet har inhämtat att behovet av ny lärarekraft är mest kännbart vid folkskolan å Jakobsberg, där antalet skolbarn i sjunde årsklassen å flickavdelningen redan uppgår till omkring 47 stycken. Med hänsyn härtill bör enligt Beredningsutskottets mening Folkskolestyrelsen

N:o 89.

Beredningsutskottets yttrande ang. budgetförslaget för år 1924.

icke bindas i fråga om de nya läraretjänsterna, som av styrelsen begärts, på sätt i Drätselkammarens motivering angivits, varför Beredningsutskottet hemställer, att Stadsfullmäktiges beslut i denna fråga måtte bliva att åt Folkskolestyrelsen överlåtes att inom ramen av det av Dräselkammaren tillstyrkta anslaget för avlöning av nya lärarekrafter bestämma placeringen av dessa och att beslutet härom även måtte inrymma befogenhet för Folkskolestyrelsen att utbyta den begärda extra ordinarie folkskollläraretjänsten mot en lärarinnetjänst.

Likaså anser Beredningsutskottet att Folkskolestyrelsens befogenhet att besluta i inre skolangelägenheter vara alltför mycket inkräktad genom de direktiv, som av Drätselkammaren ifrågasatts, i avseende å utnyttjandet av den bostad, som i Skepparbacksskolan förut varit upplåten åt slöjdläraren Brandt.

Beredningsutskottet föreslår för den skull, att Stadsfullmäktige måtte besluta att enligt Drätselkammarens förslag i skolstaten uppföra ett anslag å 300 kronor till lokalhyra för skomakerislöjden för att av skolstyrelsen användas i händelse skomakerislöjden flyttas till annan lokal än den vari den f. n. är inrymd och att den ledigblivna lokalen i Skepparbacksskolan överlämnas åt Folkskolestyrelsen att användas på sätt styrelsen finner lämpligt.

Högre folkskolan.

I förslaget till utgiftsstat har Beredningsutskottet observerat en felräkning å 100 kronor, med vilket belopp de föreslagna utgifterna skola minskas.

Västerås stads anstalter för yrkesundervisning.

Enligt det av styrelsen för anstalterna avgivna och av Drätselkammaren tillstyrkta förslaget till utgiftsstat för anstalterna under år 1924 skall i jämförelse med Drätselkammarens beräkning i dess statförslag utgifterna minskas med 200 kronor.

Vägar.

Enligt vad Beredningsutskottet inhämtat har Magistraten ansett vägarnas skick påkalla högre anslag till vägförbättringar än vad Drätselkammaren härför upptagit och därför ifrågasatt en höjning av anslaget från 25,000 till 30,000 kronor. Enär väglotterna enligt det preliminära förslaget till ny vägdelning av vägarna inom stadens jurisdiktion fr. o. m. ingången av år 1924 komme att övertagas av de olika väghållningsskyldige och detta kommer att medföra en lättnad i stadens hittillsvarande till en del frivilliga vägtunga samt åtskilligt kan vinnas i avseende å vägförbättring genom den relativt billiga åtgärden att sladda vägarna å lämplig tidpunkt, finner Beredningsutskottet budgetförslaget i denna del icke behöva ändras.

Varmbadhuset.

Varmbadhusets utgiftsstat skall påföras det understöd, som enligt förslag av Lönenämnden, Stadsfullmäktige kunna komma att tilldela förra baderskan Lovisa Schön.

Polisväsen och fångvård.

I likhet med vad som förut skett och föreslagits å brandväsendets utgiftsstat hemställer Beredningsutskottet att inom linjen å utgiftsstaten för polisväsendet föres ett belopp av 4,000 kronor motsvarande hyresvärdet å den del av polis- och brandstationen, som disponeras av ordningsmakten.

N:o 89.

Beredningsutskottets yttrande ang. budgetförslaget för år 1924.

Arbetsförmedlingen.

Beredningsutskottet har funnit det av Drätselkammaren föreslagna kommunala bidraget till arbetsförmedlingen vara så knappt tilltaget, att det äventyrar anstaltens verksamhet. Inknappningen — med bortseende från den av staden bestridda lokalhyran — från 1,500 till 500 kronor i kontant bidrag är större procentuellt sett än de, som vidtagits i bidragen till andra sociala institutioner och återför bidraget till samma belopp, som av staden anslogs till arbetsförmedlingen under åren 1909—1910. Med hänsyn härtill anser sig Beredningsutskottet icke kunna biträda ett förslag, som vedervågar anstaltens ekonomi, varför Utskottet hemställer att arbetsförmedlingen utöver vad Drätselkammaren föreslagit måtte erhålla ett extra bidrag för år 1924 å 500 kronor att utgå av uttaxerade medel.

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken.

Beredningsutskottet ansluter sig — visserligen icke enhälligt — till Drätselkammarens förslag angående sänkning av taxan för förbrukning av gas från 28 till 24 öre per kbm. samt bibehållande av taxorna för förbrukningen av elektrisk ström.

Uttaxeringen.

Under uttalande av sin tillfredsställelse med att det varit Drätselkammaren möjligt att bibehålla uttaxeringen för år 1924 vid den nuvarande, även om det kan anses att det budgetförslag, varpå denna uttaxering byggts är svagare än de budgetförslag, Stadsfullmäktige förut haft att behandla, tillstyrker Beredningsutskottet vad Drätselkammaren föreslagit angående uttaxeringen.

Emellertid vill Beredningsutskottet i anslutning till vad Utskottet förut anfört beträffande dyrtidstilläggen för nästkommande år hemställa, att den av Drätselkammaren föreslagna avskrivningen å Mimerbolagets aktiekapital väl måtte i staten upptagas till uttaxering men att detta icke måtte utgöra hinder för Stadsfullmäktige att disponera det för detta ändamål uttaxerade beloppet för andra behov, därest så skulle visa sig vara erforderligt.

Ett beslut härom synes vara välbetänkt för mötande av de eventuella merutgifter, som kunna föranledas av ett högre medelindextal under år 1924 än det av Drätselkammaren beräknade, och större arbetslöshet än som förutsatts skola bliva rådande.

Västerås den 17 december 1923.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Öström & Åkerberg, Västerås 1923

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1923. Den 27 December XXI.

N:o 90.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stad år 1924.

Utgifter:

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

		Resterande lånebelopp	Ränta	
a.	**Obligationslån:**			
1.	Upptaget år 1892 à 4 %	149,000: —	5,680: —	
2.	„ „ 1896 à 3,6 %	245,000: —	8,424: —	
3.	„ „ 1902 à 4 %	1,328,000: —	53,120: —	
4.	„ „ 1907 à 4.5 %	1,574,000: —	70,830: —	
5.	„ „ 1910 à 4.5 %	2,527,000: —	112,612: 50	
6.	„ „ 1916 à 5 %	1,008,000: —	50,400: —	
7.	„ „ 1919 à 6 %	2,915,000: —	174,900: —	
8.	„ „ 1922 à 5 %	1,983,000: —	98,725: —	574,691: 50
b.	**Andra amorteringslån:**			
	Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1.	År 1916 à 4 3/4 %	232,229: 83	11,030: 92	
2.	„ 1917 à 4 3/4 %	235,135: 10	11,168: 92	
3.	„ 1918 à 4 3/4 %	333,072: 10	15,820: 92	
4.	„ 1918 à 5 1/4 %	334,866: 01	17,580: 47	
5.	„ 1920 à 6 %	205,680: 10	12,340: 81	
6.	„ 1921 à 5 % upptaget från Kungl. statskontoret (Bostadslån)	298,040: —	11,921: 60	79,863: 64
			Transport	654,555: 14

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

	Transport	654,555: 14

2. Andra lån och skulder.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
c. **Upplånta medel:**			
1. Från div. fonder (dep. ränta)	208,500: —	8,000: —	
2. Från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska fonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. Från Järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,612,787: 58	—: —	
4. För inköp av gatsten (31/5 1917) à 3 %	28,990: —	869: 70	
5. Ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	37,000: —	200: —	
6. Vallövska donationsfonden à 5 1/2 %	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby		500: —	
9. Ränta å tillfälliga lån		75,000: —	88,169: 70
d. **Lånekostnader:** provisioner			1,000: —
		Summa Kronor	743,724: 84

1 B. Lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a. **Obligationslån:**	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	149,000: —	14,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000: —	245,000: —	22,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,328,000: —	48,000: —	
4. „ „ 1907 à 4,5 %	2,000,000: —	1,574,000: —	38,000: —	
5. „ „ 1910 à 4,5 %	3,000,000: —	2,527,000: —	49,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,008,000: —	13,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	2,915,000: —	24,000: —	
8. „ „ 1922 à 5 %	2,000,000: —	1,983,000: —	17,000: —	225,000: —
			Transport	225,000: —

			Transport	225,000: —
b. **Andra amorteringslån:**	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1. År 1916 à 4 3/4 %	250,000: —	232,229: 83	3,043: 27	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	250,000: —	235,135: 10	2,905: 27	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	350,000: —	333,072: 10	3,882: 94	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	350,000: —	334,866: 01	3,519: 76	
5. „ 1920 à 6 %	210,000: —	205,680: 10	1,616: 11	14,967: 35
			Summa Kronor	239,967: 35

2. Fattigvård.

A. Allmänna fattigvården.

a) **Löner och arvoden:**		
1. Sysslomannen, lön (39: II)	4,737: —	
2. Kontorsbiträdet, lön (14: I)	1,470: —	
3. Tillsyningsmannen, anslag	1,830: —	
4. Sifferrevisor, arvode	800: —	
	8,837: —	
b) **Dyrtidstillägg:**		
Dyrtdistillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 175) förslagsvis	5,096: 10	13,933: 10
c) **Räntor och amorteringar:**		
1892 års lån:		
Ränta 4 %	307: 66	
Amortering	700: —	
1902 års lån:		
Ränta 4 %	685: 12	
Amortering	607: 20	
1919 års lån:		
Ränta 6 %	14,586: 76	
Amortering	2,000: —	
1922 års lån:		
Ränta 5 %	19,053: 93	
Amortering	3,281: —	41,221: 67
	Transport	55,154: 77

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

		Transport	55,154:77
d)	**Understödskostnader:**		
1.	Ordinarie understöd med penningar	205,000:—	
2.	Tillfälliga understöd med penningar	38,000:—	
3.	Undrestöd in natura	50,000:—	293,000:—
e)	**Utackorderade barn:**		
1.	Underhåll och tillsyn av utackorderade barn	31,000:—	
2.	Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utackorderade barn	2,000:—	33,000:—
f)	**Anstaltsvård:**		
1.	Hospitalsvård	16,000:—	
2.	Lasarettsvård	8,600:—	
3.	Sanatorievård	5,500:—	
4.	Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre-, sinnesslöanstalter och poliklinisk vård m. m.	7,000:—	
5.	Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård	5,000:—	42,100:—
g)	**Diverse omkostnader:**		
1.	Återbetalning till främmande kommuner	15,000:—	
2.	Medikamenter	4,000:—	
3.	Trycksaker och skrivmaterial	700:—	
4.	Städning, hyra, bränsle och lyse på fattigvårdsbyrån	2,125:—	
5.	Telefon	175:—	
6.	Diakonissornas anslag	10,000:—	32,000:—
h)	**Barnhemmet Fridsborg:**		
1.	Hushållet	4,000:—	
2.	Löner:		
	Föreståndarinnan, lön 4:IV... 744:—		
	2 biträden à 30:— kr. i mån. 720:—		
	Dyrtidstillägg (index 175), förslagsvis ..... 1,098:—	2,562:—	
3.	Beklädnad och div. förbrukningsart.....	1,200:—	
4.	Bränsle, lyse och vatten	1,300:—	
5.	Hyra för fastigheten	1,200:—	
6.	Underhåll av inventarier	470:—	
7.	Diverse utgifter, telefon m. m.	300:—	11,032:—
		Transport	466,286:77

	Transport	466,286: 77	
i) **Oförutsedda utgifter**		1,000: —	467,286: 77
j) **Löner och arvoden:**			
Föreståndaren, lön (29: I) 3,000: — med avdrag för naturaförmåner 1,165: — kr. förslagsvis	1,835: —		
Maskinisten, lön (17: II) 1,863: — med avdrag för naturaförmåner 535: — kr. förslagsvis	1,328: —		
Vaktmästaren, lön (17: I) 1,740: — med avdrag för naturaförmåner 660: — kr. enl. best. i Lönenämnden 13/6 1923	1,080: —		
Husmodern, lön (4: III)	696: —		
1 sjuksköterska, lön (4: IV)	744: —		
3 sjuksköterskor, lön (4: I) à 600: —	1,800: —		
1 sjukvårdare, lön (7: I)	840: —		
5 sköterskebiträden, lön à 360: —	1,800: —		
1 kokerska	450: —		
2 köksbiträden, lön à 360: —	720: —		
1 tvätterska, lön	450: —		
1 tvättbiträde, lön	360: —		
Predikanten	500: —		
Semesterpengar till personalen	500: —		
	13,103: —		
k) **Dyrtidstillägg:**			
Dyrtidstillägg för föreståndare, maskinist, vaktmästare, husmoder, sköterskor, vårdare, kokerska och samtliga biträden, (index 175) förslagsvis	10,547: 25	23,650: 25	
l) **Pensioner:**			
Pensionsersättning till f. d. vaktmästare Lundbergs änka	500: —		
dyrtidstillägg	250: —	750: —	
Pension till f. d. syssloman Larsson	1,710: 15		
dyrtidstillägg (49,33 %)	843: 62	2,553: 77	3,303: 77
m) **Hushållet:**			
Mathållning för understödstagare och tjänstepersonal...		40,000: —	
	Transport	66,954: 02	467,286: 77

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	66,954: 02	467,286: 77
n) **Renhållning:**			
Tvättmedel (såpa, tvål och tvättpulver m. m.)	800: —		
Torvmull m. m.	180: —	980: —	
o) **Underhåll och anskaffning av inventarier m. m.:**			
Underhåll och nyanskaffning av sängkläder, linne och div. materialer		3,000: —	
p) **Underhåll av fastigheter:**			
Underhåll av Ålderdomshemmets byggnader		3,000: —	
r) **Förbrukningsartiklar:**			
Sänghalm	200: —		
Snus	918: —		
Beklädnad	5,000: —	6,118: —	
s) **Bränsle, lyse och vatten:**			
900 kbm. ved à 11: —	9,900: —		
3,000 hl. koks à 2: —	6,000: —		
Vattenavgifter	2,200: —		
Elektrisk belysning och gasförbrukning	2,800: —	20,900: —	
t) **Diverse omkostnader:**			
Sjukvårdsartiklar och medicin	4,000: —		
Begravningskostnader	1,500: —		
Flitpengar	1,200: —		
Telefon	480: —	7,180: —	
u) **Underhåll av trädgård och planteringar**		500: —	
Oförutsedda utgifter		1,000: —	109,632: 02
		Summa Kronor	576,918: 79

4 A. Folkskolan.

a. 1. Underhåll och reparation av fastigheter			12,000: —
2. Anskaffning och underhåll av inventarier			2,500: —
b. **Löner och arvoden:**			
Folkskoleinspektören, 44: IV		6,900: —	
	Transport	6,900: —	14,500: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

	Transport	6,900: —	14,500: —
Folkskollärare:			
7 ord. lärare (Dahlberg, Näslund, Wasberg, Rudkvist, N. Granér, Krantz, Leontein)			
Lön i 4:de lönegraden å kr.	4,708: —	32,956: —	
1 ord. lärare (Vallander)			
Lön i 4:de lönegraden (bostad och bränsle in natura)		3,418: —	
5 ord. lärare (Ekroth, Lindberg, Sjöholm, Fahlén, Pettersson)			
Lön i 3:dje lönegraden å kr.	4,386: —	21,930: —	
3 ord. lärare (Karlsson, Segerström, Söderholm)			
Lön i 3:dje lönegraden (bostad o. bränsle in natura)	3,096: —	9,288: —	
Ersättning till Söderholm för ett felande rum med bränsle, 1/2 år		150: —	
8 ord. lärare (M. Carlsson, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall, S. Granér, Jäderlund)			
Lön i 2:dra lönegraden å kr.	4,064: —	32,512: —	
11 ord. lärare (Lindgren, Greijer, Skoglund, Elovsson, Nordlund, B. Gustafsson, Sandén, H. Gustavsson, Eriksson, Sandahl, Silén)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,743: —	41,173: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt)			
Lön i 1:a lönegraden för 1/2 år å kr.		1,871: 50	
1 vik. lärare, lön för tiden 15 jan.—7 juni		1,459: —	
1 e. o. lärare, lön för tiden 25 aug.—18 dec.		1,175: —	
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson, Hellman)			
Lön i 4:de lönegraden å kr.	3,727: —	37,270: —	
5 ord. lärarinnor (Maunsbach, F. Bostrand, Bolin, E. Bostrand, Andersson)			
Lön i 3:dje lönegraden å kr.	3,512: —	17,560: —	
	Transport	204,662: 50	14,500: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	204,662: 50	14,500: —
9 ord. lärarinnor (Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson, Engström, E. Eriksson, Emanuelsson) Lön i 2:dra lönegraden å kr.	3,298: —	29,682: —	
2 ord. lärarinnor (Verner, Landelius) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,353: —	4,706: —	
Bostad och bränsle till Landelius för 1/2 år		472: 50	
8 ord. lärarinnor (Hjelmqvist, Frend, Råström, Kraft, Nordkvist, Vickman, Schelin, Lindström) Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,083: —	24,664: —	
1 e. o. lärarinna, lön för tiden 25 aug.—18 dec.		1,034: —	
Småskollärarinnor:			
21 ord. lärarinnor (O. Berg, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm, Boije-Carlsson, Lundeberg, S. Söderholm, M. Carlsson) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,480: —	52,080: —	
4 ord. lärarinnor (Nilsson, Larsson, Billby, Sjölund) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1,870: —	7,480: —	
Bostad och bränsle till Sjölund för 1/2 år		305: —	
5 ord. lärarinnor (S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson, S. Svensson, M. Andersson) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,319: —	11,595: —	
1 ord. lärarinna (Pettersson) Lön i 3:e lönegraden å kr. ..... (Bostad och bränsle in natura)		1,709: —	
8 ord. lärarinnor (Källbäck, Svedin, Persson, G. Olsson, H. Eriksson, A. Söderholm, v. Essen, Norman) Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,158: —	17,264: —	
	Transport	355,654: —	14,500: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

	Transport	355,654: —	14,500: —
3 ord. lärarinnor (Thunell, L. Pettersson, Verner)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.	1,997: —	5,991: —	
b. 2. **Lärare i slöjd och huslig ekonomi:**			
2 lärare i slöjd (Brandt, Ljung)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,727: —	7,454: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten)			
Lön i 3:e lönegraden å kr.		3,512: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson)			
Lön i 2:a lönegraden å kr.		3,298: —	
3 lärarinnor i slöjd (Wahlbäck, Molander, Lindqvist)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,580: —	7,740: —	
2 lärarinnor i slöjd (Wahlström, Hahr)			
Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,419: —	4,838: —	
2 lärarinnor i slöjd (Wimnell, Morberg)			
Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,258: —	4,516: —	
3 lärarinnor i slöjd (Palmén, Hellqvist, Fotmeijer)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,097: —	6,291: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Tunell, Granér)			
Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,780: —	5,560: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson)			
Lön i 1:a lönegraden å kr.		2,297: —	407,151: —
Dyrtidstillägg			109,000: —
b. 3. **Diverse undervisningsarvoden:**			
För undervisning i slöjd för gossar		10,540: —	
Till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning		1,050: —	
Vikariearvode		7,000: —	
Privatläsning		600: —	19,190: —
		Transport	549,841: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	549,841: —
b. 4. **Vaktmästare och städerskor:**		
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, 17:4, Andersson, 17:4, Sahlkvist, 17:4 och Ekström, 17:3	4,933: —	
Ersättning för ett rum till vaktmästaren Ekström vid Herrgärdsskolan ..... Bostad och bränsle in natura.	300: —	
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode (Bostad och bränsle in natura fr. o. m. 1 juli).	830: —	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	965: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode (Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)	630: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (H. Ekman) arvode ...	570: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin) arvode ...	570: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	700: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (O. Pettersson) arvode	700: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode ...	1,085: —	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	525: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode...	570: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	570: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (A. Eklund) arvode ...	570: —	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode (Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)	220: —	
Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) arvode ... (Bostad å ett rum och kök, bränsle o. lyse in natura)	280: —	
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	395: —	
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode ...	450: —	
Läkararvode för vaktmästare samt städerskor å kr. 8: —	160: —	15,023: —
Dyrtidstillägg till vaktmäst. Ekman, Andersson, Sahlkvist o. Ekström		6,136: 65
b. 5. **Diverse arvoden:**		
Till skolläkaren	1,400: —	
„ sjukgymnastik	840: —	
„ simläraren	1,708: —	
„ simlärarinnan	1,386: —	
„ 3 tillsyningslärare å 350: —, 1 å 280: — samt 2 å 70: —	1,470: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	350: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	350: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	850: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	175: —	8,529: —
	Transport	579,529: 65

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

		Transport	579,529: 65
g. **Pensioner:**			
Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist		800: —	
„ f. folkskolläraren P. V. Verkelin		800: —	
„ f. folkskolläraren J. P. Malmberg		800: —	
„ f. folkskolläraren F. Söderholm		800: —	
„ f. folkskolläraren G. Ahlm		800: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm		500: —	
„ f. småskollärarinnan J. Kjellin		600: —	
„ f. småskollärarinnan H. Törngren		390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström		910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka		200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson		200: —	
„ f. städerskan C. Svedin		300: —	
„ f. städerskan E. Froberg		300: —	7,400: —
Dyrtidstillägg till pensionärer			4,305: —
h. **Premier för olycksfallsförsäkring**			135: —
i. **Skolträdgårdarna:**			
1. Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	
2. Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		550: —	
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	750: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,000: —	1,750: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		850: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:			
Hammarby skola:			
Omkostnader	500: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	750: —	
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —	
Omkostnader vid Lundby kyrkskola		250: —	
Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	1,400: — 8,500: —
		Transport	599,869: 65

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	599,869: 65
j. **Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:**		
1. Materiel i läs och skrivämnen	22,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar	2,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor	6,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken	2,800: —	32,800: —
k. **Undervisningsmateriel till skolornas förråd**		2,000: —
m. **Tandklinik:**		
1. Lokalhyra	500: —	
2. Tandläkare, arvode (29/11 1923)	6,000: —	
3. Tandläkare, dyrtidstillägg, förslagsvis	3,000: —	
4. Arvode till biträde	1,400: —	
5. Förbrukningsartiklar	1,000: —	
6. Eldning och renhållning (50 kr. i mån.)	450: —	12,350: —
n. **Trycknings- och annonskostnader**		1,800: —
o. **Lärare- och lärjungebiblioteken:**		
Lärarepersonalens bibliotek	400: —	
Lärjungebiblioteket	500: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	950: —
p. **Stipendier och skolresor:**		
Bidrag till skolresor för lärjungarna		500: —
r. **Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn** (förslagsvis)	8,000: —	
Lokalhyra, reservationsvis	300: —	
Eldning och städning	300: —	8,600: —
s. **Vatten, värme och belysning:**		
1. Vattenavgifter	2,200: —	
2. Uppvärmning	30,000: —	
3. Belysning	2,500: —	34,700: —
t. **Skolbad:**		
Avlöning till baderskor	700: —	
Handdukstvätt och tvål	900: —	
Ersättning till varmbadhuset för simundervisningsbad	3,150: —	4,750: —
u. **Renhållning:**		
1. Skurning och rengöring	6,000: —	
2. Renhållning av gårdar	800: —	
3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	725: —	
4. Sotning	400: —	7,925: —
	Transport	706,244: 65

		Transport	706,244: 65
v.	**Diverse utgifter:**		
1.	Brandstodsavgifter	1,000: —	
2.	Post- och telefonavgifter	1,800: —	
3.	Smärre reparationer av materiel och inventarier	3,000: —	
4.	Barnbespisning (förslagsvis)	12,000: —	
5.	Anslag till föreningen Västerås skollovskolonier	7,000: —	
6.	Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	2,000: —	
7.	Oförutsedda utgifter	1,000: —	27,800: —
x.	**Barnavårdsnämnden:**		
1.	För barn intagna å skyddshem	3,000: —	
2.	För utackordering i enskilda hem	3,500: —	
3.	Arvode till sekreteraren	525: —	
4.	Arvode till ombudsman och barnavårdsmän	10,000: —	
5.	Diverse och oförutsedda utgifter	200: —	17,225: —

	Utgifter för räntor och amortering:	Resterande lånebelopp kr.	Räntor kr.	
y. 1.	Obligationslån:			
	1892 års	37,250: —	1,420: —	
	1902 „	142,760: —	5,607: 20	
	1907 „	32,500: —	1,462: 50	
	1910 „	281,140: —	12,523: 73	
	1916 „	21,820: —	1,091: —	
	1919 „	146,850: —	8,811: —	
	1922 „	64,447: 50	3,208: 56	34,123: 99
2.	Amorteringslån:			
	Prästerskapets Änke- och Pupillkassa å 4,5 %	17,013: 53	759: 60	
	Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	36,424: 82	1,822: 24	
	Västmanlands Läns Sparbank å 5 %	13,391: 32	669: 55	3,251: 39

			Amortering kr.	
z.	**Lån: Kapitalavbetalningar:**			
1.	Obligationslån:			
	1892 års å 4 %	37,250: —	3,500: —	
	1902 „ „ 4 %	142,760: —	5,160: —	
	1907 „ „ 4,5 %	32,500: —	1,000: —	
	1910 „ „ 4,5 %	281,140: —	5,670: —	
	1916 „ „ 5 %	21,820: —	290: —	
	1919 „ „ 6 %	146,850: —	2,300: —	
	1922 „ „ 5 %	64,447: 50	552: 50	18,472: 50
			Transport	807,117: 53

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

		Transport	807,117:53
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets Änke- och Pupillkassa ...	17,013:53	539:46	
Västmanlands Läns Sparbank	36,424:82	929:96	
Västmanlands Läns Sparbank	13,391:32	306:45	1,775:87
		Summa Kronor	808,893:40

4 B. Högre folkskola.

a. **Undervisningsmateriell**			400:—
b. **Löner och arvoden:**			
Arvode till skolans rektor		900:—	
1 ord. lärare (Fröier), lön i 4:e lönegraden		6,220:—	
1 ord. lärare (Karlfors), lön i 2:a lönegraden		5,398:—	
1 ord. lärarinna (Gerland), lön i 1:sta lönegraden		4,114:—	
Arvode till timlärare och sjukvik.		2,500:—	
Arvode till slöjdlärare		400:—	
Dyrtidstillägg		5,000:—	24,532:—
c. Trycknings- och annonskostnader			400:—
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare			607:50
e. Biblioteket			300:—
		Summa Kronor	26,239:50

4 D. Allmänt läroverk.

a. **Underhåll av fastighet**			200:—
b. **Löner och arvoden:**			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 25/5 1920).....		2,000:—	
2. Arvode till simundervisning (20/6 1918)		430:—	
3. Anslag till terminsavgifter (28/2 1918)		900:—	3,330:—
c. **Övriga utgifter:**			
Ersättning till Varmbadhuset för simundervisningsbad			450:—
		Summa Kronor	3,980:—

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a. **Högre flickskolan:**			
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 1/2 % å kr. 30,000:— eller kr. 1,650:— förslagsvis (31/3 1910, 29/9 1921)		1,600:—	
		Transport	1,600:—

Transport	1,600: —	
2. Arvode för simundervisning (20/6 1918)	345: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser (28/12 1920) förslagsvis	760: —	
4. Ersättning för simundervisningsbad till Varmbadhuset	450: —	3,155: —
b. **Arbetareinstitutet:**		
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (26/4 1923)	2,000: —	
2. Anslag till arbetareinstitutets bibliotek	15,000: —	17,000: —
c. **Tekniska skolan:**		
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1924	27,200: —	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	1,000: —	28,200: —
Summa Kronor		48,355: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

b. 1. **Löner och arvoden:**		
1:ste stadsläkaren, 32: IV		4,035: —
2:dre stadsläkaren, 28: IV	3,363: —	
Extra arvode (28/3 1923)	1,600: —	4,963: —
Distriktsläkaren, 21: II		2,244: —
1:ste tillsyningsmannen, 24: III		2,676: —
Tre tillsyningsmän, 18: IV à 2,217: —		6,651: —
En stadssjuksköterska, 6: IV		921: —
En stadssjuksköterska, 6: I		750: —
Två stadssjuksköterskor för de mindre bemedlade, 4: I à kr. 600	1,200: —	
Kost å Epidemisjukhuset, förslagsvis	1,350: —	
Kostpengar under semester, 60 dagar à 1: 50	90: —	2,640: —
Transport		24,880: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

	Transport	24,880: —		
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor	800: —			
Ersättning för bostad	350: —			
Ersättning för bränsle	150: —			
	1,300: —	3,900: —	28,780: —	
Ersättning till tre tillsyningsmän och två stadssjuksköterskor för mindre bemedlade för hållande av velociped			150: —	
Dyrtidstillägg för ovanstående personal			14,884: 05	43,814: 05
b. 2. **Pensioner:**				
Till f. stadsbarnmorskan L. Närström		400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell		500: —	900: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående			450: —	1,350: —
c. **Diverse utgifter:**				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 80: —		240: —		
Förbrukningsartiklar		100: —	340: —	
2. Kostnader för skyddskoppympning			100: —	
3. Telefonavgifter			1,052: —	
4. Desinfektionskostnader			400: —	
5. Tryck- och annonskostnader			200: —	
6. Diverse, häri inräknat inköp av matvaruprov, analysavgifter m. m.			1,500: —	
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten (28/12 1920)			4,000: —	
Lokalhyra till d:o			600: —	
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck m. m.		100: —		
Skjutsar vid besiktningar och diverse utgifter		100: —	200: —	
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader		700: —		
Skötsel och underhåll å brandstationen		2,200: —	2,900: —	
		Transport	11,292: —	45,164: 05

	Transport	11,292:—	45,164:05	
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		48:—		
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1924	600:—			
Städning, eldning och belysning	600:—	1,200:—	12,540:—	57,704:05

B. Bostadsinspektionen.

b. **Löner och arvoden:**

Bostadsinspektrisen, 19:I	1,920:—		
Dyrtidstillägg	1,440:—	3,360:—	
Ersättning för hållande av velociped		30:—	3,390:—

c. **Övriga utgifter:**

Tryck, annonser och diverse		100:—	3,490:—

C. Köttbesiktningsbyrån.

b. **Löner och arvoden:**

Föreståndaren, 29:IV	3,531:—		
Extra arvode	2,000:—	5,531:—	
En andre besiktningsman, arvode, (28/12 1918)		1,300:—	
Vaktmästaren, 11:II	1,287:—		
Extra arvode	600:—		
	1,887:—		
Avgår för 1 rum och kök med värme	535:—	1,352:—	
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800:—	
Två mikroskopister, arvode à 1,200:—		2,400:—	
		13,383:—	
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		3,334:20	16,717:20

c. **Diverse utgifter:**

1. Värme, belysning och vatten		700:—	
2. Telefon		120:—	
3. Tvätt		250:—	
4. Underhåll av byggnader		1,000:—	
5. Hyra		3,000:—	
6. Premie för olycksfallsförsäkring		40:—	
7. Diverse		600:—	5,710:—	22,427:20
		Summa Kronor		83,621:25

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnader för mindre gatuarbeten och reparation av stensatta gator		15,000: —	
Avgäld för nubbstensbrott		150: —	15,150: —

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar och erforderliga vägförbättringar			25,000: —

6 C. Planteringar.

a. **Löner och arvoden:**			
Stadsträdgårdsmästaren, 30: II	3,333: —		
Trädgårdsmästaren, 18: I	1,830: —		
Elever, förslagsvis	4,000: —		
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1924	1,050: —		
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	3,473: —		
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	14,436: —	
c. **Skötsel och underhåll:**			
1. Vasaparken	3,500: —		
2. Stadsparken	1,500: —		
3. Kyrkogårdarna samt planteringarna kring domkyrkan	4,550: —		
Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	6,000: —		
4. Rudbecksparken	500: —		
5. Djäkneberget	2,500: —		
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	1,000: —		
7. Elba och östra holmen	1,200: —		
8. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	500: —		
9. Slottsparken	1,000: —		
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	1,500: —		
11. Körslor till alla planteringar	2,500: —		
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	3,000: —		
13. Reparation av redskap	750: —		
Transport	30,000: —	14,436: —	40,150: —

Transport	30,000:—	14,436:—	40,150:—
14. Grus till alla planteringar	2,000:—		
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	100:—		
16. Brandstods- och telefonavgifter	250:—		
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	400:—		
18. Årsavgift i hembygdsföreningen och Västmanlands läns trädgårdsförening	65:—		
19. Oförutsedda utgifter	500:—		
20. Ersättning till timavlönade arbetare under semester	500:—	33,815:—	
d. **Extra utgifter:** Nyanskaffning av tre gräsklippningsmaskiner		300:—	48,551:—

6 D. Gatubelysning.

a. Gasbelysning	37,200:—		
b. Elektrisk belysning	35,820:—	73,020:—	
Avgår för belysning vid hamnen	1,300:—	71,720:—	
c. Anskaffning av en elektrisk lampa		80:—	71,800:—

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		16,000:—	
1. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300:— kr.	3,900:—		
för sopning å söndagarna under maj—september: 24 dagar à 13:— kr.	312:—	4,212:—	20,212:—
		Summa Kronor	180,713:—

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt A. (sid. 578)	56,601:—
Summa Kronor	56,601:—

8-A. Hamnen.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 582)	243,199:04
Transport	243,199:04

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	243,199: 04

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 584)		14,250: —
	Summa Kronor	257,449: 04

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 585)		107,475: --

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 587)		30,100: —
	Summa Kronor	137,575: —

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt A. (sid. 577)		131,017: —
	Summa Kronor	131,017: —

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 579)		285,300: —
	Summa Kronor	285,300: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 580)		391,250: —
	Summa Kronor	391,250: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

a) **Avlöningar:**

En biljettförsäljerska	420: —	
En biträdande simlärarinna	420: —	
En biträdande simlärare	420: —	
Arvode till kontrollanten	200: —	1,460: —
Transport		1,460: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

	Transport	1,460: —	
b) **Övriga utgifter:**			
Annonser och trycksaker	150: —		
Isväckning samt diverse arbeten	900: —		
Utskylder	40: —		
Brandförsäkringspremie	130: —		
Oförutsedda utgifter	40: —		
Anskaffning av 2 st. väggur, att placeras i herr- och damavdelningen à 40: —	80: —	1,340: —	2,800: —

17 B. Varmbadhuset.

Andel i obligationslån:			
Ränta	9,432: 92		
Amortering	4,124: 33	13,557: 25	
a) **Avlöningar och pensioner:**			
Badmästaren: 16: IV	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle	845: —	1,156: —	
Maskinisten: 16: IV	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535: —	1,466: —	
Eldaren: 14: IV		1,785: —	
Biljettförsäljerska: 9: IV		1,245: —	
Badaren: 13: III		1,479: —	
En baderska, lön	750: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle	535: —	215: —	
3 baderskor, lön à 750: —		2,250: —	
1 vakt i simhall, lön		1,020: —	
1 vakt i folkbadet, lön		930: —	
2 tvätterskor, lön à 1,020: —		2,040: —	
Provisioner, förslagsvis		4,200: —	
Ersättning för vikarie under semester, vid sjukdomsfall samt extra hjälp		1,500: —	
Dyrtidstillägg, förslagsvis		11,625: 15	
Arvode till kontrollanten		600: —	
Understöd åt f. baderskan Lovisa Schön		300: —	31,811: 15
	Transport	31,811: 15	2,800: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	31,811: 15	2,800: —
b) **Övriga utgifter:**			
1. Bränsle	16,000: —		
2. Elektrisk belysning	1,800: —		
3. Underhåll av inventarier	900: —		
4. Underhåll av linne och nyanskaffning	1,200: —		
5. Underhåll av fastigheten	1,000: —		
6. Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	600: —		
8. Renhållning och städning	150: —		
9. Skriv- och trycksaker	500: —		
10. Telefon	275: —		
11. Läkarearvode och medicin	100: —		
12. Brandförsäkringspremie	250: —		
13. Olycksfallspremie	90: —		
14. Förbrukningsartiklar (Häri ingår badingredienser)	3,000: —		
15. Utskylder	2,200: —		
16. Oförutsedda utgifter	163: 85	29,428: 85	61,240: —

17 C. Klapphuset.

a. **Underhåll och reparationer:**			
Underhåll av fastigheten		100: —	
b. **Löner och arvoden:**			
Arvode för tillsyn		100: —	200: —

17 D. Båttrafiken.

a. **Underhåll och reparationer:**			
1. Ångfärjan Elba (sjövärdighetsbesiktning)	1,700: —		
2. Ångfartyget Arosia	700: —		
3. Pråmar	1,500: —	3,900: —	
b. **Löner och arvoden:**			
Arvode för tillsyn och handhavandet av stadens ångbåtstrafik	1,000: —		
Lön till befäl och manskap å:			
1. Arosia:			
Befälhavare 3,500: —			
Maskinist 3,300: —			
Besättningsmän 2,000: —	8,800: —		
Transport	9,800: —	3,900: —	64,240: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

	Transport	9,800:—	3,900:—	64,240:—
2. Elba:				
Befälhavare		2,000:—		
Maskinist	1,500:—			
Besättningsmän	1,500:—			
Polettförsäljare	500:—			
Extra betjäning sön- och helgdagar	200:—	5,700:—		
3. Pråmar:				
Pråmskeppare		4,800:—	20,300:—	
c. **Anskaffning och underhåll av inventarier:**				
För ångaren:				
Elba		250:—		
Arosia		250:—		
Pråmarne		600:—	1,100:—	
d. **Driftkostnader:**				
1. Smörjoljor, fotogen, trassel m. m.		700:—		
2. Bränsle		5,500:—	6,200:—	
f. **Övriga utgifter:**				
1. Diverse		800:—		
2. 1/5 amortering å kostnaden, kr. 55,000:— för inköp av Arosia (5:te året)		11,000:—		
3. 1/5 amortering å kostnaden, kr. 31,000:— för inköp av pråmar (5:te året)		6,200:—	18,000:—	49,500:—

17 E. Vedgården.

a) Hyror:			
1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård, 8,000 kvm. à 50 öre		4,000:—	
2. För kontor		500:—	
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis		500:—	5,000:—
b) **Nyanskaffning och underhåll:**			
1. Underhåll av maskiner och material			2,000:—
c) **Löner och arvoden:**			
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården		11,000:—	
2. Avlöning till arbetare		19,000:—	30,000:—
	Transport	37,000:—	113,740:—

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	37,000: —	113,740: —
d) **Räntor:**			
Ränta å rörelsekapital		12,000: —	
e) **Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:**			
1. Lyse, värme och städning	500: —		
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnad...	800: —		
3. Försäkringspremier	1,200: —		
4. Läkarearvode och medicin	500: —		
5. Elektrisk kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	2,000: —		
6. Utkörning av ved	20,000: —	25,000: —	74,000: —
		Summa Kronor	187,740: —

18. Brandväsendet.

a) **Pensioner:**			
f. brandchefen C. G. Sjöqvist		2,000: —	
f. tornväktaren C. E. Eriksson (30/3 1922)		150: —	
Avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka (27/2 1919)...		500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis		325: —	2,975: —
b) **Löner och arvoden:**			
Brandchefen, 36: III	4,488: —		
vice brandchefen, 31: III	3,678: —		
1:ste brandmästaren, 22: IV	2,631: —		
2:dre brandmästaren, 20: IV	2,433: —		
1:ste brandförman, 18: IV	2,217: —		
2:dre brandförman, 17: IV	2,109: —		
Maskinist, 17: IV	2,109: —		
4 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask) 16: IV à 2,001: —	8,004: —		
5 brandmän (A. Johansson, Junggren, E. Johansson, Karlsson, Isaksson) 16: III à 1,884: —	9,420: —		
7 brandmän (E. E. E. Andersson, Reimitz, Nystrand, Lundberg, E. Hj . Andersson, Lundin, Schenning) 16: II à 1,767: —	12,369: —		
1 brandman (K. S. Johansson) 16: I	1,650: —		
Arvode till verkstadsförman (enligt beslut av Brandstyrelsen den 10/1 1922)	500: —		
	51,608: —		
Avgår värdet av bostadsförmån	10,862: 50	40,745: 50	
	Transport	40,745: 50	2,975: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

Transport	40,745: 50	2,975: —
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter index 175	36,557: 10	77,302: 60
c) Hyra för bostäder åt brandmanskapet		6,200: —
d) Kol, ved, lyse samt kraftström till verkstäderna		2,500: —
f) **Diverse utgifter:**		
1. Olycksfallsförsäkring för personalen	310: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall	100: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial	250: —	
4. Tvätt, skurning och städning	400: —	
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300: —	
6. Underhåll av brandredskapen	1,000: —	
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	400: —	
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)	980: —	
9. Brandstodsavgifter för inventarier	120: —	
10. Läkarearvode och sjukvård	200: —	
11. Bensin och smörjoljor till automobiler och motorsprutor	1,000: —	
12. Löner till 2 skorstensfejare à 25: —	50: —	
13. Oförutsedda utgifter	500: —	
14. Beklädnad à 180 kr. för 20 man förslagsvis	3,600: —	
15. Reservanslag till semestervikarier	700: —	
16. Reservanslag för gradbeteckningar, knappar, beklädnad åt vikarier, förstörda kläder m. m.	300: —	
17. Reservanslag för körningar med piketbilen för styrelser och nämnder	200: —	10,410: —
g) **Brandkårens reserv:**		
Ångsprutchefen	200: —	
vice ångsprutchefen	100: —	
1:ste maskinist	200: —	
2:dre maskinist	100: —	
2 eldare à 75 kronor	150: —	
20 man à 60 kronor	1,200: —	
Övningar med manskapet	400: —	
Telefon till ångsprutchefen	80: —	
Stenkol till och underhåll av stora ångsprutan	100: —	2,530: —
h) **Allmänna brandstyrkan:**		
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —	550: —
Transport		102,467: 60

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

		Transport	102,467: 60
i) **Nyanskaffningar:**			
Slang och kopplingar		2,000: —	
Mekaniska strålrör		200: —	2,200: —
k) **Fastigheter:**			
8 % å 2/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen, 100,000: —	8,000: —		
l) Brandsynekostnader			1,000: —
m) Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposterna			1,200: —
		Summa Kronor	106,867: 60

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. **Rådhuset:**			
1. Underhåll av fastighet		500: —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		200: —	
3. övriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	166: —		
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	941: —
b. **Polis- och Brandstationen:**			
1. Underhåll av fastigheten		500: —	
övriga utgifter:			
2. Brandstodspremier och vattenavgift		200: —	
3. Skatter		75: —	
4. Gaturenhållning		75: —	
5. Sotning		100: —	
6. Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25 kr.		100: —	
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	1,200: —
c. **Stadshotellet:**			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen			
Ett års ränta ... 20,688: 70			
Ett års amort. ... 17,751: 67	38,440: 37		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		1,500: —	
3. Kostnad för uppvärmning. (Häri ingår avlöning och bostad för eldaren)		15,000: —	
		Transport 16,500: —	2,141: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

Transport	16,500: —	2,141: —
4. Skatter	4,500: —	
5. Brandstodspremier	650: —	
6. Renhållning	800: —	
7. Sotning	350: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25 kr.	1,000: —	23,800: —
d. **Sundinska huset:**		
1. Underhåll av fastigheten	400: —	
2. Skatter	1,000: —	
3. Brandstodspremier	140: —	
4. Renhållning	50: —	
5. Sotning	75: —	
6. Vattenavgift	100: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden; 30/9 1920)	8,000: —	9,765: —
e. **Tullhuset:**		
1. Underhåll av fastigheten	50: —	
2. Vattenavgift och sotning	30: —	
3. Brandstodspremier och utskylder	90: —	170: —
f. **Paviljongen i Stadsparken:**		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	300: —	
3. Brandstodspremier	240: —	
4. Sotning	50: —	
5. Amortering å tillbyggnadskostnaden kr. 35,000: — (29/3 1920, 5:te året)	5,250: —	6,040. —
g. **Gårds- och tomtfastigheter:**		
1. Underhåll av fastigheter	10,000: —	
2. Skatter	12,000: —	
3. Brandförsäkringspremier	5,000: —	
4. Renhållning	3,000: —	
5. Sotning	2,500: —	
6. Vattenavgifter m. m.	4,500: —	37,000: —
h. **Hamnmagasinen:**		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	1,300: —	
3. Brandstodspremier	400: —	1,900: —
Transport		80,816: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport	80,816: —	
i. **Hamnplanen och materialgården:**			
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	4,000: —		
2. Justering av spår m. m.	1,000: —	5,000: —	
j. **Hamnpaviljongen:**			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkringspremier	94: —		
4. Vatten och sotning	30: —	374: —	
k. **Kabinettet:**			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Löner och arvoden	1,200: —		
3. Skatter	—: —		
4. Brandförsäkringspremier	50: —		
5. Vatten- och klosettavgift	250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	250: —	1,800: —	
l. **Epidemisjukhuset:**			
1. Underhåll av fastigheten	1,000: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26	1,158: 26	89,148: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 587) 112,342: 20

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplan.

a. **Egendomen Carlsberg:**			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Skatter	1,200: —	1,250: —	
b. **Hästholmarne:**			
1. Underhåll av fastigheter och bryggor	1,200: —		
2. Underhåll av inventarier	100: —		
3. Skatter	900: —		
4. Brandförsäkringsavgifter	356: —		
5. Diverse utgifter	300: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.	1,000: —	3,856: —	
	Transport	5,106: —	201,490: 46

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

		Transport	5,106: —	201,490: 46
c. **Diverse jordägor:**				
1. Skatter:				
För Kungsängen	400: —			
För östra utmarken	400: —			
För Viksängs villaområde.....	60: —			
För diverse jordägor	2,640: —	3,500: —		
2. Arrenden och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	30: —			
S. k. Falkenbergska tomten...	200: —			
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 28/11 1873	30: —			
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	15: —			
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873	100: —			
Vasaparken utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	857: 07			
Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång	335: 61			
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 lit. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 60			
Transport	1,583: 28	3,500: —	5,106: —	201,490: 46

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

Transport	1,583: 28	3,500: —	5,106: —	201,490: 46
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarna (Koloniträdgårdarna)	200: —			
5. Arrende för Biskopsängarna (Koloniträdgårdarna)	350: —			
6. Arrende för Domkyrkosysslomannens lönejord i norra kvarteret n:r 119	20: —			
7. Arrende för tomten n:r 68 i Norra kvarteret (till Domprosten)	40: —	2,193: 28	5,693: 28	
d. **Övriga utgifter:**				
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreatursstorget			750: —	11,549: 28

20 D. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 589)				4,940: —
			Summa Kronor	217,979: 74

21. Magistrat och Rådstuvurätt.

a. **Anskaffning och underhåll av inventarier**				700: —
b. 1. **Löner och arvoden:**				
Borgmästaren	6,000: —			
Civilrådmannen, 44: IV	6,900: —			
Brottmålsrådmannen, 44: IV	6,900: —			
3:dje rådmannen, 40: I	4,800: —			
Stadsnotarien, 40: IV	5,547: —			
Stadsfiskalen, 31: IV	3,867: —			
Stadsvaktmästaren, 17: IV	2,109: —	36,123: —		
b. 2. **Dyrtidstillägg:**				
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		17,823: —	53,946: —	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis		1,500: —		
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1924		800: —	2,300: —	56,246: —
			Transport	56,946: —

			Transport	56,946:—	**N:o 90.**
c.	**Renhållning**			1,500:—	*Budget*
d.	**Belysning**			400:—	*för 1924.*
e.	**Uppvärmning**			800:—	*Utgifter.*
f.	**Övriga utgifter:**				
	1. Tryck och annonskostnader		2,000:—		
	2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,800:—		
	3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren		5:—		
	4. Läkarearvode för stadsvaktmästaren		20:—		
	5. Telefonavgifter för ledningar till:				
	Borgmästarens ämbetsrum och bostad	392:—			
	Civilrådmannen	130:—			
	Brottmålsrådmannen	130:—			
	Stadsnotarien	200:—			
	3:dje Rådman	130:—			
	Rådhusets tambur	340:—			
	Stadsvaktmästaren	80:—	1,402:—	5,227:—	
g.	**Oförutsedda utgifter**			100:—	
			Summa Kronor	64,973:—	

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a.	**Anskaffning och underhåll av inventarier**			150:—	
b.	1. **Löner och arvoden:**				
	Kronokassören	2,600:—			
	Stadsfogden	3,500:—			
	1:sta skrivbiträdet, 14: III	1,680:—			
	2:dra skrivbiträdet, 12: III	1,476:—			
	6 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Carlsson, Steen, Larsson, Sundkvist, Nordmark), 16: IV à 2,001:	12,006:—	21,262:—		
b.	2. **Dyrtidstillägg:**				
	Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 175		14,202:—	35,464:—	
b.	3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören reservationsvis			210:—	
	5. Ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden			750:—	
	6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden			210:—	
	7. Arvode till mantalsskrivningsombud			700:—	
			Transport	37,334:—	150:—

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport		37,334: —	150: —
8.	Understöd åt f. fjärdingsman Törn för 1924		300: —	
9.	Understöd åt f. fjärdingsman Vallin		1,000: —	38,634: —
c.	**Kronouppbördskontoret:**			
1.	Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
2.	Renhållning: Rådhusets annex		600: —	
3.	Belysning: Rådhusets annex		75: —	
4.	Uppvärmning: Rådhusets annex		250: —	1,675: —
d.	**Exekutionsbetjänternas tjänsterum:**			
1.	Hyra		300: —	
2.	Renhållning		275: —	
3.	Belysning		50: —	
4.	Uppvärmning		100: —	725: —
e.	**Övriga utgifter:**			
1.	Tryck- och annonskostnader		1,200: —	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		800: —	
3.	Olycksfallsförsäkringspremie		10: —	
4.	Läkararvode för exekutionsbetjänterna		100: —	
5.	Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	
6.	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfogden	240: —		
	Kronokassören	260: —		
	Exekutionsbetjänterna	280: —	780: —	3,070: —
f.	**Oförutsedda utgifter**			100: —
		Summa Kronor		44,354: —

23. Polisväsen och fångvård.

8 % å 1/3 av byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 750,000 kr.	4,000: —		
a. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar			1,500: —
b. **Löner och arvoden:**			
Poliskommissarien, 29: IV	3,531: —		
Detektivöverkonstapeln, 24: IV	2,829: —		
3 överkonstaplar, 22: IV à kr. 2,631: — (Andersson, Winroth och Karlsson)	7,893: —		
4 inspektionskonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —		
4 detektivkonstaplar, 18: IV à kr. 2,217: — (Veimer, Forslund, Meyner och Söder)	8,868: —		
Transport	31,989: —		1,500: —

Transport	31,989:—		1,500:—
7 poliskonstaplar, 17:IV à kr. 2,109:— (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 10 Kraft, 14 Persson, 24 Ström, 18 Sporre och 19 Morlin)	14,763:—		
8 poliskonstaplar, 17:III à kr. 1,986:— (2 Svensson, 8 Johansson, 16 Karlsson, 21 Carlsson, 4 Bergström, 9 Wass, 26 Andersson och 28 Svalberg)	15,888:—		
13 poliskonstaplar, 17:II à kr. 1,863:— (5 Fält, 6 Jonsson, 11 Gustafsson, 12 Brohmé, 23 Qviberg, 25 Hising, 29 Bertilsson, 31 Dahlin, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 32 Mårtensson)	24,219:—		
6 poliskonstaplar, 17:I à kr. 1,740:— (7 Grip, 13 J:son Deander, 33 Gustafsson, 34 Johansson, 35 Pettersson och 36 Ullberg)	10,440:—		
2 extra konstaplar, lön enligt Stadsfullmäktiges beslut, § 119, mom. 42, den 27 juni 1921, 17:I à kr. 1,740:— (37 Eriksson och 30 Lundkvist)	3,480:—		
1 extra poliskonstapel, 16:I à kr. 1,650:— (27 Lundius)	1,650:—	102,429:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 175		74,796:—	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 225 kr. pr man, förslagsvis	9,225:—		
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à kr. 112:50 förslagsvis	450:—	9,675:—	186,900:—
c. **Pensioner:**			
f. poliskostapeln E. F. Kindblom	500:—		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100:—		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn, (26/6 1919) pensionsersättning	1,000:—		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500:—	2,100:—	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,050:—	3,150:—
d. **Renhållning:**			
Städning av tjänstelokalerna à 102 kr. pr månad			1,224:—
e. Belysning			400:—
f. **Uppvärmning:**			
Bränsle inklusive ersättning till brandkåren för eldning av ugnarna			1,500:—
		Transport	194,674:—

N:o 90.
Budget för 1924. Utgifter.

		Transport	194,674: —
g.	**Övriga utgifter:**		
1.	Premier för olycksfallsförsäkring	250: —	
2.	Trycksaker, skrivmaterial och bokbinderiarbeten	1,000: —	
3.	Läkarearvode åt poliskåren	800: —	
4.	Telefonavgifter för polisstationen m. m.	1,000: —	
6.	Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal	700: —	
7.	Fångars vård och förplägning å straffängelset	600: —	4,350: —
	Utbildning av polispersonalen till automobilförare		600: —
		Summa Kronor	199,624: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a.	**Pensionsnämnden för Västerås stad:**			
1.	Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag, förslagsvis		350: —	
2.	Arvode åt ordförande	400: —		
2.	Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	800: —	1,200: —	
3.	För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		500: —	
4.	Annonser och kungörelser, förslagsvis		100: —	
5.	Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		400: —	2,550: —
b.	**Pensionsnämnden för S:t Ilian:**			
1.	Arvode åt ordföranden		100: —	
2.	Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3.	Tryck- och annonskostnader samt blanketter		75: —	225: —
c.	**Pensionsnämnden för Lundby:**			
1.	Arvode åt ordföranden		100: —	
2.	Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3.	Tryck- och annonskostnader m. m.		75: —	225: —
d.	**Levererade grundavgifter**			58,000: —
e.	**Bidrag till pensionstillägg och understöd**			10,000: —
			Summa Kronor	71,000: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a.	**Anskaffning och underhåll av inventarier**			600: —
b.	1. **Löner och arvoden:**			
	Drätseldirektören 56: IV	11,040: —		
	Byggnadschefen 51: IV	9,315: —		
	Stadsombudsmannen 44: IV	6,900: —		
	Transport	27,255: —		600: —

Transport	27,255: —	600: —	
Notarien i stadens kansli 36: III	4,488: —		
Stadskamreraren 42: II	5,673: —		
Kassörska 19: I	1,920: —		
Stadsbokhållaren 22: IV	2,631: —		
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14: IV .... 1,785: —			
300: —	2,085: —		
1 kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14: II	1,575: —		
1 manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret 13: II	1,479: —		
Stadsinspektoren 29: IV	3,531: —		
1 arbetsförman (Pettersson) 18: III	2,088: —		
2 arbetsförmän (Råberg, Johansson) 18: II à 1,959: —	3,918: —		
1 arbetsförman (Westholm) 18: II	1,959: —		
1 förrådsförman (Barklund) 18: III	2,088: —		
Rådhusvaktmästaren 17: II	1,863: —		
1 körkarl (Eriksson) 15: IV	1,893: —		
1 körkarl (Persson) 15: III	1,782: —		
1 körkarl (Andersson) 15: II	1,671: —	67,899: —	
b. 2. **Dyrtidstillägg:**			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 175		39,360: —	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		6,500: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens (30/12 1919)		1,400: —	
Läkararvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman och körkarlar		100: —	
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)		6,800: —	123,259: —
Transport			123,859: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

			Transport	123,859: —
c.	**Pension och dyrtidstillägg** åt f. stadskamrer B. Carlsson (3,250: — + 1,375), förslagsvis			4,625: —
d.	**Renhållning:** Rådhuset och annexet			2,000: —
e.	**Belysning:** Rådhuset och annexet			400: —
f.	**Uppvärmning:** Rådhuset och annexet			1,050: —
g.	**övriga utgifter:**			
1.	Tryck- och annonskostnader		10,000: —	
2.	Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,500: —	
3.	Olycksfallsförsäkringspremie		20: —	
4.	Premie för inbrottsförsäkring		198: —	
5.	Telefonavgifter för ledningar till:			
	Stadsfullmäktiges ordförande	80: —		
	Drätselkammarens ordförande	80: —		
	Drätseldirektörens exp. och bostad	260: —		
	Stadsombudsmannens exp. och bostad	260: —		
	Notariens vid stadens kansli exp. och bostad	260: —		
	Byggnadschefens exp. och bostad	260: —		
	Stadskamrerarekontoret	260: —		
	Stadskamrerarens bostad	80: —		
	Stadsinspektorens exp. och bostad	260: —		
	Byggmästare Alb. Anderssons bostad	80: —		
	Rådhusvaktmästarens bostad	80: —		
	Arbetsförman Råberg	80: —		
	Arbetsförman Westholm	80: —		
	Arbetsförman Pettersson	80: —		
	Arbetsförman Johansson	80: —		
	Förrådet	130: —	2,410: —	
6.	Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		1,200: —	
7.	Diverse och oförutsedda utgifter		800: —	16,128: —
h.	**Stallet:**			
1.	Utfodring och skötsel av 5 hästar		2,500: —	
2.	Hästskoning och hästförsäkring m. m.		350: —	2,850: — 150,912: —
			Transport	150,912: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Utgifter.

			Transport	150,912: —

27 B. Byggnadsnämnden.

a)	Anskaffning och underhåll av inventarier		400: —	
b)	**Löner och arvoden:**			
	Stadsarkitekten, arvode	3,000: —		
	Stadsarkitekten, reseersättning...	1,000: —	4,000: —	
	Bitr. stadsingenjören, lön 32: IV	4,035: —		
	Personligt lönetillägg	1,000: —	5,035: —	
	Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och biträdande stadsingenjören efter index 175 ...		4,660: 50	13,695: 50
	Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren			10,500: —
c)	**Pension:**			
	F. stadsingenjören F. Gewalt		3,000: —	
	Dyrtidstillägg efter index 175		1,300: —	4,300: —
d)	**övriga utgifter:**			
	1. Kostnader för besiktningar		100: —	
	2. Hantlangning		1,000: —	
	3. Telefon och postavgifter		180: —	
	4. Annonskostnader		100: —	
	5. Rit- och skrivmaterial		500: —	1,880: — 30,775: 50

27 C. Automobiler.

a.	**Underhåll och reparationer**	1,000: —	
b.	**Löner och arvoden:**		
	1 bilförare, förslagsvis	2,700: —	
c.	**Driftkostnader:**		
	Bensin och smörjoljor m. m.	2,000: —	
d.	**Diverse utgifter:**		
	Diverse	200: —	5,900: —
		Summa Kronor	187,587: 50

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a.	**Sociala ändamål:**			
	1. Arbetsstugan (29/12 1910)		5,600: —	
	med avdrag av anslag från Sundinska fonden		1,000: —	4,600: —
			Transport	4,600: —

N:o 90. *Budget för 1924. Utgifter.*

	Transport		4,600: —
2.	Barnkrubban (28/12 1918)		2,500: —
3.	Barnhemmet (28/12 1918)		500: —
4.	Natthärberget		300: —
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt (30/9 1907 och 29/12 1920)	2,900: —	
	Extra anslag för år 1924	500: —	3,400: —
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909) förslagsvis		2,500: —
7.	Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (23/11 1918), förslagsvis		11,000: —
8.	Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)		600: —
9.	Anslag till Barnhemmet "Sparvboet", hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)		600: —
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		450: —
11.	Anslag till friluft- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas (30/12 1919)		2,000: —
15.	Anslag till Arosgårdens verksamhet (28/10 1920)		3,500: —
16a.	Anslag till Nykterhetsnämnden		350: —
b.	Anslag till Nykterhetsnämnden för alkoholistvård		1,000: —
17.	Anslag till Arbetarnas bildningsförbunds biblioteksverksamhet (28/12 1920)		1,500: —
18.	Anslag till Västerås idrottsorganisationer för förhyrning av mark till idrottsplats		800: —
	Anslag till Nykterhetskurs i Västerås år 1924		500: — 36,100: —

b. **Taxeringsnämnderna:**

1.	Traktamentsersättning à 1: 40 pr sammanträdestimme, förslagsvis		2,000: —
2.	Biträde åt ordförandena		800: —
3.	Lyse, värme och städning av lokal, förslagsvis		200: —
4.	Annonsering och telefon, högst		400: —
5.	Skrivmaterial och diverse, högst		75: — 3,475: —

c. **Diverse utgifter:**

1.	Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg (18/12 1914), förslagsvis		600: —
2.	Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare		1,000: —
3.	Läkare och sjukvård samt sjukavlöning åt samma arbetare (19/12 1912)		5,000: —
	Transport		6,600: — 39,575: —

Transport	6,600: —	39,575: —
4. Årsavgift till Svenska stadsförbundet à kr. 7:50 för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)	2,272: 50	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation (29/1 1920)	530: 25	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar à kr. 12: — (26/10 1911)	720: —	
7. Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)	2,000: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord	200: —	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer (4:de året)	40,000: —	
14. Anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid, kr. 27,000: —, att amorteras på 5 år (3:dje året)	5,400: —	58,849: 75
Arbetslöshetsunderstöd		15,000: —
Summa Kronor		113,424: 75

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslaget	85,596: 96
Summa Kronor	85,596: 96

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

Inkomster:

Behållning från sist avslutade räkenskapsår	183,949: 92	
Avgår:		
Avskrivning å makadam	15,000: —	168,949: 92
Summa Kronor		168,949: 92

1 A. Räntor och Aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. **Obligationslån:**			
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	18,695: —	708: 90	
1896 „ „ à 3.6 %	56,910: —	1,977: 30	
1902 „ „ à 4 %	49,810: —	1,992: 40	
1907 „ „ à 4 1/2 %	543,270: —	24,447: 15	
1910 „ „ à 4 1/2 %	934,080: —	41,625: 45	
1916 „ „ à 5 %	396,638: —	19,831: 90	
1919 „ „ à 6 %	649,375: 57	38,962: 53	
1922 „ „ à 5 %	532,294: 21	26,500: 63	156,046: 26
2. **Folkskolestyrelsen:**			
1892 års lån à 4 %	37,250: —	1,420: —	
1902 „ „ à 4 %	142,760: —	5,607: 20	
1907 „ „ à 4 1/2 %	32,500: —	1,462: 50	
1910 „ „ à 4 1/2 %	281,140: —	12,523: 73	
1916 „ „ à 5 %	21,820: —	1,091: —	
1919 „ „ à 6 %	146,850: —	8,811: —	
1922 „ „ à 5 %	64,447: 50	3,208: 56	34,123: 99
3. **Fattigvårdsstyrelsen:**			
1892 års lån à 4 %	7,450: —	284: —	
1902 „ „ à 4 %	16,799: 20	671: 97	
1919 „ „ à 6 %	242,916: 67	14,575: —	
1922 „ „ à 5 %	382,719: —	19,053: 93	34,584: 90
4. **Kyrkorådet:**			
1896 års lån à 3.6 %	7,020: —	244: 80	
Ränta å tillfälliga lån för kyrkogårdsanläggning m. m.		22,245: 20	
1910 års lån à 4,5 %	46,000: —	2,070: —	24,560: —
Transport			249,315: 15

		Transport	249,315:15
5. **Hamnen:**	Resterande lånebelopp	Ränta	
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	19,905:—	995:25	
För nya hamnbyggnaden à 4 1/2 %	143,125:—	6,440:63	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	104,020:—	5,201:—	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1 à 5 % ...	8,250:—	412:50	
För malmlossningskran n:o 2 à 5 % ...	18,750:—	937:50	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % å kronor	145,750:—	8,745:—	22,731:88
b. **Andra amorteringslån:**			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden och statens bostadslånefond:			
Räntor å av staden utlämnade lån			47,000:—
2. Andra lån och skulder.			
a. Ränta av Elementarläroverket för flickor å kronor 3,500:— à 4 1/2 %		157:50	
b. Ränta å beräknad brist i hamnkassan		9,690:18	
c. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr.		10,800:—	
d. Ränta å kr. 1,000:— lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 1/2 %		45:—	20,692:68
3. Aktier.			
a. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74,700:— à 4 %			2,988:—
b. Ersättning för upphörd utdelning i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg från järnvägsmedelsfonden		—:—	
c. Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier kronor 300,000:— à 4.75 %		—:—	
		Summa Kronor	342,727:71

1 B. Lån.

a. **Obligationslån:**	Resterande lånebelopp	Årets amortering
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:		
Upptaget år 1892 à 4 %	18,695:—	1,945:—
„ „ 1896 à 3,6 %	56,910:—	3,970:—
„ „ 1902 à 4 %	49,810:—	2,250:—
	Transport	8,165:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

	Transport	8,165: —	
Upptaget år 1907 à 4 1/2 %	543,270: —	13,110: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	934,080: —	18,140: —	
„ „ 1916 à 5 %	396,638: —	5,125: —	
„ „ 1919 à 6 %	649,375: 57	5,346: 49	
„ „ 1922 à 5 %	532,294: 21	4,563: 29	54,449: 78
2. Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	37,250: —	3,500: —	
„ „ 1902 à 4 %	142,760: —	5,160: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %	32,500: —	1,000: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	281,140: —	5,670: —	
„ „ 1916 à 5 %	21,820: —	290: —	
„ „ 1919 à 6 %	146,850: —	2,300: —	
„ „ 1922 à 5 %	64,447: 50	552: 50	18,472: 50
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	7,450: —	700: —	
„ „ 1902 à 4 %	16,799: 20	607: 20	
„ „ 1919 à 6 %	242,916: 67	2,000: —	
„ „ 1922 à 5 %	382,719: —	3,281: —	6,588: 20
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3,6 %	7,020: —	440: —	
„ „ 1910 à 4,5 %	46,000: —	1,000: —	1,440: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	19,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån	143,125: —	5,725: —	
1916 „ „	104,020: —	1,342: —	
1919 „ „	145,750: —	1,200: —	
För svängkran n:r 6, f. d. n:r 1, kapitalåterstod	8,250: —	275: —	
För malmlossningskran n:r 2, kapitalåterstod	18,750: —	625: —	12,167: —
b. Andra amorteringslån:			
Kapitalavbetalningar:			
Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering			9,350: —
Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond	264,944: —		
Transport	264,944: —		102,467: 48

Transport	264,944: —		102,467: 48
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:			
Amortering	54,449: 78		
Ränta	156,046: 26	210,496: 04	
Återstår till avsättning		54,447: 96	
		Summa Kronor	102,467: 48

2. Fattigvård.

A. Allmänna fattigvården.

f) **Ersättning från landstinget** för lämnad vård å sanatoriet, lasarett och hospital m. fl. enl. §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14/6 1918		28,000: —	
g) **Diverse inkomster:**			
Återbetalningar och div. inkomster	2,500: —		
Bötesandelar	1,000: —	3,500: —	31,500: —

B. Ålderdomshemmet.

d) **Vårdavgifter:**			
Ersättning för främmande understödstagare	8,000: —		
Ersättning av betalande vårdtagare	4,000: —		
Ersättning av landstinget för lämnad sjukvård enl. 41 § fattigvårdslagen åt kroniskt sjuka	3,000: —		
Ersättning av d:o för tuberkulosvård	4,000: —		
Statsbidrag för tuberkulosavdelningen beräknad på 5,000 vårddagar à 1: 85	9,250: —	28,250: —	
c) **Diverse inkomster:**			
Av understödstagarne verkställda arbeten ...	3,100: —		
Pension för understödstagarne	9,000: —	12,100: —	40,350: —
		Summa Kronor	71,850: —

4 A. Folkskolan.

a. **Statsbidrag:**		
1. Till folkskolan:		
För 8 ord. lärare å kr. 2,810: —		22,480: —
„ 9 ord. lärare å kr. 2,510: —		22,590: —
„ 8 ord. lärare å kr. 2,210: —		17,680: —
Transport		62,750: —

N:o 90. *Budget för 1924. Inkomster.*

	Transport	62,750:—	
För 11 ord. lärare å kr. 1,910:—		21,010:—	
„ 1 ord. lärare för ½ år		955:—	
„ 1 e. o. lärare för tiden 25/8—18/12		736:—	
„ 1 vik. lärare för tiden 15/1—7/6		914:—	
„ 10 ord. lärarinnor å kr. 2,310:—		23,100:—	
„ 5 ord. lärarinnor å kr. 2,110:—		10,550:—	
„ 11 ord. lärarinnor å kr. 1,910:—		21,010:—	
„ 8 ord. lärarinnor å kr. 1,710:—		13,680:—	
„ 1 e. o. lärarinna för tiden 25/8—18/12		641:—	155,346:—
2. Till småskolan:			
För 25 ord. lärarinnor å kr. 1,530:—		38,250:—	
„ 6 ord. lärarinnor å kr. 1,380:—		8,280:—	
„ 8 ord. lärarinnor å kr. 1,230:—		9,840:—	
„ 3 ord. lärarinnor å kr. 1,080:—		3,240:—	59,610:—
3. Till slöjdundervisningen:			
För gossar: 50 grupper å kr. 146:88		7,344:—	
„ flickor: 81 grupper å kr. 146:88		11,897:28	19,241:28
4. Till undervisning i huslig ekonomi 18 kurser å kronor 229:50			4,131:—
Dyrtidstillägg:			
5. Till lärare i läs- och skrivämnen		81,565:22	
6. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi		8,710:—	90,275:22
7. Till lärjungebiblioteket			150:— 328,753:50
b. **Barnbespisningen,** anslag från Wahlbeckska fonden			2,000:—
c. **Arrendemedel:**			
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden			37:—
d. **Hyresmedel:**			
För bostäder till lärare			5,900:—
För uthyrning av skollokaler			100:— 6,000:—
e. **Barnavårdsnämnden:**			
Av Fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem			1,000:—
Av Fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn			1,000:—
a. 8. Statsbidrag			500:— 2,500:—
		Summa Kronor	339,290:50

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

4 B. Högre folkskola.

a. Statsbidrag till avlöningar		11,122: —
Statsbidrag till dyrtidstillägg		4,315: —
Statsbidrag till biblioteket		150: —
Summa Kronor		15.587: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Bidrag av Landstinget till 1:ste stadsläkarens avlöning	3,000: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen	500: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1,000: —	
4. Protokollslösen	200: —	4,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktningsavgifter	22,427: 20	
Vågavgifter	3,000: —	25.427: 20
Summa Kronor		30,127: 20

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

A. Gatuläggningen.

Försäljningsmedel	500: —

B. Planteringar.

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarna och planteringar vid domkyrkan	4,500: —	
1. Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	50: —	
2. Anslag för vård av slottsparken	1,000: —	
5. Ersättning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	500: —	
3. Försäljningsmedel och dekoreringar	1,500: —	7,550: —
Transport		8,050: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

	Transport	8,050: —

E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolan	725: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	1,800: —	2,525: —
	Summa Kronor	10,575: —

8. Hamnen.

A. Den egentliga hamnen.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 583)	243,199: 04

B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 584)	14,250: —
Summa Kronor	257,449: 04

10 A. Renhållningsverket.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 586)	69,500: —

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 587)	35,200: —
Summa Kronor	104,700: —

11. Vattenledningsverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 577)	143,400: —
Summa Kronor	143,400: —

12. Gasverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 579)	285,300: —
Summa Kronor	285,300: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

13. Elektricitetsverket.

Enligt Bil. Litt. A. (sid. 580)	631,700:—	
Summa Kronor		631,700:—

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

Badavgifter	2,900:—	
Uthyrning av badhuset vid uppvisningar	100:—	3,000:—

B. Varmbadhuset.

Badavgifter:

1. Karbad	21,000:—	
2. I kl. badstu	11,500:—	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	8,000:—	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	8,000:—	
5. Medicinska bad	3,000:—	
6. Billighetsbadstu	10,000:—	
7. Skolbad	3,000:—	
8. Ersättning för simundervisningsbad	4,050:—	68,550:—

D. Båttrafiken.

1. Persontrafik	16,000:—	
2. Godstrafik	33,500:—	49,500:—

E. Vedgården.

Inkomster av vedförsäljningen		74,000:—
Summa Kronor		195,050:—

18. Brandväsendet.

m) **Verkstäderna:** 1. Smidesverkstaden, 2. Snickareverkstaden, 3. Skräddareverkstaden, 4. Skomakareverkstaden	10,000:—	
n) Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	2,200:—	
Ersättning för körningar åt myndigheter och nämnder	500:—	
o) Ersättning för eldning åt polisen	100:—	
p) Ersättning för tillsyn och skötsel av enskildas brandskåp	150:—	12,950:—
Summa Kronor		12,950:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

c. **Stadshotellet:**

1. Hyror:			
Källarmästare Stomberg	15,000: —		
Västerås Systembolag	17,500: —		
Sällskapet	2,250: —		
Upplands Enskilda bank	4,500: —		
A.-B. Göteborgs bank	2,000: —		
Barberare Jonsson	800: —	42,050. —	
2. Avgifter för festvåningens användande...		2,000: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		14,000: —	58,050: —

d. **Sundinska huset:**

Hyresinkomster		11,200: —

e. **Tullhuset:**

Hyra för kontor		500: —

f. **Paviljongen i Stadsparken:**

Hyresinkomster		7,105: 37

g. **Gårds- och tomtfastigheter:** (Bil. litt. T).

Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter		167,750: —

h. **Hamnmagasinen:**

Hyror för magasinsutrymmen av:		
Magasin n:o 1, A.-B. J. Aug. Jönsson & C:o	6,600: —	
Axel Ericson & C:o, magasin n:o 3	2,200: —	
	437: 50	
A.-B. John A. Fors, magasin n:o 2	6,000: —	
C. H. Lind, magasin n:o 3	2,175: —	
A.-B. Hakon Swenson, magasin n:o 3 ...	2,025: —	
A.-B. Rude & C:o, magasin n:o 4	1,500: —	20,937: 50

i. **Hamnplanen:**

Platshyror av:		
Hygrell & C:o	1,087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B.	2,128: —	
Kafferosteriet Pyramiden	650: —	
Järnhandl. Axel Sundström	812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån	367: 50	
Transport	5,045: 50	265,542: 87

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

	Transport	5,045: 50	265,542: 87	
Ingenjör Paul Anderson		100: —		
Grosshandl. G. Laurell	495: —			
D:o	1,600: —			
D:o	1,930: —	4,025: —		
Vatten- och Gasverksstyrelsen		1,050: —		
Myggbo Sågbolag		562: 50		
Järnhandl. Erik Sundström		1,125: —		
Järnhandl. Bröderna Larsson		500: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B....	207: —			
Allm. Svenska Elektr. A.-B....	525: —			
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt	7,556: —	8,288: —		
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		180: —		
Stadens vedgård		4,000: —		
K. E. Andersson		1,063: —	25,939: —	
j. **Hamnpaviljongen:** Hyresinkomster			2,500: —	
k. **Kabinettet:** Inkomster			800: —	
l. **Epidemisjukhuset:** Hyra		30,000: —		
Tilläggshyra		7,591: 19	37,591: 19	332,373: 06

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 588)				112,880: —

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. **Egendomen Carlsberg**			1,000: —	
b. **Hästholmarna:**				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		4,500: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å östra holmen		2,000: —	6,500: —	
c. **Diverse jordägor:**				
1. östra utmarken: Arrenden: För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord (Nordanby gård)		3,500: —		
	Transport	3,500: —	7,500: —	445,253: 06

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

	Transport	3,500: —	7,500: —	445,253: 06
Gustavsslätt (F. T. Larsson) utgår 14/3 1927		266: —		
Andersborg (G. Andersson)		500: —		
Sundinska utmarken (koloniträdgårdar)		550: —		
Kristiansborg (stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (E. Johansson)		700: —		
Ett område (Folkets park)		70: —		
Malma gård (stadens lantbruk)		3,500: —		
Svingården		5,000: —	17,086: —	
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget t. o. m. år 1926:				
G. Andersson	35: —			
Doktor Holm	50: —			
Förman Hedkvist	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen	25: —			
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson)	3: —	168: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin	5: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson	5: —	40: —		
Ett till hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget), t. o. m. år 1949		25: —		
Ett område av Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofig. 544 och del av 545 (Västerås Skeppsvarv)	540: —			
ägofig. 546	30: —	570: —		
Ett område intill Solgården (Axel Eklundh)	10: —			
Ett område intill Solbacken	30: —			
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)	25: —			
	Transport 65: —	823: —	24,586: —	445,253: 06

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

Transport	65: —	823: —	24,586: —	445,253: 06
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
för mark	500: —	630: —	1,453: —	
d. **Viksäng:**				
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. 1944		310: —		
Kapten H. Slettengren		75: —	385: —	
e. **Diverse arrenden:**				
F. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)		35: —		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman) utgår 14/3 1926		75: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)		100: —		
Mark för järnvägsspår till Tillberga (Asea)		45: —		
Koloniträdgårdarna vid Lustigkulla		165: —		
Koloniträdgårdarna vid Biskopsängen		750: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)		200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)		272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)		72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)		50: —		
Diverse mindre områden		600: —	2,365: —	
f. **Arrende för fiskvatten:**				
Västerås-fjärden från Johannisberg till Hyttan samt vid Kattskär och Amundsgrund (Sundkvist)		50: —		
Vid Hästholmarna jämte fiskarstugan med jord å Elba		150: —		
Diverse mindre fiskarrenden		100: —	300: —	
g. **Hyresmedel:**				
Platshyror:				
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)		50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtsklubben		50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget		20: —		
Slaktarvagnar å tomten n:r 6 Norra kvarteret		300: —		
Transport		420: —	29,089: —	445,253: 06

N:o 90. *Budget för 1924. Inkomster.*

Transport	420:—	29,089:—	445,253:06
Upplag å Kungs- och Munkängen, förslagsvis	500:—		
Myggbo Sågbolag (1,080 kvm. à 60 öre)...	648:—		
Serveringspaviljongen å Djäkneberget ...	300:—		
Vattenkiosken i Vasaparken	300:—		
Fotografiatelier å Kungsängen	50:—		
Tidningskiosk vid Stora gatan och Hållgatan	25:—		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500:—		
Karuseller och skjutbanor m. m.	1,000:—		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	700:—		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000:—		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000:—		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen...	2,773:80		
Försäljningskiosk vid flickskolans gymnastikhus	25:—	13,241:80	42,330:80

C. Skogar.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 589)	2,000:—
Summa Kronor	489,583:86

23. Polisväsen och fångvård.

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150:—
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4,000:—
Summa Kronor	7,150:—

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision, förslagsvis	500:—
Summa Kronor	500:—

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundavgifter	46,000:—
Summa Kronor	46,000:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

27. Övriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	3,000: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	9,000: —
Summa Kronor	12,000: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enligt K. F. den 18 juni 1913	56,994: —
b. Källarfrihetsmedel	349: 05
Summa Kronor	57,343: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1,500: —
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	100: —
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	400: —
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3,300: —
Summa Kronor	9,300: —

32. Skatter.

a. Hundskatt à 25 kr. pr hund	12,000: —	
b. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)	1,800: —	
c. Skogsaccis	100: —	
Transport		13,900: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Inkomster.

			Transport	13,900:—
d.	Utdebitering av kr. 9:— för varje fulla 100 kr. av kr. 22,274,080:—, utgörande under 1923 inom kommunen beräknad inkomst för vilken bevillning skall erläggas	2,004,667:20		
	varifrån avgår beräknad avkortning	200,667:20		1,804,000:—
e.	1. Progressivskatt, kommunandel, förslagsvis			49,000:—
f.	Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid		91:64	
	För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926		360:32	451:96
g.	Nöjesskatt förslagsvis			36,000:—
h.	Automobilskatt			13,400:— 1,916,751:96
			Summa Kronor	1,916,751:96

N:o 90.
Budget för 1924.
Sammandrag.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten för år 1924.

	Utgifter	Inkomster	överskott	Brist
Behållning från sist avslutade räkenskapsår	—: —	168,949: 92	168,949: 92	—: —
1. a. Räntor m. m.	743,724: 84	342,727: 71	—: —	400,997: 13
1. b. Lån	239,967: 35	102,467: 48	—: —	137,499: 87
2. Fattigvård	576,918: 79	71,850: —	—: —	505,068: 79
4. a. Folkskolan	808,893: 40	339,290: 50	—: —	469,602: 90
4. b. Högre folkskolan	26.239: 50	15,587: —	—: —	10,652: 50
4. d. Allmänt läroverk	3,980: —	—: —	—: —	3,980: —
4. e. Andra undervisnings- och bildningsanstalter	48,355: —	—: —	—: —	48,355: —
5. Hälso- och sjukvård.....	83,621: 25	30,127: 20	—: —	53,494: 05
6. Gator, vägar, planteringar o. d.	180,713: —	10,575: —	—: —	170,138: —
7. Avloppsledningar	56,601: —	—: —	—: —	56,601: —
8. Hamnen	257,449: 04	257,449: 04	—: —	—: —
10 Renhållningsverk och svingård	137,575: —	104,700: —	—: —	32,875: —
11. Vattenledningsverk	131,017: —	143,400: —	12,383: —	—: —
12. Gasverk	285,300: —	285,300: —	—: —	—: —
13. Elektricitetsverk	391,250: —	631,700: —	240,450: —	—: —
17. Andra kommunens affärsföretag	187,740: —	195,050: —	7,310: —	—: —
18. Brandväsen	106,867: 60	12,950: —	—: —	93,917: 60
20. Fastighetsförvaltningen ...	217,979: 74	489,583: 86	271,604: 12	—: —
21. Magistrat och rådstuvurätt	64,973: —	—: —	—: —	64,973: —
22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen	44,354: —	—: —	—: —	44,354: —
23. Polisväsen och fångvård...	199,624: —	7,150: —	—: —	192,474: —
24 Auktionsväsende	—: —	500: —	500: —	—: —
26. Allmän pensionsförsäkring	71,000: —	46,000: —	—: —	25,000: —
27. Övriga förvaltningskostnader	187,587: 50	12,000: —	—: —	175,587: 50
28. Anslag och bidrag till div ändamål	113,424: 75	—: —	—: —	113,424: 75
29. Oförutsedda utgifter	85,596: 96	—: —	—: —	85,596: 96
30. Allmänna bidrag av staten	—: —	57,343: 05	57,343: 05	—: —
31. Diverse inkomster	—: —	9,300: —	9,300: —	—: —
32. Skatter	—: —	1,916,751: 96	1,916,751: 96	—: —
Summa Kronor	5,250,752: 72	5,250,752: 72	2,684,592: 05	2,684,592: 05

N:o 90.
Budget för 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. A.

Utgifts- och Inkomststat

för

Vatten- och Avloppsledningss- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1924.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV		8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppsledningss- och gasverken, 36: II		4,269: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36: II		4,269: —
Kamreraren, 36: II		4,269: —
Bokhållaren, 19: III		2,190: —
Kassörskan, 19: IV		2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV		2,325: —
Manligt kontorsbiträde 1:a klass 15: II, 2 st. à 1,671: —		3,342: —
Kvinnligt kontorsbiträde 1:a kl. 14: IV	1,785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1,835: —
Manligt kontorsbiträde 2:a kl., 13: IV		1,677: —
Avläsareförmannen, 17: IV		2,109: —
Avläsare, 16: III, 3 st. à 1,884: —		5,652: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		27,036: —
Ritbiträde, förslagsvis		1,800: —
Siffergranskare		1,400: —
Springpojkar		1,000: —
	Kronor	74,123: —

Därav påföres:

Vattenverket	13,400: —
Avloppsledningarna	6,700: —
Gasverket	19,400: —
Elektricitetsverket	30,100: —
Installationsarbeten	4,523: —
Kronor	74,123: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	5,000: —
Olycksfallsförsäkring	1,250: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.	5,800: —
Telefonavgifter	2,800: —
Renhållning, eldning, städning och belysning för kontor och förråd	4,500: —
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	4,000: —
Ändringsarbeten i gamla förrådsbyggnaden	1,000: —
Diverse såsom resor, föreningsavgifter m. m.	1,000: —
Uppförande av en uthusbyggnad för förrådsmaterial resterande kostnad	4,300: —
Kronor	29,650: —

Därav påföres:

Vattenverket	5,000: —
Avloppsledningarna	2,800: —
Gasverket	8,000: —
Elektricitetsverket	11,950: —
Installationsarbeten	1,900: —
Kronor	29,650: —

Vattenverket.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	141,700: —
Skötsel och underhåll av brandposter	1,200: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	143,400: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			22,000: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			10,000: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		13,400: —	
Maskinmästaren, 20: IV	2,433: —		
Maskinisten, 16: IV	2,001: —		
Rörnätsförmannen, 18: IV	2,217: —		
Vårdaren av vattenborgen, 14: IV	1,785: —		
Transport	8,436: —	13,400: —	32,000: —

N:o 90.
Budget för 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport	8,436:—	13,400:—	32,000:—
Pensionären Sofia Risberg (25/11 1920)	500:—		
Pensionären Augusta Lönnqvist (28/3 1923)	600:—		
Understödstagare J. G. Johansson (25/1 1923)	600:—		
	10,136:—		
Dyrtidstillägg	6,982:—		
	17,118:—		
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och maskinisten	1,690:—	15,428:—	28,828:—
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,000:—	
Brandstodsavgifter och utskylder		900:—	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö	1,600:—		
Avgift till C. A. Andersson, Hamre	150:—	1,750:—	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö		375:—	
Analyser, skjutsar m. m.		300:—	
Avskrivning av fordringar, diverse		1,400:—	9,725:—
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		32,520:—	
Amortering		25,994:—	58,514:—
		Kronor	129,067:—
Härifrån avgår avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
Avloppsledningarna		1,275:—	
Gasverket		1,275:—	2,550:—
		Kronor	126,517:—
Engångskostnad för automatisk anordning för driften			4,500:—
		Kronor	131,017:—
Inkomster utöver utgifter			12,383:—
		Kronor	143,400:—

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Förvaltningen enligt ovan		6,700:—
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen		2,100:—
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket		1,275:—
Transport		10,075:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Transport	10,075: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	3,500: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	8,500: —	22,075: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar samt pumpstationen		7,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		2,800: —
Räntor och amortering:		
Enligt plan för obligationslånen:		
Räntor	50,404: —	
Amortering	12,822: —	63,226: —
		95,101: —
Varifrån avgår avgifter för cirka 1,540 st. vattenklosetter à 25: —		38,500: —
Återstår Kronor		56,601: —

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	37,200: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	184,200: —
Koks och tjära	63,400: —
Installationsarbeten	500: —
Kronor	285,300: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Gaskol		114,399: —	
övriga omkostnader		16,000: —	130,399: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			24,400: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		19,400: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —		
Justerare, 17: IV	2,109: —		
Pensionären A. H. Eriksson (30/10 1919)	1,170: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —	6,410: —	
Transport		25,810: —	154,799: —

N:o 90. *Budget för 1924. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Transport	25,810:—	154,799:—
Dyrtidstillägg	4,168:—	
Eldare	26,000:—	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen	1,275:—	
	57,253:—	
Avgår värdet av naturaförmåner för gasmästaren	845:—	56,408 —

Diverse utgifter:

Förvaltningen enligt ovan	8,000:—	
Brandstodsavgifter och utskylder	3,400:—	
Bränsle åt gasmästaren	250:—	
Hyra för bostad åt gasmästaren	900:—	
Analyser, skjutsar m. m.	500:—	
Avskrivning av fordringar	2,700:—	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)	2,800:—	18,550:—

Räntor och amortering:

Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):		
Räntor	26,533:—	
Amortering	22,496:—	49,029:—
Femte årets amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—18 (15 år)		5,514:—
Inköp av gasmätare år 1924, förslagsvis		1,000:—
	Kronor	285,300:—

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	35,820:—
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	595,300:—
Installationsarbeten	580:—
Kronor	631,700:—

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk energi	104,000:—	
övriga driftkostnader	15,000:—	119,000:—

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare	41,000:—
Transport	160,000:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

		Transport	160,000: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		30,100: —	
Maskinmästaren, 26: IV	3,027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109: —	6,327: —		
Montörförmannen, 19: IV	2,325: —		
Mätarejusteraren, 17: II	1,863: —		
Pensionären Anna Gedda (30/3 1905)	500: —		
Pensionären Hilma Boholm (22/2 1923)	675: —	14,717: —	
Dyrtidstillägg		10,238: —	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester och sjunde skift, förslagsvis		3,000: —	
		58,055: —	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		845: —	57,210: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		400: —	
övriga kostnader för drift och underhåll		1,000: —	4,400: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		11,950: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		34,900: —	
Bränsle åt maskinmästaren		250: —	
Skjutsar och diverse		600: —	
Avskrivning av fordringar		4,000: —	51,700: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	43,513: —		
Turbinhuset	1,972: —	45,485: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	46,923: —		
Turbinhuset	1,767: —	48,690: —	94,175: —
Femte årets amortering av elektr. mätare inköpta åren 1916—1918 (8 år)		15,765: —	
Inköp av elektr. mätare år 1924, förslagsvis		8,000: —	23,765: —
		Summa utgifter	391,250: —
Inkomster utöver utgifter			240,450: —
		Summa Kronor	631,700: —

N:o 90. Bil. Litt. B.

Budget för 1924. Hamnen.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads hamn år 1924.

A. Den egentliga hamnen:

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår (1922)			161,502: 98
a) **Nyanläggningar:**			
a 1) **Underhåll och reparationer:**			
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor		8,000: —	
2. Grusning å hamnen		2,000: —	
3. Av hamnskjulen		200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar		250: —	10,450: —
b) **Löner och arvoden:**			
Hamnkaptenen, 31: II		3,489: —	
Dyrtidstillägg		2,170: —	
Biträdet å hamnkontoret, förslagsvis		1,500: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden 20,000 kr.		2,000: —	13,159: —
c) **Övriga utgifter:**			
1. Hamnkontoret:			
Hyra av lokal	500: —		
Skrivmaterial och tryck	200: —		
Telefonavgifter	400: —		
Städning och eldning	250: —	1,350: —	
2. Belysning å hamnen		1,500: —	
3. Renhållning å hamnen		1,800: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —	
Premie för olycksfallsförsäkring		150: —	4,948: —
		Transport	190,059: 98

N:o 90. *Budget för 1924. Hamnen.*

			Transport	190,059: 98
d 1) **Räntor:**				
Hamnbyggnaden:				
(Enl. av stadsfullmäktige den 22/12 1900 godkänd plan).				
Andel i obligationslån:	Resterande lånebelopp	Ränta:		
1896 års lån à 5 %	19,905: —	995: 25		
1907 års lån à 4 1/2 %	143,125: —	6,440: 63		
1916 års lån à 5 %	104,020: —	5,201: —		
1919 års lån à 6 %	145,750: —	8,745: —	21,381: 88	
Förskotterat av drätselkammaren för den nya hamnbyggnaden:				
Förslagsvis 180,000 kr., ränta härå efter 6 %		10,800: —		
Brist från sist avslutade räkenskapsår 161,502: 98, ränta härå efter 6 %		9,690: 18	20,490: 18	41,872: 06
d 2) **Lån:**				
Andel i obligationslån:	Ursprungligt lånebelopp:	Resterande lånebelopp:	Årets amortering:	
1896 års lån à 5 %	91,905: 01	19,905: —	3,000: —	
1907 års lån à 4 1/2 % ..... (Beslutat år 1907).	229,000: —	143,125: —	5,725: —	
1916 års lån à 5 % ..... (Beslutat år 1914).	113,000: —	104,020: —	1,342: —	
1919 års lån à 6 % ..... (Beslutat år 1917).	150,000: —	145,750: —	1,200: —	11,267: —
			Summa Kronor	243,199: 04

Inkomster:

f) **Hamnavgifter för varor:**			
1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	20,000: —		
2. Av andra fartyg	16,000: —	36,000: —	
g) **Hamnavgifter för fartyg:**			
1. För ångfartyg	3,000: —		
2. För segelfartyg	600: —		
3. För pråmar	2,500: —	6,100: —	
i) För uthyrning av båtplatser		3,800: —	
k) För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		500: —	
l) För uthyrning av varuskjul		700: —	
m) För uthyrning av mark för fotogenmagasinen		3,000: —	50,100: —
Inkomster utöver utgifterna å hamnmaskinernas budget			1,050: —
Brist			192,049: 04
		Summa Kronor	243,199: 04

N:o 90.
Budget för 1924.
Hamnen.

B. Hamnmaskiner.

Utgifter:

a 3) **Räntor:**

Inlösenkostnad för kran N:o IV, Drätselkammarens äldre gruskran,	3,000: —		
Fjärde, 1924 års amortering		600: —	
Inlösenkostnad för kran N:o VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —		
Fjärde, 1924 års amortering		2,700: —	3,300: —

b) **Löner och arvoden:**

En maskinistförman, 18: I (extra stat)	1,830: —		
Dyrtidstillägg	1,372: —	3,202: —	
Kranskötare, förslagsvis		3,400: —	6,602: —

c) **Driftskostnader:**

Strömförbrukning för kran:

N:o I	300: —		
„ II	200: —		
„ III (Tillhör Tegel o. Murb. Akt.-B.)	—: —		
„ IV	100: —		
„ V	100: —		
„ VI	350: —		
„ VII	—: —		
„ VIII	100: —	1,150: —	
d) Underhåll och reparationer av kranar		2,000: —	
e) Diverse utgifter, förslagsvis		148: —	3,298: —
Inkomster utöver utgifterna			1,050: —
		Summa Kronor	14,250: —

Inkomster:

f) **Kranhyror för kran:**

1. N:o I	4,000: —		
2. „ II	3,500: —		
3. „ IV	800: —		
4. „ V	800: —		
5. „ VI	4,000: —		
6. „ VII	500: —		
7. „ VIII	500: —	14,100: —	
g) Markhyra för kran N:o III		150: —	14,250: —
		Summa Kronor	14,250: —

Bil. Litt. C. N:o 90.

Budget för 1924. Lantegendomsnämnden.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads lantegendomsnämnd år 1924.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a) **Anskaffning och underhåll av inventarier:**

1. Inköp och underhåll av kärl			800:—	
2. Inköp av och underhåll av inventarier, förslagsvis...			2,500:—	
3. Beklädnadspersedlar			1,300:—	4,600:—

b) **Löner och arvoden:**

1 och 2. Förvaltarens lön 41:IV	5,883:—			
Kontorsbiträde av 2:a klass, lön 12:IV..... 1,569:—				
Personligt lönetillägg 175:—	1,744:—			
En förman, lön 18:IV	2,217:—			
En fodermarsk, lön 17:IV ...	2,109:—			
Tio renhållningsarbetare (Malmén, Karlsson, Andersson, Sunesson, Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin och Kihlgren), lön 16:IV à 2,001:—	20,010:—			
En renhållningsarbetare (Persson), lön 16:III.....	1,884:—			
Tre renhållningsarbetare (Johansson, Karlsson o. Dahl), lön 16:II à 1,767:—	5,301:—	39,148:—		
Dyrtidstillägg till ovanstående		27,812:—	66,960:—	
Avgår bostadsförmåner, värderade till (1 à 1,800:—, 2 à 550:—, 4 à 337:50, 10 à 375:—)			8,000:—	
			58,960:—	
Transport			58,960:—	4,600:—

N:o 90. *Budget för 1924. Lant-egendoms-nämnden.*

	Transport	58,960:—	4,600:—
3. Hyra för bostäder till 10 arbetare (à 375:—)		3,750:—	
4. Extra kontorsbiträde		1,000:—	
5. Extra arbetare		13,000:—	
6. Kostnader för arbetarnes semester		2,500:—	79,210:—
c) Inköp av torvmull			9,000:—
d) **Stallet:**			
1. Utfodring		5,450:—	
2. Hästskoning		900:—	
3. Underhåll av seldon, täcken och presenningar		1,000:—	
4. Försäkring av hästar		200:—	7,550:—
e) **Övriga utgifter:**			
1. Hyra för kontor		1,000:—	
2. Olycksfallsförsäkring		240:—	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial		300:—	
4. Vattenavgifter		175:—	
5. Sotningsavgifter		65:—	
6. Upphämtning av sopor söndagar		1,000:—	
7. Brandstodsavgifter		635:—	
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, förvaltarens och biträdets bostäder, samt städning å kontoret		500:—	
9. Underhåll av fabriken och övriga hus		700:—	
10. Telefonavgifter		650:—	
11. Läkare och veterinärarvode		150:—	
12. Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare		200:—	
13. Drivkraft för blandningsmaskin		1,000:—	
14. Diverse utgifter		500:—	7,115:—
	Summa Kronor		107,475:—

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor		2,500:—
Försäljning av torvmullspudrett		12,000:—
Försäljning av torvmull		1,000:—
Hämtningsavgifter		54,000:—
	Summa Kronor	69,500:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Lantegendomsnämnden.

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder, förslagsvis		13,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis		2,000: —
c. Avlöningar		3,600: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar		4,000: —
e. Ved, lyse och diverse		2,500: —
f. Hyra för svingården		5,000: —
Summa Kronor		30,100: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk (330 st. svin à 110: —)	35,200: —
Summa Kronor	35,200: —

Lantbruket.

Utgifter:

a) **Anskaffning och amortering:**				
1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis			2,000: —	
4:de och 5:te årens amortering av inventarier, reparationer och inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	25,720: —			
3:dje och 4:de årens amortering av mjölkmaskiner och transformator	2,700: —	28,420: —		
Ränta härå efter 6 %			1,705: 20	3,705: 20
b) **Driftkostnad:**				
1. Arrende för Nordanby			1,500: —	
2. Arrende för Kungsängen			200: —	
3. Arrende för del av östra utmarken			2,000: —	
4. Arrende för Malma			3,500: —	
5. Arrende för Kristiansborg			3,037: —	
6. Arrende för del av Carlsberg			200: —	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare			50,000: —	60,437: —
c) **Produkter av egen skörd samt inköpt:**				
1. Till utsäde: Nordanby		2,590: —		
Malma		2,760: —		
Kristiansborg		1,100: —	6,450: —	
		Transport	6,450: —	64,142: 20

N:o 90.
Budget för 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

	Transport	6,450:—	64,142:20
2. Till stallet: Nordanby	4,260:—		
Malma	6,420:—		
Kristiansborg	3,320:—	14,000:—	
3. Till ladugården		7,550:—	28,000:—

d) **Underhåll och reparationer:**

1. Underhåll av seldon	900:—	
2. Underhåll av fordon och redskap	2,000:—	
3. Underhåll av hus	2,000:—	4,900:—

e) **Övriga utgifter:**

1. Hästskoning	600:—	
2. Häst- och brandförsäkring	1,200:—	
3. Driftkostnad för motorplogen	1,200:—	
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket	4,000:—	
5. Läkare, veterinär och medicin	500:—	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder	2,000:—	
7. Avverkningskostnad för ved	500:—	
9. Hägningskostnader	500:—	
10. Diverse utgifter (skördegarn, strömavgifter m. m.)	3,000:—	
11. Olycksfallsförsäkring	300:—	13,800:—

f) **Jordförbättringar:**

1. Täckdikning, stensprängning och kalkning	1,500:—
Summa Kronor	112,342:20

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter:

Nordanby	29,700:—	
Malma	35,930:—	
Kristiansborg	16,850:—	82,480:—
2. Från ladugården		13,500:—
3. Körningar		14,200:—
4. Trädgården vid Malma		900:—
5. Hyra för stora byggnaden vid Kristiansborg		1,000:—
6. Hyra för potatislotter		800:—
Summa Kronor		112,880:—

N:o 90.
Budget för 1924.
Lant-egendoms-nämnden.

Skogarna.

Utgifter:

a) **Löner och arvoden:**			
Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	1,598: —	3,815: —	
Avgår för bostad och vedbrand		600: —	
		3,215: —	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		350: —	3,565: —
b) **Övriga utgifter:**			
1. Skogvaktaren för hållande av cykel		30: —	
2. Telefonavgift		100: —	
3. Hägningskostnader		70: —	
4. Skogskultur		300: —	
5. Utskylder		425: —	
6. Rensning av gamla skogsdiken		250: —	
7. Oförutsedda utgifter		200: —	1,375: —
		Summa Kronor	4,940: —

Inkomster:

Rotvärde av 400 kbm. ved à 5: —		2,000: —
	Summa Kronor	2,000: —

N:o 90.
Budget för 1924. Kyrkan.

Utgifts- och Inkomststat för 1924

för

kyrka och kyrkliga ändamål i Västerås, S:t Ilians och Lundby församlingar

antagna å ordinarie kyrkostämma den 30 oktober 1923.

Utgifter:

1. **Avlöningar och pensioner:**

Kontant avlöning till prästerskapet, se nedan!

Hyresersättning åt en komminister	1,500: —
Domkyrkoorganisten, lön	3,000: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	1,950: —
Domkyrkoklockaren, lön	1,800: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	1,350: —
Domkyrkovaktmästaren, lön	2,160: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	1,572: —
Extra domkyrkovaktmästaren, arvode	800: —
Eldaren, arvode	1,600: —
Ringare, löner med tillägg (för ½ år)	1,660: —
Dödgrävare, lön med tillägg, förslagsvis	2,200: —
Orgelnist och kantor vid begravningar	400: —
Räkenskapsföraren, arvode	800: —
Kyrkoskrivaren, lön	3,000: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	1,950: —
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen	900: —
Klockare och organist i Lundby, lön	760: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	460: —
Kyrkovaktaren i Lundby	400: —
Orgeltramparen i D:o	100: —
Dödgrävaren i D:o	100: —
Extra ringare i D:o	30: —
Kyrkovärdarne i D:o	5: —
Städerska i Lundby kyrka	75: —
Fru Bedinger, pension	400: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	200: —
Hedda Berglind, understöd	50: —
Widlund, pension	250: —
Zetterqvist, pension	840: —
dyrtidstillägg, förslagsvis	420: —
Transport	30,732: —

N:o 90. *Budget för 1924. Kyrkan.*

	Transport	30,732: —
2. **Prästgårdsbyggnadsmedel:**		
Ordinarie reparationsanslag		1,000: —
För reparationer vid den nya komministergården i kv. Abel		2,000: —
Brandstod och sotning		400: —
3. **Pastorsexpeditionen:**		
Hyra till staden		1,200: —
Bränsle och lyse		600: —
Städning, eldning och skurning		720: —
Kyrkböcker och blanketter		1,200: —
Trycknings- och annonskostnader		300: —
4. **Kyrkans egentliga behov:**		
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn		600: —
Underhåll av ledningar, lampor m. m.		100: —
Stearin och vaxljus		80: —
Reparationer och tillsyn av orgeln		300: —
Tillsyn av den elektriska motorn		150: —
Bänkhyresersättning		1,600: —
För klockor		400: —
För tornurets skötsel		100: —
Skurningar		350: —
Biblar och böcker åt nattvardsbarn		1,000: —
Barnkören		500: —
Den större kyrkokören		1,500: —
Kyrksalen (hyra, belysning, värme, städning)		3,500: —
För barngudstjänster (böcker, barntidningar, orgelspel)		800: —
För tvätt och oblat		75: —
Bränsle, förslagsvis		4,000: —
Sotning		75: —
Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar		1,200: —
Sand och grus m. m.		300: —
Brandstod för Lundby kyrka		100: —
Diverse (ss. anordningar för ringning) och oförutsedda utgifter		1,000: —
5. **Kyrkogårdarna:**		
Anslag till planteringsnämnden, förslagsvis		4,500: —
Snöskottning, sprängnnig m. m.		200: —
Sand och grus		300: —
Andra och diverse behov		100: —
6. **Diakonissorna:**		
Anslag till Diakonissanstalten		4,000: —
Kostpenningar		4,800: —
Till biträde för matlagning åt sjuka		180: —
	Transport	69,962: —

N:o 90. *Budget för 1924. Kyrkan.*

	Transport	69,962: —
Hyresmedel		2,000: —
Bränsle, lyse, tvätt m. m.		1,500: —
Bidrag till hyra och städning m. m. av lokaler för diakonissorna och annan kyrklig befattning		3,000: —
Diverse, såsom för modermöten, telefoner m. m.		2,000: —

7. **Församlingsbiblioteket:**

Hyra till staden		600: —
Arvode för skötsel		75: —
Städning, bränsle, lyse		400: —
Bokinköp och -bindning		400: —
Filialen i västra stadsdelen		500: —
Filialen i Lundby		50: —
Till "De blindas förenings" bibliotek		60: —

8. **Redan beslutad utgift (4/3 1923):**

Till ordnande av planen framför kyrkan		7,000: —

9. **Arrendemedel:**

Avgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter medelmarkegång cirka		150: —

10. **Räntor och amorteringar:**

Andel i 1896 års obligationslån:	20,000: —	
Kapitalskuld 1/1 1924	7,020: —	
Ränta för året	244: 80	
Amortering för året	440: —	684: 80
Andel i 1910 års obligationslån:	50,000: —	
Kapitalskuld 1/1 1924	46,000: —	
Ränta för året	2,070: —	
Amortering för året	1,000: —	3,070: —
Räntor å lån för kyrkogårdsanläggningen, prästgårdar, klockringningen m. m., förslagsvis		22,245: 20

11. **Prästerskapets lönemedel:**

Enligt lag om denna avlöning samt K. M:ts och riksdagens beslut:	
Kyrkoherden	10,000: —
Fyra komministrar à 5,000 kr.	20,000: —
Pastoratsadjunkten (domkyrkosysslomannen) med ålderstillägg och hyresbidrag	2,900: —
Dyrtidstillägg och provisorisk löneförbättring enligt nu gällande stadganden, förslagsvis	16,210: —
Summa Kronor	162,807: —

Inkomster:

För gravplatser, förslagsvis	3,000: —
För klockor, förslagsvis	500: —
För likvagnen, förslagsvis	100: —
Församlingsavgifter till prästerskapets avlöning (högst 3 öre per 10 kr. inkomst)	49,110: —
Att för övrigt fyllas genom uttaxering	110,097: —
Summa Kronor	162,807: —

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a) Enligt lagen om prästerskapets avlöning 0,22 % å 22,274,080 kr. inkomst, motsvarande 2.21 öre pr 10 kr. inkomstbelopp	49,225: 72	
med avdrag av beräknade avkortningar	115: 72	49,110: —
b) Enligt kyrkostämmans beslut 0,49.9 % å 22,274,080 kr. inkomstbelopp	111,147: 66	
med avdrag av beräknade avkortningar	1,050: 66	110,097: —
Summa Kronor		159,207: —

REGISTER

över

Utgifts- och- Inkomststaten för år 1924.

	sid.
Aktier	561
Allmänna bidrag av staten	573
Allmänna läroverket	534
Allmänna pensionsförsäkringen:	
utgifter	554
inkomster	572
Anslag och bidrag till diverse ändamål	557
Auktionsväsendet	572
Automobiler, utgifter	557
inkomster	573
Avloppsledningar, utgifter	539
specialstat	578
Brandväsendet, utgifter	544
inkomster	567
Byggnadsnämnden, utgifter	557
inkomster	573
Båttrafiken, utgifter	542
inkomster	567
Diverse inkomster	573
Diverse utgifter	557
Drätselkammaren	554
Fastighetsförvaltningen, utgifter	546
inkomster	568
specialstat	586
Fattigvården, utgifter	523
inkomster	563
Folkskolan, utgifter	526
inkomster	563
Folkskolan, högre, utgifter	534
inkomster	565
Förslagsanslaget	559
Gatuanläggningen, utgifter	538
inkomster	565
Gatubelysningen	539
Gaturenhållningen, utgifter	539
inkomster	566
Hamnen, utgifter	539
inkomster	566
specialstat	582
Hälsovårdsnämnden, utgifter	535
inkomster	565
Kallbadhuset, utgifter	540
inkomster	567
Klapphuset	542
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet	551
Kyrkan och kyrkliga ändamål	590
Lantegendomsnämnden	585
Lån, utgifter	522
inkomster	561
Magistraten	550
Planteringar, utgifter	538
inkomster	565
Polisväsen o. fångvård, utgifter	552
inkomster	572
Renhållningsverket, utgifter	540
inkomster	566
specialstat	585
Rådstuvurätten	550
Räntor o. lånekostnader, utgifter	521
inkomster	560
Sammandrag av utgifts- och inkomststaten	575
Skatter	573
Stadsfullmäktige	55
Svingården, utgifter	540
inkomster	566
specialstat	587
Tekniska skolan	535
Undervisningsändamål	534
Varmbadhuset, utgifter	541
inkomster	567
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken:	
utgifter	540
inkomster	566
specialstat	576
Vedgården, utgifter	543
inkomster	567
Vägar	538

Öström & Åkerberg, Västerås 1924.